॥ ಶ್ರೀ ॥

ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ

ವ್ರತ-ಕಥಾ

Ph : 26770826, 25928136
VANDANA BOOK HOUSE
Dealers Books

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಮೆ॥ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ ಹೊಂಬಾಳಿ & ಸನ್

ಬುಕ್ ಸೇಲರ್ಸ

ಸ್ಟೇಶನ್ ರೋಡ, ಗದಗ - 582 101

ಜಿ : ಗದಗ ರಾ : ಕರ್ನಾಟಕ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಮೆ॥ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ ಹೊಂಬಾಳಿ & ಸನ್

ಬುಕ್ ಸೇಲರ್ಸ

ಸ್ಟೇಶನ್ ರೋಡ, ಗದಗ - 582 101

ಮುದ್ರಕರು :

ಹೊಂಬಾಳಿ ಬಂಧುಗಳು

ಸ್ಟೇಶನ್ ರೋಡ, ಗದಗ - 582 101

॥ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣವ್ರತಂ ॥

ಅಥ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣವ್ರತ ವಿಧಿಃ ॥ ಏತದ್ ವ್ರತಂ ಪೌರ್ಣಮಾ ಅಮಾವಾಸ್ಯಾಷ್ಟಮೀ ದ್ವಾದಶೀ ರವಿ ಚಂದ್ರ ಭೌಮ ಭೃಗು ವ್ಯತೀಪಾತ ಸಂಕ್ರಾಂತ್ಯಾದಿ ಸೂರ್ಯ ಪರ್ವದಿನೇ ಚಂದ್ರಾನುಕೂಲ್ಯೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮುಖೋಕ್ತ ಪರ್ವಸು ವಾ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣವ್ರತಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ತಚ್ಚೇತ್ಥಂ - ತದ್ದಿನೇ ಪ್ರಾತಃ ನದ್ಯಾಂ ಸಪತ್ನೀಕೋ ಯಜಮಾನಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ, ತಾಮ್ರಮಯಂ ಅವ್ರಣಂ ಜಲಪೂರಿತಕಲಶಂ ಗೃಹಮಾನೀಯ ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನೇ ಯೋಜಯೇತ್ ॥

ತದನಂತರಂ ಸಂಧ್ಯಾದಿಕಂ ನಿರ್ವರ್ತ್ಯ ಮನಸಾ ವ್ರತಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಸಾಯಂಕಾಲೇ ಸರ್ವಸಾಮಗ್ರೀಂ ಸಂಪಾದ್ಯ ತದುತ್ತರಂ ಪತ್ನ್ಯಾ ಸಹ ತಿಲಾಮಲಕ ಕಲ್ಕೇನ ಸುಗಂಧತೈಲಾಭ್ಯಾಂ ಅಂಗಂ ವಿಲಿಪ್ಯ ಉಷ್ಣೋದಕೇನ ಸ್ನಾತ್ವಾ, ಪಟ್ಟದುಕೂಲಾದಿವಸ್ತ್ರೋಪವಸ್ತ್ರಾದೀನ್ ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಾಂಶ್ಚ ಯಥಾವಿಭವಂ ಧಾರಯೇತ್॥ ಕುಂಕುಮೇನಾರ್ಚಿತ ರಂಗವಲ್ಯಾದ್ಯಲಂಕೃತ ಪೀಠೋಪರಿ ಸಪತ್ನೀಕ ಉಪವಿಶ್ಯ, ಆಚಮ್ಯ ಪವಿತ್ರಪಾಣಿಃ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಕುಲದೇವತಾಂ ಮಾತಾಪಿತರೌ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಶ್ಚ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಸಕಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿ, ಮೊದಲು ಗಣಪತಿ ಪೂಜಾ, ಕಲಶಪೂಜಾ, ನವಗ್ರಹಪೂಜಾ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಕ ದೇವತಾಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ನಂತರ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷತೆ, ಹೂ, ತುಳಸಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ''ಶಾಂತಾಕಾರಂ ಭುಜಗಶಯನಂ ಪದ್ಮನಾಭಂ ಸುರೇಶಂ'' ಎಂಬ ಮುಂತಾದ ಧ್ಯಾನ-ಶ್ಲೋಕಗಳಿಂದ ಧ್ಯಾನ, ಆವಾಹನ, ಆಸನ, ಮುಂತಾದ ಹದಿನಾರು ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ಈ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ವ್ರತವನ್ನು ಹುಣ್ಣಿವೆ ಅಮಾವಾಸ್ಯಾ ಅಷ್ಟಮೀ ದ್ವಾದಶೀ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ರವಿ, ಚಂದ್ರ, ಮಂಗಳವಾರ ಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ವ್ಯತೀಪಾತ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಸೂರ್ಯ ಪರ್ವದಲ್ಲಿಯೂ, ಚಂದ್ರಾನುಕೂಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹೇಳಿದ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲೂ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ಹೀಗೆ— ಆ ದಿನ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನನು ಪತ್ನೀ ಸಮೇತನಾಗಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು, ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ತುಂಬಿದ ತಾಮ್ರದ ಕಲಶವನ್ನು ಮನೆಗೆ ತಂದು ಪೂಜಾಪೀಠದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ನಿತ್ಯಾಹ್ನಿಕವನ್ನು ಮಾಡಿ, ವ್ರತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆಂದೇ ಸರ್ವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಆಮೇಲೆ ಸಪತ್ನೀಕನಾಗಿ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಪೂಸಿ, ಬಿಸಿನೀರಿನಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ಪೀತಾಂಬರಾದಿಗಳನ್ನುಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕುಂಕುಮ ರಂಗವಲ್ಯಾದಿ ಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಸಪತ್ನೀಕನಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಆಚಮನ ಮಾಡಿ, ಪವಿತ್ರ ಪಾಣಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕುಲದೇವತೆಯನ್ನೂ, ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳನ್ನೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ ನಮಿಸಿ, ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಪೂಜಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು— ಅರಿಸಿನ, ಕುಂಕುಮ, ಗುಲಾಲು, ರಂಗೋಲಿ, ಊದಿನಕಡ್ಡಿ, ಕರ್ಪೂರ, ವೀಳ್ಯದಎಲೆ, ಅಡಿಕೆಬೆಟ್ಟ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಉತ್ತತ್ತಿ, ಖೊಬ್ಬರಿಬಟ್ಟಲು, ಬೆಲ್ಲ ಅಥವಾ ಸಕ್ಕರೆ, ಕರಿಕೆ-ಪತ್ರಿ, ಹೂ, ತುಲಸಿ, ಮಾವಿನ ತಳಿರು, ಬಾಳೇಕಂಬ, ಒಂದು ಮಂಟಪ.

ಪಂಚಾಮೃತ ಸಾಮಾನುಗಳು— ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ತುಪ್ಪ, ಜೇನುತುಪ್ಪ, ಸಕ್ಕರೆ, ತಾಮ್ರದ ತಂಬಿಗೆ, ಥಾಲಿ, ಸವಟು, ತಾಬಾಣ, ಗಂಧ, ಅಕ್ಷತೆ, ಅಕ್ಕಿ, ಘಂಟೆ, ದೇವರ ಪ್ರತಿಮೆ, ವಸ್ತ್ರ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತ.

ಪ್ರಸಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ— ಗೋಧೀರವೆ, ಸಕ್ಕರೆ, ತುಪ್ಪ, ಹಾಲು, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು.

|| ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ||

|| ಅಥ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣವ್ರತಂ ||

ಅಥ ಪೂಜಾ— ಆಚಮ್ಯ|| ಕೇಶವ, ನಾರಾಯಣ, ಮಾಧವ....೨೪ || ಓಂ ಪ್ರಣವಸ್ಯ ಪರಬ್ರಹ್ಮ....|| ಶುಭಾಭ್ಯಾಂ ಶುಭೇ ಶೋಭನೇ ಮುಹೂರ್ತೇ......... ಶುಭ ಪುಣ್ಯತಿಥೌ ಮಮ ಆತ್ಮನಃ ಶ್ರುತಿ-ಸ್ಮೃತಿ ಪುರಾಣೋಕ್ತ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ, ಅಮುಕ ಗೋತ್ರೋ ಅಮುಕ ಶರ್ಮಾಽಹಂ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸಕುಟುಂಬಾನಾಂ ಸಮಸ್ತದುರಿತೋಪಶಾಂತ್ಯರ್ಥಂ ಅಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪರಿಹಾರಪೂರ್ವಕಂ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪ್ರಾಪ್ತ್ಯಾದಿ ಮನೋಭಿಲಷಿತ ಕಾಮನಾ ಸಿದ್ಧಿದ್ವಾರಾ, ಇಹಾಮುತ್ರ ಚ ಸಕಲ ಭೋಗಾದಿ ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ, ಅಂಗೀಕೃತ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ವ್ರತಾಂಗತ್ವೇನ ಸಂಪಾದಿತ ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾ, ಸೂರ್ಯಾದಿ ನವಗ್ರಹ ಇಂದ್ರಾದ್ಯಷ್ಟ ಲೋಕಪಾಲ ಗಣಪತ್ಯಾದಿ ಚತುಷ್ಟಯ ದೇವತಾಪೂಜನ ಪೂರ್ವಕಂ, ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ, ಯಥಾಶಕ್ತ್ಯಾ ಯಥಾಮಿಲಿತೋಪಚಾರದ್ರವ್ಯೈಃ ಪುರುಷಸೂಕ್ತ, ಶ್ರೀಸೂಕ್ತ ಪುರಾಣೋಕ್ತ ಮಂತ್ರೈಶ್ಚ ಧ್ಯಾನಾವಾಹನಾದಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರೈಃ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪೂಜನಂ ತದ್ವ್ರತೋಕ್ತ ಕಥಾಶ್ರವಣಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ ||

ಆಸನವಿಧಿಂ ಶರೀರಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ನ್ಯಾಸಾಂಶ್ಚ ತದನಂತರಂ ಗಣಪತಿಪೂಜನಂ ಕಲಶಪೂಜನಂ ಶಂಖ-ಘಂಟಾರ್ಚನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ॥ ಆಸನವಿಧಿಂ ನ್ಯಾಸಾಂಶ್ಚ ಕೃತ್ವಾ, ಆದೌ ನಿರ್ವಿಘ್ನತಾಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಮಹಾಗಣಪತಿ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಗಣಾನಾಂತ್ವಾ ಶೌನಕೋ ಗೃತ್ಸಮದೋ ಗಣಪತಿರ್ಜಗತೀ ಗಣಪತ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಗಣಾನಾಂತ್ವಾಗಣಪತಿಂಹವಾಮಹೇಕವಿಂಕವೀನಾಮುಪಮಶ್ರವಸ್ತಮಂ ।

ಜ್ಯೇಷ್ಠರಾಜಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತ ಆನಃಶೃಣ್ವನ್ನೂತಿಭಿಃ ಸೀದಸಾದನಂ॥

ಓಂ ಭೂಃ ಗಣಪತಿಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಓಂ ಭುವಃ ಗಣಪತಿಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಓಂ ಸ್ವಃ ಗಣಪತಿಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ ಧ್ಯಾಯಾಮಿ । ಧ್ಯಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಮಹಾಗಣಪತಯೇನಮಃ ಆಸನಂ ಸಮ..॥

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಮಹಾಗಣಪತಯೇನಮಃ ಪಾದ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ। ಇತಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ॥

ಓಂ ನಿಷುಸೀದ ಗಣಪತೇ ಗಣೇಷು ತ್ವಾಮಾಹುರ್ವಿಪ್ರತಮಂ ಕವೀನಾಂ ।

ನಋತೇತ್ವತ್ಕ್ರಿಯತೇಕಿಂಚನಾರೇ ಮಹಾಮರ್ಕಂಮಘವಂಚಿತ್ರಮರ್ಚ ॥

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಂ ಸ....॥ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಸ.....। ಛತ್ರಂ ಸ.....। ಚಾಮರಂ ಸ......। ನೃತ್ಯಂ ಸ..... । ಗೀತಂ ಸ.....। ವಾದ್ಯಂ ಸ..... । ಸರ್ವರಾಜೋಪಚಾರಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅಥ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ -

ವಕ್ರತುಂಡ ಮಹಾಕಾಯ ಸೂರ್ಯಕೋಟಿ ಸಮಪ್ರಭ ।
ನಿರ್ವಿಘ್ನಂ ಕುರು ಮೇ ದೇವ ಸರ್ವಕಾರ್ಯೇಷು ಸರ್ವದಾ ॥

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸ್ವಃ ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ಸ ....॥

ಅನೇನ ಕೃತ ಪೂಜನೇನ ಸಕಲವಿಘ್ನಹರ್ತ್ರ್ಯಂತರ್ಗತ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀವಿಶ್ವಂಭರಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ॥ (ದೇವಸ್ಯ ವಾಮಭಾಗೇ ದೀಪಸ್ಥಾಪನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ)

ಓಂ ಅಗ್ನಿನಾಗ್ನಿಃ ಸಮಿಧ್ಯತೇ ಕವಿರ್ಗೃಹಪತಿರ್ಯುವಾ ।
ಹವ್ಯವಾಡ್ ಜುಹ್ವಾಸ್ಯಃ ॥ ಇತಿ ದೀಪಂ ಪ್ರಜ್ವಾಲ್ಯ ॥

ಅಥ ರಂಗವಲ್ಯಾದಿವೇಷ್ಟಿತ ಪೀಠೇ ಕುಂಕುಮೇನ ಅಷ್ಟದಲ ಪದ್ಮಂ ಕೃತ್ವಾ, ತದುಪರಿ ಜಲಪೂರಿತಂ ಪ್ರಾತರಾನೀತಂ ಕಲಶಂ ಸಂಸ್ಥಾಪಯೇತ್ ॥ ತಚ್ಚೇತ್ಥಂ-

ಓಂ ಮಹೀದ್ಯೌಃ ಪೃಥಿವೀ ಚನ ಇಮಂ ಯಜ್ಞಂ ಮಿಮಿಕ್ಷತಾಂ ।
ಪಿಪೃತಾಂನೋ ಭರೀಮಭಿಃ ॥ ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಭೂಮಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ॥

ಓಂ ಓಷಧಯಃ ಸಂವದಂತೇ ಸೋಮೇನ ಸಹ ರಾಜ್ಞಾ ।
ಯಸ್ಮೈಕೃಣೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತಂ ರಾಜನ್ಪಾರಯಾಮಸಿ ॥

ಇತಿ ಪೀಠೋಪರಿಕೃತ ಅಷ್ಟದಲಪದ್ಮೇ ಗೋಧೂಮಾದಿ ಧಾನ್ಯರಾಶಿಂ ಕೃತ್ವಾ ॥

ಧ್ಯುರುಶಂಸಮಾನ ಆಯುಃ ಪ್ರಮೋಷೀಃ ॥

ಇತಿ ಕಲಶೇ ವರುಣಮಾವಾಹ್ಯ ॥

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ವರುಣಾಯ ನಮಃ ಚಂದನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ವರುಣಾಯ ನಮಃ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ವರುಣಾಯ ನಮಃ ಹರಿದ್ರಾ-ಕುಂಕುಮಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ಇತಿ ನಾಮ-ಮಂತ್ರೇಣ ವರುಣಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯಾ ॥

ಓಂ ಅವತೇಹೇಳೋವರುಣ ನಮೋಭಿರವಯಜ್ಞೇಭಿರೀಮಹೇಹವಿರ್ಭಿಃ ।
ಕ್ಷಯಂನಸ್ಮಭ್ಯಮಸುರಪ್ರಚೇತಾ ರಾಜನ್ನೇನಾಂಸಿ ಶಿಶ್ರಥಃಕೃತಾನಿ ॥

ವರುಣಾಯ ನಮಃ ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಂ ಸ ....। ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಸ .... ॥ ಅನಯಾ ಪೂಜಯಾ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಮಹಾವರುಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ॥ ವರುಣಪೂಜಾ ನಂತರಂ—

ಅಥ ಕಲಶಪೂಜಾ—

ಕಲಶಸ್ಯ ಮುಖೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಕಂಠೇ ರುದ್ರಃ ಸಮಾಶ್ರಿತಃ ।
ಮೂಲೇತತ್ರಸ್ಥಿತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಧ್ಯೇ ಮಾತೃಗಣಾಃಸ್ಮೃತಾಃ ॥
ಕುಕ್ಷೌತು ಸಾಗರಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಾ ವಸುಂಧರಾಃ ।
ಋಗ್ವೇದೋಽಥ ಯಜುರ್ವೇದಃ ಸಾಮವೇದೋ ಹ್ಯಥರ್ವಣಃ ॥
ಅಂಗೈಶ್ಚಸಹಿತಾಃಸರ್ವೇ ಕಲಶಂತು ಸಮಾಶ್ರಿತಾಃ ।

ಅತ್ರ ಗಾಯತ್ರೀ ಸಾವಿತ್ರೀ ಶಾಂತಿಃಪುಷ್ಟಿಕರೀತಥಾ ॥
ಆಯಾಂತು ದೇವ ಪೂಜಾರ್ಥಂ ಅಭಿಷೇಕಾರ್ಥಮಾದರಾತ್ ।
ಗಂಗೇ ಚ ಯಮುನೇ ಚೈವ ಗೋದಾವರಿ ಸರಸ್ವತಿ ॥
ನರ್ಮದೇ ಸಿಂಧು ಕಾವೇರಿ ಜಲೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕುರು ।
ಸರ್ವೇ ಸಮುದ್ರಾಃ ಸರಿತಸ್ತೀರ್ಥಾನಿ ಜಲದಾನದಾಃ ॥
ಆಯಾಂತು ದೇವಪೂಜಾರ್ಥಂ ಅಭಿಷೇಕಾಯಸಿದ್ಧಯೇ ॥

ಓಂ ಸಿತಾಸಿತೇಸರಿತೇಯತ್ರ ಸಂಗಥೇತತ್ರಾಪ್ಲು ತಾಸೋದಿವಮುತ್ಪತಂತಿ ।
ಯೇವೈತನ್ವಂ ೧ ವಿಸೃಜಂತಿಧೀರಾಸ್ತೇ ಜನಾಸೋ ಅಮೃತತ್ವಂಭಜಂತೇ ॥
ಕಲಶದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ ಸಕಲಪೂಜಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸ ....॥

ಅಥ ಶಂಖಪೂಜಾ—

ಶಂಖಂ ಚಂದ್ರಾರ್ಕದೈವತ್ಯಂ ಮಧ್ಯೇ ವರುಣದೈವತಂ ।
ಪೃಷ್ಠೇ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ವಿಂದ್ಯಾದಗ್ರೇ ಗಂಗಾಸರಸ್ವತೀ ॥
ತ್ವಂ ಪುರಾ ಸಾಗರೋತ್ಪನ್ನೋ ವಿಷ್ಣುನಾವಿಧೃತಃಕರೇ ।
ನಮಿತಃ ಸರ್ವದೇವೈಶ್ಚ ಪಾಂಚಜನ್ಯ ನಮೋಸ್ತು ತೇ ॥

ಓಂ ಪಾಂಚಜನ್ಯಾಯ ವಿದ್ಮಹೇ ಪಾವಮಾನಾಯ ಧೀಮಹಿ ।
ತನ್ನಃ ಶಂಖಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ॥

ಶಂಖದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥ ಸಕಲಪೂಜಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸ..... ॥

ಅಥ ಘಂಟಾರ್ಚನಂ—

ಆಗಮಾರ್ಥಂ ತು ದೇವಾನಾಂ ಗಮನಾರ್ಥಂ ತು ರಕ್ಷಸಾಂ ।
ಕುರು ಘಂಟಾರವಂ ತತ್ರ ದೇವತಾಹ್ವಾನಲಾಂಛನಂ ॥
ಅಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನತೋ ವಾಪಿ ಕಾಂಸ್ಯಘಂಟಾಂ ನ ವಾದಯೇತ್ ।
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಪಿಶಾಚಾನಾಂ ತದ್ದೇಶೇ ವಸತಿರ್ಭವೇತ್ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನೇನ ಘಂಟಾನಾದಂ ಚ ಕಾರಯೇತ್ ॥
ಘಂಟಾಗ್ರೇ ಬ್ರಹ್ಮದೈವತ್ಯಂ ಮುಕುಟೇ ರುದ್ರದೇವತಾ ।
ನಾದೇ ಸರಸ್ವತೀಂ ಚೈವ ನಾಲೇ ನಾಗಾಧಿದೈವತಂ ॥

ಘಂಟಾದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥ ಸಕಲಪೂಜಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸ .... ॥

ಅಪವಿತ್ರಃ ಪವಿತ್ರೋ ವಾ ಸರ್ವಾವಸ್ಥಾಂ ಗತೋಽಪಿ ವಾ ।
ಯಃ ಸ್ಮರೇತ್ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಂ ಸ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಃ ಶುಚಿಃ ॥
(ಶಂಖೋದಕೇನ ಆತ್ಮಾನಂ ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಚ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ)

ತದಂಗ ನವಗ್ರಹಪೂಜನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಆಕೃಷ್ಣೇನಾಂಗಿರಸೋ ಹಿರಣ್ಯಸ್ತೂಪಃ । ಸವಿತಾ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ।
ಸೂರ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಆಕೃಷ್ಣೇನ ರಜಸಾ ವರ್ತಮಾನೋ ನಿವೇಶಯನ್ನಮೃತಂ ಮರ್ತ್ಯಂ ಚ ।
ಹಿರಣ್ಯಯೇನ ಸವಿತಾರಥೇನಾ ದೇವೋ ಯಾತಿ ಭುವನಾನಿ ಪಶ್ಯನ್ ॥

ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಸೂರ್ಯಾಯನಮಃ ಸೂರ್ಯಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥೧॥

ಆಪ್ಯಾಯಸ್ವಸಮೇತಿ ಗೌತಮಃ ಸೋಮೋ ಗಾಯತ್ರೀ ಚಂದ್ರಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಆಪ್ಯಾಯ ಸ್ವಸಮೇತುತೇ ವಿಶ್ವತಃ ಸೋಮವೃಷ್ಣ್ಯಂ ।

ಭವಾ ವಾಜಸ್ಯ ಸಂಗಥೇ ॥

ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಚಂದ್ರಾಯನಮಃ ಚಂದ್ರಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ೨ ॥

ಅಗ್ನಿರ್ಮೂರ್ಧಾ ವಿರೂಪೋಽಂಗಾರಕೋ ಗಾಯತ್ರೀ ಅಂಗಾರಕಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಅಗ್ನಿರ್ಮೂರ್ಧಾ ದಿವಃಕಕುತ್ಪತಿಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾ ಅಯಂ ।

ಅಪಾಂರೇತಾಂಸಿ ಜಿನ್ವತಿ ॥

ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಅಂಗಾರಕಾಯನಮಃ ಅಂಗಾರಕಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ೩ ॥

ಉದ್ಬುಧ್ಯಧ್ವಂ ಸೌಮ್ಯೋ ಬುಧೋ ಬುಧಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಬುಧಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಉದ್ಬುಧ್ಯಧ್ವಂ ಸಮನಸಃ ಸಖಾಯಃ ಸಮಗ್ನಿಮಿಂಧ್ವಂ ಬಹವಃ ಸನೀಳಾಃ।

ದಧಿಕ್ರಾಮಗ್ನಿ ಮುಷಸಂಚ ದೇವೀ ಮಿಂದ್ರಾವತೋಽವಸೇನಿಹ್ವಯೇವಃ ॥

ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಬುಧಾಯನಮಃ ಬುಧಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ।೪॥

ಬೃಹಸ್ಪತೇ ಗೃತ್ಸಮದೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಬೃಹಸ್ಪತೇ ಅತಿಯದರ್ಯೋ ಅರ್ಹಾದ್ದ್ಯುಮದ್ವಿಭಾತಿ ಕ್ರತುಮಜ್ಜನೇಷು।

ಯದ್ದೀದಯಚ್ಛವಸ ಋತಪ್ರಜಾತ ತದಸ್ಮಾಸು ದ್ರವಿಣಂ ಧೇಹಿ ಚಿತ್ರಂ ॥

ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಬೃಹಸ್ಪತಯೇನಮಃ ಬೃಹಸ್ಪತಿಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ೫ ॥

ಶುಕ್ರಂತೇ ಭರದ್ವಾಜಃ ಶುಕ್ರಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಶುಕ್ರಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಶುಕ್ರಂತೇ ಅನ್ಯದ್ಯಜತಂತೇ ಅನ್ಯದ್ವಿಷುರೂಪೇಅಹನೀದ್ಯೌರಿವಾಸಿ ।

ವಿಶ್ವಾಹಿಮಾಯಾಅವಸಿ ಸ್ವಧಾವೋಭದ್ರಾತೇ ಪೂಷನ್ನಿಹರಾತಿರಸ್ತು ॥

ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಶುಕ್ರಾಯ ನಮಃ ಶುಕ್ರಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ೬ ॥

ಶಮಗ್ನಿ ರಿರಿಂಬಿರಿಃ ಶನೈಶ್ಚರ ಉಷ್ಣಿಕ್ । ಶನೈಶ್ಚರಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಶಮಗ್ನಿರಗ್ನಿಭಿಃ ಕರಚ್ಛಂನಸ್ತಪತು ಸೂರ್ಯಃ ।

ಶಂ ವಾತೋ ವಾತ್ವರಪಾ ಅಪಸ್ರಿಧಃ ॥

ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಶನೈಶ್ಚರಾಯ ನಮಃ ಶನೈಶ್ಚರಂ ಆ..... ॥ ೭ ॥

ಕಯಾನೋ ವಾಮದೇವೋ ರಾಹುರ್ಗಾಯತ್ರೀ । ರಾಹ್ವಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಕಯಾನಶ್ಚಿತ್ರ ಆಭುವದೂತೀ ಸದಾವೃಧಃ ಸಖಾ ।

ಕಯಾ ಶಚಿಷ್ಠಯಾ ವೃತಾ ॥

ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ರಾಹವೇ ನಮಃ ರಾಹುಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ।೮॥

ಕೇತುಂ ಕೃಣ್ವನ್ನಧುಚ್ಛಂದಾಃ । ಕೇತುರ್ಗಾಯತ್ರೀ । ಕೇತ್ವಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ಕೇತುಂ ಕೃಣ್ವನ್ನ ಕೇತವೇ ಪೇಶೋ ಮರ್ಯಾ ಅಪೇಶಸೇ ।

ಸಮುಷದ್ಭಿರಜಾಯಥಾಃ ॥

ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಕೇತವೇ ನಮಃ ಕೇತುಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥೯ ॥

ಅಥ ಅಷ್ಟದಲೇಷು— ಇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ । ಅಗ್ನಯೇನಮಃ । ಯಮಾಯ ನಮಃ । ನಿರ್ಋತಯೇ ನಮಃ। ವರುಣಾಯ ನಮಃ । ವಾಯವೇ ನಮಃ । ಸೋಮಾಯ ನಮಃ । ಈಶಾನಾಯ ನಮಃ ।

ಚತುರ್ದಲೇಷು- ಗಣಪತಯೇ ನಮಃ । ದುರ್ಗಾಯೈ ನಮಃ । ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲಾಯ ನಮಃ । ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಯೇ ನಮಃ ॥

ರವ್ಯಾದಿ ನವಗ್ರಹ ದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ ಧ್ಯಾಯಾಮಿ । ಧ್ಯಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ರವ್ಯಾದಿ ನವಗ್ರಹ ದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ ಆವಾಹಯಾಮಿ। ಆವಾಹನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಇತಿ ನಾಮಮಂತ್ರೇಣ ಷೋಡಶೋಪಚಾರೈಃ ಸಂಪೂಜ್ಯ ॥

ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯಾ ಚ ನಾಮೋಕ್ತ್ಯಾ ತಪಃಪೂಜಾ ಕ್ರಿಯಾದಿಷು ನ್ಯೂನಂ ಸಂ..... ಅನಯಾ ಪೂಜಯಾ ರವ್ಯಾದಿ ನವಗ್ರಹದೇವತಾಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಂ ॥ ಇತಿ ನವಗ್ರಹದೇವತಾ ಸ್ಥಾಪನಂ ತತ್ಪೂಜನಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ, ಮಧ್ಯೇ ಸಂಪೂಜಿತ ಪೀಠೇ ಅಷ್ಟಶಕ್ತಿ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಸಹಿತ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಅಥ ಧ್ಯಾನಂ-

ಶಾಂತಾಕಾರಂ ಭುಜಗಶಯನಂ ಪದ್ಮನಾಭಂ ಸುರೇಶಂ ।
ವಿಶ್ವಾಧಾರಂ ಗಗನಸದೃಶಂ ಮೇಘವರ್ಣಂ ಶುಭಾಂಗಂ ॥
ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತಂ ಕಮಲನಯನಂ ಯೋಗಿಭಿರ್ಧ್ಯಾನಗಮ್ಯಂ ।
ವಂದೇ ವಿಷ್ಣುಂ ಭವಭಯಹರಂ ಸರ್ವಲೋಕೈಕನಾಥಂ ॥

ಓಂ ಋತಂ ಸತ್ಯಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪುರುಷಂ ಕೃಷ್ಣಪಿಂಗಲಂ ।
ಊರ್ಧ್ವರೇತಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ವಿಶ್ವರೂಪಂ ನಮೋ ನಮಃ ॥
ಧ್ಯಾಯೇತ್ಸತ್ಯಂ ಗುಣಾತೀತಂ ಗುಣತ್ರಯಸಮನ್ವಿತಂ ।
ಲೋಕನಾಥಂ ತ್ರಿಲೋಕೇಶಂ ಕೌಸ್ತುಭಾಭರಣಂ ಹರಿಂ ॥೧॥

ನೀಲವರ್ಣಂ ಪೀತವಾಸಂ ಶ್ರೀವತ್ಸ ಪದಭೂಷಿತಂ ।
ಗೋವಿಂದಂ ಗೋಕುಲಾನಂದಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯೈರಪಿ ಪೂಜಿತಂ ॥೨॥

ಅಂಜಲೌ ಪುಷ್ಪಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಹೃದಿಸ್ಥಂ ದೇವಂ ಶ್ವಾಸಮಾರ್ಗೇಣ ಪುಷ್ಪೇ ಆಗತಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ॥

ಓಂ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಾ ಪು...॥ ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಾಂ ಹರಿಣೀಂ...॥
ಆಗಚ್ಛ ದೇವದೇವೇಶ ತೇಜೋರಾಶೇ ಜಗತ್ಪತೇ ।
ಕ್ರಿಯಮಾಣಾಂ ಮಯಾ ಪೂಜಾಂ ಗೃಹಾಣ ಸುರಸತ್ತಮ ॥

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಹಿತ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ಸಾಂಗಾಯ ಸಪರಿವಾರಾಯ ಸಾಯುಧಾಯ ಸಶಕ್ತಿಕಾಯ ನಮಃ ॥ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಸಹಿತ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಂ ಸಾಂಗಂ ಸಪರಿವಾರಂ ಸಾಯುಧಂ ಸಶಕ್ತಿಕಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ (ಇತಿ ಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯೇತ್) ॥೧॥

ಪುರುಷಏವೇದಂ...|| ತಾಂಮಆವಹಜಾತವೇದೋ...||
ನಾನಾರತ್ನ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಕಾರ್ತಸ್ವರವಿಭೂಷಿತಂ |
ಆಸನಂ ದೇವದೇವೇಶ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ||
ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯನಮಃ ಆಸನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ |೨||

ಏತಾವಾನಸ್ಯ...|| ಅಶ್ವಪೂರ್ವಾಂ...||
ಗಂಗಾದಿಸರ್ವತೀರ್ಥೇಭ್ಯೋ ಮಯಾ ಪಾದ್ಯಾರ್ಥಮಾಹೃತಂ|
ತೋಯಮೇತತ್ ಸುಖಸ್ಪರ್ಶಂ ಪಾದ್ಯಾರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ||
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಪಾದಯೋಃ ಪಾದ್ಯಂ ಸ... ||೩||

ತ್ರಿಪಾದೂರ್ಧ್ವ...|| ಕಾಂಸೋಽಸ್ಮಿತಾಂ...||
ನಮಸ್ತೇ ದೇವದೇವೇಶ ನಮಸ್ತೇ ಧರಣೀಧರ |
ನಮಸ್ತೇ ಕಮಲಾಕಾಂತ ಗೃಹಾಣಾರ್ಘ್ಯಂ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ||
ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಅರ್ಘ್ಯಂ ಸಮ.... ||೪||

ತಸ್ಮಾದ್ವಿರಾಳಜಾಯತ...|| ಚಂದ್ರಾಂ ಪ್ರಭಾಸಾಂ...||
ಕರ್ಪೂರವಾಸಿತಂ ತೋಯಂ ಮಂದಾಕಿನ್ಯಾಃ ಸಮಾಹೃತಂ |
ಆಚಮ್ಯತಾಂ ಜಗನ್ನಾಥ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ಹಿ ಭಕ್ತಿತಃ ||
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಆಚಮನೀಯಂ ಸಮ...||೫||

ಯತ್ಪುರುಷೇಣ...|| ಆದಿತ್ಯವರ್ಣೇ...||
ಗಂಗಾ ಚ ಯಮುನಾ ಚೈವ ನರ್ಮದಾ ಚ ಸರಸ್ವತೀ |
ತಾಪೀ ಪಯೋಷ್ಣೀ ರೇವಾ ಚ ತಾಭ್ಯಃ ಸ್ನಾನಾರ್ಥಮಾಹೃತಂ ||
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಮಲಾಪಕರ್ಷಸ್ನಾನಂ
ಸ........||೬||

ಅಥ ಪಂಚಾಮೃತಸ್ನಾನಂ-

ಓಂ ಆಪ್ಯಾಯ ಸ್ವ ಸಮೇತುತೇ ವಿಶ್ವತಃ ಸೋಮವೃಷ್ಣ್ಯಂ ।

ಭವಾ ವಾಜಸ್ಯ ಸಂಗಥೇ ॥

ಸುರಭೇಸ್ತು ಸಮುತ್ಪನ್ನಂ ದೇವಾನಾಮಪಿ ದುರ್ಲಭಂ ।
ಪಯೋ ದದಾಮಿ ದೇವೇಶ ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯನಮಃ ಪಯಃಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ॥
ಪಯಃ ಸ್ನಾನಾನಂತರಂ ಶುದ್ಧೋದಕಸ್ನಾನಂ ಸ...॥
ಸಕಲಪೂಜಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥೧॥

ಓಂ ದಧಿಕ್ರಾವ್ಣೋ ಅಕಾರಿಷಂ ಜಿಷ್ಣೋ ರಶ್ವಸ್ಯ ವಾಜಿನಃ ।

ಸುರಭಿ ನೋ ಮುಖಾಕರತ್ಪ್ರಣ ಆಯೂಂಷಿ ತಾರಿಷತ್ ॥

ಚಂದ್ರಮಂಡಲಸಂಕಾಶಂ ಸರ್ವದೇವಪ್ರಿಯಂ ಹಿ ಯತ್ ।
ದಧಿ ದದಾಮಿ ದೇವೇಶ ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ದಧಿಸ್ನಾನಂ ಸಮ...॥
ದಧಿ ಸ್ನಾನಾನಂತರಂ ಶುದ್ಧೋದಕ ಸ್ನಾನಂ ಸ......॥
ಸಕಲಪೂಜಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥೨॥

ಓಂ ಘೃತಂಮಿಮಿಕ್ಷೇಘೃತಮಸ್ಯಯೋನಿರ್ಘೃತೇಶ್ರಿತೋಘೃತಮ್ವಸ್ಯಧಾಮ।

ಅನುಷ್ವಧಮಾವಹಮಾದಯಸ್ವಸ್ವಾಹಾಕೃತಂವೃಷಭವಕ್ಷಿಹವ್ಯಂ ॥

ಆಜ್ಯಂ ಸುರಾಣಾಮಾಹಾರಮಾಜ್ಯಂ ಯಜ್ಞೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ।
ಆಜ್ಯಂ ಪವಿತ್ರಂ ಪರಮಂ ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥

ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಘೃತಸ್ನಾನಂ ಸ...॥
ತದನಂತರಂ ಶುದ್ಧೋದಕಸ್ನಾನಂ ಸ... ॥
ಸಕಲಪೂಜಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥೩॥

ಓಂ ಮಧುವಾತಾ ಋತಾಯತೇ ಮಧುಕ್ಷರಂತಿ ಸಿಂಧವಃ ।

ಮಾಧ್ವೀರ್ನಃ ಸಂತ್ವೋಷಧೀಃ ।

ಮಧುನಕ್ತ ಮುತೋಷಸೋ ಮಧುಮತ್ ಪಾರ್ಥಿವಂ ರಜಃ ।

ಮಧುದ್ಯೌರಸ್ತು ನಃ ಪಿತಾ ॥

ಮಧುಮಾನ್ನೋವನಸ್ಪತಿರ್ಮಧುಮಾಃ ಅಸ್ತು ಸೂರ್ಯಃ ।

ಮಾಧ್ವೀರ್ಗಾವೋ ಭವಂತು ನಃ ॥

ಸರ್ವೌಷಧಿ ಸಮುತ್ಪನ್ನಂ ಪೀಯೂಷಸದೃಶಂ ಮಧು ।
ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ತೇ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ಗೃಹಾಣ ಪರಮೇಶ್ವರ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಮಧುಸ್ನಾನಂ ಸ...॥
ಮಧುಸ್ನಾನಾನಂತರಂ ಶುದ್ಧೋದಕಸ್ನಾನಂ ಸ...॥
ಸಕಲಪೂಜಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।೪॥

ಓಂ ಸ್ವಾದುಃಪವಸ್ವದಿವ್ಯಾಯಜನ್ಮನೇಸ್ವಾದುರಿಂದ್ರಾಯಸುಹವೀತುನಾಮ್ನೇ।

ಸ್ವಾದುರ್ಮಿತ್ರಾಯವರುಣಾಯವಾಯವೇಬೃಹಸ್ಪತಯೇಮಧುಮಾಃಅದಾಭ್ಯಃ॥

ಇಕ್ಷುದಂಡಾತ್ ಸಮುತ್ಪನ್ನಾ ರಸ್ಯಾ ಸ್ನಿಗ್ಧತರಾ ಶುಭಾ ।
ಶರ್ಕರೇಯಂ ಮಯಾ ದತ್ತಾ ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥

ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಶರ್ಕರಾಸ್ನಾನಂ ಸ...॥
ತದನಂತರಂ ಶುದ್ಧೋದಕಸ್ನಾನಂ ಸ...॥
ಸಕಲಪೂಜಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ೫ ॥

ಯಾಃ ಫಲಿನೀರ್ಯಾ ಅಫಲಾ ಅಪುಷ್ಪಾಯಾಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿಣೀಃ ।
ಬೃಹಸ್ಪತಿಪ್ರಸೂತಾ ಸ್ತಾನೋ ಮುಂಚಂತ್ವಂ ಹಸಃ ॥

ಖರ್ಜೂರಜಂಬುಕದಲೀಪನಸಾಮ್ರಪಕ್ವಪೂಗೀಕಪಿತ್ಥ ಬದರೀ ಜಮುದಂಬರಾಣಿ । ಧಾತ್ರೀಫಲಾನಿ ರುಚಿರಾಣಿ ಮನೋಹರಾಣಿ ಭಕ್ತ್ಯಾ ನಿರಂತರಮಹಂ ಸ್ನಪಯಾಮಿ ವಿಷ್ಣೋ ॥

ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಫಲಸ್ನಾನಂ ಸ...॥
ತದನಂತರಂ ಶುದ್ಧೋದಕ ಸ್ನಾನಂ ಸ...॥
ಸಕಲಪೂಜಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ೬ ॥

ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ ದುರಾಧರ್ಷಾಂ ನಿತ್ಯಪುಷ್ಟಾಂ ಕರೀಷಿಣೀಂ ।
ಈಶ್ವರೀಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ತಾಮಿ ಹೋಪಹ್ವಯೇ ಶ್ರಿಯಂ ॥
ಹರಿಚಂದನ ಸಂಭೂತಂ ಹರಿಪ್ರೀತೇಶ್ಚ ಗೌರವಾತ್ ।
ಸುರಭಿಪ್ರಿಯ ಗೋವಿಂದ ಗಂಧಂ ಸ್ನಾನಾಯ ಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥

ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಗಂಧೋದಕ ಸ್ನಾನಂ ಸ...॥
ತದನಂತರಂ ಶುದ್ಧೋದಕ ಸ್ನಾನಂ ಸ...॥
ಸಕಲಪೂಜಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ೭ ॥

ಕನಿಕ್ರದಜ್ಜನುಷಂಪ್ರಬ್ರುವಾಣಇಯರ್ತಿವಾಚಮರಿತೇವನಾವಂ ।
ಸುಮಂಗಲಶ್ಚಶಕುನೇಭವಾಸಿಮಾತ್ವಾಕಾಚಿದಭಿಭಾವಿಶ್ವ್ಯಾವಿದತ್ ॥
ಅಭ್ಯಂಗಾರ್ಥಂ ಮಹೀಪಾಲ ತೈಲಂ ಪುಷ್ಪಾದಿಸಂಭವಂ ।
ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಸಮ್ಮಿಶ್ರಂ ಸಂಗ್ರಹಾಣ ಜಗತ್ಪತೇ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಅಭ್ಯಂಗಸ್ನಾನಂ ಸ...॥

ಅಂಗೋದ್ವರ್ತನಕಂ ದೇವ ಕಸ್ತೂರ್ಯಾದಿವಿಮಿಶ್ರಿತಂ ॥
ಲೇಪನಾರ್ಥಂ ಗೃಹಾಣೇದಂ ಹರಿದ್ರಾಕುಂಕುಮೈರ್ಯುತಂ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಅಂಗೋದ್ವರ್ತನಂ ಸ..॥

ನಾನಾತೀರ್ಥಾದಾಹೃತಂ ಚ ತೋಯಮುಷ್ಣಂ ಮಯಾ ಕೃತಂ ।
ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ತೇ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ಸ್ವೀಕುರುಷ್ವ ದಯಾನಿಧೇ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಉಷ್ಣೋದಕ ಸ್ನಾನಂ ಸ ...॥

ಓಂ ಆಪೋ ಹಿಷ್ಠಾ ಮಯೋ.......ಜನಯಥಾ ಚ ನಃ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಶುದ್ಧೋದಕಸ್ನಾನಂ ಸ... ॥

(ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಇತಿ ನಾಮ ಮಂತ್ರೇಣ ಗಂಧಾದಿ ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೈರುಪಚಾರೈಃ ಪೂರ್ವ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ, ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಂ ಉತ್ತರೇ ವಿಸೃಜ್ಯ, ಪುರುಷಸೂಕ್ತ ಶ್ರೀಸೂಕ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಮಹಾಭಿಷೇಕಃ ಕಾರ್ಯಃ)

ಅಥ ಮಹಾಭಿಷೇಕಃ— ಹರಿಃ ಓಂ ಸಹಸ್ರ ಶೀರ್ಷಾ....|| ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಾಂ ಹರಿಣೀಂ ....|| ಅತೋ ದೇವಾ ಅವಂತು ನೋ...|| ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಮಹಾಭಿಷೇಕಂ ಸ...|| ಸ್ನಾನಾನಂತರಂ ಆಚಮನೀಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

"**ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ**" ಇತಿ ದ್ವಾದಶವಾರಂ **ಜಪೇತ್** ||

ತದಸ್ತು ಮಿತ್ರಾವರುಣಾ ತದಗ್ನೇ ಶಂ ಯೋರಸ್ಮಭ್ಯ ಮಿದಮಸ್ತು ಶಸ್ತಂ |
ಅಶೀಮಹಿಗಾಧಮುತಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ನಮೋದಿವೇಬೃಹತೇ ಸಾದನಾಯ ||
ಅಸುನೀತೇಪುನರಸ್ಮಾಸುಚಕ್ಷುಃ ಪುನಃ ಪ್ರಾಣಮಿಹನೋಧೇಹಿಭೋಗಂ |
ಜ್ಯೋಕ್ಪಶ್ಯೇಮಸೂರ್ಯಮುಚ್ಚರಂತಮನುಮತೇ ಮೃಳಯಾನಃಸ್ವಸ್ತಿ ||

ಗೃಹಾವೈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಸೂಕ್ತಂ ತತ್ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತತಮಯಾ ವಾಚಾ ಶಂಸ್ತವ್ಯಂ ತಸ್ಮಾದ್ಯದ್ಯಪಿ ದೂರಇವ ಪಶೂಂಲ್ಲಭತೇ ಗೃಹಾನೇವೈ ನಾನಾಜಿಗಮಿಷತಿ ಗೃಹಾಹಿ ಪಶೂನಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ||

ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ಸಾಂಗಾಯ ಸಪರಿವಾರಾಯ ಸಾಯುಧಾಯ ಸಶಕ್ತಿಕಾಯ ನಮಃ || ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಂ ಸಾಂಗಂ ಸಪರಿವಾರಂ ಸಾಯುಧಂ ಸಶಕ್ತಿಕಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ||

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಸಹಿತ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ

ಸುಮುಹೂರ್ತಮಸ್ತು || ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮಸ್ತು ||

ತಂ ಯಜ್ಞಂ...॥ ಉಪೈತು ಮಾಂ...॥

ತಪ್ತಕಾಂಚನವರ್ಣಾಭೇ ಅನರ್ಘ್ಯೇ ಮೃದುಲೇ ಶುಭೇ ।
ಪಾಹಿ ಮಾಂ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ವಾಸಸೀ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ವಸ್ತ್ರಯುಗ್ಮಂ ಸ...॥

ನವರತ್ನಾದಿಭಿರ್ಬದ್ಧಾಂ ಸುವರ್ಣೈಶ್ಚೈವ ತಂತುಭಿಃ ।
ನಿರ್ಮಿತಾಂ ಕಂಚುಕೀಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗೃಹಾಣ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ॥
ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ನಮಃ ಕಂಚುಕೀಂ ಸ...॥

ಮಾಂಗಲ್ಯತಂತುಮಣಿಭಿಃ ಮೌಕ್ತಿಕೈಶ್ಚ ವಿರಾಜಿತಂ ।
ಸೌಮಂಗಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಕಂಠಸೂತ್ರಂ ದದಾಮಿ ತೇ ॥
ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ನಮಃ ಕಂಠಸೂತ್ರಂ ಸ... ॥

ತಾಡಪತ್ರಾಣಿ ದಿವ್ಯಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಶುಭಾನಿ ಚ ।
ಕರಾಭರಣಯುಕ್ತಾನಿ ಮಾತಸ್ತ್ವಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ನಮಃ ತಾಡಪತ್ರಂ ಸ ... ॥

ಹರಿದ್ರಾ ರಂಜಿತೇ ದೇವಿ ಸುಖ ಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಿನಿ ।
ಹರಿದ್ರಾಂ ತೇ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಗೃಹಾಣ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ॥
ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ನಮಃ ಹರಿದ್ರಾಂ ಸ ...॥

ಕುಂಕುಮಂ ಕಾಮದಂ ದಿವ್ಯಂ ಕಾಮಿನೀ ಕಾಮಸಂಭವಂ ।
ಕುಂಕುಮೇನಾರ್ಚಿತೇ ದೇವಿ ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ದೇಹಿ ಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ನಮಃ ಕುಂಕುಮಂ ಸ...॥

ಸುನೀಲಭ್ರಮರಾಭಾಸಂ ಕಜ್ಜಲಂ ನೇತ್ರ ಮಂಡನಂ ।
ಮಯಾ ದತ್ತಮಿದಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಕಜ್ಜಲಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ನಮಃ ಕಜ್ಜಲಂ ಸ...॥

ವಿದ್ಯುತ್ಕೃಶಾನುಸಂಕಾಶಂ ಜಪಾಕುಸುಮಸನ್ನಿಭಂ ।
ಸಿಂಧೂರಂ ತೇ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ದೇಹಿ ಮೇ ಚಿರಂ ॥
ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ನಮಃ ಸಿಂಧೂರಂ ಸ...॥

ಸ್ವಭಾವಸುಂದರಾಂಗಿ ತ್ವಂ ನಾನಾರತ್ನಯುತಾನಿ ಚ ।
ಭೂಷಣಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ನಮಃ ನಾನಾಭರಣಾನಿ ಸ...॥

ನಾನಾಸುಗಂಧಿಕಂ ದ್ರವ್ಯಂ ಚೂರ್ಣೀಕೃತ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನತಃ ।
ದದಾಮಿ ತೇ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ನಮಃ ನಾನಾಪರಿಮಳದ್ರವ್ಯಂ ಸ...॥

ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾತ್ ಸರ್ವಹುತಃ ಸಂಭೃತಂ ...॥ ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾ....॥
ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಮಹೇಶೈಶ್ಚ ನಿರ್ಮಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಕಂ ।
ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ತದ್ದಾನಾತ್ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಕಮಲಾಪತಿಃ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಸ...॥
ತದನಂತರಂ ಆಚಮನೀಯಂ ಸ...॥

ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾತ್ಸರ್ವಹುತ ಋಚಃ....॥ ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ ದುರಾ...॥
ಗೋರೋಚನಂ ಚಂದನ ದೇವದಾರು ಕರ್ಪೂರ ಕೃಷ್ಣಾಗರು ನಾಗರಾಣಿ । ಕಸ್ತೂರಿಕಾ ಕೇಸರಮಿಶ್ರಿತಾನಿ ಯಥೋಚಿತಂ ಸತ್ಯ ಮಯಾರ್ಪಿತಾನಿ ॥

ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಗಂಧಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಹಸ್ತಭೂಷಣಂ ಸ...॥

ಅಹಿರಿವಭೋಗೈಃ ಪರ್ಯೇತಿಬಾಹುಂಜ್ಯಾಯಾಹೇತಿಂ ಪರಿಬಾಧಮಾನಃ ।

ಹಸ್ತಘ್ನೋವಿಶ್ವಾವಯುನಾನಿವಿದ್ವಾನ್ಪುಮಾನ್ಪುಮಾಂಸಂ ಪರಿಪಾತುವಿಶ್ವತಃ ॥

ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ನಾನಾಪರಿಮಳದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಸ...॥

ತಸ್ಮಾದಶ್ವಾ ಅಜಾಯಂತ...॥ ಮನಸಃಕಾಮಮಾಕೂತಿಂ...॥

ಶ್ವೇತತಂಡುಲಸಂಯುಕ್ತಾನ್ ಕುಂಕುಮೇನ ವಿರಾಜಿತಾನ್ ।
ಅಕ್ಷತಾನ್ ಗೃಹ್ಯತಾಂ ದೇವ ನಾರಾಯಣ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸ...॥

ಸೇವಂತಿಕಾ ಬಕುಲ ಚಂಪಕ ಪಾಟಲಾಬ್ಜೈಃ ಪುನ್ನಾಗಜಾತಿ
ಕರವೀರ ರಸಾಲಪುಷ್ಪೈಃ ।
ಬಿಲ್ವಪ್ರವಾಲ ತುಲಸೀದಲಮಾಲತೀಭಿಃ ತ್ವಾಂ ಪೂಜಯಾಮಿ
ಜಗದೀಶ್ವರ ಮೇ ಪ್ರಸೀದ ॥
ಮಾಲ್ಯಾದೀನಿ ಸುಗಂಧೀನಿ ಮಾಲತ್ಯಾದೀನಿ ವೈ ಪ್ರಭೋ ।
ಮಯಾ ಹೃತಾನಿ ಪೂಜಾರ್ಥಂ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಜಾತೀಪುಷ್ಪಂ ಚ ಕಲ್ಹಾರಂ ಕಮಲಂ ಕರವೀರಕಂ ।
ಕೇತಕಂ ಬಕುಲಂ ಚೈವ ನಾರಾಯಣ ದದಾಮ್ಯಹಂ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸ...॥

ತುಲಸೀ ಕುಂದಮಂದಾರ ಪಾರಿಜಾತಾಂಬುಜೈಸ್ತಥಾ ।
ಪಂಚಭಿಗ್ರ್ರಥಿತಾ ಮಾಲಾ ವೈಜಯಂತೀತಿ ಕಥ್ಯತೇ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ವೈಜಯಂತೀಮಾಲಾಂ ಸ...॥
ಕಟಿಸೂತ್ರಾಂಗುಲಿಯೇ ಚ ಕುಂಡಲೇ ಮುಕುಟಂ ತಥಾ ।
ವನಮಾಲಾಂ ಕೌಸ್ತುಭಂ ಚ ಗೃಹಾಣ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ನಾನಾಲಂಕಾರಾನ್ ಸ.....॥
॥ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಸಹಸ್ರನಾಮಭಿಃ ಸಹಸ್ರ ತುಲಸ್ಯರ್ಪಣಂ ॥

- ಅಥ ಅಂಗಪೂಜಾ -

ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ	ಪಾದೌ	ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ಸಂಕರ್ಷಣಾಯ ನಮಃ	ಗುಲ್ಫೌ	ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ಕಾಲಾತ್ಮನೇ ನಮಃ	ಜಾನುನೀ	ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ವಿಶ್ವರೂಪಾಯ ನಮಃ	ಜಂಘೇ	ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ವಿಶ್ವಾಯ ನಮಃ	ಕಟಿಂ	ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ಪದ್ಮನಾಭಾಯ ನಮಃ	ನಾಭಿಂ	ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ಪರಮಾತ್ಮನೇ ನಮಃ	ಹೃದಯಂ	ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ವೈಕುಂಠಾಯ ನಮಃ	ಕಂಠಂ	ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಧಾರಿಣೇ ನಮಃ	ಬಾಹೂನ್	ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ವಾಚಸ್ಪತಯೇ ನಮಃ	ಮುಖಂ	ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ಹರಯೇ ನಮಃ	ಜಿಹ್ವಾಂ	ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ದಾಮೋದರಾಯ ನಮಃ	ದಂತಾನ್	ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಾಯ ನಮಃ	ನೇತ್ರೇ	ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ಕೇಶವಾಯ ನಮಃ	ಲಲಾಟಂ	ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ಸರ್ವಾತ್ಮನೇ ನಮಃ	ಶಿರಃ	ಪೂಜಯಾಮಿ ॥

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಸಹಿತ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯನಮಃ ಸರ್ವಾಂಗಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥

ಅಥ ಧೂಪಂ- ಓಂ ಯತ್ಪುರುಷಂ ....॥ ಕರ್ದಮೇನ ....॥
ವನಸ್ಪತಿರಸೋದ್ಭೂತೋ ಗಂಧಾಢ್ಯೋ ಗಂಧ ಉತ್ತಮಃ ।
ಆಘ್ರೇಯಃ ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ಧೂಪೋಽಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಧೂಪಂ ಸ ....॥

ಅಥ ದೀಪಂ- ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಸ್ಯ....॥ ಆಪಃ ಸೃಜಂತು....॥
ಸಾಜ್ಯಂ ತ್ರಿವರ್ತಿಸಂಯುಕ್ತಂ ವಹ್ನಿನಾ ಯೋಜಿತಂ ಮಯಾ ।
ದೀಪಂ ಗೃಹಾಣ ದೇವೇಶ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ತಿಮಿರಾಪಹ ॥
ಭಕ್ತ್ಯಾ ದೀಪಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ದೇವಾಯ ಪರಮಾತ್ಮನೇ । ತ್ರಾಹಿ ಮಾಂ ನರಕಾತ್ ಘೋರಾತ್ ದಿವ್ಯಜ್ಯೋತಿರ್ನಮೋಽಸ್ತುತೇ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ದೀಪಂ ಸ....॥

ನೈವೇದ್ಯಂ- ಚಂದ್ರಮಾಮನಸೋ..........॥ ಆರ್ದ್ರಾಂ ಯಃಕರಿಣೀಂ....॥

ರಂಭಾಫಲಂ ಘೃತಂ ಕ್ಷೀರಂ ಗೋಧೂಮಸ್ಯ ಚ ಚೂರ್ಣಕಂ ।
ಶರ್ಕರಾಯುಕ್ತ ನೈವೇದ್ಯಂ ಸಪಾದಂ ಭಕ್ಷ್ಯಮುತ್ತಮಮ್ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ನೈವೇದ್ಯಂ ಸ....॥
ಮಧ್ಯೇ ಪಾನೀಯಂ ಸ....॥ ಉತ್ತರಾಪೋಶನಂ ಸ....॥
ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಸ....॥ ಮುಖಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಸ....॥
ಕರೋದ್ವರ್ತನಕಂ ದೇವ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ಹಿ ಭಕ್ತಿತಃ ।
ಚಾರುಚಂದ್ರ ಪ್ರಭಂ ದಿವ್ಯಂ ಗೃಹಾಣ ಜಗದೀಶ್ವರ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಕರೋದ್ವರ್ತನಾರ್ಥೇ ಚಂದನಂ ಸ....॥

ಪೂಗೀಫಲಂ ಸಕರ್ಪೂರಂ ನಾಗವಲ್ಲೀದಲೈರ್ಯುತಂ ।
ಏಲಾಲವಂಗ ಸಂಯುಕ್ತಂ ತಾಂಬೂಲಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಪೂಗೀಫಲತಾಂಬೂಲಂ ಸ....॥

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಗರ್ಭಸ್ಥಂ ಹೇಮಬೀಜಂ ವಿಭಾವಸೋಃ ।
ಅನಂತಪುಣ್ಯ ಫಲದಮತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಸುವರ್ಣಪುಷ್ಪದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸ....॥

ಇದಂ ಫಲಂ ಮಯಾ ದೇವ ಸ್ಥಾಪಿತಂ ಪುರತಸ್ತವ ।
ತೇನ ಮೇ ಸಕಲಾವಾಪ್ತಿರ್ಭವೇಜ್ಜನ್ಮನಿ ಜನ್ಮನಿ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಮಹಾಫಲಂ ಸ....॥

ಕೂಷ್ಮಾಂಡಂ ಮಾತುಲಿಂಗಂ ಚ ಕರ್ಕಟೀ ದಾಡಿಮೀ ಫಲಂ।
ರಂಭಾಫಲಂ ನಾರಿಕೇಲಂ ಜಂಬೀರಂ ಬದರೀಂ ತಥಾ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಫಲಾಷ್ಟಕಂ ಸ....॥

ಶ್ರಿಯೇ ಜಾತಃಶ್ರಿಯ ಆನಿರಿಯಾಯ ಶ್ರಿಯಂ ವಯೋ ಜರಿತೃಭ್ಯೋ ದಧಾತಿ।
ಶ್ರಿಯಂ ವಸಾನಾ ಅಮೃತತ್ವಮಾಯನ್ ಭವಂತಿ ಸತ್ಯಾಸಮಿಥಾ ಮಿತದ್ರೌ ॥

ಶ್ರಿಯಏವೈನಂತಚ್ಛ್ರಿಯಾಮಾದಧಾತಿ ಸಂತತಮೃಚಾವಷಟ್ ಕೃತ್ಯಂ । ಸಂತತ್ಯೈ ಸಂಧೀಯತೇ ಪ್ರಜಯಾ ಪಶುಭಿರ್ಯ ಏವಂ ವೇದ ॥

ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಮಹಾನೀರಾಜನದೀಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅರ್ಚತ ಪ್ರಾರ್ಚತ ಪ್ರಿಯಮೇಧಾಸೋ ಅರ್ಚತ ।

ಅರ್ಚಂತು ಪುತ್ರಕಾ ಉತ ಪುರಂ ನ ಧೃಷ್ಣವರ್ಚತ ॥

ಕರ್ಪೂರಕಂ ಮಹಾರಾಜ ರಂಭೋದ್ಭೂತಂ ಚ ದೀಪಕಂ ।
ಮಂಗಲಾರ್ಥಂ ಮಹೀಪಾಲ ಸಂಗೃಹಾಣ ಜಗತ್ಪತೇ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಕರ್ಪೂರದೀಪಂ ಸ....॥

ನಾಭ್ಯಾ ಆಸೀದಂತರಿಕ್ಷಂ...... ॥ ಆರ್ದ್ರಾಂ ಯಃಕರಿಣೀಂ......॥
ಯಾನಿ ಕಾನಿ ಚ ಪಾಪಾನಿ ಜನ್ಮಾಂತರ ಕೃತಾನಿ ಚ ।
ತಾನಿ ತಾನಿ ವಿನಶ್ಯಂತಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಪದೇ ಪದೇ ॥
ಅನ್ಯಥಾ ಶರಣಂ ನಾಸ್ತಿ ತ್ವಮೇವ ಶರಣಂ ಮಮ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಕಾರುಣ್ಯಭಾವೇನ ರಕ್ಷ ರಕ್ಷ ರಮಾಪತೇ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾನ್ ಸ....॥

ಸಪ್ತಾಸ್ಯಾಸನ್ ಪರಿಧಯಃ..॥ ತಾಂ ಮ ಆವಹ ಜಾತವೇದೋ ..॥
ನಮಃ ಸರ್ವಹಿತಾರ್ಥಾಯ ಜಗದಾಧಾರ ಹೇತವೇ ।
ಸಾಷ್ಟಾಂಗೋಽಯಂ ಪ್ರಣಾಮಸ್ತೇ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಮಯಾ ಕೃತಃ ॥
ಉರಸಾ ಶಿರಸಾ ದೃಷ್ಟ್ಯಾ ಮನಸಾ ವಚಸಾ ತಥಾ ।
ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ಕರಾಭ್ಯಾಂ ಜಾನುಭ್ಯಾಂ ಪ್ರಣಾಮೋಷ್ಟಾಂಗ ಉಚ್ಯತೇ ॥
ಶಾಠ್ಯೇನಾಪಿ ನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಕುರ್ವತಃ ಶಾರ್ಙ್ಗಪಾಣಯೇ ।
ಶತಜನ್ಮಾರ್ಜಿತಂ ಪಾಪಂ ತತ್ ಕ್ಷಣಾದೇವ ನಶ್ಯತಿ ॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಸ....॥

ಗೃಹಾಣ ಪರಮೇಶಾನ ಸರತ್ನೇ ಛತ್ರಚಾಮರೇ ।
ದರ್ಪಣಂ ವ್ಯಜನಂ ಚೈವ ರಾಜಭೋಗಾಯ ಯತ್ನತಃ ॥

ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಛತ್ರಂ ಸ.... ॥ ಚಾಮರಂ ಸ.... ॥ ಗೀತಂ ಸ.... ॥ ನೃತ್ಯಂ ಸ.... ॥ ವಾದ್ಯಂ ಸ.... ॥ ಸಮಸ್ತರಾಜೋಪಚಾರಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸ.... ॥

ಯಜ್ಞೇನ ಯಜ್ಞಮಯಜಂತದೇವಾಃ....॥ ಯಃಶುಚಿಃ ಪ್ರಯತೋ....॥

ವಿದ್ಯಾ ಬುದ್ಧಿ ಧನೈಶ್ವರ್ಯ ಪುತ್ರ ಪೌತ್ರಾದಿ ಸಂಪದಃ ।
ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ಪ್ರದಾನೇನ ದೇಹಿ ಮೇ ಈಪ್ಸಿತಂ ವರಂ ॥

ನಮೋಽಸ್ತ್ವನಂತಾಯ....॥ ನಮೋ ಮಹದ್ಭ್ಯೋ ನಮೋ....॥ ಕಥಾತೇ ಅಗ್ನೇಶು....ಯಜ್ಞೇನ ಯಜ್ಞ....। ರಾಜಾಧಿರಾಜಾಯ......ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಂ ಭೌಜ್ಯಂ....॥

ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಂ ಸ.......॥

ಆವಾಹನಂ ನ ಜಾನಾಮಿ ನ ಜಾನಾಮಿ ವಿಸರ್ಜನಂ ।
ಪೂಜಾಂ ಚೈವ ನ ಜಾನಾಮಿ ಕ್ಷಮ್ಯತಾಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ॥

ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ಸ........॥

ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯಾ........ಅನೇನ ಕೃತಪೂಜನೇನ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಹಿತ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಃ ಸಾಂಗಃ ಸಪರಿವಾರಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ॥

॥ ಅಥ ಕಥಾಶ್ರವಣಂ ಕಾರ್ಯಮ್ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ವ್ರತ-ಕಥಾ ಪ್ರಾರಂಭಃ ॥

ಶುಕ್ಲಾಂಬರಧರಂ ದೇವಂ ಶಶಿವರ್ಣಂ ಚತುರ್ಭುಜಂ ।
ಪ್ರಸನ್ನವದನಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ ಸರ್ವವಿಘ್ನೋಪಶಾಂತಯೇ ॥
ಸ್ವಸ್ತ್ಯಸ್ತು ಸತಾಂ ಅಖಿಲಸನ್ಮಂಗಲಾನಿ ಭವಂತು ಶ್ಲೋಕೈಕ
ಶ್ರವಣಪಠಣಮಾತ್ರೇಣ ವಕ್ತುಶ್ಚ ಶ್ರೋತೄಣಾಂ ನಿಖಿಲ
ಕಲಿಕೃತಕಲ್ಮಷಾಪನೋದನ ಪಟುತರೇ ಧರ್ಮಾದ್ಯಖಿಲ
ಪುರುಷಾರ್ಥಸಾಧನೀಭೂತೇ ಸ್ಕಂದಪುರಾಣೇ ರೇವಾಖಂಡೇ
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕಥಾ-ಪ್ರಾರಂಭಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥

ವ್ಯಾಸ ಉವಾಚ—

ಏಕದಾ ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯೇ ಋಷಯಃ ಶೌನಕಾದಯಃ ।
ಪಪ್ರಚ್ಛುರ್ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ಸೂತಂ ಪೌರಾಣಿಕಂ ಖಲು ॥ ೧ ॥
ವ್ರತೇನ ತಪಸಾ ಕಿಂ ವಾ ಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ವಾಂಛಿತಂ ಫಲಂ ।
ತತ್ಸರ್ವಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಃ ಕಥಯಸ್ವ ಮಹಾಮುನೇ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಹಿತ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ॥ ವ್ಯಾಸರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ— ಒಂದು ದಿನ ನೈಮಿಷವೆಂಬ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವಂಥ ಶೌನಕ ಮೊದಲಾದ ಯಾವತ್ತೂ ಋಷಿಗಳು ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಂಥ ಸೂತರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ॥ ೧ ॥ ಏನೆಂದರೆ, ಎಲೈ ಮಹಾಮುನಿಯಾದ ಸೂತರೇ, ಯಾವ ವ್ರತದಿಂದ ಅಥವಾ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಇಚ್ಛಿತವಾದ ಫಲ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದೋ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಇಚ್ಛಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. (ನಮಗೆ ನೀನು)

ಸೂತ ಉವಾಚ—

ನಾರದೇನೈವ ಸಂಪೃಷ್ಟೋ ಭಗವಾನ್ ಕಮಲಾಪತಿಃ ।
ಸುರರ್ಷಯೇ ಯಥೈವಾಹ ತಚ್ಛೃಣುಧ್ವಂ ಸಮಾಹಿತಾಃ ॥ ೩ ॥
ಏಕದಾ ನಾರದೋ ಯೋಗೀ ಪರಾನುಗ್ರಹಕಾಂಕ್ಷಯಾ ।
ಪರ್ಯಟನ್ ವಿವಿಧಾನ್ ಲೋಕಾನ್ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕಮುಪಾಗತಃ ॥ ೪ ॥
ತತ್ರದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜನಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ನಾನಾಕ್ಲೇಶ ಸಮನ್ವಿತಾನ್ ।
ನಾನಾಯೋನಿ ಸಮುತ್ಪನ್ನಾನ್ ಕ್ಲಿಶ್ಯಮಾನಾನ್ ಸ್ವಕರ್ಮಭಿಃ ॥ ೫ ॥
ಕೇನೋಪಾಯೇನ ಚೈತೇಷಾಂ ದುಃಖನಾಶೋ ಭವೇದ್ಧ್ರುವಂ ।
ಇತಿ ಸಂಚಿಂತ್ಯ ಮನಸಾ ವಿಷ್ಣುಲೋಕಂ ಗತಸ್ತದಾ ॥ ೬ ॥

ಹೇಳು. ॥ ೨ ॥ ಹೀಗೆ ಋಷಿಗಳು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಲು, ಸೂತರು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ— ಋಷಿಗಳಿರಾ, ನಾರದರಿಂದಲೇ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದ ನಾರಾಯಣನು ನಾರದರಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ವಾಗಿ ಹೇಳಿದನೋ ಅದನ್ನು ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೇಳಿರಿ. ।೩॥ ಒಂದುದಿನ ಯೋಗಿಯಾದ ನಾರದರು ಲೋಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ॥ ೪ ॥ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆ ಪಾಪವಶಾತ್ ನೀಚಯೋನಿ (ಜನ್ಮ) ಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಾನುಸಾರ ಅತಿ ದುಃಖದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವಂಥ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿ, ಯಾವ ಉಪಾಯ ದಿಂದ ಈ ಜನರ ದುಃಖವೆಲ್ಲ ನಾಶವಾಗುವದೆಂಬುದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಕೂಡಲೇ ವಿಷ್ಣುಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ॥ ೫ ॥ ೬ ॥ ಅಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲವರ್ಣನಾಗಿಯೂ

ತತ್ರ ನಾರಾಯಣಂ ದೇವಂ ಶುಕ್ಲವರ್ಣಂ ಚತುರ್ಭುಜಂ ।
ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮ ವನಮಾಲಾವಿಭೂಷಿತಂ ॥ ೭ ॥
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಂ ದೇವದೇವೇಶಂ ಸ್ತೋತುಂ ಸಮುಪಚಕ್ರಮೇ ।

ನಾರದ ಉವಾಚ—

ನಮೋ ವಾಙ್ಮನಸಾತೀತ ರೂಪಾಯಾನಂತ ಶಕ್ತಯೇ ॥ ೮ ॥
ಆದಿಮಧ್ಯಾಂತಹೀನಾಯ ನಿರ್ಗುಣಾಯ ಗುಣಾತ್ಮನೇ ।
ಸರ್ವೇಷಾಂ ಆದಿಭೂತಾಯ ಭಕ್ತಾನಾಮಾರ್ತಿನಾಶಿನೇ ॥ ೯ ॥
ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ್ತೋತ್ರಂ ತತೋ ವಿಷ್ಣುಃ ನಾರದಂ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ ।

ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದು, ಆ ನಾಲ್ಕೂ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾ ಮತ್ತು ಪದ್ಮಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಕೊರಳಲ್ಲಿರುವ ವನಮಾಲೆಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವಂಥ, ಷಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನನ್ನು ನೋಡಿ, ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯನಾದ ಆ ಭಗವಂತನನ್ನು ನಾರದರು ಸ್ತುತಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ನಾರದರು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ— ವಚನಗಳಿಗೂ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ದೂರ-ನಾದಂಥವನು, ಅನಂತ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನೂ ॥ ೭ ॥ ೮ ॥ ಮತ್ತು ಹುಟ್ಟೋಣ ಬೆಳೆಯೋಣ ಸಾಯೋಣ ಇವುಗಳಿಲ್ಲದವನು, ಸತ್ವಾದಿ ಪ್ರಾಕೃತಗುಣಗಳಿಂದ ರಹಿತನು, ಆನಂದಾದಿ ಗುಣಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣನು, ಯಾವತ್ತರಿಗೂ ನೀನು ಆದಿ ಭೂತನು ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರ ದುಃಖಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದೂರಮಾಡುವಂಥ ನಿನಗೆ ನಮಃ ॥ ೯ ॥ ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸುವಂಥ ನಾರದರ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು

ಶ್ರೀಭಗವಾನ್ ಉವಾಚ—

ಕಿಮರ್ಥಂ ಆಗತೋಽಸಿ ತ್ವಂ ಕಿಂ ತೇ ಮನಸಿ ವರ್ತತೇ ॥ ೧೦ ॥

ಕಥಯಸ್ವ ಮಹಾಭಾಗ ತತ್ಸರ್ವಂ ಕಥಯಾಮಿ ತೇ ।

ನಾರದ ಉವಾಚ—

ಮರ್ತ್ಯಲೋಕೇ ಜನಾಃ ಸರ್ವೇ ನಾನಾಕ್ಲೇಶ ಸಮನ್ವಿತಾಃ ।

ನಾನಾಯೋನಿಸಮುತ್ಪನ್ನಾಃ ಪಚ್ಯಂತೇ ಪಾಪಕರ್ಮಭಿಃ ॥ ೧೧ ॥

ತತ್ಕಥಂ ಶಮಯೇನ್ನಾಥ ಲಘೂಪಾಯೇನ ತದ್ವದ ।

ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ಸರ್ವಂ ಕೃಪಾಸ್ತಿ ಯದಿ ತೇ ಮಯಿ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನ್ ಉವಾಚ—

ಸಾಧು ಪೃಷ್ಟಂ ತ್ವಯಾ ವತ್ಸ ಲೋಕಾನುಗ್ರಹಕಾಂಕ್ಷಯಾ ।

ಕೇಳಿ, ಭಗವಂತನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ— ಎಲೈ ನಾರದನೇ! ಇಲ್ಲಿ ನೀನು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಬಂದಿರುವಿ. ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಿರುವುದು ? ॥ ೧೦ ॥ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನನಗೆ ತಿಳುಹಿಸು. ಅಂದರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಿನಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವೆನೆಂದೆನಲು ನಾರದರು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ— ಭಗವನ್ ! ಮನುಷ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪಾಪಕರ್ಮಗಳಿಂದ ನೀಚ ಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಹುವಿಧವಾಗಿ ದುಃಖಪಡುತ್ತಿರುವರು. ॥ ೧೧ ॥ ಆ ಜನರ ಅಂಥ ದುಃಖವು ಯಾವ ಸುಲಭ ಉಪಾಯದಿಂದ ನಾಶವಾಗುವದೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಅಂತಃಕರಣವು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದುದು ನಿಜವಾದರೆ ಅಂಥ ಉಪಾಯವನ್ನು ನನಗೆ ನೀನು ತಿಳಿಹಿಸೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ॥ ೧೨ ॥ ಭಗವಂತನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ—

ಯತ್ಕೃತ್ವಾಮುಚ್ಯತೇಮೋಹಾತ್ ತಚ್ಛೃಣುಷ್ವ ವದಾಮಿ ತೇ ॥ ೧೩ ॥
ವ್ರತಮಸ್ತಿ ಮಹತ್ಪುಣ್ಯಂ ಸ್ವರ್ಗೇ ಮರ್ತ್ಯೇ ಚ ದುರ್ಲಭಂ ।
ತವ ಸ್ನೇಹಾನ್ಮಯಾ ವತ್ಸ ಪ್ರಕಾಶಃ ಕ್ರಿಯತೇऽಧುನಾ ॥ ೧೪ ॥
ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಸ್ಯೈವ ವ್ರತಂ ಸಮ್ಯಗ್ವಿಧಾನತಃ ।
ಕೃತ್ವಾಸದ್ಯಃ ಸುಖಂಭುಕ್ತ್ವಾಚಾಂತೇಮೋಕ್ಷಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೧೫ ॥
ತತ್ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭಗವದ್ವಾಕ್ಯಂ ನಾರದೋ ಮುನಿರಬ್ರವೀತ್ ।
ನಾರದ ಉವಾಚ—
ಕಿಂ ಫಲಂ ಕಿಂ ವಿಧಾನಂ ಚ ಕೃತಂ ಕೇನೈವ ತದ್ವ್ರತಂ ॥ ೧೬ ॥

ನಾರದನೇ, ಜನರಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ನನಗೆ ನೀನು ಬಹಳೇ ಚನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದಿ, ಒಳ್ಳೆಯದು! ಏನು ಮಾಡುವದರಿಂದ ಜನರು ಅಂಥ ದುಃಖಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವರೆಂಬುದನ್ನು ನಿನಗೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ॥ ೧೩ ॥ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಅತಿ ದುರ್ಲಭವಾದಂಥ ಒಂದು ವ್ರತವಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾರದನೇ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯು ಬಹಳೇ ಇದ್ದಪ್ರಯುಕ್ತ ಆ ವ್ರತವು ಅತಿ ಗೌಪ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ॥ ೧೪ ॥ "ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ" ಎಂಬುದೊಂದು ವ್ರತವಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಧಾನ ಪೂರ್ವಕ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಇಹದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದುಃಖಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಯಥೇಚ್ಛ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುವದಲ್ಲದೇ ಮೋಕ್ಷಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ॥ ೧೫ ॥ ಹೀಗೆ ಭಗವದ್ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ನಾರದರು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ— ಈ ವ್ರತ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಫಲವೇನು ? ವಿಧಾನವು ಹೇಗೆ ?

ತತ್ಸರ್ವಂ ವಿಸ್ತರಾದ್ಬ್ರೂಹಿ ಕದಾ ಕಾರ್ಯಂ ಹಿ ತದ್ವ್ರತಂ ।

ಶ್ರೀ ಭಗವಾನ್ ಉವಾಚ—

ದುಃಖಶೋಕಾದಿ ಶಮನಂ ಧನಧಾನ್ಯಪ್ರವರ್ಧನಂ ॥ ೧೭ ॥
ಸೌಭಾಗ್ಯಸಂತತಿಕರಂ ಸರ್ವತ್ರ ವಿಜಯಪ್ರದಮ್ ।
ಯಸ್ಮಿನ್ ಕಸ್ಮಿನ್ ದಿನೇ ಮರ್ತ್ಯೋ ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧಾ ಸಮನ್ವಿತಃ ॥ ೧೮ ॥
ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಂ ದೇವಂ ಯಜೇಚ್ಚೈವ ನಿಶಾಮುಖೇ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈರ್ಬಾಂಧವೈಶ್ಚೈವ ಸಹಿತೋ ಧರ್ಮತತ್ಪರಃ ॥ ೧೯ ॥

ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ಯಾರು ಮಾಡಿದರು ? ॥ ೧೬ ॥ ಹಾಗೂ ಕಾಲವು ಯಾವುದು? ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳೆಂದು ನುಡಿಯುವ ನಾರದರ ಮಾತು ಕೇಳಿ, ಭಗವಂತನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ— ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವದ ರಿಂದ ದುಃಖ ಶೋಕಗಳೆಲ್ಲ ನಾಶ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಧನ-ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ॥ ೧೭ ॥ ಸೌಭಾಗ್ಯ, ಸಂತತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಮತ್ತು ಸರ್ವ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಈ ವ್ರತದ ಸ್ಮರಣದಿಂದಲೇ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವವು ! ಇದೇ ಈ ವ್ರತದ ಫಲವು. ಇಂಥ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವದಾದರೆ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವದಿನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವದೋ ಆ ದಿನ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ''ನಿಶಾಮುಖ'' ಅಂದರೆ ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಬಾಂಧವರಿಂದಲೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನಿಟ್ಟವನಾಗಿ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ನನ್ನು ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ॥ ೧೮ ॥ ೧೯ ॥

ನೈವೇದ್ಯಂ ಭಕ್ತಿತೋ ದದ್ಯಾತ್ ಸಪಾದಂ ಭಕ್ಷ್ಯಮುತ್ತಮಂ ।
ರಂಭಾಫಲಂ ಘೃತಂ ಕ್ಷೀರಂ ಗೋಧೂಮಸ್ಯ ಚ ಚೂರ್ಣಕಂ ॥ ೨೦ ॥
ಅಭಾವೇ ಶಾಲಿಚೂರ್ಣಂ ವಾ ಶರ್ಕರಾಂ ವಾ ಗುಡಂ ತಥಾ ।
ಸಪಾದಂ ಸರ್ವಭಕ್ಷ್ಯಾಣಿ ಚೈಕೀಕೃತ್ಯ ನಿವೇದಯೇತ್ ॥ ೨೧ ॥
ವಿಪ್ರಾಯ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದದ್ಯಾತ್ ಕಥಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಜನೈಃಸಹ ।
ತತಶ್ಚ ಬಂಧುಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ವಿಪ್ರಾಂಶ್ಚ ಪ್ರತಿಭೋಜಯೇತ್ ॥ ೨೨ ॥
ಸಪಾದಂ ಭಕ್ಷಯೇತ್ ಭಕ್ತ್ಯಾ ನೃತ್ಯಗೀತಾದಿಕಂ ಚರೇತ್ ।
ತತಶ್ಚ ಸ್ವಗೃಹಂ ಗಚ್ಛೇತ್ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಂ ಸ್ಮರನ್ ॥ ೨೩ ॥

ಉತ್ತಮ (ಸಪಾದ) ಸವ್ವಾಸೇರು ಭಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ನೈವೇದ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ತುಪ್ಪ, ಹಾಲು, ಮತ್ತು ಗೋದಿಯ ಸಜ್ಜಿಗೆ ॥ ೨೦ ॥ ಗೋದಿಯ ಸಜ್ಜಿಗೆಯು ಸಿಗದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಸಜ್ಜಿಗೆಯನ್ನು, ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು, ಸಕ್ಕರೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಒಂದೇ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸವ್ವಾ ಸೇರಿನಂತೆ ಕೂಡಿಸಿ, ಬೇಯಿಸಿ ನಿವೇದನ ಮಾಡಬೇಕು. ॥ ೨೧ ॥ ಆಮೇಲೆ ತನ್ನ ಆಪ್ತೇಷ್ಟರುಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮುಖದಿಂದ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ತಾಂಬೂಲ ದಕ್ಷಿಣಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ, ತದನಂತರ ಆಪ್ತೇಷ್ಟರುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, ತಾವೂ ಊಟವನ್ನುಮಾಡಿ. ॥ ೨೨ ॥ ತದನಂತರ ಆ ಪ್ರಸಾದ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ ತಿಂದು ಅವತ್ತಿನ ದಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯ-ಗೀತಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನನ್ನು ಮನಸಾ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ

ಏವಂ ಕೃತೇ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ವಾಂಛಾಸಿದ್ಧಿರ್ಭವೇದ್ಧ್ರುವಂ ।
ವಿಶೇಷತಃ ಕಲಿಯುಗೇ ಲಘೂಪಾಯೋಽಸ್ತಿ ಭೂತಲೇ ॥ ೨೪ ॥
ಇತಿ ಶ್ರೀಸ್ಕಂದಪುರಾಣೇ ರೇವಾಖಂಡೇ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ
ಕಥಾಯಾಂ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥ ೧ ॥

ಸೂತ ಉವಾಚ—

ಅಥಾನ್ಯತ್ಸಂಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಕೃತಂ ಯೇನ ಪುರಾ ದ್ವಿಜ ।
ಕಶ್ಚಿತ್ಕಾಶೀಪುರೇ ರಮ್ಯೇ ಹ್ಯಾಸೀದ್ವಿಪ್ರೋಽತಿನಿರ್ಧನಃ ॥ ೧॥
ಕ್ಷುತ್ತೃಡ್ಭ್ಯಾಂ ವ್ಯಾಕುಲೋ ಭೂತ್ವಾ ನಿತ್ಯಂ ಬಭ್ರಾಮ ಭೂತಲೇ ।
ದುಃಖಿತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭಗವಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯಃ ॥ ೨ ॥

ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ।೨೩॥ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರ ಮನೋರಥವು ಕೂಡಲೇ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭೂತಲದಲ್ಲಿ ಈ ವ್ರತವು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಬಹು ಸುಲಭ ವಾಗಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಫಲ ಕೊಡುವಂಥಾದ್ದಾಗಿದೆ. ॥ ೨೪ ॥

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀ ಸ್ಕಂದಪುರಾಣೋಕ್ತ ರೇವಾಖಂಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಸೂತರು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ— ಆಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಮಾಡಿದರೆಂಬುವ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿರಿ, ಕಾಶೀಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಅತಿದರಿದ್ರನಾದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದನು. ॥೧॥ ಆತನು ಹಸಿವೆ ನೀರಡಿಕೆ ಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿ ನಿತ್ಯವೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸು-ತ್ತಿದ್ದನು. ದಾರಿದ್ರ್ಯದಿಂದ ಅತಿ ದುಃಖಿತನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ನೋಡಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಅಂತಃಕರಣವುಳ್ಳ ಭಗವಂತನು ।೨॥

ವೃದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪಸ್ತಂ ಪಪ್ರಚ್ಛ ದ್ವಿಜಮಾದರಾತ್ ।
ಕಿಮರ್ಥಂ ಭ್ರಮಸೇ ವಿಪ್ರ ಮಹೀಂ ನಿತ್ಯಂ ಸುದುಃಖಿತಃ ॥ ೩ ॥
ತತ್ಸರ್ವಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಕಥ್ಯತಾಂ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮ ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಉವಾಚ—

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಽತಿದರಿದ್ರೋಽಹಂ ಭಿಕ್ಷಾರ್ಥಂ ವೈ ಭ್ರಮೇ ಮಹೀಂ ॥೪॥
ಉಪಾಯಂ ಯದಿ ಜಾನಾಸಿ ಕೃಪಯಾ ಕಥಯ ಪ್ರಭೋ ।

ವೃದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಉವಾಚ—

ಸತ್ಯನಾರಾಯಣೋ ವಿಷ್ಣುರ್ವಾಂಛಿತಾರ್ಥ ಫಲಪ್ರದಃ ॥ ೫ ॥

ವೃದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಆತನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು, ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ— ಹೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ, ನೀನು ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ದುಃಖಿತನಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಕಾರಣವೇನು ? ॥ ೩ ॥ ಇದರ ಕಾರಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ಕೇಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಇಚ್ಛಿಸಿರುತ್ತೇನೆ. ಹೇಳೆನ್ನಲು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ— ಹೇ ಪ್ರಭೋ ! ನಾನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದು ಅತಿ ದರಿದ್ರನು. ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಾ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತೇನೆ. ॥ ೪ ॥ ಈ ನನ್ನ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ನಾಶವಾಗುವಂಥ ಉಪಾಯವನ್ನು ನೀನು ಬಲ್ಲವನಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ಹೇಳೆನ್ನಲು, ವೃದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರೂಪ ಧರಿಸಿದ ನಾರಾಯಣನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ— ಎಲೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ ! ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನೆಂಬ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ ಫಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ॥ ೫ ॥ ನೀನು ಆತನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡು.

ತಸ್ಯ ತ್ವಂ ಪೂಜನಂ ವಿಪ್ರ ಕುರುಷ್ವ ವ್ರತಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಯತ್ಕೃತ್ವಾ ಸರ್ವದುಃಖೇಭ್ಯೋ ಮುಕ್ತೋ ಭವತಿ ಮಾನವಃ ॥ ೬ ॥
ವಿಧಾನಂ ಚ ವ್ರತಸ್ಯಾಸ್ಯ ವಿಪ್ರಾಯಾಭಾಷ್ಯ ಯತ್ನತಃ ।
ಸತ್ಯನಾರಾಯಣೋ ವೃದ್ಧಸ್ತತ್ರೈವಾಂತರಧೀಯತ ॥ ೭ ॥
ತದ್ವ್ರತಂ ಸಂಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಯದುಕ್ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ವೈ ।
ಇತಿ ಸಂಚಿಂತ್ಯ ವಿಪ್ರೋಽಸೌ ರಾತ್ರೌ ನಿದ್ರಾಂ ನ ಲಬ್ಧವಾನ್ ॥ ೮ ॥
ತತಃ ಪ್ರಾತಃಸಮುತ್ಥಾಯ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣವ್ರತಂ ।
ಕರಿಷ್ಯೇ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಭಿಕ್ಷಾರ್ಥಮಗಮದ್ದ್ವಿಜಃ ॥ ೯ ॥

ಈ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದುಃಖಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ॥೬॥ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ, ಆ ವ್ರತದ ವಿಧಾನವನ್ನಾದರೂ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳುಹಿಸಿ, ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅದೃಶ್ಯನಾದನು.॥೭॥ ಆಗ್ಗೆ ''ವೃದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಹೇಳಿದಂಥ ವ್ರತವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುವೆನು'' ಎಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮನಸಾ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ಈ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಆತನಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿದ್ದೆ ಸಹ ಬರಲಿಲ್ಲ. ॥ ೮ ॥ ಆದರಿಂದ ಆತನು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು, ಈ ಹೊತ್ತು ನಾನು ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವದು ನಿಶ್ಚಯವೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಭಿಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಹೋದನು. ॥೯॥ ಆ ದಿವಸ ಆತನಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿವಸದಲ್ಲಿಸಿಗುವ ದ್ರವ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ದ್ರವ್ಯವು ಸಿಗಲು,

ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ದಿನೇ ವಿಪ್ರಃ ಪ್ರಚುರಂ ದ್ರವ್ಯಮಾಪ್ತವಾನ್ ।
ತೇನೈವ ಬಂಧುಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ಸತ್ಯಸ್ಯ ವ್ರತಮಾಚರತ್ ॥ ೧೦ ॥
ಸರ್ವದುಃಖ ವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಃ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಬಭೂವ ಸ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠೋ ವ್ರತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವತಃ ॥ ೧೧ ॥
ತತಃ ಪ್ರಭೃತಿ ಕಾಲೇ ಚ ಮಾಸಿ ಮಾಸಿ ವ್ರತಂ ಕೃತಂ ।
ಏವಂ ನಾರಾಯಣಸ್ಯೇದಂ ವ್ರತಂ ಕೃತ್ವಾ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಃ ॥ ೧೨ ॥
ಸರ್ವಪಾಪವಿನಿರ್ಮುಕ್ತೋ ದುರ್ಲಭಂ ಮೋಕ್ಷಮಾಪ್ತವಾನ್ ।
ವ್ರತಮಸ್ಯ ಯದಾ ವಿಪ್ರ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಸಂಕರಿಷ್ಯತಿ ॥ ೧೩ ॥
ತದೈವ ಸರ್ವದುಃಖಂ ಚ ಮನುಜಸ್ಯ ವಿನಶ್ಯತಿ ।
ಏವಂ ನಾರಾಯಣೋಕ್ತಂ ನಾರದಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ ॥ ೧೪ ॥

ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅದೇ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ ತನ್ನ ಬಂಧು ಜನರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ॥ ೧೦ ॥ ಆ ವ್ರತ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶ್ರೇಷ್ಠನ ದುಃಖವೆಲ್ಲ ನಾಶ ಹೊಂದಿತು. ಅವನು ಧನಧಾನ್ಯಾದಿ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧನಾದನು. ॥ ೧೧ ॥ ಆ ದಿನವನ್ನಾರಂಭಿಸಿ ಆ ಉತ್ತಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿ ॥ ೧೨ ॥ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ, ದುರ್ಲಭವಾದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಹೇ ನಾರದನೇ, ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಮನುಷ್ಯನು ಎಲ್ಲ ದುಃಖಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವನು. ಹೀಗೆ ದಯಾಳುವಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ನಾರದರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ॥ ೧೩ ॥ ೧೪ ॥ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೇ ಹೇಳಿದೆನು.

ಮಯಾ ತತ್ಕಥಿತಂ ವಿಪ್ರಾಃ ಕಿಮನ್ಯತ್ಕಥಯಾಮಿ ವಃ ।

ಋಷಯಃ ಊಚುಃ—

ತಸ್ಮಾದ್ವಿಪ್ರಾಚ್ಛ್ರುತಂ ಕೇನ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಚರಿತಂ ಮುನೇ ।
ತತ್ಸರ್ವಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಃ ಶ್ರದ್ಧಾಸ್ಮಾಕಂ ಪ್ರಜಾಯತೇ ॥ ೧೫ ॥

ಸೂತ ಉವಾಚ—

ಶೃಣುಧ್ವಂ ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ವ್ರತಂ ಯೇನ ಕೃತಂ ಭುವಿ ।
ಏಕದಾ ಸ ದ್ವಿಜವರೋ ಯಥಾ ವಿಭವವಿಸ್ತರೈಃ ॥ ೧೬ ॥
ಬಂಧುಭಿಃ ಸ್ವಜನೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ವ್ರತಂ ಕರ್ತುಂ ಸಮುದ್ಯತಃ ।
ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಕಾಲೇ ಕಾಷ್ಠಕ್ರೇತಾ ಸಮಾಗಮತ್ ॥ ೧೭ ॥

ಋಷಿಗಳಿರಾ, ನಿಮಗೆ ಇನ್ನೇನು ಹೇಳಲಿ. ಎಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ ಋಷಿಗಳು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ— ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮುಖದಿಂದ ಆ ವ್ರತ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಮತ್ತೂ ಯಾರು ಕೇಳಿದರು. ಈ ವ್ರತವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳು. ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯು ಬಲವಾಗಿದೆ. ಶ್ರದ್ಧೆಯೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ॥ ೧೫ ॥ ಹೀಗೆ ಋಷಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಸೂತರು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ— ಋಷಿಗಳಿರಾ, ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೂ ಯಾರು ಮಾಡಿದರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿರಿ. ಒಂದು ದಿನ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬಾಂಧವರಿಂದಲೂ, ಸ್ವಜನರಿಂದಲೂ, ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಸತ್ಯ-ನಾರಾಯಣನ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಲು, ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರೆಯನ್ನು ಮಾರುವವನು ಬಂದು ॥ ೧೬ ॥ ೧೭ ॥ ಹೊರಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು

ಬಹಿಃ ಕಾಷ್ಠಂ ಚ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ಗೃಹಮಾಯಯೌ ।
ತೃಷ್ಣಯಾ ಪೀಡಿತಾತ್ಮಾ ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಪ್ರಂ ಕೃತವ್ರತಂ ॥ ೧೮ ॥
ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ದ್ವಿಜಂ ಪ್ರಾಹ ಕಿಮಿದಂ ಕ್ರಿಯತೇ ತ್ವಯಾ ।
ಕೃತೇ ಕಿಂ ಫಲಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ವಿಸ್ತರಾದ್ವದ ಮೇ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧೯ ॥

ವಿಪ್ರ ಉವಾಚ—

ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಸ್ಯೇದಂ ವ್ರತಂ ಸರ್ವೇಪ್ಸಿತಪ್ರದಂ ।
ತಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಾನ್ಮೇ ಸರ್ವಂ ಧನಧಾನ್ಯಾದಿಕಂ ಮಹತ್ ॥ ೨೦ ॥
ತಸ್ಮಾದೇತದ್ವ್ರತಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಕಾಷ್ಠಕ್ರೇತಾತಿಹರ್ಷಿತಃ ।

ನೀರಡಿಕೆಯಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿ, ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಆತನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂಥ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ವ್ರತವನ್ನು ನೋಡಿ, ॥ ೧೮ ॥ ಆತನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ, ನೀನು ಏನು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿರುವಿ ? ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಮಾಡುವದರಿಂದ ಏನು ಫಲಬರುವದು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳು, ಎಂದು ಕೇಳಲು ॥೧೯॥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ— ಎಲೈ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರುವವನೇ, ಎಲ್ಲರ ಮನೋರಥವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವಂಥ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ವ್ರತವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವ್ರತದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇ ಧನ-ಧಾನ್ಯಾದಿ ಐಶ್ವರ್ಯವು ನನಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲು, ॥೨೦॥ ಆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರುವವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮುಖದಿಂದ ಆ ವ್ರತದ ವಿಧಾನವನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಿ, ನೀರನ್ನು

ಪಪೌ ಜಲಂ ಪ್ರಸಾದಂ ಚ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಸ್ವನಗರಂ ಯಯೌ ॥ ೨೧ ॥
ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಂ ದೇವಂ ಮನಸಾ ಇತ್ಯಚಿಂತಯತ್ ।
ಕಾಷ್ಠಂ ವಿಕ್ರಯತೋ ಗ್ರಾಮೇ ಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ಚಾದ್ಯ ಯದ್ಧನಂ ॥ ೨೨ ॥
ತೇನೈವ ಸತ್ಯದೇವಸ್ಯ ಕರಿಷ್ಯೇ ವ್ರತಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಇತಿ ಸಂಚಿಂತ್ಯ ಮನಸಾ ಕಾಷ್ಠಂ ಕೃತ್ವಾ ತು ಮಸ್ತಕೇ ॥ ೨೩ ॥
ಜಗಾಮ ನಗರೇ ರಮ್ಯೇ ಧನಿನಾಂ ಯತ್ರ ಸಂಸ್ಥಿತಿಃ ।
ತದ್ದಿನೇ ಕಾಷ್ಠಮೂಲಂ ಚ ದ್ವಿಗುಣಂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾನಸೌ ॥ ೨೪ ॥
ತತಃ ಪ್ರಸನ್ನಹೃದಯಃ ಸುಪಕ್ವಂ ಕದಲೀಫಲಂ ।
ಶರ್ಕರಾ ಘೃತ ದುಗ್ಧಂ ಚ ಗೋಧೂಮಸ್ಯ ಚ ಚೂರ್ಣಕಂ ॥ ೨೫ ॥

ಕುಡಿದು, ಊಟವನ್ನು ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ಹೋದನು. ॥ ೨೧ ॥ ಅನಂತರ ಆ ಕಾಷ್ಠಕ್ರೇತನು ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಏನೆಂದರೆ— ಈ ಹೊತ್ತು ಊರಲ್ಲಿ ಈ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರೆಯನ್ನು ಮಾರುವದರಿಂದ ನನಗೆ ಏನು ದ್ರವ್ಯ ಸಿಗುವದೋ ॥ ೨೨ ॥ ಆ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ನಾನು ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಮನಸಾ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿ, ಕೂಡಲೇ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹೊರೆಯನ್ನು ತನ್ನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡವನಾಗಿ ॥ ೨೩ ॥ ಧನಿಕರಿರುವ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮಾರಲು, ಆ ದಿನ ಆತನಿಗೆ ದಿನಕ್ಕಿಂತ ಎರಡು ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚು ದ್ರವ್ಯವು ಸಿಕ್ಕಿತು. ॥ ೨೪ ॥ ಆದರಿಂದ ಅವನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ತುಪ್ಪ, ಸಕ್ಕರೆ, ಹಾಲು, ಗೋದಿಯ ಸಜ್ಜಿಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ॥ ೨೫ ॥

ಕೃತ್ವೈಕತ್ರ ಸಪಾದಂ ಚ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಸ್ವಗೃಹಂ ಯಯೌ ।
ತತೋ ಬಂಧೂನ್ ಸಮಾಹೂಯ ಚಕಾರ ವಿಧಿನಾ ವ್ರತಂ ॥ ೨೬ ॥
ತದ್ವ್ರತಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವೇಣ ಧನಪುತ್ರಾನ್ವಿತೋಽಭವತ್ ।
ಇಹಲೋಕೇ ಸುಖಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಚಾಂತೇ ಸತ್ಯಪುರಂ ಯಯೌ ॥ ೨೭ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಸ್ಕಂದಪುರಾಣೇ .....ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥ ೨ ॥

ಸೂತ ಉವಾಚ—
ಪುನರಗ್ರೇ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶೃಣುಧ್ವಂ ಮುನಿಸತ್ತಮಾಃ ।
ಪುರಾ ಚೋಲ್ಕಾಮುಖೋ ನಾಮ ನೃಪಶ್ಚಾಸೀನ್ಮಹೀಪತಿಃ ॥ ೧ ॥

ಸಪಾದ ಮಾಡಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ, ಮನೆಗೆಹೋಗಿ, ತನ್ನ ಬಂಧುಜನರಿಂದ ಕೂಡಿ, ವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ।೨೬॥ ಆ ವ್ರತಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಐಶ್ವರ್ಯ, ಮಕ್ಕಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ, ಅನಂತರ ಸತ್ಯಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ॥ ೨೭ ॥

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀ ಸ್ಕಂದಪುರಾಣೋಕ್ತ ರೇವಾಖಂಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಸೂತರು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ— ಋಷಿಗಳಿರಾ, ಮತ್ತೂ ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿರಿ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಕಾಮುಖನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ರಾಜನಿದ್ದನು. ॥ ೧ ॥ ಅವನು ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿಟ್ಟು-

ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ಸತ್ಯವಾದೀ ಯಯೌ ದೇವಾಲಯಂ ಪ್ರತಿ ।
ದಿನೇ ದಿನೇ ಧನಂ ದತ್ವಾ ದ್ವಿಜಾನ್ಸಂತೋಷಯತ್ಸುಧೀಃ ॥ ೨ ॥
ಭಾರ್ಯಾ ತಸ್ಯ ಪ್ರಮುಗ್ಧಾ ಚ ಸರೋಜವದನಾ ಸತೀ ।
ಭದ್ರಶೀಲಾ ನದೀತೀರೇ ಸತ್ಯಸ್ಯ ವ್ರತಮಾಚರತ್ ॥ ೩ ॥
ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ತತ್ರ ಸಾಧುರೇಕಃ ಸಮಾಗತಃ ।
ವಾಣಿಜ್ಯಾರ್ಥಂ ಬಹುಧನೈರನೇಕೈಃ ಪರಿಪೂರಿತಃ ॥ ೪ ॥
ನಾವಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ತತ್ತೀರೇ ಜಗಾಮ ನೃಪತಿಂ ಪ್ರತಿ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ ವ್ರತಿನಂ ಭೂಪಂ ಪಪ್ರಚ್ಛ ವಿನಯಾನ್ವಿತಃ ॥ ೫ ॥

ಕೊಂಡಂಥವನೂ, ಮತ್ತು ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವವನೂ ಆದ ಆ ರಾಜನು ನಿತ್ಯವೂ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿರುವಂಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದ್ರವ್ಯದಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅವರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ॥ ೨ ॥ ಈ ಉಲ್ಕಾಮುಖ ರಾಜನು ಕಮಲದಂತೆ ಮುಖವುಳ್ಳ "ಪ್ರಮುಗ್ಧಾ" ಎಂಬ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು "ಭದ್ರಶೀಲಾ" ಎಂಬ ನದಿಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ॥೩॥ ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಾಧುವು ನಾವಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ತುಂಬಿ, ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದು, ಅಲ್ಲಿಯೇ ನದಿಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುವ ರಾಜನನ್ನು ನೋಡಿ, ತನ್ನ ನಾವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ತಾನು ರಾಜನ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಆತನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದನು. ॥ ೪ ॥ ೫ ॥ ಏನೆಂದರೆ— ರಾಜನೇ, ಇಂಥ

ಸಾಧುರುವಾಚ—

ಕಿಮಿದಂ ಕುರುಷೇ ರಾಜನ್ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತೇನ ಚೇತಸಾ ।
ಪ್ರಕಾಶಂ ಕುರು ತತ್ಸರ್ವಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸಾಂಪ್ರತಂ ॥ ೬॥

ರಾಜೋವಾಚ—

ಪೂಜನಂ ಕ್ರಿಯತೇ ಸಾಧೋ ವಿಷ್ಣೋರತುಲತೇಜಸಃ ।
ವ್ರತಂ ಚ ಸ್ವಜನೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಪುತ್ರಾದ್ಯಾವಾಪ್ತಿಕಾಮ್ಯಯಾ ॥ ೭ ॥
ಭೂಪಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಾಧುಃ ಪ್ರೋವಾಚ ಸಾದರಂ ।
ಸರ್ವಂ ಕಥಯ ಮೇ ರಾಜನ್ ಕರಿಷ್ಯೇಽಹಂ ತವೋದಿತಂ ॥ ೮ ॥
ಮಮಾಪಿ ಸಂತತಿರ್ನಾಸ್ತಿ ಹ್ಯೇತಸ್ಮಾಜ್ಜಾಯತೇ ಧ್ರುವಂ ।
ತತೋ ನಿವೃತ್ತ್ಯ ವಾಣಿಜ್ಯಾತ್ ಸಾನಂದೋ ಗೃಹಮಾಗತಃ ॥ ೯ ॥

ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನೀನು ಏನು ಮಾಡುವಿ ? ಇದನ್ನು ಕೇಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಇಚ್ಛಿಸಿರುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೇಳೆನ್ನಲು ॥೬॥ ರಾಜನು— ಎಲೋ ಸಾಧೋ, ನಾನು ಪೂರ್ಣೈಶ್ವರ್ಯಾದಿ ಷಡ್ಗುಣಪೂರ್ಣನಾದ ಶ್ರೀಸತ್ಯ-ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಸಂತಾನಾದಿ ಐಶ್ವರ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕಾಮನೆಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವೆನು. ॥ ೭ ॥ ಆ ಮಾತು ಕೇಳಿ, ಸಾಧುವು— ಎಲೋ ರಾಜನ್ ! ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೇಳು. ನನಗಾದರೂ ಸಂತತಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ವ್ರತದಿಂದ ಸಂತತಿ-ಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜವಾದರೆ, ನಾನಾದರೂ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ, ರಾಜನ ಮುಖದಿಂದ ವ್ರತದ ವಿಧಾನವನ್ನೆಲ್ಲ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕೂಡಲೇ ಸಂತೋಷದಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 'ಹೊರಟು ತನ್ನ

ಭಾರ್ಯಾಯೈ ಕಥಿತಂ ಸರ್ವಂ ವ್ರತಂ ಸಂತತಿದಾಯಕಂ ।
ತದಾ ವ್ರತಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಯದಾ ಮೇ ಸಂತತಿರ್ಭವೇತ್ ॥ ೧೦ ॥
ಇತಿ ಲೀಲಾವತೀಂ ಪ್ರಾಹ ಪತ್ನೀಂ ಸಾಧುಃ ಸ ಸತ್ತಮಃ ।
ಏಕಸ್ಮಿನ್ ದಿವಸೇ ತಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಲೀಲಾವತೀ ಸತೀ ॥ ೧೧ ॥
ಭರ್ತೃಯುಕ್ತಾನಂದಚಿತ್ತಾ ಭವದ್ಧರ್ಮಪರಾಯಣಾ ।
ಗರ್ಭಿಣೀ ಸಾ ಭವತ್ತಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಸತ್ಯಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೧೨ ॥
ದಶಮೇ ಮಾಸಿ ವೈ ತಸ್ಯಾಃ ಕನ್ಯಾರತ್ನಮಜಾಯತ ।
ದಿನೇ ದಿನೇ ಸಾ ವವೃಧೇ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷೇ ಯಥಾ ಶಶೀ ॥ ೧೩ ॥
ನಾಮ್ನಾ ಕಲಾವತೀ ಚೇತಿ ತನ್ನಾಮಕರಣಂ ಕೃತಂ ।
ತತೋ ಲೀಲಾವತೀ ಪ್ರಾಹ ಸ್ವಾಮಿನಂ ಮಧುರಂ ವಚಃ ॥ ೧೪ ॥

ಮನೆಗೆ ಬಂದು ॥ ೮ ॥ ೯ ॥ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮುಂದೆ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಂಥ ಆ ವ್ರತವನ್ನು ತಿಳುಹಿಸಿ— "ಸ್ತ್ರೀಯೇ ನನಗೆ ಸಂತತಿಯಾದ ನಂತರ ನಾನಾದರೂ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವೆನು" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋದನಂತರ ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಲೀಲಾವತಿಯು ॥ ೧೦ ॥ ೧೧ ॥ ಒಂದು ದಿನ ಪತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇರುತ್ತಿರಲು, ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದಳು. ॥ ೧೨ ॥ ಹತ್ತನೆ ತಿಂಗಳು ಬರಲು ಕನ್ಯಾರತ್ನವು ಹುಟ್ಟಿತು. ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯು ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಚಂದ್ರಮನಂತೆ ಬೆಳೆದಳು. ॥ ೧೩ ॥ ಆ ಕನ್ನಿಕೆಗೆ "ಕಲಾವತಿ" ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳು ಹೋದನಂತರ ಲೀಲಾವತಿಯು ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ನೀವು

ನ ಕರೋಷಿ ಕಿಮರ್ಥಂ ವೈ ಪುರಾ ಸಂಕಲ್ಪಿತಂ ವ್ರತಂ ।

ಸಾಧುರುವಾಚ—

ವಿವಾಹ ಸಮಯೇ ತಸ್ಯಾಃ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ವ್ರತಂ ಪ್ರಿಯೇ ॥ ೧೫ ॥

ಇತಿ ಭಾರ್ಯಾಂ ಸಮಾಶ್ವಾಸ್ಯ ಜಗಾಮ ನಗರಂ ಪ್ರತಿ ।

ತತಃ ಕಲಾವತೀ ಕನ್ಯಾ ವವೃಧೇ ಪಿತೃವೇಶ್ಮನಿ ॥ ೧೬ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕನ್ಯಾಂ ತತಃ ಸಾಧುರ್ನಗರೇ ಸಖಿಭಿಃ ಸಹ ।

ಮಂತ್ರಯಿತ್ವಾದ್ರುತಂ ದೂತಂ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮವಿತ್ ॥ ೧೭ ॥

ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದಂಥ ವ್ರತವನ್ನು ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವಳಾದರೂ ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ಮಾಡದಿರುವ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಕೇಳಲು, ಆ ಮಾತಿಗೆ ಸಾಧುವು— ಸ್ತ್ರೀಯೇ, ಈ ನನ್ನ ಮಗಳ ಲಗ್ನದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆ ವ್ರತವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ॥ ೧೪ ॥ ೧೫ ॥ ಹೀಗೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ, ತಾನು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯದ ಮೂಲಕ ಪರಊರಿಗೆ ಹೋದನು. ಕಲಾವತಿಯೆಂಬ ಕನ್ನಿಕೆಯಾದರೂ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳೆಯಹತ್ತಿದಳು. ॥ ೧೬ ॥ ಒಂದು ದಿವಸ ಸಾಧುವು ಊರಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯರಿಂದ ಕೂಡಿ ಆಡುತ್ತಿರುವಂಥ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಇನ್ನು ನನ್ನ ಮಗಳು ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಳಾಗಿರುವಳೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ, ಕೂಡಲೇ ಒಬ್ಬ ದೂತನನ್ನು ಕರೆದು, "ನನ್ನ ಮಗಳ ಲಗ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಉತ್ತಮವಾದ ವರನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾ" ಎಂದು

ವಿವಾಹಾರ್ಥೇ ಚ ಕನ್ಯಾಯಾ ವರಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ವಿಚಾರಯ ।
ತೇನಾಜ್ಞಪ್ತಶ್ಚ ದೂತೋಽಸೌ ಕಾಂಚನಂ ನಗರಂ ಯಯೌ ॥ ೧೮ ॥
ತಸ್ಮಾದೇಕಂ ವಣಿಕ್ಪುತ್ರಂ ಸಮಾದಾಯಾಽಽಗತೋ ಹಿ ಸಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತು ಸುಂದರಂ ಬಾಲಂ ವಣಿಕ್ಪುತ್ರಂ ಗುಣಾನ್ವಿತಂ ॥ ೧೯ ॥
ಜ್ಞಾತಿಭಿರ್ಬಂಧುಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ಪರಿತುಷ್ಟೇನ ಚೇತಸಾ ।
ದತ್ತವಾನ್ ಸಾಧುಪುತ್ರಾಯ ಕನ್ಯಾಂ ವಿಧಿವಿಧಾನತಃ ॥ ೨೦ ॥
ತತೋ ಭಾಗ್ಯವಶಾತ್ತೇನ ವಿಸ್ಮೃತಂ ವ್ರತಮುತ್ತಮಂ ।
ವಿವಾಹಸಮಯೇ ತಸ್ಯಾಸ್ತೇನ ರುಷ್ಟೋಽಭವತ್ಪ್ರಭುಃ ॥ ೨೧ ॥

ಆಜ್ಞಾಪಿಸಲು, ಸಾಧುವಿನಿಂದ ಆಜ್ಞಪ್ತನಾದ ದೂತನು ಅಲೆಯುತ್ತ ಅಲೆಯುತ್ತ ಕಾಂಚನವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ॥೧೭ ॥೧೮ ॥ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವೈಶ್ಯನ ಮಗನನ್ನು ನೋಡಿ, ಆತನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಸಾಧುವಿಗೆ ತೋರಿಸಲು, ಸಾಧುವು ಎಲ್ಲ ಗುಣಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣನೂ, ಸುಂದರನೂ ಆದ ಆ ವಣಿಕ್ಪುತ್ರನನ್ನು ನೋಡಿ, ॥೧೯ ॥ ಅತಿ ಸಂತೋಷಯುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತನ್ನ ಜ್ಞಾತಿಗಳಿಂದಲೂ ಮತ್ತೂ ಬಾಂಧವರಿಂದಲೂ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ವಿಧ್ಯುಕ್ತ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಆ ವಣಿಕ್ಪುತ್ರನಿಗೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನು. ॥ ೨೦ ॥ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತ ನಡೆಯಲು ಆ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಮದದಿಂದ ಸಾಧುವು ಮಗಳ ವಿವಾಹಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ವ್ರತವನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟನು. ಆದರಿಂದ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿತು. ॥ ೨೧ ॥ ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ಕಾಲದ

ತತಃ ಕಾಲೇನ ನಿಯತೋ ನಿಜಕರ್ಮವಿಶಾರದಃ ।
ವಾಣಿಜ್ಯಾರ್ಥಂಗತಃ ಶೀಘ್ರಂ ಜಾಮಾತೃಸಹಿತೋವಣಿಕ್ ॥ ೨೨ ॥
ರತ್ನಸಾರಪುರೇ ರಮ್ಯೇ ಗತ್ವಾ ಸಿಂಧುಸಮೀಪತಃ ।
ವಾಣಿಜ್ಯಮಕರೋತ್ ಸಾಧುರ್ಜಾಮಾತ್ರಾ ಶ್ರೀಮತಾ ಸಹ ॥ ೨೩ ॥
ತೌ ತತೋ ನಗರೇ ರಮ್ಯೇ ಚಂದ್ರಕೇತೋರ್ನೃಪಸ್ಯ ಚ ।
ಏತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಕಾಲೇ ತು ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೨೪ ॥
ಭ್ರಷ್ಟಪ್ರತಿಜ್ಞಮಾಲೋಕ್ಯ ಶಾಪಂ ತಸ್ಮೈ ಪ್ರದತ್ತವಾನ್ ।
ದಾರುಣಂ ಕಠಿಣಂ ಚಾಸ್ಯ ಮಹದ್ದುಃಖಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೨೫ ॥

ನಂತರ ತನ್ನ ವ್ಯವಹಾರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಕುಶಲನಾದ ಸಾಧುವು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಅಳಿಯನಿಂದ ಕೂಡಿ, ॥ ೨೨ ॥ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ರತ್ನಸಾರ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಕೆಲವು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ॥ ೨೩ ॥ ಆಮೇಲೆ ಸಾಧುವು ಮತ್ತು ಅವನ ಅಳಿಯನು ಹೀಗೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು, ಅತಿ ಮನೋಹರವಾದ ಚಂದ್ರಕೇತು ಎಂಬ ರಾಜನ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಬಂದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನಾದ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನು ॥ ೨೪ ॥ ತನ್ನ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವದಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದು, ಈ ವರೆಗೂ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡದೇ ಇರುವವದರಿಂದ ತನ್ನ ಮಹಾತ್ಮೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಾಧುವೇ! ನೀನು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಭ್ರಷ್ಟನಾದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಅತಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಮತ್ತು ಕಠಿಣವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ದುಃಖ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ

ಏಕಸ್ಮಿನ್ ದಿವಸೇ ರಾಜ್ಞೋ ಧನಮಾದಾಯ ತಸ್ಕರಃ ।
ತತ್ರೈವ ಜಾಗತಶ್ಚೋರೋ ವಣಿಜೌ ಯತ್ರ ಸಂಸ್ಥಿತೌ ॥ ೨೬ ॥
ತತ್ಪಶ್ಚಾದ್ಧಾವಕಾನ್ ದೂತಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭೀತೇನ ಚೇತಸಾ ।
ಧನಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ತತ್ರೈವ ಸ ತು ಶೀಘ್ರಮಲಕ್ಷಿತಃ ॥ ೨೭ ॥
ತತೋ ದೂತಾಃ ಸಮಾಯಾತಾ ಯತ್ರಾಸ್ತೇ ಸಜ್ಜನೋವಣಿಕ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನೃಪಧನಂ ತತ್ರ ಬಧ್ವಾ ನೀತೌ ವಣಿಕ್ಸುತೌ ॥ ೨೮ ॥
ಹರ್ಷೇಣ ಧಾವಮಾನಾಶ್ಚ ಊಚುರ್ನೃಪಸಮೀಪತಃ ।

ಜೀಳೆಂದು ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟನು. ॥ ೨೫ ॥ ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ನಂತರ ಒಂದು ದಿನ ಚಂದ್ರಕೇತು ರಾಜನ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಒಬ್ಬ ತುಡುಗನು ಕಳುವಿನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಸಾಧುವು ಮತ್ತು ಸಾಧುವಿನ ಅಳಿಯನು ಇಬ್ಬರೂ ಕುಳಿತಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದನು. ॥ ೨೬ ॥ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಕಳ್ಳನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ರಾಜಭೃತ್ಯರು ಓಡುತ್ತ ಓಡುತ್ತ ಬರುತ್ತಿರಲು ಆ ತುಡುಗನು ಅಂಜಿ ಆ ರಾಜದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟು ತಾನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡನು. ॥ ೨೭ ॥ ರಾಜಭಟರು ಸಾಧುವಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅವರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟಿರುವಂಥ ರಾಜದ್ರವ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ, ಇವರೇ ತುಡುಗರೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೂಡಲೇ ಆ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಅಂದರೆ ಸಾಧುವನ್ನು ಮತ್ತು ಆತನ ಅಳಿಯನನ್ನೂ ಸೆರೆಹಿಡಿದು ರಾಜನ ಹತ್ತಿರ ಒಯ್ದು, ॥ ೨೮ ॥ ಸಂತೋಷದಿಂದ ರಾಜನೇ, ಇಬ್ಬರೂ ತುಡುಗರನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದಿರುವೆವು. ಇವರಿಗೆ ಯಾವ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು

ತಸ್ಕರೌ ದ್ವೌ ಸಮಾನೀತೌ ವಿಲೋಕ್ಯಾಜ್ಞಾಪಯ ಪ್ರಭೋ ॥ ೨೯ ॥
ರಾಜ್ಞಾಜ್ಞಪ್ತಾಸ್ತತಃ ಶೀಘ್ರಂ ದೃಢಂ ಬಧ್ವಾ ತು ತಾವುಭೌ ।
ಸ್ಥಾಪಿತೌ ದ್ವೌ ಮಹಾದುರ್ಗೇ ಕಾರಾಗಾರೇಽವಿಚಾರತಃ ॥ ೩೦ ॥
ಮಾಯಯಾ ಸತ್ಯದೇವಸ್ಯ ನ ಶ್ರುತಂ ಕೈಸ್ತಯೋರ್ವಚಃ ।
ಅತಸ್ತಯೋರ್ಧನಂ ರಾಜ್ಞಾ ಗೃಹೀತಂ ಚಂದ್ರಕೇತುನಾ ॥ ೩೧ ॥
ತಚ್ಛಾಪಾಚ್ಚ ತಯೋರ್ಗೇಹೇ ಭಾರ್ಯಾ ಚೈವಾತಿದುಃಖಿತಾ ।
ಚೋರೇಣಾಪಹೃತಂ ಸರ್ವಂ ಗೃಹೇ ಯಚ್ಚ ಸ್ಥಿತಂ ಧನಂ ॥ ೩೨ ॥

ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಚನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿ, ನಮಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ॥ ೨೯ ॥ ಬಳಿಕ ಅವರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಏನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡದಲೇ ರಾಜಾಜ್ಞೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಆ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಮಹಾ ಕಠಿಣವಾದ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಬಂದೀಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಒಯ್ದಿಟ್ಟರು. ॥ ೩೦ ॥ ಅಳಿಯನಿಂದ ಯುಕ್ತನಾದ ಸಾಧುವು ತಾವು ತುಡುಗರಲ್ಲವೆಂದು ರಾಜನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಆತನ ಕಡೆಗೆ ಯಾರೂ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅವರ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಸಹ ಚಂದ್ರಕೇತು ರಾಜನು ತನ್ನ ಖಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡನು. ॥ ೩೧ ॥ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನು ಅವಕೃಪೆ ಮಾಡೋಣದರಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಮಗಳು ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ತುಡುಗರು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. ॥ ೩೨ ॥ ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಧುವಿನ ಹೆಂಡತಿಯು

ಆಧಿವ್ಯಾಧಿ ಸಮಾಯುಕ್ತಾ ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾದಿ ದುಃಖಿತಾ ।
ಅನ್ನಚಿಂತಾಪರಾಭೂತ್ವಾ ಬಭ್ರಾಮ ಚ ಗೃಹೇ ಗೃಹೇ ।
ಕಲಾವತೀ ತು ಕನ್ಯಾಪಿ ಬಭ್ರಾಮ ಪ್ರತಿವಾಸರಂ ॥ ೩೩ ॥
ಏಕಸ್ಮಿನ್ ದಿವಸೇ ಜಾತಾ ಕ್ಷುಧಾರ್ತಾ ದ್ವಿಜಮಂದಿರಂ ।
ಗತ್ವಾ ಪಶ್ಯದ್ವ್ರತಂ ತತ್ರ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಸ್ಯ ಚ ॥ ೩೪ ॥
ಉಪವಿಶ್ಯ ಕಥಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವರಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿತವತ್ಯಪಿ ।
ಪ್ರಸಾದಭಕ್ಷಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಯಯೌ ರಾತ್ರೌ ಗೃಹಂ ಪ್ರತಿ ॥ ೩೫ ॥

ಮನಸ್ತಾಪದಿಂದಲೂ, ಮೈಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಗಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲೂ, ದ್ರವ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಕಳುವಿನಿಂದ ಹೋದಪ್ರಯುಕ್ತ ವೇಳೆಗೆ ಅನ್ನವೂ ಸಹ ಸಿಗದಂತಾಗಲು ಹಸಿವೆ-ನೀರಡಿಕೆಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತಳಾಗಿ, ಇನ್ನು ನನಗೆ ಅನ್ನವಾದರೂ ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕೀತೆಂದು ಮನೆ-ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆಬೇಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕಲಾವತಿ ಎಂಬ ಮಗಳಾದರೂ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿ ಮನೆ-ಮನೆ ತಿರುಗಹತ್ತಿದಳು. ॥ ೩೩ ॥ ಒಂದು ದಿನ ಕಲಾವತಿಯು ತನಗೆ ಹಸಿವು ಬಹಳೇ ಆದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ವ್ರತವನ್ನು ನೋಡಿ, ॥ ೩೪ ॥ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕುಳಿತು, ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತಿಂದು ರಾತ್ರಿಯು ಬಹಳೇ ಆದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಹೊರಟು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಳು. ॥ ೩೫ ॥ ಆಗ್ಗ

ಮಾತಾ ಕಲಾವತೀಂ ಕನ್ಯಾಂ ಕಥಯಾಮಾಸ ಪ್ರೇಮತಃ ।
ಪುತ್ರಿ ರಾತ್ರೌ ಸ್ಥಿತಾ ಕುತ್ರ ಕಿಂ ತೇ ಮನಸಿ ವರ್ತತೇ ॥ ೩೬ ॥
ಕನ್ಯಾ ಕಲಾವತೀ ಪ್ರಾಹ ಮಾತರಂ ಪ್ರತಿ ಸತ್ವರಂ ।
ದ್ವಿಜಾಲಯೇ ವ್ರತಂ ಮಾತರ್ದೃಷ್ಟಂ ವಾಂಛಿತಸಿದ್ಧಿದಂ ॥ ೩೭ ॥
ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಕನ್ಯಕಾ ವಾಕ್ಯಂ ವ್ರತಂ ಕರ್ತುಂ ಸಮುದ್ಯತಾ ।
ಸಾ ಮುದಾ ತು ವಣಿಗ್ಭಾರ್ಯಾ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಸ್ಯ ಚ ॥ ೩೮ ॥
ವ್ರತಂ ಚಕ್ರೇ ಸೈವ ಸಾಧ್ವೀ ಬಂಧುಭಿಃ ಸ್ವಜನೈಃ ಸಹ ।
ಭರ್ತೃಜಾಮಾತರೌ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾಗಚ್ಛೇತಾಂ ಸ್ವಮಾಶ್ರಮಂ ॥ ೩೯ ॥

ಲೀಲಾವತಿಯು ಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಮಗಳೇ, ಇಷ್ಟು ರಾತ್ರಿಯಾಗುವವರೆಗೆ ನೀನು ಎಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಿ ? ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇನಿರುವದೆಂದು ಕೇಳಲು, ॥ ೩೬ ॥ ಆ ಮಾತಿಗೆ ಕಲಾವತಿಯು— ತಾಯೀ, ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೇಡಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಪೂರ್ಣಮಾಡಿಕೊಡುವಂಥ ಒಂದು ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ನೋಡುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೆನೆನ್ನಲು ॥ ೩೭ ॥ ಆ ಮಾತು ಕೇಳಿ, ಲೀಲಾವತಿಯು ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಾನೂ ಬಂಧು-ಬಾಂಧವರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾತಿ ಜನರಿಂದಲೂ ಯುಕ್ತಳಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ (ವ್ರತ) ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಸ್ವಾಮಿನ್ ! ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನೇ, ನನ್ನ ಗಂಡನೂ ಮತ್ತು ಅಳಿಯನೂ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬರಲಿ ॥ ೩೮ ॥ ೩೯ ॥ ನನ್ನ ಗಂಡನೂ ಮತ್ತು ಅಳಿಯನೂ

ಅಪರಾಧಂ ಚ ಮೇ ಭರ್ತುರ್ಜಾಮಾತುಃ ಕ್ಷಂತುಮರ್ಹಸಿ ।
ವ್ರತೇನಾನೇನ ತುಷ್ಟೋಽಸೌ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೪೦ ॥
ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಸ್ವಪ್ನಂ ಹಿ ಚಂದ್ರಕೇತುಂ ನೃಪೋತ್ತಮಂ ।
ಬಂದಿನೌ ಮೋಚಯ ಪ್ರಾತರ್ವಣಿಜೌ ನೃಪಸತ್ತಮ ॥ ೪೧ ॥
ದೇಯಂ ಧನಂ ಚ ತತ್ಸರ್ವಂ ಗೃಹೀತಂ ಯತ್ತ್ವಯಾಽಧುನಾ ।
ನೋ ಚೇತ್ತ್ವಾಂ ನಾಶಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಸರಾಜ್ಯಧನಪುತ್ರಕಂ ॥ ೪೨ ॥
ಏವಮಾಭಾಷ್ಯ ರಾಜಾನಂ ಧ್ಯಾನಗಮ್ಯೋಽಭವತ್ಪ್ರಭುಃ ।
ತತಃ ಪ್ರಭಾತಸಮಯೇ ರಾಜಾ ಚ ಸ್ವಜನೈಃ ಸಹ ॥ ೪೩ ॥

ನಿನಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು. ಲೀಲಾವತಿಯು ಮಾಡಿದ ವ್ರತದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನು ॥ ೪೦ ॥ ಕೂಡಲೇ ಚಂದ್ರಕೇತು ರಾಜನ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ರಾಜನೇ— ನೀನು ಕಾರಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿಟ್ಟ ಇಬ್ಬರು ಬಣಜಿಗರನ್ನು ಪ್ರಾತಃಕಾಲವಾದ ಕೂಡಲೇ ಬಂದಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು. ॥ ೪೧ ॥ ನೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂಥ ಅವರ ದ್ರವ್ಯವನ್ನಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡು. ಹೀಗೆ ನೀನು ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯ ಐಶ್ವರ್ಯ ಮಕ್ಕಳುಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ನಾಶಮಾಡಿ ಬಿಡುವೆನೆಂದು ॥ ೪೨ ॥ ರಾಜನಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನು ಅದೃಶ್ಯನಾದನು. ಅನಂತರ ರಾಜನು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ತನ್ನ ಸ್ವಜನರಿಂದ ಕೂಡಿ ॥ ೪೩ ॥ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ತಿಳುಹಿಸಿ,

ಉಪವಿಶ್ಯ ಸಭಾಮಧ್ಯೇ ಪ್ರಾಹ ಸ್ವಪ್ನಂ ಜನಂ ಪ್ರತಿ ।
ಬದ್ಧೌ ಮಹಾಜನೌ ಶೀಘ್ರಂ ಮೋಚಯ ದ್ವೌ ವಣಿಕ್ಸುತೌ ॥ ೪೪ ॥
ಇತಿ ರಾಜ್ಞೋ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮೋಚಯಿತ್ವಾ ಮಹಾಜನೌ ।
ಸಮಾನೀಯ ನೃಪಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಪ್ರಾಹುಸ್ತೇ ವಿನಯಾನ್ವಿತಾಃ ॥ ೪೫ ॥
ಆನೀತೌ ದ್ವೌ ವಣಿಕ್ಪುತ್ರೌ ಮುಕ್ತೌ ನಿಗಡಬಂಧನಾತ್ ।
ತತೋ ಮಹಾಜನೌ ನತ್ವಾ ಚಂದ್ರಕೇತುಂ ನೃಪೋತ್ತಮಂ ॥ ೪೬ ॥
ಸ್ಮರಂತೌ ಪೂರ್ವವೃತ್ತಾಂತಂ ನೋಚತುರ್ಭಯವಿಹ್ವಲೌ ।
ರಾಜಾವಣಿಕ್ಸುತೌ ವೀಕ್ಷ್ಯ ವಚಃ ಪ್ರೋವಾಚ ಸಾದರಂ ॥ ೪೭ ॥

ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಇಬ್ಬರು ವೈಶ್ಯರನ್ನು ಬಂದಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತರನ್ನು ಮಾಡಿರೆಂದು ಭೃತ್ಯರಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಲು ॥ ೪೪ ॥ ಕೂಡಲೇ ಅವರು ರಾಜಾಜ್ಞೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಆ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅತಿ ವಿನಯದಿಂದ ॥ ೪೫ ॥ ರಾಜನೇ, ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ತಂದಿರುತ್ತೇವೆ. ಇವರು ಬಂದಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿರುವರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ಆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾದರೂ ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಚಂದ್ರಕೇತುವನ್ನು ನೋಡಿ ಆತನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ॥ ೪೬ ॥ ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ಮರಣ ಮಾಡಿ, ಭಯದಿಂದ ಪುನಃ ಏನೂ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡದೇ ಸುಮ್ಮನೇ ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ಬಳಿಕ ರಾಜನು ಆ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಅತ್ಯಾದರದಿಂದ ।೪೭॥ ಏನೋ ನಿಮ್ಮ ದುರ್ದೈವದಿಂದಲೇ

ದೈವಾತ್ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಮಹದ್ದುಃಖಮಿದಾನೀಂ ನಾಸ್ತಿ ವೈ ಭಯಂ ।
ತದಾ ನಿಗಡಸಂತ್ಯಾಗಂ ಕ್ಷೌರಕರ್ಮಾದ್ಯಕಾರಯತ್ ॥ ೪೮ ॥
ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರಕಂ ದತ್ವಾ ಪರಿತೋಷ್ಯ ನೃಪಶ್ಚ ತೌ ।
ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ವಣಿಕ್ಪುತ್ರೌ ವಚಸಾ ತೋಷಯದ್ ಭೃಶಂ ॥ ೪೯ ॥
ಪುರಾನೀತಂ ತು ಯದ್ ದ್ರವ್ಯಂ ದ್ವಿಗುಣೀಕೃತ್ಯ ದತ್ತವಾನ್ ।
ಪ್ರೋವಾಚ ತೌ ತತೋ ರಾಜಾ ಗಚ್ಛ ಸಾಧೋನಿಜಾಶ್ರಮಂ ॥ ೫೦ ॥
ರಾಜಾನಂ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯಾಹ ಗಂತವ್ಯಂ ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೫೧ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಸ್ಕಂದಪುರಾಣೇ .... ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥ ೩ ॥

ಇಂಥ ದುಃಖವನ್ನು ನೀವು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲದೇ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿಮಗೆ ಯಾವ ಭಯವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅವರಿಬ್ಬರ ಬೇಡಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಸಿ, ಕ್ಷೌರಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ॥ ೪೮ ॥ ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಪುರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ, ॥ ೪೯ ॥ ತಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂಥ ಅವರ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಎರಡುಪಟ್ಟಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಸಾಧೋ, ಇನ್ನು ನೀನು ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗೆಂದು ಹೇಳಲು ॥ ೫೦ ॥ ಸಾಧುವು ರಾಜನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ರಾಜನೇ ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಾನು ಹೋಗುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ॥ ೫೧ ॥

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀ ಸ್ಕಂದಪುರಾಣೋಕ್ತ ರೇವಾಖಂಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಸೂತ ಉವಾಚ—

ಯಾತ್ರಾಂ ತು ಕೃತವಾನ್ ಸಾಧುರ್ಮಂಗಲಾಯನಪೂರ್ವಿಕಾಂ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ಧನಂ ದತ್ವಾ ತದಾ ತು ನಗರಂ ಯಯೌ ॥ ೧ ॥
ಕಿಯದ್ದೂರೇ ಗತೇ ಸಾಧೌ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ಜಿಜ್ಞಾಸಾಂ ಕೃತವಾನ್ ಸಾಧೋ ಕಿಮಸ್ತಿ ತವ ನೌಸ್ಥಿತಂ ॥ ೨ ॥
ತತೋ ಮಹಾಜನೌ ಮತ್ತೌ ಹೇಲಯಾ ಚ ಪ್ರಹಸ್ಯ ವೈ ।
ಕಥಂ ಪೃಚ್ಛಸಿ ಭೋ ದಂಡಿನ್ ಮುದ್ರಾಂ ನೇತುಂ ಕಿಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ ೩ ॥

ಸೂತರು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ— ಅನಂತರ ಸಾಧುವು ತಾನು ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ಹೊರಡಬೇಕೆಂದು ಊದಿಸುತ್ತಾ, ಬಾರಿಸುತ್ತಾ ಅತಿ ವೈಭವದಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ದ್ರವ್ಯದಾನ ಕೊಟ್ಟು, ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ಹೊರಟನು. ॥ ೧ ॥ ಕೆಲವು ದೂರ ಬಂದು ನಿಂತಿರಲು (ಈತನಿಗೆ ಈಗಲಾದರೂ ಬುದ್ಧಿ ಬಂದಿರುವದೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ, ಕೂಡಲೇ ತ್ರಿದಂಡಿ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿದ) ಸಮರ್ಥನಾದ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನು ಸಾಧುವಿನ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸಾಧೋ, ಈ ನಾವಿನಲ್ಲಿ ನೀನು ಏನು ತುಂಬಿರುವಿ? ಹೇಳೆಂದು ಕೇಳಿದನು. ॥ ೨ ॥ ಆ ಮಾತು ಕೇಳಿ, ಮದೋನ್ಮತ್ತರಾದ ಆ ಬಣಜಿಗರು ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ನಕ್ಕು, ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯನ್ನು ಕುರಿತು— ಎಲೈ ಸನ್ಯಾಸಿಯೇ, ನೀನು ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ಏನು ಮಾಡುವಿ ? (ಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳುಗಳಿಂದ ಶೂನ್ಯನಾದ ನಿನಗೆ ಇವರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾದರೂ ಏನು?) ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಅಪಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸಿರುವಿಯಾ ಹೇಗೆ ? ॥ ೩ ॥ ನಾವು

ಲತಾಪತ್ರಾದಿಕಂ ಚೈವ ವರ್ತತೇ ತರಣೌ ಮಮ ।
ನಿಷ್ಠುರಂ ಚ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸತ್ಯಂ ಭವತು ತೇ ವಚಃ ॥ ೪ ॥
ಏವಮುಕ್ತ್ವಾಗತಃ ಶೀಘ್ರಂ ದಂಡೀ ತಸ್ಯ ಸಮೀಪತಃ ।
ಕಿಯದ್ದೂರೇ ತತೋ ಗತ್ವಾ ಸ್ಥಿತಃ ಸಿಂಧುಸಮೀಪತಃ ॥ ೫ ॥
ಗತೇ ದಂಡಿನಿ ಸಾಧುಶ್ಚ ಕೃತನಿತ್ಯಕ್ರಿಯಸ್ತದಾ ।
ಉತ್ಥಿತಾಂ ತರಣೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಸ್ಮಯಂ ಪರಮಂ ಯಯೌ ॥ ೬ ॥
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲತಾದಿಕಂ ಚೈವ ಮೂರ್ಛಿತೋಽನ್ಯಪತದ್ಭುವಿ ।
ಲಬ್ಧಸಂಜ್ಞೋ ವಣಿಕ್ಪುತ್ರಸ್ತತಶ್ಚಿಂತಾನ್ವಿತೋಽಭವತ್ ॥ ೭ ॥

ಇದರಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಿ ತುಂಬದಲೇ ಕೇವಲ ಎಲೆ-ಬಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಈ ನಾವನ್ನು ತುಂಬಿರುತ್ತೇವೆಂದು ನುಡಿಯಲು ಅವರ ಅತಿ ನಿಷ್ಠುರವಾದ ಅಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, "ಒಳ್ಳೆಯದು ! ನೀವು ನುಡಿದದ್ದೇ ಸತ್ಯವಾಗಲಿ" ॥ ೪ ॥ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಿಂಧುವಿನ (ಸಮುದ್ರ) ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ॥ ೫ ॥ ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಹೋದನಂತರ ಇತ್ತಲಾಸಾಧುವು ತಾನು ತನ್ನ ನಿತ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತಿರುವ ನಾವನ್ನು ನೋಡಿ, ಆ ನಾವಿನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ನೋಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಣವು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿ, ಕೇವಲ ಎಲೆ-ಬಳ್ಳಿಗಳಿಂದಲೇ ತುಂಬಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದಲೂ, ಭಯದಿಂದಲೂ ಮೂರ್ಛೆಯಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು. ಕೆಲವು ಕಾಲದ ನಂತರ ಎಚ್ಚರ ಬಂದು ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಕುಳಿತಿರಲು ॥ ೬ ॥ ೭ ॥ ಅಳಿಯನು

ತದಾ ತು ದುಹಿತುಃ ಕಾಂತೋ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಕಿಮರ್ಥಂ ಕ್ರಿಯತೇ ಶೋಕಃ ಶಾಪೋ ದತ್ತಶ್ಚ ದಂಡಿನಾ ॥ ೮ ॥
ಶಕ್ಯತೇ ತೇನ ಸರ್ವಂ ಹಿ ಕರ್ತುಂ ಚಾತ್ರ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಅತಸ್ತಂ ಶರಣಂ ಯಾಮೋ ವಾಂಛಿತಾರ್ಥೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೯ ॥
ಜಾಮಾತುರ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತತ್ಸಕಾಶಂ ಗತಸ್ತದಾ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ದಂಡಿನಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ನತ್ವಾ ಪ್ರೋವಾಚ ಸಾದರಂ ॥ ೧೦ ॥
ಕ್ಷಮಸ್ವ ಚಾಪರಾಧಂ ಮೇ ಯದುಕ್ತಂ ತವ ಸನ್ನಿಧೌ ।
ಏವಂ ಪುನಃಪುನರ್ನತ್ವಾ ಮಹಾಶೋಕಾಕುಲೋಽಭವತ್ ॥ ೧೧ ॥

ಮಾವನನ್ನು ನೋಡಿ, ನೀನು ಇಷ್ಟುಪರಿ ದುಃಖ ಮಾಡುವ ಕಾರಣವೇನು? ನಮಗೆ ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಕಾರಣ ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಗೆ ನಾವು ಶರಣು ಹೋಗಲು ಆತನು ನಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಮೊದಲು ಇದ್ದಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವನು, ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವು ಆಗುವದು. ಪ್ರಯುಕ್ತ ಆತನಿಗೆ ನಾವು ಶರಣು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದೇ ಯೋಗ್ಯವಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲು ॥ ೮ ॥ ೯ ॥ ಅಳಿಯನ ಮಾತು ಕೇಳಿ, ಸಾಧುವು ಕೂಡಲೇ ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಆತನನ್ನು ನೋಡಿ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಆದರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೈಗಳನ್ನು ಮುಗಿದು, ಎಲೈ ಸನ್ಯಾಸಿಯೇ ! ನಿನಗೆ ನಾನು ಬಹಳೇ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದೆನು. ಕಾರಣ ನನ್ನ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಅತಿ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಆತನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಬಹಳೇ ದುಃಖದಿಂದ ನಿಲ್ಲಲು ॥ ೧೦ ॥ ೧೧ ॥

ಪ್ರೋವಾಚ ವಚನಂ ದಂಡೀ ವಿಲಪಂತಂ ವಿಲೋಕ್ಯ ಚ ।
ಮಾರೋದೀಃ ಶ್ರುಣುಮದ್ವಾಕ್ಯಂ ಮಮ ಪೂಜಾ ಬಹಿರ್ಮುಖಃ ॥೧೨॥
ಮಮಾಜ್ಞಯಾ ಚ ದುರ್ಬುದ್ಧೇರ್ಲಬ್ಧಂ ದುಃಖಂ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।
ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಭಗವದ್ವಾಕ್ಯಂ ಸ್ತುತಿಂ ಕರ್ತುಂ ಸಮುದ್ಯತಃ ॥ ೧೩ ॥
ಸಾಧುರುವಾಚ—
ತ್ವನ್ಮಾಯಯಾಮೋಹಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾಸ್ತ್ರಿದಿವೌಕಸಃ ।
ನ ಜಾನಂತಿ ಗುಣಾನ್ ರೂಪಂ ತವಾಶ್ಚರ್ಯಮಿದಂ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧೪ ॥

ದುಃಖದಿಂದ ಪೂರ್ಣನಾದ ಸಾಧುವನ್ನು ನೋಡಿ ಸನ್ಯಾಸಿಯು— ನನ್ನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡದಿರುವಂಥ ಸಾಧೋ, ಇನ್ನು ನೀನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ದುಃಖ ಮಾಡಬೇಡ, ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳು. ॥ ೧೨ ॥ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯೇ ನನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದಲೇ ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ನೀನು ದುಃಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಲು. ಆ ಮಾತು ಕೇಳಿ, ಸಾಧುವು ಆತನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದನು. ॥ ೧೩ ॥ ಹೇಗೆಂದರೆ— ಎಲೈ ಭಗವನ್ ! ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಮೋಹಿತರಾಗಿ, ನಿನ್ನ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯಕಾರಕ ಗುಣ, ರೂಪ, ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಾಗುವದಿಲ್ಲವೆಂದ ಮೇಲೆ ॥೧೪॥ ನಾನಂತೂ ಮನುಷ್ಯನಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ತೀರ ಮೋಹಿತನಾಗಿ ಮೂಢನಿರುವೆನೆಂದಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ವಿಷಯಕವಾದ ಜ್ಞಾನವು ನನಗೆ ಹೇಗಾದೀತು ?

ಮೂಢೋಽಹಂ ತ್ವಾಂ ಕಥಂ ಜಾನೇ ಮೋಹಿತಸ್ತವ ಮಾಯಯಾ ।
ಪ್ರಸೀದ ಪೂಜಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಯಥಾ ವಿಭವ ವಿಸ್ತರೈಃ ॥ ೧೫ ॥
ಪುರಾ (ದತ್ವಾ) ವಿತ್ತಂ ಚ ತತ್ಸರ್ವಂ ತ್ರಾಹಿ ಮಾಂ ಶರಣಾಗತಂ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಭಕ್ತಿಯುತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪರಿತುಷ್ಟೋ ಜನಾರ್ದನಃ ॥ ೧೬ ॥
ವರಂ ಚ ವಾಂಛಿತಂ ದತ್ವಾ ತತ್ರೈವಾಂತ (ರ್ದಧೇಹರಿಃ) ರಧೀಯತ ।
ತತೋ ನಾವಂ ಸಮಾರುಹ್ಯ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿತ್ತಪ್ರಪೂರಿತಾಂ ॥ ೧೭ ॥
ಕೃಪಯಾ ಸತ್ಯದೇವಸ್ಯ ಸಫಲಂ ವಾಂಛಿತಂ ಮಮ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸ್ವಜನೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಯಥಾವಿಧಿ ॥ ೧೮ ॥

ಭಗವನ್ ! ನಾನು ಮಹಾ ಮೂಢನು, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡು. ಇನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯಾನುಸಾರ ನಿನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವೆನು. ॥೧೫॥ ನನ್ನ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ನನಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ಶರಣು ಬಂದಂಥ ನನ್ನನ್ನು ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ನೀನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡೆಂದು ಅತಿ ದೈನ್ಯದಿಂದ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಸಾಧುವಿನ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿ, ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನು ಅತಿ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ॥ ೧೬ ॥ ಆತನು ಬೇಡಿದ ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅದೃಶ್ಯನಾದನು. ಆಗ್ಗೆ ಸಾಧುವಾದರೂ ನಾವಿನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, ಅದರಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವ ತನ್ನ ಬದುಕನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ, ॥ ೧೭ ॥ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ನನ್ನ ಮನೋರಥವು ಪೂರ್ಣವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೂಡಲೇ ಅತಿ ಸಂಭ್ರಮದೊಡನೆ ತನ್ನ ಸ್ವಜನರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು, ವಿಧಾನ ಪೂರ್ವಕ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಬಳಿಕ ಆತನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಪೂರ್ಣನಾದ ಸಾಧುವು, ನೌಕೆ

ಹರ್ಷೇಣ ಚಾಭವತ್ಪೂರ್ಣಃ ಸತ್ಯದೇವಪ್ರಸಾದತಃ ।
ನಾವಂ ಸಂಯೋಜ್ಯ ಯತ್ನೇನ ಸ್ವದೇಶಗಮನಂ ಕೃತಂ ॥ ೧೯ ॥
ಸಾಧುರ್ಜಾಮಾತರಂ ಪ್ರಾಹ ಪಶ್ಯ ರತ್ನಪುರೀಂ ಮಮ ।
ದೂತಂ ಚ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ನಿಜ ವಿತ್ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಕಂ ॥ ೨೦ ॥
ದೂತೋಽಸೌ ನಗರಂಗತ್ವಾ ಸಾಧುಭಾರ್ಯಾಂ ವಿಲೋಕ್ಯ ಚ ।
ಪ್ರೋವಾಚ ವಾಂಛಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ನತ್ವಾ ಬದ್ಧಾಂಜಲಿಸ್ತದಾ ॥ ೨೧ ॥
ನಿಕಟೇ ನಗರಸ್ಯೈವ ಜಾಮಾತ್ರಾ ಸಹಿತೋ ವಣಿಕ್ ।
ಆಗತೋ ಬಂಧುವರ್ಗೈಶ್ಚ ವಿತ್ತೈಶ್ಚ ಬಹುಭಿರ್ಯುತಃ ॥ ೨೨ ॥

ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲು, ಅಳಿಯನಿಂದ ಕೂಡಿ ಆ ನಾವಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತನ್ನ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದನು. ॥ ೧೮ ॥ ॥೧೯॥ ಕೆಲವು ದೂರ ಬಂದ ನಂತರ ಅಳಿಯನನ್ನು ನೋಡಿ, ಸಾಧುವು— ಅಳಿಯನೇ, ನೋಡು ಇದೇ ನಮ್ಮ ರತ್ನಸಾರ ಪಟ್ಟಣವು ಎಂದು ತೋರಿಸಿ, ಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ದ್ರವ್ಯದ ರಕ್ಷಕನಾದ ಭೃತ್ಯನನ್ನು ಕರೆದು, (ತಾನು ಬಂದಂಥ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳುಹಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ) ಆತನನ್ನು ರತ್ನಸಾರಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ।೨೦॥ ಆತನು ಊರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ (ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ) ಸಾಧುವಿನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಕೈಗಳನ್ನು ಮುಗಿದು, ತಾಯಿಯೇ, ಇಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಳಿಯನಿಂದಲೂ, ಬಂಧು-ಬಾಂಧವರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಬಹು ದ್ರವ್ಯದಿಂದಲೂ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ನಿನ್ನ ಪತಿಯಾದ ಸಾಧುವು ಬಂದಿರುವನೆಂದು, ಅವಳು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ಹೇಳಿದನು. ।೨೧।೨೨॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ದೂತಮುಖಾದ್ವಾಕ್ಯಂ ಮಹಾ ಹರ್ಷವತೀ ಸತೀ ।
ಸತ್ಯಪೂಜಾಂ ತತಃ ಕೃತ್ವಾ (ಕುರುಷ್ವೇತಿ) ಪ್ರೋವಾಚ ತನುಜಾಂ ಪ್ರತಿ॥
ವ್ರಜಾಮಿ ಶೀಘ್ರಮಾಗಚ್ಛ ಸಾಧು ಸಂದರ್ಶನಾಯ ಚ ।
ಇತಿ ಮಾತೃವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವ್ರತಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಮಾಪ್ಯ ಚ ॥ ೨೪ ॥
ಪ್ರಸಾದಂ ಚ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಗತಾ ಸಾಽಪಿ ಪತಿಂ ಪ್ರತಿ ।
ತೇನ ರುಷ್ಟಃ ಸತ್ಯದೇವೋ ಭರ್ತಾರಂ ತರಣೀಂ ತಥಾ ॥ ೨೫ ॥
ಸಂಹೃತ್ಯ ಚ ಧನೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಜಲೇ ತಸ್ಯಾವಮಜ್ಜಯತ್ ।
ತತಃ ಕಲಾವತೀ ಕನ್ಯಾ ನ ವಿಲೋಕ್ಯ ನಿಜಂ ಪತಿಂ ॥ ೨೬ ॥

ಆ ಮಾತು ಕೇಳಿ, ಅತ್ಯಾನಂದದಿಂದ ಲೀಲಾವತಿಯು ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಯಥಾವಿಧಿಯಿಂದ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ॥ ೨೩ ॥ ಮಗಳೇ ನಾನು ಸಾಧುವಿನ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗುವೆನು. ನೀನಾದರೂ ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಬಾ ಎಂದೆನ್ನಲು, ತಾಯಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಕಲಾವತಿಯು ತಾನಾದರೂ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿ ॥ ೨೪ ॥ (ಬಾಲಭಾವದಿಂದ) ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತಿನ್ನದೇ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟವಳಾಗಿ ಅತಿ ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ನೋಡಲು ಹೊರಟಳು. ಆದರಿಂದ ರುಷ್ಟನಾದ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನು ಅವಳ ಗಂಡನನ್ನು ಮತ್ತು ಆತನು ಕುಳಿತಂಥ ನಾವನ್ನು ಹಾಗೂ ॥ ೨೫ ॥ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ದ್ರವ್ಯ ಸಹಿತವಾಗಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಣುಗಿಸಿದನು. ಕಲಾವತಿಯು ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಕಾಣದ ಹಾಗಾಗಲು ॥ ೨೬ ॥ ಅತಿ ದುಃಖದಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ

ಶೋಕೇನ ಮಹತಾ ತತ್ರ ರುದತೀ ಚಾಪತದ್ಭುವಿ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಥಾ ವಿಧಾಂ ನಾವಂ ಕನ್ಯಾಂ ಚ ಬಹುದುಃಖಿತಾಂ ॥ ೨೭ ॥
ಭೀತೇನ ಮನಸಾ ಸಾಧುಃ ಕಿಮಾಶ್ಚರ್ಯಮಿದಂ ಭವೇತ್ ।
ಚಿಂತ್ಯಮಾನಾಶ್ಚ ತೇ ಸರ್ವೇ ಬಭೂವುಸ್ತರಿವಾಹಕಾಃ ॥ ೨೮ ॥
ತತೋ ಲೀಲಾವತೀ ಕನ್ಯಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಾ ವಿಹ್ವಲಾಭವತ್ ।
ವಿಲಲಾಪಾತಿದುಃಖೇನ ಭರ್ತಾರಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೨೯ ॥
ಇದಾನೀಂ ನೌಕಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಕಥಂ ಸೋಽಭೂದಲಕ್ಷಿತಃ ।
ನ ಜಾನೇ ಕಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಹೇಲಯಾ ಚೈವ ಸಾ ಹೃತಾ ॥ ೩೦ ॥
ಸತ್ಯದೇವಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಜ್ಞಾತುಂ ವಾ ಕೇನ ಶಕ್ಯತೇ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಿಲಲಾಪೈವ ತತಶ್ಚ ಸ್ವಜನೈಃ ಸಹ ॥ ೩೧ ॥

ಬಿದ್ದಳು. ಇಂಥ ದುಃಖಿತಳಾದ ಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಾವು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಣುಗುವದನ್ನು ನೋಡಿ, ॥ ೨೭॥ ಸಾಧುವು ಭಯಚಕಿತನಾಗಿ ಇದೇನಾಶ್ಚರ್ಯವೆಂದು ಚಿಂತಿಸಹತ್ತಿದನು. ಆದರಂತೆ ನಾವಾಡಿಗರಾದ ಅಂಬಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಪೂರ್ಣರಾದರು. ॥ ೨೮ ॥ ಆಗ್ಗೆ ಲೀಲಾವತಿಯು ತನ್ನ ಮಗಳ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಕೇವಲ ಭ್ರಾಂತಳಾಗಿ ಬಹಳ ದುಃಖಿಸುತ್ತ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು— ॥ ೨೯ ॥ ಈಗಲೇ ನಾವಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಬರುವಂಥ ಅಳಿಯನು ಈಗ್ಗೆ ಹೇಗೆ ಕಾಣಿಸದಹಾಗಾದನು ! ಯಾವ ದೇವರ ಕ್ಷೋಭವು ನಮ್ಮ ಮೇಲುಂಟಾಯಿತು ! ಮತ್ತು ನಾವು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮುಣುಗಿತು ? ನನಗೆ ಏನೂ ತಿಳಿಯಲೊಲ್ಲದು. ॥ ೩೦॥ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಮಹಾತ್ಮ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಯಾರು ಸಮರ್ಥರಾಗುವರೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಂದ ಕೂಡಿ

ತತೋ ಲೀಲಾವತೀ ಕನ್ಯಾಂ ಕ್ರೋಡೇ ಕೃತ್ವಾ ರುರೋದ ಹ ।
ತತಃ ಕಲಾವತೀ ಕನ್ಯಾ ನಷ್ಟೇ ಸ್ವಾಮಿನಿ ದುಃಖಿತಾ ॥ ೩೨ ॥
ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪಾದುಕಾಂ ತಸ್ಯಾನುಗಂತುಂ ಚ ಮನೋ ದಧೇ ।
ಕನ್ಯಾಯಾಶ್ಚರಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಭಾರ್ಯಃ ಸಜ್ಜನೋ ವಣಿಕ್ ॥ ೩೩ ॥
ಅತಿಶೋಕೇನ ಸಂತಪ್ತಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮವಿತ್ ।
ಹೃತಂ ಚ ಸತ್ಯದೇವೇನ ಭ್ರಾಂತೋಽಹಂ ಸತ್ಯಮಾಯಯಾ ॥ ೩೪ ॥
ಸತ್ಯಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಯಥಾ ವಿಭವವಿಸ್ತರೈಃ ।
ಇತಿ ಸರ್ವಾನ್ ಸಮಾಹೂಯ ಕಥಯಿತ್ವಾ ಮನೋರಥಂ ॥ ೩೫ ॥

ದುಃಖಿಸಿದಳು. ॥ ೩೧ ॥ ಅನಂತರ ಲೀಲಾವತಿಯು ಮಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಅವಚಿಕೊಂಡು ಬಹುವಿಧವಾಗಿ ದುಃಖಿಸಿದಳು. ಕಲಾವತಿಯು ತನ್ನ ಗಂಡನು ಮರಣ ಹೊಂದಿದನೆಂದು ದುಃಖದಿಂದ ॥ ೩೨ ॥ ಪತಿಯ ಪಾದುಕಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, ಸಹಗಮನ ಹೋಗುವದೆಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದಳು. ಮಗಳು ಮಾಡಿರುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿದು, ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಯುಕ್ತನಾದ ಸಾಧುವು ॥ ೩೩ ॥ ದುಃಖದಿಂದ ಬಹಳೇ ಸಂತಪ್ತನಾಗಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಈ ನನ್ನ ಅಳಿಯನನ್ನು ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನೇ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿದನೋ ಅಥವಾ ಆತನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ನಾನೇ ಭ್ರಾಂತನಾಗಿರುವೆನೋ ತಿಳಿಯಲ್ವೊಲ್ಲದು. ॥ ೩೪ ॥ ಇನ್ನು ನಾನು ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನನ್ನೇ ನನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯಾನುಸಾರ ಪೂಜಿಸುವೆನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳುಹಿಸಿ ॥ ೩೫ ॥

ನತ್ವಾ ಚ ದಂಡವದ್ಭೂಮೌ ಸತ್ಯದೇವಂ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ತತಸ್ತುಷ್ಟಃ ಸತ್ಯದೇವೋ ದೀನಾನಾಂ ಪರಿಪಾಲಕಃ ॥ ೩೬ ॥
ಜಗಾದ ವಚನಂ ಚೈನಂ ಕೃಪಯಾ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ।
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಸಾದಂ ತೇ ಕನ್ಯಾ ಪತಿಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಸಮಾಗತಾ ॥ ೩೭ ॥
ಅತೋಽದೃಷ್ಟೋಽಭವತ್ತಸ್ಯಾಃ ಕನ್ಯಕಾಯಾಃ ಪತಿರ್ಧ್ರುವಂ ।
ಗೃಹಂ ಗತ್ವಾ ಪ್ರಸಾದಂ ಚ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಸಾಽಽಯಾತಿ ಚೇತ್ಪುನಃ ॥ ೩೮ ॥
ಲಬ್ಧ ಭರ್ತ್ರೀ ಸುತಾ ಸಾಧೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಕನ್ಯಕಾ ತಾದೃಶಂ ವಾಕ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಗಗನಮಂಡಲಾತ್ ॥ ೩೯ ॥
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ತದಾ ಗೃಹಂ ಗತ್ವಾ ಪ್ರಸಾದಂ ಚ ಬುಭೋಜ ಸಾ ।
ಸಾ ಪಶ್ಚಾತ್ಪುನರಾಗತ್ಯ ದದರ್ಶ ಸ್ವಜನಂ ಪತಿಂ ॥ ೪೦ ॥

ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ದಂಡವತ್ (ಕಟ್ಟಿಗೆಯಂತೆ) ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಹತ್ತಲು, ಆದರಿಂದ ದೀನರಕ್ಷಕನಾದ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ॥ ೩೬ ॥ ಸಾಧೋ, ನಿನ್ನ ಮಗಳು (ನನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ) ನನ್ನ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಲೇ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಗಂಡನನ್ನು ನೋಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟು ಬಂದಳು. ॥ ೩೭ ॥ ಆದರಿಂದ ಅವಳ ಗಂಡನು ಆಕೆಗೆ ಕಾಣದಹಾಗಾದನು. ಆದರೆ ಅವಳು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಬಂದದ್ದಾದರೆ, ಅವಳ ಗಂಡನು ಆಕೆಗೆ ಪುನಃ ಸಿಗುವನೆಂದು ಹೇಳಲು, ಕಲಾವತಿಯು ಹಾಗೆ ಹೇಳುವ ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ॥ ೩೮ ॥ ೩೯ ॥ ಶೀಘ್ರದಿಂದ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಪುನಃ ತಿರುಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ

ತತಃ ಕಲಾವತೀ ಕನ್ಯಾ ಜಗಾದ ಪಿತರಂ ಪ್ರತಿ ।
ಇದಾನೀಂ ಚ ಗೃಹಂ ಯಾಹಿ ವಿಲಂಬಂ ಕುರುಷೇ ಕಥಂ ॥ ೪೧ ॥
ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಕನ್ಯಕಾ ವಾಕ್ಯಂ ಸಂತುಷ್ಟೋಽಭೂದ್ವಣಿಕ್ಸುತಃ ।
ಪೂಜನಂ ಸತ್ಯದೇವಸ್ಯ ಕೃತ್ವಾ ವಿಧಿವಿಧಾನತಃ ॥ ೪೨ ॥
ಧನೈರ್ಬಂಧುಗಣೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಜಗಾಮ ನಿಜಮಂದಿರಂ ।
ಪೌರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಂ ಚ ಸಂಕ್ರಾಂತೌ ಕೃತವಾನ್ ಸತ್ಯಪೂಜನಂ ॥ ೪೩ ॥
ಇಹಲೋಕೇ ಸುಖಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಚಾಂತೇ ಸತ್ಯಪುರಂ ಯಯೌ ॥ ೪೪ ॥
ಇತಿ ಶ್ರೀಸ್ಕಂದಪುರಾಣೇ .... ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥ ೪ ॥

ಬಂದು, ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿರುವ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ॥ ೪೦ ॥ ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕುರಿತು— ಎಲೈ ತಂದೆಯೇ ! ಇನ್ನು ನಾವು ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋಣ ನಡೆ. ಇಷ್ಟು ಯಾಕೆ ತಡ ಮಾಡುವಿ ಎಂದು ನುಡಿಯಲು ॥ ೪೧ ॥ ಮಗಳು ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಸಾಧುವು ಅತಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಿಂಧುವಿನ (ನದಿಯ) ತೀರದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಯುಕ್ತ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯ-ನಾರಾಯಣನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ॥ ೪೨ ॥ ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಬಂಧು-ಬಾಂಧವರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು, ದ್ರವ್ಯ ಸಹಿತನಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪೌರ್ಣಮಾ, ಅಮಾವಾಸ್ಯಾ ಸಂಕ್ರಮಣ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯ-ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ॥ ೪೩ ॥ ಆತನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸಿ ಮುಂದೆ ಸತ್ಯಪುರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದನು. ॥ ೪೪ ॥

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಸ್ಕಂದಪುರಾಣೋಕ್ತ ...... ನಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಸೂತ ಉವಾಚ—

ಅಥಾನ್ಯಚ್ಚ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶೃಣುಧ್ವಂ ಮುನಿಸತ್ತಮಾಃ ।
ಆಸೀತ್ ತುಂಗಧ್ವಜೋ ರಾಜಾ ಪ್ರಜಾಪಾಲನತತ್ಪರಃ ॥ ೧ ॥
ಪ್ರಸಾದಂ ಸತ್ಯದೇವಸ್ಯ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ದುಃಖಮವಾಪ ಸಃ ।
ಏಕದಾ ಸ ವನಂ ಗತ್ವಾ ಹತ್ವಾ ಬಹುವಿಧಾನ್ ಪಶೂನ್ ॥ ೨ ॥
ಆಗತ್ಯ ವಟಮೂಲಂ ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸತ್ಯಸ್ಯ ಪೂಜನಂ ।
ಗೋಪಾಃ ಕುರ್ವಂತಿ ಸಂತುಷ್ಟಾ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಾಃ ಸಬಾಂಧವಾಃ ॥ ೩ ॥
ರಾಜಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತು ದರ್ಪೇಣ ನ ಗತ್ವಾ ತಂ ನನಾಮ ಸಃ ।
ತತೋ ಗೋಪಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಸಾದಂ ನೃಪಸನ್ನಿಧೌ ॥ ೪ ॥

ಸೂತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ— ಋಷಿಗಳಿರಾ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳಿರಿ ! ಸರ್ವದಾ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೇ ಆಸಕ್ತನಾದ ''ತುಂಗಧ್ವಜ'' ಎಂಬ ರಾಜನಿದ್ದನು. ॥ ೧ ॥ ಆತನು ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅತಿ ದುಃಖವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳಿರಿ— ಒಂದು ದಿನ ಈ ರಾಜನು ಮೃಗದ ಬೇಟೆಗಾಗಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಪಶುಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ (ಶ್ರಾಂತನಾಗಿ) ॥ ೨ ॥ ಒಂದು ಆಲದ ಗಿಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತನು. ಅಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಕರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತರಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, ರಾಜನು ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಗೋಪಾಲಕರು

ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಪುನರಾಗತ್ಯ ಭುಕ್ತ್ವಾಸ್ಸರ್ವೇ ಯಥೇಪ್ಸಿತಂ ।
ತತಃ ಪ್ರಸಾದಂ ಸಂತ್ಯಜ್ಯ ರಾಜಾ ದುಃಖಮವಾಪ ಸಃ ॥ ೫ ॥

ತಸ್ಯ ಪುತ್ರಶತಂ ನಷ್ಟಂ ಧನಧಾನ್ಯಾದಿಕಂ ಚ ಯತ್ ।
ಸತ್ಯದೇವೇನ ತತ್ಸರ್ವಂ ನಾಶಿತಂ ಮಮ ನಿಶ್ಚಿತಂ ॥ ೬ ॥

ಅತಸ್ತತ್ರೈವ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಯತ್ರ ದೇವಸ್ಯ ಪೂಜನಂ ।
ಮನಸಾ ತು ವಿನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಯಯೌ ಗೋಪಾಲಸನ್ನಿಧೌ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ರಾಜನ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ॥ ೩ ॥ ೪ ॥ ತಂದು ಇಟ್ಟು, ತಿರುಗಿ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಪ್ರಸಾದ ವನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ರಾಜನು ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಅತಿ ದುಃಖವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ॥ ೫ ॥ ಆತನ ನೂರು ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ನಷ್ಟರಾದರು. ಮತ್ತು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಧನ-ಧಾನ್ಯಾದಿ ಐಶ್ವರ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ನಾಶಹೊಂದಿತು. ಹೀಗಾಗಲು ರಾಜನು ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಕ್ಷೋಭೆಯಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಇಂಥ ದುಃಖವು ಉಂಟಾಯಿತು, ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ॥ ೬ ॥ ತತ್ಪ್ರಯುಕ್ತ ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಾನು ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಅವಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆನೋ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಯೋಗ್ಯವಿರುತ್ತದೆಂದು ಮನಸಾ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿ, ಕೂಡಲೇ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಕರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ತಾನೂ ಅವರಿಂದ ಕೂಡಿ ಮನಸಾ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವ

ತತೋಽಸೌ ಸತ್ಯದೇವಸ್ಯ ಪೂಜಾಂ ಗೋಪಗಣೈಃ ಸಹ ।
ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧಾನ್ವಿತೋ ಭೂತ್ವಾ ಚಕಾರ ವಿಧಿನಾ ನೃಪಃ ॥ ೮ ॥
ಸತ್ಯದೇವ ಪ್ರಸಾದೇನ ಧನಪುತ್ರಾನ್ವಿತೋಽಭವತ್ ।
ಇಹಲೋಕೇ ಸುಖಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಚಾಂತೇ ಸತ್ಯಪುರಂ ಯಯೌ ॥ ೯ ॥
ಯ ಇದಂ ಕುರುತೇ ಸತ್ಯವ್ರತಂ ಪರಮದುರ್ಲಭಂ ।
ಶೃಣೋತಿ ಚ ಕಥಾಂ ಪುಣ್ಯಾಂ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಃ ಫಲಪ್ರದಂ ॥ ೧೦ ॥
ಧನಧಾನ್ಯಾದಿಕಂ ತಸ್ಯ ಭವೇತ್ಸತ್ಯಪ್ರಸಾದತಃ ।
ದರಿದ್ರೋ ಲಭತೇ ವಿತ್ತಂ ಬದ್ಧೋ ಮುಚ್ಯೇತ ಬಂಧನಾತ್ ॥ ೧೧ ॥

ನಾಗಿ ವಿಧಾನಪೂರ್ವಕ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ॥ ೭ ॥ ೮ ॥ ಅದರಿಂದ ರಾಜನು, ಪುನಃ ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದಲೂ ಮಕ್ಕಳುಗಳಿಂದಲೂ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದಿದ್ದು ಅನಂತರ ಸತ್ಯಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ॥ ೯ ॥ ಇಂಥ ಪರಮ ದುರ್ಲಭವಾದ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ವ್ರತವನ್ನು ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ ಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಮತ್ತು ಸರ್ವ ಫಲವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವಂಥ ಈ ಕಥೆಯನ್ನಾದರೂ ಯಾರು ಕೇಳುವರೋ ॥ ೧೦ ॥ ಅವರು ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಧನ-ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧರಾಗುವರು. ಇಂಥ ವ್ರತವನ್ನು ದರಿದ್ರನು ಮಾಡುವದರಿಂದ ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದ ಪೂರ್ಣನಾಗುವನು. ಕಾರಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿದ್ದವನು ಆ ಕಾರಾಗ್ರಹದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವನು. ॥ ೧೧ ॥

ಭೀತೋ ಭಯಾತ್ ಪ್ರಮುಚ್ಯೇತ ಸತ್ಯಮೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಈಪ್ಸಿತಂ ಚ ಫಲಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಚಾಂತೇ ಸತ್ಯಪುರಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥ ೧೨ ॥
ಇತಿ ವಃ ಕಥಿತಂ ವಿಪ್ರಾಃ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣವ್ರತಂ ।
ಯತ್ಕೃತ್ವಾ ಸರ್ವದುಃಖೇಭ್ಯೋ ಮುಕ್ತೋ ಭವತಿ ಮಾನವಃ ॥ ೧೩ ॥
ವಿಶೇಷತಃ ಕಲಿಯುಗೇ ಸತ್ಯಪೂಜಾ ಫಲಪ್ರದಾ ।
ಕೇಚಿತ್ ಕಾಲಂ ವದಿಷ್ಯಂತಿ ಸತ್ಯಮೀಶಂ ತಮೇವ ಚ ॥ ೧೪ ॥

ಅಂಜಿದಂಥವನು ಮಾಡಲು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವನಲ್ಲದೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಮನೋರಥಗಳಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಿ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಪುರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವನು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ॥ ೧೨ ॥ ಋಷಿಗಳಿರಾ, ಯಾವ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಎಲ್ಲ ದುಃಖಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವನೋ ಅಂಥ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ವ್ರತವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನಾನು ಹೇಳಿದೆನು. ॥ ೧೩ ॥ ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಂತೂ ಈ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಪೂಜೆಯು ಬಹಳೇ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಫಲ ಕೊಡುವಂಥಾದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಈತನಿಗೆ ಕೆಲವರು 'ಕಾಲ' ಎಂತಲೂ, ಕೇಲವರು 'ಸತ್ಯ' ಎಂತಲೂ, ಕೆಲವರು 'ಈಶ' ಎಂತಲೂ ॥ ೧೪ ॥ ಕೆಲವರು ''ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ'' ಎಂತಲೂ ಮತ್ತು ಕೆಲವರು 'ಸತ್ಯದೇವ' ಎಂತಲೂ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ರೂಪಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ

ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಂ ಕೇಚಿತ್ ಸತ್ಯದೇವಂ ತಥಾಪರೇ ।
ನಾನಾರೂಪಧರೋ ಭೂತ್ವಾ ಸರ್ವೇಷಾಮೀಪ್ಸಿತಪ್ರದಃ ॥ ೧೫ ॥
ಭವಿಷ್ಯತಿ ಕಲೌ ಸತ್ಯವ್ರತರೂಪೀ ಸನಾತನಃ ।
ಯ ಇದಂ ಪಠತೇ ನಿತ್ಯಂ ಶೃಣೋತಿ ಮುನಿಸತ್ತಮಾಃ ॥ ೧೬ ॥
ಸತ್ಯಂ ನಶ್ಯಂತಿ ಪಾಪಾನಿ ಸತ್ಯದೇವಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೧೭ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಸ್ಕಂದಪುರಾಣೇ....... ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥ ೫ ॥

ಯಾವತ್ತೂ ಜನರ ಮನೋರಥಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿಕೊಡುವಂಥ ಈ ಭಗವಂತನು ॥ ೧೫ ॥ ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ''ಸತ್ಯವ್ರತ'' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅವತಾರವನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಋಷಿಗಳಿರಾ, ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಕಥೆಯನ್ನು ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಯಾರು ಪಠಿಸುವರೋ ಮತ್ತು ಯಾರು ಶ್ರವಣ ಮಾಡುವರೋ ॥ ೧೬ ॥ ಅವರ ಪಾಪ (ದುಃಖ) ಗಳೆಲ್ಲ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಾಶ ಹೊಂದುವವು. ॥ ೧೭ ॥

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀ ಸ್ಕಂದಪುರಾಣೋಕ್ತ ರೇವಾಖಂಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಐದನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

॥ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕಥಾ ಸಂಪೂರ್ಣಂ ॥

ಸೂತ ಉವಾಚ—

ವ್ರತಂ ಯೈಸ್ತು ಕೃತಂ ಪೂರ್ವಂ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಸ್ಯ ಚ ।
ತೇಷಾಂ ತ್ವಪರಜನ್ಮಾನಿ ಕಥಯಾಮಿ ಮುನೀಶ್ವರಾಃ ॥ ೧ ॥

ಶತಾನಂದೋ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಸುದಾಮೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಹ್ಯಭೂತ್ ।
ತಸ್ಮಿನ್ ಜನ್ಮನಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಮೋಕ್ಷಮವಾಪ ಚ ॥ ೨ ॥

ಕಾಷ್ಠಭಾರವಹೋ ಭಿಲ್ಲೋ ಗುಹರಾಜೋ ಬಭೂವ ಹ ।
ತಸ್ಮಿನ್ ಜನ್ಮನಿ ಶ್ರೀರಾಮಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಮೋಕ್ಷಂ ಅವಾಪ ಹ ॥ ೩ ॥

ಉಲ್ಕಾಮುಖೋ ಮಹಾರಾಜಾ ನೃಪೋ ದಶರಥೋಭವತ್ ।
ತಸ್ಮಿನ್ ಜನ್ಮನಿ ಶ್ರೀರಾಮಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಮೋಕ್ಷಮವಾಪ ಹ ॥ ೪ ॥

ಸೂತರು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ— ಹೇ ಮುನಿಗಳೇ! ಯಾರು ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಈ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದರೋ ಅವರ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ॥ ೧ ॥ ಒಂದನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಶತಾನಂದ ನಾಮಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸುದಾಮನಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ॥ ೨ ॥ ಎರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಷ್ಠ ಮಾರುವವನು ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಗುಹನಾಗಿ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ॥ ೩ ॥ ಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಉಲ್ಕಾಮುಖ ರಾಜನು ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ದಶರಥನಾಗಿ, ರಾಮನಿಂದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ॥ ೪ ॥ ನಾಲ್ಕನೇ

ಧಾರ್ಮಿಕಃ ಸತ್ಯಸಂಧಶ್ಚ ಸಾಧುರ್ಮೇರುಧ್ವಜೋಽಭವತ್ ।
ದೇಹಾರ್ಧಂ ಕ್ರಕಚೈಶ್ಛಿತ್ವಾ ದತ್ವಾ ಮೋಕ್ಷಮವಾಪ ಹ ॥ ೫ ॥
ತುಂಗಧ್ವಜೋ ಮಹಾರಾಜಾ ಸ್ವಾಯಂಭುರಭವತ್ಕಿಲ ।
ಸರ್ವಾನ್ ಭಾಗವತಾನ್ ಧರ್ಮಾನ್ ಕೃತ್ವಾ ಮೋಕ್ಷಮವಾಪ ಹ ॥ ೬ ॥

◆ ◆ ◆

ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿರುವ ವೈಶ್ಯಸಾಧುವು ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮೇರುಧ್ವಜನಾಗಿ, ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಕರಗಸದಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪಿ ಹರಿಗೆ ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ॥ ೫ ॥ ಐದನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿರುವ ತುಂಗಧ್ವಜ ರಾಜನು ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯಂಭುವ ಮನುವಾಗಿ ಸರ್ವ ಭಾಗವತ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿ, ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ॥ ೬ ॥

◆ ◆ ◆ ◆ ◆

ಕಥಾಶ್ರವಣಾನಂತರಂ ವ್ಯಾಸಪೂಜನಂ (ಗ್ರಂಥಪೂಜಾ)

ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸಾಯ ನಮಃ ವಿಲೇಪನಾರ್ಥೇ ಚಂದನಂ ಸ...॥
ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸಾಯ ನಮಃ ಅಲಂಕಾರಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸ ....॥
ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸಾಯ ನಮಃ ಪೂಜಾರ್ಥೇ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸ ....॥
ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸಾಯ ನಮಃ ತುಲಸೀದಲಾನಿ ಸ ....॥
ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸಾಯ ನಮಃ ಧೂಪಂ ಸ ....॥
ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸಾಯ ನಮಃ ದೀಪಂ ಸ....॥
ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸಾಯ ನಮಃ ಮಹಾಫಲ ನೈವೇದ್ಯಂ ಸ.... ॥
ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸಾಯ ನಮಃ ಉತ್ತರಾಪೋಶನಂ ಸ....॥

"ಇತಿ ನಾಮ ಮಂತ್ರೈಃ ವೇದವ್ಯಾಸಂ ಮಹಾನೀರಾಜನ, ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಾದ್ಯನಂತರಂ ಆಚಾರ್ಯಾಂತರ್ಗತ ವ್ಯಾಸಪೂಜಾಂ ವಿಧಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪೂಜನಂ ಸುವಾಸಿನೀ ಪೂಜನಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ಮಹಾಪ್ರಸಾದತಾಂಬೂಲಾದೀನ್ ದತ್ವಾ, ತೇಭ್ಯಃ ಆಶಿಷೋ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪ್ರಸಾದಂ ಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ ॥

ಮಂತ್ರಃ—

ಪಾದೋದಕಂ ಸತ್ಯದೇವ ನರೋ ಯಃ ಪಿಬತೇ ತವ ।
ತಸ್ಯಾಂತರ್ಗತಂ ಪಾಪಂ ನಶ್ಯತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥
ನಾರಾಯಣ ಪ್ರಸಾದಂ ತು ಗೃಹೀತ್ವಾ ಭಕ್ತಿಭಾವತಃ ।
ಸರ್ವಾನ್ಕಾಮಾನ್ ಅವಾಪ್ನೋತಿ ಪ್ರೇತ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥

ಪ್ರಸಾದಂ ಭಕ್ಷಯೇತ್ ॥ ಬಾಂಧವೈಃ ಸಹ ಸುಹೃದ್ಯುಕ್ತೋ ಭುಂಜೀತ ॥ ರಾತ್ರೌ ಜಾಗರಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ವೇದವ್ಯಾಸ ಸನ್ನಿಧೌ ವೇದಘೋಷಂ ಹರಿಕೀರ್ತನಂ ಚ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ನಾನಾನೃತ್ತ ನಾಟ್ಯಾದಿಯುಕ್ತಂ ಭಜನಂ ಕೃತ್ವಾ, ಪ್ರಾತರ್ಬ್ರಾಹ್ಮೇ ಮುಹೂರ್ತೇ-ಚೋತ್ಥಾಯ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಾನಂತರಂ ಉತ್ತರಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯಾ ॥

ಅಥ ಉತ್ತರಪೂಜಾ—

ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ವಿಲೇಪನಾರ್ಥೇ ಚಂದನಂ ಸ..॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯನಮಃ ಅಲಂಕಾರಾರ್ಥೇಅಕ್ಷತಾನ್ ಸ..॥
ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಪೂಜಾರ್ಥೇ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸ..॥
(ಇತಿ ನಾಮಮಂತ್ರೇಣ ಉತ್ತರಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ)

ಪೂಜಾಂತೇ ನಾರಾಯಣ ಗಾಯತ್ರೀಂ ದಶವಾರಂ ಜಪೇತ್ ॥

ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಗದಾ ಪದ್ಮ ಶ್ರೀವತ್ಸಂ ವೇಣುಕೌಸ್ತುಭಂ ।
ವನಮಾಲಾಂ ಚ ಮುದ್ರಾಶ್ಚ ಸಂಪ್ರದರ್ಶೋಪಸಂಹರೇತ್ ॥

ಪುಷ್ಪಪ್ರಸಾದಂ ಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ ॥ ಯಥೇಪ್ಸಿತಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇತ್ ॥
ತತಃ ॥

ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತೇ ದೇವಯಂತಸ್ತ್ವೇಮಹೇ ॥
ಉಪಪ್ರಯಂತು ಮರುತಃಸುದಾನವ ಇಂದ್ರಪ್ರಾಶೂರ್ಭವಾ ಸಚಾ॥

ಯಾಂತು ದೇವಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಪೂಜಾಂ ಆದಾಯ ಪಾರ್ಥಿವೀಂ ।
ಇಷ್ಟಕಾಮ್ಯಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಪುನರಾಗಮನಾಯ ಚ ॥

ಶಾಲಗ್ರಾಮಶಿಲಾಂ ಸ್ವಸ್ಥಾನೇ ಸ್ಥಾಪಯೇತ್ ॥ ಆಚಾರ್ಯಂ ಯಥಾಶಕ್ತ್ಯಾ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಾದಿನಾ ಪೂಜಯೇತ್ ॥ ಆಚಾರ್ಯಾಯ ಪೂಜಾಪೀಠಂ ಸದಕ್ಷಿಣಾಕಂ ಗಾಂ ಚ ದದ್ಯಾತ್ ॥ ವಿಷ್ಣುಂ ಸ್ಮರೇತ್ ॥

◆ ◆ ◆ ◆ ◆

॥ ಅಥ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತನಾಮಾವಳಿಃ ॥

ಓಂ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯದೇವಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಾತ್ಮನೇ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಭೂತಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಪುರುಷಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯನಾಥಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಸಾಕ್ಷಿಣೇ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಯೋಗಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಪ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯನಿಧಯೇ ನಮಃ 10
ಓಂ ಸತ್ಯಸಂಭವಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಪ್ರಭವೇ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯೇಶ್ವರಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಕರ್ಮಣೇ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಪವಿತ್ರಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಮಂಗಲಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಗರ್ಭಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಪ್ರಜಾಪತಯೇ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಸಿದ್ಧಾಯ ನಮಃ 20
ಓಂ ಸತ್ಯಾಚ್ಯುತಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯವೀರಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಬೋಧಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಧರ್ಮಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಜಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಸಂತುಷ್ಟಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯವರಾಹಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಪರಾಯಣಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಪೂರ್ಣಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯೌಷಧಾಯ ನಮಃ 30
ಓಂ ಸತ್ಯಶಾಶ್ವತಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಪ್ರವರ್ಧನಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯವಿಭವೇ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಜ್ಯೇಷ್ಠಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಶ್ರೇಷ್ಠಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮಿಣೇ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಧನ್ವಿನೇ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಮೇಧಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಾಧೀಶಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಕ್ರತವೇ ನಮಃ 40
ಓಂ ಸತ್ಯಕಲಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯವತ್ಸಲಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯವಸವೇ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಾಮೋಘಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯರುದ್ರಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಾಮೃತಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯವೇದಾಂಗಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಚತುರಾತ್ಮನೇ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಭೋಕ್ತ್ರೇ ನಮಃ 50
ಓಂ ಸತ್ಯಶುಚಯೇ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಾರ್ಚಿತಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಸಂಗರಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ಸತ್ಯಸ್ವರ್ಗಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯನಿಯಮಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯವೇದಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯವೇದ್ಯಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಪೀಯೂಷಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಮಾಯಾಯ ನಮಃ 60
ಓಂ ಸತ್ಯಮೋಹಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಸುರಾನಂದಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಸಾಗರಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯತಪಸೇ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಸಿಂಹಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಮೃಗಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಲೋಕಪಾಲಕಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಸ್ಥಿತಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯೌಷಧಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯದಿಕ್ಪಾಲಕಾಯ ನಮಃ 70
ಓಂ ಸತ್ಯಧನುರ್ಧರಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಾಂಬುಜಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಗುರವೇ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯನ್ಯಾಯಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಸಾಕ್ಷಿಣೇ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಸಂವೃತಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಸಂಪ್ರದಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯವಹ್ನಯೇ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯವಾಯವೇ ನಮಃ 80
ಓಂ ಸತ್ಯಶಿಖರಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಾನಂದಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಾಧಿರಾಜಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯ ಶ್ರೀಪಾದಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಗುಹ್ಯಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯೋದರಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಹೃದಯಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಕಮಲಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯನಾಲಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಹಸ್ತಾಯ ನಮಃ 90
ಓಂ ಸತ್ಯಬಾಹವೇ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಮುಖಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಜಿಹ್ವಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯದಂಷ್ಟ್ರಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯನಾಸಿಕಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಶ್ರೋತ್ರಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಚಕ್ಷುಷೇ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಶಿರಸೇ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಮುಕುಟಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಾಂಬರಾಯ ನಮಃ 100
ಓಂ ಸತ್ಯಾಭರಣಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಾಯುಧಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಶ್ರೀವಲ್ಲಭಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಗುಪ್ತಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಪುಷ್ಕರಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯದೃಢಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಭಾಮಾರತಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಸತ್ಯಗ್ರಹರೂಪಿಣೇ ನಮಃ 108
ಓಂ ಸತ್ಯಸರ್ವಪ್ರಹರಣಾ-
ಯುಧಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ

|| ಇತಿ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತನಾಮಾವಳಿಃ ||

|| ಶ್ರೀಃ ||

|| ಅಥ ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮೀ ಪೂಜಾಪದ್ಧತಿಃ ||

ಆಚಮ್ಯ, ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ, ಶ್ರೀಗೋವಿಂದಗೋವಿಂದ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತೋ ಮಹಾಪುರುಷಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರಾಜ್ಞಯಾ ಪ್ರವರ್ತಮಾನಸ್ಯ ಅದ್ಯಬ್ರಹ್ಮಣಃ ದ್ವಿತೀಯಪರಾರ್ಧೇ ಶ್ರೀಶ್ವೇತವರಾಹಕಲ್ಪೇ ವೈವಸ್ವತ ಮನ್ವಂತರೇ ಕಲಿಯುಗೇ ಪ್ರಥಮಚರಣೇ ಭರತವರ್ಷೇ ಭರತಖಂಡೇ ಜಂಬೂದ್ವೀಪೇ ದಂಡಕಾರಣ್ಯೇ ದೇಶೇ ಗೋದಾವರ್ಯಾಃ ದಕ್ಷಿಣೇ ತೀರೇ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕೇ ಬೌದ್ಧಾವತಾರೇ ರಾಮಕ್ಷೇತ್ರೇ ಅಸ್ಮಿನ್ವರ್ತಮಾನೇನ ಚಾಂದ್ರಮಾನೇನ........ಸಂವತ್ಸರೇ ದಕ್ಷಿಣಾಯನೇ ವರ್ಷ ಋತೌ ಶ್ರಾವಣಮಾಸೇ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷೇ ಅಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ........ ವಾಸರೇ............ ನಕ್ಷತ್ರೇ ಶುಭಯೋಗೇ ಶುಭಕರಣೇ ಏವಂಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಬಾಲಕೃಷ್ಣಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀಬಾಲಕೃಷ್ಣಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಬಾಲಕೃಷ್ಣಸ್ಯಧ್ಯಾನಾವಾಹನಾದಿಷೋಡಶೋಪಚಾರಪೂಜಾಂಕರಿಷ್ಯೇ ||

ಕಲಶಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ, ತ್ವಂ ಪುರಾ ಸಾಗರೋತ್ಪನ್ನ....ಇತಿ ಶಂಖಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಶಂಖತೋಯೇನ ಪ್ರತಿಮಾಃ ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಆತ್ಮಾನಂ ಚ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ, ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ||

ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಮಹೇಶ್ವರಾ ಋಷಯಃ ಋಗ್ಯಜುಃ ಸಾಮಾಥರ್ವಾಣಿ ಛಂದಾಂಸಿ, ಕ್ರಿಯಾಮಯ-ವಪುಃ ಪ್ರಾಣಾಖ್ಯಾ ದೇವತಾ, ಆಂ ಬೀಜಂ, ಹ್ರೀಂ ಶಕ್ತಿಃ, ಕ್ರೌಂ, ಕೀಲಕಂ ಅಸ್ಯಾಂ ಮೂರ್ತೌ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ||

ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ, ಹ್ರೀಂ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ, ಹ್ರೂಂ ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ, ಹ್ರೈಂ ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ, ಹ್ರೌಂ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಹ್ರಾಂ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ, ಹ್ರೀಂ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ, ಹ್ರೂಂ ಶಿಖಾಯೈ ವೌಷಟ್, ಹ್ರೈಂ ಕವಚಾಯ ಹುಂ ಹ್ರೌಂ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವೌಷಟ್ ಹ್ರಃ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ ಇತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ ॥

ಅಥ ಧ್ಯಾನಂ—

ರಕ್ತಾಂಭೋದಿಸ್ಥಪೋತೋಲ್ಲಸದರುಣಸರೋಜಾಧಿರೂಢಾಕರಾಬ್ಜೈಃ ।
ಪಾಶಂಕೋದಂಡಮಿಕ್ಷೂದ್ಭವಮಲಿಗುಣಮಪ್ಯಂಕುಶಂಪಂಚಬಾಣಾನ್ ॥
ಬಿಭ್ರಾಣಾಸೃಕ್ಕಪಾಲಂ ತ್ರಿನಯನವಿಲಸತ್ ಪೀನವಕ್ಷೋರುಹಾಢ್ಯಾ ।
ದೇವೀ ಬಾಲಾರ್ಕವರ್ಣಾ ಭವತು ಸುಖಕರೀಪ್ರಾಣಿಶಕ್ತಿಃಪರಾನಃ ॥

ಓಂ ಆಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೌಂ । ಯಂ ರಂ ಲಂ ವಂ ಶಂ ಷಂ ಸಂ ಹಂ ಹಂಸ ಸ್ಸೋಽಹಂ ಅಸ್ಯಾಂ ಮೂರ್ತೌ ಪ್ರಾಣಾಸ್ತಿಷ್ಠಂತು । ಅಸ್ಯಾಂ ಮೂರ್ತೌ ಜೀವ ಇಹಸ್ಥಿತಃ । ಅಸ್ಯಾಂ ಮೂರ್ತೌ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಮನಃಶ್ರೋತ್ರತ್ವಕ್ಚಕ್ಷುರ್ಜಿಹ್ವಾಘ್ರಾಣವಾಕ್ಪಾಣಿಪಾದಪಾಯೂಪಸ್ಥಾನಿ ಇಹೈವ ಆಗತ್ಯ ಸುಖಂ ಚಿರಂ ತಿಷ್ಠಂತು ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಅಸುನೀತೇ ಪುನರಸ್ಮಾಸುಚಕ್ಷುಃ ಪುನಃಪ್ರಾಣಮಿಹನೋಧೇಹಿಭೋಗಂ ।
ಜ್ಯೋಕ್ಪಶ್ಯೇಮಸೂರ್ಯಮುಚ್ಚರಂತಮನುಮತ್ತೇ ಮೃಳಯಾನಃಸ್ವಸ್ತಿ
ಪುನರ್ನೋಅಸುಂಪೃಥಿವೀದದಾತುಪುನರ್ದ್ಯೌರ್ದೇವೀಪುನರಂತರಿಕ್ಷಂ ।
ಪುನರ್ನಸೋಮಸ್ತನ್ವಂದದಾತು ಪುನಃಪೂಷಾಪಥ್ಯಾಂ ೩ ಯಾಸ್ವಸ್ತಿ ॥

ಮೂಲಮಂತ್ರಂ ಜಪಿತ್ವಾ, ಓಂ ಭೂಃ ಬಾಲಕೃಷ್ಣಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ।

ಓಂ ಭುವಃ ಬಾಲಕೃಷ್ಣಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಓಂ ಸ್ವಃ ಬಾಲಕೃಷ್ಣಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಓಂಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಬಾಲಕೃಷ್ಣಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಆವಾಹಿತೋಽಭವ, ಸ್ಥಾಪಿತೋಽಭವ, ಸನ್ನಿಹಿತೋಽಭವ, ಸನ್ನಿರುದ್ಧೋಽ ಭವ, ಅವಕುಂಠಿತೋಽಭವ, ಸುಪ್ರಸನ್ನೋಽ ಭವ, ವರದೋಽ ಭವ, ಶಾಂತೋಽಭವ ॥ ಪ್ರಸೀದ ಪ್ರಸೀದ (ಏವ ತತ್ತನ್ಮೂರ್ತಿಷು ಪ್ರಾಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ಕೃತ್ವಾಪೂಜಾಂಕುರ್ಯಾತ್। ತತ್ತದ್ದೇವತಾನಾಮಗ್ರಾಹ್ಯಂ)

ಅಥ ಧ್ಯಾನಂ—

ತಮದ್ಭುತಂ ಬಾಲಕಮಂಬುಜೇಕ್ಷಣಂ ಚತುರ್ಭುಜಂ ಶಂಖ ಗದಾದ್ಯುದಾಯುಧಂ । ಶ್ರೀವತ್ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಂಗಲಶೋಭಿಕೌಸ್ತುಭಂ ಪೀತಾಂಬರಂ ಸಾಂದ್ರಪಯೋದ ಸೌಭಗಂ ॥ ಮಹಾರ್ಹ ವೈಡೂರ್ಯ ಕಿರೀಟ ಕುಂಡಲ ತ್ವಿಷಾ ಪರಿಷ್ವಕ್ತ ಸಹಸ್ರ ಕುಂತಲಂ । ಉದ್ದಾಮ ಕಾಂಚ್ಯಂಗದ ಕಂಕಣಾದಿಭಿರ್ವಿರೋಚಮಾನಂ ವಸುದೇವ ಐಕ್ಷತ ॥

ಅತಸೀಪುಷ್ಪಸಂಕಾಶಂ ಚತುರ್ಬಾಹುಂ ಶುಭೇಕ್ಷಣಂ ।
ದೇವಕ್ಯಂಕಸ್ಥಿತಂ ಕೃಷ್ಣಂ ಚಿಂತಯೇತ್ ಗರುಡಧ್ವಜಂ ॥
ಕೃಷ್ಣಂ ಚ ಬಲಭದ್ರಂ ಚ ವಸುದೇವಂ ಚ ದೇವಕೀಂ ।
ನಂದಗೋಪಂ ಯಶೋದಾಂ ಚ ಸುಭದ್ರಾಂ ರೋಹಿಣೀಂ ತಥಾ ॥
ದುರ್ಗಾಂ ಚೈವ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠಾನ್ ಪೂಜಯೇಽಹಂ ಶುಭಪ್ರದಾನ್ ॥
ಅಪರಾಧ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಕರೋಮಿ ಯದುನಂದನ ।
ಅಂತಸ್ತ್ವಾಂ ಪೂಜಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಾತುರುತ್ಸಂಗ ಸಂಸ್ಥಿತಂ ॥
ಯೋಽಸೌ ಪರಾವರೋ ದೇವೋ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾ ವಿಷ್ಣುರಚ್ಯುತಃ ।
ಆಯಾಹಿ ಕೃಪಯಾ ದೇವ್ಯಾ ಉತ್ಸಂಗೇ ಸ್ಥೀಯತಾಂ ಹರೇ ॥

ಇತಿ ಕೃಷ್ಣಂ ಸ್ಥಾಪನಂ ॥

ನಮಸ್ತೇ ದೈತ್ಯನಾಶಾಯ ಸಂಭೂತಾಮರವಲ್ಲಭ ।

ಬಲಭದ್ರ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಪ್ರಲಂಬಾಸುರಮರ್ದನ ||

ಬಲಭದ್ರ ಸ್ಥಾಪನಂ |

ಸೋಮಾನ್ವಯಸಮುದ್ಭೂತ ಸ್ವಧರ್ಮನಿರತಾನಿಶಂ |
ಜಗದೀಶಕೃಪಾಪಾತ್ರ ವಸುದೇವ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ||

ವಸುದೇವ ಸ್ಥಾಪನಂ |

ಅದಿತೇ ದೇವಮಾತಾ ತ್ವಂ ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಣಾಶಿನೀ |
ತ್ವಾಮಹಂ ಸ್ಥಾಪಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಪ್ರಸನ್ನಾ ಭವ ದೇವಕಿ ||

ದೇವಕೀ ಸ್ಥಾಪನಂ ||

ನಂದಗೋಪ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಗೋಪಾಲಕುಲಭೂಷಣ |
ವಿಷ್ಣುಪ್ರಿಯ ವಿಶುದ್ಧಾತ್ಮನ್ ಕೃಷ್ಣತಾತ ಶುಭಪ್ರದ |

ನಂದಗೋಪ ಸ್ಥಾಪನಂ ||

ಯಶೋದಾಯೈ ನಮಃ ಯಶೋದಾಸ್ಥಾಪನಂ ||
ರೋಹಿಣ್ಯೈ ನಮಃ ರೋಹಿಣೀ ಸ್ಥಾಪನಂ ||
ದುರ್ಗಾಯೈ ನಮಃ ದುರ್ಗಾ ಸ್ಥಾಪನಂ ||
ಸುಭದ್ರಾಯೈ ನಮಃ ಸುಭದ್ರಾ ಸ್ಥಾಪನಂ ||
ಆವಾಹಯಾಮಿ ದೇವೇಶ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತ್ಯಂತಕಾರಣ ||
ಪೂಜಾರ್ಥಂ ಭಗವನ್ ಕೃಷ್ಣದಯಾಂಕುರು ಮಯಿ ಪ್ರಭೋ ||

ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಾ ಪುರುಷಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಸಹಸ್ರಪಾತ್ |

ಸಭೂಮಿಂವಿಶ್ವತೋ ವೃತ್ವಾತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ದಶಾಂಗುಲಂ || ಆವಾಹಯಾಮಿ ||

ದೇವದೇವ ಜಗನ್ನಾಥ ವಾಂಛಿತಾರ್ಥ ಫಲಪ್ರದ |
ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಂ ದಿವ್ಯಂ ಗೃಹಾಣ ಮಧುಸೂದನ ||

ಪುರುಷ ಏವೇದಂ ಸರ್ವಂ ಯದ್ಭೂತಂ ಯಚ್ಚ ಭವ್ಯಂ ।

ಉತಾಮೃತತ್ವಸ್ಯೇಶಾನೋ ಯದನ್ನೇ ನಾತಿರೋಹತಿ ॥ ಆಸನಂ ಸ. ॥

ಕುರುಷ್ವ ಮೇ ದಯಾಂ ದೇವ ಸಂಸಾರಾರ್ತಿಭಯಾಪಹ ।
ಪಾದ್ಯಂ ಗೃಹಾಣ ದೇವೇಶ ನಮಸ್ತೇ ವಿಶ್ವಭಾವನ ॥

ಏತಾವಾನಸ್ಯ ಮಹಿಮಾತೋ ಜ್ಯಾಯಾಂಶ್ಚ ಪೂರುಷಃ ।

ಪಾದೋಽಸ್ಯವಿಶ್ವಾಭೂತಾನಿ ತ್ರಿಪಾದಸ್ಯಾಮೃತಂ ದಿವಿ ॥ ಪಾದ್ಯಂಸ....।

ವಾಂಛಿತಂ ಕುರು ಮೇ ದೇವ ದುಷ್ಕೃತಂ ಚ ವಿನಾಶಯ ।
ದಧ್ಯಕ್ಷತ ಫಲೋಪೇತಂ ಗೃಹಾಣಾರ್ಘ್ಯಂ ಜನಾರ್ದನ ॥

ತ್ರಿಪಾದೂರ್ಧ್ವ ಉದೈತ್ಪುರುಷಃ ಪಾದೋಽಸ್ಯೇಹಾ ಭವತ್ಪುನಃ ।

ತತೋ ವಿಷ್ವಙ್ ವ್ಯಕ್ರಾಮತ್ಸಾಶನಾನಶನೇ ಅಭಿ ॥ ಅರ್ಘ್ಯಂ ಸ....

ಶ್ರೀವತ್ಸಾಂಕ ಜಗನ್ನಾಥ ಶ್ರೀಧರ ಶ್ರೀನಿಕೇತನ ।
ಉಪೇಂದ್ರ ದೇವಕೀಪುತ್ರ ಗೃಹಾಣಾಚಮನೀಯಕಂ ॥

ತಸ್ಮಾದ್ವಿರಾಳಜಾಯತ ವಿರಾಜೋ ಅಧಿಪೂರುಷಃ ।

ಸಜಾತೋ ಅತ್ಯರಿಚ್ಯತ ಪಶ್ಚಾದ್ಭೂಮಿಮಥೋಪುರಃ ॥ ಆಚ....ಸ....।

ಗೋಪವೇಷ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ದಧಿಕ್ಷೌದ್ರ ಸಮನ್ವಿತಂ ।
ಮಧುಪರ್ಕಂ ಗೃಹಾಣ ತ್ವಂ ಮಯಾದತ್ತಂ ಸುರೇಶ್ವರ ॥ ಮಧುಸ....॥
ಸತ್ಯಾಯಸರ್ವಪತಯೇ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ।

ಸ್ನಾನೇ ಪಂಚಾಮೃತಂ ದೇವ ಗೃಹಾಣ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ॥ ಪಂ ಸ. ॥

ಗಂಗಾಜಲಂ ಸಮಾನೀತಂ ಸುವರ್ಣಕಲಶೇ ಸ್ಥಿತಂ ।
ಸ್ನಾನಂ ಕುರು ಹೃಷಿಕೇಶ ತೇನಾದ್ಯ ಮಧುಸೂದನ ॥
ಯೋಗೇಶ್ವರಾಯ ದೇವಾಯ ಯೋಗಿನಾಂ ಪತಯೇವಿಭೋ ।
ಯೋಗೋದ್ಭವಾಯ ನಿತ್ಯಾಯ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮೋನಮಃ॥

ಯತ್ಪುರುಷೇಣ ಹವಿಷಾ ದೇವಾ ಯಜ್ಞಮತನ್ವತ ॥

ವಸಂತೋ ಅಸ್ಯಾ ಸೀದಾಜ್ಯಂ ಗ್ರೀಷ್ಮ ಇಧ್ಮಃ ಶರದ್ಧವಿಃ ॥ ಶುದ್ಧೋದಕ

ಸ್ನಾನಂ ಸ.... ॥ ಸ್ನಾನಾಂತರಂ ಆಚಮನೀಯಂ ಸ.... ॥

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರಾಯ ದೇವಾಯ ತಥಾ ಯಜ್ಞೋದ್ಭವಾಯ ಚ ।
ಯೋಗಿನಾಂ ಪತಯೇ ನಾಥ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮೋನಮಃ ॥
ನಮಸ್ತೇ ಜ್ಞಾನರೂಪಾಯ ಜ್ಞಾನಗಮ್ಯಾಯ ತೇ ನಮಃ ।
ಪೀತಾಂಬರಯುಗಂ ದಿವ್ಯಂ ಗೃಹಾಣ ಜ್ಞಾನಿವಲ್ಲಭ ॥

ತಂ ಯಜ್ಞಂ ಬರ್ಹಿಷಿ ಪ್ರೌಕ್ಷನ್ ಪುರುಷಂ ಜಾತಮಗ್ರತಃ ।

ತೇನ ದೇವಾ ಅಯಜಂತ ಸಾಧ್ಯಾ ಋಷಯಶ್ಚ ಯೇ॥ವಸ್ತ್ರಯುಗ್ಮಂಸ॥

ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಪರಮಂ ಸೌವರ್ಣಂ ಸುಮನೋಹರಂ ।
ಗೃಹಾಣ ದೇವಕೀಪುತ್ರ ಲೋಕಾನುಗ್ರಹವಿಗ್ರಹ ॥

ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾತ್ ಸರ್ವಹುತಃ ಸಂಭೃತಂ ಪೃಷದಾಜ್ಯಂ ।

ಪಶೂಂಸ್ತಾಂಶ್ಚಕ್ರೇ ವಾಯವ್ಯಾನ್ಯಾರಣ್ಯಾನ್ ಗ್ರಾಮ್ಯಾಶ್ಚಯೇ॥ಯಸ॥

ಹಾರಕಂಕಣಕೇಯೂರ ಮುದ್ರಿಕಾ ಕುಂಡಲಾನಿ ಚ ।
ಗೃಹಾಣಾನ್ಯಾನಿದಿವ್ಯಾನಿ ಭೂಷಣಾನಿ ರಮಾಪತೇ ॥ ಆಭರಣಾನಿ ಸ. ॥
ಚಂದನಾಗರು ಕಸ್ತೂರೀ ಘನಸಾರಸಮನ್ವಿತಂ ।
ಗಂಧಂ ಗೃಹಾಣ ಗೋವಿಂದ ಸರ್ವಗಂಧ ಮನೋಹರ ।

ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾತ್ಸರ್ವಹುತ ಋಚಃ ಸಾಮಾನಿ ಜಜ್ಞಿರೇ ।

ಛಂದಾಂಸಿ ಜಜ್ಞಿರೇ ತಸ್ಮಾದ್ಯಜುಸ್ತಸ್ಮಾದಜಾಯತ ॥ ಗಂಧಂ ಸ.... ॥

ಅಕ್ಷತಾನ್ ಧವಳಾನ್ ಶುದ್ಧಾನ್ ದೃಷ್ಟಿಪ್ರಿಯಕರಾನ್ ಶುಭಾನ್ ॥
ರಕ್ತಾಕ್ಷತಾಂಶ್ಚ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಗೃಹಾಣ ಮಧುಸೂದನ ॥ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸ.॥
ಮಾಲತೀ ಮಲ್ಲಿಕಾಪುಷ್ಪೈಃ ಕೇತಕೀಚಂಪಕಾದಿಭಿಃ ।
ಕೋಮಲೈಸ್ತುಲಸೀ ಬಿಲ್ವೈರರ್ಚಯಾಮಿ ರಮಾಪತೇ ॥

ತಸ್ಮಾದಶ್ವಾ ಅಜಾಯಂತ ಯೇ ಕೇ ಚೋಭಯಾದತಃ ।

ಗಾವೋಹಜಜ್ಞಿರೇ ತಸ್ಮಾತ್ತಸ್ಮಾಜ್ಜಾತಾ ಅಜಾವಯಃ॥ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸ. ॥

ಅಥ ಅಂಗಪೂಜಾ—

ಓಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ ಪಾದೌ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
" ಸಂಕರ್ಷಣಾಯ ನಮಃ ಗುಲ್ಫೌ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
" ಗೋಪಾಲಾಯ ನಮಃ ಜಂಘೇ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
" ಕೇಶವಾಯ ನಮಃ ಜಾನುನೀ ಪೂ.... ।
" ಶಕಟಾಸುರ ಭಂಜನಾಯ ನಮಃ ಊರೂ ಪೂ.... ।
" ವಾಸುದೇವಾಯ ನಮಃ ಗುಹ್ಯಂ ಪೂ.... ।
" ಪೀತವಾಸಸೇ ನಮಃ ಕಟಿಂ ಪೂ.... ।

ಓಂ ಕಮಲನಾಭಾಯ ನಮಃ ನಾಭಿಂ ಪೂ.... ।
" ದಾಮೋದರಾಯ ನಮಃ ಉದರಂ ಪೂ.... ।
" ಶ್ರೀವತ್ಸವಕ್ಷಸೇ ನಮಃ ವಕ್ಷಸ್ಥಲಂ ಪೂ .... ।
" ಶಂಖಚಕ್ರಧಾರಿಣೇ ನಮಃ ಬಾಹೂನ್ ಪೂ.... ।
" ಕಂಬುಕಂಠಾಯ ನಮಃ ಕಂಠಂ ಪೂ.... ।
" ವಾಚಸ್ಪತಯೇ ನಮಃ ಮುಖಂ ಪೂ.... ।
" ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಾಯ ನಮಃ ನೇತ್ರೇ ಪೂ.... ।
" ಸುಲಲಾಟಾಯ ನಮಃ ಲಲಾಟಂ ಪೂ....।
" ಗೋವರ್ಧನಾಯ ನಮಃ ಶಿರಃ ಪೂ.... ।
" ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ ಸರ್ವಾಂಗಂ ಪೂ.... ।

ಕೇಶವಾಯನಮಃ........ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ ॥
ಮತ್ಸ್ಯಾಯ ನಮಃ........ಕಲ್ಕಿನೇ ನಮಃ ॥

ದಶಾಂಗಂ ಗುಗ್ಗುಲಂ ಧೂಪಂ ಸುಗಂಧಂ ಚ ಮನೋಹರಂ ।
ಕಪಿಲಾಘೃತಸಂಯುಕ್ತಂ ಗೃಹಾಣ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ॥

ಯತ್ಪುರುಷಂ ವ್ಯದಧುಃ ಕತಿಧಾ ವ್ಯಕಲ್ಪಯನ್ ।
ಮುಖಂ ಕಿಮಸ್ಯ ಕೌಬಾಹೂ ಕಾವೂರೂಪಾದಾ ಉಚ್ಯೇತೇ ।

ಧೂಪ[illegible]ಘ್ರಾಪಯಾಮಿ ॥

ಸಾಜ್ಯಂ ತ್ರಿವರ್ತಿ ಸಂಯುಕ್ತಂ ವಹ್ನಿನಾ ಯೋಜಿತಂ ಮಯಾ ।
ದೀಪಂ ಗೃಹಾಣ ದೇವೇಶ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯತಿಮಿರಾಪಹ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಽಸ್ಯ ಮುಖಮಾಸೀದ್ಬಾಹೂ ರಾಜನ್ಯಃ ಕೃತಃ ।

ಊರೂತದಸ್ಯ ಯದ್ವೈಶ್ಯಃ ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ಶೂದ್ರೋ ಅಜಾಯತ ॥

ದೀಪಂ ದರ್ಶಯಾಮಿ ॥

ನಾನಾಭಕ್ಷ್ಯೈಶ್ಚ ಭೋಜ್ಯೈಶ್ಚ ರಸೈಃ ಷಡ್ಭಿಸ್ಸಮನ್ವಿತಂ ।
ಲೇಹ್ಯಪೇಯಾದಿಯುಕ್ತಂ ಚ ನೈವೇದ್ಯಮುಪಭುಜ್ಯತಾಂ ॥
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾಯ ದೇವಾಯ ತಥಾ ವಿಶ್ವೋದ್ಭವಾಯ ಚ ।
ವಿಶ್ವಾನಾಂ ಪತಯೇ ತುಭ್ಯಂ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥

ಚಂದ್ರಮಾ ಮನಸೋ ಜಾತಶ್ಚಕ್ಷೋಃಸೂರ್ಯೋ ಅಜಾಯತ ।

ಮುಖಾದಿಂದ್ರಶ್ಚಾಗ್ನಿಶ್ಚ ಪ್ರಾಣಾದ್ವಾಯುರಜಾಯತ ॥ ನೈವೇದ್ಯಂಸ....॥

ಪಾನೀಯಂ ಪಾವನಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಗಂಗಾದಿ ಸರಿದುದ್ಭವಂ ।
ಪ್ರಾಶನಾರ್ಥಂ ಮಯಾದತ್ತಂ ದೇವೇಶಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ । ಪಾನೀಯಂ ಸ.... । ಉತ್ತರಾಪೋಶನಂ ಸ.... । ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಸ.... ।
ಆಚಮನೀಯಂ ಸ.... ॥

ಬೀಜಪೂರಾಮ್ರಪನಖರ್ಜೂರೀಕದಲೀಫಲಂ ।
ನಾರಿಕೇಲಫಲಂ ದಿವ್ಯಂ ಗೃಹಾಣಾಭೀಷ್ಟದಾಯಕ ನಾನಾವಿಧಫಲಾನಿ ಸ॥
ಪೂಗೀಫಲಸಮಾಯುಕ್ತಂ ನಾಗವಲ್ಲೀದಲೈರ್ಯುತಂ ।
ಕರ್ಪೂರಚೂರ್ಣಸಂಯುಕ್ತಂ ತಾಂಬೂಲಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ॥ತಾಂ ಸ.॥
ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಗರ್ಭಸ್ಥಂ ಹೇಮಬೀಜಂ ವಿಭಾವಸೋಃ ॥
ಅನಂತಪುಣ್ಯಫಲದಮತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥ ಸುವರ್ಣ ಪುಷ್ಪ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸ.... ॥

ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯೌ ತಥಾ ತಾರಾ ವಿದ್ಯುದಗ್ನಿಸ್ತಥೈವ ಚ ॥
ತ್ವಮೇವ ಸರ್ವ ಜ್ಯೋತೀಂಷಿ ಆರ್ತಿಕ್ಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥

ಅರ್ಚತಪ್ರಾರ್ಚತ........ ॥ ಮಹಾನೀರಾಜನಂ ಸ........ ॥

ಯೋನಃ ಪಿತಾ ಜನಿತಾ ಯೋವಿಧಾತಾಧಾಮಾನಿ ವೇದ ಭುವನಾನಿ
ವಿಶ್ವಾ । ಯೋದೇವಾನಾಂ ನಾಮಧಾ ಏಕಏವತಂ ಸಂಪ್ರಶ್ನಂ ಭುವನಾ
ಯಂತ್ಯನ್ಯಾ ॥ ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಛತ್ರ ಚಾಮರ ದರ್ಪಣ ನೃತ್ಯ ಗೀತ ವಾದ್ಯ ಅಂದೋಲಿಕಾದಿ
ಸಮಸ್ತ ರಾಜೋಪಚಾರಾನ್ ಸ.... ॥

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ ವಿಶ್ವಂಭರ ಜನಾರ್ದನ ।
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕರೋಮ್ಯದ್ಯ ನಮಸ್ತೇಽಭೀಷ್ಟದಾಯಕ ॥

ನಾಭ್ಯಾ ಆಸಿದಂತರಿಕ್ಷಂ ಶೀರ್ಷ್ಣೋ ದ್ಯೌಸ್ಸಮವರ್ತತ ।
ಪದ್ಭ್ಯಾಂಭೂಮಿರ್ದಿಶಃ ಶ್ರೋತ್ರಾತ್ತಥಾ ಲೋಕಾಂ ಅಕಲ್ಪಯನ್ ॥
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಸ.... ।

ಕೃಷ್ಣಾಯ ವಾಸುದೇವಾಯ ಹರಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ।
ಪ್ರಣತಃಕ್ಲೇಶನಾಶಾಯ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮೋನಮಃ ॥

ಸಪ್ತಾಸ್ಯಾಸನ್ ಪರಿಧಯಸ್ತ್ರಿಃ ಸಪ್ತಸಮಿಧಃಕೃತಾಃ ।
ದೇವಾ ಯದ್ಯಜ್ಞಂತನ್ವಾನಾ ಅಬಧ್ನನ್ ಪುರುಷಂ ಪಶುಂ ॥
ನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಸ.... ॥

ಯಜ್ಞೇನಯಜ್ಞಮಜಯಂತದೇವಾ ಸ್ತಾನಿಧರ್ಮಾಣಿಪ್ರಥಮಾನ್ಯಾಸನ್ ।
ತೇಹನಾಕಂಮಹಿಮಾನಸ್ಸಚಂತ ಯತ್ರಪೂರ್ವೇಸಾಧ್ಯಾಃಸಂತಿದೇವಾಃ ॥

ಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣ ಕೃಪಾಲೋ ತ್ವಮಗತೀನಾಂಗತಿರ್ಭವ ||
ಸಂಸಾರಾರ್ಣವ ಮಗ್ನಾನಾಂ ಪ್ರಸೀದ ಪುರುಷೋತ್ತಮ || ಪ್ರಾರ್ಥಸ.||
ತತಃ ರೋಹಿಣೀಯುತ ಚಂದ್ರಂ ಸ್ಥಂಡಿಲೇ ಪ್ರತಿಮಾಯಾಂ ವಾ
ನಾಮಮಂತ್ರೇಣ ಸಂಪೂಜ್ಯ ||

|| ತತಃ ಅರ್ಘ್ಯತ್ರಯಂ ದದ್ಯಾತ್ || ತತ್ಪ್ರಕಾರಸ್ತು ||

ಜಾತಃ ಕಂಸವಧಾರ್ಥಾಯ ಭೂಭಾರೋತ್ತಾರಣಾಯ ಚ ||
ಕೌರವಾಣಾಂ ವಿನಾಶಾಯ ದೈತ್ಯಾನಾಂ ನಿಧನಾಯ ಚ ||
ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಹಿತಾರ್ಥಾಯ ಧರ್ಮಸಂಸ್ಥಾಪನಾಯ ಚ ||
ಗೃಹಾಣಾರ್ಘ್ಯಂ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ದೇವಕ್ಯಾ ಸಹಿತೋ ಹರೇ ||
ದೇವಕೀ ಸಹಿತ ಬಾಲಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ ಇದಮರ್ಘ್ಯಂ ಸಮ.... ||
(ಇತಿಫಲಸಹಿತ ಶಂಖಂತೋಯೇನ ಅರ್ಘ್ಯತ್ರಯಂದದ್ಯಾತ್)
ಕ್ಷೀರೋದಾರ್ಣವ ಸಂಭೂತ ಅತ್ರಿನೇತ್ರ ಸಮುದ್ಭವ |
ಗೃಹಾಣಾರ್ಘ್ಯಂ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ರೋಹಿಣ್ಯಾ ಸಹಿತಶ್ಶಶಿನ್ ||
ರೋಹಿಣೀಸಹಿತ ಬಾಲಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ಇದಮರ್ಘ್ಯಂ ಸಮ.... ||
(ಇತಿ ಸುವರ್ಣ ಕ್ಷೀರಸಹಿತ ಶಂಖೇನ ಅರ್ಘ್ಯತ್ರಯಂ ದದ್ಯಾತ್)
ಅದ್ಯ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ನಿರಾಹಾರಃ ಶ್ವೋಭೂತೇ ಪರಮೇಶ್ವರ |
ಭೋಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಹ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಜನ್ಮಾಷ್ಟಮೀ ವ್ರತೇ ||
ಇತಿ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯೇತ್ ||

ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯಾ ಚ........ಅನೇನ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮೀವ್ರತಾಂಗಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪೂಜನೇನ ಭಗವಾನ್ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀ ಬಾಲಕೃಷ್ಣಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ | ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||
ತತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ವಾಯನದಾನಂ ದದ್ಯಾತ್ ||
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾತಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣೋ ವೈ ದದಾತಿ ಚ |

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತಾರಕೋ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥
ಇದಂ ವಾಯನದಾನಂ ಸದಕ್ಷಿಣಾಕಂ ಸತಾಂಬೂಲಂ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಬಾಲಕೃಷ್ಣಪ್ರೀತಿಂ ಕಾಮಯಮಾನಸ್ತುಭ್ಯಮಹಂ ಸಂಪ್ರದದೇ ನಮಮ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ- ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾಮೀತಿ ವದೇತ್ । ತತಃ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಪಠನ್ ಪುರಾಣ ಶ್ರವಣಾದಿನಾ ಜಾಗರಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ದ್ವಿತೀಯೇಽಹ್ನಿ ಪ್ರಾತಃಕಾಲೇ ಸ್ನಾನಾದಿ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಂ ಕೃತ್ವಾ ಪೂರ್ವವದ್ದೇವಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ। ನಮಸ್ತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹಿತಾಯ ಚ । ಶಾಂತಿರಸ್ತು ಶಿವಂಚಾಸ್ತು ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾಜ್ಜನಾರ್ದನ ॥ ಇತಿ ಪ್ರತಿಮಾಮುದ್ವಾಸ್ಯ ತಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ದತ್ವಾ ಉಕ್ತಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯಿತ್ವಾ ಸ್ವಯಂ ಪಾರಣಂ ಕೃತ್ವಾ ವ್ರತಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ ॥

॥ ಇತಿ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮೀ ಪೂಜಾ ಪದ್ಧತಿಃ ॥

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪೂಜಾ ಪದ್ಧತಿಃ ॥

ದ್ವಿರಾಚಮ್ಯ, ಸಂಕಲ್ಪಃ— ಶುಭೇ ಶೋಭನೇ ಮುಹೂರ್ತೇ ವಿಷ್ಣೋರಾಜ್ಞಯಾ ಪ್ರವರ್ತಮಾನಸ್ಯ ಆದ್ಯಬ್ರಹ್ಮಣಃ ದ್ವಿತೀಯ-ಪರಾರ್ಧೇ ಶ್ರೀಶ್ವೇತವರಾಹಕಲ್ಪೇ ವೈವಸ್ವತಮನ್ವಂತರೇ ಕಲಿಯುಗೇ ಪ್ರಥಮಚರಣೇ ಭರತವರ್ಷೇ ಭರತಖಂಡೇ ಜಂಬೂದ್ವೀಪೇ ದಂಡಕಾರಣ್ಯೇ ದೇಶೇಗೋದಾವರ್ಯಾಃ ದಕ್ಷಿಣೇತೀರೇ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕೇ ಬೌದ್ಧಾವತಾರೇ ರಾಮಕ್ಷೇತ್ರೇ ಅಸ್ಮಿನ್ ವರ್ತಮಾನೇನ. ಚಾಂದ್ರಮಾನೇನ........ಸಂವತ್ಸರೇ ದಕ್ಷಿಣಾಯನೇ ವರ್ಷಋತೌ ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸೇ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷೇ...........ಶುಭತಿಥೌ...........ನಕ್ಷತ್ರೇ ಶುಭಯೋಗೇ ಶುಭಕರಣೇ ಏವಂಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣ ಪ್ರೇರಣಯಾ.....ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ (ಅಸ್ಮಾಕಂ ಸಕುಟುಂ-ಬಾನಾಂ ಕ್ಷೇಮ ಸ್ಥೈರ್ಯ ವಿಜಯಾಯುರಾರೋಗ್ಯ ಐಶ್ವರ್ಯಾಭಿ ವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಸತ್ಸಂತಾನಚಿರಕಾಲಸೌಮಂಗಲ್ಯ ಸಿದ್ಧಿದ್ವಾರಾ ಚಿಂತಿತ ಮನೋಭೀಷ್ಟ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ) ವರಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಃ ಧ್ಯಾನಾವಾಹನಾದಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಕನಕಂ ಕುಲಿಶಂ (ಹೀರಕಂ) ನೀಲಂ ಪದ್ಮರಾಗಂ ಚ ಮೌಕ್ತಿಕಂ।
ಏತಾನಿ ಪಂಚರತ್ನಾನಿ ರತ್ನಶಾಸ್ತ್ರವಿದೋ ವಿದುಃ ॥
ಅಶ್ವತ್ಥೋದುಂಬರಪ್ಲಕ್ಷ ಚೂತನ್ಯಗ್ರೋಧಪಲ್ಲವಾಃ ।
ಪಂಚಭಂಗಾ(ಪಂಚಪಲ್ಲವಾಃ) ಇತಿಖ್ಯಾತಾ ಸರ್ವಕರ್ಮಸುಶೋಭನಾಃ॥

ನೂತನಕೃತವಿಚಿತ್ರಪೂಜಾಮಂಟಪಾದ್ಯಹಿಃ ಸ್ಥಿತಂ ಗೋಧೂಮ ಪಂಚರತ್ನ ಪಂಚಪಲ್ಲವ ಪೂಗೀಫಲ ಹರಿದ್ರಾ ಸೌಭಾಗ್ಯ ದ್ರವ್ಯೈಃ ಪೂರಿತಂ ವರಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪ್ರತಿಮಾಸಹಿತಂ ವೃಂದಾವನ ಸಮೀಪಸ್ಥಂ ಕಲಶಂ ಪ್ರತಿ ಗತ್ವಾ ||

ಪದ್ಮಾಸನೇ ಪದ್ಮಕರೇ ಸರ್ವಲೋಕೈಕ ಪೂಜಿತೇ |
ನಾರಾಯಣಪ್ರಿಯೇ ದೇವಿ ಸುಪ್ರೀತಾ ವರದಾ ಭವ ||

(ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಪಂಚೋಪಚಾರೈಃ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ||) ತತಃ— "ಗೃಹಾವೈಪ್ರತಿಷ್ಠಾಸೂಕ್ತಂ ತತ್ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತತಮಯಾವಾಚಾಶಂಸ್ತವ್ಯಂ ತಸ್ಮಾದ್ಯದ್ಯಪಿ ದೂರ ಇವ ಪಶೂನ್ ಲಭತೇ ಗೃಹಾನೇವೈನಾನಾಜಗಮಿಷತಿ ಗೃಹಾಹಿ ಪಶೂನಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ || ಉತ್ತಮಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ತದ್ದೈವಂ ಕ್ಷತ್ರಂ ಸಾ ಶ್ರೀಸ್ತದಾಧಿಪತ್ಯಂ ತದ್ಬ್ರಧ್ನಸ್ಯ ವಿಷ್ಟಪಂ ತತ್ಪ್ರಜಾಪತೇರಾಯತನಂ ತತ್ಸ್ವಾರಾಜ್ಯಮೃಧ್ನೋತ್ಯೇತಮೇವೈತಾಭಿರೇಕವಿಂಶತ್ಯೈಕವಿಂಶತ್ಯಾ||" (ಇತ್ಯಾದಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಪೂಜಾಮಂಟಪೇ ವರಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕಲಶಂ ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾ, ಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ | ತತಃ— ಕಲಶಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ || ನೂತನದೋರ ಸ್ಥಾಪನಂ ||)

ದೇವ್ಯಾಸ್ತು ಪುರತಸ್ಸಮ್ಯಕ್ ನವಸೂತ್ರಂ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇ |
ನವಗ್ರಂಥಿಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಕುಂಕುಮೇನ ವಿರಾಜಿತಂ ||
ಇತಿ ದೋರಕಂ ಸ್ಥಾಪಯೇತ್ ||

ಪದ್ಮಾಸನೇ ಪದ್ಮಕರೇ ಸರ್ವಲೋಕೈಕಪೂಜಿತೇ |
ನಾರಾಯಣಪ್ರಿಯೇ ದೇವಿ ಸುಪ್ರೀತಾ ಭವ ಸರ್ವದಾ ||
ಕ್ಷೀರಸಾಗರಸಂಭೂತಾಂ ಕ್ಷೀರವರ್ಣಸಮಪ್ರಭಾಂ |
ಕ್ಷೀರವರ್ಣಸಮಂ ವಸ್ತ್ರಂ ದಧಾನಾಂ ಹರಿವಲ್ಲಭಾಂ ||
ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ||

ಸರ್ವಮಂಗಲಮಾಂಗಲ್ಯೇ ವಿಷ್ಣುವಕ್ಷಸ್ಥಲಾಲಯೇ ।
ಆವಾಹಯಾಮಿ ದೇವಿ ತ್ವಾಂ ಸುಪ್ರೀತಾ ಭವ ಸರ್ವದಾ ॥

ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಸೂರ್ಯಾಯುತನಿಭಸ್ಫೂರ್ತೇ ಸ್ಫುರದ್ರತ್ನವಿಭೂಷಿತಂ ।
ಸಿಂಹಾಸನಮಿದಂ ದೇವಿ ಗೃಹಾಣ ಹರಿವಲ್ಲಭೇ ॥

ಆಸನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಸುವಾಸಿತಂ ಜಲಂ ರಮ್ಯಂ ಸರ್ವತೀರ್ಥಸಮುದ್ಭವಂ ।
ಪಾದ್ಯಂ ಗೃಹಾಣ ದೇವಿ ತ್ವಂ ಸರ್ವದೇವನಮಸ್ಕೃತೇ ॥

ಪಾದ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಶುದ್ಧೋದಕಂ ಚ ಪಾತ್ರಸ್ಥಂ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾದಿಮಿಶ್ರಿತಂ ।
ಅರ್ಘ್ಯಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ತೇ ದೇವಿ ಗೃಹಾಣ ಸುರಪೂಜಿತೇ ॥

ಅರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಸುವರ್ಣಕಲಶಾನೀತಂ ಚಂದನಾಗರುಸಂಯುತಂ ।
ಗೃಹಾಣಾಚಮನಂ ದೇವಿ ಮಯಾದತ್ತಂ ಶುಭಪ್ರದೇ ॥

ಆಚಮನೀಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ದಧ್ಯಾಜ್ಯಮಧುಸಂಯುಕ್ತಂ ಮಧುಪರ್ಕಂ ಮಯಾಹೃತಂ ।
ಗೃಹಾಣ ವರದೇ ದೇವಿ ನಮಸ್ತೇ ಹರಿವಲ್ಲಭೇ ॥

ಮಧುಪರ್ಕಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಪಯೋದಧಿಘೃತೋಪೇತಂ ಶರ್ಕರಾ ಮಧುಸಂಯುತಂ ।
ಪಂಚಾಮೃತಸ್ನಾನಮಿದಂ ಗೃಹಾಣ ಕಮಲಾಲಯೇ ॥

ಪಂಚಾಮೃತಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಗಂಗಾಜಲಂ ಮಯಾನೀತಂ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಸಂಯುತಂ ।
ಶುದ್ಧೋದಕಸ್ನಾನಮಿದಂ ಗೃಹಾಣ ವಿಧುಸೋದರಿ ॥

ಶುದ್ಧೋದಕಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಸ್ನಾನಾನಂತರಂ ಆಚಮನೀಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ರಜತಾದ್ರಿಸಮಂ ದಿವ್ಯಂ ಕ್ಷೀರಸಾಗರಸನ್ನಿಭಂ |
ಚಂದ್ರಪ್ರಭಾಸಮಂ ದೇವಿ ವಸ್ತ್ರಯುಗ್ಮಂ ದದಾಮ್ಯಹಂ ||
ವಸ್ತ್ರಯುಗ್ಮಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಮಾಂಗಲ್ಯಂ ಮಣಿಸಂಯುಕ್ತಂ ಮುಕ್ತಾಫಲಸಮನ್ವಿತಂ |
ದತ್ತಂ ಮಂಗಲಸೂತ್ರಂ ತೇ ಗೃಹಾಣ ಹರಿವಲ್ಲಭೇ ||
ಕಂಠಸೂತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ತಪ್ತಹೇಮಕೃತಂ ಸೂತ್ರಂ ಮುಕ್ತಾದಾಮವಿಭೂಷಿತಂ |
ಉಪವೀತಮಿದಂ ದೇವಿ ಗೃಹಾಣ ತ್ವಂ ಶುಭಪ್ರದೇ ||
ಉಪವೀತಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಸುವರ್ಣಭೂಷಿತಂ ದಿವ್ಯಂ ನಾನಾರತ್ನಸುಶೋಭಿತಂ |
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಭೂಷಿತೇ ದೇವಿ ಗೃಹಾಣಾಭರಣಂ ಶುಭಂ ||
ಆಭರಣಾನಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಕರ್ಪೂರಾಗರುಕಸ್ತೂರೀರೋಚನಾದಿಭಿರನ್ವಿತಂ |
ಗಂಧಂ ದದಾಮ್ಯಹಂ ದೇವಿ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ||
ಗಂಧಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಹರಿದ್ರಾಕುಂಕುಮಂ ಚೈವ ಸಿಂಧೂರಂ ಕಜ್ಜಲಾನ್ವಿತಂ |
ಸೌಭಾಗ್ಯದ್ರವ್ಯಸಂಯುಕ್ತಂ ಗೃಹಾಣ ಹರಿವಲ್ಲಭೇ ||
ಸೌಭಾಗ್ಯದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಅಕ್ಷತಾನ್ ಧವಲಾನ್ ದೇವಿ ಶಾಲೀಯಾನ್ ತಂಡುಲಾನ್ ಶುಭಾನ್ |
ಹರಿದ್ರಾಕುಂಕುಮೋಪೇತಾನ್ ಗೃಹಾಣಾಂಬುಧಿ ಪುತ್ರಿಕೇ ||
ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಕೇತಕೀಜಾತಿಪುನ್ನಾಗೈಶ್ಚಂಪಕೈರ್ಬಕುಲೈಃ ಶುಭೈಃ |
ಶತಪತ್ರೈಶ್ಚ ಕಲ್ಹಾರೈರರ್ಚಯಾಮಿ ಹರಿಪ್ರಿಯಾಮ್ ||ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸ....||

ಅಥ ಅಂಗಪೂಜಾ—

ಚಂಚಲಾಯೈ ನಮಃ ಪಾದೌ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ಚಪಲಾಯೈ ನಮಃ ಗುಲ್ಫೌ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ಇಂದಿರಾಯೈ ನಮಃ ಜಂಘೇ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ಹರಿಪ್ರಿಯಾಯೈ ನಮಃ ಜಾನುನೀ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ಪೀತಾಂಬರಧರಾಯೈ ನಮಃ ಊರೂ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ಕಮಲವಾಸಿನ್ಯೈ ನಮಃ ಕಟಿಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ಪದ್ಮಾಲಯಾಯೈ ನಮಃ ನಾಭಿಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ಮದನಮಾತ್ರೇ ನಮಃ ಸ್ತನೌ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ಚತುರ್ಭುಜಾಯೈ ನಮಃ ಭುಜಾನ್ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ಕುಂಭಕಂಠ್ಯೈ ನಮಃ ಕಂಠಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ಸುಮುಖಾಯೈ ನಮಃ ಮುಖಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ಶ್ರಿಯೈ ನಮಃ ಓಷ್ಠೌ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ಸುನಾಸಿಕಾಯೈ ನಮಃ ನಾಸಿಕಾಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ಸುನೇತ್ರಾಯೈ ನಮಃ ನೇತ್ರೇ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ರಮಾಯೈ ನಮಃ ಕರ್ಣೌ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ಕಮಲಾಯೈ ನಮಃ ಶಿರಃ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ವರಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ನಮಃ ಸರ್ವಾಂಗಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥

ಅಥ ದೋರಗ್ರಂಥಿ ಪೂಜಾ—

ಕಮಲಾಯೈ ನಮಃ ಪ್ರಥಮಗ್ರಂಥಿಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ರಮಾಯೈ ನಮಃ ದ್ವಿತೀಯಗ್ರಂಥಿಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ಲೋಕಮಾತ್ರೇ ನಮಃ ತೃತೀಯಗ್ರಂಥಿಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ವಿಶ್ವಜನನ್ಯೈ ನಮಃ ಚತುರ್ಥಗ್ರಂಥಿಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ।

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ನಮಃ ಪಂಚಮಗ್ರಂಥಿಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿತನಯಾಯ್ಕೈ ನಮಃ ಷಷ್ಠಗ್ರಂಥಿಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ವಿಶ್ವಸಾಕ್ಷಿಣ್ಯೈ ನಮಃ ಸಪ್ತಮಗ್ರಂಥಿಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ಚಂದ್ರಸೋದರಾಯ್ಕೈ ನಮಃ ಅಷ್ಟಮಗ್ರಂಥಿಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ಹರಿವಲ್ಲಭಾಯ್ಕೈ ನಮಃ ನವಮಗ್ರಂಥಿಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥

ದಶಾಂಗಂ ಗುಗ್ಗುಲೋಪೇತಂ ಸುಗಂಧಂ ಚ ಮನೋಹರಂ ।
ಧೂಪಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ದೇವೇಶಿ ವರಲಕ್ಷ್ಮೀ ಗೃಹಾಣ ತಂ ॥
ಧೂಪಮಾಘ್ರಾಪಯಾಮಿ ॥

ಘೃತಾಕ್ತವರ್ತಿಸಂಯುಕ್ತಂ ಅಂಧಕಾರವಿನಾಶಕಂ ।
ದೀಪಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ತೇ ದೇವಿ ಗೃಹಾಣ ಮುದಿತಾ ಭವ ॥
ದೀಪಂ ದರ್ಶಯಾಮಿ ॥

ನೈವೇದ್ಯಂ ಷಡ್ರಸೋಪೇತಂ ದಧಿಮಧ್ವಾಜ್ಯಸಂಯುತಂ ।
ನಾನಾಭಕ್ಷ್ಯಫಲೋಪೇತಂ ಗೃಹಾಣ ಹರಿವಲ್ಲಭೇ ॥
ನೈವೇದ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಘನಸಾರಸುಗಂಧೇನ ಮಿಶ್ರಿತಂ ಪುಷ್ಪವಾಸಿತಂ ।
ಪಾನೀಯಂ ಗೃಹ್ಯತಾಂ ದೇವಿ ಶೀತಲಂ ಸುಮನೋಹರಂ ॥
ಮಧ್ಯೇ ಪಾನೀಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಮುಖಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಆಚಮನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಬೀಜಪೂರಾಮ್ರಪನಸಖರ್ಜೂರೀಕದಲೀಫಲಂ ।
ನಾರಿಕೇಲಫಲಂ ದಿವ್ಯಂ ಗೃಹಾಣ ಹರಿವಲ್ಲಭೇ ॥
ನಾನಾವಿಧಫಲಾನಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಪೂಗೀಫಲಸಮಾಯುಕ್ತಂ ನಾಗವಲ್ಲೀದಲೈರ್ಯುತಂ ।
ಕರ್ಪೂರಚೂರ್ಣಸಂಯುಕ್ತಂ ತಾಂಬೂಲಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥

ತಾಂಬೂಲಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಸುವರ್ಣಂ ಸರ್ವಧಾತೂನಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ದೇವಿ ಚ ತತ್ಸದಾ |
ಭಕ್ತ್ಯಾ ದದಾಮಿ ವರದೇ ಸ್ವರ್ಣವೃದ್ಧಿಂ ಚ ದೇಹಿ ಮೇ ||
ಸುವರ್ಣಪುಷ್ಪದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ನೀರಾಜನಂ ಸುಮಂಗಲ್ಯಂ ಕರ್ಪೂರೇಣ ಸಮನ್ವಿತಂ |
ಚಂದ್ರಾರ್ಕವಹ್ನಿಸದೃಶಂ ಗೃಹಾಣ ಕಮಲಾಲಯೇ ||
ಮಹಾನೀರಾಜನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಪದ್ಮಾಸನೇ ಪದ್ಮಕರೇ ಸರ್ವಲೋಕೈಕ ಪೂಜಿತೇ |
ನಾರಾಯಣಪ್ರಿಯೇ ದೇವಿ ಸುಪ್ರೀತಾ ಭವ ಸರ್ವದಾ ||
ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಛತ್ರ-ಚಾಮರ-ದರ್ಪಣ-ನೃತ್ಯ-ಗೀತ-ವಾದ್ಯಾಂದೋಲಿಕಾದಿ—
ಸಮಸ್ತ ರಾಜೋಪಚಾರಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಯಾನಿ ಕಾನಿ ಚ ಪಾಪಾನಿ ಜನ್ಮಾಂತರಕೃತಾನಿ ಚ |
ತಾನಿ ತಾನಿ ವಿನಶ್ಯಂತಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಪದೇ ಪದೇ ||
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ನಮಸ್ತೇ ಲೋಕಜನನಿ ನಮಸ್ತೇ ವಿಷ್ಣುವಲ್ಲಭೇ |
ಹರಿಕಾಂತೇ ನಮಸ್ತೇಽಸ್ತು ತ್ರಾಹಿ ಮಾಂ ದುಃಖಸಾಗರಾತ್ |
ನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ವ್ರತಂ ದೇವಿ ತ್ವದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ತ್ವತ್ಪರಾಯಣಾ |
ವಾಂಛಿತಂ ದೇಹಿ ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ಹರೌ ಭಕ್ತಿಮಚಂಚಲಾಂ ||
ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯಾ ಚ ನಾಮೋಕ್ತ್ಯಾ ತಪಃಪೂಜಾ ಕ್ರಿಯಾದಿಷು |
ನ್ಯೂನಂ ಸಂಪೂರ್ಣತಾಂ ಯಾತಿ ಸದ್ಯೋವಂದೇ ತಮಚ್ಯುತಂ ||

ಮಂತ್ರಹೀನಂ ಕ್ರಿಯಾಹೀನಂ ಭಕ್ತಿಹೀನಂ ರಮಾಪತೇ ।
ಯತ್ಪೂಜಿತಂತು ಮಯಾ ದೇವ ಪರಿಪೂರ್ಣಂ ತದಸ್ತು ಮೇ ॥
ಅನೇನ ವರಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪೂಜನೇನ ಭಗವಾನ್ ಭಾರತೀರಮಣ
ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ॥

ಅಥ ದೋರಬಂಧನ ಮಂತ್ರಃ—

ಬಧ್ನಾಮಿ ದಕ್ಷಿಣೇ ಹಸ್ತೇ ನವಸೂತ್ರಂ ಶುಭಪ್ರದಂ ।
ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿಂ ಚ ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ದೇಹಿ ಮೇ ರಮೇ ॥
(ತತಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ, ವಾಯನದಾನಂ ದದ್ಯಾತ್ ।)
ಇಂದಿರಾ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾತಿ ಇಂದಿರಾ ವೈ ದದಾತಿ ಚ ।
ಇಂದಿರಾ ತಾರಕಾ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಇಂದಿರಾಯೈ ನಮೋ ನಮಃ॥

ಇದಂ ವಾಯನದಾನಂ ಸದಕ್ಷಿಣಾಕಂ ಸತಾಂಬೂಲಂ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಪ್ರೀತಿಂ ಕಾಮಯಮಾನಾ ತುಭ್ಯಮಹಂ ಸಂಪ್ರದದೇ ॥ ನಮಮ ನಮಮ । ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾಮಿ ಇತಿ ವದೇತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ॥

ಪಂಚ ವಾಯನಕಂ ದತ್ವಾ ಪಕ್ವಾನ್ನೈಶ್ಚ ಸದಕ್ಷಿಣೈಃ ।
ವಿಪ್ರಾಯ ಚಾಥ ಯತಯೇ ದೇವ್ಯೈತು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೇ ॥
ಸುವಾಸಿನ್ಯೈ ತತಸ್ತ್ವೇಕಂ ದಾಪಯೇಚ್ಚ ಯಥಾವಿಧಿ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪೂಜಾ ಪದ್ಧತಿಃ ॥

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

॥ ಶ್ರೀಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥

— ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ವ್ರತ-ಕಥಾ ಪ್ರಾರಂಭಃ —

ಸೂತ ಉವಾಚ—

ಶೃಣುಧ್ವಂ ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ವ್ರತಾನಾಮುತ್ತಮಂ ವ್ರತಂ ।
ವರಲಕ್ಷ್ಮೀವ್ರತಂ ನಾಮ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಪ್ರದಾಯಕಮ್ ॥ ೧ ॥

ಕೈಲಾಸಶಿಖರೇ ರಮ್ಯೇ ನಾನಾಗಣನಿಷೇವಿತೇ ।
ಮಂದಾರವಿಟಪಿ ಕ್ರಾಂತೇ ನಾನಾಮೃಗವಿಭೂಷಿತೇ ॥ ೨ ॥

ಪಾಟಲೀಚಂಪಕಾಶೋಕಪುನ್ನಾಗಬಕುಲಾನ್ವಿತೇ ।
ಕುಂದಚಂದನಮಂದಾರಮಾಧವೀಪನಸಾನ್ವಿತೇ ॥ ೩ ॥

ಪಾರಿಜಾತಾದಿಭೀ ರಮ್ಯೇ ದೇವದಾರುಸಮಾಕುಲೇ ।
ಕೋವಿದಾರಾಗರುಪ್ಲಕ್ಷ ಜಂಬೂತರುವಿರಾಜಿತೇ ॥ ೪ ॥

ಗೋಮೇಧಮುಕ್ತಾವೈಡೂರ್ಯಪದ್ಮರಾಗೈಶ್ಚ ಮಂಡಿತೇ ।
ಪುಷ್ಯರಾಗಾದಿರತ್ನಾನಾಂ ಪ್ರಭಾಭಿಃ ಪರಿವೇಷ್ಟಿತೇ ॥ ೫ ॥

ಸೂತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ— ಶೌನಕಾದಿ ಋಷಿಗಳಿರಾ! ಸರ್ವ ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸರ್ವಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವರಲಕ್ಷ್ಮೀ ವ್ರತವನ್ನು ಕೇಳಿರಿ ॥ ೧ ॥ ರಮ್ಯವಾದ, ಭೂತಗಣಗಳಿಂದ ಸೇವಿತವಾದ, ನಾನಾತರವಾದ ಮೃಗಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಪಾಟಲ ಚಂಪಕ ಅಶೋಕ ಮುಂತಾದ ವೃಕ್ಷಗಳ ಸಮೂಹದಿಂದ ಸುಗಂಧಿತವಾದ, ಗೋಮೇಧ ವಜ್ರವೈಡೂರ್ಯಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ॥ ೫ ॥

ಸಿದ್ಧಕಿನ್ನರಗಂಧರ್ವವಿದ್ಯಾಧರಸಮಾವೃತೇ ।
ಕುಬೇರವರುಣೇಂದ್ರಾದಿದಿಕ್ಪಾಲೈಃ ಪರಿವೇಷ್ಟಿತೇ ॥ ೬ ॥

ನಾರದಾಗಸ್ತ್ಯವಾಲ್ಮೀಕಿಪರಾಶರಸಮನ್ವಿತೇ ।
ರತ್ನಪೀಠೇಸುಖಾಸೀನಂ ಶಂಕರಂ ಲೋಕಶಂಕರಂ ।
ಪಪ್ರಚ್ಛ ಗೌರೀ ಸಂತುಷ್ಟಾ ಲೋಕಾನುಗ್ರಹಕಾಮ್ಯಯಾ ॥ ೭ ॥

ಪಾರ್ವತ್ಯುವಾಚ—

ಭಗವನ್ ಸರ್ವಲೋಕೇಶ ಸರ್ವಭೂತಹಿತೇ ರತ ।
ಯದ್ರಹಸ್ಯಂ ವ್ರತಂ ಪುಣ್ಯಂ ತದಾಚಕ್ಷ್ವ ಮಯಾನಘ ॥ ೮ ॥

ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ—

ವ್ರತಾನಾಮುತ್ತಮಂ ದೇವಿ ಸರ್ವಸೌಭಾಗ್ಯವರ್ಧನಮ್ ।
ಸರ್ವಸಂಪತ್ಕರಂ ಶೀಘ್ರಂ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಪ್ರವರ್ಧನಂ ॥ ೯ ॥

ವರಲಕ್ಷ್ಮೀವ್ರತಂ ನಾಮ ವ್ರತಮಸ್ತಿ ಮನೋಹರಂ ।
ಶುಕ್ಲೇ ಶ್ರಾವಣಿಕೇ ಮಾಸೇ ಪೌರ್ಣಮ್ಯೋಃಪ್ರಾಂತಭಾರ್ಗವೇ ।

ಸಿದ್ಧರು ಕಿನ್ನರರು ಗಂಧರ್ವರು ವಿದ್ಯಾಧರರಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಇಂದ್ರಾದಿ-ದಿಕ್ಪಾಲಕರಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿದ, ನಾರದಾದಿ ಮುನಿಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೈಲಾಸಶಿಖರದಲ್ಲಿ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಸುಖಾಸೀನನಾದ ಭಗವಾನ್ ಶಂಕರನನ್ನು ಪಾರ್ವತಿಯು ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ-—ದೇವಾ ! ಸರ್ವ ಜೀವರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡುವವನೇ ! ಯಾವುದು ಪುಣ್ಯಕರವಾದದ್ದು, ಸರ್ವ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವಂಥಾದ್ದು ಅಂಥ ವ್ರತವನ್ನು ನನಗೋಸ್ಕರ ಹೇಳುವವನಾಗು ॥ ೮ ॥ ಆಗ್ಗೆ ಪಾರ್ವತಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಶಿವನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ— ದೇವಿ ! ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸರ್ವಸೌಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ, ಪುತ್ರ-ಪೌತ್ರರನ್ನು ಕೊಡುವ ವರಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಮಕ ಸುಂದರ ವ್ರತವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಶ್ರಾವಣ

ಯದಾತು ನಾತಿವರ್ತೇತ ತತ್ಪ್ರಶಸ್ತಮಿದಂ ಶೃಣು || ೧೦ ||

ಪಾರ್ವತ್ಯುವಾಚ—

ವಿಧಿನಾ ಕೇನ ಕರ್ತವ್ಯಂ ತತ್ರ ಕಾ ನಾಮ ದೇವತಾ ।
ಕಥಮಾರಾಧಿತಾ ದೇವೀ ಸಾಽಭೂತ್ಸಂತುಷ್ಟಮಾನಸಾ || ೧೧ ||

ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ—

ವರಲಕ್ಷ್ಮೀವ್ರತಂ ಪುಣ್ಯಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶ್ರುಣು ಪಾರ್ವತಿ ।
ಯದಾಕರ್ಣ್ಯ ಚಕೋರಾಕ್ಷಿ ತದಧೀನಾ ಭವಿಷ್ಯಸಿ || ೧೨ ||

ಕುಂಡಿನಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಮಂಡಿತಂ ।
ಹೇಮಪ್ರಾಕಾರಸಂಯುಕ್ತಂ ಚಾಮೀಕರಗೃಹೋಜ್ವಲಂ || ೧೩ ||

ತತ್ರಾಭೂದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಕಾಚಿನ್ನಾಮ್ನಾ ಚಾರುಮತೀಶುಭಾ ।
ಪತಿವ್ರತಾ ಮಹಾಭಾಗಾ ಶ್ವಶ್ರೂಶ್ವಶುರಯೋರ್ಮತಾ || ೧೪ ||

ಮಾಸ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ ಪೌರ್ಣಿಮೆಯು ಸಮೀಪವಾಗಿ ಪೌರ್ಣಿಮೆಯನ್ನು ಮೀರದಲೇ ಮೊದಲು ಇರುವ ಶುಕ್ರವಾರದಲ್ಲಿ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಪಾರ್ವತಿಯು ಪುನಃ ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ—ಯಾವ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಯಾವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ದೇವಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗುವಳು ? ಆಗ್ಗ ಈಶ್ವರನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ—ಹೇ ಪಾರ್ವತಿ ! ವರಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾಮಕ ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ವ್ರತವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಕೇಳಿದರೆ ಅದರ ಅಧೀನಳಾಗುವಿ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕುಂಡಿನ ನಾಮಕ ನಗರವು ಸರ್ವಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧವು, ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಯುಕ್ತವು ಆಗಿ ಬಂಗಾರದಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸ್ತ್ರೀಯು ಚಾರುಮತೀ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನವಳು ಇದ್ದಳು. ಅವಳು ಪತಿ-ವ್ರತೆಯು, ಭಾಗ್ಯವತಿಯು, ಅತ್ತೆ-ಮಾವಂದಿರಿಗೆ ಬೇಕಾದವಳು,

ಕಲಾವತೀ ಸಾ ವಿದುಷೀ ಸತತಂ ಮಂಜುಭಾಷಿಣೀ ।
ತಸ್ಯಾಃ ಪ್ರಸನ್ನಚಿತ್ತಾಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ಸ್ವಪ್ನಗತಾ ತದಾ ॥ ೧೫ ॥

ಏಹಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ವರಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸಮಾಗತಾ ।
ನಭೋಮಾಸೇ ಪೂರ್ಣಿಮಾಯಾಂ ನಾತಿಕ್ರಾಂತೇ ಭೃಗೋರ್ದಿನೇ ॥

ಮತ್ಪೂಜಾ ತತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯಾ ವರಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಕಾಂಕ್ಷಿತಂ ।
ಸಾಪ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವರಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ತಾಂ ಜಗಾದ ಪರಯಾ ಮುದಾ ॥ ೧೭ ॥

ಚಾರುಮತ್ಯುವಾಚ—

ನಮಸ್ತೇ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ಜನನ್ಯೈ ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತಯೇ ।
ಶರಣ್ಯೇ ತ್ರಿಜಗದ್ವಂದ್ಯೇ ವಿಷ್ಣುವಕ್ಷಸ್ಥಲಸ್ಥಿತೇ ॥ ೧೮ ॥

ತ್ವಯಾಽವಲೋಕಿತಃ ಸದ್ಯಃ ಸ ಧನ್ಯಃ ಸ ಗುಣಾನ್ವಿತಃ ।
ಸ ಶ್ಲಾಘ್ಯಃ ಸ ಕುಟುಂಬೀ ಚ ಶೂರಃ ಸ ಚ ಪಂಡಿತಃ ॥ ೧೯ ॥

ಜನ್ಮಾಂತರಸಹಸ್ರೇಷು ಯನ್ಮಯಾ ಸುಕೃತಂ ಕೃತಮ್ ।

ಗೃಹಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿಪುಣಳು, ವಿದ್ಯಾವತಿಯು, ಯಾವಾಗಲೂ ಮಧುರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವವಳು, ಪ್ರಸನ್ನ ಮನದವಳು, ಇಂಥವಳ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಬಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ— ಬಾರೆ! ಕಲ್ಯಾಣಿ ನಿನಗೆ ಸುಖವಾಗಲಿ! ನಾನು ವರಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಬಂದಿರುವೆನು. ಶ್ರಾವಣ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ ಪೌರ್ಣಿಮಾ ಒಳಗಾಗಿರುವ ಶುಕ್ರವಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಪೂಜಿಸಿದವರ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ವರವನ್ನು ಕೊಡುವೆನು. ಆಗ್ಗ ಚಾರುಮತಿಯು ವರಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾಳೆ— ದೇವಿ, ನಿನ್ನ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷ ಬಿದ್ದವನು ತತ್ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಧನ್ಯನಾಗುವನು. ಅವನೇ ಗುಣವಂತ, ಅವನೇ ಶ್ಲಾಘ್ಯ, ಅವನೇ ಶೂರ, ಅವನೇ ಪಂಡಿತ, ಅವನೇ ಕುಟುಂಬಿ. ಎಷ್ಟು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ನಿನ್ನ ಪಾದಪದ್ಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆನು. ಹೀಗೆ

ತತಸ್ತ್ವತ್ಪಾದಯುಗಲಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಹರಿವಲ್ಲಭೇ || ೨೦ ||

ಏವಂ ಸ್ತುತಾ ಸಾ ಕಮಲಾ ದದೌ ತಸ್ಯೈ ವರಾನ್ಬಹೂನ್ |
ತತಶ್ಚಾರುಮತೀ ಶುದ್ಧಾ ಸ್ವಸ್ವಪ್ನಾದುತ್ಥಾಯ ಸಂಭ್ರಮಾತ್ || ೨೧ ||

ತತ್ಸರ್ವಂ ಕಥಯಾಮಾಸ ಬಂಧೂನಾಂ ಪುರತಸ್ತದಾ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ಬಾಂಧವಾಸ್ಸರ್ವೇ ಸಾಧುಸಾಧ್ವಿತಿ ಚಾಬ್ರುವನ್ || ೨೨ ||

ತಥೈವ ಕರವಾಮೇತಿ ತದಾಗಮನಕಾಂಕ್ಷಿಣಃ |
ಭಾಗ್ಯೋದಯೇನ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ವರಲಕ್ಷ್ಮೀದಿನೇ ತದಾ || ೨೩ ||

ಸ್ತ್ರಿಯಃ ಪ್ರಸನ್ನಹೃದಯಾ ನಿರ್ಮಲಾಶ್ಚಿತ್ರವಾಸಸಃ |
ನೂತನೈಸ್ತಂಡುಲೈಃ ಪೂರ್ಣೇ ಕುಂಭೇ ಸ ವಟಪಲ್ಲವೇ || ೨೪ ||

ತತ್ರಾವಾಹ್ಯ ತು ತಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಪೂಜಯಾಮಾಸುರಾದರಾತ್ |
ಪದ್ಮಾಸನೇ ಪದ್ಮಕರೇ ಸರ್ವಲೋಕೈಕಪೂಜಿತೇ || ೨೫ ||

ಮಾಡಿದ ಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟಳಾದ ವರಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಚಾರುಮತಿಗೆ ಬಹಳ ವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು. ಆಮೇಲೆ ಚಾರುಮತಿಯು ಸ್ವಪ್ನದಿಂದ ಎಚ್ಚತ್ತು ಬಹಳ ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಬಂಧುಗಳ ಮುಂದೆ ಸ್ವಪ್ನವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ಅರುಹಿದಳು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಂಧುಗಳು ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಅಂದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುವಾ ಎಂದರು. ಅವರ ಭಾಗ್ಯದಿಂದ ವರಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪೂಜೆಯು ಬಂದಿತು. ಎಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸನ್ನಚಿತ್ತರಾಗಿ ಮಂಗಲಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ದುಕೂಲವನ್ನುಟ್ಟು, ಆಭರಣಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ನೂತನವಾಗಿ ತಂದ ಪೂರ್ಣ ಕುಂಭದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತುಂಬಿ ಬಾಯಿಗೆ ಪಂಚಪಲ್ಲವಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕುಂಕುಮಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯನ್ನು ಆವಾಹನೆ ಮಾಡಿ, ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ''ಪದ್ಮವಾಸಿನಿಯೇ ಪದ್ಮದಂತೆ

ನಾರಾಯಣಪ್ರಿಯೇ ದೇವಿ ಸುಪ್ರೀತಾ ಭವ ಸರ್ವದಾ ।
ಮಂತ್ರೇಣಾನೇನ ಸಕಲಾನುಪಚಾರಾನ್ಯಥಾಕ್ರಮಮ್ ॥ ೨೬ ॥
ತಥೈವ ದಕ್ಷಿಣೇ ಹಸ್ತೇ ನವಸೂತ್ರಂ ದಧುಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ।
ದತ್ವಾ ತು ವಾಯನಂ ದಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ಕುಟುಂಬಿನೇ ॥ ೨೭ ॥
ತತೋ ದೇವ್ಯಾಸ್ಸಮೀಪೇತು ಹವಿಷ್ಯಂ ಚಕ್ರುರಂಗನಾಃ ।
ತತೋ ದೇವೀಪ್ರಸಾದೇನ ಮುಕ್ತಾಮಣಿವಿಭೂಷಿತಾ ॥ ೨೮ ॥
ನೂಪುರಾಕ್ರಾಂತಚರಣಾಃ ಮುಕ್ತಾದಾಮವಿರಾಜಿತಾಃ ।
ಅನ್ನದಾನರತಾ ನಿತ್ಯಂ ಬಂಧುಪೋಷಣತತ್ಪರಾಃ ॥ ೨೯ ॥
ಸ್ವಂ ಸ್ವಂ ಸದ್ಮ ಸಮಾಜಗ್ಮುರ್ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವರಥಸಂಕುಲಂ ।
ಅನ್ಯೋನ್ಯಂಕಥಯಾಮಾಸುಃ ಶ್ರುತ್ವಾಚಾರುಮತೀಮುಖಾತ್ ॥ ೩೦ ॥
ಇದಂ ಸತ್ಯಮಿದಂ ಸತ್ಯಂ ವರಲಕ್ಷ್ಮೀವ್ರತಂ ಶುಭಮ್ ।
ವಯಂ ಚಾರುಮತೀಮುಖ್ಯಾ ಉಪಲಬ್ಧಮನೋರಥಾಃ ॥ ೩೧ ॥
ಇಯಂ ಚಾರುಮತೀಚೈವ ಭೂಯಾದ್ಭಾಗ್ಯವತೀ ಚಿರಮ್ ।

ಅನಂಯುನವುಳ್ಳವಳೇ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕೃಪೆ ಮಾಡುವವಳಾಗು" ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಉಪಚಾರದಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ನವಸೂತ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ಸಪತ್ನೀಕನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ವಾಯನದಾನ ಕೊಟ್ಟು ದೇವಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ವರಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕೃಪಾಪಾತ್ರರಾದ ಅವರು ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂಧುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿದ್ದು, ಚಾರುಮತೀ ಮುಖದಿಂದ ಕೇಳಿದ ವರಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕಥೆಯನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹೇಳುತ್ತಾ, ಇದು ನಿಜ ಇದು ನಿಜ ಚಾರುಮತಿಯು ಹೇಳಿದ ವರಲಕ್ಷ್ಮೀ ವ್ರತವು. ಚಾರುಮತಿ ಮೊದಲಾದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸರ್ವ ಅಭೀಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆವು. ಈ ಚಾರುಮತಿಯು ಕೂಡ ಅತ್ಯಂತ ಭಾಗ್ಯವಂತಳಾಗಲಿ; ಎಂದರು.

ಸಾಪಿ ಮಾಣಿಕ್ಯಕಾಂಚೀಭಿರ್ಭೂಷಣೈರ್ಭೂಷಿತಾ ತದಾ ॥ ೩೨ ॥
ಅನ್ನದಾನರತಾ ನಿತ್ಯಂ ಸಾವಿತ್ರೀಪ್ರತಿಮಾ ಬಭೌ ।
ತದಾಪ್ರಭೃತಿಭೂಲೋಕೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತಂ ಚ ವ್ರತಂ ಶುಭಂ ॥ ೩೩ ॥
ಏತತ್ ತೇ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾತಂ ವರಲಕ್ಷ್ಮೀವ್ರತಂ ಶುಭಂ ।
ಯೇ ಕುರ್ವಂತಿ ವ್ರತಮಿದಂ ನರಾ ನಾರ್ಯಶ್ಚ ಭಕ್ತಿತಃ ॥ ೩೪ ॥
ವರಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪ್ರಸಾದೇನ ಸುಖಿನಸ್ತೇ ಭವಂತಿ ಚ ।
ಮಹಾದೇವೇನ ಕಥಿತಂ ಪಾರ್ವತ್ಯೈ ತು ಪ್ರಮೋದತಃ ॥ ೩೫ ॥
ಯ ಇದಂ ಶೃಣುಯಾದ್ವಾಪಿ ಶ್ರಾವಯೇದ್ವಾ ಸಮಾಹಿತಃ ।
ಸಿದ್ಧ್ಯಂತಿ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಾಣಿ ವರಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೩೬ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣೇ ಪಾರ್ವತೀ-ಮಹಾದೇವ ಸಂವಾದೇ
॥ ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕಥಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

ಚಾರುಮತಿಯೂ ಸರ್ವಾಭರಣ ಭೂಷಿತಳಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸಾವಿತ್ರಿಯಂತೆ ಶೋಭಿಸಿದಳು. ಆ ಕಾಲದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ, ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಈ ಶುಭವಾದ ವರಲಕ್ಷ್ಮೀ ವ್ರತವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಹೇ ಗೌರಿಯೇ ! ಹೀಗೆ ಈ ಶುಭವಾದ ವ್ರತವು ನಿನಗೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ವರಲಕ್ಷ್ಮೀವ್ರತವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಆಗಲಿ, ಪುರುಷರೇ ಆಗಲಿ ಯಾರು ಮಾಡುವರೋ ಅವರು ವರಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಸುಖಿಗಳಾಗುವರು. ಮಹಾದೇವರಿಂದ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಯಾರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೇಳುವರೋ, ಕೇಳುವರೋ ಅವರೆಲ್ಲರ ಕಾರ್ಯಗಳು ವರಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಸಿದ್ಧಿಸುವವು. ॥ ೩೬ ॥

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣದ ಪಾರ್ವತೀ-ಮಹಾದೇವರ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ವರಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕಥೆಯು ಮುಗಿದುದು.

|| ಶ್ರೀಃ ||

|| ಸ್ವರ್ಣಗೌರೀ ವ್ರತ ಪ್ರಾರಂಭಃ ||

ದ್ವಿರಾಚಮ್ಯ, ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ, ಏವಂಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಸಕುಟುಂಬಾನಾಂ ಕ್ಷೇಮ, ಸ್ಥೈರ್ಯ, ವಿಜಯಾಯುರಾರೋಗ್ಯೈಶ್ವರ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ-ಸತ್ಸಂತಾನ ಚಿರಕಾಲ ಸೌಮಂಗಲ್ಯಸಿದ್ಧಿ - ಚಿಂತಿತಮನೋಭೀಷ್ಟಸಿದ್ಧಿದ್ವಾರಾ ಸ್ವರ್ಣಗೌರ್ಯಂತರ್ಗತ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಸಂಕರ್ಷಣ ಪ್ರೇರಣಯಾ........ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಸ್ವರ್ಣಗೌರ್ಯಾಃ ಧ್ಯಾನಾವಾಹನಾದಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ||

ತತಃ ಕಲಶಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ || ನೂತನ ದೋರ ಸ್ಥಾಪನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ||

ದೇವ್ಯಾಸ್ತು ಪುರತಃ ಸಮ್ಯಕ್ ನವಸೂತ್ರಂ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇ |
ಗ್ರಂಥಿಷೋಡಶಕೋಪೇತಂ ಕುಂಕುಮೇನ ವಿರಾಜಿತಂ ||
ಇತಿ ದೋರಕಂ ಸ್ಥಾಪಯೇತ್ ||

ಅಥ ಧ್ಯಾನಂ—

ಅಕ್ಷಮಾಲಾಭಯಾಬ್ಜಾನಿ ಕರೈಶ್ಶೂಲಂ ಚ ಬಿಭ್ರತೀಂ |
ಸ್ವರ್ಣರತ್ನಧರಾಂ ದೇವೀಂ ದಿವ್ಯಮೌಕ್ತಿಕಧಾರಿಣೀಮ್ ||
ಪೂರ್ಣೇಂದುವದನಾಂ ದೇವೀಂ ಕೋಟಿಸೂರ್ಯಸಮಪ್ರಭಾಂ |
ರತ್ನಸಂಯುಕ್ತಹಾರಾಂ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರೇಣ ಶೋಭಿತಾಂ ||
ರುದ್ರಾಣೀಂ ರುದ್ರವಾಮಾಂಗೀಂ ಶಂಕರೀಂ ಲೋಕಶಂಕರೀಂ |
ಸಮಸ್ತಲೋಕ ಜನನೀಂ ಸ್ವರ್ಣಗೌರೀಂ ನಮಾಮ್ಯಹಂ ||
ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ||

ಅಥ ಆವಾಹನಂ—

ಆಗಚ್ಛ ದೇವಿ ದೇವೇಶಿ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕಹಿತೇಚ್ಛಯಾ |
ಸುವ್ರತಂ ಭವತು ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಮಮ ಪೂಜಾಂ ಗೃಹಾಣ ಭೋ ||
ಆವಾಹಯಾಮಿ ತ್ವಾಂ ದೇವಿ ಪೂಜಾರ್ಥಂ ಶಿವವಲ್ಲಭೇ |
ದಯಾಂ ಕುರು ಮಯಿ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಸ್ಥಿರಾ ಭವ ಹರಪ್ರಿಯೇ ||
ಆವಾಹಯಾಮಿ ||

ಸೂರ್ಯಾಯುತನಿಭಸ್ಫೂರ್ತೇ ಸ್ಫುರದ್ರತ್ನ ವಿಭೂಷಿತಮ್ |
ಸಿಂಹಾಸನಮಿದಂ ದೇವಿ ಗೃಹಾಣ ಹರವಲ್ಲಭೇ || ಆಸನಂ ಸಮರ್ಪ||
ಸುವಾಸಿತಂ ಜಲಂ ರಮ್ಯಂ ಸರ್ವತೀರ್ಥಸಮುದ್ಭವಮ್ |
ಪಾದ್ಯಂ ಗೃಹಾಣ ದೇವಿ ತ್ವಂ ಸರ್ವದೇವನಮಸ್ಕೃತೇ|| ಪಾದ್ಯಂ ಸ....||
ಶುದ್ಧೋದಕಂ ಚ ಪಾತ್ರಸ್ಥಂ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾದಿಮಿಶ್ರಿತಂ |
ಅರ್ಘ್ಯಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ತೇ ದೇವಿ ಗೃಹಾಣ ಸುರಪೂಜಿತೇ||ಅರ್ಘ್ಯಂ ಸ..||
ಸುವರ್ಣಕಲಶಾನೀತಂ ಚಂದನಾಗರುಸಂಯುತಂ |
ಗೃಹಾಣಾಚಮನಂ ದೇವಿ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ಶುಭಪ್ರದೇ ||
ಆಚಮನೀಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||
ದಧ್ಯಾಜ್ಯಮಧುಸಂಯುಕ್ತಂ ಮಧುಪರ್ಕಂ ಮಯಾ ಹೃತಂ |
ಗೃಹಾಣ ವರದೇ ದೇವಿ ನಮಸ್ತೇ ಭಕ್ತವತ್ಸಲೇ|| ಮಧುಪರ್ಕಂ ಸ....||
ಪಯೋದಧಿಘೃತೋಪೇತಂ ಶರ್ಕರಾಮಧುಸಂಯುತಂ |
ಪಂಚಾಮೃತಸ್ನಾನಮಿದಂ ಗೃಹಾಣಾಭೀಷ್ಟದಾಯಕೇ ||
ಪಂಚಾಮೃತಸ್ನಾನಂ ಸಮ....||
ಗಂಗಾಜಲಂ ಮಯಾನೀತಂ ಸುವರ್ಣಕಲಶೇ ಸ್ಥಿತಂ |
ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಸಂಯುಕ್ತಂ ಗೃಹಾಣ ದುರಿತಾಪಹೇ ||
ಶುದ್ಧೋದಕಸ್ನಾನಂ ಸ....|| ಸ್ನಾನಾನಂತರಂ ಆಚಮನೀಯಂ ಸ....||

ಸುರಾರ್ಚಿತಾಂಘ್ರಿಯುಗಲೇ ದುಕೂಲವಸನಪ್ರಿಯೇ ।
ವಸ್ತ್ರಯುಗ್ಮಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಗೃಹಾಣ ಶಿವವಲ್ಲಭೇ ॥
ವಸ್ತ್ರಯುಗ್ಮಂ ಸ....॥

ಮಾಂಗಲ್ಯಮಣಿಸಂಯುಕ್ತಂ ಮುಕ್ತಾಫಲಸಮನ್ವಿತಂ ।
ದತ್ತಂಮಂಗಲಸೂತ್ರಂ ತೇ ಗೃಹಾಣ ಹರವಲ್ಲಭೇ॥ಕಂಠಸೂತ್ರಂ ಸ.॥
ತಪ್ತಹೇಮಕೃತಂ ಸೂತ್ರಂ ಮುಕ್ತಾದಾಮವಿಭೂಷಿತಂ ।
ಉಪವೀತಮಿದಂ ದೇವಿ ಗೃಹಾಣ ತ್ವಂ ಶುಭಪ್ರದೇ॥ ಉಪವೀತಂ ಸ.॥
ಸುವರ್ಣಭೂಷಿತಂ ದಿವ್ಯಂ ನಾನಾರತ್ನಸುಶೋಭಿತಂ ।
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಭೂಷಿತೇ ದೇವಿ ಗೃಹಾಣಾಭರಣಂ ಶುಭಂ ॥
ಆಭರಣಾನಿ ಸ....॥

ಕರ್ಪೂರಾಗರುಕಸ್ತೂರೀ ರೋಚನಾದಿಭಿರನ್ವಿತಂ ।
ಗಂಧಂ ದಾಸ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ದೇವಿ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಗಂಧಂ ಸ.... ।

ಹರಿದ್ರಾಕುಂಕುಮಂ ಚೈವ ಸಿಂಧೂರಂ ಕಜ್ಜಲಾನ್ವಿತಂ ।
ಸೌಭಾಗ್ಯದ್ರವ್ಯಸಂಯುಕ್ತಂ ಗೃಹಾಣ ಹರವಲ್ಲಭೇ ॥
ಸೌಭಾಗ್ಯದ್ರವ್ಯಂ ಸ....॥

ಅಕ್ಷತಾನ್ ಧವಲಾನ್ ದೇವಿ ಶಾಲೀಯಾನ್ ತಂಡುಲಾನ್ ಶುಭಾನ್ ॥
ಹರಿದ್ರಾಕುಂಕುಮೋಪೇತಾನ್ ಗೃಹಾಣ ಶಿವವಲ್ಲಭೇ ॥
ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸ....॥

ಕೇತಕೀಜಾಜೀಪುನ್ನಾಗೈಶ್ಚಂಪಕೈರ್ಬಕುಲೈಃಶುಭೈಃ ।
ಶತಪತ್ರೈಶ್ಚ ಕಲ್ಹಾರೈರರ್ಚಯಾಮಿ ಹರಪ್ರಿಯಾಮ್ ॥
ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅಥ ಅಂಗಪೂಜಾ—

ಕೈಲಾಸವಾಸಿನ್ಯೈ ನಮಃ ಪಾದೌ ಪೂಜಯಾಮಿ ||
ಪಾರ್ವತ್ಯೈ ನಮಃ ಗುಲ್ಫೌ ,,
ಗಿರಿಜಾಯೈ ನಮಃ ಜಂಘೇ ,,
ಲೋಕಚಂದ್ರಿಕಾಯೈ ನಮಃ ಜಾನುನೀ ,,
ಪೀತಾಂಬರಧರಾಯೈ ನಮಃ ಊರೂ ,,
ಸ್ಕಂದಮಾತ್ರೇ ನಮಃ ಕಟಿಂ ,,
ಕಾತ್ಯಾಯನ್ಯೈ ನಮಃ ನಾಭಿಂ ,,
ಕೌಮಾರ್ಯೈ ನಮಃ ಉದರಂ ,,
ಕುಂಭಸ್ತನ್ಯೈ ನಮಃ ಸ್ತನೌ ,,
ಚತುರ್ಭುಜಾಯೈ ನಮಃ ಭುಜಾನ್ ,,
ನೀಲಕಂಠ ಪ್ರಿಯಾಯೈ ನಮಃ ಕಂಠಂ ,,
ಸುಮುಖಾಯೈ ನಮಃ ಮುಖಂ ,,
ಭವಾನ್ಯೈ ನಮಃ ಓಷ್ಠೌ ,,
ಸುನಾಸಿಕಾಯೈ ನಮಃ ನಾಸಿಕಾಂ ,,
ಉತ್ಪಲಾಕ್ಷ್ಯೈ ನಮಃ ನೇತ್ರೇ ,,
ತಾಟಂಕಧಾರಿಣ್ಯೈ ನಮಃ ಕರ್ಣೌ ,,
ಲೋಕವಂದಿತಾಯೈ ನಮಃ ಶಿರಃ ,,
ಸ್ವರ್ಣಗೌರ್ಯೈ ನಮಃ ಸರ್ವಾಂಗಂ ,,

ಅಥ ದೋರಗ್ರಂಥಿ ಪೂಜಾ—

ಶಿವಾಯೈ ನಮಃ ಪ್ರಥಮ ಗ್ರಂಥಿಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ಭವಾನ್ಯೈ ನಮಃ ದ್ವಿತೀಯ ಗ್ರಂಥಿಂ ,,
ರುದ್ರಾಣ್ಯೈ ನಮಃ ತೃತೀಯ ಗ್ರಂಥಿಂ ,,

ಗಿರಿಜಾಯೈ ನಮಃ ಚತುರ್ಥ ಗ್ರಂಥಿಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ।
ಕಾಂತಾಯೈ ನಮಃ ಪಂಚಮ ಗ್ರಂಥಿಂ ,,
ಹರಕಾಂತಾಯೈ ನಮಃ ಷಷ್ಠ ಗ್ರಂಥಿಂ ,,
ಸಿಂಹವಾಹನಾಯೈ ನಮಃ ಸಪ್ತಮ ಗ್ರಂಥಿಂ ,,
ಅಂಬಿಕಾಯೈ ನಮಃ ಅಷ್ಟಮ ಗ್ರಂಥಿಂ ,,
ವಿಶಾಲವಕ್ಷಸ್ಥಲಾಯೈ ನಮಃ ನವಮ ಗ್ರಂಥಿಂ ,,
ಲೋಕಧಾರಿಣ್ಯೈ ನಮಃ ದಶಮ ಗ್ರಂಥಿ ,,
ಕುಂಭಸ್ತನ್ಯೈ ನಮಃ ಏಕಾದಶ ಗ್ರಂಥಿಂ ,,
ನೀಲಕಂಠಪ್ರಿಯಾಯೈ ನಮಃ ದ್ವಾದಶ ಗ್ರಂಥಿಂ ,,
ಮಂದಸ್ಮಿತಾಯೈ ನಮಃ ತ್ರಯೋದಶ ಗ್ರಂಥಿಂ ,,
ಉತ್ಪಲಾಕ್ಷ್ಯೈ ನಮಃ ಚತುರ್ದಶ ಗ್ರಂಥಿಂ ,,
ಲೋಕವಂದಿತಾಯೈ ನಮಃ ಪಂಚದಶ ಗ್ರಂಥಿಂ ,,
ಸ್ವರ್ಣಗೌರ್ಯೈ ನಮಃ ಷೋಡಶ ಗ್ರಂಥಿಂ ,,

ದಶಾಂಗಂ ಗುಗ್ಗುಲೋಪೇತಂ ಸುಗಂಧಂ ಚ ಮನೋಹರಂ ।
ಧೂಪಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ದೇವೇಶಿ ಸ್ವರ್ಣಗೌರಿ ಗೃಹಾಣ ತಂ ॥
ಧೂಪಮಾಘ್ರಾಪಯಾಮಿ ॥

ಘೃತಾಕ್ತವರ್ತಿಸಂಯುಕ್ತಂ ಅಂಧಕಾರವಿನಾಶಕಂ ।
ದೀಪಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ತೇ ದೇವಿ ಗೃಹಾಣ ಮುದಿತಾ ಭವ ॥
ದೀಪಂ ದರ್ಶಯಾಮಿ ॥

ನೈವೇದ್ಯಂ ಷಡ್ರಸೋಪೇತಂ ದಧಿಮಧ್ವಾಜ್ಯಸಂಯುತಂ ।
ನಾನಾಭಕ್ಷ್ಯಫಲೋಪೇತಂ ಗೃಹಾಣ ಹರವಲ್ಲಭೇ ॥
ನೈವೇದ್ಯಂ ಸ....॥

ಘನಸಾರಸುಗಂಧೇನ ಮಿಶ್ರಿತಂ ಪುಷ್ಪವಾಸಿತಂ ।
ಪಾನೀಯಂ ಗೃಹ್ಯತಾಂ ದೇವಿ ಶೀತಲಂ ಸುಮನೋಹರಂ ॥
ಮಧ್ಯೇಪಾನೀಯಂ ಸಮರ್ಪ....॥

ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಸ....। ಮುಖಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಸ....।
ಆಚಮನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಬೀಜಪೂರಾಮ್ರಪನಸಖರ್ಜೂರೀಕದಲೀಫಲಂ ।
ನಾರಿಕೇಲಫಲಂ ದಿವ್ಯಂ ಗೃಹಾಣ ಶಿವವಲ್ಲಭೇ ॥ ನಾನಾಫಲಾನಿ ಸ....॥
ಪೂಗೀಫಲಸಮಾಯುಕ್ತಂ ನಾಗವಲ್ಲೀದಲೈರ್ಯುತಂ ।
ಕರ್ಪೂರಚೂರ್ಣಸಂಯುಕ್ತಂ ತಾಂಬೂಲಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ತಾಂಬೂಲಂ ಸ....॥

ಸುವರ್ಣಂ ಸರ್ವಧಾತೂನಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ದೇವಿ ಚ ತತ್ಸದಾ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ದದಾಮಿ ವರದೇ ಸ್ವರ್ಣವೃಷ್ಟಿಂ ಚ ದೇಹಿ ಮೇ ॥
ಸುವರ್ಣಪುಷ್ಪದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸ....॥

ನೀರಾಜನಂ ಸುಮಂಗಲ್ಯಂ ಕರ್ಪೂರೇಣ ಸಮನ್ವಿತಂ ।
ಚಂದ್ರಾರ್ಕವಹ್ನಿಸದೃಶಂ ಗೃಹಾಣ ದುರಿತಾಪಹೇ ॥
ಮಹಾನೀರಾಜನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ನಮಸ್ತೇ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ಜನನ್ಯೈ ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತಯೇ ।
ನಮಸ್ತೇ ಗೌರಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ನಮಸ್ತೇ ಶಂಕರಪ್ರಿಯೇ ॥
ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಂ ಸ....॥

ಛತ್ರ, ಚಾಮರ, ದರ್ಪಣ, ನೃತ್ಯ, ಗೀತ, ವಾದ್ಯಾಂದೋಲಿಕಾದಿ ಸಮಸ್ತರಾಜೋಪಚಾರಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಯಾನಿ ಕಾನಿ ಚ ಪಾಪಾನಿ ಜನ್ಮಾಂತರಕೃತಾನಿ ಚ ।
ತಾನಿ ತಾನಿ ಪ್ರಣಶ್ಯಂತಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಪದೇ ಪದೇ ॥ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಸ....॥

ನಮಸ್ತೇ ಲೋಕಜನನಿ ನಮಸ್ತೇ ಶಿವವಲ್ಲಭೇ ।
ಹರಕಾಂತೇ ನಮಸ್ತೇಽಸ್ತು ತ್ರಾಹಿ ಮಾಂ ದುಃಖಸಾಗರಾತ್ ॥
ನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಸ....॥

ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ವ್ರತಂ ದೇವಿ ತ್ವದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ತ್ವತ್ಪರಾಯಣಾ ।
ವಾಂಛಿತಂ ದೇಹಿ ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ತ್ವಯಿ ಭಕ್ತಿಮಚಂಚಲಾಂ ॥
ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ॥

ಯಸ್ಯಸ್ಮೃತ್ಯಾ.......ಪರಿಪೂರ್ಣಂ ತದಸ್ತು ಮೇ ॥

ಅನೇನ ಸ್ವರ್ಣಗೌರೀ ಪೂಜನೇನ ಭಗವಾನ್ ಸ್ವರ್ಣ ಗೌರ್ಯಂತರ್ಗತ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಸಂಕರ್ಷಣಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ॥

ದೋರಕಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ—

ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ವ್ರತಂ ದೇವಿ ತ್ವದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ತ್ವತ್ಪರಾಯಣಾ ।
ಸೂತ್ರಂ ಬಧ್ನಾಮಿ ಸುಭಗೇ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಯೇ ॥
ಇತಿ ದೋರಬಂಧನಂ ॥

ತತಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ, ವಾಯನದಾನಂ ದದ್ಯಾತ್ ॥

ಭವಾನೀ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾತಿ ಭವಾನೀ ವೈ ದದಾತಿ ಚ ।
ಭವಾನೀ ತಾರಕಾ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಸ್ವರ್ಣಗೌರ್ಯೈ ನಮೋನಮಃ ॥

ಇದಂ ವಾಯನದಾನಂ ಸದಕ್ಷಿಣಾಕಂ ಸತಾಂಬೂಲಂ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಸಂಕರ್ಷಣಮೂರ್ತಿ-ಪ್ರೀತಿಂ ಕಾಮಯಮಾನಾ ತುಭ್ಯಮಹಂ ಸಂಪ್ರದದೇ । ನಮಮ ನಮಮ ॥ ಪ್ರತಿ ಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾಮಿ ಇತಿ ವದೇತ್ ॥

॥ ಇತಿ ಸ್ವರ್ಣಗೌರೀ ಪೂಜಾ ಪದ್ಧತಿಃ ॥

|| ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸಾಯ ನಮಃ ||

|| ಸ್ವರ್ಣಗೌರೀ ಕಥಾ ಪ್ರಾರಂಭಃ ||

ಸ್ವಸ್ತ್ಯಸ್ತು ಸತಾಂ ಅಶೇಷಸನ್ಮಂಗಲಾನಿ ಭವಂತು ॥ ಶ್ಲೋಕೈಕ-ಶ್ರವಣ ಪಠಣ ಮಾತ್ರೇಣ ವಕ್ತುಶ್ಚ ಶ್ರೋತ್ರ್ಯಾಣಾಂ, ನಿಖಿಲಕಲಿಕೃತಕಲ್ಮಷಾ-ಪನೋದನಪಟುತರೇ, ಧರ್ಮಾದ್ಯಖಿಲಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಾಧನೀಭೂತೇ ಸ್ಕಂದ-ಪುರಾಣೇ ಸ್ಕಂದ-ಶಂಕರಸಂವಾದೇ ಸ್ವರ್ಣಗೌರೀ ವ್ರತ-ಕಥಾ ಪ್ರಾರಂಭಃ ॥

ಶ್ರೀಸೂತ ಉವಾಚ—

ಪುರಾ ಕೈಲಾಸಶಿಖರೇ ಸಿದ್ಧ ಗಂಧರ್ವಸೇವಿತೇ ।
ಉಮಯಾ ಸಹಿತಂ ಸ್ಕಂದಃ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಶಿವಮವ್ಯಯಂ ॥ ೧ ॥

ಸ್ಕಂದ ಉವಾಚ —

ಕರುಣಾಸಾಗರೇಶಾನ ಲೋಕಾನಾಂ ಹಿತಕಾಮ್ಯಯಾ ।
ವ್ರತಂ ಕಥಯ ದೇವೇಶ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಪ್ರವರ್ಧನಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶಂಕರ ಉವಾಚ —

ಸಾಧು ಪೃಷ್ಟಂ ಮಹಾಭಾಗ ಕಥಯಾಮಿ ಷಡಾನನ ।
ಸ್ವರ್ಣಗೌರೀವ್ರತಂ ನಾಮ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಕರಂ ನೃಣಾಂ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥ ಸೂತನು ವೇದವ್ಯಾಸರಿಗೆ ನಮಸ್ಕ-ರಿಸಿ ಶೌನಕಾದಿ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ— ಹೇ ಋಷಿಗಳೇ! ಕೇಳಿರಿ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಷಣ್ಮುಖನು ಸಿದ್ಧ ಗಂಧರ್ವಸೇವಿತನಾದ, ಕೈಲಾಸಪರ್ವತ ದಲ್ಲಿ ಉಮಾದೇವಿಸಹಿತನಾಗಿ ಕುಳಿತಂಥ, ನಾಶರಹಿತನಾದ ಶಿವನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನ ಮಾಡಿದನು. ॥೧॥ ಹೇ ಕರುಣಾಸಾಗರ! ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ಭಕ್ತರ ಹಿತವನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸಿ ಪುತ್ರಪೌತ್ರರನ್ನು ಕೊಡುವಂಥ ವ್ರತವನ್ನು ಹೇಳು? ॥೨॥ ಶಂಕರನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ— ಹೇ ಷಣ್ಮುಖ! ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಿ. ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸರ್ವಸಂಪತ್ತನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುವ ಸ್ವರ್ಣಗೌರೀನಾಮಕ ವ್ರತವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ॥೩॥ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ

ಪುರಾ ಸರಸ್ವತೀತೀರೇ ವಿಮಲಾಖ್ಯಾ ಮಹಾಪುರೀ ।
ತತ್ರ ಚಂದ್ರಪ್ರಭುರ್ನಾಮ ರಾಜಾಭೂದ್ಧನದೋಪಮಃ ॥ ೪ ॥
ಮಹಾದೇವೀ ಬಲಾಖ್ಯೇತಿ ಭಾರ್ಯೇ ಬಾಲಮೃಗೇಕ್ಷಣೇ ।
ತಯೋಃ ಪ್ರಿಯತರಾ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ತಸ್ಯಾಸೀನ್ನೃಪತೇರ್ಮತಾ ॥ ೫ ॥
ಸ ಕದಾಚಿದ್ವನಂ ಭೇಜೇ ಮೃಗಯಾಸಕ್ತಮಾನಸಃ ।
ತತ್ರ ಶಾರ್ದೂಲವಾರಾಹವನಮಾಹಿಷಕುಂಜರಾನ್ ॥ ೬ ॥
ಹತ್ವಾ ಬಭ್ರಾಮ ತೃಷ್ಣಾರ್ತಸ್ತ್ವರಸಾ ವಿಪಿನಂ ಮಹತ್ ।
ಅಪೂರ್ವಂ ಸ ಮಹೀಪಾಲೋ ದದರ್ಶ ಚ ಸರೋವರಂ ॥ ೭ ॥
ಹಂಸಸಾರಸಕಾರಂಡಚಕ್ರವಾಕೋಪಶೋಭಿತಮ್ ।
ಉತ್ಪಲೇಂದೀವರಾಂಭೋಜಕಲ್ಹಾರಕುಸುಮೋತ್ಕರಮ್ ॥ ೮ ॥
ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಸರಸ್ತೀರಂ ಪೀತ್ವಾ ಜಲಮನುತ್ತಮಮ್ ।

ಸರಸ್ವತೀನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ "ವಿಮಲಾ" ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ನಗರವು ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ "ಚಂದ್ರಪ್ರಭು" ಎಂಬ ರಾಜನು ಕುಬೇರನಂತೆ ಇದ್ದನು. ॥ ೪ ॥ ಅವನಿಗೆ ಮಹಾದೇವಿ, ಬಲಾ ಎಂದು ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡತಿಯರು ಇದ್ದರು. ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಹೆಂಡತಿಯು ಪ್ರೀತಿಯವಳಾಗಿದ್ದಳು.॥೫॥ ಅವನೊಂದುದಿನ ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಹುಲಿ, ಕಾಡಹಂದಿ, ಕಾಡಕೋಣ, ಮತ್ತು ಆನೆಗಳನ್ನು ॥ ೬ ॥ ಕೊಂದು, ನೀರಡಿಸಿ, ನೀರು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ವೇಗದಿಂದ ಅಡ್ಡಾಡಿ, ಎಂದೂ ನೋಡದ ಸುಂದರವಾದ ಸರೋವರವನ್ನು ನೋಡಿದನು. ॥ ೭ ॥ ಹಂಸ ಸಾರಸ ಕಾರಂಡಚಕ್ರವಾಕಗಳಿಂದ ಮನೋಹರವಾದ, ಕಮಲ ಇಂದೀವರ ಕಲ್ಹಾರ ಕುಸುಮಗಳಿಂದ ಸುವಾಸಿತವಾದ ॥ ೮ ॥ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ರುಚಿಕರವಾದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದು, ಅಲ್ಲಿ ಬಹುಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ವರ್ಣಗೌರಿಯನ್ನು

ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗೌರೀಮರ್ಚಯಂತಂ ದದರ್ಶಾಪ್ಸರಸಾಂ ಗಣಮ್ ।
ದಿವ್ಯಾಂಬರಧರಂ ವತ್ಸ ದಿವ್ಯಾಭರಣಸಂಯುತಂ ॥ ೯ ॥
ಕಿಮೇತದಿತಿ ಪಪ್ರಚ್ಛ ರಾಜಾ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ ।
ತಾ ಊಚುರ್ಯೋಷಿತಃ ಸರ್ವಾ ಹರ್ಷೋತ್ಫುಲ್ಲವಿಲೋಚನಾಃ ॥೧೦॥

ಅಪ್ಸರಸಊಚುಃ—
ಸ್ವರ್ಣಗೌರೀವ್ರತಂ ನಾಮ ಕ್ರಿಯತೇಽಸ್ಮಾಭಿರುತ್ತಮಮ್ ।
ಸರ್ವಸಂಪತ್ಕರಂ ನೄಣಾಂ ತತ್ಕುರುಷ್ವ ನೃಪೋತ್ತಮ ॥ ೧೧ ॥

ರಾಜೋವಾಚ—
ವಿಧಾನಂ ಕೀದೃಶಂ ಬ್ರೂತ ಕದಾ ಕಾರ್ಯಂ ವ್ರತೋತ್ತಮಮ್ ।

ಸ್ತ್ರಿಯಃ ಊಚುಃ—
ಶೃಣು ರಾಜನ್ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮೋ ನಭಶ್ಶುಕ್ಲತೃತೀಯಕೇ ॥ ೧೨ ॥
ಆರಬ್ಧವ್ಯಂ ವ್ರತಮಿದಂ ಗೌರ್ಯಾಃ ಷೋಡಶವತ್ಸರಾನ್ ।
ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ತು ಗಿರಿಜಾಂ ಷೋಡಶೈರುಪಚಾರಕೈಃ ॥ ೧೩ ॥

ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವ, ಅಮೌಲ್ಯಾಭರಣ ಮತ್ತು ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತರಾದ ಅಪ್ಸರೆಯರ ಸಮೂಹವನ್ನು ನೋಡಿದನು. ॥ ೯ ॥ ರಾಜನು ಆ ಕಮಲಾಕ್ಷಿಯರನ್ನು "ಇದು ಏನು" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅವರು ಬಹು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ—॥ ೧೦ ॥ ಸ್ವರ್ಣಗೌರೀ ನಾಮಕ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೇ ರಾಜನೇ! ಸರ್ವ ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುವ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ನೀನೂ ಮಾಡು. ॥೧೧॥ ಆಗ್ಗ ರಾಜನೆನ್ನುತ್ತಾನೆ— ಈ ವ್ರತದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಎಂಥದು? ಯಾವಾಗ ಮಾಡಬೇಕು? ಹೇಳಿರಿ! ಆಗ್ಗ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ— ಹೇ ರಾಜನೇ ಕೇಳು, ಭಾದ್ರಪದ ಶುದ್ಧ ತೃತೀಯೆಯಲ್ಲಿ ॥ ೧೨ ॥ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಹದಿನಾರು ವರುಷ ಪೂಜಿಸಿ, ॥೧೩॥ ಹದಿನಾರು ಎಳೆಗಳಿಂದ ಪದಿನಾರು

ಷೋಡಶಗ್ರಂಥಿಸಂಯುಕ್ತಂ ದೋರಕಂ ದಕ್ಷಿಣೇ ಕರೇ ।
ನವೋನವೇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಬಧ್ನೀಯಾದ್ವ್ರತಪೂರ್ತಯೇ ॥ ೧೪ ॥

ದ್ವಿರಷ್ಟಗುಣಿತಂ ರಾಜನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ಕುಟುಂಬಿನೇ ।
ಸದಕ್ಷಿಣಂ ಸತಾಂಬೂಲಂ ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರಪೂಜಿತಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಶೂರ್ಪಯುಗ್ಮಂ ಸಕಾರ್ಪಾಸಂ ಸಾಂಜನಂ ತಾಲಪತ್ರಕಮ್ ।
ಸಕಂಚುಕಂ ಸತಾಂಬೂಲಂ ಕಂಠಸೂತ್ರಫಲಾನ್ವಿತಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ದದ್ಯಾತ್ ಸುವಾಸಿನೀಭ್ಯಶ್ಚ ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರ ಭೂಷಣೈಃ ।
ಏವಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ ವಿಧಿವತ್ ಷೋಡಶೈರುಪಚಾರಕೈಃ ॥ ೧೭ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ಕಥಾಮಿಮಾಂ ಪುಣ್ಯಾಂ ಕೃತಕೃತ್ಯೋ ಭವೇನ್ನರಃ ।
ಆದಾವಂತೇ ಚ ಮಧ್ಯೇ ಚ ಕುರ್ಯಾದುದ್ಯಾಪನಂ ವ್ರತೇ ॥೧೮॥

ಏವಂ ಕೃತೇ ಮಹಾರಾಜ ಸರ್ವಸಂಪದ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ।

ಗಂಟುಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ದಾರವನ್ನು ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ "ನವೋ ನವೋ" ಎಂಬುವ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ॥ ೧೪ ॥ ಈ ವ್ರತದ ಉದ್ಯಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರು ಮೊರದ ಬಾಗಿಣಗಳನ್ನು ಕಂಠ ಸೂತ್ರ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಮೊದಲಾದ ಮಾಂಗಲ್ಯದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಸಹಿತ ವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮುತ್ತೈದೆಯರಿಗೆ, ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬಿಯಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ತಾಂಬೂಲ ದಕ್ಷಿಣೆಸಹಿತವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ॥ ೧೫ ॥ ೧೬ ॥ ಹೀಗೆ ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರಭೂಷಣಗಳಿಂದ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ, ॥ ೧೭ ॥ ಈ ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ಸ್ವರ್ಣ ಗೌರೀಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಮನುಷ್ಯನು ಕೃತಕೃತ್ಯನಾಗುವನು. ಮೊದಲು, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ॥ ೧೮ ॥ ಹೇ ಮಹಾರಾಜನೇ ! ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ಸಂಪತ್ತುಗಳೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಈಶ್ವರನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ— ಆ

ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ—

ವಣಿತಾನಾಂ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ ರಾಜಾ ಕೃತವಾನ್ ವ್ರತಂ ॥ ೧೯ ॥
ತತೋ ಜಗಾಮ ಗೇಹಂ ಸ್ವಂ ರಾಜಾ ಸಬಲವಾಹನಃ ।
ವಿಮಲಾಯಾಂ ತು ಭವನೇ ಹ್ಯುವಾಚ ಪರಯಾ ಮುದಾ ॥ ೨೦ ॥
ರಮಮಾಣೋ ಮಹಾದೇವ್ಯಾ ದೇವೇಂದ್ರೋ ನಂದನೇ ಯಥಾ ।
ತತೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ಮಹಾದೇವೀ ಬದ್ಧಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುದೋರಕಂ ॥೨೧॥
ಕಿಮೇತದಿತಿ ಪಪ್ರಚ್ಛ ರಾಜಾನಂ ಕುಪಿತಾ ತದಾ ।
ಸ್ವರ್ಣಗೌರೀವ್ರತಮಿದಂ ಮಯಾ ಚೀರ್ಣಂ ವರಾನನೇ ॥ ೨೨ ॥
ಕ್ವ ಗೌರೀವ್ರತಮಿತ್ಯೇವ ಸಕ್ಷೇಪಂ ತ್ರುಟಿತಂ ರುಷಾ ।
ಹಾಹಾಕೃತೇ ತು ನೃಪತೌ ಬಾಹ್ಯಕುಷ್ಕತರೌ ತದಾ ॥ ೨೩ ॥
ಪ್ರಾಕ್ಷಿಪದ್ವೈ ಮಹಾದೇವೀ ಪತ್ಯೌ ರಾಜ್ಞಿ ವದತ್ಯಪಿ ।
ನ ಕರ್ತವ್ಯಂ ನ ಕರ್ತವ್ಯಂ ನ ಯುಕ್ತಮಿತಿ ಭಾಮಿನಿ ॥ ೨೪ ॥

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ. ಆ ರಾಜನು ಸ್ವರ್ಣಗೌರೀವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ॥೧೯॥ ಆಮೇಲೆ ರಾಜನು ಸೇನಾಬಲಸಹಿತನಾಗಿ ವಿಮಲಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂತೋಷದಿಂದ ಇದ್ದನು. ॥ ೨೦ ॥ ಒಂದು ದಿನ ಮಹಾದೇವಿಯ ಸಂಗಡ. ಇಂದ್ರನು ನಂದನೋದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿಯಂತೆ ಇರುವಾಗ್ಗೆ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಪತ್ನಿ ಮಹಾದೇವಿಯು ದಾರವನ್ನು ನೋಡಿ, ॥ ೨೧ ॥ ಬಹು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ "ಇದು ಏನು" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜನು ಸ್ವರ್ಣಗೌರೀ ವ್ರತವಿದು, ನಾನು ಆಚರಿಸಿದ್ದೇನೆ ॥ ೨೨ ॥ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಕೂಡಲೇ ಮಹಾದೇವಿಯು— "ಎಲ್ಲಿಯ ವ್ರತವಿದು" ಎಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ, "ರಾಜನು ಅಯ್ಯೋ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಾರದು" ಎಂದು ಹಾ ಹಾ ಕಾರದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ದಾರವನ್ನು ಹರಿದು ಹೊರಗೆ ಸಿಡಿಹಾಯ್ದು ಮರದ ಮೇಲೆ ಚಲ್ಲಿದಳು. ॥ ೨೩-೨೪ ॥ ಆ

ತತಸ್ತತ್ಸ್ಪರ್ಶನಾದೇವ ಶುಷ್ಕಸ್ತು ಫಲಿತೋಽಭವತ್ ।
ಭಾರ್ಯಾ ದ್ವಿತೀಯಾ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಸ್ಮಯಾಕುಲಮಾನಸಾ ॥೨೫॥
ತನ್ಮೂಲೇ ದೋರಕಂ ಕ್ಷಿಪ್ತಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಸಾ ಬಬಂಧ ಹ ।
ತತಸ್ತದ್ವ್ರತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಾತ್ಪತ್ಯುಃ ಪ್ರಿಯತಮಾಽಭವತ್ ॥ ೨೬ ॥
ದೇವೀವ್ರತಾಪಚಾರೇಣ ಸಾ ತ್ಯಕ್ತಾ ದುಃಖಿತಾ ವನಂ ।
ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಾ ಮನಸಾ ದೇವೀಂ ಧ್ಯಾಯಂತೀ ನಿಯಮಾನ್ವಿತಾ ॥ ೨೭ ॥
ಮುನೀನಾಮಾಶ್ರಮೇ ಪುಣ್ಯೇ ನಿವಸಂತೀ ಕ್ವಚಿತ್ ಕ್ವಚಿತ್ ।
ನಿವಾರಿತಾ ಮುನಿವರೈರ್ಗಚ್ಛ ಪಾಪೇ ಯಥಾಸುಖಂ ॥ ೨೮ ॥
ಧಾವಂತೀ ವಿಪಿನೇ ಘೋರೇ ಗಣಾಧ್ಯಕ್ಷೇಣ ಧರ್ಷಿತಾ ।
ತೇನ ಪೃಷ್ಟಾ ತು ಸಾ ದೇವೀ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಮನಸಿ ಪಾರ್ವತೀಮ್ ॥೨೯॥
ತತೋ ದದರ್ಶಾಮ್ರತರುಂ ಗಚ್ಛಂತೀ ಸರಸೀದ್ವಯಂ ।

ದಾರದ ತಗಲುವಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಒಣಗಿದ ಗಿಡವು ಚಿಗಿಯಿತು. ಎರಡನೇ ಹೆಂಡತಿಯು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ, ಆಶ್ಚರ್ಯಹೊಂದಿ, ॥೨೫॥ ಅದರ ಬೊಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ದಾರವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಳು. ಆಮೇಲೆ ಆ ವ್ರತದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದಿಂದ ಗಂಡನಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರೀತಿಯುವಳಾದಳು. ॥೨೬॥ ಮಹಾದೇವಿಯು ಸ್ವರ್ಣಗೌರಿಯ ಅವಕೃಪೆಯಿಂದ ರಾಜನಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವಳಾಗಿ ಅಡವಿಯನ್ನು ಸೇರಿದಳು. ಮನಸಾರೆ ಸ್ವರ್ಣಗೌರಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಳು. ॥೨೭॥ ಮುನಿಗಳ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತಂಗುತ್ತಾ ಅವರಿಂದ "ಹೇ ಪಾಪಿಷ್ಠೆಯೇ ಇಲ್ಲಿಂದ ತೊಲಗು" ಎಂದು ನಿವಾರಿತಳಾಗಿ ॥ ೨೮ ॥ ಕಟ್ಟಡವಿಯಲ್ಲಿ ಓಡುತ್ತಿರುವವಳನ್ನು ಗಣಪತಿಯು ತಡೆದು, ಕೇಳಿದನು. ಅವಳು ಪಾರ್ವತಿಯ ಧ್ಯಾನಮಾಡಿದಳು ॥ ೨೯ ॥ ಆಮೇಲೆ ಮಾವಿನಮರವನ್ನೂ ಎರಡು ಸರೋವರಗಳನ್ನೂ, ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಳಾದ ವಿವಸ್ತ್ರಳಾದ ಸ್ತ್ರೀ

ತತೋ ನಗ್ನಾಂ ಸ್ತ್ರಿಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಾಮ್ ||೩೦||
ತೈಸ್ತೈರ್ನಿರಾಕೃತಾ ಬಾಲಾ ನಿರ್ವಿಣ್ಣಾ ನಿಷಸಾದ ಹ |
ತತಸ್ತು ಕೃಪಯಾ ಗೌರೀ ಪ್ರಾದುರಾಸೀದ್ದೃಶಃ ಪಥಿ || ೩೧ ||
ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಂಡವದ್ಭೂಮೌ ನತ್ವಾ ತುಷ್ಟಾವ ಭಕ್ತಿತಃ |
ಜಯ ದೇವಿ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಜಯ ಭಕ್ತವರಪ್ರದೇ || ೩೨ ||
ಜಯ ಶಂಕರವಾಮಾಂಗೀ ಮಂಗಲೇ ಸರ್ವಮಂಗಲೇ |
ಸ್ತುತ್ವಾ ಚ ಪರಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗೌರೀಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಸಾದರಂ || ೩೩ ||
ಚಕಾರ ಚ ವ್ರತಂ ದೇವ್ಯಾಃ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಪ್ರದಾಯಕಂ |
ತತಸ್ತುಷ್ಟಾ ತು ಸಾ ದೇವೀ ದದೌ ತಸ್ಯೈ ವರಾನ್ ಬಹೂನ್ ||೩೪||
ಇತಿ ದತ್ವಾ ವರಂ ತಸ್ಯೈ ತತ್ರೈವಾಂತರ್ದಧೇ ಶಿವಾ |
ತತಃ ಸ್ವಭವನಂ ಗತ್ವಾ ವ್ರತಂ ಪತ್ಯಾ ಚಕಾರ ಹ || ೩೫ ||

ಯನ್ನು ನೋಡಿ, ||೩೦|| ಅವರೆಲ್ಲರಿಂದಲೂ ನಿರಾಕೃತಳಾಗಿ, ನಿರ್ವಿಣ್ಣ-ಳಾಗಿ ಕುಳಿತಳು. ಆಮೇಲೆ ಗೌರಿಯು ಅವಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡಳು ||೩೧|| ಅವಳನ್ನು ದೀರ್ಘದಂಡದಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ-ಮಾಡಿದಳು:- ದೇವಿ! ನಿನಗೆ ಜಯವು. ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಭಕ್ತರಿಗೆ ವರಕೊಡುವ ನಿನಗೆ ಜಯವು || ೩೨ || ಶಂಕರನ ಅರ್ಧಾಂಗಿಯೇ ನಿನಗೆ ಜಯವು, ಮಂಗಲಕ್ಕೂ ಮಂಗಲಳೇ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಬಹುಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ, ಗೌರಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದಳು. || ೩೩ || ಸಕಲ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡುವ ಸ್ವರ್ಣಗೌರಿಯ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದಳು. ಆಮೇಲೆ ಸಂತುಷ್ಟಳಾದ ದೇವಿಯು ಅವಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು. || ೩೪ || ಹೀಗೆ ಅವಳಿಗೆ ವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅಂತರ್ಧಾನಳಾದಳು. ಆಮೇಲೆ ರಾಜ್ಞಿಯು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಗಂಡನಿಂದ ಸಹಿತಳಾಗಿ, ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿದಳು. || ೩೫ || ರಾಜನೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ಪ್ರಜರಿಂದ

ಪೌರೈಃಸಾರ್ಧಂ ನೃಪಃ ಕೃತ್ವಾ ಸಾರ್ವಭೌಮಪದಂ ಯಯೌ ।
ಅಂತೇ ಜಗಾಮ ಚ ಸ್ವರ್ಗಂ ಕಾಂತಾಭ್ಯಾಂ ಸಹಿತೋ ನೃಪಃ ॥ ೩೬ ॥

ಯಃ ಶೋಭನಂ ವ್ರತಮಿದಂ ಕಥಿತಂ ಶಿವಾಯಾಃ
ಕುರ್ಯಾನ್ನರಃ ಪ್ರಿಯಕರಂ ನಿಯಮೇನ ಗೌರ್ಯಾಃ ।
ಪ್ರಾಪ್ಯಶ್ರಿಯಂ ಸಮಧಿಕಾಂ ಭುವಿ ಶತ್ರುಸಂಘಾನ್—
ನಿರ್ಜಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಲ ಪದಂ ಸಹಸಾ ಚ ಯಾತಿ ॥ ೩೭ ॥

ಪುತ್ರಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಪುತ್ರಾನ್ ಕಾಮಾರ್ಥೀ
ಕಾಮಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ।
ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ವಿದ್ಯಾಂ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥೀ
ಮೋಕ್ಷ್ಯಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೩೮ ॥

ಪತಿಕಾಮಾ ಚ ಭರ್ತಾರಂ ಸೌಮಾಂಗಲ್ಯಂ ಚ ಸಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ।

ಸಹಿತನಾಗಿ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಸಾರ್ವಭೌಮನಾದನು. ಕೊನೆಗೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡಂದಿರಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ॥ ೩೬ ॥ ಯಾವನು ಈ ಮಂಗಲಕರವಾದ ಸ್ವರ್ಣಗೌರೀವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವನೋ ಅವನು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು, ಬಹು ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಕೊನೆಗೆ ಪುಣ್ಯಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ॥ ೩೭ ॥ ಪುತ್ರಾಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವನು ಪುತ್ರನನ್ನೂ, ವಿವಾಹಾಪೇಕ್ಷೆಯು ವಿವಾಹವನ್ನೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನೂ, ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿಯು ಮೋಕ್ಷವನ್ನೂ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ॥ ೩೮ ॥ ಗಂಡನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವಳು ಗಂಡನನ್ನೂ ಮುತ್ತೈದೆತನವನ್ನೂ ಹೊಂದುವಳು. ಷಣ್ಮುಖನೇ! ಈ ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ವ್ರತವನ್ನು ನಿನಗೋಸ್ಕರ ಹೇಳಿದೆನು.

ಇದಂ ವ್ರತಂ ಮಹಾಪುಣ್ಯಂ ಮಯಾಪ್ರೋಕ್ತಂ ಷಡಾನನ ।
ಸಿದ್ಧ್ಯಂತಿ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಾಣಿ ಸ್ವರ್ಣಗೌರೀಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೩೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸ್ಕಂದಪುರಾಣೇ ಸ್ಕಂದ-ಶಂಕರಸಂವಾದೇ ಸ್ವರ್ಣಗೌರೀ ವ್ರತ—ಕಥಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

ಸ್ವರ್ಣಗೌರೀ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಗಳೂ ಸಿದ್ಧಿಸುವವು. ॥ ೩೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸ್ಕಂದಪುರಾಣೇ ಸ್ಕಂದ ಶಂಕರಸಂವಾದೇ ಸ್ವರ್ಣಗೌರೀ-ವ್ರತ-ಕಥಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

ಮಂಗಳಗೌರೀ ವ್ರತದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರವು—ಸ್ತ್ರೀಯು ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಪತಿಯ ಆಯುಷ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ೫ ವರ್ಷ ಶ್ರಾವಣಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮಂಗಳವಾರ ಮಂಗಳಗೌರೀ ಪೂಜೆಯನ್ನು ವೈಭವಾನುಸಾರವಾಗಿ (೧ನೆಯ ವರ್ಷ ತಾಯಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ) ಮಾಡಬೇಕು.

ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳು— ಅರಿಸಿನ, ಕುಂಕುಮ, ರಂಗವಲ್ಲೀ, ಹೂ, ಕರಿಕಿ, ಪತ್ರಿ, ಊದಿನಕಡ್ಡಿ, ಕರ್ಪೂರ, ಹೂಬತ್ತಿ, ಮಂಗಳಾರತಿ ಬತ್ತಿ, ಗೆಜ್ಜೆವಸ್ತ್ರ, ಅಡಕೀಬೆಟ್ಟ, ವೀಳ್ಯದೆಲೆ, ಖೊಬ್ರಿಬಟ್ಟಲ, ಟೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಉತ್ತತ್ತಿ, ಹಣ್ಣುಗಳು, ಗಂಧ, ಪಂಚಾಮೃತ (ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ತುಪ್ಪ, ಜೇನುತುಪ್ಪ, ಸಕ್ಕರೆ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು) ಅನೇಕ ತರಹದ ಪತ್ರ-ಪುಷ್ಪಗಳು ಅಕ್ಕಿ, ಗೋದಿ, ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ, ದಕ್ಷಿಣೆ, ಮೊರದ ಬಾಗಿಣದ ಸಾಮಾನುಗಳು ವಗೈರೆ.

ದೇವರಿಗೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ, ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ಪ್ರಾರಂಭಃ

|| ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ||

|| ಶ್ರೀ ಮಂಗಳಗೌರೀ ಪೂಜಾ ಪ್ರಾರಂಭಃ ||

*ಆಚಮ್ಯ || ಕೇಶವಾಯ ನಮಃ | ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ | ಮಾಧವಾಯ ನಮಃ | ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮಃ | ವಿಷ್ಣವೇ ನಮಃ | ಮಧುಸೂದನಾಯ ನಮಃ | ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾಯ ನಮಃ | ವಾಮನಾಯ ನಮಃ | ಶ್ರೀಧರಾಯ ನಮಃ | ಹೃಷೀಕೇಶಾಯ ನಮಃ | ಪದ್ಮನಾಭಾಯ ನಮಃ | ದಾಮೋದರಾಯ ನಮಃ | ಸಂಕರ್ಷಣಾಯ ನಮಃ | ವಾಸುದೇವಾಯ ನಮಃ | ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯ ನಮಃ | ಅನಿರುದ್ಧಾಯ ನಮಃ | ಪುರುಷೋತ್ತಮಾಯ ನಮಃ | ಅಧೋಕ್ಷಜಾಯ ನಮಃ | ನಾರಸಿಂಹಾಯ ನಮಃ | ಅಚ್ಯುತಾಯ ನಮಃ | ಜನಾರ್ದನಾಯ ನಮಃ | ಉಪೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ | ಹರಯೇ ನಮಃ | ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ ||

|| ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಗಣಾಧಿಪತಯೇ ನಮಃ ||

ಸುಮುಖಶ್ಚೈಕದಂತಶ್ಚ ಕಪಿಲೋ ಗಜಕರ್ಣಕಃ |
ಲಂಬೋದರಶ್ಚ ವಿಕಟೋ ವಿಘ್ನನಾಶೋ ಗಣಾಧಿಪಃ ||
ಧೂಮ್ರಕೇತುರ್ಗಣಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ಭಾಲಚಂದ್ರೋಗಜಾನನಃ |
ದ್ವಾದಶೈತಾನಿ ನಾಮಾನಿ ಯಃ ಪಠೇತ್ ಶೃಣುಯಾದಪಿ ||
ವಿದ್ಯಾರಂಭೇ ವಿವಾಹೇ ಚ ಪ್ರವಾಸೇ ನಿರ್ಗಮೇ ತಥಾ |
ಸಂಗ್ರಾಮೇ ಸಂಕಟೇ ಚೈವ ವಿಘ್ನಃ ತಸ್ಯ ನ ಜಾಯತೇ ||

***ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟ ೨೪ ನಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಮೂರು ನಾಮಗಳಿಂದ ನೀರು ಪ್ರಾಶನಮಾಡಿ, ನಾಲ್ಕನೆಯ ನಾಮದಿಂದ ನೀರನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.**

ಶುಕ್ಲಾಂಬರಧರಂ ದೇವಂ ಶಶಿವರ್ಣಂ ಚತುರ್ಭುಜಂ ।
ಪ್ರಸನ್ನವದನಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ ಸರ್ವವಿಘ್ನೋಪಶಾಂತಯೇ ॥
ಸರ್ವಮಂಗಲಮಾಂಗಲ್ಯೇ ಶಿವೇ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧಿಕೇ ।
ಶರಣ್ಯೇ ತ್ರ್ಯಂಬಕೇ ಗೌರಿ ನಾರಾಯಣಿ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥
ಸರ್ವದಾ ಸರ್ವಕಾರ್ಯೇಷು ನಾಸ್ತಿ ತೇಷಾಮಮಂಗಲಂ ।
ಯೇಷಾಂ ಹೃದಿಸ್ಥೋ ಭಗವಾನ್ ಮಂಗಲಾಯತನಂ ಹರಿಃ ॥
ತದೇವ ಲಗ್ನಂ ಸುದಿನಂ ತದೇವ ತಾರಾಬಲಂ ಚಂದ್ರಬಲಂ ತದೇವ।
ವಿದ್ಯಾಬಲಂ ದೈವಬಲಂ ತದೇವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತೇಽಂಘ್ರಿಯುಗಂ
ಸ್ಮರಾಮಿ ॥
ಲಾಭಸ್ತೇಷಾಂ ಜಯಸ್ತೇಷಾಂ ಕುತಸ್ತೇಷಾಂ ಪರಾಜಯಃ ।
ಯೇಷಾಮಿಂದೀವರಶ್ಯಾಮೋ ಹೃದಯಸ್ಥೋ ಜನಾರ್ದನಃ ॥
ವಿನಾಯಕಂ ಗುರುಂ ಭಾನುಂ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಮಹೇಶ್ವರಾನ್ ।
ಸರಸ್ವತೀಂ ಪ್ರಣಮ್ಯಾದೌ ಸರ್ವಕಾಮಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥
ಅಭೀಪ್ಸಿತಾರ್ಥಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಪೂಜಿತೋ ಯಃ ಸುರಾಸುರೈಃ ।
ಸರ್ವವಿಘ್ನಹರಸ್ತಸ್ಮೈ ಗಣಾಧಿಪತಯೇ ನಮಃ ॥
ಸರ್ವೇಷ್ವಾರಬ್ಧಕಾರ್ಯೇಷು ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಭುವನೇಶ್ವರಾಃ ।
ದೇವಾ ದಿಶಂತು ನಃ ಸಿದ್ಧಿಂ ಬ್ರಹ್ಮೇಶಾನಜನಾರ್ದನಾಃ ॥

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ವಾಣೀಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ॥ ಶಚೀ-ಪುರಂದರಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಇಷ್ಟದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಕುಲದೇವ-ತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಗ್ರಾಮದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಸ್ಥಾನದೇವ-ತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಆದಿತ್ಯಾದಿನವಗ್ರಹ ದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ

ನಮಃ । ಏತತ್ಕರ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥ **ಅವಿಘ್ನಮಸ್ತು** ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತೋ ಮಹಾಪುರುಷಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರಾಜ್ಞಯಾ **ಪ್ರ**ವರ್ತಮಾನಸ್ಯ ಅದ್ಯಬ್ರಹ್ಮಣಃ........ ಶ್ರಾವಣಮಾಸೇ........ ವಾಸರೇ ಮಮ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದಿ ವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥೇ ಅವೈಧವ್ಯಾಯುರಾದಿ ಸಕಲಸಿದ್ಧಿದ್ವಾರಾ ಶ್ರೀಶಿವ-ಮಂಗಳಗೌರೀಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಮಂಗಳ-ಗೌರೀವ್ರತವಿಹಿತಂ ಯಥಾ ಮಿಲಿತೋಪಚಾರ ದ್ರವ್ಯೈಃ ಧ್ಯಾನಾವಾಹನಾದಿಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ತತ್ರಾದೌ ನಿರ್ವಿಘ್ನ-ತಾಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಮಹಾಗಣಪತಿ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ವಕ್ರತುಂಡ ಮಹಾಕಾಯ ಸೂರ್ಯಕೋಟಿಸಮಪ್ರಭ ।
ನಿರ್ವಿಘ್ನಂ ಕುರು ಮೇ ದೇವ ಸರ್ವಕಾರ್ಯೇಷು ಸರ್ವದಾ ॥

ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ॥ ಅಸ್ಮಿನ್ ಪೂಗೀಫಲೇ ಋದ್ಧಿಬುದ್ಧಿಸಹಿತಂ ಸಾಂಗಂ ಸಪರಿವಾರಂ ಸಾಯುಧಂ ಸಶಕ್ತಿಕಂ ಮಹಾಗಣಪತಿಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಮಹಾಗಣಪತಯೇ ನಮಃ ಆಸನಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಮಹಾಗಣ....ಪಾದ್ಯಂ ಸಮರ್ಪ....। ಮಹಾಗಣ....ಅರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪ....। ಮಹಾಗಣ.....ಆಚಮನೀಯಂ ಸಮರ್ಪ...। ಮಹಾಗಣ....ಸ್ನಾನಂ ಸ...। ಮಹಾಗಣ....ವಸ್ತ್ರೋಪವಸ್ತ್ರಾರ್ಥೇ ಕಾರ್ಪಾಸವಸ್ತ್ರೇ ಸಮ...। ಮಹಾಗಣ...ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಸಮ...। ಮಹಾಗಣ....ವಿಲೇಪನಾರ್ಥೇ ಚಂದನಂ ಸಮ...। ಮಹಾಗಣ....ಅಲಂಕಾರಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮ... । ಪೂಜಾರ್ಥೇ ಪತ್ರಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸಮರ್ಪ....। ಮಹಾಗಣ....ಸಿಂಧೂರಂ ಸಮ...। ಮಹಾಗಣ....ಧೂಪಂ ಸಮ....। ಮಹಾಗಣ....ದೀಪಂ ಸಮ.... । ಮಹಾಗಣ....ಖರ್ಜೂರಿಕಾಫಲ ನೈವೇದ್ಯಂ ಸಮ....। ಪ್ರಾಣಾಪಾನ

ವ್ಯಾನೋದಾನ ಸಮಾನ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ । ಮಧ್ಯೇ ಪಾನೀಯಂ ಸಮ....। ಉತ್ತರಾಪೋಶನಂ ಸಮ....। ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಸಮ...। ಮುಖಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಸಮ....। ಕರೋದ್ವರ್ತನಾರ್ಥೇ ಚಂದನಂ ಸಮ....। ಮುಖವಾಸಾರ್ಥೇ ಪೂಗೀಫಲ ತಾಂಬೂಲಂ ಸಮ....। ಸುವರ್ಣಪುಷ್ಪದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸಮ....। ಮಹಾಗಣ....ಮಹಾನೀರಾಜನ ದೀಪಂ ಸಮ....। ಮಹಾಗಣ....ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಪ್ರಾರ್ಥನಾ—

ಕಾರ್ಯಂ ಮೇ ಸಿದ್ಧಿಮಾಯಾತು ಪ್ರಸನ್ನೇ ತ್ವಯಿ ಧಾತರಿ ।
ವಿಘ್ನಾನಿ ನಾಶಮಾಯಾಂತು ಸರ್ವಾಣಿ ಸುರನಾಯಕ ॥

ಅನೇನ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಪೂಜನೇನ ಸಕಲವಿಘ್ನಹರ್ತಾ ಮಹಾಗಣಪತಿಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ॥

ಅಥ ಕಲಶ ಪೂಜಾ—

ಕಲಶಸ್ಯಮುಖೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಕಂಠೇ ರುದ್ರಃ ಸಮಾಶ್ರಿತಃ ।
ಮೂಲೇ ತತ್ರಸ್ಥಿತೋಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಧ್ಯೇ ಮಾತೃಗಣಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ॥
ಕುಕ್ಷೌತು ಸಾಗರಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಾ ವಸುಂಧರಾ ।
ಋಗ್ವೇದೋಽಥ ಯಜುರ್ವೇದಃ ಸಾಮವೇದೋಹ್ಯಥರ್ವಣಃ ॥
ಅಂಗೈಶ್ಚ ಸಹಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಕಲಶಂ ತು ಸಮಾಶ್ರಿತಾಃ ।
ಅತ್ರಗಾಯತ್ರೀ ಸಾವಿತ್ರೀ ಶಾಂತಿಃ ಪುಷ್ಟಿಕರೀ ತಥಾ ॥
ಆಯಾಂತು ದೇವಪೂಜಾರ್ಥಂ ದುರಿತಕ್ಷಯಕಾರಕಾಃ ।
ಗಂಗೇ ಚ ಯಮುನೇ ಚೈವ ಗೋದಾವರಿ ಸರಸ್ವತಿ ॥
ನರ್ಮದೇ ಸಿಂಧು ಕಾವೇರಿ ಜಲೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕುರು ॥

ಕಲಶದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ ಸರ್ವೋಪಚಾರಾರ್ಥೇ ಗಂಧಾಕ್ಷತಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅಥ ಘಂಟಾ ಪೂಜಾ—

ಆಗಮಾರ್ಥಂ ತು ದೇವಾನಾಂ ಗಮನಾರ್ಥಂ ತು ರಕ್ಷಸಾಂ ।
ಕುರು ಘಂಟಾರವಂ ತತ್ರ ದೇವತಾಹ್ವಾನಲಕ್ಷಣಂ ॥

ಘಂಟಾದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಸರ್ವೋಪಚಾರಾರ್ಥೇ ಗಂಧಾಕ್ಷತ-ಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಘಂಟಾನಾದಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

(ಕಲಶೋದಕೇನ ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಆತ್ಮಾನಾಂ ಚ ಪ್ರೋಕ್ಷೇತ್ ॥)

ಅಥ ಧ್ಯಾನಂ—

ಕುಂಕುಮೋಪರಿಲಿಪ್ತಾಂಗಾಂ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಾಂ ।
ನೀಲಕಂಠಪ್ರಿಯಾಂ ಗೌರೀಂ ವಂದೇಽಹಂ ಮಂಗಲಾ-ಹ್ವಯಾಂ ॥

ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ಧ್ಯಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅತ್ರಾಗಚ್ಛ ಮಹಾದೇವಿ ಸರ್ವಲೋಕ ಸುಖಪ್ರದೇ ।
ಯಾವದ್ ವ್ರತಮಹಂ ಕುರ್ವೇ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಯೇ ॥

ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಆವಾಹನಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸ..।

ರೌಪ್ಯೇಣಚಾಸನಂ ದಿವ್ಯಂ ರತ್ನಮಾಣಿಕ್ಯಶೋಭಿತಂ ।
ಮಯಾನೀತಂ ಗೃಹಾಣ ತ್ವಂ ಗೌರಿ ಕಾಮಾರಿವಲ್ಲಭೇ ॥

ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂನಮಃ ಆಸನಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮ..॥

ಗಂಗಾದಿಸರ್ವತೀರ್ಥೇಭ್ಯೋ ಮಯಾ ಪ್ರಾರ್ಥನಯಾಹೃತಂ ।
ತೋಯಮೇತತ್ ಸುಖಸ್ಪರ್ಶಂ ಪಾದ್ಯಾರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥

ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಪಾದಯೋಃ ಪಾದ್ಯಂ ಸಮ....॥

ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೈರ್ಯುಕ್ತಂ ಅರ್ಘ್ಯಂ ಸಂಪಾದಿತಂ ಮಯಾ ।
ಗೃಹಾಣ ಮಂಗಲೇ ಗೌರಿ ಪ್ರಸನ್ನಾ ಭವ ಸರ್ವದಾ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಅರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಕಾಮಾರಿವಲ್ಲಭೇ ದೇವಿ ಕುರ್ವಾಚಮನಮಂಬಿಕೇ ।
ನಿರಂತರಮಹಂ ವಂದೇ ಚರಣೌ ತವ ಪಾರ್ವತಿ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಆಚಮನೀಯಂ ಸಮರ್ಪ....॥

ಮಂದಾಕಿನ್ಯಾಃಸಮಾನೀತಂ ಜಲಂ ಕರ್ಪೂರಸಂಯುತಂ ।
ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠೇ ತ್ವಾಂ ಪುತ್ರಾದಿಫಲಪ್ರದಾಂ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅಥ ಪಂಚಾಮೃತಸ್ನಾನಂ—

ಸೌರಭೇಯ್ಯಾ ಮಹದ್ದಿವ್ಯಂ ಪವಿತ್ರಂ ಪುಷ್ಟಿವರ್ಧನಂ ।
ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ತೇ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ಗೃಹಾಣೇದಂ ನಮೋಸ್ತು ತೇ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಪಯಃಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ॥
ಪಯಃಸ್ನಾನಾನಂತರೇಣ ಶುದ್ಧೋದಕಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಸರ್ವೋಪಚಾರಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಚಂದ್ರಮಂಡಲಸಂಕಾಶಂ ಸರ್ವದೇವಪ್ರಿಯಂ ದಧಿ ।
ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ತೇ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ಪ್ರೀತಾ ಭವ ಸುರೇಶ್ವರಿ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ದಧಿಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ದಧಿಸ್ನಾನಾನಂತರೇಣ ಶುದ್ಧೋದಕಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಸರ್ವೋಪಚಾರಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಘೃತಕುಂಭಸಮಾಯುಕ್ತೇ ಘೃತಯೋನೇ ಘೃತಪ್ರಿಯೇ ।
ಘೃತಭುಗ್ ಘೃತಧಾಮಾಸಿ ಘೃತಂ ಸ್ನಾನಾಯ ಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥

ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಘೃತಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ||
ಘೃತಸ್ನಾನಾನಂತರೇಣ ಶುದ್ಧೋದಕಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||
ಸರ್ವೋಪಚಾರಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಸರ್ವೌಷಧಿಸಮುತ್ಪನ್ನಂ ಪೀಯೂಷಸದೃಶಂ ಮಧು |
ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ತೇ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ಗೃಹಾಣ ಪರಮೇಶ್ವರೀ ||

ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಮಧುಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ||
ಮಧುಸ್ನಾನಾನಂತರೇಣ ಶುದ್ಧೋದಕಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||
ಸರ್ವೋಪಚಾರಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಇಕ್ಷುದಂಡಸಮುತ್ಪನ್ನಾ ರಸ್ಯಾ ಸ್ನಿಗ್ಧತರಾ ಶುಭಾ |
ಶರ್ಕರೇಯಂ ಮಯಾ ದತ್ತಾ ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ||

ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಶರ್ಕರಾಸ್ನಾನಂ
ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||
ಶರ್ಕರಾಸ್ನಾನಾನಂತರೇಣ ಶುದ್ಧೋದಕಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||
ಸರ್ವೋಪಚಾರಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಮಲಯಾಚಲಸಂಭೂತಂ ಚಂದನಾಗರುವಾಸಿತಂ |
ತೋಯಮೇತತ್ಸುಖಸ್ಪರ್ಶಂ ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ||

ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಗಂಧೋದಕಸ್ನಾನಂ ಸಮ....||
ಗಂಧೋದಕಸ್ನಾನಾನಂತರೇಣ ಶುದ್ಧೋದಕಸ್ನಾನಂ
ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ವಸ್ತ್ರೋಪವಸ್ತ್ರಾರ್ಥೇ
ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸ....||
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಅಲಂಕಾರಾರ್ಥೇ
ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸ....||

ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಪೂಜಾರ್ಥೇ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸಮ...।
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಧೂಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ದೀಪಂ ಸ...।
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ನೈವೇದ್ಯಾರ್ಥೇ ಪಂಚಾಮೃತ-
ಶೇಷಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಪ್ರಾಣಾಯ ನಮಃ। ಅಪಾನಾಯ ನಮಃ । ವ್ಯಾನಾಯ ನಮಃ । ಉದಾನಾಯ ನಮಃ । ಸಮಾನಾಯ ನಮಃ । ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ । ಮಧ್ಯೇ ಮಧ್ಯೇಪಾನೀಯಂ ಸಮ...। ಉತ್ತರಾಪೋಶನಂ ಸ...। ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಸಮ....। ಮುಖಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಸಮ....। ಕರೋದ್ವರ್ತನಾರ್ಥೇ ಚಂದನಂ ಸ...। ಮುಖವಾಸಾರ್ಥೇ— ತಾಂಬೂಲಂ ಸ....। ಸುವರ್ಣಪುಷ್ಪದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸ....। ಮಂತ್ರ-ಪುಷ್ಪಂ ಸ...। ನಮಸ್ಕರೋಮಿ ॥

ಅನೇನ ಪೂರ್ವಾರಾಧನೇನ ತೇನ ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರ್ಯೌ ಪ್ರೀಯೇತಾಂ ॥ (ಉತ್ತರೇ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಂ ವಿಸೃಜೇತ್ ॥)

ಅಥ ಮಹಾಭಿಷೇಕಃ—

ಮಹಿಮ್ನಃ ಪಾರಂ ತೇ ಪರಮವಿದುಷೋ ಯದ್ಯಸದೃಶೀ
ಸ್ತುತಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಮಪಿ ತದವಸನ್ನಾ ತ್ವಯಿ ಗಿರಃ ।
ಅಥಾವಾಚ್ಯಃ ಸರ್ವಃ ಸ್ವಮತಿಪರಿಣಾಮಾವಧಿ ಗೃಣನ್
ಮಮಾಪ್ಯೇಷಃ ಸ್ತೋತ್ರೇ ಹರ ನಿರಪವಾದಃ ಪರಿಕರಃ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಮಹಾಭಿಷೇಕಸ್ನಾನಂ ಸ....॥

ಕಾಶ್ಮೀರಾಗರುಕಸ್ತೂರಿ ಕರ್ಪೂರಮಲಯಾನ್ವಿತಂ ।
ಉದ್ವರ್ತನಂ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ಗೃಹ್ಯತಾಂ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ॥

ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಮಾಂಗಲಿಕಸ್ನಾನಂ ಸ....॥

ವಸ್ತ್ರಂ ಚ ಸೋಮದೈವತ್ಯಂ ಲಜ್ಜಾಯಾಸ್ತು ನಿವಾರಣಂ ।
ಮಯಾ ನಿವೇದಿತಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗೃಹಾಣಪರಮೇಶ್ವರಿ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ವಸ್ತ್ರೋಪವಸ್ತ್ರಂ ಸ...॥

ನವರತ್ನಾದಿಭಿರ್ಬದ್ಧಾಂ ಸೌವರ್ಣೇನ ಚ ತಂತುಭಿಃ ।
ನಿರ್ಮಿತಾಂ ಕಂಚುಕೀಂ ಭಕ್ತ್ಯಾಗೃಹಾಣ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಕಂಚುಕೀಂ ಸ....॥

ಕುಂಕುಮಾಗರುಕರ್ಪೂರಂ ಕಸ್ತೂರೀ ಚಂದನಂ ತಥಾ ।
ವಿಲೇಪನಂ ಮಹಾದೇವಿ ಗಂಧಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಭಕ್ತಿತಃ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ವಿಲೇಪನಾರ್ಥೇ ಚಂದನಂ ಸ...॥

ಅಕ್ಷತಾಶ್ಚ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠೇ ಕುಂಕುಮೇನ ವಿರಾಜಿತಾಃ ।
ಮಯಾ ನಿವೇದಿತಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗೃಹಾಣ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಹರಿದ್ರಾ ಸರ್ವವರ್ಣಾಭಾ ಸರ್ವಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಿನೀ ।
ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಮುಖ್ಯಾ ಹಿ ದೇವಿ ತ್ವಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಹರಿದ್ರಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಹರಿದ್ರಾಚೂರ್ಣಸಂಯುಕ್ತಂ ಕುಂಕುಮಂ
ಕಾಮದಾಯಕಂ ।
ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕರಣಂ ಸರ್ವಂ ದೇವಿ ತ್ವಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಕುಂಕುಮಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಕಜ್ಜಲಂ ದೀಪಸಂಭೂತಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಲೋಚನಭೂಷಣಂ ।
ನೇತ್ರಯೋಃ ಸುಖದಂ ಚೈವ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಕಜ್ಜಲಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಉದಿತಾರುಣಸಂಕಾಶಂ ಜಪಾಕುಸುಮಸನ್ನಿಭಂ ।
ಸೀಮಂತಭೂಷಣಾರ್ಥಾಯ ಸಿಂಧೂರಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಸಿಂಧೂರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ನಾನಾ ಸುಗಂಧಿಕಂ ದ್ರವ್ಯಂ ಚೂರ್ಣೀಕೃತ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನತಃ ।
ದದಾಮಿ ತೇ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ನಾನಾಪರಿಮಲದ್ರವ್ಯಂ ಸ....॥

ವಜ್ರಮಾಣಿಕ್ಯವೈಡೂರ್ಯಮುಕ್ತಾವಿದ್ರುಮಮಂಡಿತಂ ।
ಪುಷ್ಪರಾಗ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಭೂಷಣಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಭೂಷಣಾದಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಮಾಲ್ಯಾದೀನಿ ಸುಗಂಧೀನಿ ಮಾಲತ್ಯಾದೀನಿ ವೈ ಪ್ರಭೋ ।
ಮಯಾಹೃತಾನಿ ಪೂಜಾರ್ಥಂ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಪೂಜಾರ್ಥೇ ನಾನಾವಿಧಪುಷ್ಪಾಣಿ
ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅಥಾಂಗ ಪೂಜಾ —

ಉಮಾಯೈ ನಮಃ ಪಾದೌ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಗೌರ್ಯೈ ನಮಃ ಜಂಘೇ ಪೂ....। ಪಾರ್ವತ್ಯೈ ನಮಃ ಜಾನುನೀ ಪೂ....। ಜಗದ್ಧಾತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ ಊರೂ ಪೂ....। ಜಗತ್ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಯೈ ನಮಃ ಕಟಿಂ ಪೂ....। ಶಾಂತಿರೂಪಿಣ್ಯೈ ನಮಃ ನಾಭಿಂ ಪೂ....। ದೇವ್ಯೈ ನಮಃ ಉದರಂ ಪೂ....। ಲೋಕವಂದ್ಯೈ ನಮಃ ಸ್ತನೌ ಪೂ....। ಕಾಳ್ಯೈ ನಮಃ ಕಂಠಂ ಪೂ....। ಶಿವಾಯೈನಮಃ ಮುಖಂ ಪೂ....। ಭವಾನ್ಯೈನಮಃ ನೇತ್ರೇ ಪೂ....। ರುದ್ರಾಣ್ಯೈ ನಮಃ ಕರ್ಣೌ ಪೂ....। ಮಹಾದೇವ್ಯೈ

ನಮಃ ಲಲಾಟಂ ಪೂ....| ಮಂಗಲದಾತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ ಶಿರಃ ಪೂ....|
ಪುತ್ರದಾಯಿನ್ಯೈ ನಮಃ ಸರ್ವಾಂಗಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ||

ಅಥ ಪತ್ರ ಪೂಜಾ—

ಅಪಾಮಾರ್ಗಸ್ಯ ಪತ್ರೈಶ್ಚ ದೂರ್ವಾಧತ್ತೂರಸಂಜ್ಞಕೈಃ |
ದೂರ್ವಾಷೋಡಶಸಂಖ್ಯಾಕೈಃ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಾಣಿ ಪಂಚ ಚ ||

ಗೌರ್ಯೈ ನಮಃ ಮಾಲತೀಪತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ | ಪಾರ್ವತ್ಯೈ ನಮಃ ಭೃಂಗರಾಜಪತ್ರಂ ಸ....| ಜಗದ್ಧಾತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಂ ಸ....| ಜಗತ್ಪ್ರಭಾಯೈ ನಮಃ ಬದರೀಪತ್ರಂ ಸ....| ಶಾಂತಿರೂಪಿಣ್ಯೈ ನಮಃ ಧತ್ತೂರಪತ್ರಂ ಸ....| ದೇವ್ಯೈ ನಮಃ ತುಲಸೀಪತ್ರಂ ಸ....| ಲೋಕವಂದ್ಯಾಯೈ ನಮಃ ಶಮೀಪತ್ರಂ ಸ....| ಕಾಲ್ಯೈ ನಮಃ ಅಪಾಮಾರ್ಗಪತ್ರಂ ಸ....| ಶಿವಾಯೈ ನಮಃ ಬೃಹತೀಪತ್ರಂ ಸ....| ಭವಾನ್ಯೈ ನಮಃ ಕರವೀರಪತ್ರಂ ಸ....| ರುದ್ರಾಣ್ಯೈ ನಮಃ ಅರ್ಕಪತ್ರಂ ಸ...| ಶರ್ವಾಣ್ಯೈ ನಮಃ ಅರ್ಜುನ ಪತ್ರಂ ಸ...| ಮಂಗಳಗೌರ್ಯೈ ನಮಃ ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾಂತಪತ್ರಂ ಸ...| ಮಂಗಲದಾತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ ನಾನಾವಿಧ ಪತ್ರಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ದೇವದ್ರುಮರಸೋದ್ಭೂತಃ ಕೃಷ್ಣಾಗರುಸಮನ್ವಿತಃ |
ಆಘ್ರೇಯಃ ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ಧೂಪೋಽಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ||
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಧೂಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ತ್ವಂ ಜ್ಯೋತಿಃ ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ತೇಜಸಾಂ ತೇಜ ಉತ್ತಮಂ|
ಆತ್ಮ ಜ್ಯೋತಿಃ ಪರಂಧಾಮ ದೀಪೋಽಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ||
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ದೀಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಅನ್ನಂ ಚತುರ್ವಿಧಂ ಸ್ವಾದುರಸೈಃ ಷಡ್ಭಿಃ ಸಮನ್ವಿತಂ ।
ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಸಮಾಯುಕ್ತಂ ನೈವೇದ್ಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಭಕ್ಷ್ಯ ಭೋಜ್ಯ ನೈವೇದ್ಯಂ ಸ...॥

ಪ್ರಾಣಾಯ ನಮಃ । ಅಪಾನಾಯ ನಮಃ । ವ್ಯಾನಾಯ ನಮಃ । ಉದಾನಾಯ ನಮಃ । ಸಮಾನಾಯ ನಮಃ । ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ । ಮಧ್ಯೇಪಾನೀಯಂ ಸ....। ಉತ್ತರಾಪೋಶನಂ ಸ...। ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಸ....। ಮುಖಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಸ....। ಕರೋದ್ವರ್ತನಾರ್ಥೇ ಚಂದನಂ ಸ....॥

ಮುಖವಾಸಾರ್ಥೇ—

ಪೂಗೀಫಲಂ ಮಹದ್ದಿವ್ಯಂ ನಾಗವಲ್ಲೀದಲೈರ್ಯುತಂ ।
ಕರ್ಪೂರೈಲಾಸಮಾಯುಕ್ತಂ ತಾಂಬೂಲಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಪೂಗೀಫಲತಾಂಬೂಲಂ ಸ....॥

ಇದಂ ಫಲಂ ಮಯಾ ದೇವಿ ಸ್ಥಾಪಿತಂ ಪುರತಸ್ತವ ।
ತೇನ ಮೇ ಸಕಲಾವಾಪ್ತಿರ್ಭವೇಜ್ಜನ್ಮನಿ ಜನ್ಮನಿ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಫಲಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಗರ್ಭಸ್ಥಂ ಹೇಮಬೀಜಂ ವಿಭಾವಸೋಃ ।
ಅನಂತಪುಣ್ಯಫಲದಮತಃ ಶಾಂತಿಂ ಕುರುಷ್ವ ಮೇ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಸುವರ್ಣಪುಷ್ಪದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯೌ ಚ ಧರಣೀ ವಿದ್ಯುದಗ್ನಿಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ತ್ವಮೇವ ಸರ್ವಜ್ಯೋತೀಂಷಿ ಆರ್ತಿಕ್ಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಮಹಾನೀರಾಂಜನ ದೀಪಂ
ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ನಮೋ ದೇವ್ಯೈ ಮಹಾದೇವ್ಯೈ ಶಿವಾಯೈ ಸತತಂ ನಮಃ ।
ನಮಃ ಪ್ರಕೃತ್ಯೈ ಭದ್ರಾಯೈ ನಿಯತಾಃ ಪ್ರಣತಾಃ
ಸ್ಮೃತಾಂ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಂ ಸಮ...॥

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾತ್ರಯಂ ಚೈವ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಪದೇ ಪದೇ ।
ಪಾಪಘ್ನಂ ತವ ದೇವೇಶಿ ದುಃಖಂ ಮೇ ಹರ ಸುವ್ರತೇ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಸಾಂಷ್ಟಾಂಗೋಽಯಂ ಪ್ರಣಾಮಸ್ತೇ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಯಥಾವಿಧಿ।
ತ್ವದ್ದಾಸೀ ಇತಿ ಮೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಸೀದ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ॥
ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ನಮಸ್ಕಾರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಗೀತಂ ಸ....। ನೃತ್ಯಂ ಸ....।
ವಾದ್ಯಂ ಸ....। ಛತ್ರಂ ಸ....। ಚಾಮರಂ ಸ....। ವ್ಯಜನಂ ಸ....।
ಸರ್ವರಾಜೋಪಚಾರಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಆವಾಹನಂ ನ ಜಾನಾಮಿ ನ ಜಾನಾಮಿ ವಿಸರ್ಜನಂ ।
ಪೂಜಾಂ ಚೈವ ನ ಜಾನಾಮಿ ಕ್ಷಮ್ಯತಾಂ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ॥
ಅನ್ಯಥಾ ಶರಣಂ ನಾಸ್ತಿ ತ್ವಮೇವ ಶರಣಂ ಮಮ ।
ತಸ್ಮಾತ್ಕಾರುಣ್ಯಭಾವೇನ ರಕ್ಷಸ್ವ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ॥

ಗತಂ ಪಾಪಂ ಗತಂ ದುಃಖಂ ಗತಂ ದಾರಿದ್ರ್ಯಮೇವ ಚ ।
ಆಗತಾ ಸುಖಸಂಪತ್ತಿಃ ಪುಣ್ಯಾಚ್ಚ ತವ ದರ್ಶನಾತ್ ॥

ಮಂತ್ರಹೀನಂ ಕ್ರಿಯಾಹೀನಂ ಭಕ್ತಿಹೀನಂ ಸುರೇಶ್ವರಿ ।
ಯತ್ಪೂಜಿತಂ ಮಯಾ ದೇವಿ ಪರಿಪೂರ್ಣಂ ತದಸ್ತು ಮೇ ॥

ಪುತ್ರಾನ್ ದೇಹಿ ಧನಂ ದೇಹಿ ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ದೇಹಿ ಮಂಗಲೇ।
ಅನ್ಯಾಂಶ್ಚ ಸರ್ವಕಾಮಾಂಶ್ಚ ದೇಹಿ ದೇವಿ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥

ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ॥

ಪೂಜಾಸಾಂಗತಾಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಅರ್ಘ್ಯಪ್ರದಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಸರ್ವಸಂಪತ್ಪ್ರದೇ ದೇವಿ ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರದಾಯಿನಿ ।
ಮಂಗಳಗೌರಿ ಮಾಂ ಪಾಹಿ ಗೃಹಾಣಾರ್ಘ್ಯಂ
ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥

ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ಇದಮರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಯಸ್ಯ ಸ್ಮೃತ್ಯಾ ಚ ನಾಮೋಕ್ತ್ಯಾ ತಪಃಪೂಜಾಕ್ರಿಯಾದಿಷು ।
ನ್ಯೂನಂ ಸಂಪೂರ್ಣತಾಂ ಯಾತಿ ಸದ್ಯೋ ವಂದೇ ತಮಚ್ಯುತಂ॥

ಅನೇನ ಯಥಾಜ್ಞಾನೇನ ಕೃತಪೂಜನೇನ ತೇನ ಶ್ರೀಶಿವ
ಮಂಗಳಗೌರ್ಯೌ ಪ್ರೀಯೇತಾಂ ॥

ಶ್ರೀಶಿವಮಂಗಳಗೌರೀ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ವಾಯನದಾನಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಅನ್ನಂ ಕಂಚುಕಸಂಯುಕ್ತಂ ಸವಸ್ತ್ರಫಲದಕ್ಷಿಣಂ ।
ವಾಯನಂ ಗೌರಿ ವಿಪ್ರಾಯ ದದಾಮಿ ಪ್ರೀತಯೇ ತವ ॥

ಸೌಭಾಗ್ಯಾರೋಗ್ಯ ಕಾಮಾನಾಂ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಯೇ ।
ಗೌರೀಗಿರೀಶತುಷ್ಟ್ಯರ್ಥಂ ವಾಯನಂ ತೇ ದದಾಮ್ಯಹಂ ॥

‡ ಲಡ್ಡು ಕಂಚುಕಸಂಯುಕ್ತಂ ಸವಸ್ತ್ರಫಲದಕ್ಷಿಣಂ ।
ಮಾತ್ರೇ ಸುವಾಸಿನೀಭ್ಯಶ್ಚ ದೇಯಂ ವಾಯನಮುತ್ತಮಂ ॥
ಜನನೀಂ ಮಾತೃ ಸಂಬಂಧಿಸ್ತ್ರಿಯಃ ಷೋಡಶ ಭೋಜಯೇತ್ ।
ನೀರಾಜನಂ ತತಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ದೀಪೈಃ ಷೋಡಶಸಂಖ್ಯಕೈಃ ॥
ಭೋಕ್ತ್ರ್ಯಾಃ ದೀಪಕಾಶ್ಚಾರ್ಥಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಸಹ ಸ್ವಯಂ ತತಃ ।
ಅನ್ನಂ ಲವಣವರ್ಜಂ ತು ಸ್ವಯಂ ಮೌನೇನ ಭೋಜಯೇತ್ ॥
ಸುವಾಸಿನೀಶ್ಚಾಪಿ ತಥಾ ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರಭೂಷಣೈಃ ।
ಪೂಜಯೇಚ್ಚ ತತಃ ಪಶ್ಚಾತ್ಕುರ್ಯಾದ್ಗೌರೀವಿಸರ್ಜನಂ ॥
ವಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರತಿಮಾ ದೇಯಾ ರತ್ನವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಭೂರಿಶಃ ।
ಏವಂ ಕೃತೇ ವಿಧಾನೇಽಸ್ಮಿನ್ ನಾರ್ಯವೈಧವ್ಯಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಮಂಗಳಗೌರೀ ಪೂಜಾ ಸಮಾಪ್ತ ॥

---

‡ ಕಡಲೇ ಉಂಡೆ, ಖಣ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಅರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮ, ಮಂಗಲ ಸೂತ್ರ, ದಕ್ಷಿಣೆ ವಗೈರೆ ಕೂಡಿದ ಮೊರದ ಬಾಗಿಣವನ್ನು ತಾಯಿಗೆ ಮತ್ತು ಸುವಾಸಿನಿಯರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ತಾಯಿಯ ಬಳಗಕ್ಕೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಹದಿನಾರು ಆರತಿಗಳಿಂದ ಗೌರಿಗೆ ಆರತಿಮಾಡಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ತಾನೂ ತಿನ್ನಬೇಕು. ಮೇಲುಪ್ಪನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಾತಾಡದೇ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು.. ಆಮೇಲೆ ಗೌರಿಯನ್ನು ವಿಸರ್ಜನಮಾಡಬೇಕು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಮುತ್ತೈದೆತನವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವಳು.

॥ ಶ್ರೀ ಮಂಗಳಗೌರೀ ಪೂಜಾ ಸಮಾಪ್ತ ॥

|| ಶ್ರೀ ಮಂಗಳಗೌರೀ ಕಥಾ ಪ್ರಾರಂಭಃ ||

ಸ್ವಸ್ತ್ಯಸ್ತು ಸತಾಂ ಅಖಿಲಸನ್ಮಂಗಲಾನಿ ಭವಂತು ಶ್ಲೋಕೈಕಶ್ರವಣ ಪಠಣಮಾತ್ರೇಣ ವಕ್ತುಶ್ಚ ಶ್ರೋತೄಣಾಂ ನಿಖಿಲಕಲಿಕೃತಕಲ್ಮಷಾಪನೋದನ ಪಟುತರೇ ಧರ್ಮಾದ್ಯಖಿಲ ಪುರುಷಾರ್ಥಸಾಧನೀಭೂತೇ ಶ್ರೀಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣೇ ಮಂಗಳಗೌರೀ ಕಥಾ-ಪ್ರಾರಂಭಃ ಹರಿಃಓಂ ಶ್ರೀಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ॥

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಉವಾಚ—

ನಂದನಂದನ ಗೋವಿಂದ ಶ್ರುಣ್ವತೋ ಬಹುಲಾಃ ಕಥಾಃ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಉತ್ಕೃಷ್ಟಪುತ್ರಾಯುಷ್ಕರಂ ಶ್ರಾವಯ ಮೇ ವ್ರತಂ ||೧||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ—

ಅವೈಧವ್ಯಕರಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ವ್ರತಂ ಚಾರಿನಿಷೂದನ ।
ಶ್ರುಣು ತ್ವಂ ಸಾವಧಾನಃಸನ್ ಕಥಾಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಪುರಾತನೀಂ ||೨||
ಕುಂಡಿನಂ ನಾಮ ನಗರಂ ಖ್ಯಾತಸ್ತತ್ರ ದ್ವಿಜಪ್ರಿಯಃ ।
ಆಸೀದ್ವಣಿಕ್ ಧರ್ಮಪಾಲೋ ನಾಮ್ನಾ ಬಹುಧನೋಽಪಿ ಸಃ ||೩||
ಸಪತ್ನಿಕೋಹ್ಯ ಪುತ್ರೋಽಸೌ ನಾಸ್ತೀತಿ ವ್ಯಾಕುಲೋ ಹೃದಿ ।
ತಸ್ಯ ಗೇಹೇ ಭಸ್ಮಲಿಪ್ತೋ ದೇಹೇ ರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಕಃ ||೪||

ಧರ್ಮರಾಜನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ—ನಂದಗೋಪನ ಪುತ್ರನೇ ನಿನ್ನಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆನು. ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳ ಆಯುಷ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವ ವ್ರತ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳು || ೧ || ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ— ಅರಿಮರ್ದನನೇ! ವೈಧವ್ಯ ಬರದಿರುವ ವ್ರತವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಪುರಾತನ ಕಥೆ ಇದು, ಸಾವಧಾನಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೇಳು. || ೨ || ಕುಂಡಿನವೆಂಬ ನಗರದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಪಾಲನೆಂಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ದಾನ-ಧರ್ಮದಿಂದ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದನು. ||೩|| ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಪತ್ನೀಸಹಿತನಾಗಿ ಬಹು ವ್ಯಾಕುಲಚಿತ್ತನಾಗಿದ್ದನು. || ೪ ||

ಜಟಿಲೋ ಭಿಕ್ಷುಕೋ ನಿತ್ಯಂ ಆಗಚ್ಛನ್ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಃ ।
ನ ಸ್ವೀಕುರ್ವತ್ಯೋದನಂ ಸ ಇತಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಬಲಾಽವದತ್ ॥೫॥
ಸ್ವಾಮಿನ್ನಯಂ ಸದಾಯಾತಿ ಭಿಕ್ಷುಕೋ ಜಟಿಲೋ ಗೃಹೇ ।
ನ ಸ್ವೀಕರೋಽತ್ಯಸ್ಮದನ್ನಮಿತಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾತ್ವಮಮಾಧಿಕಂ ॥೬॥
ದುಃಖಂ ಪ್ರಜಾಯತೇನಿತ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭಾರ್ಯಾಂ ವಚೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥೭

ಧರ್ಮಪಾಲ ಉವಾಚ—

ಪ್ರಿಯೇ ಕದಾಚಿದ್ಗುಪ್ತಾ ತ್ವಂ ಸಸುವರ್ಣಾಽಂಗಣೇ ಭವ ।
ಯದಾ ಭಿಕ್ಷಾರ್ಥಮಾಯಾತಿ ಭಿಕ್ಷೋರ್ವಸ್ತ್ರಾಂತರೇ ತ್ವಯಾ ॥೮॥
ತದಾ ತಸ್ಯ ಪ್ರದೇಯಾನಿ ಸುವರ್ಣಾನಿ ಪ್ರಿಯೇಽನಘೇ ।
ಅನಂತರಂ ತಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾಽಚೀಕರತ್ ಸ್ವಾಮಿನೋದಿತಂ ॥೯॥
ಜಟಿಲೇನ ತು ಸಾ ಶಪ್ತಾಽಪತ್ಯಂ ತೇ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಷೋರಿದಂ ವಾಕ್ಯಂ ದುಃಖಿತಾ ತಮುವಾಚ ಹ ॥೧೦॥
ಸ್ವಾಮಿನ್ ಶಪ್ತಾ ತ್ವಯಾ ಪಾಪಾಚ್ಛಾಪಾದುದ್ಧರ ಸಂಪ್ರತಿ ।

ಆದರೆ ನಿತ್ಯವೂ ಮನೆಗೆ ಬರುವ ಭಸ್ಮರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಸುಂದರ ಜಟಾಧಾರಿ ಭಿಕ್ಷುಕನು ಭಿಕ್ಷೆ ಸ್ವೀಕಾರಮಾಡದೇ ಹೋಗುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಮನೆಯೊಡತಿಯು ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ— ॥೫॥ ಪ್ರಿಯನೇ ಈ ಭಿಕ್ಷುಕನು ನಿತ್ಯವೂ ಬರುವನು. ಭಿಕ್ಷಾನ್ನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಬಹು ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ॥೬॥ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಧರ್ಮಪಾಲನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ— ॥೭॥"ಪ್ರಿಯೇ, ಒಂದು ದಿನ ನೀನು ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಗುಪ್ತವಾಗಿ ನಿಲ್ಲು, ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ಬಂದಾಗ್ಯೆ ಅವನ ಜೋಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ॥೮॥ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹಾಕು." ಅವನು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಮಾಡಿದಳು. ॥೯॥ ಆ ತಾಪಸನು "ನಿನಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗದಿರಲಿ." ಎಂದು ಶಪಿಸಿದನು. ಆ ಶಾಪವನ್ನು ಕೇಳಿ, ಬಹಳ ದುಃಖಿತಳಾಗಿ ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ— ॥೧೦॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತಸ್ಯ ಚರಣೌ ವವಂದೇ ದೀನಭಾಷಿಣೀ ||೧೧||

ಜಟಿಲ ಉವಾಚ—

ಭರ್ತುಃ ಸಮೀಪೇ ವಕ್ತವ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ಪುತ್ರಿ ಮಮಾಜ್ಞಯಾ |
ನೀಲವಸ್ತ್ರಂ ಸಮಾರುಹ್ಯ ನೀಲಾಶ್ವಂ ಗಚ್ಛ ಕಾನನಂ ||೧೨||
ಖನನಂ ತತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಯತ್ರಾಶ್ವಸ್ತೇ ಸ್ಖಲಿಷ್ಯತಿ |
ರಮ್ಯಂ ಪಕ್ಷಿಭಿರಾಯುಕ್ತಂ ಮೃಗಸಂಘದ್ರುಮಾಕುಲಂ ||೧೩||
ಸುವರ್ಣರಚಿತಂ ರತ್ನಮಾಣಿಕ್ಯಾದಿ ವಿಭೂಷಿತಂ |
ನಾನಾಪುಷ್ಪೈ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ದೃಶ್ಯಂ ದೇವಾಲಯಂ ತತಃ ||೧೪||
ವರ್ತತೇ ತತ್ರ ಭವತೀ ಭವಾನೀ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಾ |
ಆರಾಧಯ ತ್ವಂ ಮನಸಾ ಯಥಾವಿಧ್ಯುದ್ಧರಿಷ್ಯತಿ ||೧೫||
ತ್ವಾಂ ಭವಾನೀತಿ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಷೋಃ ಸುಖಪ್ರದಂ |

ಸ್ವಾಮೀ ! ನಿನ್ನಿಂದ ಶಪಿತಳಾದ ನನ್ನ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡು ಎಂದು ಅವನ ಪಾದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಪರೆಯುತ್ತಾ ಬಿದ್ದಳು. || ೧೧ || ಜಟಿಲನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ— ಮಗಳೇ! ನನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ನಿನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು. "ನೀಲವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ನೀಲ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿ, || ೧೨ || ನಾನಾ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದ, ಮೃಗಗಳಿಂದ, ವೃಕ್ಷಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ರಮಣೀಯವಾದ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಎಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕುದುರೆಯು ಮುಗ್ಗರಿಸುವದೋ ಅಲ್ಲಿ ನೆಲವನ್ನು ಅಗಿಸು, ||೧೩|| ಅಲ್ಲಿ ಅನರ್ಘ್ಯರತ್ನಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತವಾದ ನಾನಾ ಪರಿಮಳಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ದೇವಾಲಯವು ಕಾಣುವದು. || ೧೪ || ಅಲ್ಲಿ ಭಕ್ತವತ್ಸಲೆಯಾದ ಭವಾನೀ ದೇವಿಯು ಇರುವಳು. ಅವಳನ್ನು ನೀನು ಯಥಾವಿಧಿಯಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಜಿಸು ! ಭವಾನಿಯು ನಿನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವಳು." ||೧೫|| ಭಿಕ್ಷುವಿನ ಇಂತಹ ಸುಖಕರವಾದ

ವವಂದೇ ತಸ್ಯ ಚರಣೌ ಪುನಃಪುನರುವಾಚ ಹ ||೧೬||
ತದೈವ ಕಾಲೇ ಜಟಿಲೋ ಸ್ಯಂತರ್ಧಾನಗತೋ ಭಭೂವ ಸಃ ।
ಸಾಽವದತ್ಪತಿಮತ್ರೈಹಿ ಶೃಣು ಭಿಕ್ಷೂಕ್ತಮಾದರಾತ್ ||೧೭||
ಯಥೋಕ್ತಮವದದ್ಭರ್ತಾ ತತ್ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ನೀಲವಸ್ತ್ರಃ ಸಮಾರುಹ್ಯ ನೀಲಾಶ್ವಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತೋ ವನಂ ||೧೮||
ಗಚ್ಛನ್ ನಾನಾವಿಧಾನ್ ವೃಕ್ಷಾನ್ ಪಥಿ ಪಶ್ಯನ್ ಭಯಾಕುಲಃ ।
ಮೃಗಾನ್ ಸಿಂಹಾನ್ ದಂದಶೂಕಾನ್ ಪಥಿ ಪಶ್ಯನ್ ಭಯಾಕುಲಃ ||
ದದರ್ಶಾಸೌ ತಡಾಗಂ ಚ ಬಾಹುಲ್ಯೇನ ವಿರಾಜಿತಂ ।
ರಕ್ತನೀಲೋತ್ಪಲಶ್ಚಕ್ರವಾಕದ್ವಂದ್ವೈಶ್ಚ ರಾಜಿತಂ ||೨೦||
ಸ್ನಾನಂ ಚಕಾರ ತತ್ರಾಸೌ ತರ್ಪಣಾದ್ಯಪಿ ಭೂರಿಶಃ ।
ಪುನರಶ್ವಂ ಸಮಾರುಹ್ಯ ಜಗಾಮ ಗಹನಂ ವನಂ ||೨೧||
ಸ್ಖಲಿತಂ ವಾಜಿನಂ ಪಶ್ಯನ್ ಅಶ್ವಾದುತ್ತೀರ್ಯ ಏವ ಚ ।
ಚಖಾನ ಪೃಥಿವೀಂ ತತ್ರ ಯಾವದ್ದೇವಾಲಯಂ ಗತಃ ||೨೨||

ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಪುನಃಪುನಃ ಅವನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದಳು.
||೧೬|| ತತ್‍ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಜಟಾಧಾರಿಯು ಅಂತರ್ಧಾನನಾದನು.
ಧರ್ಮಪಾಲನ ಹೆಂಡತಿಯು ಗಂಡನನ್ನು ಕರೆದು ಆ ಜಟಾಧಾರಿಯ
ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದಳು. ||೧೭|| ಆಗ ಧರ್ಮಪಾಲನು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ,
ನೀಲವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ನೀಲಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿಕೊಂಡು ವನಕ್ಕೆ
ಹೋದನು. ||೧೮|| ಆ ಗಹನಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹ ವ್ಯಾಘ್ರ ಮೊದಲಾದ
ಹಿಂಸ್ರಪಶುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಭಯಾಕುಲನಾದನು ||೧೯|| ಕೆಂಪು ನೀಲ
ಕಮಲಗಳಿಂದಲೂ ಚಕ್ರವಾಕವೇ ಮೊದಲಾದ ಪಕ್ಷಿಗಣದಿಂದಲೂ
ಶೋಭಾಯಮಾನವಾದ ಸರೋವರವನ್ನು ನೋಡಿದನು||೨೦|| ಆ ಸರಸ್ಸಿ
ಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಾಹ್ನಿಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪುನಃ ಅಶ್ವಾರೂಢನಾಗಿ
ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ||೨೧|| ಕುದುರೆಯು ಮುಗ್ಗರಿಸಿತು. ಅದೇ
ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಗಿಸಲಾಗಿ ದೇವಾಲಯವು ಕಂಡಿತು. ||೨೨|| ಆ ಬೃಹದಾ

ದದರ್ಶ ಚ ಮಹಾಸ್ಥೂಲಂ ದೇವಾಲಯಮಸೌ ತತಃ ।
ರತ್ನೈರ್ಮರ್ಕತ್ರಫಲೈಶ್ಚೈವ ಮಾಣಿಕ್ಯೈಶ್ಚಾಪಿ ಸರ್ವತಃ ॥೨೩॥
ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಜಟಿಲವಾಕ್ಯಂ ಸ್ಮೃತ್ವಾಽತಿವಿಸ್ಮಿತಃ ।
ಸುವರ್ಣಯುಕ್ತವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಚಂದನಾನ್ಯಕ್ಷತಾನ್ ಶುಭಾನ್ ॥೨೪॥
ಚಂಪಕಾದೀನಿ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಧೂಪದೀಪೌ ವಿಶೇಷತಃ ।
ನಾನಾಪಕ್ವಾನ್ನಸಂಯುಕ್ತಂ ರಸೈಃ ಷಡ್ಭಿಃ ಸಮನ್ವಿತಂ ॥೨೫॥
ನಾನಾಶಾಕೈಃ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಸದುಗ್ಧಘೃತಶರ್ಕರಂ ।
ನೈವೇದ್ಯಂ ಕರಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಚಂದನಂ ಮಲಯಾದ್ರಿಜಂ ॥೨೬॥
ಸಂಪಾದ್ಯ ತುಷ್ಟಹೃದಯಃ ಫಲತಾಂಬೂಲದಕ್ಷಿಣಾಃ ।
ಜಜಾಪ ಮಂತ್ರಾನ್ ಗುಪ್ತೋಽಸೌ ಸಗುಣಧ್ಯಾನಪೂರ್ವಕಂ ॥೨೭॥
ದೇವೀ ಭಕ್ತಂ ತದಾಲೋಕ್ಯ ಲೋಭಯಾಮಾಸ ಸಾದರಂ ।
ಪ್ರಸನ್ನಾವದದಶ್ರೀಯಂ ಪೂಜಾ ಸಂಪಾದಿತಾ ಕಥಂ ॥೨೮॥
ಯೇನ ಸಂಪಾದಿತಾ ತಸ್ಮೈ ದದಾಮಿ ವರಮದ್ಭುತಂ ।
ಇತಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ಧರ್ಮಪಾಲೋ ದೇವ್ಯಗ್ರೇ ಪ್ರಾಂಜಲಿಸ್ಥಿತಃ ॥೨೯॥

ಕಾರದ ದೇವಾಲಯವು ಸುತ್ತು ರತ್ನಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿದಿರುವುದು ಕಂಡು ॥೨೩॥ ಆ ತಾಪಸನ ಮಾತನ್ನು ನೆನೆದು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದನು. ॥೨೪॥ ಆ ಭವಾನಿ ಪೂಜೆಗೋಸುಗ ಅಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳನ್ನು, ॥೨೫॥ ಸೇವಂತಿಗೆ ಮೊದಲಾದ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು, ಷಡ್ರಸೋಪೇತವಾದ ನಾನಾ ಭಕ್ಷ್ಯ ಭೋಜ್ಯ ಲೇಹ್ಯ ಪೇಹ್ಯಗಳನ್ನು, ॥೨೬॥ ಫಲತಾಂಬೂಲದಕ್ಷಿಣಾದಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆನಂದತುಂದಿಲನಾಗಿ ಸಗುಣೋಪಾಸನೆಯಿಂದ ಗೌಪ್ಯವಾಗಿ ದೇವಿಯ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿದನು. ॥೨೭॥ ದೇವಿಯು ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗಿ ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ ॥೨೮॥ "ಯಾವನು ಇಷ್ಟು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದವನು ಅವನಿಗೆ ಅದ್ಭುತವಾದ ವರವನ್ನು ಕೊಡುವೆನು" ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಧರ್ಮಪಾಲನು ದೇವಿಯ ಮುಂದೆ ಕೈಜೋಡಿಸಿ

ಭಗವತ್ಯುವಾಚ—
ಧರ್ಮಪಾಲ ತ್ವಯಾ ಸಮ್ಯಕ್ ಪೂಜಾ ಸಂಪಾದಿತಾಽನಘ ।
ವರಂ ವಾಚಯ ಮದ್ಭಕ್ತ ! ದದಾಮಿ ಬಹುಲಂ ಧನಂ ॥೩೦॥

ಧರ್ಮಪಾಲ ಉವಾಚ—
ಬಹುಲಾ ಧನಸಂಪತ್ತಿರ್ವರ್ತತೇ ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದತಃ ।
ಅಪತ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಪಿತೄಣಾಂ ತಾರಕಂ ಶುಭಂ ॥೩೧॥
ಆಯಾತಿ ಭಿಕ್ಷುಕೋ ಗೇಹೇ ನ ಗೃಹ್ಣಾತಿ ಮದನ್ನಕಂ ।
ತೇನ ಮೇ ಬಹುಲಂ ದುಃಖಂ ಸಭಾರ್ಯಸ್ಯೋಪಜಾಯತೇ ॥೩೨॥

ಇತಿ ದೀನವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ದೇವೀ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ।

ದೇವ್ಯುವಾಚ—
ಧರ್ಮಪಾಲಕ ತೇಽದೃಷ್ಟೇಽಪತ್ಯಂ ನಾಸ್ತಿಸುಖಪ್ರದಂ ॥೩೩॥
ತಥಾಪಿ ಕಿಂ ಯಾಚಯಸಿ ಕನ್ಯಾಂ ವಿಗತಭರ್ತೃಕಾಂ ।
ಪುತ್ರಮಲ್ಪಾಯುಷಂ ವಾಥಾಪ್ಯಂಧಂ ದೀರ್ಘಾಯುಷಂ ಸುತಂ॥೩೪॥

ಕೊಂಡು ನಿಂತನು ! ॥೨೯॥ ದೇವಿಯು "ಧರ್ಮಪಾಲ ! ಬಹು ಉತ್ತಮ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವಿ ! ವರವನ್ನು ಕೇಳು, ವಿಪುಲೈಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವೆನು." ॥೩೦॥ ಧರ್ಮಪಾಲನು "ದೇವಿ ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಸಂಪತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕುಲವನ್ನುದ್ಧರಿಸುವ ಸಂತಾನವನ್ನು ಬೇಡುವೆನು" ॥೩೧॥ ಒಬ್ಬ ಭಿಕ್ಷುಕನು ನಿತ್ಯ ಬರುವ, ಅನ್ನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಬಹು ದುಃಖ ವಾಗುತ್ತದೆ. ॥೩೨॥ ಇಂಥ ದೀನವಚನವನ್ನು ಕೇಳಿ, ದೇವಿಯು "ಧರ್ಮಪಾಲ ! ನಿನ್ನ ದೈವದಲ್ಲಿ ಸುಖಪ್ರದನಾದ ಪುತ್ರನಿಲ್ಲ." ॥೩೩॥ ಹೀಗಿದ್ದರೂ ವಿಧವಾ ಮಗಳನ್ನು, ಅಥವಾ ಅಲ್ಪಾಯುಷಿಯಾದ ಮಗನನ್ನು ಅಥವಾ ದೀರ್ಘಾಯುಷಿಯಾದ ಕುರುಡ ಮಗನನ್ನು ಬೇಡುವಿಯಾ? ॥೩೪॥ ಅದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಪಾಲನು "ಅಲ್ಪಾಯುಷಿಯಾದ

ಧರ್ಮಪಾಲ ಉವಾಚ—
ಪುತ್ರಮಲ್ಪಾಯುಷಂ ದೇಹಿ ತಾವತಾ ಕೃತಕೃತ್ಯತಾಂ ।
ಪ್ರಾಪ್ನೋಮಿಚೋದ್ಧರಿಷ್ಯಾಮಿ ಪಿತೄಂಶ್ಚ ಮಮ ಘೋರಗಾನ್ ॥೩೫॥
ದೇವ್ಯುವಾಚ—
ಮತ್ಪಾರ್ಶ್ವೇ ವರ್ತಮಾನಸ್ಯ ನಾಭಾವಾರುಹ್ಯ ಶುಂಡಿನಃ ।
ತತ್ಪಾರ್ಶ್ವವರ್ತಿಚೂತಸ್ಯ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಫಲಮುದ್ಭುತಂ ॥೩೬॥
ಪತ್ನ್ಯೈ ದೇಯಂ ತತಃಪುತ್ರೋಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಇತಿ ದೇವೀವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಗತ್ವಾ ತತ್ಪಾರ್ಶ್ವ ಏವ ಚ ॥೩೭॥
ನಾಭಿಂ ಗಜಮುಖಸ್ಯಾಥಾರುಹ್ಯ ಜಗ್ರಾಹ ಮೋಹತಃ ।
ಫಲಾನ್ಯತ್ರೀರ್ಯ ಚ ತತಃ ಫಲಮೇಕಂ ದದರ್ಶ ಸಃ ॥೩೮॥
ಏವಂ ಪುನಃ ಪುನಃ ಕುರ್ವನ್ ಫಲಮೇಕಂ ದದರ್ಶ ಸಃ ।
ಕ್ಷುಬ್ಧೋ ಗಣಪತಿಶ್ಚಾಥ ಧರ್ಮಪಾಲಂ ಸ ಶಪ್ತವಾನ್ ॥೩೯॥
ಷೋಡಶೇ ವತ್ಸರೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಅಹಿಃ ಪುತ್ರಂ ದಶಿಷ್ಯತಿ ।
ಧರ್ಮಪಾಲೋ ಫಲಂ ಸಮ್ಯಗ್ ವಸ್ತ್ರೇ ಬಧ್ವಾಗಮದ್ ಗೃಹಂ॥೪೦॥

ಪುತ್ರನನ್ನೇ ದಯಪಾಲಿಸು!'' ಅದರಿಂದಲೇ ಕೃತಕೃತ್ಯನಾಗಿ ನನ್ನ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವೆನು ॥೩೫॥ ಅದಕ್ಕೆ ದೇವಿಯು—''ನನ್ನ ಮಗ್ಗಲಲ್ಲಿ ಇರುವ ಗಣಪತಿಯು ಹೊಕ್ಕಳಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಮಗ್ಗಲಿಗಿರುವ ಮಾವಿನ ಗಿಡದ ದಿವ್ಯ ಫಲವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ॥೩೬॥ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕೊಡು, ಅದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಪುತ್ರನು ಆಗುವನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.'' ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ದೇವಿಯ ಪಾರ್ಶ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ॥೩೭॥ ಗಣಪತಿಯ ಹೊಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿನಿಂತು, (ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ) ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹರಿಯುತ್ತಾ ಹಲವು ಸಲ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು॥೩೮॥ ಒಂದು ದಿವ್ಯಫಲವನ್ನು ನೋಡಿದನು ಇದರಿಂದ ಸಿಟ್ಟಾದ ಗಣಪತಿಯು ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು ॥೩೯॥ ನಿನ್ನ ಪುತ್ರನಿಗೆ ಹದಿನಾರನೇ ವರುಷ ಹಾವು ಕಡಿಯುವದು. ಧರ್ಮಪಾಲನು ಫಲವನ್ನು ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು

ಫಲಂ ಪತ್ನ್ಯೈ ದದೌ ಸಾಪಿ ಭಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ಪತಿವ್ರತಾ ।
ಗರ್ಭಂ ಸಾ ಧಾರಯಾಮಾಸ ಪತ್ಯಾ ಸಹ ಸುಸಂಗತಾ ||೪೧||
ಸಂಪೂರ್ಣೇ ನವಮೇ ಮಾಸೇ ಪ್ರಾಸೂತ ಸುತಮುತ್ತಮಂ ।
ಜಾತಕರ್ಮ ಚಕಾರಾಸ್ಯ ಪಿತಾ ಸಂತುಷ್ಟಮಾನಸಃ ||೪೨||
ಷಷ್ಠಿಪೂಜಾ ಚಕಾರಾಸ್ಯ ಷಷ್ಠೇ ತು ದಿವಸೇ ತತಃ ।
ದ್ವಾದಶೇಽಹನಿ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಶಿವನಾಮ್ನಾ ಜುಹಾವ ತಂ ||೪೩||
ಷಷ್ಠೇ ಮಾಸಿ ಚಕಾರಾಸಾವನ್ನಪ್ರಾಶನಮುತ್ತಮಂ ।
ತೃತೀಯೇ ವತ್ಸರೇ ಚೂಡಾಮಷ್ಟಮೇಽಬ್ದೇ ಹ್ಯನುತ್ತಮಂ ||೪೪||
ಕೃತ್ವೋಪನಯನಂ ಪಾರ್ಥ ! ವಿಪ್ರೋಽಭೂತ್ತುಷ್ಟಮಾನಸಃ ।
ದಶಮೇ ವತ್ಸರೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇಽಬ್ರವೀದ್ಭಾರ್ಯಾ ಪತಿವ್ರತಾ ||೪೫||

ಭಾರ್ಯೋವಾಚ—
ಬಾಲಕಸ್ಯ ವಿವಾಹೋಽಪಿ ಕರ್ತವ್ಯಃ ಸುಮುಹೂರ್ತಕೇ ।
ಧರ್ಮಪಾಲ ಉವಾಚ —
ಮಯಾ ಸಂಕಲ್ಪಿತಂ ಕಾಶ್ಯಾಂ ಗಮನಂ ಬಾಲಕಸ್ಯ ತತ್ ||೪೬||

ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ||೪೦|| ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಫಲಭಕ್ಷಣದಿಂದ ಅವಳು ಗರ್ಭಧಾರಣ ಮಾಡಿದಳು ||೪೧|| ಒಂಭತ್ತು ತಿಂಗಳಾದಮೇಲೆ ಗಂಡುಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ತಂದೆಯು ಆನಂದದಿಂದ ಜಾತಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಿದನು ||೪೨|| ಮುಂದೆ ಆರನೇದಿನ ಈರಲವನ್ನು ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿನ 'ಶಿವ' ಎಂದು ನಾಮಕರಣಮಾಡಿ ||೪೩|| ಆರನೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು. ಮೂರನೇ ವರ್ಷ ಚಂಡಿಕೆ, ಎಂಟನೇ ವರ್ಷ ||೪೪|| ಉಪನಯನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದೆನೆಂದು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟನು. ಹತ್ತನೇ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲು ತಾಯಿಯು ||೪೫|| "ಹುಡುಗನ ವಿವಾಹವನ್ನು ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು" ಎಂದಳು. ಅದಕ್ಕೆ ತಂದೆಯು—"ಬಾಲಕನು ||೪೬||

ಕೃತ್ವಾ ಸಮಾಯಾತು ತತೋ ವಿವಾಹೋಽಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಪುತ್ರೋಽಸೌ ಪ್ರೇಷಿತಸ್ತೇನ ಶಾಲಕೇನ ಸಮನ್ವಿತಃ ॥೪೭॥

ವಾರಾಣಸೀಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತೋಽಸೌ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಬಹುಲಂ ಧನಂ ।
ಕುರ್ವಂತೌ ಪಥಿ ಸದ್ಧರ್ಮಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪುರಮೀಯತುಃ ॥೪೮॥

ಕ್ರೀಡಂತಃ ಕನ್ಯಕಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾಸ್ತತ್ರ ದೇಶೇ ಮನೋರಮೇ ।
ತಾಸಾಂ ಸಮಾಜೇ ಗೌರಾಂಗೀ ಸುಶೀಲಾನಾಮಕನ್ಯಕಾ ॥೪೯॥

ತಯಾ ಸಹ ಸಖೀ ಕಾಚಿತ್ ಚಕಾರ ಕಲಹಂ ಭೃಶಂ ।
ಗಾಲನಂ ಚ ದದೌ ತಸ್ಯೈ ರಂಡೇಽಭಾಗ್ಯೇ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ॥೫೦॥

ಸುಶೀಲೋವಾಚ —
ಸಖಿ ತ್ವಯಾ ಗಾಲನಂ ಮೇ ವ್ಯರ್ಥಂ ದತ್ತಂ ಶುಭಾನನೇ ।
ಜನನ್ಯಾ ಮೇ ಮಾನವತ್ಯಾಶ್ಚಾಸ್ತಿ ಗೌರೀವ್ರತಂ ಶುಭಂ ॥೫೧॥
ತಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಾತ್ಸಕಲಾಃ ಸಂಬಂಧಿನ್ಯಃ ಪ್ರಿಯಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ।

ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿ ಬರಲಿ, ಆ ಮೇಲೆ ವಿವಾಹವಾಗುವದು. ಎಂದು ಅವನ ಸೋದರ ಮಾವನ ಸಂಗಡ ಕಾಶಿಗೆ ಕಳಿಸಿದನು. ॥೪೭॥ ಬಹು ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು, ಕಾಶಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಧಾನ-ಧರ್ಮ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದರು ॥೪೮॥ ಆ ಸುಂದರವಾದ ಊರ ಉಪವನದಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿರುವ ಕನ್ಯೆಯರ ನಡುವೆ ಸುಶೀಲಾ ಎಂಬುವ ಗೌರವರ್ಣದ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರು. ॥೪೯॥

ಅವಳ ಸಂಗಡ ಒಬ್ಬ ಗೆಳತಿಯು ಬಹಳ ಜಗಳ ಮಾಡಿದಳು "ರಂಡೆ" ಅಭಾಗಿನಿ, ಹೀಗೆಲ್ಲ ಬೈದಳು. ॥೫೦॥ ಆಗ್ಗೆ ಸುಶೀಲೆಯು ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ— ಗೆಳತಿಯೇ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಬೈದಿ! ನನ್ನ ಮಾತೋಶ್ರೀಯು ಮಂಗಳಕರವಾದ ಗೌರೀವ್ರತವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾಳೆ ॥೫೧॥ ಅದರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಆಪ್ತ ಸ್ತ್ರೀಯರೆಲ್ಲರೂ

ಆ ಜನ್ಮಾತ್ಸವಿಧವಾ ಜಾತಾಃ ಕಿಂ ಪುನಃ ಕನ್ಯಕಾ ಧ್ರುವಂ ||೫೨||
ವಕ್ಷ್ಯೇ ತಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವಂ ಕಿಂ ವ್ರತರಾಜಸ್ಯ ಭಾಮಿನಿ ।
ಪೂಜನೇ ಧೂಪದೀಪೋऽಯಂ ಯತ್ರ ತತ್ರ ಸುಖಂ ಭವೇತ್ ||೫೩||
ಇತಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ತತೋ ವಾಕ್ಯಂ ವಿಸ್ಮಯೋತ್ಫುಲ್ಲಲೋಚನಃ ।
ಮಾತುಲಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಬಾಲಕಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಂ ತತಃ ||೫೪||
ಶತಂ ಜೀವೀ ಭವೇದೇಷ ಏತದ್ಧಸ್ತಾತ್ಕ್ಷತಾ ಯದಿ ।
ಪತಂತ್ಯಮುಷ್ಯ ಶಿರಸಿ ಇತಿ ಭಾವ್ಯ ಪುನಃ ಪುನಃ ||೫೫||
ಸುಶೀಲಾಮೇವ ಪಶ್ಯನ್ ಸ ವಿಸ್ಮಯೋತ್ಫುಲ್ಲಲೋಚನಃ ।
ಸುಶೀಲಾ ಪ್ರಸ್ಥಿತಾ ಗೇಹೇ ತದನು ಪ್ರಸ್ಥಿತಾ ಉಭೇ ||೫೬||
ಸ್ವಗೃಹಂ ಪ್ರಾಪ ಗೌರಾಂಗೀ ನಿಕಟೇ ತದ್ ಗೃಹಸ್ಯ ತೌ ।
ಸತ್ತಡಾಗೇ ರಮ್ಯದೇಶೇ ವಾಸಂ ಚಕ್ರತುರಾದರಾತ್ ||೫೭||
ವಿವಾಹಕಾಲೇ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಸುಶೀಲಾಜನಕೋ ಹರಿಃ ।
ವಿವಾಹೋದ್ಯೋಗವಾನ್ ಜಾತೋ ಯೋಜಯಚ್ಚ ಹರಂ ವರಂ ೫೮

ಆಜನ್ಮ ಮುತ್ತೈದೆಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ಯೆಯರಿನ್ನೇನು ? ||೫೨|| ಆ ವ್ರತದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳಲಿ ! ಅತ್ಯಧಿಕ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದಷ್ಟು ಫಲವು ||೫೩|| "ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು" ಕೇಳಿ ಮಾವನು "ಈ ಸುಶೀಲೆಯ ಕೈಯಿಂದ ಅಳಿಯನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಕಿಕಾಳು ಬಿದ್ದರೆ ಚಿರಂಜೀವಿ ಆಗುವ"ನೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ||೫೪|| ||೫೫|| ಆ ಸುಶೀಲೆಯನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದನು. ಅವಳು ಮನೆಗೆ ಹೊರಟ ಮೇಲೆ ||೫೬|| ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅವಳ ಮನೆಯ ಸನಿಹದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆರೆಯದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಿದರು ||೫೭|| ವಿವಾಹ ಕಾಲವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲು ಸುಶೀಲೆಯ ತಂದೆ ಹರಿಯು "ಹರ" ಎಂಬುವ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು "ವರ" ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ||೫೮|| ಹರನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರು ಹರನು

ಅಸಮರ್ಥಂ ಹರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತನ್ಮಾತಾಪಿತರಾವುಭೌ ।
ಯುಯಾಚತುಃ ಶಿವಂ ಬದ್ಧಾಂಜಲೀವಿನಯಯುಕ್ತಕೌ ||೫೯||

ವರಪಿತರಾವೂಚತುಃ—
ಉಪಸ್ಥಿತೋ ವಿವಾಹೋ ನೌ ಪುತ್ರಸ್ಯ ಶುಭಯಾ ಹರೇಃ ।
ಸುಶೀಲಯಾ ಕನ್ಯಯಾಽಯಮಸಮರ್ಥಶ್ಚ ದೃಶ್ಯತೇ ||೬೦||

ಅತೋ ದೇಯಃ ಶಿವಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಗ್ನಕಾಲೇ ತ್ವಯಾ ವಿಭೋ ।
ಲಗ್ನಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ತತೋ ದೇಯೋಽಸ್ಮಭ್ಯಃ ಶಿವಸ್ತದಾ ||೬೧||

ಮಾತುಲ ಉವಾಚ—
ಅವಶ್ಯಂ ಲಗ್ನಕಾಲೇಽಸೌ ಶಿವೋ ಗ್ರಾಹ್ಯಃ ಪ್ರಿಯಂವದಃ ।
ತತೋ ಮುಹೂರ್ತೇ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ವಿವಾಹಮಕರೋಚ್ಛಿವಃ ||೬೨||

ತತ್ರೈವ ಶಯನಂ ಚಕ್ರೇ ಸ ಸುಶೀಲಃ ಪ್ರಿಯಂವದಃ ।
ಸ್ವಪ್ನೇ ಸಾ ಮಂಗಲಾಗೌರೀ ಮಾತೃರೂಪೇಣ ಭಾಸ್ವತಾ ||೬೩||

ಸಮರ್ಥನಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಮಾಡಿದ ಮಾವ-ಅಳಿಯಂದಿರಿಗೆ ವಿನಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ||೫೯|| ನನ್ನ ಮಗನ ವಿವಾಹವು ಮಂಗಲಕರಳಾದ ಸುಶೀಲೆಯ ಸಂಗಡ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ವರನಾದ ನಮ್ಮ ಮಗನು ಅಸಮರ್ಥನೆಂದು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ||೬೦|| ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಅಳಿಯನಾದ ಶಿವನನ್ನು ಲಗ್ನಕಾರ್ಯದ ಪೂರ್ತಿ ಕೊಡಿರಿ. ಲಗ್ನ ಮುಗಿದಮೇಲೆ ಪರತು ಕೊಡುವೆವು||೬೧|| ಶಿವನ ಮಾವನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ— "ಶಿವನನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ" ಎಂದನು. ನಂತರ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಲಗ್ನವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ||೬೨|| ಆ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿದನು. ಸುಶೀಲೆಯ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಗೌರಿಯು ತಾಯಿಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಬಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ— ||೬೩|| ಸುಶೀಲೆ! ನಿನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಕಚ್ಚುವದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ

ಸುಶೀಲಾಮುವದತ್ಸಾಧ್ವೀಂ ಹಿತಂ ವಚನಮೇವ ಚ ।

ಗೌರ್ಯುವಾಚ—

ಸುಶೀಲೇ ತವ ಗೌರಾಂಗಿ ಭರ್ತುರ್ದಂಶಾರ್ಥಮಾಗತಃ ।
ಮಹಾನ್ ಭುಜಂಗ ಉತ್ತಿಷ್ಠ ದುಗ್ಧಂ ಸ್ಥಾಪಯ ತತ್ಪುರಃ ||೬೪||
ಘಟಂ ಚ ಸ್ಥಾಪಯಾಶು ತ್ವಂ ತನ್ಮಧ್ಯೇ ಸ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ।
ಕೂರ್ಪಾಸಮಂಗಾನ್ನಿಷ್ಕಾಸ್ಯ ಬಂಧನೀಯಸ್ತ್ವಯಾ ಘಟಃ ||೬೫||
ಪ್ರಾತರುತ್ಥಾಯ ದೇಹಿ ತ್ವಂ ಮಾತ್ರೇ ವಾಯನಕಂ ಶುಭಂ ।
ಇತಿ ಗೌರೀವಚಃಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಶೀಲಾಕ್ಷಣಮುತ್ಥಿತಾ ||೬೬||
ದದರ್ಶಾಗ್ರೇ ನಿಶ್ವಸಂತಂ ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪಂ ಮಹಾಭಯಂ ।
ತತಶ್ಚಕಾರ ಗೌರ್ಯುಕ್ತಂ ಪ್ರವೃತ್ತಾ ನಿದ್ರಿತಂ ತತಃ ||೬೭||
ಉವಾಚ ವರ ಆಸನ್ನೋ ಕ್ಷುಲ್ಲಗ್ನಾ ಮಹತೀ ಮಮ ।
ಭಕ್ಷಣಾಯಾಶು ದೇಹಿ ತ್ವಂ ಲಡ್ಡುಕಾದಿಕಮುತ್ತಮಂ ||೬೮||
ಶ್ರುತ್ವೇತಿ ವಾಕ್ಯಂ ಪಾತ್ರೇ ಸಾ ದದೌ ಲಡ್ಡುಕಮುತ್ತಮಂ ।

ಸರ್ಪವು ಬಂದಿದೆ! ಏಳು, ಅದರ ಮುಂದೆ ಹಾಲನ್ನು ಇಡು, ||೬೪|| ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಒಂದು ಕೊಡವನ್ನು ಇಡು, ಅದರಲ್ಲಿ ಹಾವು ಹೋಗುವದು. ತೊಟ್ಟ ಕಂಚುಕವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಕೊಡದ ಬಾಯಿ ಯನ್ನು ಮುಚ್ಚು ||೬೫|| ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದು ತಾಯಿಗೆ ಕೊಡವನ್ನು ಶುಭಕರ ವಾಯನ ದಾನವೆಂದು ಕೊಡು.'' ಗೌರಿಯು ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸುಶೀಲೆಯು ತತ್ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಎದ್ದು ||೬೬|| ಎದುರಿಗೆ ಇದ್ದ ಭಯಂಕರವಾದ ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪವನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಆಮೇಲೆ ಗೌರಿಯು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡಿ, ಪುನಃ ನಿದ್ರಿಸಿದಳು. ||೬೭|| ವರನಾದ ಶಿವನು ಎದ್ದವನೇ— ''ಹಸಿವೆಯಾಗಿದೆ! ತಿನ್ನಲು ಲಡ್ಡುಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡು'' ||೬೮|| ಎನ್ನಲು, ಸುಶೀಲೆಯು ಬಂಗಾರದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಲಡ್ಡುಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು. ಅವನ್ನು ತಿಂದು, ಆ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಗೌರ್ಯ-

ಭಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ಶಿವೋ ಹ್ಯನೋ ತಸ್ಮಿನ್ ಪಾತ್ರೇಂಗುಲೀಯಕಂ ||೧೯||

ದತ್ವಾ ತತ್ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ಸ್ಥಲೇ ಗುಪ್ತೇ ಶುಭಾನನಃ |
ಸುಖೇನ ಶಯನಂ ಚಕ್ರೇ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಸರ್ವಕೋವಿದಃ ||೨೦||
ತತಃ ಪ್ರಭಾತಸಮಯೇ ಶಿವ ಆಗಾದ್ ಗೃಹಂ ಸ್ವಕಂ |
ಸ್ನಾನಶುದ್ಧಾ ಸುಶೀಲಾ ಸಾ ಮಾತ್ರೇ ವಾಯನಕಂ ದದೌ ||೨೧||
ಮಾತಾದದರ್ಶ ತನ್ಮಧ್ಯೇ ಮುಕ್ತಾಹಾರಮನುತ್ತಮಂ |
ದದೌ ಪ್ರಿಯಾಯೈ ಕನ್ಯಾಯೈ ಸಹಸಾ ತುಷ್ಟಮಾನಸಾ ||೨೨||
ಕ್ರೀಡಾಕಾಲೇತು ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಹರ ಆಗಾತ್ತು ಮಂಟಪೇ |
ಆದೇಶಯತ್ಸುಶೀಲಾಂ ತಾಂ ಕ್ರೀಡಾರ್ಥಂ ಜನನೀ ತತಃ ||೨೩||

ಸುಶೀಲೋವಾಚ—

ನಾಯಂ ವರೋ ಮೇ ಜನನೀ ಯೇನ ಪಾಣಿಗ್ರಹಃ ಕೃತಃ |
ಅನೇನ ಸಹ ಮನಸಾ ಕ್ರೀಡನೇಚ್ಛಾ ತಥಾ ನ ಮೇ ||೨೪||

ಇತಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಮಾಕ್ರಾಂತೌ ಚಿಂತಯಾ ಪಿತರೌ ತತಃ |

ವಾಗಿ ಉಂಗುರವನ್ನಿಟ್ಟು ||೧೯|| ಪುನಃ ನಿದ್ರಿಸಿದನು. ಮರುದಿನ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋದನು.||೨೦|| ಸುಶೀಲೆಯು ಮಂಗಲಮಜ್ಜನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ತಾಯಿಗೆ ಉಪಾಯನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು. ||೨೧|| ತಾಯಿಯು ಬಿಚ್ಚಿ ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಮುಕ್ತಾಹಾರವನ್ನು ಕಂಡು ಅದನ್ನು ಮಗಳಿಗೆ ಬಹು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಳು. ||೨೨|| ಮರುದಿನ ಊಟನೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆ ಮೊದಲಿನ ಹರನು ಮಣೆಯಮೇಲೆ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ತಾಯಿಯು ಸುಶೀಲೆಗೆ ಊಟಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದಳು ||೨೩|| ಸುಶೀಲೆಯು ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ—ಯಾವನು ನನ್ನ ಕೈಹಿಡಿದಿರುವನು, ಅವನಲ್ಲ ಇವನು. ಇವನ ಸಂಗಡ ಕೂಡುವದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲ. ||೨೪|| ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಬಹು ಚಿಂತಿಸಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಅನ್ನದಾನವೇ

ಅನ್ನದಾನಮುಪಾಯಂ ಚ ವಿರಚೇತುರಿತಿ ದ್ರುತಂ ||೨೫||
ತದಾರಭ್ಯ ಚಕ್ರತುಸ್ತೌ ಪುರಾಣೋಕ್ತವಿಧಾನತಃ ।
ಸುಶೀಲಾ ಪಾದಯೋಶ್ಚಕ್ರೇ ಕ್ಷಾಲನಂ ಮುದ್ರಿಕಾನ್ವಿತಾ ||೨೬||
ಜಲಧಾರಾಂ ದದೌ ಮಾತಾ ಚಂದನಂ ಪುತ್ರಕೋ ಹರೇಃ ।
ಹರಿರ್ದದೌ ಚ ತಾಂಬೂಲಂ ಬುಭುಜುಸ್ತತ್ರ ಮಾನವಾಃ ||೨೭||
ಇತಿ ರೀತ್ಯಾನ್ನದಾನಂ ತತ್ ಪ್ರವೃತ್ತಂ ಭಿಕ್ಷುಸೌಖ್ಯದಂ ।
ತಾವುಭೌ ಪ್ರಸ್ಥಿತೌ ಕಾಶ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತೌ ಕಾಶೀಂ ಸುಖಪ್ರದಾಂ ||೨೮||
ನಿರ್ಮಲಾಂಭಸಿ ಗಂಗಾಯಾಃ ಸ್ನಾನಂ ಚಕ್ರತುರಾದರಾತ್ ।
ಸ್ವರ್ಗದ್ವಾರಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತೌ ತೌ ಕುರ್ವಂತೌ ಧರ್ಮಮುತ್ತಮಂ । ||೨೯||
ಪೀತಾಂಬರಾಣಿ ದದತುರ್ಭಿಕ್ಷುಕಾಣಾಂ ಗೃಹೇ ಗೃಹೇ ।
ಆಶಿಷಶ್ಚ ದದುಸ್ತಸ್ಮೈ ಚಿರಂಜೀವೀ ಭವೇದಿತಿ ||೩೦||
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಂ ಸಮಾಯಾತೌ ನತ್ವಾ ಸ್ತುತ್ವಾ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಸ್ವಯಂಗೃಹಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತೌ ತೌ ಶಿವೋ ಮಾರ್ಗೇಽಬ್ರವೀದಿದಂ ||೩೧||

ಉಪಾಯವೆಂದು ಮಾಡಲು ಹತ್ತಿದರು. ||೨೫|| ಅವತ್ತಿನಿಂದ ಪುರಾ-
ಣೋಕ್ತ ವಿಧಾನದಿಂದ ಸುಶೀಲೆಯು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಕೆಯುಂಗುರ-
ವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅತಿಥಿಗಳ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನವನ್ನೂ, ತಾಯಿಯು
ನೀರು ಹಾಕುತ್ತ, ಸುಶೀಲೆಯ ಅಣ್ಣನು ಗಂಧವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ,
ತಂದೆಯು ತಾಂಬೂಲ-ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರಲು, ಜನರು
ಸುಖದಿಂದ ಉಂಡರು.||೨೭|| ಹೀಗೆಯೇ ಸಂತರ್ಪಣೆಯು ನಡೆದಿರಲು
ಅತ್ತ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು
||೨೮|| ಭಿಕ್ಷುಕರ ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಅನ್ನ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು
||೨೯|| ಚಿರಂಜೀವಿಯಾಗೆಂದು ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಪಡೆದು, ||೩೦||
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನಿಗೆ ಪುನಃಪುನಃ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ
ದರು. ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಹೀಗೆಂದನು—||೩೧|| ಯಾಕೋ ನನ್ನ

ಶಿವ ಉವಾಚ—

ಕಾಯೇ ಮೇ ಕಿಂಚಿದಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಂ ಮಾತುಲ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಹಿ ।
ತತಃ ಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮೇ ತಸ್ಯ ಯಮದೂತಾ ಉಪಸ್ಥಿತಾಃ ॥೮೨॥
ಮಂಗಲಾಗೌರಿಕಾ ಚಾಪಿ ತೇಷಾಂ ಯುದ್ಧಮಭೂನ್ಮಹತ್ ।
ಜಿತ್ವಾ ತಾನ್ ಮಂಗಲಾ ಪ್ರಾಣಾನ್ ದದೌ ತಸ್ಮೈ ಶಿವಾಯ ಚ॥೮೩॥
ಶಿವೋಽಕಸ್ಮಾದುತ್ಥಿತೋಽಸೌ ಮಾತುಲಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ ।
ಸ್ವಪ್ನೇ ಯುದ್ಧಂ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಂ ಮಂಗಲಾಯಮಭೃತ್ಯಯೋಃ ॥
ಜಿತಾಸ್ತೇ ಮಂಗಲಾ ಗೌರ್ಯಾ ತತೋಽಹಂ ಶಯನಚ್ಯುತಃ ।

ಮಾತುಲ ಉವಾಚ—

ಯಜ್ಜಾತಂ ಶಿವ ತಜ್ಜಾತಂ ನ ಸ್ಮರ್ತವ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ಪುನಃ ॥೮೫॥
ಗಚ್ಛಾವ ಆವಾಂ ನಗರೇ ಪಿತರೌ ದ್ರಷ್ಟುಮುತ್ಸುಕೌ ।
ಪ್ರಸ್ಥಿತೌ ತೌ ತತಸ್ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪುರಮಾಪತುಃ ॥೮೬॥
ರಮ್ಯೇ ತಡಾಗೇ ತತ್ರೈತೌ ಪಾಕಾರಂಭಂ ವಿಚಕ್ರತುಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವೈತೌ ಹರಿದಾಸೀಭಿರ್ಧೈರ್ಯೌದಾರ್ಯಧರೌ ಶುಭೌ ॥೮೭॥

ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಅವನ ಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಮದೂತರು ಬಂದರು.॥೮೨॥ ಅವರಿಗೂ ಮಂಗಳಗೌರಿಗೂ ದೊಡ್ಡ ಯುದ್ಧವು ಆಯಿತು. ಗೌರಿಯು ಅವರನ್ನು ಗೆದ್ದು ಶಿವನಿಗೆ ಜೀವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು. ॥೮೩॥ ಶಿವನು ಎದ್ದು ಮಾವನಿಗೆ ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ— ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಯಮದೂತರಿಗೂ ಮಂಗಳಗೌರಿಗೂ ಯುದ್ಧವಾಗಿ ॥೮೪॥ ಗೌರಿಯು ಗೆದ್ದಳು, ಆಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಮಾವನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ— ಶಿವನೇ ಆದದ್ದಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಪುನಃ ನೆನಿಸಬೇಡ. ॥೮೫॥ ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಹೋಗೋಣ. ಹಿರಿಯರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ! ಹೀಗೆಂದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದರು.॥೮೬॥ ಕೆರೆಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಹತ್ತಿದರು, ಈ ಹರಿಯ ಸೇವಕಿಯರು ಧೈರ್ಯಾದಿಗುಣಯುಕ್ತ

ದಾಸ್ಯ ಊಚುಃ—
ಅನ್ನದಾನಂ ಹರೇರ್ಗೇಹೇ ಪ್ರವೃತ್ತಂ ತತ್ರ ಗಮ್ಯತಾಂ ।
ಉಭಾ ವೂಚತುಃ—
ಭೋ ದಾಸ್ಯೋ ಯಾತ್ರಿಕಾವಾವಾಂ ಗಚ್ಛಾವೋ ನ ಕ್ವಚಿದ್ಗೃಹೇ ॥
ಇತಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಯೋರ್ವಾಕ್ಯಂ ದಾಸ್ಯೋ ಜಗ್ಮುಃ ಸ್ವಕಂ ಗೃಹಂ ।
ಸ್ವಸ್ವಾಮಿನಿಕಟೇ ವಾಕ್ಯಮವದನ್ ಸಾದರಂ ತದಾ ॥೮೯॥
ಸರ್ವಂ ದಾಸೀವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ತದರ್ಥಂ ಪ್ರಭುರಾದರಾತ್ ।
ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಹಸ್ತ್ಯಾದಿರತ್ನವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಭೂರಿಶಃ ॥೯೦॥
ತದ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಸ್ಮಿತೌ ತೌ ಚ ಜಗ್ಮತುಶ್ಚ ಹರೇರ್ಗೃಹಂ ।
ಹರಿರ್ಮಾತುಲಮಭ್ಯರ್ಚ ಶಿವಂ ಪೂಜಿತುಮಾಗತಃ ॥೯೧॥
ಕ್ಷಾಲಯಂತೀ ಚ ಸಾ ಕನ್ಯಾ ಚರಣೌ ತಸ್ಯ ಸತ್ರಪಾ ।
ಅಭೂದ್ವರೋ ಮೇಽಯಮಿತಿ ಜನನೀಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ ॥೯೨॥
ಹರಿಃ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಸಾಶ್ಚರ್ಯಂ ಶಿವಂ ಮಂಗಲದರ್ಶನಂ ।

ರಾದ ಇವನನ್ನು ನೋಡಿ ॥೮೭॥ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ— ಹರಿನಾಮಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನದಾನವು ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರಿ. ಎಂದರೆ ಅವರನ್ನುತ್ತಾರೆ— ಯಾತ್ರಿಕರಾದ ನಾವು ಯಾರ ಮನೆಗೂ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ॥೮೮॥ ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದಾಸಿಯರು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು ॥೮೯॥ ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಹರಿಯು ಅವರನ್ನು ಕರೆತರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಆನೆ-ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ, ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನೂ ಕಳಿಸಿದನು. ॥೯೦॥ ಅದನ್ನು ಕಂಡು ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡು ಹರಿಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಮಾವನಿಗೆ ಆದರ ಮಾಡಿದನು. ॥೯೧॥ ಮಗಳು ಶಿವನ ಪಾದಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುತ್ತಾ ಇವನೇ ನನ್ನ ಗಂಡನೆಂದು ತಾಯಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು.॥೯೨॥ ಹರಿಯು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಶಿವನನ್ನು ಕೇಳಿದನು—ನೀನೇ ವರನೆನ್ನುವದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಗುರುತು

ಹರಿರುವಾಚ—

ಕಿಂಚಿಚ್ಚಿಹ್ನಂ ತವಾಸ್ತ್ಯತ್ರ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ವರದರ್ಶನೇ ||೯೩||

ಶಿವ ಉವಾಚ—

ಮಮೇದಂ ಚಿಹ್ನಮಸ್ತೀಹ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಗೃಹಮಾಗತಃ ।
ತತ ಆನೀಯ ತತ್ಪಾತ್ರಂ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಸಾದರಂ ||೯೪||
ತತ್ಪಾತ್ರಂ ಚ ಹರಿರ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕನ್ಯಾದಾನಂ ಚಕಾರ ಸಃ ।
ದದೌ ರತ್ನಾನಿ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಸುವರ್ಣಾನಿ ಬಹೂನ್ಯಪಿ ||೯೫||
ತಾವಾದಾಯ ಪ್ರಸ್ಥಿತೌ ತೌ ದದತೋ ಬಹುಲಂ ಧನಂ ।
ಶ್ರಾವಣೇ ಮಾಸಿ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ವ್ರತಂ ಭೌಮೇ ಚಕಾರ ಸಾ ||೯೬||
ಭುಕ್ತ್ವಾ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಸ್ಥಿತಾಸ್ತೇ ಯೋಜನಂ ಜಗ್ಮುರುತ್ತಮಾಃ ||೯೭||

ಸುಶೀಲೋವಾಚ—

ಗೌರೀ ವಿಸರ್ಜನಂ ಚಾಪಿ ದೀಪಮಾನಂ ವಿಶೇಷತಃ ।
ಕೃತ್ವಾ ಗಂತವ್ಯಮಸ್ಮಾಭಿಃ ಪಿತರೌ ದ್ರಷ್ಟುಮಾದರಾತ್ ||೯೮||

ಇದೆಯೋ ಹೇಳು ಎಂದನು. ||೯೩|| ಶಿವನು— ನನ್ನ ಚಿಹ್ನವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವದೆಂದು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಉಂಗುರವನ್ನಿಟ್ಟ ಸಂಪುಷ್ಟವನ್ನು ತಂದು ತೋರಿಸಿದನು. ||೯೪|| ಅದನ್ನು ನೋಡಿ, ಹರಿಯು ಅವನಿಗೆ ಕನ್ಯಾದಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನು. ಅನೇಕ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ||೯೫|| ಶಿವನು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು, ಮಾವನು ಧನವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಹೊರಟರು. ಶ್ರಾವಣ ಮಂಗಳವಾರ ಬರುತ್ತಲೇ ಮಂಗಳಗೌರೀ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ||೯೬|| ಯಥೇಷ್ಟನಾಗಿ ಭೋಜನಮಾಡಿ, ಒಂದುಗಾವುದದೂರ ಬಂದಮೇಲೆ ||೯೭|| ಸುಶೀಲೆಯು ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ— ಗೌರಿಗೆ ಆರತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿಸರ್ಜನ ಮಾಡಿ, ಮುಂದೆ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಕಾಣಲು ಹೊರಡಬೇಕು. ||೯೮||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಆಗತಾ ಯತ್ರ ಗೌರ್ಯಾ ಆವಾಹನಂ ಕೃತಂ ।
ದದೃಶುಸ್ತತ್ರ ಸೌವರ್ಣಂ ದೇವಾಲಯಮನುತ್ತಮಂ ॥೯೯॥
ಗೌರೀವಿಸರ್ಜನಂ ದೀಪವಮಾನಂ ಸಾ ಚ ವ್ಯಧೀಕರತ್ ।
ತತಃಸರ್ವೇ ಪ್ರಸ್ಥಿತಾಸ್ತೇ ಪಿತರೌ ದ್ರಷ್ಟುಮುತ್ಸುಕಾಃ ॥೧೦೦॥
ಕುಂಡಿನಾಸನ್ನ ದೇಶೇ ತಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಸ್ಮಯಿನೋ ಜನಾಃ ।
ಅಬ್ರುವಂಸ್ತೇ ಧರ್ಮಪಾಲಂ ಸೋತ್ಕಂಠಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾಃ ॥೧೦೧॥

ಜನಾ ಊಚುಃ—

ಧರ್ಮಪಾಲಾದ್ಯ ತೇ ಪುತ್ರಂ ಸಭಾರ್ಯಾಂ ಶಾಲಕಂ ತಥಾ ।
ಸಮಾಯಾತಂ ವಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಅಧುನೈವ ಸಮಾಗತಾಃ ॥೧೦೨॥
ಯಾವಜ್ಜನಾ ವದಂತೀತ್ಥಂ ತಾವಚ್ಛಿವೋಽಪಿ ಸಮಾಗತಃ ।
ನಮಸ್ಕಾರಾಂಶ್ಚಕಾರಾಸೌ ಪಿತೃಭ್ಯಾಂ ಪಿತೃವಲ್ಲಭಃ ॥೧೦೩॥
ಮಾತುಲೋಽಪಿ ನತಿಂ ಚಕ್ರೇ ಭಗಿನೀಧರ್ಮಪಾಲಯೋಃ ।
ಸುಶೀಲಾ ಶ್ವಶುರಾಯಾಪಿ ಶ್ವಶ್ರ್ವಾಂ ನತ್ವಾ ಸ್ಥಿತಾ ತದಾ ॥೧೦೪॥

ಹೀಗೆಂದು ಎಲ್ಲಿ ಗೌರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಳೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನೋಡಲು ಸುವರ್ಣ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಗುಡಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಆರತಿ ಮಾಡಿ, ॥೯೯॥ ಗೌರಿಯ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿ, ಆ ಮೇಲೆ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯವರನ್ನು ನೋಡುವ ಆತುರದಿಂದ ಮುಂದೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸಿದರು. ॥೧೦೦॥ ಕುಂಡಿನ ಪುರಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಇವರನ್ನು ನೋಡಿದ ಜನರು ಧರ್ಮಪಾಲನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ— ॥೧೦೧॥ ಧರ್ಮಪಾಲ! ಹೆಂಡತೀಸಮೇತನಾದ ನಿನ್ನ ಮಗನನ್ನೂ ಶಾಲಕನನ್ನೂ ಇದೀಗ ಬಂದದ್ದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದೆವು. ॥೧೦೨॥ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಶಿವನೂ ಬಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು. ॥೧೦೩॥ ಶಾಲಕನೂ ಅಕ್ಕ, ಮತ್ತು ಧರ್ಮಪಾಲನಿಗೆ ವಂದಿಸಿದನು. ಸುಶೀಲೆಯೂ ಅತ್ತೆ-ಮಾವಂದಿರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದಳು. ॥೧೦೪॥ ಅತ್ತೆಯು ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ—

ಶ್ವಶ್ರೂರುವಾಚ—

ಸುಶೀಲೆ ತದ್ವ್ರತಂ ಬ್ರೂಹಿ ಯದ್ವ್ರತಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವತಃ ।
ಆಯುರ್ವೃದ್ಧಿಃ ಶಿಶೋರ್ಮೇಹಿ ಜಾತಾ ಕಮಲಲೋಚನೇ ॥೧೦೫॥

ಸುಶೀಲೋವಾಚ—

ನ ಜಾನೇಹಂ ವ್ರತಂ ಶ್ವಶ್ರು ಜಾನೇ ಮಾನವತೀ ಹರಾ ।
ಶ್ವಶುರಂ ಧರ್ಮಪಾಲಂ ಚ ಶ್ವಶ್ರೂಂ ಚ ಭವತೀಂ ತಥಾ ॥೧೦೬॥
ಮಂಗಲಾಂ ದೇವತಾಂ ಜಾನೇ ವರಂ ತು ಯುವಯೋಃ ಸುತಂ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಚ ಸುಶೀಲಾ ಸಾ ಬುಭುಜೇ ಸ್ವಾಂತಹರ್ಷಿತಾ ॥೧೦೭॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ—

ತಸ್ಮಾದ್ವ್ರತಮಿದಂ ಧರ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಕಾರ್ಯಂ ಸದೈವ ತು ।

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಉವಾಚ—

ಫಲಮಸ್ಯ ಶ್ರುತಂ ಕೃಷ್ಣ ವಿಧಾನಂ ಬ್ರೂಹಿ ಕೇಶವ ॥೧೦೮॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ—

ಶ್ರಾವಣೇ ಮಾಸಿ ಭೌಮೇಷು ಚತುರ್ಷು ವ್ರತಮಾಚರೇತ್ ।
ಪ್ರಾತರುತ್ಥಾಯ ಸುಸ್ನಾತಾ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ವ್ರತಮುತ್ತಮಂ ।

ಸುಶೀಲೆ ಯಾವವ್ರತದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನನ್ನ ಮಗನ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳು ? ॥೧೦೫॥ ಸುಶೀಲೆಯು ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ— ಅತ್ತೆಯವರೇ ನಾನು ಯಾವ ವ್ರತವನ್ನೂ ತಿಳಿಯೆ. ತಾಯಿ-ತಂದೆ ಅತ್ತೆ-ಮಾವ ॥೧೦೬॥ ಮಂಗಳಗೌರಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಗಂಡನನ್ನು ಬಲ್ಲೆ, ಎಂದು ಸುಖವಾಗಿ ಭೋಜನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ॥೧೦೭॥ ಕೃಷ್ಣನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ— ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ್ಗೆ ಧರ್ಮರಾಜನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ- ಕೃಷ್ಣ ಇದರ ಫಲವನ್ನು ಕೇಳಿದೆವು ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೇಳು,॥೧೦೮॥ ಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ— ಶ್ರಾವಣಮಾಸದ ಮಂಗಳವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ

ಉಪಚಾರೈಃ ಷೋಡಶಭಿಃ ಪೂಜಯೇನ್ಮಂಗಲಾಂ ತಥಾ ||೧೦೯||

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಉವಾಚ—

ಉದ್ಯಾಪನ ವ್ರತಂ ಬ್ರೂಹಿ ವ್ರತರಾಜಸ್ಯ ಕೇಶವ ।
ಯತೋನಿರುದ್ಯಾಪನಕಂ ವ್ರತಂ ನಿಷ್ಫಲಮುಚ್ಯತೇ ||೧೧೦||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ—

ವದಾಮಿ ವ್ರತರಾಜಸ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಕರ್ತವ್ಯಮುತ್ತಮಂ ।
ಪ್ರಥಮೇ ವತ್ಸರೇ ಮಾತುರ್ಗೇಹೇ ಕರ್ತವ್ಯಮೇವ ಚ ||೧೧೧||

ತತೋ ಭರ್ತೃಗೃಹೇ ಕಾರ್ಯಂ ಅವಶ್ಯಂ ಸ್ತ್ರೀಭಿರಾದರಾತ್ ।
ಪಂಚಮೇ ವತ್ಸರೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಕುರ್ಯಾದುದ್ಯಾಪನಂ ಶುಭಂ ||೧೧೨||

ಶ್ರಾವಣೇ ಮಾಸಿ ಭೌಮೇಷು ಹ್ಯುದ್ಯಾಪನವಿಧಿಂ ಚರೇತ್ ।
ಪ್ರಾತರುತ್ಥಾಯ ಸುಸ್ನಾತಾ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯೋದ್ಯಾಪನಂ ತತಃ ||೧೧೩||

ಎದ್ದು, ಮಜ್ಜನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ವ್ರತ ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿ, ಷೋಡಶೋಪ-ಚಾರಗಳಿಂದ ಮಂಗಳಗೌರಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಆಗ್ಗ ||೧೦೯|| ಧರ್ಮರಾಜನು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ— ಕೇಶವ! ಉದ್ಯಾಪನವಿಧಿಯನ್ನು ಹೇಳು, ಉದ್ಯಾಪನವಿಲ್ಲದ ವ್ರತವು ನಿಷ್ಫಲವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ||೧೧೦|| ಕೃಷ್ಣನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ— ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷ ತಾಯಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ||೧೧೧|| ನಂತರ ಗಂಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಪೂಜಿಸಿ, ಐದನೇ ವರ್ಷ ಉದ್ಯಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ||೧೧೨|| ಶ್ರಾವಣಮಾಸ ಮಂಗಳವಾರ ಉದ್ಯಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಎರೆದುಕೊಂಡು ಉದ್ಯಾಪನೆಯ ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿ ||೧೧೩|| ಆಮೇಲೆ ಆಚಾರ್ಯನನ್ನು ಆಮಂತ್ರಿಸಿ, ನಾಲ್ಕುಬಾಳೆಯ

ಆಚಾರ್ಯಂ ವರಯೇತ್ತತ್ರ ವೇದವೇದಾಂಗಪಾರಗಂ ।
ಚತುಸ್ತಂಭಂ ಚತುರ್ದ್ವಾರಂ ಕದಲೀಸ್ತಂಭಮಂಡಿತಂ ||೧೧೪||

ಘಂಟಿಕಾಚಾಮರಯುತಂ ಕಾರಯೇನ್ಮಂಟಪಂ ಶುಭಂ ।
ಮಧ್ಯೇ ವಿತಾನಂ ಬಧ್ನೀಯಾತ್ ಪಂಚವರ್ಣೈರಲಂಕೃತಂ ||೧೧೫||

ತನ್ಮಧ್ಯೇ ಸ್ಥಾಪಯೇತ್ಪೀಠಂ ದೃಷದಂ ಉಪಲಂ ತಥಾ ||೧೧೬||
ರೌಪ್ಯೇಣ ಕಾರಯೇತ್ ಪೀಠಂ ದಂಡಃ ಕಾಂಚನನಿರ್ಮಿತಃ ।
ರೌಪ್ಯಹೇಮ್ನೋರಭಾವೇ ತು ಪಾಷಾಣಸ್ಯ ವಿಧೀಯತೇ ||೧೧೭||

ಪೀಠೋಪರಿ ನ್ಯಸೇದ್ದೇವೀಂ ತತೋಗ್ರೇ ದೃಷದಂ ತಥಾ ।
ತಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಲಿಂಗತೋಭದ್ರಂ ಲಿಖೇದ್ರಂಗೈಶ್ಚ ಪಂಚಭಿಃ ||೧೧೮||
ಹರಿದ್ರಾಪಿಷ್ಟಕಂ ಕೃತ್ವಾ ತನ್ಮಧ್ಯೇಽಷ್ಟದಲಂ ಲಿಖೇತ್ ।
ತಸ್ಯೋಪರಿ ನ್ಯಸೇದ್ ವ್ರೀಹಿನ್ ದ್ರೋಣೇನ ಪರಿಸಂಮಿತಾನ್ ||

ಸೌವರ್ಣಂ ರಾಜತಂ ತಾಮ್ರಂ ಕಲಶಂ ವಿನ್ಯಸೇದ್ಬುಧಃ ।
ಪಂಚರತ್ನಾನಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಸರ್ವೌಷಧಿ ಸಮನ್ವಿತಂ ||೧೨೦||

ಕಂಬಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕೂದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ||೧೧೪|| ಕಿರು ಘಂಟೆಗಳ ತೋರಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಂಚವರ್ಣದ ಛತ್ರನ್ನು ಹೊಡಿಯುಬೇಕು. ||೧೧೫|| ಆ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಪೀಠವನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ||೧೧೬|| ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪೀಠವನ್ನೂ ಬಂಗಾರದ ದಂಡವನ್ನೂ ಇವುಗಳ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನದೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.||೧೧೭|| ಪೀಠದಮೇಲೆ ದೇವಿಯನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಕಲ್ಲನ್ನೂ ಅದರ ಮುಂದೆ ಲಿಂಗತೋಭದ್ರವನ್ನು ಪಂಚವರ್ಣಗಳಿಂದ ಬರೆಯಬೇಕು. ||೧೧೮|| ಹರಿದ್ರಾ ಚೂರ್ಣದಿಂದ ಅಷ್ಟದಲ ಕಮಲವನ್ನು ಬರೆದು ಅದರಮೇಲೆ ಐದುಬೊಗಸಿ ಬತ್ತದಲ್ಲಿ||೧೧೯|| ಬಂಗಾರ ಬೆಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ತಾಮ್ರದ ಕಲಶವನ್ನು ಇಡಬೇಕು ಸರ್ವೌಷಧಿಗಳನ್ನು ಪಂಚರತ್ನಗಳನ್ನೂ ಹಾಕಬೇಕು. ||೧೨೦|| ಅದರ ಮೇಲೆ ತಾಮ್ರದ

ತಸ್ಯೋಪರಿ ನ್ಯಸೇತ್ಪಾತ್ರಂ ತಾಮ್ರಂ ವಾ ವೈಣವಂ ತಥಾ ।
ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರೀಂ ಮೂರ್ತಿಂ ಕಾಂಚನೇನ ವಿನಿರ್ಮಿತಾಂ ॥೧೨೧॥

ತಸ್ಯೋಪರಿ ನ್ಯಸೇತ್ ರಾಜನ್ ಪೂಜಯೇಚ್ಚೈವ ಮಂಗಲಾಂ ।
ಗೃಹಾಣ್ವೈ ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಮೂರ್ತಿಂ ಪೀಠೋಪರಿ ನ್ಯಸೇತ್ ॥೧೨೨॥

ತದಸ್ತು ಮಿತ್ರಾವರುಣಾ ಇತ್ಯಾವಾಹನಮಾಚರೇತ್ ।
ಗೌರೀರ್ಮಿಮಾಯ ಮಂತ್ರೇಣ ಪೂಜಯೇನ್ಮಂಗಲಾ ಪರಾಂ॥೧೨೩॥

ಗೋಧೂಮೋದ್ಭವಪಿಷ್ಟೇನ ಕಾರಯೇದ್ದೀಪಮುತ್ತಮಂ ।
ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಜ್ವಲಿತೋ ದೀಪೋ ಘೃತವರ್ತಿಸಮನ್ವಿತಃ ॥೧೨೪॥

ಉಪಚಾರೈಃ ಷೋಡಶಭಿರ್ಗಂಧಪುಷ್ಪಾದಿಭಿಸ್ತಥಾ ।
ಪತ್ರೈಃ ಪುಷ್ಪೈಃ ಷೋಡಶಭಿರ್ನಾನಾ ಜಾತ್ಯೈಶ್ಚ ಜೀರಕೈಃ ॥೧೨೫॥

ತಂಡುಲೈರ್ಧಾನ್ಯಕೈಶ್ಚೈವ ಸ್ವಚ್ಛೈಃ ಷೋಡಶ ಸಂಖ್ಯಕೈಃ ।
ಅಪಾಮಾರ್ಗಸ್ಯ ಪತ್ರೈಶ್ಚ ದೂರ್ವಾಧತ್ತೂರಪತ್ರಕೈಃ ॥೧೨೬॥

ಸರ್ವೈಃ ಷೋಡಶಸಂಖ್ಯಾಕೈರ್ಬಿಲ್ವಪತ್ರೈಶ್ಚ ಪಂಚಭಿಃ ।

ಅಥವಾ ಬಿದಿರಿನ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನಿಟ್ಟು, ಅದರಮೇಲೆ ಬಂಗಾರದ ಶಿವ-ಪಾರ್ವತಿಯ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನಿಟ್ಟು, ॥೧೨೧॥ ಅದರಮೇಲೆ ಮಂಗಳ ಗೌರಿಯನ್ನು "ಗೃಹಾಣ್ವೈ" ॥೧೨೨॥ ಮತ್ತು "ತದಸ್ತುಮಿತ್ರಾ-ವರುಣಾ" ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿ, "ಗೌರೀರ್ಮಿಮಾಯ" ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ॥೧೨೩॥ ಗೋಧಿ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಆರತಿ ಯಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪದಬತ್ತಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟು॥೧೨೪॥ ದೀಪಹಚ್ಚಿ ಗಂಧ, ಪತ್ರ-ಪುಷ್ಪ ಧೂಪ ॥೧೨೫॥ ನವಧಾನ್ಯ, ಉತ್ತರಾಣಿ, ಕರಿಕಿ, ಮದುಗುಣಿಕಿ, ಬಿಲ್ವ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನಾರು ತರಹದ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ॥೧೨೬॥ ಷೋಡ ಶೋಪಚಾರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಷೋಡಶ ದೀಪಗಳಿಂದ ಆರತಿ

ನೀರಾಜನಂ ತತಃ ಕುರ್ಯಾದ್ದೀಪೈಃ ಷೋಡಶಸಂಖ್ಯಯಾ ॥೧೨೭॥
ಮಾತ್ರೇ ಸುವಾಸಿನೀಭ್ಯಶ್ಚ ದೇಯಂ ವಾಯನಮುತ್ತಮಂ ।
ಭೋಕ್ತವ್ಯಾ ದೀಪಕಾಶ್ಚಾಪಿ ಅನ್ನಂ ಲವಣವರ್ಜಿತಂ ॥೧೨೮॥
ವಿಸರ್ಜನಂ ಮಂಗಲಾಯಾ ದೀಪಮಾನಂ ತತಃ ಕ್ರಮಾತ್ ।
ಪಂಚಸಂವತ್ಸರೇಷ್ವೇವಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಪತಿಮಿಚ್ಛುಭಿಃ ॥೧೨೯॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣೇ ಮಂಗಳಗೌರೀ ವ್ರತೋದ್ಯಾಪನ—
ಕಥಾ ಸಂಪೂರ್ಣಂ

ಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ॥೧೨೭॥ ತಾಯಿಗೆ ಮತ್ತು ಸುವಾಸಿನಿಯರಿಗೆ ಮೊರದಬಾಗಿಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆರತಿಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಿ, ಉಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಉಂಡು, ॥೧೨೮॥ ಮಂಗಳಗೌರಿಯನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸಿ, ದೀಪದಿಂದ ಸಹಿತವಾದ ತೆಪ್ಪವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮುತ್ತೈದೆತನವನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸುವವರು ಐದುವರ್ಷ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ॥೧೨೯॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತ
ಮಂಗಳಗೌರೀ ವ್ರತೋದ್ಯಾಪನ
ಕಥೆಯು ಸಮಾಪ್ತವಾದುದು

॥ ಅಥ ಪಂಚಗವ್ಯ ಮೇಲನಂ ॥

ಆಚಮ್ಯ, ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ, ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ, ಶ್ರುತಿ-ಸ್ಮೃತಿ ಪುರಾಣೋಕ್ತ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಋಷಿಪಂಚಮೀ ಪೂಜಾಂಗತ್ವೇನ ಪಂಚಗವ್ಯ ಮೇಲನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಗಾಯತ್ರ್ಯಾಗೋಮೂತ್ರಂ—

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ ।
ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ॥

ಗಂಧದ್ವಾರಾಮಿತಿ ಗೋಮಯಂ—

ಓಂ ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ ದುರಾಧರ್ಷಾಂ ನಿತ್ಯಪುಷ್ಟಾಂ ಕರೀಷಿಣೀಂ ।
ಈಶ್ವರೀಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ತಾಮಿಹೋಪಹ್ವಯೇ ಶ್ರಿಯಂ ॥

ಆಪ್ಯಾಯಸ್ವಸಮೇತಿ ಪಯಃ—

ಓಂ ಆಪ್ಯಾಯಸ್ವಸಮೇತುತೇ ವಿಶ್ವತಃ ಸೋಮವೃಷ್ಣ್ಯಂ ।
ಭವಾ ವಾಜಸ್ಯ ಸಂಗಥೇ ॥

ದಧಿಕ್ರಾವ್ಣ ಇತಿ ದಧಿ—

ಓಂ ದಧಿಕ್ರಾವ್ಣೋ ಅಕಾರಿಷಂ ಜಿಷ್ಣೋ ರಶ್ವಸ್ಯ ವಾಜಿನಃ ।
ಸುರಭಿನೋ ಮುಖಾಕರತ್ಪ್ರಣ ಆಯೂಂಷಿತಾರಿಷತ್ ॥

ಶುಕ್ರಮಸಿ ಇತಿ ಘೃತಂ—

ಓಂ ಶುಕ್ರಮಸಿ ಜ್ಯೋತಿರಸಿ ತೇಜೋಸಿ ।
ಓಂ ದೇವಸ್ಯತ್ವಾ ಸವಿತುಃ ಪ್ರಸವೇಶ್ವಿನೋರ್ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಪೂಷ್ಣೋ-
ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ॥ ಇತಿ ಕುಶೋದಕಂ ॥
ಓಂ ಇತಿ ಪ್ರಣವೇನಾಲೋಡನಂ ದಿಕ್ಷು ವಿಕ್ಷೇಪಶ್ಚ ॥
ಓಂ ಆಪೋಹಿಷ್ಠೇತಿ ತ್ರಚೇನಾಭಿಮಥ್ನೀಯಾತ್ ॥

॥ ಇತಿ ಪಂಚಗವ್ಯ ಮೇಲನಂ ॥

॥ ಅಥ ಋಷಿಪಂಚಮೀವ್ರತಮ್ ॥

॥ ಅಥ ಭಾದ್ರಪದ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷ ಪಂಚಮೀ-ಋಷಿಪಂಚಮೀ ವ್ರತಂ ॥

ತತ್ರ ಪ್ರಾತಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ನಿತ್ಯಕ್ರಿಯಾಂ ಕೃತ್ವಾ । ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ನದ್ಯಾದಿಕಂ ಗತ್ವಾ ॥

ಆಚಮ್ಯ, ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ, ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ, (ಏವಂಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ) ಮಮೇಹ ಜನ್ಮನಿ ಜನ್ಮಾಂತರೇ ವಾ ಬಾಲ್ಯ ಕೌಮಾರ್ಯ ಯೌವನ ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತ್ಯ-ವಸ್ಥಾಸು. ವಾಙ್ಮನಃ ಕಾಯ-ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯವ್ಯಾಪಾರೈಃ ಜ್ಞಾನತೋಽ-ಜ್ಞಾನತಶ್ಚ ಋತು ಸಂಪರ್ಕಾದಿ ಜನಿತ ದೋಷ ಪರಿಹಾರದ್ವಾರಾ ಅರುಂಧತೀ ಸಮೇತ ಕಶ್ಯಪಾದಿ ಸಪ್ತರ್ಷ್ಯಂತರ್ಗತ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯ—ಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸ ಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಋಷಿಪಂಚಮೀ ವ್ರತಾಂಗ ಅಪಾಮಾರ್ಗಕಾಷ್ಠೈಃ ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತವಾರಂ ದಂತಧಾವನಂ ಭಸ್ಮ-ಗೋಮಯ ಮೃತ್ತಿಕಾತಿಲಾಮಲಕ ಕಲ್ಕಲೇಪನ ಪೂರ್ವಕಂ (ಪರಿದ್ಭಿಃ ಸಭರ್ತೃಕಾ) ಸಂಗಮಾದಿತೀರ್ಥ ಸ್ನಾನಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ತತ್ರಾದೌ **ವನಸ್ಪತಿಪ್ರಾರ್ಥನಾ** — ಆಯುರ್ಬಲಂ ಯಶೋ ವರ್ಚಃ ಪ್ರಜಾಃ ಪಶುವಸೂನಿ ಚ । ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರಜ್ಞಾಂ ಚ ಮೇಧಾಂ ಚ ತ್ವಂ ನೋ ದೇಹಿ ವನಸ್ಪತೇ ॥ ಇತಿ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ॥ **ತತ್ರ ಮಂತ್ರಃ** ॥ ಮುಖದುರ್ಗಂಧಿ ನಾಶಾಯ ದಂತಾನಾಂ ಚ ವಿಶುದ್ಧಯೇ ॥ ಷ್ಠೀವನಾಯ ಚ ಗಾತ್ರಾಣಾಂ ಕುರ್ವೇಽಹಂ ದಂತಧಾವನಂ ॥೧೨೮॥ (ಅಗ್ನಿತ್ರಯಸಮುದ್ಭೂತಾ ರುದ್ರೇಣಾ ಪ್ಯರರೀಕೃತಾ । ಅತಸ್ತ್ವಾಂ ಧಾರಯಿಷ್ಯೇಽಹಂ ಭೂತೇಭೂತಿಪ್ರದಾ ಭವ ॥ ಇತಿ ಭಸ್ಮಸ್ನಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್)॥ ಅಗ್ರಮಗ್ರಚರಂತೀನಾಮೋಷಧೀನಾಂ ವನೇವನೇ । ತಾಸಾಮೃಷಭಪತ್ನೀನಾಂ ಪವಿತ್ರಂ ಕಾಯಶೋಧನಂ ॥ ಇತಿ ಗೋಮಯ ಸ್ನಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್॥ ಅಶ್ವಕ್ರಾಂತೇ ರಥಕ್ರಾಂತೇ ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾಂತೇ ವಸುಂಧರೇ । ಶಿರಸಾ ಧಾರಯಿಷ್ಯಾಮಿ ರಕ್ಷಸ್ವ ಮಾಂ ಪದೇ ಪದೇ ॥ ಏವಂ

ಮೃತ್ತಿಕಾಸ್ನಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ಅನಂತರಂ ತಿಲಾಮಲಕಕಲ್ಕೇನ ಸ್ನಾಯಾತ್॥ ಇತಿ ಸ್ನಾನವಿಧಿಃ ॥ (ಅಪಾಮಾರ್ಗಂ ಶಿರಸಿ ಧೃತ್ವಾ। ಸ್ನಾಯಾದಿತಿ ಕೇಚಿತ್॥) ನಿಜಗೃಹಂ ಗತ್ವಾ ॥ ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರಾದಿಕಂ ಧೃತ್ವಾ ॥ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ತೀರ್ಥಂ ಪಿಬೇತ್ ॥ ಗೋಪೀಚಂದನ ಶಂಖಚಕ್ರಾದಿ ಧಾರಯೇತ್ ॥

ದೇಶ-ಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ ಮಮ ಕಾಯ ಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥ್ಯಂ ಪಂಚಗವ್ಯ ಮೇಲನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಕೇಶವಾದಿ ನಾಮಮಂತ್ರೇಣ ಪಂಚಗವ್ಯಂ ಕೃತ್ವಾ, ಪ್ರಾಶಯೇತ್ ॥

ದ್ವಿರಾಚಮ್ಯ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ॥ ದೇಶ ಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ ॥ ಏವಂ ಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ ಮಮ ಇಹ ಜನ್ಮನಿ ಜನ್ಮಾಂತರೇ ವಾ ಬಾಲ್ಯಕೌಮಾರ್ಯಯೌವನವಾರ್ಧಕ್ಯೆಷು ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತ್ಯವಸ್ಥಾಸು ವಾಙ್ಮನಃಕಾಯಕರ್ಮಭಿಃ ಜ್ಞಾನತೋಽಜ್ಞಾನತಶ್ಚ ಋತುಸಂಪರ್ಕಾದಿಜನಿತ ದೋಷಪರಿಹಾರದ್ವಾರಾ ಅರುಂಧತೀಸಮೇತ ಕಶ್ಯಪಾದಿ ಸಪ್ತಋಷ್ಯಂತರ್ಗತ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸ ಪ್ರೇರಣಯಾ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಋಷಿಪಂಚಮೀ ವ್ರತಾಂಗ ಅರುಂಧತೀಸಮೇತ ಕಶ್ಯಪಾದಿ ಸಪ್ತಋಷೀಣಾಂ ಆವಾಹನಾದಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ತತ್ರಾದೌ ನಿರ್ವಿಘ್ನತಾ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಗಣಪತಿಪೂಜನಂ, ಯಮುನಾ ಪೂಜನಂ, ಆಸನಾದಿ ಕಲಶಾರಾಧನಂ, ಘಂಟಾಪೂಜನಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ವಕ್ರತುಂಡೇತಿ ಗಣೇಶಪೂಜನಂ ॥

ಸಾಮಾನುಗಳು—ಅರಿಸಿನ, ಕುಂಕುಮ, ರಂಗವಲ್ಲಿ, ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತಿ, ಅಕ್ಕಿಕಾಳು, ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪ, ಕರಿಕಿ, ಪತ್ರಿ, ವಿಳೇದೆಲಿ, ಅಡಿಕೀ-ಬೆಟ್ಟ, ಕಾಯಿ, ಪಂಜಾ, ಉತ್ತತ್ತಿ, ಹಣ್ಣು, ಗೋಮೂತ್ರ, ಗೋ-ಮಯ, ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ತುಪ್ಪ, ಜೇನುತುಪ್ಪ, ಸಕ್ಕರೆ, ಊದಿನ ಕಡ್ಡಿ, ಕರ್ಪೂರ, ಜನಿವಾರ, ಋಷಿಗಳು, ನಾಣ್ಯಗಳು, ಮರದಬಾಗಿಣ, ವಾಯನದಾನ, ಗೆಜ್ಜೆವಸ್ತ್ರ, ಗಂಧ, ತುಲಸೀ, ತೀರ್ಥ, ಅಂಗಾರ.

॥ ಅಥ ಯಮುನಾ ಪೂಜಾ ಪ್ರಾರಂಭಃ ॥

ಅದ್ಯೇತ್ಯಾದಿ........ಋಷಿಪಂಚಮೀಪೂಜಾಂಗತ್ವೇನ ಪೂರ್ವ ಸಂಕಲ್ಪಿತಯಮುನಾ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ತತಃ ಋಷಿಪಂಚಮೀಪೂಜಾರ್ಥಂ ಕಲ್ಪಿತಪೀಠೇ ತಂಡುಲೈ-ರಷ್ಟದಲಪದ್ಮಂ ವಿರಚ್ಯ ತದುಪರಿ ಅವ್ರಣಂ ಕಲಶಂ ಆಕಲಶೇಷ್ವಿತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ॥ ಓಂ ॥

ಆಕಲಶೇಷುಧಾವತಿ ಪವಿತ್ರೇಪರಿಷಿಚ್ಯತೇ । ಉಕ್ಥೈರ್ಯಜ್ಞೇಷುವರ್ಧತೇ ॥

ಓಂ ಇಮಂ ಮೇ ಗಂಗೇಯಮುನೇ ಸರಸ್ವತಿ ಶುತುದ್ರಿಸ್ತೋಮಂ ಸಚತಾ-ಪರುಷ್ಣ್ಯಾ ।

ಅಸಿಕ್ನ್ಯಾ ಮರುದ್ವೃಧೇವಿತಸ್ತಯಾರ್ಜೀಕೀಯೇ ಶೃಣುಹ್ಯಾಸುಷೋಮಯಾ॥

ಓಂ ಯಾಃ ಪ್ರವತೋನಿವತ ಉದ್ವತ ಉದನ್ವತೀ ರನುದಕಾಶ್ಚಯಾಃ ।

ತಾ ಅಸ್ಮಭ್ಯಂಪಯಸಾಪಿನ್ವಮಾನಾಃ ಶಿವಾದೇವೀರ ಶಿಪದಾಭವಂತು ಸರ್ವಾ-ನದ್ಯೋ ಅಶಿಮಿದಾಭವಂತು ॥

ಇತಿ ಮಂತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಕಲಶೇ ಉದಕಮಾಪೂರ್ಯ ॥

ಓಂ ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ ದುರಧರ್ಷಾಂ ನಿತ್ಯಪುಷ್ಟಾಂ ಕರೀಷಿಣೀಂ ।

ಈಶ್ವರೀಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ತಾಮಿಹೋಪಹ್ವಯೇ ಶ್ರಿಯಂ ॥

ಗಂಧದ್ವಾರಾಮಿತಿ ಗಂಧಂ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ ॥

ಓಂ ಕಾಂಡಾತ್ಕಾಂಡಾತ್ಪ್ರರೋಹಂತೀ ಪರುಷಃ ಪರುಷಃ ಪರೀ ।

ಏವಾನೋದೂರ್ವೇ ಪ್ರತರನುಸಹಸ್ರೇಣ ಶತೇನ ಚ ॥ ಇತಿ ದೂರ್ವಾಃ ॥

ಓಂ ಅಶ್ವತ್ಥೇವೋ ನಿಷದನಂ ಪರ್ಣೇವೋ ವಸತಿಷ್ಕೃತಾ ।

ಗೋಭಾಜಇತ್ಕಿಲಾಸಥ ಯತ್ಸನವಥಪೂರುಷಂ ॥ ಇತಿ ಪಂಚಪಲ್ಲವಾನ್ ॥

ಓಂ ಯಾಃ ಫಲಿನೀರ್ಯಾ ಅಫಲಾ ಅಪುಷ್ಪಾ ಯಾಶ್ಚ ಪುಷ್ಪಿಣೀಃ ।

ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಪ್ರಸೂತಾಸ್ತಾನೋ ಮುಂಚಂತ್ವಂ ಹಸಃ ॥ ಇತಿ ಫಲಂ ॥

ಓಂ ಸಹಿರತ್ನಾನಿದಾಶುಷೇ ಸುವಾತಿಸವಿತಾ ಭಗಃ ।

ತಂ ಭಾಗಂ ಚಿತ್ರಮೀಮಹೇ ॥ ಇತಿ ಪಂಚರತ್ನಾನಿ ॥

ಓಂ ಹಿರಣ್ಯರೂಪಃ ಸಹಿರಣ್ಯಸಂದೃಗಪಾನ್ನಪಾತ್ಸೇದು ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಃ ।

ಹಿರಣ್ಯಯಾತ್ಪರಿಯೋನೇರ್ನಿಷದ್ಯಾ ಹಿರಣ್ಯದಾದದತ್ಯನ್ನಮಸ್ಮೈ ॥

ಇತಿ ಹಿರಣ್ಯಂ ॥

ಓಂ ಯುವಾಸುವಾಸಾಃ ಪರಿವೀತ ಆಗಾತ್ಸ ಉಶ್ರೇಯಾನ್ ಭವತಿ ಜಾಯಮಾನಃ । ತಂಧೀರಾಸಃಕವಯ ಉನ್ನಯಂತಿ ಸ್ವಾಧ್ಯೋ೩ ಮನಸಾ ದೇವಯಂತಃ ॥ ಇತಿ ಕಲಶಕಂಠಂ ವಸ್ತ್ರೇಣ ವೇಷ್ಟಯೇತ್ ॥

ಅಭಿಮಂತ್ರಣಂ—

ಓಂ ಆಪೋ ಹಿ ಷ್ಠಾ ಮಯೋ ಭುವಃ । ತಾ ನ ಊರ್ಜೇ ದಧಾತನ । ಮಹೇರಣಾಯ ಚಕ್ಷಸೇ । ಯೋ ವಃ ಶಿವತಮೋ ರಸಃ ।

ತಸ್ಯ ಭಾಜಯತೇ ಹನಃ । ಉಶತೀರಿವ ಮಾತರಃ । ತಸ್ಮಾ ಅರಂಗ ಮಾಮ ವಃ । ಯಸ್ಯಕ್ಷಯಾಯ ಜಿನ್ವಥ । ಆಪೋಜನಯಥಾ ಚ ನಃ ॥

ಕಲಶಸ್ಯ ಮುಖೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಕಂಠೇ ರುದ್ರಃ ಸಮಾಶ್ರಿತಃ ।
ಮೂಲೇ ತತ್ರ ಸ್ಥಿತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಧ್ಯೇ ಮಾತೃ ಗಣಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ॥
ಕುಕ್ಷೌತು ಸಾಗರಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಾ ವಸುಂಧರಾ ।
ಋಗ್ವೇದೋಽಥ ಯಜುರ್ವೇದಃ ಸಾಮವೇದೋ ಹ್ಯಥರ್ವಣಃ ॥
ಅಂಗೈಶ್ಚ ಸಹಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಕಲಶಂತು ಸಮಾಶ್ರಿತಾಃ ।
ಅತ್ರ ಗಾಯತ್ರೀ ಸಾವಿತ್ರೀ ಶಾಂತಿಃಪುಷ್ಟಿಕರೀ ತಥಾ ॥
ಆಯಾಂತು ದೇವಪೂಜಾರ್ಥಮಭಿಷೇಕಾರ್ಥಮಾದರಾತ್ ।
ಸರ್ವೇ ಸಮುದ್ರಾಸ್ಸರಿತಸ್ತೀರ್ಥಾನಿ ಜಲದಾ ನದಾಃ ।
ಆಯಾಂತು ದೇವಪೂಜಾರ್ಥಂ ದುರಿತಕ್ಷಯಕಾರಕಾಃ ॥
ಗಂಗೇ ಚ ಯಮುನೇ ಚೈವ ಗೋದಾವರಿ ಸರಸ್ವತಿ ।
ನರ್ಮದೇ ಸಿಂಧು ಕಾವೇರಿ ಜಲೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕುರು ॥
ಪುಷ್ಕರಾದ್ಯಾನಿ ತೀರ್ಥಾನಿ ಗಂಗಾದ್ಯಾಃ ಸರಿತಸ್ತಥಾ ।
ಆಗಚ್ಛಂತು ಪವಿತ್ರಾಣಿ ಪೂಜಾಕಾಲೇ ಸದಾ ಹರೇಃ ॥

ಇಮಂ ಮೇ ಗಂಗೇ....ಇತಿ ಪುರಾಣೋಕ್ತಮಂತ್ರೈಶ್ಚಾಭಿಮಂತ್ರಣಂ॥

ಅಥ ಧ್ಯಾನಂ—

ಲೋಕಪಾಲಸ್ತುತಾಂ ದೇವೀಮಿಂದ್ರನೀಲಸಮುದ್ಭವಾಂ ।
ಯಮುನೇ ತ್ವಾಮಹಂ ಧ್ಯಾಯೇ ಸರ್ವಕಾಮಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ॥
ಸರಸ್ವತಿ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರದಾಯಿನಿ ।
ಆಗಚ್ಛ ದೇವಿ ಯಮುನೇ ವ್ರತಸಂಪೂರ್ತಿಹೇತವೇ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಸಿಂಹಾಸನಮಾರೂಢೇ ದೇವಶಕ್ತಿಸಮನ್ವಿತೇ ।
ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಸಂಪೂರ್ಣೇ ಯಮುನಾಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಆಸನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಭದ್ರಪಾದೇ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಸರ್ವಲೋಕಹಿತಪ್ರಿಯೇ ।
ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಶಮನಿ ತರಂಗಿಣ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಪಾದ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಗರುಡಪಾದೇ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಶಂಕರಪ್ರಿಯಭಾಮಿನಿ ।
ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರದೇ ದೇವಿ ಯಮುನೇ ತೇ ನಮೋ ನಮಃ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಅರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ವಿಷ್ಣುಪಾದೋದ್ಭವೇ ದೇವಿ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತೇ ।
ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಮಹಾದೇವಿ ಕೃಷ್ಣವೇಣ್ಯೈ ನಮೋ ನಮಃ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಆಚಮನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಸರ್ವಪಾಪಹರೇ ದೇವಿ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿನಿ ।
ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ಯಮುನೇ ದೇಹಿ ಯಮುನಾಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಮಧುಪರ್ಕಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ನಂದಿಪಾದೇ ಮಹಾದೇವಿ ಶಂಕರಾರ್ಧಶರೀರಿಣಿ ।
ಸರ್ವಲೋಕಹಿತೇ ದೇವಿ ಭೀಮರಥ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಪಂಚಾಮೃತಸ್ನಾನಂ ಸ....॥
ಸಿಂಹಪಾದೋದ್ಭವೇ ದೇವಿ ನಾರಸಿಂಹಸಮಪ್ರಭೇ ।
ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಸಂಪೂರ್ಣೇ ಭವನಾಶಿನಿ ತೇ ನಮಃ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಶುದ್ಧೋದಕ ಸ್ನಾನಂ ಸ....॥
ವಿಷ್ಣುಪಾದಾಬ್ಜಸಂಭೂತೇ ಗಂಗೇ ತ್ರಿಪಥಗಾಮಿನಿ ।
ಸರ್ವಪಾಪಹರೇ ದೇವಿ ಭಾಗೀರಥ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಶ್ವೇತವಸ್ತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ತ್ರ್ಯಂಬಕಸ್ಯ ಜಟೋದ್ಭೂತೇ ಗೌತಮಸ್ಯಾಘನಾಶಿನಿ ।
ಸಪ್ತಧಾ ಸಾಗರಂ ಯಾಸಿ ಗೋದಾವರಿ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥

ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಕಂಚುಕಂ ಸ.... ॥

ಮಾಣಿಕ್ಯಮುಕ್ತಾವಲಿಕಾಸ್ತು ಭಾಶ್ಚ ಗೋಮೇದವೈಡೂರ್ಯಸು-
ಪುಷ್ಪರಾಗೈಃ ।
ವಜ್ರೈಶ್ಚ ನೀಲೈಶ್ಚ ಸುಶೋಭಿತಾನಿ ಗೃಹಾಣ ಸರ್ವಾಭರಣಾನಿ ದೇವಿ ॥

ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಆಭರಣಾನಿ ಸ.... ॥

ಚಂದನಾಗರುಕಸ್ತೂರೀರೋಚನಂ ಕುಂಕುಮಂ ತಥಾ ।
ಕರ್ಪೂರೇಣ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಗಂಧಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಭಕ್ತಿತಃ ॥

ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಗಂಧಂ ಸ.... ॥

ಶ್ವೇತಾಂಶ್ಚ ಚಂದ್ರವರ್ಣಾಭಾನ್ ಹರಿದ್ರಾರಾಗರಂಜಿತಾನ್ ।
ಅಕ್ಷತಾಂಶ್ಚ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠೇ ದದಾಮಿ ಯಮುನೇ ಶುಭೇ ॥

ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸ....॥

ಮಂದಾರಮಾಲತೀಜಾತಿಕೇತಕೀಪಾಟಲೈಃ ಶುಭೈಃ ।
ಪೂಜಯಾಮಿ ಚ ದೇವೇಶಿ ಯಮುನೇ ಭಕ್ತವತ್ಸಲೇ ॥

ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸ.... ॥

ಅಥ ಅಂಗ ಪೂಜಾ—

ಚಂಚಲಾಯೈ ನಮಃ ಪಾದೌ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ಚಪಲಾಯೈ ನಮಃ ಜಾನುನೀ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ಭಕ್ತವತ್ಸಲಾಯೈ ನಮಃ ಕಟಿಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ಹರಾಯೈ ನಮಃ ನಾಭಿಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ಮನ್ಮಥನಾಶಿನ್ಯೈ ನಮಃ ಗುಹ್ಯಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ಅಜ್ಞಾನನಾಶಿನ್ಯೈ ನಮಃ ಹೃದಯಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ಭದ್ರಾಯೈ ನಮಃ ಸ್ತನೌ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥

ಅಘಹಂತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ ಭುಜೌ ಪೂಜಯಾಮಿ ||
ರಕ್ತಕಂಠ್ಯೈ ನಮಃ ಕಂಠಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ||
ಭವಹರ್ತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ ಮುಖಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ||
ಗೌರ್ಯೈ ನಮಃ ನೇತ್ರೇ ಪೂಜಯಾಮಿ ||
ಭಾಗೀರಥ್ಯೈ ನಮಃ ಲಲಾಟಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ||
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಶಿರಃ ಪೂಜಯಾಮಿ ||
ಸರಸ್ವತ್ಯೈ ನಮಃ ಸರ್ವಾಂಗಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ||

ಅಥ ನಾಮ ಪೂಜಾ—

ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ | ಸೀತಾಯೈ ನಮಃ | ಕಮಲಾಯೈ ನಮಃ | ಉತ್ಪಲಾಯೈ ನಮಃ | ಅಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾಯೈ ನಮಃ | ಭೀಮರಥ್ಯೈ ನಮಃ | ಧಾತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ | ಹರಿಹರರೂಪಿಣ್ಯೈ ನಮಃ | ಗಂಗಾಯೈ ನಮಃ | ನರ್ಮದಾಯೈ ನಮಃ | ಗೌರ್ಯೈ ನಮಃ | ಭಾಗೀರಥ್ಯೈ ನಮಃ | ತುಂಗಾಯೈ ನಮಃ | ಭದ್ರಾಯೈ ನಮಃ | ಕೃಷ್ಣವೇಣ್ಯೈ ನಮಃ | ಭವನಾಶಿನ್ಯೈ ನಮಃ | ಸರಸ್ವತ್ಯೈ ನಮಃ | ಕಾವೇರ್ಯೈ ನಮಃ | ಸಿಂಧವೇ ನಮಃ | ಗೌತಮ್ಯೈ ನಮಃ | ಗೋಮತ್ಯೈ ನಮಃ | ಗಾಯತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ | ಗರುಡಾಯೈ ನಮಃ | ಗಿರಿಜಾಯೈ ನಮಃ | ಚಂದ್ರಚೂಡಾಯೈ ನಮಃ | ಸರ್ವೇಶ್ವರಾಯೈ ನಮಃ | ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ನಮಃ ||

ಸರ್ವಪಾಪಹರೇ ದೇವಿ ಸರ್ವೋಪದ್ರವನಾಶಿನಿ |
ಸರ್ವಸಂಪತ್ಪ್ರದೇ ದೇವಿ ಯಮುನಾಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ||

|| ಇತಿ ನಾಮ ಪೂಜಾ ||

ದಶಾಂಗಗುಗ್ಗುಲೋದ್ಭೂತಶ್ಚಂದನಾಗರುಸಂಯುತಃ |
ಕಪಿಲಾಘೃತಸಂಯುಕ್ತೋ ಧೂಪೋಽಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ||
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಧೂಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಘೃತವರ್ತಿಸಮಾಯುಕ್ತಂ ವಹ್ನಿನಾ ಯೋಜಿತಂ ಮಯಾ ।
ಗೃಹಾಣ ದೀಪಕಂ ದೇವಿ ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಪ್ರದಾಯಿನಿ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ದೀಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಶರ್ಕರಾಮಧುಸಂಯುಕ್ತಂ ದಧಿಕ್ಷೀರಂ ಚ ಸರ್ಪಿಷಾ ।
ಪಕ್ವಮನ್ನಂ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ನೈವೇದ್ಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ನೈವೇದ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಪಾನೀಯಂ ಪಾವನಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಗಂಗಾದಿಸರಿದುದ್ಭವಂ ।
ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ದೇವಿ ಗೃಹಾಣ ಮುಖಶೋಧನಂ ॥
ಯ..ನಮಃಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಸ..।ಯ...ನಮಃ ಮುಖ ಪ್ರ..ಚ ಸ.॥
ಕರ್ಪೂರೇಣ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಯಮುನೇ ಚಾರು ಚಂದನಂ ।
ಸಮರ್ಪಿತಂ ಮಯಾ ತುಭ್ಯಂ ಕರೋದ್ವರ್ತನಕಂ ಕುರು ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಕರೋದ್ವರ್ತನಾರ್ಥೇ ಚಂದನಂ ಸ....॥
ಪೂಗೀಫಲಂ ಮಹದ್ದಿವ್ಯಂ ನಾಗವಲ್ಲ್ಯಾ ದಲೈರ್ಯುತಂ ।
ಕರ್ಪೂರೈಲಾಸಮಾಯುಕ್ತತಾಂಬೂಲಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ತಾಂಬೂಲಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಗರ್ಭಸ್ಥಂ ಹೇಮಬೀಜಂ ವಿಭಾವಸೋಃ ।
ಅನಂತ ಪುಣ್ಯಫಲದಮತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಸುವರ್ಣಪುಷ್ಪದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸ....॥
ಇದಂ ಫಲಂ ಮಯಾ ದೇವಿ ಸ್ಥಾಪಿತಂ ಪುರತಸ್ತವ ।
ತೇನ ಮೇ ಸಕಲಾವಾಪ್ತಿರ್ಭವೇಜ್ಜನ್ಮನಿಜನ್ಮನಿ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಫಲಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಪಾವನೇ ಗಂಗೇ ಅಂಧಕಾರವಿನಾಶಿನಿ ।
ಪಂಚಾರ್ತಿಕ್ಯಂ ಗೃಹಾಣೇದಂ ವಿಶ್ವಪ್ರೀತ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಆರ್ತಿಕ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಕೇತಕೀಜಾತಿಕುಸುಮೈರ್ಮಲ್ಲಿಕಾಮಾಲತೀಭವೈಃ ।
ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿರ್ಮಯಾ ದತ್ತಾ ರುದ್ರಪ್ರೀತ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಂ ಸ.... ॥

ಯಾನಿ ಕಾನಿ ಚ ಪಾಪಾನಿ ಜನ್ಮಾಂತರ ಕೃತಾನಿ ಚ ।
ತಾನಿ ತಾನಿ ಪ್ರಣಶ್ಯಂತು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಪದೇ ಪದೇ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅನ್ಯಥಾ ಶರಣಂ ನಾಸ್ತಿ ತ್ವಮೇವ ಶರಣಂ ಮಮಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಕಾರುಣ್ಯಭಾವೇನ ರಕ್ಷ ರಕ್ಷ ಪ್ರಜೇಶ್ವರಿ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಸ.... ॥

ಸುರಾಸುರೇಂದ್ರಾದಿಕಿರೀಟಮೌಕ್ತಿಕೈರ್ಯುತಂ ಸದಾ ಯತ್ತವ ಪಾದಪಂಕಜಂ ।
ಪರಾವರಂ ಪಾತುವರಂ ಸುಮಂಗಲಂ ನಮಾಮಿ ಭಕ್ತ್ಯಾಮಮಕಾಮಸಿದ್ಧಯೇ॥

ಭವಾನಿ ಚ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸರ್ವ ಕಾಮಪ್ರದಾಯಿನಿ ।
ವ್ರತಂ ಸಂಪೂರ್ಣತಾಂ ಯಾತು ಯಮುನಾಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ಸ.... ॥

ಅನೇನ ಕೃತ ಪೂಜನೇನ ಶ್ರೀಯಮುನಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ॥

॥ ಇತಿ ಯಮುನಾಪೂಜಾ ಸಮಾಪ್ತಾ ॥

ಅಪಸರ್ಪಂತು ಯೇ ಭೂತಾ........ಇತ್ಯಾಸನಂ ॥
ಕಲಶಸ್ಯ ಮುಖೇ ವಿಷ್ಣು........ಇತಿ ಕಲಶಪೂಜನಂ ॥

ಆಗಮಾರ್ಥಂ ತು ದೇವಾನಾಂ ಗಮನಾರ್ಥಂ ತು ರಕ್ಷಸಾಂ ।
ಕುರು ಘಂಟಾರವಂ ತತ್ರ ದೇವತಾಹ್ವಾನಲಾಂಛನಂ ॥
ಇತಿ ಘಂಟಾಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಅಪವಿತ್ರಃ ಪವಿತ್ರೋ ವಾ ಸರ್ವಾವಸ್ಥಾಂ ಗತೋಽಪಿ ವಾ ।
ಯಃ ಸ್ಮರೇತ್ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಂ ಸ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಃ ಶುಚಿಃ ॥
ಇತಿ ಕಲಶೋದಕೇನ ಆತ್ಮಾನಂ ಚ ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಯೇತ್ ॥

॥ ಅಥ ಋಷಿಪೂಜನಮ್ ॥

ಅಥ ಧ್ಯಾನಂ—

ಮೂರ್ತಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ತೇಜ ಉತ್ತಮಂ ।
ಸೂರ್ಯಕೋಟಿ ಪ್ರತೀಕಾಶಂ ಋಷಿವೃಂದಂ ವಿಚಿಂತಯೇ ॥
ಇತಿ ಕುಸುಮಾಕ್ಷತಾನ್ ಗೃಹೀತ್ವಾ ॥

ಕಶ್ಯಪಃ ಸರ್ವಲೋಕಾಢ್ಯಃ ಸರ್ವಲೋಕೇಷು ಸಂಸ್ಥಿತಃ ।
ನಾರೀಣಾಂ ಪಾಪನಾಶಾಯ ಋಷಿರೂಪೇಣ ತಿಷ್ಠತಿ ॥
ಕಶ್ಯಪಾಯ ನಮಃ ಕಶ್ಯಪಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ೧ ॥

ಅತ್ರಯೇ ಚ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಸರ್ವಭೂತಹಿತೈಷಿಣೇ ।
ತಪೋರೂಪಾಯ ಸತ್ಯಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೇಽಮಿತತೇಜಸೇ ॥
ಅತ್ರಯೇ ನಮಃ ಅತ್ರಿಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ೨ ॥

ಭರದ್ವಾಜ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಸದಾ ಧ್ಯಾನಪರಾಯಣ ।
ಮಹಾಜಟಿಲಧರ್ಮಾತ್ಮನ್ ಪಾಪಂ ಹರತು ಮೇ ಸದಾ ॥
ಭರದ್ವಾಜಾಯ ನಮಃ ಭರದ್ವಾಜಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ೩ ॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಬಲಿಂಮುಖ ಮಹಾವ್ರತಂ ॥
ಅಪರೋಕ್ಷಿತಗಾಯತ್ರಿಃ ತಪೋರೂಪೇಣ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ॥
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾಯ ನಮಃ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ೪ ॥

ಗೌತಮಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಮೃಷೀಣಾಂ ಚ ಮಹಾಪ್ರಿಯಃ ।
ಶ್ರೌತಾನಾಂ ಕರ್ಮಣಾಂ ಚೈವ ಸಂಪ್ರದಾಯಪ್ರವರ್ತಕಃ ॥
ಗೌತಮಾಯ ನಮಃ ಗೌತಮಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ೫ ॥

ಜಮದಗ್ನೇ ಮಹಾತೇಜಸ್ತಪಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ತತ್ಪರ ।
ನಮಸ್ತೇ ಧರ್ಮವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಸರ್ವಪಾಪನಿವಾರಕ ॥
ಜಮದಗ್ನಯೇ ನಮಃ ಜಮದಗ್ನಿಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ೬ ॥

ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ವಸಿಷ್ಠಾಯ ಲೋಕಾನಾಂ ವರದಾಯ ಚ |
ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಣಾಶಾಯ ಸೂರ್ಯಾನ್ವಯಹಿತೈಷಿಣೇ ||
ವಸಿಷ್ಠಾಯ ನಮಃ ವಸಿಷ್ಠಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ || ೭ ||

ಅರುಂಧತಿ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಮಹಾಪಾಪಪ್ರಣಾಶನಿ |
ಪತಿವ್ರತಾನಾಂ ಸರ್ವಾಸಾಂ ಧರ್ಮಶೀಲಪ್ರವರ್ತಿಕೇ ||
ಅರುಂಧತ್ಯೈ ನಮಃ ಅರುಂಧತೀಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ || ೮ ||

ಅರುಂಧತೀಸಹಿತ ಕಶ್ಯಪಾದಿಸಪ್ತಋಷಿಭ್ಯೋನಮಃ ಆವಾಹಯಾಮಿ||

ಋಗ್ಯಜುಃಸಾಮವೇದಾನಾಂ ಸ್ವರೂಪೇಭ್ಯೋ ನಮೋ ನಮಃ |
ಪುರಾಣಪುರುಷೇಭ್ಯೋ ಹಿ ದೇವರ್ಷಿಭ್ಯೋ ನಮೋ ನಮಃ ||
ಅರುಂಧತೀಸಹಿತ ಕಶ್ಯಪಾದಿ ಸಪ್ತಋಷಿಭ್ಯೋ ನಮಃ ಆಸನಂ ಸ....||

ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೈರ್ಯುಕ್ತಂ ಪಾದ್ಯಂ ಗೃಹ್ಣಂತು ಭೋ ದ್ವಿಜಾಃ |
ಪ್ರಸಾದಂ ಕುರುತ ಪ್ರೀತಾಸ್ತುಷ್ಟಾಃಸಂತು ಸದಾ ಮಮ ||
ಅರುಂಧತೀಸಹಿತ ಕಶ್ಯಪಾದಿ ಸಪ್ತಋಷಿಭ್ಯೋ ನಮಃ ಪಾದ್ಯಂ ಸ...||

ನಭಸ್ಯೇ ಶುಕ್ಲಪಂಚಮ್ಯಾಮರ್ಚಿತಾ ಋಷಿಸತ್ತಮಾಃ |
ದಹಂತು ಪಾಪಂ ಮೇ ಸರ್ವೇ ಗೃಹ್ಣಂತ್ವರ್ಘ್ಯಂ ನಮೋ ನಮಃ ||
ಅರುಂಧತೀಸಹಿತ ಕಶ್ಯಪಾದಿ ಸಪ್ತಋಷಿಭ್ಯೋನಮಃ ಅರ್ಘ್ಯಂ ಸ...||

ಲೋಕಾನಾಂ ತುಷ್ಟಿಕರ್ತಾರೋ ಯೂಯಂ ಸರ್ವೇ ತಪೋಧನಾಃ |
ನಮೋ ವೋ ಧರ್ಮವಿಜ್ಞೇಭ್ಯೋ ಮಹರ್ಷಿಭ್ಯೋ ನಮೋ ನಮಃ ||
ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ.......ಆಚಮನೀಯಂ ಸ...||

ದಧ್ಯಾಜ್ಯಮಧುಸಂಯುಕ್ತಂ ಮಧುಪರ್ಕಂ ಮಯಾಹೃತಂ |
ಗೃಹ್ಣಂತು ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ಗುರವಸ್ತತ್ತ್ವಚಿಂತಕಾಃ ||
ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ........ಮಧುಪರ್ಕಂ ಸ.... ||

ಕಾಮಧೇನುಸಮುದ್ಭೂತಂ ದುಗ್ಧಂ ಚಾಮೃತಮುತ್ತಮಮ್ |
ಸ್ನಾನಾರ್ಥಮಾಹೃತಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗೃಹ್ಣಂತು ಋಷಯಃ ಶುಭಾಃ ||
ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ........ಪಯಃಸ್ನಾನಂ ಸ.... ||

ಋಷಯಶ್ಚ ಮಯಾ ದಧ್ನಾ ಸ್ನಪನಂ ಕ್ರಿಯತೇ ಚ ವಃ |
ಗೃಹ್ಣಂತು ಭಕ್ತ್ಯಾ ದತ್ತಂ ಮೇ ಪ್ರಸನ್ನಾಶ್ಚ ಭವಂತು ವೈ ||
ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ........ ದಧಿಸ್ನಾನಂ ಸ.... ||

ಸರ್ಪಿಷಾ ವಿಪ್ರವರ್ಯಾಶ್ಚ ಸ್ನಾಪನಂ ಕ್ರಿಯತೇ ಚ ವಃ |
ಆಜ್ಯಂ ಪವಿತ್ರಂ ಪರಮಂ ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ||
ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ........ ಘೃತಸ್ನಾನಂ ಸ.... ||

ಸರ್ವೌಷಧಿರಸಂ ಶುದ್ಧಂ ಪೀಯೂಷಸದೃಶಂ ಮಧು |
ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ವಃ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ಗೃಹ್ಣಂತು ಮುನಯಃ ಸದಾ ||
ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ........ ಮಧುಸ್ನಾನಂ ಸ.... ||

ಇಕ್ಷುರಸ ಸಮುತ್ಪನ್ನಾಂ ಶರ್ಕರಾಂ ಮಧುರಾಂ ಹಿವಃ |
ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಚ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ಗೃಹ್ಣಂತು ಮುನಯಃ ಸದಾ ||
ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ........ ಶರ್ಕರಾಸ್ನಾನಂ ಸ.... ||

ಸುರಾಸುರಗಣೈಃ ಪೂಜ್ಯಾನ್ಯಕ್ಷಗಂಧರ್ವಕಿನ್ನರೈಃ |
ಪಂಚಾಮೃತೇನ ಸಪ್ತರ್ಷೀನ್ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ ವಿಶಾರದಾನ್ ||

ಕ್ಷೀರಮಾಜ್ಯಂ ದಧಿಮಧು ಸಿತಾಪಂಚಾಮೃತಂ ಮಯಾ |
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಕಲ್ಪಿತಂ ಸರ್ವಂ ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ||
ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ........ ಪಂಚಾಮೃತಸ್ನಾನಂ ಸ.... ||

ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಸಂಯುಕ್ತಂ ಪವಿತ್ರಂ ವಿಮಲಂ ಜಲಂ |
ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ತು ಮಯಾ ನೀತಂ ಋಷಯಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ||

ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ....ಶುದ್ಧೋದಕಸ್ನಾನಂ ಸ... ||
ಮಹಾಭಿಷೇಕಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಅಹತಂ ವಸ್ತ್ರಯುಗ್ಮಂ ಚ ಶ್ವೇತವರ್ಣಂ ಸುಶೋಭಿತಮ್ |
ಋಷಿಭ್ಯಃ ಕಶ್ಯಪಾದಿಭ್ಯಃ ಪ್ರದದಾಮಿ ಸುಖಾವಹಮ್ ||

ವಸ್ತ್ರಯುಗ್ಮಾನಿ ಶುಭ್ರಾಣಿ ಶುಭಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ಋಷಯಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಂತು ಸಪ್ತಪ್ರಾವರಣಾನಿ ಚ ||
ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ....ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಸ.... ||

ತ್ರಿಗುಣಂ ನವಸೂತ್ರಂ ಚ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಶಿವಾತ್ಮಕಂ |
ಅರ್ಪಯಾಮಿ ಋಷಿಭ್ಯಸ್ತು ಸಾಜಿನಂ ಸೋತ್ತರೀಕಂ ||

ನಾನಾಮಂತ್ರೈಃ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ತ್ರಿಗುಣಂ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಕಂ |
ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಚ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಋಷಿಪುಂಗವಾಃ ||

ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಪರಮಂ ಪವಿತ್ರಂ ಪ್ರಜಾಪತೇರ್ಯತ್ಸಹಜಂ
ಪುರಸ್ತಾತ್ | ಆಯುಷ್ಯಮಗ್ರ್ಯಂ ಪ್ರತಿಮುಂಚ ಶುಭ್ರಂ ಯಜ್ಞೋ-
ಪವೀತಂ ಬಲಮಸ್ತು ತೇಜಃ ||
ಸಪ್ತ ಋಷಿಭ್ಯೋ ನಮಃ ಯ;ಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಗೋಪೀಚಂದನಸಮ್ಮಿಶ್ರಂ ನಾನಾಗಂಧಸುಗಂಧಿತಂ |
ದದ್ಯಾದ್ದೇವಋಷಿಭ್ಯಸ್ತು ಸರ್ವಪಾಪವಿಮುಕ್ತಯೇ ||
ಕಶ್ಯಪಾದಿ ಸಪ್ತಋಷಿಭ್ಯೋ ನಮಃ ಗೋಪೀಚಂದನ ಶಂಖ-
ಚಕ್ರಾದಿ ಪಂಚಮುದ್ರಾಣಿ ಸ.... ||

ಚಂದನಾಗರುಕರ್ಪೂರ ಕುಂಕುಮೈಶ್ಚ ಸಮನ್ವಿತಂ |
ವಿಲೇಪನಮಿದಂ ತುಭ್ಯಂ ನಮೋ ವಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ||
ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ....ಗಂಧಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ವಿಷ್ಣೋರಂಗಾರಶೇಷೇಣ ಯೋಽಂಗಾನಿ ಪರಿಮಾರ್ಜಯೇತ್ ।
ದುರಿತಾನಿ ವಿನಶ್ಯಂತಿ ವ್ಯಾಧಯೋ ಯಾಂತಿ ಖಂಡಶಃ ॥
ಸಪ್ತಋಷಿಭ್ಯಃ ವಿಷ್ಣೋರ್ಧೂಪಶೇಷಮಂಗಾರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಅಕ್ಷತಾಃ ಪರಮಾ ದಿವ್ಯಾಃ ಸರ್ವಕಾಮಫಲಪ್ರದಾಃ ।
ಪೂಜಾರ್ಥಂ ಚ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ಋಷಯಃ ಸುಮನೋಹರಾಃ ॥
ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ........ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ನವರತ್ನಾದಿಭಿರ್ಬದ್ಧಾಂ ಸೌವರ್ಣೈಶ್ಚೈವ ತಂತುಭಿಃ ।
ನಿರ್ಮಿತಾಂ ಕಂಚುಕೀಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗೃಹಾಣ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ॥
ಅರುಂಧತ್ಯೈ ನಮಃ ಕಂಚುಕೀಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಮಾಂಗಲ್ಯತಂತುಮಣಿಭಿಃ ಮುಕ್ತಾಭಿಶ್ಚೈವ ರಾಜಿತಂ ।
ಸೌಮಂಗಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಕಂಠಸೂತ್ರಂ ದದಾಮಿ ತೇ ॥
ಅರುಂಧತ್ಯೈ ನಮಃ ಕಂಠಸೂತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ತಾಡಪತ್ರಾಣಿ ದಿವ್ಯಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಶುಭಾನಿ ಚ ।
ಕರ್ಣಾಭರಣಯುಕ್ತಾನಿ ಮಾತಸ್ತ್ವಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಅರುಂಧತ್ಯೈ ನಮಃ ತಾಡಪತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಹರಿದ್ರಾರಂಜಿತಾ ದೇವಿ ಸುಖಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಿನಿ ।
ಹರಿದ್ರಾಂ ತೇ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಗೃಹಾಣ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ॥
ಅರುಂಧತ್ಯೈ ನಮಃ ಹರಿದ್ರಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಕುಂಕುಮಂ ಕಾಮದಂ ದಿವ್ಯಂ ಕಾಮಿನೀಕಾಮಸಂಭವಂ ।
ಕುಂಕುಮೇನಾರ್ಚಿತೇ ದೇವಿ ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಅರುಂಧತ್ಯೈ ನಮಃ ಕುಂಕುಮಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಸುನೀಲಭ್ರಮರಾಭಾಸಂ ಕಜ್ಜಲಂ ನೇತ್ರಮಂಡನಮ್ ।
ಮಯಾ ದತ್ತಮಿದಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಕಜ್ಜಲಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥

ಅರುಂಧತ್ಯೈ ನಮಃ ಕಜ್ಜಲಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||
ವಿದ್ಯುದ್ವರ್ಣೇನ ಸಂಕಾಶಂ ಜಪಾಕುಸುಮಸನ್ನಿಭಂ |
ಸಿಂದೂರಾದಿ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ದೇಹಿ ಮೇ ಚಿರಂ ||
ಅರುಂಧತ್ಯೈ ನಮಃ ಸಿಂದೂರಾದಿಕಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||
ಸ್ವಭಾವಸುಂದರಾಂಗಿ ತ್ವಂ ನಾನಾರತ್ನಾದಿಭಿರ್ಯುತಮ್ |
ಭೂಷಣಂ ಹಿ ವಿಚಿತ್ರಂ ತು ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ||
ಅರುಂಧತ್ಯೈ ನಮಃ ನಾನಾ ಆಭರಣಾನಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||
ನಾನಾಸುಗಂಧಿಕಂ ದ್ರವ್ಯಂ ಚೂರ್ಣೀಕೃತ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನತಃ |
ದದಾಮಿ ತೇ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ||
ಅರುಂಧತ್ಯೈ ನಮಃ ನಾನಾಪರಿಮಳದ್ರವ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಅಥ ಪತ್ರ ಪೂಜಾ—

ಕಶ್ಯಪಾದಿ ಸಪ್ತಋಷಿಭ್ಯಃ ವಿಷ್ಣುನಿರ್ಮಾಲ್ಯತುಲಸೀಪತ್ರಾಣಿ ಸ.... ||
ಕಶ್ಯಪಾದಿ ,, ಪದ್ಮಪತ್ರಾಣಿ ಸ.... ||
ಕಶ್ಯಪಾದಿ ,, ಮಲ್ಲಿಕಾಪತ್ರಾಣಿ ಸ.... ||
ಕಶ್ಯಪಾದಿ ,, ಶೇವಂತಿಕಾಪತ್ರಾಣಿ ಸ.... ||
ಕಶ್ಯಪಾದಿ ,, ಮರುಗಪತ್ರಾಣಿ ಸ.... ||
ಕಶ್ಯಪಾದಿ ,, ಅಪಾಮಾರ್ಗಪತ್ರಾಣಿ ಸ.... ||
ಕಶ್ಯಪಾದಿ ,, ಅರ್ಕಪತ್ರಾಣಿ ಸ.... ||
ಅರುಂಧತೀಸಹಿತ ಕಶ್ಯಪಾದಿ ಸಪ್ತಋಷಿಭ್ಯೋನಮಃ ಸರ್ವಪತ್ರಾಣಿ ಸ||
ಕರವೀರೈರ್ಜಾತಿಕುಸುಮೈಶ್ಚಂಪಕೈರ್ಬಕುಲೈಃ ಶುಭೈಃ |
ಶತಪತ್ರೈಶ್ಚ ಕಲ್ಹಾರೈರರ್ಚಯೇ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ||
ನಾನಾವಿಧಾನಿ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಅನೇಕೈಃ ಪುಷ್ಪಜಾತಿಭಿಃ |
ಮಯಾ ಸಮರ್ಪಿತಾನಿ ತ್ವಂ ಗೃಹಾಣ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ||

ಮಾಲ್ಯಾದೀನಿ ಸುಗಂಧೀನಿ ಮಾಲತ್ಯಾದೀನಿ ವೈ ಪ್ರಭೋ ।
ಮಯಾಹೃತಾನಿ ಪೂಜಾರ್ಥಂ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಚಂಪಕಾದೀನಿ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸುಗಂಧೀನಿ ಶುಭಾನಿ ಚ ।
ಆನೀತಾನಿ ಮಯೈತಾನಿ ಭವದ್ಭಿಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ........ಸರ್ವಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅಥ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತನಾಮಭಿಃ ಪುಷ್ಪಪೂಜಾ—

ಕಶ್ಯಪಾಯ ನಮಃ । ಅತ್ರಯೇ ನಮಃ । ಭರದ್ವಾಜಾಯ ನಮಃ । ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾಯ ನಮಃ । ಗೌತಮಾಯ ನಮಃ । ಜಮದಗ್ನಯೇ ನಮಃ। ವಸಿಷ್ಠಾಯ ನಮಃ। ವಿದ್ಯುತ್ಕಾಂಚನಾಯ ನಮಃ। ಮಹರ್ಷಯೇ ನಮಃ । ಕಪಿಲಾಯ ನಮಃ । ನಾರದಾಯ ನಮಃ । ಅಂಬರೀಷಾಯ ನಮಃ । ಬಲಿನೇ ನಮಃ । ಅಘಮರ್ಷಣಾಯ ನಮಃ । ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಾಯ ನಮಃ । ಔಪನಿಷದಾಯ ನಮಃ । ಅರುಂಧತ್ಯೈ ನಮಃ ॥

ಅಥ ಅಂಗ ಪೂಜಾ—

ಗೌತಮಾಯ	ನಮಃ	ಪಾದೌ	ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ಪ್ರಸ್ಕರಾಯ	,,	ಗುಲ್ಫೌ	,,
ಕುತ್ಸಾಯ	,,	ಜಂಘೇ	,,
ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಾಯ	,,	ಜಾನುನೀ	,,
ಗರ್ಗಾಯ	,,	ಗುಹ್ಯಂ	,,
ಇಂದ್ರಾಯ	,,	ಕಟಿಂ	,,
ವೈವಸ್ವತಾಯ	,,	ನಾಭಿಂ	,,
ಮರೀಚಯೇ	,,	ಉದರಂ	,,
ಶರ್ಕರಾಯ	,,	ಹೃದಯಂ	,,

ಕಣ್ವಾಯ	ನಮಃ	ಕಂಠಂ	ಪೂಜಯಾಮಿ ॥
ಗೌತಮಾಯ	,,	ಕರತಲಂ	,,
ಸುವರ್ಣಾಯ	,,	ಕರ್ಪೂರಂ	,,
ಚಕ್ಷುಷ್ಮತೇ	,,	ಬಾಹೂ	,,
ಪ್ರಜಾಪತಯೇ	,,	ಶ್ರೋತ್ರೇ	,,
ವಿಮದಾಯ	,,	ಮುಖಂ	,,
ಅಭೀತಪತಯೇ	,,	ಚಕ್ಷುಷೀ	,,
ವಸಿಷ್ಠಾಯ	,,	ಲಲಾಟಂ	,,
ಜಮದಗ್ನಯೇ	,,	ಶಿರಃ	,,

ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ ಕಶ್ಯಪಾದಿಸಪ್ತ.... ಸರ್ವಾಂಗಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥

ಅಥ ನಾಮ ಪೂಜಾ—

ಕಶ್ಯಪಾಯ ನಮಃ । ಅತ್ರಯೇ ನಮಃ । ಭರದ್ವಾಜಾಯ ನಮಃ। ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾಯ ನಮಃ। ಗೌತಮಾಯ ನಮಃ । ಜಮ-ದಗ್ನಯೇ ನಮಃ । ವಸಿಷ್ಠಾಯ ನಮಃ । ಅರುಂಧತ್ಯೈ ನಮಃ ॥

ವನಸ್ಪತಿರಸೋದ್ಭೂತೋ ಗಂಧಾಢ್ಯೋ ಗಂಧ ಉತ್ತಮಃ ।
ಆಘ್ರೇಯಃ ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ಧೂಪೋಽಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಅರುಂಧತೀಸಹಿತ ಕಶ್ಯಪಾದಿ ಸಪ್ತಋಷಿಭ್ಯೋ ನಮಃ ಧೂಪಂ ಸ...॥
ಅಜ್ಞಾನಾಂಧತಮೋಹಾರಿ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮೃತ್ಯುವಿನಾಶನಂ ।
ಸ್ವೀಕುರ್ವಂತು ಮಹಾಭಾಗಾ ಮಯಾ ದತ್ತ ಮೃಷೀಶ್ವರಾಃ ॥
ಅರುಂಧತೀಸಹಿತ........ನಮಃ ದೀಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಪ್ರಥಮಂ ಕಾಯಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ದ್ವಿತೀಯಂ ಧರ್ಮಸಾಧನಂ ।
ತೃತೀಯಂ ಮೋಕ್ಷಮಾಪ್ನೋತಿ ಏವಂ ತೀರ್ಥಂ ತ್ರಿಧಾ ಪಿಬೇತ್ ॥
ಅರುಂಧತೀಸಹಿತ........ನಮಃ ತೀರ್ಥಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಮಹಿಷೀದಧಿಯುಕ್ತಾನಿ ಕಂದಮೂಲಫಲಾನಿ ಚ ।
ಸಾಜ್ಯಕ್ಷೀರಾಣಿ ಗೃಹ್ಣಂತು ತೃಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ತು ಮುನೀಶ್ವರಾಃ ।
ಅರುಂಧತೀಸಹಿತ........ ನಮಃ ನೈವೇದ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಮಧ್ಯೇ ಪಾನೀಯಂ ಸ....॥ ಉತ್ತರಾಪೋಶನಂ ಸ....॥
ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಸ....॥ ಮುಖಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಸ....॥

ಕರೋದ್ವರ್ತನಾರ್ಥೇ ಚಂದನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಗಂಗಾತೋಯಂ ಸಕರ್ಪೂರಂ ಸುಶೀತಲಶುಭಂ ಜಲಂ ।
ಗೃಹ್ಣಂತು ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ತದಾಚಮನಸಂಜ್ಞಕಂ ।
ಆಚಮನೀಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ದಾಡಿಮೀಕದಲೀದ್ರಾಕ್ಷಾಖರ್ಜೂರೀಸಂಭವಂ ಫಲಂ ।
ಅನ್ಯಕಾಲೋದ್ಭವಂ ಹೃದ್ಯಂ ಗೃಹ್ಯತಾಂ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಾಃ ॥
ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ........ನಾನಾ ಫಲಾನಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಪೂಗೀಫಲಮಹದ್ದಿವ್ಯಂ ನಾಗವಲ್ಲೀದಳೈರ್ಯುತಂ ।
ಕರ್ಪೂರೈಲಾಸಮಾಯುಕ್ತಂ ತಾಂಬೂಲಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಅರುಂಧತೀಸಹಿತ........ತಾಂಬೂಲಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಪೂಜಾ ಸಂಪೂರ್ಣತಾಂ ಯಾತು ವಿಹಿತಾ ಯಾ ಋಷೀಶ್ವರಾಃ ।
ಅನೇನ ವಹ್ನಿಜಾತೇನ ಹಿರಣ್ಯೇನ ಮಹೇಶ್ವರಾಃ ॥
ಅರುಂಧತೀಸಹಿತ........ಸುವರ್ಣಪುಷ್ಪದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಚಕ್ಷುರ್ದಂ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ತಿಮಿರಸ್ಯ ನಿವಾರಣಂ ।
ಮಹಾದೀಪಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ಸಪ್ತರ್ಷೀನ್ ಪ್ರತಿ ವೈ ಶುಭಂ ॥
ಪಂಚವರ್ತಿ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಸರ್ವಮಂಗಳದಾಯಕಂ ।
ನೀರಾಂಜನಂ ಕೃತಂ ವಿಪ್ರಾಃ ಯುಷ್ಮಾಭಿಸ್ತನ್ನಿರೀಕ್ಷ್ಯತಾಂ ॥
ಅರುಂಧತೀಸಹಿತ........ಮಹಾನೀರಾಜನ ದೀಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ॥

ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ........ಕರ್ಪೂರಾರ್ತಿಕ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||
ಏತೇ ಸಪ್ತರ್ಷಯಃ ಸರ್ವೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸಂಪೂಜಿತಾ ಮಯಾ |
ಸರ್ವಪಾಪಂ ವ್ಯಪೋಹಂತು ಪುಷ್ಪಂ ಗೃಹ್ಣಂತು ಚೋತ್ತಮಂ ||
ನಮೋ ಮಹದ್ಭ್ಯೋ....ಅರುಂಧತೀಸಹಿತ....ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಂ ಸ...||
ಯಾನಿ ಕಾನಿ ಚ ಪಾಪಾನಿ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಸಮಾನಿ ಚ |
ತಾನಿ ತಾನಿ ವಿನಶ್ಯಂತಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಪದೇ ಪದೇ ||
ಅರುಂಧತೀಸಹಿತ ಕಶ್ಯಪಾದಿ...ನಮಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ||

ಅಥ ನಮಸ್ಕಾರಾಃ—

ಕಶ್ಯಪಃ ಸರ್ವಲೋಕಾಢ್ಯಃ ಸರ್ವಭೂತಹಿತೇ ರತಃ |
ನರಾಣಾಂ ಪಾಪನಾಶಾಯ ಋಷಿರೂಪೇಣ ತಿಷ್ಠತಿ|| **ಕಶ್ಯಪಾಯನಮಃ||**
ಅತ್ರಯೇ ಚ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಸರ್ವಭೂತಹಿತೈಷಿಣೇ |
ತಪೋರೂಪಾಯ ಸತ್ಯಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೇಽಮಿತತೇಜಸೇ ||

ಅತ್ರಯೇ ನಮಃ ||

ಭರದ್ವಾಜ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಸದಾ ಧ್ಯಾನಪರಾಯಣ |
ಮಹಾಜಟಿಲ ಧರ್ಮಾತ್ಮನ್ ಪಾಪಂ ಸಂಹರ ಮೇ ಸದಾ ||

ಭರದ್ವಾಜಾಯ ನಮಃ ||

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಜ್ವಲನ್ಮುಖ ಮಹಾಬಲ |
ಅಪರೋಕ್ಷಿತ ಗಾಯತ್ರೀಃ ತಪೋರೂಪೇಣ ಸಂಸ್ಥಿತ ||

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾಯ ನಮಃ ||

ಗೌತಮಃ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ಋಷೀಣಾಂ ಚ ಸದಾ ಪ್ರಿಯಃ |
ಶ್ರೌತಾನಾಂ ಕರ್ಮಣಾಂ ಚೈವ ಸಂಪ್ರದಾಯಪ್ರವರ್ತಕಃ ||

ಗೌತಮಾಯ ನಮಃ ||

ಜಮದಗ್ನಿರ್ಮಹಾತೇಜಾಸ್ತಪಸಾ ಕಲ್ಪಿತಂ ಧನಂ |
ಲೋಕೇಷು ಧನಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಸರ್ವಪಾಪಂ ನಿವರ್ತಯ ||

ಜಮದಗ್ನಯೇ ನಮಃ ||

ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ವಸಿಷ್ಠಾಯ ಜಟಿಲಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ ।
ಧರ್ಮರೂಪಾಯ ಸತ್ಯಾಯ ಲೋಕಾನಾಂ ಹಿತಕಾರಿಣೇ ॥

ವಸಿಷ್ಠಾಯ ನಮಃ ॥

ಅಭ್ಯರ್ಣಪತಿಕಾ ದೇವಿ ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಾ ಸದಾ ।
ಅರುಂಧತೀತಿ ವಿಖ್ಯಾತಾ ತಾಂ ನಮಸ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವದಾ ॥
ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ ಕಶ್ಯಪಾದಿ....ನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಏಷಾಂ ಪ್ರಭಾವೇಣ ದಿವೌಕಸಾಂ ಚ ಮಹಾಪ್ರಭಾವಾತ್ತಪಸೋ ಬಲೇನ ।
ಲೋಕತ್ರಯಾರಿಷ್ಟವಿನಾಶಕಾನಾಂ ಸಪ್ತರ್ಷೀಣಾಂ ಚಾಸ್ತು ಮಮಾಲ್ಪಪೂಜಾ ॥
ಜ್ಞಾನತೋಽಜ್ಞಾನತೋವಾಪಿ ಯನ್ಮಯಾ ಪೂಜನಂ ಕೃತಂ ।
ತತ್ಸರ್ವಂ ಪೂರ್ಣತಾಂ ಯಾತು ಪುಣ್ಯದೃಷ್ಟ್ಯಾವಲೋಕನಾತ್ ॥
ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ........ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅಥ ಅರ್ಘ್ಯಾಃ—

ಜನ್ಮಜನ್ಮಾರ್ಜಿತಂ ಪಾಪಂ ಪಾಪಬುಧ್ಯಾರ್ಜಿತಂ ಮಯಾ ।
ತತ್ಸರ್ವಂ ನಾಶಮಾಯಾತು ಗೃಹಾಣಾರ್ಘ್ಯಂ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥
ಕಶ್ಯಪಾಯನಮಃ ಇದಮರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಸಪ್ತರ್ಷಯಃ ಶುಭಾಃ ಸರ್ವೇ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಶುಭಪ್ರದಾಃ ।
ಸರ್ವಪಾಪಂ ವ್ಯಪೋಹಂತು ಗೃಹ್ಣಂತ್ವರ್ಘ್ಯಂ ನಮೋಽಸ್ತು ವಃ ॥
ಅತ್ರಯೇ ನಮಃ ಇದಮರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಮೃಗನಾಭಿಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಕದಲೀಸಂಭವಾನ್ವಿತಂ ।
ಗೃಹ್ಣಂತು ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ಮಹದರ್ಘ್ಯಂ ನಮೋಽಸ್ತು ವಃ ॥
ಭರದ್ವಾಜಾಯ ನಮಃ ಇದಮರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ವಿದ್ವಾಂಸೋ ಮುನಯಶ್ಚೈವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಶ್ಚ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಾಃ ।
ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಸಂಪೂರ್ಣಂ ಗೃಹ್ಣಂತ್ವರ್ಘ್ಯಂ ನಮೋಽಸ್ತು ವಃ ॥
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾಯ ನಮಃ ಇದಮರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಸರ್ವದೇವಸ್ತುವಂತೋಽತ್ರ ಋಷಯೋ ನಾರದಾದಯಃ ।
ಕಪಿಲಾದ್ಯಾಸ್ತು ಗೃಹ್ಣಂತು ಮಮಾರ್ಘ್ಯಂ ಋಷಿಪುಂಗವಾಃ ॥
ಗೌತಮಾಯ ನಮಃ ಇದಮರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷೀಣಾಂ ಚ ರುದ್ರಾಣಾಂ ಜ್ವಲದ್ದ್ಯುತಿತಪೋಧನಾಃ ।
ಕ್ರೂರದಾಹಕಸಂತಾಪಾ ಅರ್ಘ್ಯಂ ಗೃಹ್ಣಂತು ಹೇ ದ್ವಿಜಾಃ ॥
ಜಮದಗ್ನಯೇ ನಮಃ ಇದಮರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ನಿತ್ಯಂ ತ್ವತ್ಸದ್ಮಸಂಸ್ಥಾನಿ ಯಾನಿ ಕರ್ಮಕೃತಾನಿ ವೈ ।
ಸಂಯೋಜಯನ್ ತಪಃಶ್ರೇಷ್ಠ ಗೃಹಾಣ ವರದೋ ಭವ ॥
ವಸಿಷ್ಠಾಯ ನಮಃ ಇದಮರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಸರ್ವಾಸಾಂ ಯೋಷಿತಾಂ ಸಾಧ್ವೀ ಮಮ ಚಕ್ಷುಃ ಸತ್ವವಾಹಿನೀ ।
ಅವಸಥ್ಯಾದಿದೇ ಸೌರಿ ಗೃಹಾಣಾರ್ಘ್ಯಂ ಮುನೀಶ್ವರಿ ॥
ಅರುಂಧತ್ಯೈ ನಮಃ ಇದಮರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ನ್ಯೂನಾತಿರಿಕ್ತಕರ್ಮಾಣಿ ಯನ್ಮಯಾ ಚ ಕೃತಾನಿ ಚ ।
ತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಸರ್ವೇಶಾಃ ಕ್ಷಮಧ್ವಂ ಮೇ ತಪೋಧನಾಃ ॥
ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ ಕಶ್ಯಪಾದಿ ಸಪ್ತಋಷಿಭ್ಯೋನಮಃ ಕ್ಷಮಾರ್ಪಣಂ
ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಯಸ್ಯ ಸ್ಮೃತ್ಯಾ....॥ ಅನೇನ ಪ್ರತಿವಾರ್ಷಿಕ ವಿಹಿತಪೂಜನೇನ-
ಅರುಂಧತೀಸಹಿತ ಕಶ್ಯಪಾದಿ ಸಪ್ತಋಷಯಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಂ ॥

——

— ಅಥ ವಾಯನದಾನಂ —

ಆಚಮ್ಯ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ || ಅದ್ಯ ಪೂರ್ವೋಚ್ಚರಿತ ವರ್ತಮಾನ ಏವಂಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಶುಭಪುಣ್ಯತಿಥೌ ಮಮ ಆತ್ಮನಃ ಶ್ರುತಿ-ಸ್ಮೃತಿ ಪುರಾಣೋಕ್ತ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಕೃತಪೂಜಾ ಸಾಂಗತಾಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ವಾಯನದಾನಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ||

ತಥಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪೂಜನಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ || (ಮಹಾ ವಿಷ್ಣು ಸ್ವರೂಪಿಣೇ) ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ಇದಮಾಸನಂ | ಸುಆಸನಂ || ಇದಂ ಪಾದ್ಯಂ | ಸುಪಾದ್ಯಂ || ಇದಮರ್ಘ್ಯಂ | ಅಸ್ತ್ವರ್ಘ್ಯಂ || ಇದಮಾಚಮನೀಯಂ | ಅಸ್ತ್ವಾಚಮನೀಯಂ || ಗಂಧಾಃಪಾಂತು || ಸೌಮಂಗಲ್ಯಂ ಚಾಸ್ತು || ಅಕ್ಷತಾಃಪಾಂತು | ಆಯುಷ್ಯಮಸ್ತು || ಪುಷ್ಪಾಣಿಪಾಂತು| ಸೌಶ್ರೀಯಮಸ್ತು || ತಾಂಬೂಲಾನಿ ಪಾಂತು | ಐಶ್ವರ್ಯಮಸ್ತು | ದಕ್ಷಿಣಾಃಪಾಂತು | ಬಹುದೇಯಂ ಚಾಸ್ತು ||

ನಮೋಸ್ತ್ವನಂತಾಯ ಸಹಸ್ರಮೂರ್ತಯೇ ಸಹಸ್ರಪಾದಾಕ್ಷಿ ಶಿರೋರುಬಾಹವೇ | ಸಹಸ್ರನಾಮ್ನೇ ಪುರುಷಾಯ ಶಾಶ್ವತೇ ಸಹಸ್ರ ಕೋಟಿ ಯುಗಧಾರಿಣೇ ನಮಃ || ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಅಕ್ಷತಾನ್ ದದ್ಯಾತ್ ||

ವಾಯನಂ ಫಲಸಂಯುಕ್ತಂ ಸಘೃತಂ ದಕ್ಷಿಣಾನ್ವಿತಂ ||
ದ್ವಿಜವರ್ಯಾಯ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ವ್ರತಸಂಪೂರ್ಣಹೇತವೇ ||
ಭವಂತಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಂತು ಜ್ಯೋತೀರೂಪಾಸ್ತಪೋಧನಾಃ ||
ಉಭಯೋಸ್ತಾರಕಾಃ ಸಂತು ವಾಯನಸ್ಯ ಪ್ರದಾನತಃ ||
ವಿಪ್ರಾಯ ವೇದವಿದುಷೇ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಾಯ ಕುಟುಂಬಿನೇ ||
ನರಕೋತ್ತಾರಣಾರ್ಥಾಯ ಅಚ್ಯುತಃ ಪ್ರೀಯತಾಮಿತಿ ||

ಇದಂ ವಾಯನದಾನಂ ಸದಕ್ಷಿಣಾಕಂ ಸತಾಂಬೂಲಂ ಅಮುಕ ಶರ್ಮಣೇ ಅಮುಕ ಗೋತ್ರಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ತುಭ್ಯಮಹಂ ಸಂಪ್ರದದೇ || ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ | ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾಮಿ || ಇತಿ ವಾ........||

॥ ಉತ್ತರದಿನೇ ಉತ್ತರ ಪೂಜಾ ॥

ಅದ್ಯ ಪೂರ್ವೋಚ್ಚರಿತ ವರ್ತಮಾನ ಏವಂಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ ಕಶ್ಯಪಾದಿ ಸಪ್ತಋಷಿ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪುರಾಣೋಕ್ತ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಉತ್ತರಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ॥
ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ ಕಶ್ಯಪಾದಿ ಸಪ್ತಋಷಿಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥
ವಿಲೇಪನಾರ್ಥೇ ಚಂದನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।
ಸರ್ವೋಪಚಾರಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।
ಪೂಜಾರ್ಥೇ ಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।
ಧೂಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ದೀಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।
ಅರುಂಧತೀಸಹಿತ ಕಶ್ಯಪಾದಿ ಸಪ್ತಋಷಿಭ್ಯೋ ನಮಃ । ನೈವೇದ್ಯಂ-
ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಪ್ರಾಣೋಪಾನವ್ಯಾನೋದಾನಸಮಾನಾಃ ।
ಮಧ್ಯೇ ಪಾನೀಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।
ಉತ್ತರಾಪೋಶನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।
ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।
ಕರೋದ್ವರ್ತನಾರ್ಥೇ ಚಂದನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।
ಮುಖವಾಸಾರ್ಥೇ ತಾಂಬೂಲಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।
ಅರುಂಧತೀ ಸಹಿತ ಕಶ್ಯಪಾದಿ ಸಪ್ತಋಷಿಭ್ಯೋ ನಮಃ ।
ಸುವರ್ಣಪುಷ್ಪಾರ್ಥೇ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।
ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ನಮಸ್ಕರೋಮಿ ॥

ಅನೇನ ಉತ್ತರಾರಾಧನೇನ ಶ್ರೀ ಅರುಂಧತೀಸಹಿತ ಕಶ್ಯಪಾದಿ ಸಪ್ತಋಷಯಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಂ ॥ ಯಾಂತು ದೇವಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಪೂಜಾಮಾದಾಯ ಪಾರ್ಥಿವೀಂ ॥ ಇಷ್ಟಕಾಮಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಪುನರಾಗಮನಾಯಚ ॥ ಆವಾಹಿತ ಋಷೀನ್ ವಿಸರ್ಜಯಾಮಿ ॥

॥ ಇತಿ ಪೂಜಾವಿಧಿಃ ಸಮಾಪ್ತಾಃ ॥

|| ಸರ್ವಾತ್ಮಕ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀ-ನರಸಿಂಹಃ ಪ್ರಸೀದತು ||

|| ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ||

|| ಅಥ ಋಷಿಪಂಚಮೀ ಕಥಾ-ಪ್ರಾರಂಭಃ ||

ನಾರಾಯಣಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ....॥ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಸ್ತು ಸತಾಂ ಅಶೇಷ ಸನ್ಮಂಗಲಾನಿ ಭವಂತು ಶ್ಲೋಕೈಕ ಶ್ರವಣ ಪಠಣಮಾತ್ರೇಣ ವಕ್ತುಶ್ಚ ಶ್ರೋತೄಣಾಂ ನಿಖಿಲ ಕಲಿಕೃತ ಕಲ್ಮಷಾಪನೋದನಪಟುತರೇ ಧರ್ಮಾದ್ಯಖಿಲ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಾಧನೀ ಭೂತೇ ಶ್ರೀಮದ್ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣೇ ಋಷಿಪಂಚಮೀ ಕಥಾಯಾಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ--ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಸಂವಾದೇ ಅದ್ಯ ಕಥಾ ವೃತ್ತಾಂತಃ ॥

ಯುಧಿಷ್ಠಿರೋವಾಚ—

ಶ್ರುತಾನಿ ದೇವದೇವೇಶ ವ್ರತಾನಿ ಸುಬಹೂನಿ ಚ ।
ಸಾಂಪ್ರತಂ ತ್ವನ್ಯದಾಚಕ್ಷ್ವ ವ್ರತಂ ಪಾಪಪ್ರಣಾಶನಂ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ—

ಅಥಾನ್ಯದಪಿರಾಜೇಂದ್ರ ಪಂಚಮೀಮೃಷಿಸಂಜ್ಞಿತಾಂ ।
ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಚ ಯಾಂ ಕೃತ್ವಾ ನಾರೀ ಪಾಪಾತ್ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೨ ॥

ಧರ್ಮರಾಜನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನಮಾಡುತ್ತಾನೆ— ದೇವ ದೇವೇಶನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ, ನಿನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ವ್ರತಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವಂಥ ಇನ್ನೊಂದು ವ್ರತವಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಹೇಳು ||೧|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು— ಧರ್ಮ ರಾಜನೇ! ಸ್ತ್ರೀಯರು ಯಾವ ವ್ರತಮಾಡೋಣದರಿಂದ ಮುಕ್ತ ರಾದರೋ ಅಂಥ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ "ಋಷಿಪಂಚಮೀ" ಎಂಬದೊಂದು ವ್ರತವಿರುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು || ೨|| ಧರ್ಮ ರಾಜನು— ಯಾದವಕುಲದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದಂಥ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ!

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಉವಾಚ—

ಕೀದೃಶೀ ಪಂಚಮೀ ಕೃಷ್ಣ ಕಥಂ ವೈ ಋಷಿಸಂಜ್ಞಿಕಾ ।
ಪಾತಕಾನ್ಮುಚ್ಯತೇ ಕಸ್ಮಾನ್ನಾರೀ ಯದುಕುಲೋದ್ಭವ ॥ ೩ ॥
ಪಾಪಾನಿ ಸುಬಹೂನ್ಯತ್ರ ವಿದ್ಯಂತೇ ಕಿಲ ಕೇಶವ ।
ಕೃತಾಯಾಮೃಷಿಪಂಚಮ್ಯಾಂ ಕಸ್ಮಾತ್ ಪಾಪಾತ್ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ॥೪॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ—

ಅಜ್ಞಾನಾದ್ಯದಿ ವಾ ಜ್ಞಾನಾದ್ಯಾ ಸ್ತ್ರೀ ಜಾತಾ ರಜಸ್ವಲಾ ।
ದುಷ್ಟಾ ಸ್ಪೃಶತಿ ಭಾಂಡಾನಿ ಗೃಹಕರ್ಮಣಿ ಸಂಸ್ಥಿತಾ ॥ ೫ ॥
ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಸಾ ಮಹತ್ಪಾಪಂ ಅಂತೇ ವೈ ನರಕಂ ವ್ರಜೇತ್ ।
ಶೃಣು ತತ್ಕಾರಣಂ ಯಸ್ಮಾದ್ವರ್ಜನೀಯಾ ರಜಸ್ವಲಾ ॥ ೬ ॥

ಪಂಚಮೀ ಎಂದರೆ ಯಾವದು ? ಅದಕ್ಕೆ ಋಷಿಪಂಚಮಿಯೆಂದು ಏಕೆ ಅನ್ನುವರು ? ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಈ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸುವದರಿಂದ ಯಾವ ಪಾಪದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವರು ॥ ೩ ॥ ಯಾಕೆಂದರೆ ಪಾಪಗಳು ಬಹು ವಿಧವಾಗಿರುವವು, ಪ್ರಯುಕ್ತ ಈ ವ್ರತದಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಯಾವ ಪಾಪದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವರೆಂಬದನ್ನು ನನಗೆ ನೀನು ಹೇಳಿಂದೆನ್ನಲು ॥ ೪ ॥ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು—ಯಾವ ದುಷ್ಟಳಾದ ಸ್ತ್ರೀಯು ರಜಸ್ವಲೆಯಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ತಿಳಿದು ಆಗಲೀ ಅಥವಾ ತಿಳಿಯದೇ ಆಗಲೀ ತನ್ನ ಮನೆಯ ಕೆಲಸದ ನಿಮಿತ್ತ ಭಾಂಡಾದಿ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವಳೋ ॥೫॥ ಅವಳು ಮಹಾಪಾಪದಿಂದ ಯುಕ್ತಳಾಗಿ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಪಾಪದಿಂದ ಅವಳು ನರಕಕ್ಕೆಯೇ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಹೋಗುವಳು,ಪ್ರಯುಕ್ತ ರಜಸ್ವಲೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಯಾವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ ಮತ್ತು ಶೂದ್ರ ಈ ನಾಲ್ಕೂವರ್ಣದ ಜನರಿಂದಲೂ ಅವಳನ್ನು ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು. ಇದರ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು, ಪೂರ್ವ

ಪ್ರೋತ್ಸಾರ್ಯ ಗೃಹತೋ ದೂರಂ ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯೇನ ಭಾರತ ।
ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಂ ಪುರಾ ಶಕ್ರೋ ವೃತ್ರಂ ಹತ್ವಾ ಹ್ಯವಾಪ ಚ ॥ ೭ ॥
ತಯಾ ವೈ ನೃಪಶಾರ್ದೂಲ ಪೀಡಿತೋ ವೃತ್ರಸೂದನಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಸಮುಪಾಗಚ್ಛದಾತ್ಮನಃ ಶುದ್ಧಿಕಾರಣಾತ್ ॥ ೮ ॥
ತತೋ ದೇವೈಃ ಸಮಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಕ್ಷಣಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಚಕಾರ ವೈ ।
ಶುದ್ಧಿಂ ಶಕ್ರಸ್ಯ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೇನಾಂತರಾತ್ಮನಾ ॥ ೯ ॥
ವಿಭಜ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಂ ತು ಚತುರ್ಧಾ ಚ ಚತುರ್ಮುಖಃ ।
ಪ್ರಾಕ್ಷಿಪದ್ರಾಜಶಾರ್ದೂಲ ಚತುಸ್ಥಾನೇಷು ವೈ ತದಾ ॥ ೧೦ ॥
ವಹ್ನೇಃ ಪ್ರಥಮಜ್ವಾಲಾಯಾಂ ನದೀಷು ಪ್ರಥಮೋದಕೇ ।
ಪರ್ವತಾಗ್ರೇ ತಥಾ ರಾಜನ್ನಾರೀಋತುಷು ಪಾರ್ಥಿವ ॥ ೧೧ ॥

ದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನು ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮಗನಾದ ವೃತ್ರಾಸುರನೆಂಬವನನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಂಹರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಆತನಿಗೆ ವೃತ್ರಹತ್ಯ(ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯ) ದೋಷವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು ||೬||೭|| ಇಂದ್ರನು ವೃತ್ರಹತ್ಯದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿದ್ದರಿಂದ ತೇಜೋಹೀನನಾಗಿ ಅಂಥ ಪಾಪದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅತಿ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಶರಣು ಹೋದನು. ||೮|| ಬ್ರಹ್ಮನು ಇಂದ್ರನ ಅತಿಹೀನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು, ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು ವಿಚಾರಿಸಿ, ಅನಂತರ ಸಂತೋಷಯುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಆ ಪಾಪದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ||೯|| ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ— ಬ್ರಹ್ಮನು ಆ ವೃತ್ರಹತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನಾಲ್ಕು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಚಲ್ಲಿದನು. ||೧೦|| ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಅಗ್ನಿಯ ಮೊದಲಿನ ಜ್ವಾಲೆಯಲ್ಲಿ, ಎರಡನೇಯದನ್ನು ನದಿಯು ಮೊದಲು ಬಂದ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ, ಮೂರನೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಪರ್ವತದ ಶಿಖರಗಳಲ್ಲಿಯೂ (ಮತ್ತು ವೃಕ್ಷಜಾತಿಯಲ್ಲಿ) ನಾಲ್ಕನೇಯದನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರ ರಜಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಿಂದ

ಅತೋ ರಜಸ್ವಲಾ ನಾರೀ ಪ್ರೋಕ್ತಾಸ್ಪರ್ಶ್ಯಾ ಚ ಪ್ರಯತ್ನತಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಶಾಸನಾತ್ಪಾರ್ಥ ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯೇನ ಸರ್ವದಾ ॥ ೧೨ ॥
ಪ್ರಥಮೇಽಹನಿ ಚಾಂಡಾಲೀ ದ್ವಿತೀಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಘಾತಿನೀ ।
ತೃತೀಯೇ ರಜಕೀ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಚತುರ್ಥೇಽಹನಿ ಶುದ್ಧ್ಯತಿ ।
ಭರ್ತುಃ ಶುದ್ಧಾ ಚತುರ್ಥೇಽಹ್ನಿ ದೈವೇ ಪಿತ್ರ್ಯೇ ಚ ಪಂಚಮೇ ॥ ೧೩ ॥
ಜ್ಞಾನತೋಽಜ್ಞಾನತೋ ವಾಪಿ ಸಂಪರ್ಕಾದಪಿ ಪಾತಕಂ ।
ತಸ್ಯೈವ ಸಂಕ್ಷಯಾರ್ಥಂ ಚ ಕಾರ್ಯೇಯಂ ಋಷಿಪಂಚಮೀ ॥ ೧೪ ॥
ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಶಮನೀ ಸರ್ವೋಪದ್ರವನಾಶಿನೀ ।
ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಿಯವಿಟ್ ಶೂದ್ರ ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಶೇಷತಃ ॥ ೧೫ ॥

ವಿಭಾಗಿಸಿದನು. ॥೧೧॥ ಆದಕಾರಣ ರಜಸ್ವಲೆಯಾದಂಥ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಕೈಲಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕ ಬ್ರಹ್ಮನ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಾಲ್ಕೂ ವರ್ಣದವರೂ ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು. ॥ ೧೨ ॥ ರಜಸ್ವಲಾಸ್ತ್ರೀಯು ಮೊದಲಿನದಿನ ಚಂಡಾಲ(ಹೊಲೆಯ)ರಂತೆಯೂ. ಎರಡನೇ ದಿನ ಬ್ರಹ್ಮಘಾತಿನಿಯಂತೆಯೂ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ದಿನ (ರಜಕಿಯಂತೆ) ಅಗಸರಂತೆಯೂ ಅಪವಿತ್ರಳಾಗಿರುವಳು. ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನ ಇವಳು ಶುದ್ಧಳಿದ್ದರೂ ಗಂಡನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಶುದ್ಧಳು ಹೊರತು ದೇವಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಪಿತೃಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಅಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಐದನೆಯದಿನದಲ್ಲಿಯೇ ಶುದ್ಧಳೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ॥ ೧೩ ॥ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಸ್ತ್ರೀಯು ತಾನು ರಜಸ್ವಲೆ ಇದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದಿಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಾಗಲೀ, ಮುಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿ ಮನೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವ ಪಾಪವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಋಷಿಪಂಚಮೀ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ॥ ೧೪ ॥ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಉಪದ್ರವಗಳನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡುವಂಥ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ ಮತ್ತು ಶೂದ್ರ ಹೀಗೆ ಈ ನಾಲ್ಕೂ ವರ್ಣದ

ಅತ್ರಾರ್ಥೇ ಯತ್ಪುರಾವೃತ್ತಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಕಥಾನಕಂ ।
ಪುರಾ ಕೃತಯುಗೇ ರಾಜಾ ವಿದರ್ಭಾಯಾಂ ಬಭೂವ ಹ ।
ಶ್ಯೇನಜಿನ್ನಾಮರಾಜರ್ಷಿಶ್ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯಾನುಪಾಲಕಃ ॥ ೧೬ ॥
ತಸ್ಯ ದೇಶೇ ವಸನ್ವಿಪ್ರೋ ವೇದವೇದಾಂಗಪಾರಗಃ ।
ಸುಮಿತ್ರೋ ನಾಮ ವಿಖ್ಯಾತೋ ಸರ್ವಭೂತಹಿತೇ ರತಃ ॥ ೧೭ ॥
ಕೃಷಿಕರ್ಮ ಸದಾ ಕುರ್ವನ್ ಕುಟುಂಬಂ ಪಾಲಯತ್ಯಸೌ ।
ತಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಸುಸಾಧ್ವೀ ಚ ಪತಿಶುಶ್ರೂಷಣೇ ರತಾ ॥ ೧೮ ॥
ಜಯಶ್ರೀರಿತಿ ವಿಖ್ಯಾತಾ ಬಹುಭೃತ್ಯಸುಹೃಜ್ಜನಾ ।
ಅನುಚಿಂತಾನ್ವಿತಾ ಸಾಯಂ ಪ್ರಾವೃಟ್ಕಾಲೇ ಸುಮಧ್ಯಮಾ ।
ಕ್ಷೇತ್ರಾದಿನಿರತಾ ಸಾಧ್ವೀ ವ್ಯಾಕುಲೀಕೃತಮಾನಸಾ ॥ ೧೯ ॥

ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅವಶ್ಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು. ॥ ೧೫ ॥ ಧರ್ಮರಾಜನೇ,
ಈ ವಿಷಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆದಂಥಾ ಒಂದು ಕಥೆ ಇರುತ್ತದೆ.
ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು, ವಿದರ್ಭದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು
ವರ್ಣದ ಜನರನ್ನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಂಥ ಶ್ಯೇನಜಿತ್
ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ರಾಜನಿದ್ದನು. ॥೧೬॥ ಆತನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವೇದ-ವೇದಾಂಗ
ಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲಂಥ ಮತ್ತು ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮನಾಗಿಯೇ ಅಂತಃ
ಕರಣವುಳ್ಳಂಥ ಸುಮಿತ್ರನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದನು. ॥ ೧೭ ॥ ಆತನು
ಕೃಷಿ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ(ಒಕ್ಕಲುತನದಿಂದ) ತನ್ನ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಸಾಗಿಸು
ತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಪತಿಸೇವಾತತ್ಪರಳೂ,ಮಹಾಸಾಧ್ವಿಯೂ
ಮತ್ತು ಪತಿವ್ರತೆಯೂ ಆದ ॥ ೧೮ ॥ ಜಯಶ್ರೀ ಎಂಬ ಹೆಂಡತಿಯು
ಇದ್ದಳು. ಅವಳು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚಾಕರರೂ,ಸುಹೃಜ್ಜನರೂ ಮತ್ತು
ಆಪ್ತರೂ ಹೀಗೆ ಬಹುಜನರಿರುವದರಿಂದ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ವರ್ಷಾಕಾಲ
(ಮಳೆಗಾಲ)ದಲ್ಲಿ ಮನೆಕೆಲಸವೆಲ್ಲ ತೀರಿದ ನಂತರ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ
ಅಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಮನಸ್ಸುಗೊಟ್ಟು ಹೊಲದಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿ-

ಏಕದಾ ಸಾತ್ಮನಃ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಋತುಕಾಲಂ ವ್ಯಲೋಕಯತ್ ।
ರಜಸ್ವಲಾಪಿ ಸಾ ನಾರೀ ಗೃಹಕರ್ಮ ಚಕಾರ ಹ ॥ ೨೦ ॥
ಭಾಂಡಾದೀನ್ ಸಾಸ್ಪೃಶದ್ರಾಜನ್ ಋತುಕಾಲೇಽಪಿ ಭಾಮಿನೀ ।
ಕಾಲೇನ ಬಹುನಾ ಸಾಧ್ವೀ ಪಂಚತ್ವಂ ಸಮುಪಾಗತಾ ॥ ೨೧ ॥
ತಸ್ಯಾ ಭರ್ತಾ ತು ವಿಪ್ರೋಽಸೌ ಕಾಲಧರ್ಮಮುಪೇಯಿವಾನ್ ।
ಏವಂ ತೌ ದಂಪತೀ ರಾಜನ್ ಸ್ವಕರ್ಮವಶಗೌ ತದಾ ॥ ೨೨ ॥
ಭಾರ್ಯಾ ತಸ್ಯ ಜಯಶ್ರೀ ಸಾ ಋತುಸಂಪರ್ಕದೋಷತಃ ।
ಶುನಿಯೋನಿಮನುಪ್ರಾಪ್ತಾ ಸುಮಿತ್ರೋಽಪಿ ನರೇಶ್ವರ ॥ ೨೩ ॥
ತಸ್ಯಾಃ ಸಂಪರ್ಕದೋಷೇಣ ಬಲೀವರ್ದೋ ಬಭೂವ ಹ ।
ಏವಂ ತೌ ದಂಪತೀ ರಾಜನ್ ಸ್ವಕರ್ಮವಶಗೌ ತದಾ ॥ ೨೪ ॥
ಋತುಸಂಪರ್ಕದೋಷೇಣ ತಿರ್ಯಗ್ಯೋನಿಮುಪಾಗತೌ ।

ದ್ದಳು ||೧೯|| ಒಂದು ದಿನ ಅವಳು ತಾನು ರಜಸ್ವಲಾ ಆದದ್ದು ಬಲ್ಲವಳಿದ್ದರೂ ಭಾಂಡಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಟ್ಟಿ ಹಾಗೆಯೇ ಮನೆಗೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ಕಾಲದ ನಂತರ ಅವಳು ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದಳು. ||೨೦||೨೧|| ಮುಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳ ಗಂಡನಾದ ಸುಮಿತ್ರನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದರೂ ಮರಣ ಹೊಂದಿದನು. ಹೀಗೆ ಆ ದಂಪತಿಗಳು ಕರ್ಮವಶರಾದ ಮೇಲೆ ||೨೨|| ಸುಮಿತ್ರನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಜಯಶ್ರೀ ಎಂಬವಳು ತಾನು ಋತುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆಲಸವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ದೋಷದಿಂದ ಶ್ವಾನ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ (ನಾಯಿಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ) ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಸುಮಿತ್ರನು ತಾನು ಸ್ವತಃ ನಿರ್ದೋಷಿಯಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಸಂಪರ್ಕ ದೋಷದಿಂದ ಎತ್ತಿನ ಜನ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಹೀಗೆ ಆ ದಂಪತಿಗಳು ಕರ್ಮವಶರಾಗಿ ||೨೩||೨೪|| ಋತು ಸಂಪರ್ಕ ದೋಷದಿಂದ (ನೀಚ) ತಿರ್ಯಗ್ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ

ಸ್ವಧರ್ಮಾಚರಣಾಜ್ಜ್ಞಾತಾವುಭೌ ಜಾತಿಸ್ಮರೌ ತಥಾ || ೨೫ ||

ಸುತಸ್ಯೈವ ಗೃಹೇ ರಾಜನ್ ಸ್ಮರಂತೌ ಪೂರ್ವಪಾತಕಂ |
ಸುಮಿತ್ರಸ್ಯ ಚ ಪುತ್ರೋಽಭೂದ್ಗುರುಶುಶ್ರೂಷಣೇ ರತಃ || ೨೬ ||

ಸುಮತಿರ್ನಾಮ ಧರ್ಮಜ್ಞೋ ದೇವತಾಽತಿಥಿಪೂಜಕಃ |
ಅಥ ಕ್ಷಯಾಹೇ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಪಿತುಸ್ತು ಸುಮತಿಸ್ತದಾ || ೨೭ ||

ಭಾರ್ಯಾಂ ಚಂದ್ರವತೀಂ ಪ್ರಾಹ ಸುಮತಿಃ ಶ್ರದ್ಧಯಾನ್ವಿತಃ |
ಅದ್ಯ ಸಾಂವತ್ಸರ ದಿನಂ ಪಿತುರ್ಮೇ ಚಾರುಹಾಸಿನಿ || ೨೮ ||

ಭೋಜನೀಯಾ ದ್ವಿಜಾ ಭೀರು ಪಾಕಸಿದ್ಧಿರ್ವಿಧೀಯತಾಂ |
ತಯಾ ಕೃತಾ ಪಾಕಸಿದ್ಧಿಃ ಸುಮತೇರ್ಭರ್ತುರಾಜ್ಞಯಾ || ೨೯ ||

ಅವರು ಸ್ವವಿಹಿತ ಧರ್ಮವನ್ನೇ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಸ್ಮರಣೆಯಿತ್ತು. || ೨೫ || ಈ ದಂಪತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಗನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಪಾತಕವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ ಎತ್ತು ನಾಯಿಗಳ ಜನ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಈ ಸುಮಿತ್ರನ ಮಗನಾದ ಸುಮತಿ ಎಂಬುವವನು ಗುರುಸೇವಾ ತತ್ಪರನೂ, ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡವನೂ ಮತ್ತು ದೇವತಾ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುವವನೂ ಇದ್ದನು. ಈ ಸುಮತಿಯು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಶ್ರಾದ್ಧದಿನ ಬರಲು || ೨೬ || || ೨೭ || ಚಂದ್ರವತಿಯೆಂಬ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಎಲೈ ಚಾರುಹಾಸಿನಿ ಸ್ತ್ರೀಯೇ, ಈ ಹೊತ್ತು ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಶ್ರಾದ್ಧ ದಿನವಿರುತ್ತದೆ. ||೨೮|| ಪ್ರಯುಕ್ತ ಈ ಹೊತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಹೇ ಭೀರು! ಪಾಕವನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡೆಂದು ಹೇಳಲು, ಗಂಡನ ಅಪ್ಪಣೆಯಮೇರೆಗೆ ಅವಳು ಪಾಕವನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದಳು. || ೨೯ ||

ಮುಕ್ತಂ ಪಾಯಸಭಾಂಡೇ ವೈ ಸರ್ಪೇಣ ಗರಲಂ ತತಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮವಧಾದ್ಭೀತಾ ಶುನೀ ಭಾಂಡಾನಿ ಸಾಸ್ಪೃಶತ್ ॥ ೩೦ ॥
ದ್ವಿಜಭಾರ್ಯಾ ಚ ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಉಲ್ಮುಕೇನ ಜಘಾನ ಹ ।
ಭಾಂಡಾದೀನಿ ಚ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಪಾಕಂ ಸುಮಧ್ಯಮಾ ।
ಪುನಃ ಪಾಕಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ ತು ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕೃತ್ವಾ ವಿಧಾನತಃ ॥ ೩೧ ॥
ತತೋ ಭುಕ್ತೇಷು ವಿಪ್ರೇಷು ನೋಚ್ಛಿಷ್ಟಂ ಚ ದದೌ ಬಹಿಃ ।
ಭೂಮೌ ಕ್ಷಿಪ್ತಂ ತಯಾ ಶುನ್ಯಾ ಉಪವಾಸಸ್ತತೋಽಭವತ್ ॥ ೩೨ ॥

ಚಂದ್ರವತಿಯು ಪಾಯಸದ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಒಲೆಯಮೇಲಿಟ್ಟಿರಲು, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರ್ಪವು ತನ್ನ ವಿಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಅದನ್ನು ಆ ನಾಯಿಯು ನೋಡಿ, ಇನ್ನು ಈ ಪಾಯಸವನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತಿನ್ನಲು, ವಿಷವೇರಿ ಕೂಡಲೇ ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯ ದೋಷ ಬರುವದು. ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯ ದೋಷಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ, ತಾನು ಹೋಗಿ, ಆ ಅಡಿಗೆಯ ಭಾಂಡಿಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿತು. ॥ ೩೦ ॥ ಸುಮತಿಯ ಹೆಂಡತಿಯು ಅದನ್ನು ಕಂಡು, ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಆ ನಾಯಿಯನ್ನು ಉರಿಯುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಒಳಿತಾಗಿ ಹೊಡೆದು. ಅನಂತರ ಆ ಅಪವಿತ್ರವಾದ ಅಡಿಗೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಚಲ್ಲಿಕೊಟ್ಟು, ಭಾಂಡಿಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು, ಪುನಃ ಪಾಕವನ್ನು ಮಾಡಿ, ವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮವ ಮಾಡಿ, ॥ ೩೧ ॥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಭೋಜನವಾದನಂತರ ಉಚ್ಛಿಷ್ಟ (ಎಂಜಲ)ವನ್ನು ಹೊರಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಚಲ್ಲದೇ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಮುಚ್ಚಿದಳು. ನಾಯಿಗೆ ಉಚ್ಛಿಷ್ಟವೇನೂ ದೊರೆಯದ ಮೂಲಕ ಆ ದಿನ ಅದಕ್ಕೆ ಉಪವಾಸದಿಂದಲೇ ಇರಬೇಕಾಯಿತು. ॥ ೩೨ ॥ ಉಪವಾಸದಿಂದ ಪೀಡಿತವಾಗಿ ಆ ನಾಯಿಯು ರಾತ್ರಿಕಾಲ

ತತೋ ರಾತ್ರ್ಯಾಂ ಪ್ರವೃತ್ತಾಯಾಂ ಸಾ ಶುನೀ ಕ್ಷುಧಿತಾ ಭೃಶಂ ।
ಬಲೀವರ್ದಮುಪಾಗತ್ಯ ಭರ್ತಾರಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೩೩ ॥

ಬುಭುಕ್ಷಿತಾದ್ಯ ಹೇ ಭರ್ತರ್ನದತ್ತಂ ಭೋಜನಾದಿಕಂ ।
ಗ್ರಾಸಾದಿಕಂ ಚ ನಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕ್ಷುಧಾ ಮಾಂ ಬಾಧತೇ ಭೃಶಂ ॥ ೩೪ ॥

ಅನ್ಯಸ್ಮಿಂದಿವಸೇ ಪುತ್ರೋ ಮಮ ಲೇಹ್ಯಂ ದದಾತ್ಯಸೌ ।
ಅದ್ಯ ಮಹ್ಯಂ ಕಿಮಪ್ಯೇಷ ಉಚ್ಛಿಷ್ಟಮಪಿ ನೋ ದದೌ ॥ ೩೫ ॥

ಪಾಯಸಾನ್ನೇ ಪಪಾತಾದ್ಯ ಗರಲಂ ಸರ್ಪಸಂಭವಂ ।
ಮಯಾ ವಿಚಿಂತ್ಯ ಮನಸಾ ಮರಿಷ್ಯಂತಿ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಾಃ ॥ ೩೬ ॥

ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟಂಪಾಯಸಂ (ಗತ್ವಾ) ರೋಷಾದ್ವಧ್ವಾಹಂ ತಾಡಿತಾ ಭೃಶಂ ।
ದುಃಖಿತಂ ತೇನ ಮೇ ಗಾತ್ರಂ ಕಟಿರ್ಭಗ್ನಾ ಕರೋಮಿ ಕಿಂ ॥ ೩೭ ॥

ದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪತಿಯಾದ ಎತ್ತಿನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಹೀಗೆ ನುಡಿಯಿತು. ॥ ೩೩ ॥ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಪತಿಯೇ ! ಈ ಹೊತ್ತು ನನಗೆ ಬಹಳೇ ಹಸಿವೆ ಯಾಗಿರುವದು. ನನಗೆ ತಿನ್ನುವದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಕೊಡದಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಸಿಗದಿದ್ದರಿಂದ ಹಸಿವೆಯು ನನ್ನನ್ನು ಬಹಳ ಬಾಧಿಸುವದು. ॥ ೩೪ ॥ ನನ್ನ ಮಗನಾದ ಸುಮತಿಯು ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅಂಬಲಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ನನಗೆ ಏನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಎಂಜಲಿ ನನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ॥ ೩೫ ॥ ಇವತ್ತು ನಿನ್ನ ಸೊಸೆಯು ಅಡಿಗೆ ಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಲು, ಪಾಯಸದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಪದ ವಿಷವು ಬಿದ್ದಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ, ಇಂಥ ಪಾಯಸವನ್ನುಂಡ ಉತ್ತಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸಾಯುವರೆಂದು ತಿಳಿದು ॥ ೩೬ ॥ ನಾನು ಹೋಗಿ ಪಾಯಸದ ಭಾಂಡಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆನು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಸೊಸೆಯು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಳ್ಳಿಯಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಡೆದಳು. ಆ ಹೊಡೆತದಿಂದ ನನ್ನ ಮೈಯಲ್ಲನೋವಾಗಿದೆ. ಟೊಂಕವು ಮುರಿದಿದೆ. ಏನು ಮಾಡಲಿ?

ತತಃ ಪ್ರಾಹ ಸ ಚಾನಡ್ವಾನ್ ಭದ್ರೇ ತೇ ಪಾಪಸಂಗ್ರಹಾತ್ ।
ಕಿಂಕರೋಮಿ ಹ್ಯಶಕ್ತೋಽಹಂ ಭಾರವಾಹಿತ್ವಮಾಗತಃ ॥ ೩೮ ॥
ಅದ್ಯಾಹಮಾತ್ಮಜಕ್ಷೇತ್ರೇ ವಾಹಿತಃ ಸಕಲಂ ದಿನಂ ।
ಮಾರಿತಶ್ಚಾತ್ಮಜೇನಾಹಂ ಮುಖಂ ಬಧ್ವಾ ಬುಭುಕ್ಷಿತಃ ।
ವೃಥಾ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕೃತಂ ತೇನ ಜಾತಾದ್ಯ ಮಮ ಕಷ್ಟತಾ ॥ ೩೯ ॥

ಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ—
ತಯೋಃ ಸಂವದತೋರೇವಂ ಮಾತಾಪಿತ್ರೋಶ್ಚ ಭಾರತ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಪುತ್ರಸ್ತದಾ ವಾಕ್ಯಂ ಯದುಕ್ತಂ ಚ ತಥೋಭಯೋಃ ॥೪೦॥
ಪಿತರೌ ತೌ ವಿದಿತ್ವಾ ತಂ ದತ್ತವಾನ್ ಸುಮತಿಸ್ತದಾ ।
ತಸ್ಯಾಂ ರಜನ್ಯಾಂ ತತ್ಕಾಲಂ ಭೋಜನಂ ಚ ದದೌ ತಯೋಃ ॥ ೪೧ ॥
ತದಾಸೌ ದುಃಖಿತಃ ಪುತ್ರೋ ಜ್ಞಾತ್ವಾಽವಸ್ಥಾಂ ತದಾ ತಯೋಃ ।

॥೩೭॥ ಆಮೇಲೆ ಆ ಎತ್ತು ಅಂದಿತು—ನೀನು ಮಾಡಿದ ಪಾಪದಿಂದಲೇ ನಾನು ಕೂಡ ಅಸಮರ್ಥನಾಗಿ, ಎತ್ತಿನ ಜನ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಭಾರವನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತೇನೆ ॥೩೮॥ ಇವತ್ತು ನಾನು ನನ್ನ ಮಗನ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಇಡೀದಿನ ಬಿಡದಲೇ ನೇಗಿಲವನ್ನು ಜಗ್ಗಿದೆನು. ಬಾಯಿಗೆ ಕಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ನನ್ನನ್ನು ಬಹಳ ಹೊಡೆದನು. ನಾನೂ ಬಹಳ ಹಸಿದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಮಗನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಶ್ರಾದ್ಧವು ವ್ಯರ್ಥವೇ ಆಯಿತು. ಯಾಕಂದರೆ— ಇವತ್ತೇ ನನಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ॥೩೯॥ ಕೃಷ್ಣನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ—ಧರ್ಮರಾಜನೇ! ಹೀಗೆ ನಾಯಿ ಎತ್ತುಗಳ ಜನ್ಮ ಹೊಂದಿದ ತನ್ನ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಸುಮತಿಯು ॥೪೦॥ ಇವರು ತನ್ನ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು, ಕೂಡಲೇ ಎದ್ದು, ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಭೋಜನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ॥೪೧॥ ಆಗ್ಗ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳ

ಮಾತಾಪಿತ್ರೋಸ್ತು ರಾಜೇಂದ್ರ ತದಾಽಸೌ ಪ್ರಸ್ಥಿತೋ ವನಂ ॥ ೪೨ ॥
ಜ್ಞಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಕಷ್ಟಂ ವೈ ಮಾತಾಪಿತ್ರೋಶ್ಚ ಭಾರತ ।
ತತ್ರ ಗತ್ವಾ ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧಾನ್ ಋಷೀನ್ ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕಾನ್ ॥೪೩॥
ಪ್ರಣಿಪತ್ಯಾಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ಹಿತಂ ಚೈವ ತದಾ ತಯೋಃ ।

ಸುಮತಿರುವಾಚ—

ಕಥಯಧ್ವಂ ವಿಪ್ರವರ್ಯಾಃ ಪ್ರಶ್ನಮೇಕಂ ಸಮಾಹಿತಾಃ ॥ ೪೪ ॥
ಕೇನ ಕರ್ಮವಿಪಾಕೇನ ಪಿತರೌ ಮೇ ತಪೋಧನಾಃ ।
ಇಮಾಮವಸ್ಥಾಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೌ ಮುಚ್ಯೇತೇ ಪಾತಕಾತ್ ಕಥಂ ॥೪೫॥

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ—

ತದಾಕರ್ಣ್ಯ ವಚಸ್ತಸ್ಯ ಸುಮತೇರ್ದುಃಖಿತಸ್ಯ ಚ ।
ಋಷಿಃ ಸರ್ವತಪಾನಾಮ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಕರುಣಾನ್ವಿತಃ ॥ ೪೬ ॥
ಸುಮತಿಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೇದಂ ತತ್ಪಿತ್ರೋರ್ಮುಕ್ತಯೇ ತದಾ ।

ಅಂಥ ಕನಿಷ್ಠಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಬಹುದುಃಖಿತನಾಗಿ ಅವರ ದುಃಖದ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು. ಅಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧರೂ ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕರೂ ಆದ, ಋಷಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ॥೪೨॥೪೩॥ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ದುಃಖವು ನಾಶವಾಗುವದನ್ನು ಕುರಿತು ಸುಮತಿಯು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ—ಹೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ! ಸಮಾಧಿಸ್ಥರಾಗಿ ನನ್ನದೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿರಿ! ॥ ೪೪ ॥ ನನ್ನ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳು ಯಾವ ದುಷ್ಕರ್ಮದಿಂದ ಎತ್ತು-ನಾಯಿಗಳಾದರು? ಇಂಥ ನೀಚ ಯೋನಿಗಳಿಂದ ಹೇಗೆ ಮುಕ್ತರಾಗುವರು? ॥ ೪೫ ॥ ಆಗ್ಗೆ ದುಃಖಿತನಾದ ಸುಮತಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಸರ್ವಜ್ಞನೂ ಅಂತಃಕರುಣೆಯೂ ಆದ ಸರ್ವತಪಾಯೆಂಬ ಋಷಿಯು ॥ ೪೬ ॥ ಸುಮತಿಗೆ ಆತನ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳು ಮುಕ್ತತೆ-

ಋಷಿರುವಾಚ—

ತವ ಮಾತಾ ಪುರಾ ವಿಪ್ರ ಸ್ವಗೃಹೇ ಬಾಲಭಾವತಃ ॥ ೪೭ ॥
ಋತುಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತು ಸಂಪರ್ಕಮಕರೋದ್ ದ್ವಿಜ ।
ತೇನ ಕರ್ಮವಿಪಾಕೇನ ಶುನಿಂಯೋನಿಮುಪಾಗತಾ ॥ ೪೮ ॥
ಪಿತಾಪಿ ಸ್ಪರ್ಶದೋಷೇಣ ಬಲೀವರ್ದೋ ಬಭೂವ ಹ ।
ಏತಯೋರ್ಮುಕ್ತಿಕಾಮಾರ್ಥಂ ಕುರು ತ್ವಂ ಋಷಿಪಂಚಮೀಂ ॥೪೯॥
ಭಾರ್ಯಯಾ ಸಹ ವಿಪ್ರೇಂದ್ರ ಋಷೀನ್ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಯತ್ನತಃ ।
ಆಚರಸ್ವ ವ್ರತಂ ತತ್ರ ಸಪ್ತವರ್ಷಂ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ ॥ ೫೦ ॥
ಅಂತೇಚೋದ್ಯಾಪನಂ ಕುರ್ಯಾದ್ವಿತ್ತಶಾಠ್ಯವಿವರ್ಜಿತಃ ।
ಶಾಕಾಹಾರಸ್ತು ಕರ್ತವ್ಯೋ ನಿವಾರೈಃ ಶಾಮಕೈಸ್ತಥಾ ॥ ೫೧ ॥
ಕಂದಂ ವಾಽಥ ಫಲಂ ಮೂಲಂ ಹಲಕೃಷ್ಟಂ ನ ಭಕ್ಷಯೇತ್ ।

ಯಾಗುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು—ಸುಮತಿಯೇ! ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯು ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ತಾನು ರಜಸ್ವಲಾ ಆದದ್ದು ತಿಳಿದು-ಕೊಂಡೂ ಮೂರ್ಖತನದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಮುಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಿ ಮನೆಗೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದಳು. ಆ ಪಾಪದಿಂದ ಅವಳು ನಾಯಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ||೪೭|| ||೪೮|| ತಂದೆಯಾದರೂ ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪದಿಂದ ಎತ್ತಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಇವರ ಮುಕ್ತಿಗೋಸ್ಕರ ನೀನು ಋಷಿಪಂಚಮೀ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡು. ||೪೯|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ! ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ ಏಳು ಋಷಿಗಳನ್ನು ಏಳು ವರುಷಗಳವರೆಗೆ ಪೂಜಿಸಿ, ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡು, ||೫೦|| ಎಂಟನೇ ವರ್ಷ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಉದ್ಯಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದಿನ ಎತ್ತಿನಿಂದ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಯದ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು, ರಾಜಗಿರಿಯನ್ನು, ಸಾವಕ್ಕಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ||೫೧|| ಗಡ್ಡೆ-ಗೆಣಸುಗಳನ್ನು ಹಣ್ಣುಹಂಪಲಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ ನೇಗಿಲದಿಂದ ಬಿತ್ತಿಬೆಳೆದದ್ದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸ

ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಭಾದ್ರಪದೇ ಮಾಸಿ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷಸ್ಯ ಪಂಚಮೀ || ೫೨ ||
ತಸ್ಯಾಂ ಮಧ್ಯಾಹ್ನಸಮಯೇ ನದ್ಯಾದೌ ವಿಮಲೇ ಜಲೇ |
ಕೃತ್ವಾಽಪಾಮಾರ್ಗಸಮಿಧೈರ್ದಂತಧಾವನಮಾದಿತಃ || ೫೩ ||
ಆಯುರ್ಬಲಂ ಯಶೋವರ್ಚಃ ಪ್ರಜಾಃ ಪಶುವಸೂನಿ ಚ |
ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರಜ್ಞಾಂ ಚ ಮೇಧಾಂ ಚ ತ್ವಂ ನೋ ದೇಹಿ ವನಸ್ಪತೇ ||೫೪||
ಸಂಪ್ರಾರ್ಥ್ಯಾನೇನ ಮಂತ್ರೇಣ ಕುರ್ಯಾದ್ವೈ ದಂತಧಾವನಂ |
ಮುಖದುರ್ಗಂಧಿನಾಶಾಯ ದಂತಾನಾಂ ಚ ವಿಶುದ್ಧಯೇ |
ಷ್ಠೀವನಾಯ ಚ ಗಾತ್ರಾಣಾಂ ಕುರ್ವೇಽಹಂ ದಂತಧಾವನಂ || ೫೫ ||
ಅನೇನ ದಂತಾನ್ ಸಂಶೋಧ್ಯ ಸ್ನಾಯಾನ್ಕೃತ್ವಾಸ್ನಾನಪೂರ್ವಕಂ |
ತಿಲಾಮಲಕ ಕಲ್ಕೇನ ಕೇಶಾನ್ ಸಂಶೋಧ್ಯ ಯತ್ನತಃ || ೫೬ ||
ಪರಿಧಾಯ ನವೇ ಶುದ್ಧೇ ವಾಸಸೀ ಚ ಸಮಾಹಿತಃ |

ಬಾರದು. ಭಾದ್ರಪದಮಾಸ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ ಪಂಚಮಿಯು ಬರಲು ||೫೨|| ಆ ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ನದೀ ಮೊದಲಾದ ಸ್ವಚ್ಛನೀರಿನ ತೀರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಉತ್ತರಾಣಿಯ ಕಡ್ಡಿಗಳಿಂದ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನುಜ್ಜಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೫೩|| ಹೇಗೆಂದರೆ— ಮೊದಲು ಆ ವನಸ್ಪತಿಗೆ "ಹೇ ವನಸ್ಪತಿಯೇ! ನನಗೆ ನೀನು ಆಯುಷ್ಯ, ಬಲ, ಯಶಸ್ಸು, ವರ್ಚಸ್ಸು, ಪ್ರಜಾ, ಮತ್ತು ದೇವರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ, ಭಕ್ತಿ, ಪಶು ಮತ್ತು ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕೊಡು" || ೫೪ || ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ವನಸ್ಪತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಮುಖದ ದುರ್ಗಂಧ ನಾಶವಾಗುವದಕ್ಕೂ, ಹಲ್ಲುಗಳು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗುವದಕ್ಕೂ, ಅವಯವಗಳು ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವದಕ್ಕೂ ದಂತಧಾವನವನ್ನು ಮಾಡಿ-ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. || ೫೫ || ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು, ತುಲಸೀಮೂಲಮೃತ್ತಿಕೆಯಿಂದ, ಎಳ್ಳು-ನೆಲ್ಲಿಚಟ್ಟಿನಿಂದಲೂ ಕೇಶಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ, ಸ್ನಾನಮಾಡಬೇಕು. || ೫೬ || ಶುದ್ಧ ವಸ್ತ್ರಗಳೆರಡನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಅರುಂಧತೀಸಹಿತ ಏಳುಋಷಿಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿ-

ಪೂಜಯಸ್ವ ಋಷೀನ್ ದಿವ್ಯಾನ್ ಅರುಂಧತ್ಯಾ ಸಮನ್ವಿತಾನ್ ॥ ೫೭ ॥
ಕಶ್ಯಪೋऽತ್ರಿರ್ಭರದ್ವಾಜೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋऽಥ ಗೌತಮಃ ।
ಜಮದಗ್ನಿರ್ವಸಿಷ್ಠಶ್ಚ ಸಾಧ್ವೀ ಚೈವಾಪ್ಯರುಂಧತೀ ॥ ೫೮ ॥
ಮಂತ್ರೇಣಾನೇನ ಸಪ್ತರ್ಷೀನ್ ಪೂಜಯೇತ್ ಸುಸಮಾಹಿತಃ ।
ವ್ರತೇನ ಋಷಿಪಂಚಮ್ಯಾಃ ಕೃತೇನೈವ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ ।
ಋತುಸಂಪರ್ಕಜೋ ದೋಷಃ ಕ್ಷಯಂ ಯಾತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೫೯ ॥

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ –

ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ತು ಸುಮತಿಃ ಪುನರಪ್ಯಾಹ ತಾನ್ ನೃಪ ।

ಸುಮತಿರುವಾಚ–

ಕೇನಚೈತತ್ ಪುರಾಚೀರ್ಣಂ ವ್ರತಮೇತನ್ಮುನೀಶ್ವರಾಃ ॥ ೬೦ ॥
ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಚ ಕಿಂ ಫಲಂ ತೇನ ವ್ರತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವತಃ ।
ವಿಧಾನಂ ಕೀದೃಶಂ ತಸ್ಯ ತತ್ಸರ್ವಂ ಮುನಿಸತ್ತಮಾಃ ॥ ೬೧ ॥

ಯಿಂದ ಪೂಜಿಸು ॥ ೫೭ ॥ ಪೂಜನ ಮಂತ್ರವು—ಕಶ್ಯಪ, ಅತ್ರಿ, ಭರದ್ವಾಜ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ಗೌತಮ, ಜಮದಗ್ನಿ, ವಸಿಷ್ಠ, ಮತ್ತು ಮಹಾಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಅರುಂಧತಿಯು ॥ ೫೮ ॥ ಇವರನ್ನು ನಾನು ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಋಷಿ-ಪಂಚಮೀ ವ್ರತ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಋತುಸಂಪರ್ಕದೋಷವು ನಾಶ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲೇನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ॥ ೫೯ ॥ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ—ಸುಮತಿಯು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಪುನಃ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದನು—ವ್ರತವನ್ನು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಮಾಡಿದರು ॥೬೦॥ ಅವರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಏನು ಫಲಬಂದಿತು, ಇದರ ವಿಧಾನವು ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಇದು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೇಳು, ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಲು ॥೬೧॥

ಋಷಿರುವಾಚ—

ಶೃಣು ವಿಪ್ರ ಯಥಾವೃತ್ತಂ ಪೂರ್ವವೃತ್ತಂ ಕಥಾಂತರಂ ।
ಸಿತಾಶ್ವಸ್ಯ ಚ ಸಂವಾದಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸಹ ಸುವ್ರತ ॥ ೬೨ ॥

ಸಿತಾಶ್ವ ಉವಾಚ—

ಶ್ರುತಾನಿ ದೇವದೇವೇಶ ವ್ರತಾನಿ ಸುಬಹೂನಿ ಚ ।
ಸಾಂಪ್ರತಂ ಮೇ ಸಮಾಚಕ್ಷ್ವ ವ್ರತಂ ಪಾಪಪ್ರಣಾಶನಂ ॥ ೬೩ ॥

ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ—

ಶೃಣು ರಾಜನ್ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವ್ರತಾನಾಮುತ್ತಮಂ ವ್ರತಂ ।
ಋಷಿಪಂಚಮೀತಿ ವಿಖ್ಯಾತಂ ಸರ್ವಪಾಪ ಹರಂ ಪರಂ ॥ ೬೪ ॥

ಯೇನ ಚೀರ್ಣೇನ ರಾಜೇಂದ್ರ ನರಕಂ ನೈವ ಪಶ್ಯತಿ ।
ಅತ್ರೈವೋದಾಹರಿಷ್ಯಾಮಿ ಇತಿಹಾಸಂ ಪುರಾತನಂ ॥ ೬೫ ॥

ಸರ್ವತಪನೆಂಬ ಋಷಿಯು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ—ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ; ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೂ ಮತ್ತು ಸಿತಾಶ್ವನಿಗೂ ಆದಂಥ ಸಂವಾದ ರೂಪ ಒಂದು ಕಥೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು ॥ ೬೨ ॥ ಸಿತಾಶ್ವನು ಅನ್ನುತಾನೆ—ಯಾವದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಒಡೆಯನಾದಂಥ ಬ್ರಹ್ಮನೇ, ನಿನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ವ್ರತಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದೆನು. ಈಗ್ಗ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶವಾಡುವಂಥ ಉತ್ತಮ ವ್ರತವನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳು ॥ ೬೩ ॥ ಬ್ರಹ್ಮನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ—ರಾಜನೇ, ಎಲ್ಲ ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದಂಥ ಮತ್ತು ಸರ್ವ ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವಂಥ ಋಷಿಪಂಚಮೀ ವ್ರತ ಎಂಬುದೊಂದು ವ್ರತವಿದೆ ॥೬೪॥ ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠನೇ, ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವದರಿಂದ ನರಕಗಳ ದರ್ಶನ ಸಹ ಆಗಲಾರದು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಒಂದು ಇತಿಹಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು, ॥೬೫॥ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವಿದರ್ಭ

ವೈದರ್ಭೇ ತು ದ್ವಿಜವರ ಉತ್ತಂಕೋ ನಾಮ ನಾಮತಃ ।
ತಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಸುಶೀಲೇತಿ ಪತಿವ್ರತಪರಾಯಣಾ ॥ ೬೬ ॥
ತಸ್ಯಾ ಅಪತ್ಯಯುಗಲಂ ಪುತ್ರೋಽಹಿ ಸುವಿಭೂಷಣಃ ।
ಅಧೀತವಾನ್ ಸುತಸ್ತಸ್ಯ ವೇದಾನ್ ಸಾಂಗಪದಕ್ರಮಾನ್ ॥ ೬೭ ॥
ಸಮಾನೇ ಚ ಕುಲೇ ತೇನ ಸುತಾಚಾಪಿ ವಿವಾಹಿತಾ ।
ವಿವಾಹಿತ್ವೈವ ಸಾ ದೈವಾದ್ವೈಧವ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ ಸತ್ತಮ ॥ ೬೮ ॥
ಸತೀತ್ವಂ ಪಾಲಯಂತೀ ಸಾ ಆಸ್ತೇ ನಿಜಪಿತುರ್ಗೃಹೇ ।
ತಸ್ಯಾ ದುಃಖೇನ ಸಂತಪ್ತಃ ಸುತಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ವೇಶ್ಮನಿ ॥ ೬೯ ॥

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಂಕನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದನು. ಆತನಿಗೆ ಮಹಾಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಸುಶೀಲಾ ಎಂಬ ಹೆಂಡತಿಯಿದ್ದಳು. ॥ ೬೬ ॥ ಅವಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಗನೂ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬಳು ಮಗಳೂ ಹೀಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು. ಮಗನಿಗೆ ಸುವಿಭೂಷಣ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಇತ್ತು. ಮಗನು ದೊಡ್ಡವನಾಗಲು ಆತನಿಗೆ ಯಥಾವಿಧಿ ಮೌಂಜೀ ಬಂಧನ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಮಗನು ಋಗ್ವೇದ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳನ್ನು ಪದಕ್ರಮ ಸಹ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಜ್ಯೋತಿಷ ಮುಂತಾದ ಆರು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದನು ॥೬೭॥ ಅನಂತರ ಉತ್ತಂಕನು ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯನಾದ ಕುಲೀನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನು. ಆದರೇ ರಾಜನೇ, ಲಗ್ನವಾದ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ದುರ್ದೈವ ಮೂಲಕ ಅವಳ ಗಂಡನು ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ವೈಧವ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ॥ ೬೮ ॥ ಆ ವಿಧವೆಯು ಆದ ಉತ್ತಂಕನ ಕನ್ನಿಕೆಯು ತನ್ನ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಳು. ಅವಳ ವೈಧವ್ಯದುಃಖದಿಂದ ಉತ್ತಂಕನು ದುಃಖಿತನಾಗಿ

ಗಂಗಾತೀರವನಂ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಸಕಲತ್ರಸ್ತಯಾ ಸಹ ।
ಸ ತತ್ರಾಧ್ಯಾಪಯಾಮಾಸ ಶಿಷ್ಯಾನ್ ವೇದಂ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಃ ॥೨೦॥
ಸುತಾ ಚ ಕುರುತೇ ತಸ್ಯ ಪಿತುಃ ಶುಶ್ರೂಷಣಂ ಪರಂ ।
ಪಿತುಃ ಶುಶ್ರೂಷಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಪರಿಶ್ರಾಂತಾ ಕದಾಚನ ॥ ೨೧ ॥
ನಿಶೀಥೇ ಕಿಲ ಸಂಸುಪ್ತಾ ಕೃಮಿರಾಶಿರಜಾಯತ ।
ತಥಾ ವಿಧಾಂ ಚ ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿವಸ್ತ್ರಾಂ ಪ್ರಸ್ತರೇ ಸ್ಥಿತಾಂ ॥೨೨॥
ಶಿಷ್ಯಾ ನಿವೇದಯಾಮಾಸುಸ್ತನ್ಮಾತುಃ ಕರುಣಾನ್ವಿತಾಃ ।
ನ ಜಾನೀಮೋ ವಯಂ ಕಿಂಚಿದ್ದೇವೀಂ ಸಾಧ್ವೀಂ ತಥಾವಿಧಾಂ ॥೨೩॥
ಕೃಮಿರಾಶಿಮಯೀ ಜಾತಾ ಮಾತಃ ಸಂಪ್ರತಿ ದೃಶ್ಯತೇ ॥ ೨೪ ॥
ವಜ್ರಪಾತಸಮಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಚ್ಛಿಷ್ಯೈರ್ಯದುದಾಹೃತಂ ।
ಸಾ ಭ್ರಾಂತಮನಸಾ ಶೀಘ್ರಂ ತತ್ಸಮೀಪಮುಪಾಗತಾ ॥ ೨೫ ॥

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗನನ್ನು ಇಟ್ಟು ||೧೯|| ತಾನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ವಿಧವೆಯಾದ ಕನ್ನಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ,ಗಂಗಾನದೀ ದಂಡೆಯ ವನಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ವೇದಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು. ||೨೦|| ಆತನ ಮಗಳಾದರೂ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಂದುದಿನ ತಂದೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಬಹಳ ದಣಿದು ||೨೧|| ರಾತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಳ ದೇಹವು ಹುಳಗಳ-ರಾಶಿಯು ಆಯಿತು. ವಿವಸ್ತ್ರವಾದ ಅವಳ ದೇಹವು ಒಂದು ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಕೃಮಿರಾಶಿಯಾಗಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ, ||೨೨|| ಶಿಷ್ಯರು ಬಹು ಮರುಕದಿಂದ ಅವಳ ತಾಯಿಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದರು. ಹೀಗಾಗಿರುವ ಕಾರಣವನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿಯಲಾರೆವು. ||೨೩|| ಕೃಮಿರಾಶಿಯಾಗಿ ಈಗ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಳೆ. ||೨೪|| ವಜ್ರಪಾತಸಮನಾದ ಶಿಷ್ಯರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅವಳ ತಾಯಿಯು ದಿಕ್ಕುಗಾಣದೆ ಮಗಳ

ಸಾ ತಾಂ ತಥಾವಿಧಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಲಲಾಪ ಸುದುಃಖಿತಾ ।
ಉರಶ್ಚ ತಾಡಯಾಮಾಸ ಸುತರಾಂ ಮೋಹಮಾಪ ಚ ॥ ೭೬ ॥

ಕ್ಷಣೇನ ಪ್ರಾಪ್ತಚೈತನ್ಯಾ ತಾಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ಪ್ರಮೃಜ್ಯ ಚ ।
ಸಮಾಲಂಬ್ಯ ಚ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ನಿನ್ಯೇ ತತ್ಪಿತುರಂತಿಕೇ ॥ ೭೭ ॥

ಸ್ವಾಮಿನ್ ಕಥಯ ಮೇ ಸಾಧ್ವೀ ಕೇನ ದುಷ್ಕೃತಕರ್ಮಣಾ ।
ನಿಶೀಥೇ ಚ ಪ್ರಸುಪ್ತೇಯಂ ಜಾತಾ ವೈ ಕೃಮಿಸಂಕುಲಾ ॥ ೭೮ ॥

ಏವಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತತೋ ವಾಕ್ಯಮೃಷಿರ್ಧ್ಯಾನಪರಾಯಣಃ ।
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ನಿವೇದಯಾಮಾಸ ತಸ್ಯಾಃ ಪ್ರಾಗ್ಜನ್ಮಚೇಷ್ಟಿತಂ ॥ ೭೯ ॥

ಋಷಿರುವಾಚ—

ಪ್ರಾಗಿಯಂ ಸಪ್ತಮೇಽತೀತೇ ಜನ್ಮನಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀಹ್ಯಭೂತ್ ।
ರಜಸ್ವಲಾ ಚ ಸಂಜಾತಾ ಭಾಂಡಾದೀನ್ಯಸ್ಪೃಶತ್ತದಾ ॥ ೮೦ ॥

ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದಳು.॥ ೭೫ ॥ ಅವಳು ಮಗಳ ಅಂಥ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು
ನೋಡಿ, ಎದೆ ಬಡಕೊಂಡು ಅತ್ತಳು. ಮೂರ್ಛೆಯನ್ನೂ ಹೊಂದಿದಳು.
॥ ೭೬ ॥ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಹೊಂದಿ, ಮಗಳನ್ನು
ಎಬ್ಬಿಸಿ, ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಅವಳಪ್ಪನ ಹತ್ತಿರ ತಂದಳು.
॥ ೭೭ ॥ ಸ್ವಾಮಿನ್ ! ಸಾಧ್ವಿಯಾದ ಇವಳು ಯಾವ ಪಾಪ ಕರ್ಮ
ದಿಂದ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹುಳಗಳ
ರಾಶಿಯಾಗುವಳು. ಇದನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳು. ॥ ೭೮ ॥ ಹೀಗೆ ಅವಳ
ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡಿ, ಋಷಿಯು ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ತಿಳಿದು, ಮಗಳು
ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಳೆಂಬುದನ್ನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ
ಹೇಳಿದನು. ॥೭೯॥ ಋಷಿಯು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ—ಇವಳು ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ
ಏಳನೆಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿದ್ದು ರಜಸ್ವಲೆ
ಯಾಗಿಯೂ ಮನೆಗೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದಳು. ॥೮೦॥

ಅಸ್ಯಾಸ್ತು ಪಾಪ್ಮನಾ ತೇನ ಹ್ಯಭೂಚ್ಚ ಕೃಮಿವದ್ವಪುಃ ।
ರಜಸ್ವಲಾ ನ ಕುರ್ವೀತ ಗೃಹಕರ್ಮ ಕದಾಚನ ॥ ೮೧ ॥
ಪ್ರಥಮೇಽಹನಿ ಚಾಂಡಾಲೀ ದ್ವಿತೀಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಘಾತಿನೀ ।
ತೃತೀಯೇ ರಜಕೀ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಚತುರ್ಥೇಽಹನಿ ಶುದ್ಧ್ಯತಿ ॥ ೮೨ ॥
ತದಾ ತಯಾ ಸಖೀಸಂಗಾದ್ವ್ರತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾಽವಮಾನಿತಂ ।
ದೃಷ್ಟವ್ರತಪ್ರಭಾವೇನ ಜಾತಾ ದ್ವಿಜಕುಲೇಽಮಲೇ ॥ ೮೩ ॥
ಅವಮಾನಾದ್ವ್ರತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಕೃಮಿರಾಶಿಮಯೀ ತನುಃ ।
ಏತತ್ತೇ ಕಥಿತಂ ಸರ್ವಂ ಕಾರಣಂ ದುಷ್ಕೃತಸ್ಯ ಚ ॥ ೮೪ ॥

ಸುಶೀಲೋವಾಚ—

ದರ್ಶನಾದಪಿ ಜನ್ಮ ಸ್ಯಾದ್ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ನಿರ್ಮಲೇ ಕುಲೇ ।
ಜನ್ಮಯುಷ್ಮದ್ವಿಧಾನಾಂ ಹಿ ಜಾಯತೇ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸಾಂ ॥ ೮೫ ॥

ಅವಳ ಆ ಪಾಪದಿಂದಲೇ ಅವಳ ದೇಹವು ಕೃಮಿರಾಶಿಯಾಗಿದೆ. ರಜಸ್ವಲೆಯಾದವಳು ಮನೆಗೆಲಸವನ್ನೆಂದೂ ಮಾಡಬಾರದು. ॥ ೮೧ ॥ ರಜಸ್ವಲೆಯಾದವಳು ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ ಚಾಂಡಾಲಿಯೆಂದೂ, ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಮಾಡಿದವಳೆಂದೂ, ಮೂರನೆಯ ದಿನ ಅಗಸರವಳೆಂದೂ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನ ಶುದ್ಧಳಾಗುವಳೆಂದೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ॥ ೮೨ ॥ ಆಗ್ಗ ಈ ನಿನ್ನ ಮಗಳು ಗೆಳತಿಯ ಗೂಡ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ನೋಡಿ, ಚೇಷ್ಟೆಮಾಡಿದಳು. ಆದರೂ ಕೇವಲ ವ್ರತ ನೋಡಿದ ಪುಣ್ಯದಿಂದಲೇ ಈ ಶುದ್ಧವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ॥ ೮೩ ॥ ಈ ವ್ರತದ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ದೇಹವೆಲ್ಲ ಕೃಮಿರಾಶಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಪಾಪದ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣವನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದೆನು. ॥ ೮೪ ॥ ಆಗ್ಗ ಸುಶೀಲೆಯು ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ—ವ್ರತಮಾಡುವದನ್ನು ನೋಡುವದರಿಂದಲೇ ತಮ್ಮಂಥ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜವುಳ್ಳ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವು ಆಗುತ್ತದೆ. ॥ ೮೫ ॥ ಅನಾದರಮಾಡುವದರಿಂದ ರಾತ್ರಿ-

ಅವಜ್ಞಯಾ ಪ್ರಜಾಯಂತೇ ನಿಶೀಥೇ ಕ್ರಿಮಿರಾಶಯಃ ।
ಮಹಾಶ್ಚರ್ಯಕರಂ ನಾಥ ತದ್ವ್ರತಂ ಕಥಯಸ್ವ ಮೇ ॥ ೮೬ ॥

ಋಷಿರುವಾಚ —

ಸುಶೀಲೇ ಶೃಣು ತತ್ಸಮ್ಯಕ್ ವ್ರತಾನಾಮುತ್ತಮಂ ವ್ರತಂ ।
ಯೇನ ಚೀರ್ಣೇನ ಸಹಸಾ ಪಾಪಾದಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೮೭ ॥

ದುಃಖತ್ರಯಾಚ್ಚ ಮುಚ್ಯೇತ ನಾರೀ ಸೌಭಾಗ್ಯಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ।
ಕಲ್ಯಾಣಾನಿ ವಿವರ್ಧಂತೇ ಸಂಪದಶ್ಚ ನಿರಾಪದಃ ॥ ೮೮ ॥

ನಭಸ್ಯೇ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷೇ ತು ಯದಾ ಭವತಿ ಪಂಚಮೀ ।
ನದ್ಯಾದಿಷು ತದಾ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಕೃತ್ವಾ ನಿಯಮಮೇವ ಚ ॥ ೮೯ ॥

ವಿಧಾಯ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಾಣಿ ಗತ್ವಾ ದ್ವಾರವತೀಮ್ಯೃಷೀನ್ ।
ಸ್ನಾಪಯೇದ್ವಿಧಿವದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪಂಚಾಮೃತರಸೈಃ ಶುಭೈಃ ॥ ೯೦ ॥

ಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ದೇಹವು ಕ್ರಿಮಿರಾಶಿಯಾಗುವದೆಂದರೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವು! ಆ ವ್ರತವನ್ನು ನಮಗೆ ಹೇಳು. ॥ ೮೬ ॥ ಋಷಿಯು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ—ಸುಶೀಲೆ! ಚಿತ್ತಗೊಟ್ಟು ಕೇಳು, ಎಲ್ಲ ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು, ಯಾವದನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಈ ರಜಃಸಂಪರ್ಕದೋಷದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವರು. ॥೮೭॥ ಈ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸುವದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯು ದುಃಖತ್ರಯದಿಂದ ಮುಕ್ತಳಾಗುವಳು, ಮತ್ತು ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಸರ್ವಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಹೊಂದುವಳು. ॥೮೮॥ ಭಾದ್ರಪದಮಾಸ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ ಪಂಚಮೀ ದಿನ ನದೀ ಮೊದಲಾದ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ,॥೮೯॥ ನಿತ್ಯಾಹ್ನಿಕವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ದೇವಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಋಷಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಂಚಾಮೃತವೇ ಮೊದಲಾದ ಉತ್ತಮದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಬೇಕು. ॥ ೯೦ ॥ ಆಮೇಲೆ

ಚಂದನಾಗರು ಕರ್ಪೂರೈರ್ವಿಲಿಪ್ಯ ಚ ಸುಗಂಧಿಭಿಃ ।
ಪೂಜಯೇದ್ವಿವಿಧೈಃ ಪುಷ್ಪೈರ್ಗಂಧಧೂಪಾದಿ ದೀಪಕೈಃ ॥ ೯೧ ॥
ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರೈಃ ಸಮಾಚ್ಛಾದ್ಯ ಸೋಪವೀತೈರ್ಯಥಾವಿಧಿ ।
ತತೋ ನೈವೇದ್ಯ ಸಂಪನ್ನಮರ್ಘ್ಯಂ ದದಾಚ್ಛುಭೈಃ ಫಲೈಃ ॥ ೯೨ ॥
ಕಶ್ಯಪೋಽತ್ರಿರ್ಭರದ್ವಾಜೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಥ ಗೌತಮಃ ।
ಜಮದಗ್ನಿರ್ವಶಿಷ್ಠಶ್ಚ ಸಪ್ತೈತೇ ಋಷಯಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ॥ ೯೩ ॥
ಗೃಹ್ಣಂತ್ವರ್ಘ್ಯಂ ಮಯಾದತ್ತಂ ತುಷ್ಟಾಃ ಸಂತು ಚ ಮೇ ಸದಾ ।
ಮಯಾ ಸಂಪಾದಿತಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಅರ್ಘ್ಯಂ ಗೃಹ್ಣಂತು ಸಪ್ತ ಚ ॥ ೯೪ ॥
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇತ್ ಸಮ್ಯಗ್ ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರ ಭೂಷಣೈಃ ।
ದದ್ಯಾಚ್ಚೈವ ಸುಭಕ್ತ್ಯಾ ಚ ಏಕಂ ಚೈವ ಗುಣೋತ್ತಮಂ ॥ ೯೫ ॥
ಪರಿಧಾಯ ಸಪತ್ನೀಕಂ ಆಚಾರ್ಯಂ ಚ ಸ್ವಶಕ್ತಿತಃ ।

ಚಂದನ, ಅಗರು, ಕರ್ಪೂರ ಮೊದಲಾದ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ನಾನಾತರಹಗಳಾದ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ, ಧೂಪ ದೀಪಗಳಿಂದ, ॥ ೯೧ ॥ ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತಗಳಿಂದ, ಆರಾಧಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಉಚಿತವಾದ ಹಣ್ಣುಗಳ ನೈವೇದ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ॥ ೯೨ ॥ ಕಶ್ಯಪ, ಅತ್ರಿ, ಭರದ್ವಾಜ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ಗೌತಮ, ಜಮದಗ್ನಿ, ವಶಿಷ್ಠ, ಇವರು ಏಳುಮಂದಿ ಋಷಿಗಳು ॥ ೯೩ ॥ "ನಾನು ಕೊಟ್ಟ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು (ಪೂಜೆಯನ್ನು) ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡಲಿ. ನಾನು ದೊರಕಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು" ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ॥ ೯೪ ॥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿ, ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಒಬ್ಬನಿಗಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು. ॥ ೯೫ ॥ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರ ಸಪತ್ನೀಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-

ಭೂಷಣೈರರ್ಚಯಿತ್ವಾ ತು ಅಲಂಕಾರೈಶ್ಚ ದಕ್ಷಿಣಾಂ || ೯೬ ||
ಪತೇರಾಜ್ಞಾಂ ವಿನಾ ನಾರೀ ಕೃತಾಚೇತ್ಪಾಪಭಾಗ್ಭವೇತ್ |
ವಿಧವಾಪಿ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ದೋಷನಾಶಾಯ ಚಾತ್ಮನಃ || ೯೭ ||
ಅನುಜ್ಞಯಾಥ ವಿಪ್ರಾದೇರಥವಾ ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನತಃ |
ಶ್ರೋತವ್ಯಮಿದಮಾಖ್ಯಾನಂ ಶಾಕಾಹಾರಂ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇತ್ || ೯೮ ||
ಸ್ಥಾತವ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೇಣ ಹೃದಿ ಧ್ಯಾನಪರಾಯಣಾಃ |
ಅನೇನ ವಿಧಿನಾ ಸಮ್ಯಗ್ ವ್ರತಮೇತತ್ಸಮಾಚರೇತ್ ||೯೯||
ಇತಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ಋಷೇರ್ವಾಕ್ಯಂ ಸ್ವಪುತ್ರ್ಯಾಕಾರಯದ್ವ್ರತಂ |
ತೇನ ಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವೇಣ ಸಾ ಗತಾ ಪರಮಾಂ ಗತಿಂ || ೧೦೦ ||

ಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ –
ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ತು ಸುಮತಿಸ್ತತ್ಸರ್ವಂ ಋಷಿಭಾಷಿತಂ |

ನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. || ೯೬ || ಗಂಡನ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳದೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯು ಪಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವಳು. ವಿಧವೆಕೂಡ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ತನ್ನ ಪಾಪಕ್ಷಾಲನೆಗಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. || ೯೭ || ವಿಧವೆಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅನುಜ್ಞೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಸ್ವತಃ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ, ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಶಾಕಾಹಾರ(ಎತ್ತಿನಿಂದ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಯದ)ವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ||೯೮|| ಇದಲ್ಲದೆ ಆ ದಿನ ಋಷಿಗಳ ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತ ವ್ರತಸ್ಥರಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕು. ಇದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. || ೯೯ || ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಋಷಿಯ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ, ಸುಶೀಲೆಯು ತನ್ನ ಮಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಋಷಿಪಂಚಮಿಯ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದಳು ಆ ವ್ರತದ ಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅವಳು ಉತ್ತಮಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದಳು. || ೧೦೦ || ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ—ಧರ್ಮರಾಜನೇ !

ಗೃಹಮೇತ್ಯ ವ್ರತಂ ಚಕ್ರೇ ಸಭಾರ್ಯಃ ಶ್ರದ್ಧಯಾನ್ವಿತಃ ॥ ೧೦೧ ॥

ವ್ರತಂತು ಋಷಿಪಂಚಮ್ಯಾಃ ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಣಾಶನಂ ।
ಕೃತ್ವಾ ಸರ್ವಂ ಯಥೋಕ್ತಂ ಚ ಮಾತಾಪಿತ್ರೋಃ ಫಲಂ ದದೌ
॥ ೧೦೨ ॥

ವ್ರತಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವೇಣ ಮಾತಾ ತಸ್ಯ ಶ್ವಯೋನಿತಃ ।
ಮುಕ್ತಾ ನೃಪತಿಶಾರ್ದೂಲ ವಿಮಾನವರಮಾಸ್ಥಿತಾ ॥ ೧೦೩ ॥

ದಿವ್ಯಾಂಬರಧರಾ ಭೂತ್ವಾ ಗತಾ ಸ್ವರ್ಗಂ ಚ ಭಾರತ ।
ಪಿತಾಪಿ ಸ ವೃತೋಽಮುಚ್ಯತ್ಸ್ವಮತೇಃ ಪಶುಯೋನಿತಃ ।
ದಿವ್ಯಾಂಬರಧರೋ ಭೂತ್ವಾ ದಿವ್ಯಮಾಲೋ ಮುದಾನ್ವಿತಃ ॥೧೦೪॥

ಜಗಾಮ ಬ್ರಹ್ಮಭವನಂ ವಿಮಾನೇನಾರ್ಕವರ್ಚಸಾ ।

ಸುಮತಿಯು ಋಷಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ, ಅತಿಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ॥೧೦೧॥ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವಂಥ ಈ ಋಷಿಪಂಚಮಿಯ ವ್ರತವನ್ನು ವಿಧಾನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಅದರ ಫಲವನ್ನು ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ॥ ೧೦೨ ॥ ವ್ರತಪುಣ್ಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅವನ ತಾಯಿಯು ನಾಯಿಯ ಜನ್ಮದಿಂದ ಮುಕ್ತಳಾಗಿ, ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೂತು, ॥ ೧೦೩ ॥ ದಿವ್ಯವಾದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಅವನ ತಂದೆಯೂ ಕಾಲವಶನಾಗಿ ಪಶುಜನ್ಮದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದನು. ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನುಟ್ಟುಕೊಂಡು, ದಿವ್ಯಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸಂತೋಷದಿಂದ ॥ ೧೦೪ ॥ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ವಿಮಾನದಿಂದ, ಮುನಿಗಣದಿಂದ ಹೊಗಳಿಸಿ

ಸ್ತೂಯಮಾನೋ ಮುನಿಗಣೈಃ ವ್ರತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವತಃ ॥ ೧೦೫ ॥

ಏತತ್ತೇ ಕಥಿತಂ ರಾಜನ್ ವ್ರತಾನಾಮುತ್ತಮಂ ವ್ರತಂ ।
ಫಲದಂ ಋಷಿಪಂಚಮ್ಯಾಃ ಕಿಮನ್ಯಚ್ಛ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ ೧೦೬ ॥

ಯುಧಿಷ್ಠಿರೋವಾಚ—
ಕಥಿತಾ ಯದಿ ಕೃಷ್ಣೇಯಂ ತಿಥಿರ್ವೈ ಋಷಿಪಂಚಮೀ ।
ವ್ರತಸ್ಯಾಸ್ಯ ವಿಧಿಂ ಬ್ರೂಹಿ ಕಥಂ ವೈ ಕ್ರಿಯತೇ ತು ಸಾ ॥ ೧೦೭ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ—
ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ವಿಧಿನಾ ತೇನ ಕುರ್ಯಾದ್ವೈ ಋಷಿಪಂಚಮೀಂ ।
ಏವಂ ಕೃತೇ ಮಹಾರಾಜ ಋಷಿಪಂಚಮಿಸಂಜ್ಞಕಂ ॥ ೧೦೮ ॥

ಕಾಯಿಕಂ ವಾಚಿಕಂ ಚೈವ ಮಾನಸಂ ಬಹುಶಃ ಕೃತಂ ।
ಸರ್ವಪಾಪಂ ಲಯಂ ಯಾತಿ ವ್ರತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವತಃ ॥ ೧೦೯ ॥

ಧನಂ ಧಾನ್ಯಂ ಚ ಸ್ವರ್ಗಂ ಚ ಸಂತತಿಶ್ಚ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।

ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ॥ ೧೦೫ ॥ ಹೇ ಧರ್ಮರಾಜನೇ! ಮಹಾಫಲಕಾರಿಯಾದ, ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಈ ಋಷಿಪಂಚಮೀ ವ್ರತವು ನಿನಗೋಸ್ಕರ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇನ್ನೇನು ಕೇಳಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೀ ? ॥ ೧೦೬ ॥ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೆನ್ನುತ್ತಾನೆ— ಕೃಷ್ಣ! ನೀನು ಹೇಳಿದ ಋಷಿಪಂಚಮೀ ವ್ರತದ ವಿಧಿಯನ್ನು ಹೇಳು! ॥ ೧೦೭ ॥ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ—ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ವಿಧಿಯಿಂದಲೇ ಋಷಿಪಂಚಮೀ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ॥ ೧೦೮ ॥ ಈ ವ್ರತವು ಕಾಯಾ ವಾಚಾ ಮನಸಾ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲ ಪಾಪವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತದೆ. ॥ ೧೦೯ ॥ ಧನ-ಧಾನ್ಯಗಳೂ, ಸ್ವರ್ಗವೂ, ಸಂತತಿಯೂ, ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಹೇಳುವ ಕೇಳುವ

ಶೃಣ್ವತಾಂ ಪಠತಾಂ ಚೈವ ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಣಾಶನಂ ॥ ೧೧೦ ॥

ಯಜ್ಞಾಯುತಸಮಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾನ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ।
ಸರ್ವವ್ರತೇಷು ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಸರ್ವತೀರ್ಥೇಷು ಯತ್ಫಲಂ ॥ ೧೧೧ ॥

ಸರ್ವದಾನೇಷು ಯೋ ಧರ್ಮಃ ತದಾಪ್ನೋತಿ ವ್ರತೇ ಕೃತೇ ।
ಕುರುತೇ ಯಾ ವ್ರತಂ ಚೈತತ್ ಸಾ ನಾರೀ ಸುಖಭಾಗಿನೀ ॥ ೧೧೨ ॥

ರೂಪಲಾವಣ್ಯಸಂಯುಕ್ತಾ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದಿಸಂಯುತಾ ।
ಇಹಲೋಕೇ ಸುಖಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಪರಲೋಕೇ ಪರಾಂ ಗತಿಂ ॥ ೧೧೩ ॥

ಏತತ್ತೇ ಕಥಿತಂ ರಾಜನ್ ವ್ರತಾನಾಮುತ್ತಮಂ ವ್ರತಂ ।
ಸರ್ವಸಂಪತ್ಪ್ರದಂ ಚೈವ ನಾರೀಣಾಂ ಪಾಪನಾಶನಂ ॥ ೧೧೪ ॥

ಎಲ್ಲರ ಪಾಪನಾಶವಾಗುವದು. ॥ ೧೧೦ ॥ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಫಲವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲೇನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವ್ರತಮಾಡುವದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪುಣ್ಯವೋ, ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡುವದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಫಲ ಬರುವದೋ, ॥೧೧೧॥ ಎಲ್ಲ ದಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪುಣ್ಯವು ಬರುವದೋ ಈ ವ್ರತಮಾಡಿದರೆ ಅಷ್ಟು ಪುಣ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದು. ಯಾವ ಸ್ತ್ರೀಯು ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವಳೋ ಅವಳು ॥ ೧೧೨ ॥ ರೂಪಲಾವಣ್ಯದಿಂದ, ಪುತ್ರ-ಪೌತ್ರರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖವನ್ನು ಭೋಗಿಸಿ, ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವಳು. ॥೧೧೩॥ ಧರ್ಮರಾಜನೇ, ಎಲ್ಲ ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸಕಲಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಡುವ, ಈ ವ್ರತವನ್ನು, ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದೆನು.॥೧೧೪॥ ಇದನ್ನು ಯಾರು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ,

ಸ್ತೂಯಮಾನೋ ಮುನಿಗಣೈಃ ವ್ರತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವತಃ || ೧೦೫ ||

ಏತತ್ತೇ ಕಥಿತಂ ರಾಜನ್ ವ್ರತಾನಾಮುತ್ತಮಂ ವ್ರತಂ |
ಫಲದಂ ಋಷಿಪಂಚಮ್ಯಾಃ ಕಿಮನ್ಯಚ್ಛ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಸಿ || ೧೦೬ ||

ಯುಧಿಷ್ಠಿರೋವಾಚ—
ಕಥಿತಾ ಯದಿ ಕೃಷ್ಣೇಯಂ ತಿಥಿರ್ವೈ ಋಷಿಪಂಚಮೀ |
ವ್ರತಸ್ಯಾಸ್ಯ ವಿಧಿಂ ಬ್ರೂಹಿ ಕಥಂ ವೈ ಕ್ರಿಯತೇ ತು ಸಾ || ೧೦೭ ||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ—
ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ವಿಧಿನಾ ತೇನ ಕುರ್ಯಾದ್ವೈ ಋಷಿಪಂಚಮೀಂ |
ಏವಂ ಕೃತೇ ಮಹಾರಾಜ ಋಷಿಪಂಚಮಿಸಂಜ್ಞಕಂ || ೧೦೮ ||

ಕಾಯಿಕಂ ವಾಚಿಕಂ ಚೈವ ಮಾನಸಂ ಬಹುಶಃ ಕೃತಂ |
ಸರ್ವಪಾಪಂ ಲಯಂ ಯಾತಿ ವ್ರತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವತಃ || ೧೦೯ ||

ಧನಂ ಧಾನ್ಯಂ ಚ ಸ್ವರ್ಗಂ ಚ ಸಂತತಿಶ್ಚ ಭವಿಷ್ಯತಿ |

ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದನು. || ೧೦೫ || ಹೇ ಧರ್ಮರಾಜನೇ! ಮಹಾಫಲಕಾರಿಯಾದ, ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಈ ಋಷಿಪಂಚಮೀ ವ್ರತವು ನಿನಗೋಸ್ಕರ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇನ್ನೇನು ಕೇಳಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೀ ? || ೧೦೬ || ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೆನ್ನುತ್ತಾನೆ— ಕೃಷ್ಣ! ನೀನು ಹೇಳಿದ ಋಷಿಪಂಚಮೀ ವ್ರತದ ವಿಧಿಯನ್ನು ಹೇಳು! || ೧೦೭ || ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ—ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ವಿಧಿಯಿಂದಲೇ ಋಷಿಪಂಚಮೀ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ || ೧೦೮ || ಈ ವ್ರತವು ಕಾಯಾ ವಾಚಾ ಮನಸಾ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲ ಪಾಪವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತದೆ. || ೧೦೯ || ಧನ-ಧಾನ್ಯಗಳೂ, ಸ್ವರ್ಗವೂ, ಸಂತತಿಯೂ, ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಹೇಳುವ ಕೇಳುವ

ಶೃಣ್ವತಾಂ ಪಠತಾಂ ಚೈವ ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಣಾಶನಂ ॥ ೧೧೦ ॥

ಯಜ್ಞಾಯುತಸಮಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾನ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ।
ಸರ್ವವ್ರತೇಷು ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಸರ್ವತೀರ್ಥೇಷು ಯತ್ಫಲಂ ॥ ೧೧೧ ॥

ಸರ್ವದಾನೇಷು ಯೋ ಧರ್ಮಃ ತದಾಪ್ನೋತಿ ವ್ರತೇ ಕೃತೇ ।
ಕುರುತೇ ಯಾ ವ್ರತಂ ಚೈತತ್ ಸಾ ನಾರೀ ಸುಖಭಾಗಿನೀ ॥ ೧೧೨ ॥

ರೂಪಲಾವಣ್ಯಸಂಯುಕ್ತಾ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದಿಸಂಯುತಾ ।
ಇಹಲೋಕೇ ಸುಖಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಪರಲೋಕೇ ಪರಾಂ ಗತಿಂ ॥ ೧೧೩ ॥

ಏತತ್ತೇ ಕಥಿತಂ ರಾಜನ್ ವ್ರತಾನಾಮುತ್ತಮಂ ವ್ರತಂ ।
ಸರ್ವಸಂಪತ್ಪ್ರದಂ ಚೈವ ನಾರೀಣಾಂ ಪಾಪನಾಶನಂ ॥ ೧೧೪ ॥

ಎಲ್ಲರ ಪಾಪನಾಶನವಾಗುವದು. ॥ ೧೧೦ ॥ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಫಲವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವ್ರತಮಾಡುವದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪುಣ್ಯವೋ, ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡುವದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಫಲ ಬರುವದೋ, ॥೧೧೧॥ ಎಲ್ಲ ದಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪುಣ್ಯವು ಬರುವದೋ ಈ ವ್ರತಮಾಡಿದರೆ ಅಷ್ಟು ಪುಣ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದು. ಯಾವ ಸ್ತ್ರೀಯು ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವಳೋ ಅವಳು ॥ ೧೧೨ ॥ ರೂಪಲಾವಣ್ಯದಿಂದ, ಪುತ್ರ-ಪೌತ್ರರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖವನ್ನು ಭೋಗಿಸಿ, ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವಳು. ॥೧೧೩॥ ಧರ್ಮರಾಜನೇ, ಎಲ್ಲ ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸಕಲಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಡುವ, ಈ ವ್ರತವನ್ನು, ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದೆನು.॥೧೧೪॥ ಇದನ್ನು ಯಾರು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ,

ಯೇ ಚ ಶೃಣ್ವಂತಿ ಸತತಂ ಯೇ ಪಠಂತಿ ಚ ಮಾನವಾಃ ।
ತೇ ಸರ್ವೇ ಪಾಪನಿರ್ಮುಕ್ತಾಃ ಯಾಸ್ಯಂತಿ ಚ ಪರಾಂ ಗತಿಂ ॥ ೧೧೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣೇ ಕೃಷ್ಣ-ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಸಂವಾದೇ
ಋಷಿಪಂಚಮೀ ಕಥಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

ಯಾರು ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಪಾಪಮುಕ್ತರಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ॥ ೧೧೫ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಋಷಿಪಂಚಮೀ ಕಥಾ

॥ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ತ್ರಿಪಾದೂರ್ಧ್ವ....ದಕ್ಷಿಣಪಾದಾಯ ನಮಃ । ತಸ್ಮಾದ್ವಿ.... ವಾಮಜಾನವೇ ನಮಃ । ಯತ್ಪುರುಷೇಣ .... ದಕ್ಷಿಣಜಾನವೇ ನಮಃ । ತಂ ಯಜ್ಞಂಬರ್ಹಿಷಿ .... ವಾಮಕಟ್ಯೈ ನಮಃ । ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞ .... ದಕ್ಷಿಣ ಕಟ್ಯೈ ನಮಃ । ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾತ್ಸರ್ವಹುತ ಋಚಃ.... ನಾಭ್ಯೈನಮಃ। ತಸ್ಮಾದಶ್ವಾ .... ಹೃದಯಾಯನಮಃ । ಯತ್ಪುರುಷಂ.... ಕಂಠಾಯ ನಮಃ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಸ್ಯ .... ವಾಮಬಾಹವೇ ನಮಃ । ಚಂದ್ರಮಾ ಮನಸೋ .... ದಕ್ಷಿಣಬಾಹವೇ ನಮಃ । ನಾಭ್ಯಾ ಆಸೀ .... ಮುಖಾಯ ನಮಃ । ಸಪ್ತಾಸ್ಯಾಸನ್ ಪ .... ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಯಜ್ಞೇನಯಜ್ಞ .... ಮೂರ್ಧ್ನೇ ನಮಃ ॥ ॥ ಅಥ ಷಡಂಗನ್ಯಾಸಃ ॥ ಯತ್ಪುರುಷಂವ್ಯದ .... ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಸ್ಯ ....ಶಿರಸೇಸ್ವಾಹಾ । ಚಂದ್ರಮಾಮ .... ಶಿಖಾಯೈ ವೌಷಟ್ । ನಾಭ್ಯಾ-ಆಸೀ. .. ಕವಚಾಯ ಹುಂ । ಸಪ್ತಾಸ್ಯಾಸನ್ ಪ ... ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವೌಷಟ್ । ಯಜ್ಞೇನಯಜ್ಞ .... ಅಸ್ತ್ರಾಯಫಟ್ । ಇತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ ॥

ಕಲಶಸ್ಯಮುಖೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಕಂಠೇ.... । ಸರ್ವೇ ಸಮುದ್ರಾಃ ಸ .... । ಸಿತಾಸಿತೇ .... । ಕಲಶೇ ವರುಣಂ ಗಂಧಾದಿಭಿಃ ಸಂಪೂಜ್ಯ । ಶಂಖಂ ಘಂಟಾಂ ದೀಪಂ ಚ ಪೂಜಯೇತ್ ॥ ಅಪವಿತ್ರಃ ಪವಿತ್ರೋ ವಾ .... ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಆತ್ಮಾನಂ ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಚ ಶಂಖೋದಕೇನ ಪ್ರೋಕ್ಷಯೇತ್ ॥

ತತೋಯಮುನಾಂಪೂಜಯೇತ್॥ ಅದ್ಯೇತ್ಯಾದಿ....ಶ್ರೀಮದನಂತ ಪೂಜಾಂಗತ್ವೇನ ಪೂರ್ವ ಸಂಕಲ್ಪಿತ ಯಮುನಾ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ತತಃ ಶ್ರೀಮದನಂತ ಪೂಜಾರ್ಥಂ ಕಲ್ಪಿತ ಪೀಠೇ ತಂಡುಲೈರಷ್ಟದಲಪದ್ಮಂ ವಿಲಿಖ್ಯ ತದುಪರಿ ಅವ್ರಣಂ ಕಲಶಂ ಆಕಲಶೇಷ್ವಿತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ । ಇಮಂ ಮೇ ಗಂಗೇ .... । ಯಾಃಪ್ರವತೋನಿವ .... ಇತಿ ಮಂತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಕಲಶೇ ಉದಕಮಾಪೂರ್ಯ ಗಂಧದ್ವಾ

ರಾಮಿತಿ ಗಂಧಂ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ । ಕಾಂಡಾತ್ಕಾಂಡಾದಿತಿ ದೂರ್ವಾಃ । ಅಶ್ವತ್ಥೇವೋ .... ಇತಿ ಪಂಚಪಲ್ಲವಾನ್ । ಯಾಃಫಲಿನೀರಿತಿ ಫಲಂ। ಸಹಿರತ್ನಾನೀತಿ ಪಂಚರತ್ನಾನಿ । ಹಿರಣ್ಯರೂಪ ಇತಿ ಹಿರಣ್ಯಂ । ಯುವಾಸುವಾಸಾ ಇತಿ ಕಲಶಕಂಠಂ ವಸ್ತ್ರೇಣ ವೇಷ್ಟಯೇತ್ । ಆಪೋಹಿಷ್ಠೇತಿ ತಿಸೃಭಿಃ ಋಗ್ಭಿಃ ಕಲಶಸ್ಯ ಮುಖೇ ವಿಷ್ಣುರಿತ್ಯಾದಿ ಪುರಾಣೋಕ್ತಮಂತ್ರೈಶ್ಚಾಭಿಮಂತ್ರಯೇತ್ ॥

ಅಥ ಧ್ಯಾನಂ—

ಲೋಕಪಾಲಸ್ತುತಾಂ ದೇವೀಮಿಂದ್ರನೀಲಸಮುದ್ಭವಾಂ ।
ಯಮುನೇ ತ್ವಾಮಹಂ ಧ್ಯಾಯೇ ಸರ್ವಕಾಮಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ॥

ಸರಸ್ವತಿ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಸರ್ವಕಾಮ ಪ್ರದಾಯಿನಿ ।
ಆಗಚ್ಛ ದೇವಿ ಯಮುನೇ ವ್ರತಸಂಪೂರ್ತಿಹೇತವೇ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಸಿಂಹಾಸನಸಮಾರೂಢೇ ದೇವಶಕ್ತಿಸಮನ್ವಿತೇ ।
ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಸಂಪೂರ್ಣೆ ಯಮುನಾಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಆಸನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ರುದ್ರಪಾದೇ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಸರ್ವಲೋಕಹಿತಪ್ರಿಯೆ ।
ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಶಮನಿ ತರಂಗಿಣ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಪಾದ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ

ಗರುಡಪಾದೇ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಶಂಕರಪ್ರಿಯಭಾಮಿನಿ ।
ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರದೇ ದೇವಿ ಯಮುನೆ ತೇ ನಮೋ ನಮಃ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಅರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ವಿಷ್ಣುಪಾದೋದ್ಭವೇ ದೇವಿ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತೇ ।
ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಮಹಾದೇವಿ ಕೃಷ್ಣವೇಣ್ಯೈ ನಮೋ ನಮಃ ॥

ಯಮುನಾಯ್ಯೈ ನಮಃ ಆಚಮನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಸರ್ವಪಾಪಹರೇ ದೇವಿ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿನಿ ।
ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ಯಮುನೆ ದೇವಿ ಯಮುನಾಯ್ಯೈ ನಮೋಸ್ತು ತೇ ॥

ಯಮುನಾಯ್ಯೈ ನಮಃ ಮಧುಪರ್ಕಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ನಂದಿಪಾದೇ ಮಹಾದೇವಿ ಶಂಕರಾರ್ಧಶರೀರಿಣಿ ।
ಸರ್ವಲೋಕಹಿತೇ ದೇವಿ ಭೀಮರಥ್ಯೈ ನಮೋಸ್ತು ತೇ ॥

ಯಮುನಾಯ್ಯೈ ನಮಃ ಪಂಚಾಮೃತಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಸಿಂಹಪಾದೋತ್ತಮೇ ದೇವಿ ನಾರಸಿಂಹ ಸಮುಪ್ರಭೇ ।
ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಸಂಪೂರ್ಣೇ ಭವನಾಶಿನಿ ತೇ ನಮಃ ॥

ಯಮುನಾಯ್ಯೈ ನಮಃ ಶುದ್ಧೋದಕಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ವಿಷ್ಣುಪಾದಾಬ್ಜ ಸಂಭೂತೇ ಗಂಗೇ ತ್ರಿಪಥಗಾಮಿನಿ ।
ಸರ್ವಪಾಪಹರೇ ದೇವಿ ಭಾಗೀರಥ್ಯೈ ನಮೋಸ್ತು ತೇ ॥

ಯಮುನಾಯ್ಯೈ ನಮಃ ಶ್ವೇತವಸ್ತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ತ್ರ್ಯಂಬಕಸ್ಯ ಜಟೋದ್ಭೂತೇ ಗೌತಮಸ್ಯಾಘನಾಶಿನಿ ।
ಸಪ್ತಧಾ ಸಾಗರಂ ಯಾಹಿ ಗೋದಾವರಿ ನಮೋಸ್ತು ತೇ ॥

ಯಮುನಾಯ್ಯೈ ನಮಃ ಕಂಚುಕಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಮಾಣಿಕ್ಯಮುಕ್ತಾವಲಿಕೌಸ್ತುಭೈಶ್ಚ ಗೋಮೇಧವೈಡೂರ್ಯಸುಪುಷ್ಪರಾ
ಗೈಃ। ವಜ್ರೈಶ್ಚ ನೀಲೈಶ್ಚ ಸುಶೋಭಿತಾನಿ ಗೃಹಾಣ ಸರ್ವಾಭರಣಾನಿ ದೇವಿ॥

ಯಮುನಾಯ್ಯೈ ನಮಃ ಆಭರಣಾನಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಚಂದನಾಗರುಕಸ್ತೂರೀರೋಚನಂ ಕುಂಕುಮಂ ತಥಾ ।
ಕರ್ಪೂರೇಣ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಗಂಧಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಭಕ್ತಿತಃ ॥

ಯಮುನಾಯ್ಯೈ ನಮಃ ಗಂಧಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಶ್ವೇತಾಂಶ್ಚ ಚಂದ್ರವರ್ಣಾಭಾನ್ ಹರಿದ್ರಾರಾಗರಂಜಿತಾನ್ ।
ಅಕ್ಷತಾಂಶ್ಚ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠೇ ದದಾಮಿ ಯಮುನೆ ಶುಭೇ ॥

ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ‖
ಮಂದಾರಮಾಲತೀಜಾತಿಕೇತಕೀಪಾಟಲೈಃ ಶುಭೈಃ ।
ಪೂಜಯಾಮಿ ಚ ದೇವೇಶಿ ಯಮುನೇ ಭಕ್ತವತ್ಸಲೇ ‖
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ‖

ಅಥ ಅಂಗ ಪೂಜಾ— ಚಂಚಲಾಯೈ ನಮಃ ಪಾದೌ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಚಪಲಾಯೈ ನಮಃ ಜಾನುನೀ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಭಕ್ತವತ್ಸಲಾಯೈ ನಮಃ ಕಟಿಂ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಹರಾಯೈ ನಮಃ ನಾಭಿಂ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಮನ್ಮಥವಾಸಿನ್ಯೈ ನಮಃ ಗುಹ್ಯಂ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಅಜ್ಞಾನನಾಶಿನ್ಯೈ ನಮಃ ಹೃದಯಂ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಭದ್ರಾಯೈ ನಮಃ ಸ್ತನೌ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಅಘಹಂತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ ಭುಜೌ ಪೂಜಯಾಮಿ । ರಕ್ತಕಂಠ್ಯೈ ನಮಃ ಕಂಠಂ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಭವಹರ್ತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ ಮುಖಂ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಗೌರ್ಯೈ ನಮಃ ನೇತ್ರೇ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಭಾಗಿರಥ್ಯೈ ನಮಃ ಲಲಾಟಂ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಯಮುನಾಯೈನಮಃ ಶಿರಃ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಸರಸ್ವತ್ಯೈ ನಮಃ ಸರ್ವಾಂಗಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ‖

ಅಥ ನಾಮಪೂಜಾ—

ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ । ಸಿತಾಯೈ ನಮಃ । ಕಮಲಾಯೈ ನಮಃ । ಉತ್ಪಲಾಯೈ ನಮಃ । ಅಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾಯೈ ನಮಃ । ಭೀಮರಥ್ಯೈ ನಮಃ । ಧಾತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ । ಹರಿಹರ ರೂಪಿಣ್ಯೈ ನಮಃ । ಗಂಗಾಯೈ ನಮಃ । ನರ್ಮದಾಯೈ ನಮಃ । ಗೌರ್ಯೈ ನಮಃ । ಭಾಗೀರಥ್ಯೈ ನಮಃ । ತುಂಗಾಯೈ ನಮಃ । ಭದ್ರಾಯೈ ನಮಃ । ಕೃಷ್ಣವೇಣ್ಯೈ ನಮಃ । ಭವನಾಶಿನ್ಯೈ ನಮಃ । ಸರಸ್ವತ್ಯೈ ನಮಃ ಕಾವೇರ್ಯೈ ನಮಃ । ಸಿಂಧವೇ ನಮಃ । ಗೌತಮ್ಯೈ ನಮಃ । ಗೋಮತ್ಯೈನಮಃ । ಗಾಯತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ । ಗರುಡಾಯೈ ನಮಃ । ಗಿರಿಜಾಯೈ ನಮಃ ।

ಚಂದ್ರಚೂಡಾಯೈ ನಮಃ। ಸರ್ವೇಶ್ವರಾಯೈ ನಮಃ। ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ನಮಃ। ಸರ್ವಪಾಪಹರೇ ದೇವೀ ಸರ್ವೋಪದ್ರವ ನಾಶಿನಿ। ಸರ್ವಸಂಪತ್ಪ್ರದೇ ದೇವಿ ಯಮುನಾಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ ಇತಿ ನಾಮ ಪೂಜಾ ॥

ದಶಾಂಗಂ ಗುಗ್ಗುಲೋದ್ಭೂತಶ್ಚಂದನಾಗರುಸಂಯುತಃ।
ಕಪಿಲಾಘೃತಸಂಯುಕ್ತೋ ಧೂಪೋಽಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಧೂಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಘೃತವರ್ತಿಸಮಾಯುಕ್ತಂ ವಹ್ನಿನಾ ಯೋಜಿತಂ ಮಯಾ।
ಗೃಹಾಣ ದೀಪಕಂ ದೇವಿ ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯ ಪ್ರದಾಯಿನಿ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ದೀಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಶರ್ಕರಾ ಮಧುಸಂಯುಕ್ತಂ ದಧಿಕ್ಷೀರಂ ಚ ಸರ್ಪಿಷಾ।
ಪಕ್ವಮನ್ನಂ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ನೈವೇದ್ಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ನೈವೇದ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಪಾನೀಯಂ ಪಾವನಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಗಂಗಾದಿಸರಿದುದ್ಭವಂ।
ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ದೇವಿ ಗೃಹಾಣ ಮುಖಶೋಧನಂ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಮುಖ ಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಚ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಕರ್ಪೂರೇಣ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಯಮುನೇ ಚಾರು ಚಂದನಂ।
ಸಮರ್ಪಿತಂ ಮಯಾ ತುಭ್ಯಂ ಕರೋದ್ವರ್ತನಕಂ ಕುರು ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಕರೋದ್ವರ್ತನಾರ್ಥೇ ಚಂದನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ
ಪೂಗೀಫಲಮಿತಿ ...ತಾಂಬೂಲಂ ॥ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೇತಿ....ದಕ್ಷಿಣಾಂ ॥
ಇದಂ ಫಲಮಿತಿ .. ಫಲಂ ॥

ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಪಾವನೇ ಗಂಗೇ ಅಂಧಕಾರವಿನಾಶಿನಿ।
ಪಂಚಾರ್ತಿಕ್ಯಂ ಗೃಹಾಣೇದಂ ವಿಶ್ವಪ್ರೀತ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಆರ್ತಿಕ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಕೇತಕೀಜಾತಿಕುಸುಮೈರ್ಮಲ್ಲಿಕಾಮಾಲತೀ ಭವೈಃ।

ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿರ್ಮಯಾ ದತ್ತಾ ರುದ್ರಪ್ರೀತ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಯಾನಿಕಾನಿ ಚ ಪಾಪಾನಿ ....ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ॥
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಅನ್ಯಥಾ ಶರಣಂ..................ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ॥
ನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಸುರಾಸುರೇಂದ್ರಾದಿಕಿರೀಟಮೌಕ್ತಿಕೈರ್ಯುಕ್ತಂ ಸದಾ
ಯತ್ತವಪಾದಪಂಕಜಂ । ಪರಾವರಂ ಪಾತು ವರಂ
ಸುಮಂಗಲಂ ನಮಾಮಿ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಮಮ ಕಾಮಸಿದ್ಧಯೇ ॥
ಭವಾನಿ ಚ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸರ್ವಕಾಮ ಪ್ರದಾಯಿನಿ । ವ್ರತಂ
ಸಂಪೂರ್ಣತಾಂಯಾತು ಯಮುನಾಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥
ಯಮುನಾಯೈ ನಮಃ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಅನೇನ ಕೃತ ಪೂಜನೇನ ಶ್ರೀಯಮುನಾದೇವತಾಪ್ರೀಯತಾಂ ॥
ಇತಿಯಮುನಾಪೂಜಾಸಮಾಪ್ತಾ ॥

॥ ಅಥ ಯಮುನಾಕಲಶೋಪರಿ ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರಂ ನಿಧಾಯ, ತಸ್ಯೋಪರಿ ಸಪ್ತಫಣಾಯುತಂ ಶೇಷಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ॥
ಅದ್ಯ ಪೂರ್ವೋಚ್ಚರಿತ.... ಶ್ರೀಮದನಂತಪೂಜಾಂಗಭೂತ - ಶೇಷಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಅಥ ಧ್ಯಾನಂ—

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾಧಾರಭೂತಂ ಚ ಯಮುನಾಂತರವಾಸಿನಂ ।
ಫಣಾಸಪ್ತಕಸಂಯುಕ್ತಂ ಧ್ಯಾಯೇಽನಂತಂ ಹರಿಪ್ರಿಯಂ ॥
ಶೇಷಾಯ ನಮಃ ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ॥
ಶೇಷಂ ಸಪ್ತಫಣಾಯುಕ್ತಂ ಕಾಲಪನ್ನಗನಾಯಕಂ ।
ಅನಂತಶಯನಾರ್ಥಂ ತ್ವಾಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಹ್ಯಾವಾಹಯಾಮ್ಯಹಂ ॥
ಶೇಷಾಯ ನಮಃ ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥

ಅನಂತ ಪೂಜಾ

ನವನಾಗ ಕುಲಾಧೀಶ ಶೇಷೋದ್ಧಾರಕ ಕಾಶ್ಯಪ ।
ನಾನಾರತ್ನಸಮಾಯುಕ್ತಮಾಸನಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶೇಷಾಯ ನಮಃ ಆಸನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅನಂತ ಪ್ರಿಯ ಶೇಷೇಶ ಜಗದಾಧಾರ ವಿಗ್ರಹ ॥
ಪಾದ್ಯಂ ಗೃಹಾಣ ಭಕ್ತ್ಯಾ ತ್ವಂ ಕಾದ್ರವೇಯ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥
ಶೇಷಾಯ ನಮಃ ಪಾದ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಕಾಶ್ಯಪಾನಂದಜನಕ ಮುನಿವಂದಿತ ಭೋ ಪ್ರಭೋ ।
ಅರ್ಘ್ಯಂ ಗೃಹಾಣ ಸರ್ವಜ್ಞ ಸಾದರಂ ಶಂಕರ ಪ್ರಿಯ ॥
ಶೇಷಾಯ ನಮಃ ಅರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಸಹಸ್ರಫಣಿರೂಪೇಣ ವಸುದೋದ್ಧಾರಕ ಪ್ರಭೋ ।
ಗೃಹಾಣಾಚಮನಂ ದೇವ ಪಾವನಂ ಚ ಸುಶೀತಲಂ ॥
ಶೇಷಾಯ ನಮಃ ಆಚಮನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಕುಮಾರರೂಪಿಣೇ ತುಭ್ಯಂ ದಧಿಮಧ್ವಾಜ್ಯಸಂಯುತಂ ।
ಮಧುಪರ್ಕಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಸರ್ಪರಾಜ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥
ಶೇಷಾಯ ನಮಃ ಮಧುಪರ್ಕಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

॥ ತತಃ ಪಂಚಾಮೃತಮಂತ್ರೈಃ ಪಂಚಾಮೃತಸ್ನಾನಂ ॥

ಗಂಗಾದಿಪುಣ್ಯತೀರ್ಥೈಸ್ತ್ವಾಮಭಿಷಿಂಚೇಯಮಾದರಾತ್ ।
ಬಲಭದ್ರಾವತಾರೇಶ ನಂದಜ ಶ್ರೀಪತೇಃಸಖೇ ॥
ಶೇಷಾಯ ನಮಃ ಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಕೌಶೇಯಯುಗ್ಮಂ ದೇವೇಶ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ತವ ಮಯಾರ್ಪಿತಂ ।
ಪನ್ನಗಾಧೀಶ ನಾಗೇಶ ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಶತ್ರೋ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥
ಶೇಷಾಯ ನಮಃ ವಸ್ತ್ರಯುಗ್ಮಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಸುವರ್ಣನಿರ್ಮಿತಂ ಸೂತ್ರಂ ಗ್ರಥಿತಂ ಕಂಠಹಾರಕಂ ।
ಅನೇಕರತ್ನೈಃಖಚಿತಂ ಸರ್ಪರಾಜ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥

ಶೇಷಾಯ ನಮಃ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅನೇಕರತ್ನಾನ್ವಿತಹೇಮಕುಂಡಲೇ ಮಾಣಿಕ್ಯಸಂಕಾಶಿತ ಕಂಕಣ
ದ್ವಯಂ। ಹೈಮಾಂಗುಲೀಯಂ ಕೃತರತ್ನ ಮುದ್ರಿಕಂ ಹೈಮಂ
ಕಿರೀಟಂ ಫಣಿರಾಜ ತೇsರ್ಪಿತಂ ॥

ಶೇಷಾಯ ನಮಃ ಸರ್ವಾಭರಣಾನಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಶ್ರೀಖಂಡಂ ಚಂದನಂ.....ಶೇಷಾಯ ನಮಃ ಚಂದನಂ ಸ.... ॥

ಅಕ್ಷತಾಂಶ್ಚ ಸು....ಶೇಷಾಯ ನಮಃ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸ.... ॥

ಕರವೀರೈರ್ಜಾತಿಸುಮೈಶ್ಚಂಪಕೈರ್ಬಕುಲೈಃಶುಭೈಃ ।
ಶತಪತ್ರೈಶ್ಚ ಕಲ್ಹಾರೈರರ್ಚಯಾಮಿ ಸುರೇಶ್ವರ ॥

ಶೇಷಾಯ ನಮಃ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅಥ ಅಂಗಪೂಜಾ- ಸಹಸ್ರಫಣಾಯ ನಮಃ ಪಾದೌ ಪೂಜಯಾಮಿ। ಗೂಢಗುಲ್ಫಾಯ ನಮಃ ಗುಲ್ಫೌ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥ ಹೇಮಜಂಘಾಯ ನಮಃ ಜಂಘೇ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಮಂದಗತಯೇ ನಮಃ ಜಾನುನೀ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಪೀತಾಂಬರಧರಾಯ ನಮಃ ಕಟಿಂ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಗಂಭೀರನಾಭಯೇ ನಮಃ । ನಾಭಿಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥ ಪವನಾಶಾಯ ನಮಃ ಉದರಂ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಉರಗಾಯ ನಮಃ ಹಸ್ತೌ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಕಾಲಿಯಾಯ ನಮಃ ಭುಜೌ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಕಂಬುಕಂಠಾಯ ನಮಃ ಕಂಠಂ ಪೂಜಯಾಮಿ। ವಿಷವಕ್ತ್ರಾಯ ನಮಃ ವಕ್ತ್ರಂ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಫಣಾಭೂಷಣಾಯ ನಮಃ ಲಲಾಟಂ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ ನಮಃ ಶಿರಃ ಪೂಜಯಾಮಿ। ಅನಂತಪ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ ಸರ್ವಾಂಗಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥ ಇತ್ಯಂಗ ಪೂಜಾ ॥

ವನಸ್ಪತಿರಸೋದ್ಭೂತೋ .... ಶೇಷಾಯ ನಮಃ ಧೂಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಸಾಜ್ಯಂ ತ್ರಿವರ್ತಿ .... ಶೇಷಾಯ ನಮಃ । ದೀಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ನೈವೇದ್ಯಂ ಗೃಹ್ಯತಾಂ....ಶೇಷಾಯ ನಮಃ ನೈವೇದ್ಯಂ

ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಮಧ್ಯೇ ಪಾನೀಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಶೇಷಾಯ ಉತ್ತರಾಪೋಶನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಕರೋದ್ವರ್ತನಾರ್ಥೇ ಚಂದನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಪೂಗೀಫಲಮಹ.... ಶೇಷಾಯ ನಮಃ । ತಾಂಬೂಲಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಇದಂ ಫಲಂ ಮಯಾ ದೇವ ಸ್ಥಾಪಿತಂ ಪುರತಸ್ತವ ।
ತೇನ ಮೇ ಸಕಲಾವಾಪ್ತಿರ್ಭವೇಜ್ಜನ್ಮನಿ ಜನ್ಮನಿ ॥
ಶೇಷಾಯ ನಮಃ ಫಲಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೇತಿ....ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಶ್ರಿಯೇಜಾತ.... ಇತಿ ನೀರಾಜನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ನಾನಾಕುಸುಮಸಂಯುಕ್ತಂ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಮಿಮಂ ಪ್ರಭೋ ।
ಕಶ್ಯಪಾನಂದಜನಕ ಸರ್ಪೇಶ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಶೇಷಾಯ ನಮಃ ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಯಾನಿಕಾನೀತಿ....ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಂಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ನಮೋಸ್ತ್ವನಂತಾಯೇತಿ ....ನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅನಂತಕಲ್ಪೋಕ್ತಫಲಂ ದೇಹಿ ಮೇ ತ್ವಮಹೇಶ್ವರ ।
ತ್ವತ್ಪೂಜಾರಹಿತಶ್ಚಾರ್ಧಂ ಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಮಾನವಃ ॥
ಶೇಷಾಯ ನಮಃ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅನೇನ ಕೃತಪೂಜನೇನ ಶ್ರೀ ಶೇಷದೇವತಾ ಪ್ರೀಯತಾಂ ॥ ಇತಿ ಶೇಷಪೂಜಾ ಸಮಾಪ್ತಾ ॥

ಅಥಮಂಟಪ ಪೂಜಾ—

ಪ್ರಾಗ್ದ್ವಾರೇ.. ದ್ವಾರಶ್ರಿಯೈ ನಮಃ ನಂದಾಯೈ ನಮಃ ಸುನಂದಾಯೈ ನಮಃ ಧಾತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ ವಿಧಾತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ ಚಿಚ್ಛಕ್ತ್ಯೈನಮಃ ಮಾಯಾಶಕ್ತ್ಯೈನಮಃ ಶಂಖನಿಧಯೇ ನಮಃ ಪದ್ಮನಿಧಯೇ ನಮಃ॥

ದಕ್ಷಿಣ ದ್ವಾರೇ—ದ್ವಾರಶ್ರಿಯೈ ನಮಃ ಚಂಡಾಯೈ ನಮಃ

ಪ್ರಚಂಡಾಯ್ಯೈನಮಃ ಧಾತ್ರ್ಯೈನಮಃ ವಿಧಾತ್ರ್ಯೈನಮಃಚಿಚ್ಛಕ್ತ್ಯೈನಮಃ ಮಾಯಾಶಕ್ತ್ಯೈನಮಃ ಶಂಖನಿಧಯೇ ನಮಃ ಪದ್ಮನಿಧಯೇ ನಮಃ ॥

ಪಶ್ಚಿಮದ್ವಾರೇ—ದ್ವಾರಶ್ರಿಯ್ಯೈ ನಮಃ ಬಲಾಯ್ಯೈ ನಮಃ ಪ್ರಬಲಾಯ್ಯೈ ನಮಃ ಧಾತ್ರ್ಯೈನಮಃ ವಿಧಾತ್ರ್ಯೈನಮಃ ಚಿಚ್ಛಕ್ತ್ಯೈ ನಮಃ ॥ ಮಾಯಾಶಕ್ತ್ಯೈನಮಃ ಶಂಖನಿಧಯೇ ನಮಃ ಪದ್ಮನಿಧಯೇ ನಮಃ ॥

ಉತ್ತರದ್ವಾರೇ—ದ್ವಾರಶ್ರಿಯ್ಯೈ ನಮಃ ಮಹಾಬಲಾಯ್ಯೈ ನಮಃ ಪ್ರಬಲಾಯ್ಯೈ ನಮಃ ಧಾತ್ರ್ಯೈನಮಃ ವಿಧಾತ್ರ್ಯೈನಮಃ ಚಿಚ್ಛಕ್ತ್ಯೈನಮಃ॥ ಮಾಯಾಶಕ್ತ್ಯೈನಮಃ ಶಂಖನಿಧಯೇ ನಮಃ ಪದ್ಮನಿಧಯೇ ನಮಃ ॥

ಅಥ ಪೀಠ ಪೂಜಾ— ಮಧ್ಯೇ ವಾಸ್ತುಪುರುಷಾಯ ನಮಃ ॥ ಮಂಡೂಕಾಯ ನಮಃ । ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರಾಯನಮಃ । ಆಧಾರಶಕ್ತ್ಯೈ ನಮಃ । ಕೂರ್ಮಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಪೃಥಿವ್ಯೈ ನಮಃ । ಅಮೃತಾವರಣಾಯನಮಃ । ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಾಯ ನಮಃ । ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷೇಭ್ಯೋ ನಮಃ ಮಣಿಮಂದಿರಾಯ ನಮಃ । ಹೇಮಪೀಠಾಯ ನಮಃ । ಧರ್ಮಾಯ ನಮಃ ಅಧರ್ಮಾಯನಮಃ। ಜ್ಞಾನಾಯನಮಃ।ವೈರಾಗ್ಯಾಯನಮಃ। ಐಶ್ವರ್ಯಾಯ ನಮಃ । ಅನೈಶ್ವರ್ಯಾಯನಮಃ । ಸಹಸ್ರಫಣಾನ್ವಿತಾನಂತಾಯ ನಮಃ । ಸರ್ವತತ್ವಾಯ ನಮಃ । ಪದ್ಮಾಯ ನಮಃ । ಆನಂದಕಂದಾಯ ನಮಃ । ಸಂವಿಜ್ಞಾನಾಯ ನಮಃ । ವಿಕಾರಮಯಕೇಸರೇಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಪ್ರಕೃತಿಮಯಪತ್ರೇಭ್ಯೋ ನಮಃ । ಸೂರ್ಯಮಂಡಲಾಯ ನಮಃ । ಚಂದ್ರಮಂಡಲಾಯ ನಮಃ । ವಹ್ನಿಮಂಡಲಾಯ ನಮಃ । ಸಂ ಸತ್ವಾಯ ನಮಃ । ರಂ ರಜಸೇ ನಮಃ । ತಂ ತಮಸೇ ನಮಃ । ಆತ್ಮನೇ ನಮಃ । ಪರಮಾತ್ಮನೇ ನಮಃ । ಅಂತರಾತ್ಮನೇ ನಮಃ । ಜ್ಞಾನಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ಪ್ರಾಣಾತ್ಮನೇ ನಮಃ । ಕಾಲಾತ್ಮನೇ ನಮಃ । ವಿದ್ಯಾತ್ಮನೇ ನಮಃ । ಪೂರ್ವಾದಿ ದಶದಿಕ್ಷು..ಜಯ್ಯಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ವಿಜಯಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಅಜಿತಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಅಪರಾ

ಜಿತಾಯೈ ನಮಃ । ನಿತ್ಯಾಯೈ ನಮಃ । ವಿಲಾಸಿನ್ಯೈ ನಮಃ । ದೋಗ್ಧ್ರ್ಯೈನಮಃ । ಅಘೋರಾಯೈ ನಮಃ । ಮಂಗಲಾಯೈ ನಮಃ । ಅಧಾರಶಕ್ತಿಕಮಲಾಸನಾಯೈ ನಮಃ । ॥ ಇತಿ ಪೀಠಪೂಜಾ ॥

ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರಾಋಷಯಃ । ಋಗ್ಯಜುಃಸಾಮಾಥರ್ವಾಣಿ ಛಂದಾಂಸಿ । ಪರಾಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿರ್ದೇವತಾ । ಆಂ ಬೀಜಂ । ಹ್ರೀಂ ಶಕ್ತಿಃ । ಕ್ರೌಂಕೀಲಕಂ । ಶ್ರೀಮದನಂತಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥ ಓಂ ಆಂ ಹ್ರೀಂಕ್ರೌಂ ಅಂ ಯಂ ರಂ ಲಂ ವಂ ಶಂ ಷಂ ಸಂ ಹಂ ಳಂ ಕ್ಷಂ ಅಃ ಕ್ರೌಂ ಹ್ರೀಂ ಆಂ ಶ್ರೀಮದನಂತಸ್ಯ ಪ್ರಾಣಾ ಇಹ ತಿಷ್ಠಂತು ॥ ಓಂ ಆಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೌಂ ಅಂ ಯಂ ರಂ ಲಂ ವಂ ಶಂ ಷಂ ಸಂ ಹಂ ಳಂ ಕ್ಷಂ ಅಃ ಕ್ರೌಂ ಹ್ರೀಂ ಆಂ ಶ್ರೀಮದನಂತಸ್ಯ ಜೀವ ಇಹ ತಿಷ್ಠತು ॥ ಓಂ ಆಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೌಂ ಅಂ ಯಂ ರಂ ಲಂ ವಂ ಶಂ ಷಂ ಸಂ ಹಂ ಳಂ ಕ್ಷಂ ಅಃ ಕ್ರೌಂ ಹ್ರೀಂ ಆಂ ಶ್ರೀಮದನಂತಸ್ಯ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ವಾಙ್ಮನಸ್ತ್ವಕ್‌ಚಕ್ಷುಃಶ್ರೋತ್ರಜಿಹ್ವಾಘ್ರಾಣಪಾಣಿಪಾದಪಾಯೂಪಸ್ಥಾನಿ ಇಹಾಗತ್ಯ ಸುಖಂ ಚಿರಂ ತಿಷ್ಠಂತು ಸ್ವಾಹಾ ॥ ಅಸೂನಿ ತೇ ಪು.... ॥ ಚತ್ವಾರಿ-ವಾಕ್ಪರಿ ... ॥ ಗರ್ಭಾಧಾನಾದಿ ಪಂಚದಶಸಂಸ್ಕಾರಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ ಪಂಚದಶ ಪ್ರಣವಾವೃತ್ತಿಂ ಕರಿಷ್ಯೇ॥ ಓಂ ೧೫ ॥ ರಕ್ತಾಂಭೋ....ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಃ ಪರಾಂ ನಃ ॥ ೧ ॥ ತಚ್ಚಕ್ಷುರ್ದೇವಹಿತಮಿತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ದೇವಸ್ಯಾಜ್ಯೇನ ನೇತ್ರೋನ್ಮೀಲನಂ ಕೃತ್ವಾ ಪಂಚೋಪಚಾರೈಃ ಪೂಜಯೇತ್ ॥

ಅಥ ಧ್ಯಾನಂ— ತತಸ್ತು ಮೂಲಮಂತ್ರೇಣ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಜನಾರ್ದನಂ । ನವಾಮ್ರಪಲ್ಲವಾಭಾಸಂ ಪಿಂಗಭ್ರೂಶ್ಮಶ್ರುಲೋಚನಂ । ಪೀತಾಂಬರಧರಂದೇವಂ ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರಂ । ಅಲಂಕೃತಂಸಮುದ್ರಸ್ಥಂ ವಿಶ್ವರೂಪಂವಿಚಿಂತಯೇ ॥ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಾ....॥ ಓಂ ನಮೋಭಗವತೇ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂಗಾಯಸಪರಿವಾರಾಯ ನಮಃ॥ ಧ್ಯಾಯಾಮಿ॥

ಆಗಚ್ಛಾನಂತ ದೇವೇಶ ತೇಜೋರಾಶೇ ಜಗತ್ಪತೇ । ಇಮಾಂ ಮಯಾ ಕೃತಾಂ ಪೂಜಾಂ ಗೃಹಾಣ ಪುರುಷೋತ್ತಮ॥ ಪುರುಷಏ....॥ ಓಂ ನಮೋಭ.... ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂ.... ಆವಾಹಯಾಮಿ ॥ ೧

ಗೃಹಾಣ ವಿಷ್ಟರಂ ದೇವ ಗೋವರ್ಧನಧರ ಪ್ರಭೋ । ಅನಂತಾದೀಯತೇ ಯಸ್ಮೈ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನೇ ವಿಶ ॥ ಏತಾವಾನಸ್ಯ.... ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂಗಾಯ ಸಪರಿವಾ-ರಾಯ ಆಸನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಯಥಾ ತ್ವಂ ಸರ್ವದೇವಾನಾಮಿಂದ್ರಾದೀನಾಂ ಚ ರಕ್ಷಸಿ । ತಥಾ ಮಾಂ ಪಾಲಯಾನಂತ ತ್ವದಂಘ್ರಿಶರಣಾಗತಂ ॥ ತ್ರಿಪಾದೂರ್ಧ್ವ ಉ.... ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂಗಾಯ ಸಪರಿವಾರಾಯ ಪಾದ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅನಂತಾನಂತದೇವೇಶ ಅನಂತ ಫಲದಾಯಕ । ಅನಂತಾನಂತ ರೂಪೋಸಿ ಗೃಹಾಣಾರ್ಘ್ಯಂ ನಮೋಸ್ತು ತೇ ॥ ತಸ್ಮಾದ್ವಿರಾಳ .... ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂಗಾಯ ಸಪರಿವಾರಾಯ ಅರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಗಂಗೋದಕಂ ಸಮಾನೀತಂ ಹೇಮಕುಂಭೇನ ಯೋಜಿತಂ । ಆಚಮ್ಯತಾಂ ಹೃಷೀಕೇಶ ಪ್ರಸೀದ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ॥ ಯತ್ಪುರುಷೇಣ.... ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂಗಾಯ ಸಪರಿವಾರಾಯ ಆಚಮನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅನಂತಗುಣರೂಪಾಯ ವಿಶ್ವರೂಪಧರಾಯ ಚ । ನಮೋ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ದೇವಾಯ ಅನಂತಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂಗಾಯ ಸಪರಿವಾರಾಯ ಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಸುರಭೇಸ್ತು ಸಮುತ್ಪನ್ನಂ ದೇವಾನಾಮಪಿ ದುರ್ಲಭಂ ।

ಪಯೋದದಾಮಿ ದೇವೇಶ ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥ ಓಂ ಆಪ್ಯಾಯಸ್ವ.... ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂ.... ॥ ಪಯಃಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಚಂದ್ರಮಂಡಲ ಸಂಕಾಶಂ ಸರ್ವದೇವಪ್ರಿಯಂ ಹಿ ಯತ್ । ದಧಿ ದದಾಮಿ ದೇವೇಶ ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥ ದಧಿಕ್ರಾವ್ಣೋ ಅಕಾರಿಷಂ.... ॥ ಓಂ ನಮೋ.... ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂ.... ದಧಿಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಆಜ್ಯಂ ಸುರಾಣಾಮಾಹಾರವಾಜ್ಯಂ ಯಜ್ಞೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ । ಆಜ್ಯಂ ಪವಿತ್ರಂ ಪರಮಂ ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥ ಓಂ ಘೃತಂ ಮಿಮಿಕ್ಷೇ....॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂ.... ಘೃತಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಸರ್ವೌಷಧಿ ಸಮುತ್ಪನ್ನಂ ಪೀಯೂಷಸದೃಶಂ ಮಧು । ಸ್ನಾನಾಯ ತೇ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ಗೃಹಾಣ ಪರಮೇಶ್ವರ ॥ ಓಂ ಮಧು ವಾತಾ.... ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂ.... ಮಧುಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಇಕ್ಷುದಂಡಾತ್ಸಮುತ್ಪನ್ನಾ ರಸ್ಯಾ ಸ್ನಿಗ್ಧತರಾ ಶುಭಾ । ಶರ್ಕರೇಯಂ ಮಯಾ ದತ್ತಾ ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥ ಓಂ ಸ್ವಾದುಃ ಪವಸ್ವ.... ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂ.... ॥ ಶರ್ಕರಾಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಹರಿಚಂದನಸಂಭೂತೋ ಹರಿಪ್ರೀತ್ಯಾ ಶ್ಚಗೌರವಾತ್ । ಸುರಭಿಪ್ರಿಯ ಗೋವಿಂದ ಗಂಧಂ ಸ್ನಾನಾಯ ಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥ ಓಂ ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ.... ॥ ಓಂ ನಮೋಭಗವತೇ.... ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂ.... ಗಂಧೋದಕಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅಭ್ಯಂಗಾರ್ಥಂ ಮಹೀಪಾಲ ತೈಲಂ ಪುಷ್ಪಾದಿ ಸಂಭವಂ ।

ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಸಂಯುಕ್ತಂ ಸಂಗೃಹಾಣ ಸುರೇಶ್ವರ ॥ ಓಂ ಕನಿಕ್ರದ ಜ್ಜನುಷಂ.... ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾ.... ಅಭ್ಯಂಗಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅಂಗೋದ್ವರ್ತನಕಂ ದೇವ ಕಸ್ತೂರ್ಯಾದಿವಿಮಿಶ್ರಿತಂ । ಲೇಪನಾರ್ಥಂ ಗೃಹಾಣೇದಂ ಹರಿದ್ರಾಕುಂಕುಮೈರ್ಯುತಂ ॥ ಓಂ ನಮೋ... ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂ........ ಅಂಗೋದ್ವರ್ತನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ನಾನಾತೀರ್ಥಾದಾಹೃತಂ ಚ ತೋಯಮುಷ್ಣಂ ಮಯಾಕೃತಂ । ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಚ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ಸ್ವೀಕುರುಷ್ವ ದಯಾನಿಧೇ ॥ ಓಂ ನಮೋ.... ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂ.... ಉಷ್ಣೋದಕಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಆಪೋಹಿಷ್ಠಾ.... ॥ ಓಂ ನಮೋ.... ॥ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂ....ಶುದ್ಧೋದಕ ಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂಗಾಯ ಸಪರಿವಾರಾಯ ನಮಃ ಇತಿ ನಾಮಮಂತ್ರೇಣ ಗಂಧಾದಿ ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಾಂತೈರುಪಚಾರೈಃ ಪೂರ್ವ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಪುರುಷಸೂಕ್ತ ಶ್ರೀಸೂಕ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಮಹಾಭಿಷೇಕಃ ಕಾರ್ಯಃ ॥ ಓಂ ನಮೋ.... ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂ.... ಮಹಾ ಭಿಷೇಕಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ಸ್ನಾನಾಂತೇ ಆಚಮನಂ ಸಮ ರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ತದಸ್ತು ಮಿತ್ರಾ.... ಗೃಹಾವೈಪ್ರ.... ಶ್ರೀಮದನಂತಃ ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮಸ್ತು ॥

ತಪ್ತಕಾಂಚನವರ್ಣಾಭಂ ಕೌಶೇಯಂ ಚ ಸುನಿರ್ಮಿತಂ । ವಸ್ತ್ರಂ ಗೃಹಾಣ ದೇವೇಶ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯುಕ್ತ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ ತಂ ಯಜ್ಞಂಬರ್ಹಿಷಿ .... ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ .... ಶ್ರೀಮದನಂ ತಾಯ ಸಾಂ.... ವಾಸೋದ್ವಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ದಾಮೋದರ ನಮಸ್ತೇಽಸ್ತು ತ್ರಾಹಿ ಮಾಂ ಭವಸಾಗರಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಂ ಸೋತ್ತರೀಯಂ ಗೃಹಾಣ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ॥ ಓಂ ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾತ್ಸರ್ವ.... ॥ ಓಂ ನಮೋ.... ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂ.... ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಶ್ರೀಖಂಡಂ ಚಂದನಂ ದಿವ್ಯಂ.... ॥ ಓಂ ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾತ್ಸರ್ವ.... ॥ ಓಂ ನಮೋ.... ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂ.... ಚಂದನಂ ಸ.... ॥

ನಾನಾಭರಣಶೋಭಾಢ್ಯಂ ನಾನಾವಸ್ತ್ರೋಪಶೋಭಿತಂ ॥ ಗೃಹಾಣಾಭರಣಂ ದೇವ ಅನಂತಫಲದಾಯಕ ॥ ಓಂ ನಮೋ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾ.... ಆಭರಣಾನಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಅಕ್ಷತಾಶ್ಚ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠ ಕುಂಕುಮಾಕ್ತಾಃ ಸುಶೋಭಿತಾಃ ॥ ಮಯಾನಿವೇದಿತಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗೃಹಾಣ ಪರಮೇಶ್ವರ ॥ ಓಂ ನಮೋ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂ....ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಕಂಠಸೂತ್ರಂ ತಾಡಪತ್ರಂ ಹರಿದ್ರಾಕುಂಕುಮಾಂಜನೇ । ಸಿಂದೂರಾದಿ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ದೇಹಿ ಮೇಽವ್ಯಯಂ ॥ ಓಂ ನಮೋ.... ॥ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂ.... ಸೌಭಾಗ್ಯದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ಅಹಿರಿವಭೋಗೈಃಪ.... ॥

ನಾನಾಸುಗಂಧಿತಂ ದ್ರವ್ಯಂ ಚೂರ್ಣೀಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಯತ್ನತಃ । ದದಾಮಿ ತೇ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥ ಓಂ ನಮೋ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂ.... ಪರಿಮಳದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಸ .... ॥

ಮಾಲ್ಯಾದೀನಿ ಸುಗಂಧೀನಿ.... ॥ ಓಂ ತಸ್ಮಾದಶ್ವಾ.... ಓಂ ನಮೋ .... ॥ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಸಾಂ.... ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸ.... ॥

ಗ್ರಂಥಿಪೂಜಾ— ಶ್ರಿಯೈ ನಮಃ ॥ ಮೋಹಿನ್ಯೈ ನಮಃ । ಪದ್ಮಿನ್ಯೈ ನಮಃ । ಮಹಾಬಲಾಯೈ ನಮಃ । ಅಜಾಯೈ ನಮಃ । ಮಂಗಲಾಯೈ ನಮಃ । ವರದಾಯೈ ನಮಃ । ಶುಭಾಯೈ ನಮಃ ।

ಜಯಾಯೈ ನಮಃ । ವಿಜಯಾಯೈ ನಮಃ । ಜಯಂತ್ಯೈ ನಮಃ । ಪಾಪನಾಶಿನ್ಯೈ ನಮಃ । ವಿಶ್ವರೂಪಾಯೈ ನಮಃ । ಸರ್ವಮಂಗಲಾಯೈ ನಮಃ ॥

ಅಥಅಂಗಪೂಜಾ– ಮತ್ಸ್ಯಾಯ ನಮಃ ಪಾದೌ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಕೂರ್ಮಾಯ ನಮಃ ಗುಲ್ಫೌ ಪೂಜಯಾಮಿ । ವರಾಹಾಯ ನಮಃ ಜಾನುನೀ ಪೂಜಯಾಮಿ । ನಾರಸಿಂಹಾಯ ನಮಃ ಊರೂ ಪೂಜಯಾಮಿ । ವಾಮನಾಯ ನಮಃ ಕಟಿಂ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಪರಶು ರಾಮಾಯ ನಮಃ ಉದರಂ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಶ್ರೀರಾಮಾಯ ನಮಃ ಹೃದಯಂ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ ಮುಖಂ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಸಹಸ್ರಶಿರಸೇ ನಮಃ ಶಿರಃ ಪೂಜಯಾಮಿ । ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ನಮಃ ಸರ್ವಾಂಗಂ ಪೂಜಯಾಮಿ ॥

ಅಥ ಆವರಣಪೂಜಾ-ಅನಂತಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಪಾರ್ಶ್ವೇ ರಮಾಯೈ ನಮಃ । ವಾಮಪಾರ್ಶ್ವೇ ಭೂಮ್ಯೈ ನಮಃ । ಇತಿ ಪ್ರಥಮಾವರಣಂ ॥ (ಆವರಣದೇವತಾಆವಾಹ್ಯ ಹಸ್ತಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಗಂಧಪುಷ್ಪಂ ತರ್ಜನೀ ಮಧ್ಯಮಾಂಗುಷ್ಠೈಃ ಧೃತ್ವಾ, ಮಧ್ಯೇ ಶಂಖೋದಕಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಮಂತ್ರಾಂತೇ ಶಂಖೋದಕಂ ಭೂಮೌ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪುಷ್ಪಂ ದೇವೋಪರಿ ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್)॥ ಸ ಚ ಮಂತ್ರಃ—

ದಯಾಬ್ಧೇ ತ್ರಾಹಿ ಸಂಸಾರಸರ್ಪಾನ್ ಮಾಂ ಶರಣಾಗತಂ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾಸಮರ್ಪಯೇ ತುಭ್ಯಂ ಪ್ರಥಮಾವರಣಾರ್ಚನಂ ॥ ೧ ॥

ಪೂರ್ವಾದಿಕ್ರಮೇಣ– ಕೃದ್ಧೋಲ್ಕಾಯ ನಮಃ । ಮಹೋಲ್ಕಾಯ ನಮಃ । ಶತೋಲ್ಕಾಯ ನಮಃ । ಸಹಸ್ರೋಲ್ಕಾಯ ನಮಃ। ದಯಾಬ್ಧೇ ತ್ರಾಹಿ ಸಂ.... ದ್ವಿತೀಯಾವರಣಾರ್ಚನಂ ॥ ೨ ॥ (ತಥೈವ)

ವಾಸುದೇವಾಯ ನಮಃ । ಸಂಕರ್ಷಣಾಯ ನಮಃ । ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯ ನಮಃ । ಅನಿರುದ್ಧಾಯ ನಮಃ । ದಯಾಬ್ಧೇ ತ್ರಾಹಿ.... ॥ ತೃತೀಯಾವರಣಾರ್ಚನಂ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ--ಕೇಶವಾಯ ನಮಃ । ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ।

ಮಾಧವಾಯ ನಮಃ । ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮಃ । ವಿಷ್ಣವೇ ನಮಃ । ಮಧುಸೂದನಾಯ ನಮಃ । ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾಯ ನಮಃ । ವಾಮನಾಯ ನಮಃ । ಶ್ರೀಧರಾಯ ನಮಃ । ಹೃಷೀಕೇಶಾಯ ನಮಃ । ಪದ್ಮನಾಭಾಯ ನಮಃ । ದಾಮೋದರಾಯ ನಮಃ । ದಯಾಬ್ಧೇ .... ೫....॥

ಪೂರ್ವಾದಿಕ್ರಮೇಣ— ಮತ್ಸ್ಯಾಯ ನಮಃ ಕೂರ್ಮಾಯ ನಮಃ । ವರಾಹಾಯನಮಃ ॥ ನಾರಸಿಂಹಾಯ ನಮಃ ॥ ವಾಮನಾಯ ನಮಃ ॥ ಭಾರ್ಗವಾಯನಮಃ । ಶ್ರೀರಾಮಾಯ ನಮಃ ॥ ಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ ॥ ಬುದ್ಧಾಯ ನಮಃ ॥ ಕಲ್ಕಿನೇ ನಮಃ ॥ ಅನಂತಾಯ ನಮಃ ॥ ವಿಶ್ವರೂಪಿಣೇ ನಮಃ । ದಯಾಬ್ಧೇ....ಪಂಚಾವರಣಾರ್ಚನಂ ॥ ೫ ॥

ಪೂರ್ವಾದಿಕ್ರಮೇಣ – ಅನಂತಾಯ ನಮಃ । ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯಾಂ– ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ । ಪಶ್ಚಿಮಾಯಾಂ-- ವಾಯವೇ ನಮಃ । ಉತ್ತರಾಯಾಂ-- ಈಶಾನಾಯ ನಮಃ । ಆಗ್ನೇಯ್ಯಾಂ-- ವಾರುಣ್ಯೈ ನಮಃ । ನೈರ್ಋತ್ಯಾಂ- ಗಾಯತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ । ವಾಯವ್ಯಾಂ — ಭಾರತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ । ಐಶಾನ್ಯಾಂ– ಗಿರಿಜಾಯೈ ನಮಃ । ಅಗ್ರೇ-ಗರುಡಾಯ ನಮಃ । ವಾಮೇ-ಸುಪರ್ಣಾಯ ನಮಃ । ದಯಾಬ್ಧೇ-ಷಷ್ಠಾವರಣಾರ್ಚನಂ॥

ಪೂರ್ವಾದಿಕ್ರಮೇಣ..ಇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ । ಅಗ್ನಯೇ ನಮಃ । ಯಮಾಯ ನಮಃ । ನಿರ್ಋತಯೇ ನಮಃ । ವರುಣಾಯ ನಮಃ । ವಾಯವೇ ನಮಃ । ಸೋಮಾಯ ನಮಃ । ಈಶಾನಾಯ ನಮಃ । ದಯಾಬ್ಧೇ .... ಸಪ್ತಮಾವರಣಾರ್ಚನಂ ॥ ೭ ॥

ಆಗ್ನೇಯ್ಯಾಂ--ಶೇಷಾಯನಮಃ । ನೈರ್ಋತ್ಯಾಂ ವಿಷ್ಣವೇ ನಮಃ । ವಾಯವ್ಯಾಂ..ವಿಧಯೇ ನಮಃ । ಐಶಾನ್ಯಾಂ ಪ್ರಜಾಪತಯೇ ನಮಃ । ದಯಾಬ್ಧೇ ....ಅಷ್ಟಮಾವರಣಾರ್ಚನಂ ॥ ೮ ॥

ಆಗ್ನೇಯ್ಯಾಂ- ಗಣಪತಯೇನಮಃ । ನೈರ್ಋತ್ಯಾಂ. ಸಪ್ತಮಾತೃಭ್ಯೋ ನಮಃ । ವಾಯವ್ಯಾಂ । ದುರ್ಗಾಯೈ ನಮಃ । ಐಶಾನ್ಯಾಂ

ಕ್ಷೇತ್ರಾಧಿಪತಯೇ ನಮಃ। ದಯಾಬ್ಧೇ....ನವಮಾವರಣಾರ್ಚನಂ ॥೯॥

ಮಧ್ಯೇ..ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ । ಭಾಸ್ಕರಾಯ ನಮಃ । ಶೇಷಾಯ ನಮಃ । ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿನೇ ನಮಃ । ಈಶ್ವರಾಯ ನಮಃ । ವಿಶ್ವರೂಪಾಯ ನಮಃ । ಮಹಾಕಾಯಾಯ ನಮಃ । ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ್ರೇ ನಮಃ । ಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ । ಹರಯೇ ನಮಃ । ಶಿವಾಯ ನಮಃ । ಸ್ಥಿತಿಕರಾಯ ನಮಃ । ಅಂತಕಾಯ ನಮಃ । ದಯಾಬ್ಧೇ.... ದಶಮಾವರಣಾರ್ಚನಂ ॥ ೧೦ ॥

ಶೌರಯೇ ನಮಃ । ವೈಕುಂಠಾಯ ನಮಃ । ಮಹಾಬಲಾಯ ನಮಃ । ಪುರುಷೋತ್ತಮಾಯ ನಮಃ । ಅಜಾಯ ನಮಃ । ಪದ್ಮನಾಭಾಯ ನಮಃ । ಮಂಗಲಾಯ ನಮಃ । ಹೃಷೀಕೇಶಾಯ ನಮಃ । ವರದಾಯ ನಮಃ । ಮಾಧವಾಯ ನಮಃ । ಮಧುಸೂದನಾಯ ನಮಃ । ಅಚ್ಯುತಾಯ ನಮಃ । ಅನಂತಾಯ ನಮಃ । ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮಃ । ವಿಜಯಾಯ ನಮಃ । ಅಪರಾಜಿತಾಯ ನಮಃ । ಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ । ದಯಾಬ್ಧೇ ತ್ರಾ....ಏಕಾದಶಾವರಣಾರ್ಚನಂ ॥ ೧೧ ॥

ಅನಂತಾಯ ನಮಃ । ಕಪಿಲಾಯ ನಮಃ । ಶೇಷಾಯ ನಮಃ । ಸಂಕರ್ಷಣಾಯ ನಮಃ । ಹಲಾಯುಧಾಯ ನಮಃ । ಶಾರಣಾಯ ನಮಃ । ಸೀರಪಾಣಯೇ ನಮಃ । ಬಲಭದ್ರಾಯ ನಮಃ । ದಯಾಬ್ಧೇ....ದ್ವಾದಶಾವರಣಾರ್ಚನಂ ॥ ೧೨ ॥

ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಶಾಯಿನೇ ನಮಃ । ಅಚ್ಯುತಾಯ ನಮಃ । ಭೂಮ್ಯಾಧಾರಾಯ ನಮಃ । ಲೋಕನಾಥಾಯ ನಮಃ । ಫಣಾಮಣಿವಿಭೂಷಣಾಯ ನಮಃ । ಸಹಸ್ರಮೂರ್ಧ್ನೇ ನಮಃ । ಸಹಸ್ರಾರ್ಚಿಷೇ ನಮಃ। ದಯಾಬ್ಧೇ....ತ್ರಯೋದಶಾವರಣಾರ್ಚನಂ ॥ ೧೩ ॥

ಕೇಶವಾದಿ ಚತುರ್ವಿಂಶತಿನಾಮಭಿಃ ದಯಾಬ್ಧೇ....ಚತುರ್ದಶಾವರಣಾರ್ಚನಂ ॥ ೧೪ ॥

ಅಥ ಪತ್ರಪೂಜಾ—ಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ ಪಲಾಶಪತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ವಿಷ್ಣವೇ ನಮಃ ಔದುಂಬರಪತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ಹರಯೇ ನಮಃ ಅಶ್ವತ್ಥಪತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಶಂಭವೇ ನಮಃ ಭೃಂಗರಾಜಪತ್ರಂಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಬ್ರಹ್ಮಣೇನಮಃ ಜಟಾಧರ ಪತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಭಾಸ್ಕರಾಯ ನಮಃ ಅಶೋಕಪತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಶೇಷಾಯ ನಮಃ ಕಪಿತ್ಥಪತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿನೇ ನಮಃ ವಟಪತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಈಶ್ವರಾಯ ನಮಃ ಅಮ್ರಪತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ವಿಶ್ವರೂಪಿಣೇ ನಮಃ ಕದಲೀಪತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಮಹಾಕಾಯಾಯ ನಮಃ ಅಪಾಮಾರ್ಗಪತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ್ರೇ ನಮಃ ಕರವೀರಪತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಸ್ಥಿತಿಕರ್ತ್ರೇ ನಮಃ ಪುನ್ನಾಗಪತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಅಂತಕಾಯ ನಮಃ ನಾಗವಲ್ಲೀಪತ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ೧೪ ॥

ಅಥ ಪುಷ್ಪಪೂಜಾ—ಅನಂತಾಯ ನಮಃ ಪದ್ಮಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ವಿಷ್ಣವೇ ನಮಃ ಜಾತೀಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ಅವ್ಯಕ್ತಾಯ ಕಲ್ಹಾರಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಸಹಸ್ರಜಿತೇ ನಮಃ ಕೇತಕೀ ಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಅನಂತರೂಪಿಣೇ ನಮಃ ಬಕುಲ ಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಇಷ್ಟಾಯ ನಮಃ ಶತಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ವಿಶಿಷ್ಟಾಯ ನಮಃ ಪುನ್ನಾಗಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಶಿಷ್ಟಾಯ ನಮಃ ಕರವೀರಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಶಿಖಂಡಿನೇ ನಮಃ । ಧತ್ತೂರಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ನಹುಷಾಯ ನಮಃ ಕುಂದಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ವಿಶ್ವಬಾಹವೇ ನಮಃ ಮಲ್ಲಿಕಾಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಮಹೀಧರಾಯ ನಮಃ ಮಾಲತೀಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಅಚ್ಯುತಾಯ ನಮಃ ಕರ್ಣಿಕಾಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ । ಅಂತಕಾಯ ನಮಃ । ಕದಲೀಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ೧೪ ॥

ಅಥ ಅನಂತಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಭಿಃ ಪೂಜಯೇತ್—

ಓಂ ಅನಂತಾಯ ನಮಃ । ಅಚ್ಯುತಾಯ ನಮಃ । ಅದ್ಭುತಕರ್ಮಣೇ ನಮಃ।ಅಮಿತವಿಕ್ರಮಾಯ ನಮಃ | ಅಪರಾಜಿತಾಯ ನಮಃ । ಅಖಂಡಾಯ ನಮಃ। ಅಗ್ನಿನೇತ್ರಾಯ ನಮಃ । ಅಗ್ರವಪುಷೇ ನಮಃ । ಅದೃಶ್ಯಾಯನಮಃ । ಅತ್ರಿಪುತ್ರಾಯ ನಮಃ ||೧೦|| ಅನುಕೂಲಾಯನಮಃ। ಅನಾಶಿನೇ ನಮಃ । ಅನಘಾಯ ನಮಃ ! ಅಬ್ಧನೀಲಾಯ ನಮಃ । ಅಹರಹಾಯ ನಮಃ । ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ । ಅನಿರುದ್ಧಾಯ ನಮಃ । ಅನಿರ್ವಿಷ್ಟಾಯ ನಮಃ । ಅಚಂಚಲಾಯ ನಮಃ । ಅದ್ವಿತೀಯಾಯ ನಮಃ ॥ ೨೦ ॥ ಅಚಲರೂಪಾಯ ನಮಃ | ಅಖಿಲಧರಾಯ ನಮಃ । ಅವ್ಯಕ್ತಾಯ ನಮಃ । ಅನುರೂಪಾಯ ನಮಃ । ಅಭಯಂಕರಾಯ ನಮಃ । ಅಕ್ಷತಾಯ ನಮಃ । ಅವಪುಷೇ ನಮಃ । ಅಯೋನಿಜಾಯ ನಮಃ । ಅರವಿಂದಾಯ ನಮಃ। ಅಶನವರ್ಜಿತಾಯ ನಮಃ। ॥ ೩೦ ॥ ಅಧೋಕ್ಷಜಾಯ ನಮಃ । ಅದಿತಿಪುತ್ರಾಯ ನಮಃ । ಅಂಬಿಕಾಪತಿಪೂರ್ವಜಾಯ ನಮಃ । ಅಪಸ್ಮಾರನಾಶಿನೇ ನಮಃ । ಅವ್ಯಕ್ತಾಯ ನಮಃ । ಅನಾದಿನೇ ನಮಃ । ಅಪ್ರಮೇಯಾಯ ನಮಃ । ಅಘಶತ್ರವೇ ನಮಃ । ಅಮರಾರಿಘ್ನಾಯ ನಮಃ । ಅನೀಶ್ವರಾಯ ನಮಃ । ॥ ೪೦ ॥ ಅಜಾಯ ನಮಃ । ಅಘೋರಾಯ ನಮಃ । ಅನಾದಿನಿಧನಾಯ ನಮಃ । ಅಮರಪ್ರಭವೇ ನಮಃ । ಅಗ್ರಾಹ್ಯಾಯ ನಮಃ । ಅಕ್ರೂರಾಯ ನಮಃ । ಅನುತ್ತಮಾಯ ನಮಃ ! ಅರೂಪಾಯ ನಮಃ ಅಹ್ನೇ ನಮಃ । ಅಮೋಘಾಧಿಪತಯೇ ನಮಃ ॥ ೫೦ ॥ ಅಜಾಯ ನಮಃ । ಅಕ್ಷಮಾಯ ನಮಃ । ಅಮೃತಾಯ ನಮಃ । ಅಘೋರವೀರ್ಯಾಯ ನಮಃ । ಅವ್ಯಂಗಾಯ ನಮಃ । ಅವಿಘ್ನಾಯ ನಮಃ ! ಅತೀಂದ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ । ಅಮಿತತೇಜಸೇ ನಮಃ । ಅಮಿತಯೇ ನಮಃ । ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ । ॥ ೬೦ ॥ ಅನಿಲಾಯ ನಮಃ ।

ಅವಶಾಯ ನಮಃ । ಅಣೋರಣೀಯಸೇ ನಮಃ । ಅಶೋಕಾಯ ನಮಃ । ಅರವಿಂದಾಕ್ಷಾಯನಮಃ । ಅಧಿಷ್ಠಾನಾಯನಮಃ । ಅಮಿತನ ಯನಾಯ ನಮಃ । ಅರಣ್ಯವಾಸಿನೇ ನಮಃ । ಅಪ್ರಮತ್ತಾಯ ನಮಃ। ಅನಂತರೂಪಾಯ ನಮಃ ॥ ೭೦॥ ಅನಲಾಯ ನಮಃ । ಅನಿಮಿಷಾಯ ನಮಃ । ಅಸ್ತ್ರರೂಪಾಯ ನಮಃ । ಅಗ್ರಗಣ್ಯಾಯ ನಮಃ । ಅಪ್ರಮಿ ತಾಯ ನಮಃ । ಅಂತಕಾಯ ನಮಃ । ಅಚಿಂತ್ಯಾಯ ನಮಃ । ಅಪಾಂ ನಿಧಯೇ ನಮಃ । ಅತಿಸುಂದರಾಯ ನಮಃ । ಅಮರಪ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ ॥ ೮೦ ॥ ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯ ನಮಃ । ಅರವಿಂದಪ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ । ಅರವಿಂದೋದ್ಭವಾಯ ನಮಃ । ಅನಯಾಯ ನಮಃ । ಅರ್ಥಾಯ ನಮಃ । ಅಕ್ಷೋಭ್ಯಾಯ ನಮಃ । ಅರ್ಚಿಷ್ಮತೇ ನಮಃ । ಅನೇಕ ಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ । ಅನಂತಬ್ರಹಾಂಡಪತಯೇ ನಮಃ । ಅನಂತಶಯನಾಯ ನಮಃ ॥ ೯೦ ॥ ಅಮರಾಧಿಪತಯೇ ನಮಃ । ಅನಾಧಾರಾಯ ನಮಃ । ಅನಂತಧಾಮ್ನೇ ನಮಃ । ಅನಂತಶ್ರಿಯೇನಮಃ। ಅಕ್ಷರಾಯ ನಮಃ । ಅಮಾಯಾಯ ನಮಃ । ಆಶ್ರಮಸ್ಥಾಯ ನಮಃ । ಆಶ್ರಮಾತೀತಾಯ ನಮಃ । ಅನ್ನಾದಾಯ ನಮಃ । ಆತ್ಮಯೋನಯೇ ನಮಃ । ಅವನೀಪತಯೇ ನಮಃ । ಅವನೀಧರಾಯ ನಮಃ । ಅನಾದಿನೇ ನಮಃ । ಆದಿತ್ಯಾಯ ನಮಃ । ಅಮೃತಾಯ ನಮಃ । ಅವ್ಯಕ್ತಾಯನಮಃ। ಅಪವರ್ಗಪ್ರದಾಯ ನಮಃ । ಅನಂತಾಯನಮಃ ॥೧೦೮॥ ಇತ್ಯಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಾನಿ ॥

ದಶಾಂಗಂ ಗುಗ್ಗುಲೋದ್ಭೂತಂ ಚಂದನಾಗರುಸಂಯುತಂ ।
ಸರ್ವೇಷಾಂ ಉತ್ತಮಂ ಧೂಪಂ ಗೃಹಾಣ ಸುರಪೂಜಿತ ॥

ಓಂ ಯತ್ಪುರುಷಂ.... ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ.... ॥ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಧೂಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಸಾಜ್ಯಂತ್ರಿವರ್ತಿ ಸಂಯುಕ್ತಂ ವಹ್ನಿನಾ ಯೋಜಿತಂಮಯಾ ।

ದೀಪಂ ಗೃಹಾಣ ದೇವೇಶ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯತಿಮಿರಾಪಹ ॥
ಓಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಸ್ಯ.... ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ.... ॥ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ನಮಃ ದೀಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।

ಅನ್ನಂ ಚತುರ್ವಿಧಂ ಸ್ವಾದುಪಯೋದಧಿಘೃತಂ ತಥಾ ।
ನಾನಾವ್ಯಂಜನಶೋಭಾಢ್ಯಂ ನೈವೇದ್ಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ॥
ಓಂ ಚಂದ್ರಮಾಮ.... ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ.... ॥ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ನಮಃ ನೈವೇದ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ಮಧ್ಯೇ ಪಾನೀಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಉತ್ತರಾಪೋಶನಾರ್ಥಂ ತೇ ದದ್ಮಿ ತೋಯಂಸುವಾಸಿತಂ ।
ಗೃಹಾಣ ಸುಮುಖೋ ಭೂತ್ವಾ ಅನಂತಾಯ ನಮೋನಮಃ ॥
ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ನಮಃ ಉತ್ತರಾಪೋಶನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಕರೋದ್ವರ್ತನಕಂ ದೇವ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ಹಿ ಭಕ್ತಿತಃ ।
ಚಾರುಚಂದ್ರಪ್ರಭಂ ದಿವ್ಯಂ ಗೃಹಾಣ ಜಗದೀಶ್ವರ ॥
ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯನಮಃ ಕರೋದ್ವರ್ತನಾರ್ಥೇ ಚಂದನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ಇದಂ ಫಲಂ .... ಇತಿ ಫಲಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ಪೂಗೀಫಲಂ.... ಇತಿ ತಾಂಬೂಲಂ ಸ .... ॥ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೇತಿ.... ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ನಮಃ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಶ್ರಿಯೇಜಾತ....ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ನಮಃ ನೀರಾಜನ ದೀಪಂಸ....॥
ಕರ್ಪೂರಪೂರೇಣ ಮನೋಹರೇಣ ಸುವರ್ಣಪಾತ್ರೋದರಸಂಸ್ಥಿತೇನ ॥
ಪ್ರದೀಪ್ತಭಾಸಾಸಹಸಾಗತೇನ ನೀರಾಂಜನಂ ತೇ ಜಗದೀಶ ಕುರ್ವೇ ॥
ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ನಮಃ ಕರ್ಪೂರಾರ್ತಿಕ್ಯದೀಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥
ಓಂ ನಾಭ್ಯಾಆಸೀದಂ.... ಓಂನಮೋ ಮಹದ್ಭ್ಯೋ ನಮೋ .... ॥
ಓಂ ಮಮತ್ತುನಃಪರಿಜ್ಮಾ .... ಕಥಾತೇ ಅಗ್ನೇ.... ಓಂ ಯಜ್ಞೇನ

ಯಜ್ಞ.... ಓಂ ವಷಟ್ತೇ ವಿಷ್ಣ.... ಓಂ ರಾಜಾಧಿರಾಜಾಯ.... ॥
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಂ ಭೌ.... ॥ ತದಪ್ಯೇಷ....॥

ನಮಸ್ತೇ ದೇವದೇವೇಶ ನಮಸ್ತೇ ಗರುಡಧ್ವಜ ।
ನಮಸ್ತೇ ಕಮಲಾಕಾಂತ ಅನಂತಾಯ ನಮೋನಮಃ ॥

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ.... ॥ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ನಮಃ ಮಂತ್ರ
ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಯಾನಿಕಾನಿ ಚ ಪಾಪಾನಿ ಜನ್ಮಾಂತರಕೃತಾನಿ ಚ ।
ತಾನಿ ತಾನಿ ವಿನಶ್ಯಂತು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಪದೇಪದೇ ॥

ಓಂ ಸಪ್ತಾಸ್ಯಾಸನ್ಪ.... ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ.... ॥ ಶ್ರೀಮದನಂ
ತಾಯ ನಮಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ನಮಸ್ತೇ ಭಗವನ್ ಭೂಯೋ ನಮಸ್ತೇ ಧರಣೀಧರ ।
ನಮಸ್ತೇ ಸರ್ವನಾಗೇಂದ್ರ ನಮಸ್ತೇ ಮಧುಸೂದನ ॥

ಓಂ ಯಜ್ಞೇನ ಯಜ್ಞ.... ॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ.... ॥ ಶ್ರೀಮದ
ನಂತಾಯ ನಮಃ ನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥

ಗೀತಂ ನೃತ್ಯಂ ಛತ್ರಂ ವಾದ್ಯಂ ಚಾಮರಂ ಆಂದೋಲನಂ ಚ ಸರ್ವ
ರಾಜೋಪಚಾರಾನ್ ಕಲ್ಪಯೇತ್ ॥

ಅಪರಾಧ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಕ್ರಿಯಂತೇಽಹರ್ನಿಶಂ ಮಯಾ ।
ದಾಸೋಯಮಿತಿ ಮಾಂ ಮತ್ವಾ ಕ್ಷಮಸ್ವ ಪರಮೇಶ್ವರ ॥
ಅನ್ಯಥಾ ಶರಣಂ ನಾಸ್ತಿ ತ್ವಮೇವ ಶರಣಂ ಮಮ ।
ತಸ್ಮಾತ್ಕಾರುಣ್ಯ ಭಾವೇನ ರಕ್ಷ ರಕ್ಷ ಸುರೇಶ್ವರ ॥

ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ನಮಃ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ॥ ಯಸ್ಯಸ್ಮೃ
ತ್ಯಾ.... ಅನೇನ ಯಥಾಜ್ಞಾನೇನ ಯಥಾಮಿಲಿತೋಪಚಾರದ್ರವ್ಯೈಃ
ಪುರುಷಸೂಕ್ತಋಗ್ಭಿಃಪುರಾಣೋಕ್ತಮಂತ್ರೈರ್ಧ್ಯಾನಾವಾಹನಾದಿ ಷೋಡ
ಶೋಪಚಾರಪೂಜನೇನ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಮದನಂತಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ॥

ಅಥ ದೋರಕ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ—

ಅನಂತಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಸಹಸ್ರಶಿರಸೇ ನಮಃ ।
ನಮೋಸ್ತು ಪದ್ಮನಾಭಾಯ ನಾಗಾನಾಂ ಪತಯೇ ನಮಃ ॥
ಅನಂತಃ ಕಾಮದಃ ಶ್ರೀಮಾನನಂತೋ ಮೇ ಪ್ರಯಚ್ಛತು ।
ಅನಂತೋ ದೋರರೂಪೇಣಪುತ್ರಪೌತ್ರಾನ್ ಪ್ರವರ್ಧಯೇತ್ ॥

ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ॥

ಅಥ ಗ್ರಹಣಂ—

ಸ್ವೀಕರೋಮಿ ಶುಭಂ ಸೂತ್ರಂ ಮಮ ವಿಜ್ಞಾನದೋ ಭವ ।
ದೋರರೂಪೇಣ ಮಾಂ ರಕ್ಷ ಪುರಾಣಪುರುಷೋತ್ತಮ ॥
ಅನಂತಸರ್ವದೇವೇಶ ಭುಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿ ಪ್ರದಾಯಕ ।
ಸರ್ವೇಷ್ಟದಮಿದಂ ಸೂತ್ರಂ ಧಾರಯಾಮಿ ತವಪ್ರಿಯಂ ॥
ಅನಂತಸಂಸಾರಮಹಾಸಮುದ್ರಮಗ್ನಂಸಮಭ್ಯುದ್ಧರವಾಸುದೇವ ।
ಅನಂತರೂಪೇವಿನಿಯೋಜಸ್ವಹ್ಯನಂತಸೂತ್ರಾಯನಮೋನಮಸ್ತೇ ॥

ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ಚತುರ್ದಶಾರ್ಘ್ಯಾನ್ ದತ್ವಾ ದೋರಬಂಧನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ (ಇತಿ ದೋರಕನಮಸ್ಕಾರಃ)

ಸಂಸಾರ ಗಹ್ವರಗುಹಾಸು ಸುಖಂ ವಿಹರ್ತುಂ ವಾಂಛಂತಿ ಯೇ ಕುರುಕುಲೋದ್ಭವ ಶುದ್ಧಸತ್ವಾಃ । ಸಂಪೂಜ್ಯ ಚ ತ್ರಿಭುವನೇಶಮನಂತದೇವಂ ಬಧ್ನಂತಿ ದಕ್ಷಿಣಕರೇ ವರದೋರಕಂ ತೇ ॥ ಇತಿ ದೋರಕಬಂಧನಂ ॥

ನಮಸ್ತೇ ದೇವದೇವಾಯ ವಿಶ್ವರೂಪಧರಾಯ ಚ ।
ಸೂತ್ರಗ್ರಂಥಿಷು ಸಂಸ್ಥಾಯ ನಾಗಾಧಿಪತಯೇ ನಮಃ ॥

ಇತಿ ಸ್ವೀಕೃತ ದೋರಕ ನಮಸ್ಕಾರಃ ॥

ಅಥ ಜೀರ್ಣದೋರಕಪೂಜಾ - ಅದ್ಯೇತ್ಯಾದಿ....ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿ ಪುರಾಣೋಕ್ತ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಜೀರ್ಣದೋರಕಸಂಸ್ಥ ಶ್ರೀಮದನಂತ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಗಂಧಾದಿ ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಾಂತೋಪಚಾರೈಃ ಪೂಜಯಿಷ್ಯೇ ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಜೀರ್ಣದೋರಕಂ ಕಲಶೇ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ॥ ತತಃ

ಪುಷ್ಪೋಪಚಾರಸಮರ್ಪಣಾಂತೇ ನಾಮಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯಾ ॥

ಅನಂತಾಯ ನಮಃ। ವಾಮನಾಯ ನಮಃ। ಶೌರಯೇ ನಮಃ। ವೈಕುಂಠಾಯ ನಮಃ। ಪುರುಷೋತ್ತಮಾಯ ನಮಃ। ಪದ್ಮನಾಭಾಯ ನಮಃ। ಹೃಷೀಕೇಶಾಯ ನಮಃ। ಮಾಧವಾಯ ನಮಃ। ಮಧುಸೂದನಾಯ ನಮಃ। ಅಚ್ಯುತಾಯ ನಮಃ। ಅನಂತಪತಯೇ ನಮಃ। ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮಃ। ಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ। ಅಪರಾಜಿತಾಯ ನಮಃ ॥ ಇತಿ ನಾಮ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಧೂಪಾದಿಭಿಃ ಶೇಷೋಪಚಾರೈಃ ಪೂಜಾಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ ॥

ಅಥ ವಿಶೇಷಾರ್ಘ್ಯಂ —

ನಮಃಸರ್ವಹಿತಾನಂತ ಜಗದಾನಂದ ಚಕ್ಷುಷೇ ।
ಸರ್ಗಸಂಸ್ಥಾನರೂಪಾಯ ಗೃಹಾಣಾರ್ಘ್ಯಂ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥

ಜೀರ್ಣದೋರಕಸಂಸ್ಥಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ನಮಃ ವಿಶೇಷಾರ್ಘ್ಯಂ ಸ-॥

ಅನಂತಃ ಸರ್ವನಾಗಾನಾಮಧಿಪಃ ಸರ್ವಕಾಮದಃ ।
ವ್ರತೇನಾನೇನ ಸುಪ್ರೀತೋ ಭವತ್ವಿತಿ ಸದಾ ಮಮ ॥

ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ನಮಃ ನಮಸ್ಕಾರಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂಸ.... ॥

ಯಸ್ಯ ಸ್ಮೃತ್ಯಾ .... ಅನೇನ ಪೂಜನೇನ ಜೀರ್ಣದೋರಸ್ಥ
ಶ್ರೀಮದನಂತಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ॥

ವಿಸರ್ಜಯಾಮಿ ದೇವೇಶ ಪೂರ್ವಸೂತ್ರಸ್ಥಿತಂ ಪರಂ ।
ಸಂಪೂರ್ಣಂ ಮೇ ವ್ರತಂ ಚಾಸ್ತು ದೇವದೇವ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥
ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ವಿಸರ್ಜಯೇತ್ ॥

ಅದ್ಯೇತ್ಯಾದಿ....ಫಲಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಮಯಾ ಕೃತಸ್ಯ ಶ್ರೀಮದನಂತವ್ರತಸ್ಯ ಸಾಂಗತಾಸಿದ್ಧಿಪೂರ್ವಕಂ ತತ್ಸಂಪೂರ್ಣ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಶ್ರೀಮದನಂತ ದೇವತಾ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ಅಪೂಪವಾಯನದಾನಂಜೀರ್ಣದೋರಕದಾನಂ ಪೀಠದಾನಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ತತ್ರಾದೌ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪೂಜನಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ ಇದ

ಮಾಸನಂ ಸುಖಾಸನಂ । ಇದಂ ಪಾದ್ಯಂ ಸುಪಾದ್ಯಂ । ಇದಂ ಅರ್ಘ್ಯಂ ಅಸ್ತ್ವರ್ಘ್ಯಂ । ಇದಮಾಚಮನೀಯಂ ಅಸ್ತ್ವಾಚಮನೀಯಂ । ಗಂಧಾಃ ಪಾಂತು ಸೌಮಂಗಲ್ಯಂಚಾಸ್ತು । ಅಕ್ಷತಾಃ ಪಾಂತು ಆಯುಷ್ಯಮಸ್ತು । ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಪಾಂತು ಸೌಶ್ರೀಯಮಸ್ತು ತಾಂಬೂಲಾನಿ ಪಾಂತು ಐಶ್ವರ್ಯಮಸ್ತು । ದಕ್ಷಿಣಾಃ ಪಾಂತು ಬಹುದೇಯಂಚಾಸ್ತು । ನಮೋಽಸ್ತ್ವನಂತಾಯೇತಿ..ಮಂತ್ರೇಣ ನತ್ವಾ । ತುಲಸೀದಲೇನವಾಯನಂ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ।

ಗೃಹಾಣೇದಂ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠ ವಾಯನಂ ದಕ್ಷಿಣಾಯುತಂ ।
ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾದಹಂ ದೇವ ಮುಕ್ತಃಸ್ಯಾಂಕರ್ಮಬಂಧನಾತ್ ॥
ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠ ವಾಯನಂ ದಕ್ಷಿಣಾಯುತಂ ।
ಪಕ್ವಾನ್ನಫಲಸಂಯುಕ್ತಂ ದಕ್ಷಿಣಾಘೃತಸಂಯುತಂ ॥

ಏತದಪೂಪವಾಯನದಾನಂ ದಕ್ಷಿಣಾ ತಾಂಬೂಲಾದಿಸಹಿತಂ ... ಅಮುಕ....ಶರ್ಮಣೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ತುಭ್ಯಮಹಂ ಸಂಪ್ರದದೇ । ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ಇತಿ ದದ್ಯಾತ್ ॥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾಮಿ ಇತಿ ಪ್ರತಿವಚನಂ ದೇಯಂ ॥

ಏವಮೇವ ಜೀರ್ಣದೋರಕದಾನಂ । ತದ್ದಾನಮಂತ್ರಃ—

ಅನಂತಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾತಿ ಅನಂತೋ ವೈ ದದಾತಿ ಚ ।
ಅನಂತಸ್ತಾರಕೋಭಾಭ್ಯಾಂ ಅನಂತಾಯ ನಮೋನಮಃ ॥

ಏತಜ್ಜೀರ್ಣಾನಂತದೋರಕದಾನಂ ದಕ್ಷಿಣಾ ತಾಂಬೂಲಸಹಿತಂ.... ಅಮುಕ.... ಇತಿ ದದ್ಯಾತ್ ॥ ಬ್ರಾ.... ಪ್ರ.... ಪ್ರ.... ॥ ಏವಮೇವ ಶ್ರೀಮದನಂತಪೂಜಾಪೀಠದಾನಂ ॥ ಅನಂತಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾತೀತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ದದ್ಯಾತ್ ॥ ಕಥಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಏತತ್‌ಕರ್ಮಣಃ ಸಂಪೂರ್ಣಫಲಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸುವಾಸಿನೀಭೋಜನಂದಂಪತೀಭೋಜನಂಚ ಯಥಾಶಕ್ತ್ಯಾಸಂಕಲ್ಪಪೂರ್ವಕಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವಯಂ ಭುಂಜೀಯಾತ್ ॥

॥ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥

॥ ಶ್ರೀಮದನಂತಕಥಾಪ್ರಾರಂಭಃ ॥

ಸ್ವಸ್ತ್ಯಸ್ತು ಸತಾಂ ಅಖಿಲಸನ್ಮಂಗಲಾನಿ ಭವಂತು ಶ್ಲೋಕೈಕಶ್ರವಣ ಪಠಣಮಾತ್ರೇಣವಕ್ತ್ರುಶ್ಚ ಶ್ರೋತೃಣಾಂ ನಿಖಿಲಕಲಿಕೃತಕಲ್ಮಷಾಪನೋದನ ಪಟುತರೇ ಧರ್ಮಾದ್ಯಖಿಲಪುರುಷಾರ್ಥಸಾಧನೀ ಭೂತೇ ಶ್ರೀಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣೇ ಶ್ರೀಮದನಂತ ಕಥಾಪ್ರಾರಂಭಃ ಹರಿಃಓಂ ಶ್ರೀಗುರುಭ್ಯೋನಮಃ ॥

ಸೂತ ಉವಾಚ:—

ಪುರಾ ತು ಜಾಹ್ನವೀ ತೀರೇ ಧರ್ಮೋ ಧರ್ಮಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ಜರಾಸಂಧವಧಾರ್ಥಾಯ ರಾಜಸೂಯಮುಪಾಕ್ರಮತ್ ॥ ೧ ॥
ಕೃಷ್ಣೇನ ಸಹ ಧರ್ಮೋಽಸೌ ಭೀಮಾರ್ಜುನ ಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಯಜ್ಞಶಾಲಾಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ನಾನಾರತ್ನೋಪಶೋಭಿತಾಂ ॥೨
ಮುಕ್ತಾಫಲಸಮಾಕೀರ್ಣಾಮಿಂದ್ರಾಲಯಸಮಪ್ರಭಾಂ ।
ಯಜ್ಞಾರ್ಥಂ ಭೂಪತೀನ್ಸರ್ವಾನ್ ಸಮಾನೀಯ ಪ್ರಯತ್ನತಃ॥
ಗಾಂಧಾರೀತನಯೋ ರಾಜಾ ಏಕದಾ ನೃಪನಂದನಃ ।
ದುರ್ಯೋಧನ ಇತಿ ಖ್ಯಾತಃ ಸಮಾಗತ್ಯ ಮಖಾಲಯಂ ॥ ೪ ॥

ಸೂತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ— ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾಗೀರಥೀ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಧರ್ಮಿಷ್ಠನಾದ ಧರ್ಮರಾಜನು ಜರಾಸಂಧನ ವಧಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜಸೂಯ ಯಜ್ಞಯುವನ್ನು ಮಾಡಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದನು ॥ ೧ ॥ ಕೃಷ್ಣ ಭೀಮಾರ್ಜುನರಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ ನಾನಾರತ್ನಗಳಿಂದಲೂ ಮುತ್ತಿನಸರ ಗಳಿಂದಲೂ ಇಂದ್ರನರಮನೆಯಂತೆ ಶೋಭಾಯಮಾನವಾದ ಯಜ್ಞ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ॥ ೨ ॥ ಯಜ್ಞಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲ ರಾಜರನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಆಗ್ರಹದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ॥೩॥ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಗಾಂಧಾರಿಯ ಮಗನಾದ ದುರ್ಯೋಧನನೂ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಗೆ ಬಂದನು ॥ ೪ ॥ ದುರ್ಯೋಧನನು ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿನಂತೆ ಕಾಣುವ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದುರ್ಯೋಧನಸ್ತತ್ರ ಪ್ರಾಂಗಣಂ ಜಲಸನ್ನಿಭಂ ।
ಊರ್ಧ್ವಂ ಕೃತ್ವಾ ತು ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ತತ್ರ ಗಚ್ಛನ್ ಶನೈಃ ಶನೈಃ ॥೫॥
ಸ್ಮಿತವಕ್ತ್ರಾಶ್ಚ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದ್ರೌಪದ್ಯಾದಿವರಾಂಗನಾಃ ।
ದುರ್ಯೋಧನಸ್ತತೋ ಗಚ್ಛನ್ ಜಲಮಧ್ಯೇ ಪಪಾತ ಹ ॥೬॥
ಪುನಃ ಸರ್ವೇ ನೃಪಾಶ್ಚೈವ ಋಷಯಶ್ಚ ತಪೋಧನಾಃ ।
ಉಪಹಾಸಂ ಚ ಚಕ್ರುಸ್ತಾ ದ್ರೌಪದ್ಯಾದಿಸುಲೋಚನಾಃ ॥೭॥
ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜೋಽಸೌ ಮಹಾನ್‌ಕ್ರೋಧಪರಾಯಣಃ ।
ವಿನಿರ್ಗತಃ ಸ್ವಕಂ ರಾಷ್ಟ್ರಂ ಮಾತುಲೇನಾವೃತೋ ನೃಪಃ ॥ ೮ ॥
ತಸ್ಮಿನ್ಕಾಲೇ ತು ಶಕುನಿಃ ಪ್ರೋವಾಚ ಮಧುರಂ ವಚಃ ।
ಮುಂಚ ರಾಜನ್ ಮಹಾರೋಷಂ ಪುರತಃ ಕಾರ್ಯಗೌರವಾತ್॥
ದ್ಯೂತೋಪಕ್ರಮೇಣೇನೈವ ಸರ್ವಂ ರಾಜ್ಯಮವಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ।
ಗಂತುಮುತ್ತಿಷ್ಠ ರಾಜೇಂದ್ರ ಸತ್ರಸ್ಯ ಸದನಂ ಪ್ರತಿ ॥ ೧೦ ॥

ತೋಯುವ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಉಟ್ಟವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಮೇಲೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವದನ್ನು ॥ ೫ ॥ ನೋಡಿ, ದ್ರೌಪತಿ ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ನಕ್ಕರು ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ದುರ್ಯೋಧನನು ನಿಜವಾಗಿ ನೀರಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟನು. ॥ ೬ ॥ ಆಗ ಎಲ್ಲ ರಾಜರು ಋಷಿಗಳು ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ನಕ್ಕರು. ॥ ೭ ॥ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜನಾದ ದುರ್ಯೋಧನನು ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಾವನಾದ ಶಕುನಿಯಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ಹೊರಟನು. ॥ ೮ ॥ ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಶಕುನಿಯು ಮೃದು ಮಧುರ ವಚನಗಳಿಂದ ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ— ರಾಜನೇ ಮುಂದೆ ಆಗುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಬಿಡು. ॥ ೯ ॥ ದ್ಯೂತದಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವಿ ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಗೆ ಹೊರಡು ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಾಗೇ ಆಗಲೆಂದು ದುರ್ಯೋಧನನು ಯಜ್ಞಶಾಲೆಗೆ

ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾರಾಜಃ ಸಮಾಗಚ್ಛನ್ ಮಖಾಲಯಂ ।
ವಿನಿವೃತ್ಯ ಮಖಂ ಜಗ್ಮುರ್ನೃಪಾಃಸರ್ವೇ ಸ್ವಕಂ ಪುರಂ ॥೧೧॥
ತತೋ ದುರ್ಯೋಧನೋ ರಾಜಾ ಸಮಾಗತ್ಯ ಗಜಾಹ್ವಯಂ ।
ಆನೀಯ ಪಾಂಡುಪುತ್ರಾಂಶ್ಚ ಧರ್ಮಭೀಮಾರ್ಜುನಾನ್ವರಾನ್
ದ್ಯೂತಾರಂಭಂ ಚಾಕುರತ ಸ್ವಂ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾನ್ ತತಃ ।
ದ್ಯೂತೇನೈವ ಜಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಪಾಂಡವಾ ವೀತಕಲ್ಮಷಾಃ ॥೧೩॥
ತತೋಽರಣ್ಯಾಂತರೇ ಗತ್ವಾ ವರ್ತಂತೇ ವನಚಾರಿಣಃ ।
ತತೋ ವೃತ್ತಾಂತಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಭ್ರಾತೃಭಿಃ ಸಹ ಪಾಂಡವಂ ।
ಯುಧಿಷ್ಠಿರಂ ದ್ರಷ್ಟುಮನಾಃ ಕೃಷ್ಣೋಽಗಾಜ್ಜಗದೀಶ್ವರಃ ॥೧೪॥

ಸೂತ ಉವಾಚ:—

ಅರಣ್ಯೇ ವರ್ತಮಾನಾಸ್ತೇ ಪಾಂಡವಾ ದುಃಖಕರ್ಶಿತಾಃ ।
ಕೃಷ್ಣಂದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾತ್ಮಾನಂಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ತಮಬ್ರುವನ್ ॥೧೫॥

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಉವಾಚ:—

ಅಹಂ ದುಃಖೀಹ ಸಂಜಾತೋ ಭ್ರಾತೃಭಿಃ ಪರಿವಾರಿತಃ ।

ನಡೆದನು. ॥ ೧೦ ॥ ಯಜ್ಞಕಾರ್ಯವು ಸಮಾಪ್ತಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ರಾಜರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಹೋದರು. ॥ ೧೧ ॥ ಆ ಮೇಲೆ ದುರ್ಯೋಧನನು ಹಸ್ತಿನಾವತಿಗೆ ಬಂದು ಪಾಂಡವರನ್ನು ಕರೆತಂದು ॥೧೨॥ ಅವರ ಸಂಗಡ ದ್ಯೂತವನ್ನು ಆಡಿ ಅವರ ರಾಜ್ಯವನೆಲ್ಲ ಗೆದ್ದನು. ದ್ಯೂತದಲ್ಲಿ ಸೋತ ನಿಷ್ಪಾಪ ಪಾಂಡವರು ॥೧೩॥ ವನವಾಸಿಗಳಾದರು. ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿ ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತಮ್ಮಂದಿರಿಂದ ಸಹಿತನಾದ ಧರ್ಮರಾಜನನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋದನು ॥ ೧೪ ॥ ಸೂತನು ಮಾತಾಡುತ್ತಾನೆ— ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಕಷ್ಟದಿಂದ ಕಾಲಕಳೆಯುವ ಪಾಂಡವರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೋಡಿ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ ॥ ೧೫ ॥ ಧರ್ಮರಾಜನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ — ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ !

ಕಥಂ ಮುಕ್ತಿರ್ಭವೇದಸ್ಮಾಕಮನಂತಾದ್ದುಃಖಸಾಗರಾತ್ ||೧೬||
ಕಂದೇವಂ ಪೂಜಯಿಷ್ಯಾಮಿ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಾಮ್ಯನುತ್ತಮಂ
ಅಥವಾ ಕಿಂ ವ್ರತಂ ಕುರ್ಯಾಂ ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾದ್ಭವೇದ್ಧಿತಂ ||೧೭||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚಃ—

ಅನಂತವ್ರತಮಸ್ತ್ಯೇಕಂ ಸರ್ವಪಾಪಹರಂ ಶುಭಂ |
ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರದಂ ನೃಣಾಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂಚೈವ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ||೧೮||
ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷೇ ಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ಮಾಸಿಭಾದ್ರಪದೇ ಭವೇತ್ |
ತಸ್ಯಾನುಷ್ಠಾನಮಾತ್ರೇಣ ಸರ್ವಪಾಪಂ ವ್ಯಪೋಹತಿ ||೧೯||

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಉವಾಚಃ—

ಕೃಷ್ಣ! ಕೋಽಯಮನಂತೇತಿ ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ಯಸ್ತ್ವಯಾವಿಭೋ
ಕಿಂ ಶೇಷ ನಾಗ ಆಹೋಸ್ವಿದನಂತಸ್ತಕ್ಷಕಃಸ್ಮೃತಃ || ||೨೦||

ತಮ್ಮಂದಿರಿಂದ ಸಹಿತನಾದ ನಾನು ಬಹಳ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವೆನು. || ೧೬ || ಈ ಅನಂತವಾದ ದುಃಖ ಸಾಗರದಿಂದ ನಮ್ಮ ಉದ್ಧಾರವು ಹೇಗೆ? ಯಾವ ದೇವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಉತ್ತಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದೇನು? ಯಾವ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿಯೋ, ಅಥವಾ ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಿಂದಲೋ ನಮಗೆ ಹಿತವಾಗುವದು? || ೧೭ || ಹೀಗೆನ್ನುವ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು —" ಯುಧಿಷ್ಠಿರ! ಸರ್ವಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಎಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಮನಃಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡುವ ಅತ್ಯಂತ ಮಂಗಲಕರವಾದ ಅನಂತನಾಮಕ ವ್ರತವು ಇರುತ್ತದೆ. || ೧೮ || ಅದನ್ನು ಭಾದ್ರಪದ ಮಾಸ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ ಚತುರ್ದಶಿಯ ದಿನ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಸರ್ವ ಪಾಪಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ ೧೯ ಹೀಗೆಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಧರ್ಮರಾಜನು — ಕೃಷ್ಣ! ಪ್ರಭುವೇ ನೀನು ಹೇಳುವ ಅನಂತನು ಯಾವನು? ಸರ್ಪಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ

ಪರಮಾತ್ಮಾಽಥವಾನಂತ ಉತಾಹೋ ಬ್ರಹ್ಮ ಗೀಯತೇ ।
ಕ ಏಷೋಽನಂತಸಂಜ್ಞೋ ವೈ ತಥ್ಯಂ ಮೇ ಬ್ರೂಹಿ ಕೇಶವ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚಃ—

ಅನಂತ ಇತ್ಯಹಂ ಪಾರ್ಥ ಮಮ ರೂಪಂ ನಿಬೋಧತ ।
ಆದಿತ್ಯಾದಿಗ್ರಹಾತ್ಮಾಸೌ ಯಃ ಕಾಲ ಇತಿ ಪಠ್ಯತೇ ॥ ೨೨ ॥
ಕಲಾಕಾಷ್ಠಾಮುಹೂರ್ತಾದಿದಿನರಾತ್ರಿಶರೀರವಾನ್ ।
ಪಕ್ಷಮಾಸರ್ತುವರ್ಷಾದಿಯುಗಕಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥಯಾ ॥ ೨೩ ॥
ಯೋ ಯಂ ಕಾಲೋಮಯಾಖ್ಯಾತಃಸೋಽನಂತಇತಿಕೀರ್ತ್ಯತೇ
ಸೋಽಹಂಕೃಷ್ಣೋಽವತೀರ್ಣೋಽತ್ರಭೂಭಾರೋತ್ತಾರಣಾಯಚ॥
ದಾನವಾನಾಂ ವಧಾರ್ಥಾಯ ವಸುದೇವಕುಲೋದ್ಭವಂ ।
ಮಾಂ ವಿದ್ಧಿ ಸತತಂ ಪಾರ್ಥ ಸಾಧೂನಾಂ ಪಾಲನಾಯ ಚ ॥೨೫॥
ಅನಾದಿಮಧ್ಯನಿಧನಂ ಕೃಷ್ಣಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಹರಿಂ ಶಿವಂ ।

ಶೇಷನೋ ತಕ್ಷಕನೋ ॥ ೨೦ ॥ ಅಥವಾ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಅನಂತನೋ ಅಥವಾ ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನೋ? ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾವನು ಅನಂತನಾಮಕನು ನಿಜವಾಗಿ ಎನಗೆ ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸು ॥ ೨೧ ॥ ಆಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು— ಪಾರ್ಥ ! ಅನಂತನೆಂದರೆ ನನ್ನದೇ ರೂಪವೆಂದು ಸೂರ್ಯಾದಿ ಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಯಾವನು ಆತ್ಮನೋ ಯಾವನಿಗೆ ಕಾಲನೆನ್ನುವರೋ ॥೨೨ ಹಾಗೂ ಯಾವನು ಗಳಿಗಿ, ಪಳ, ಪ್ರಹರ, ಹಗಲು, ರಾತ್ರಿ, ಪಕ್ಷ, ಮಾಸ, ಋತು, ಅಯನ, ವರ್ಷ, ಯುಗ, ಇವೇ ದೇಹವಾಗಿರುವ॥೨೩ ಯಾವ ಕಾಲನಾಮಕನು "ಅನಂತ ನೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತಾನೋ ಅವನೇ ನಾನು, ಭೂಮಿಯ ಭಾರವನ್ನು ಇಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅವತರಿಸಿರುವೆನು. ೨೪ ದುಷ್ಟದೈತ್ಯರ ವಧೆಗಾಗಿಯೂ ಸಜ್ಜನರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿಯೂ ವಸುದೇವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನನ್ನನ್ನೇ ಅನಂತನೆಂದು ತಿಳಿ ಪಾರ್ಥ ॥ ೨೫ ॥ ಆದಿ ಮಧ್ಯ ಅಂತ್ಯ ರಹಿತನು ಕೃಷ್ಣ,ವಿಷ್ಣು,ಶಿವ,ಹರಿ, ವೈಕುಂಠ, ರವಿ

ವೈಕುಂಠಂ ಭಾಸ್ಕರಂ ಸೋಮಂ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿನಮೀಶ್ವರಂ॥೨೬॥
ವಿಶ್ವರೂಪಂ ಮಹಾಕಾಲಂ ಸೃಷ್ಟಿಸಂಹಾರಕಾರಕಂ ।
ಪ್ರತ್ಯಯಾರ್ಥಂ ಮಯಾ ರೂಪಂ ಫಾಲ್ಗುನಾಯ ಪ್ರದರ್ಶಿತಂ ॥
ಪೂರ್ವಮೇವ ಮಹಾಬಾಹೋ ಯೋಗಿಧ್ಯೇಯಮನುತ್ತಮಂ।
ವಿಶ್ವರೂಪಮನಂತಂ ಚ ಯಸ್ಮಿನ್ನಿಂದ್ರಾಶ್ಚತುರ್ದಶ ॥೨೮॥
ವಸವೋ ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯಾ ರುದ್ರಾ ಏಕಾದಶಸ್ಮೃತಾಃ ।
ಸಪ್ತರ್ಷಯಃ ಸಮುದ್ರಾಶ್ಚ ಪರ್ವತಾಃ ಸರಿತೋ ದ್ರುಮಾಃ॥೨೯
ನಕ್ಷತ್ರಾಣಿ ದಿಶೋ ಭೂಮಿಃ ಪಾತಾಲಂ ಭೂರ್ಭುವಾದಿಕಂ ।
ಮಾ ಕುರುಷ್ವಾತ್ರಸಂದೇಹಂ ಸೋಽಹಂ ಪಾರ್ಥ ನ ಸಂಶಯಃ॥

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಉವಾಚ:—

ಅನಂತ ವ್ರತ ಮಹಾತ್ಮ್ಯಂ ವಿಧಿಂ ವದ ವಿದಾಂ ವರ ।
ಕಿಂ ಪುಣ್ಯಂ ಕಿಂ ಫಲಂ ಚಾಸ್ಯ ಕಿಂ ದಾನಂ ಕಸ್ಯ ಪೂಜನಂ॥೩೧

ಚಂದ್ರ,ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ ಈಶ್ವರ ॥ ೨೬ ॥ ವಿಶ್ವರೂಪ, ಮಹಾಕಾಲ, ಸೃಷ್ಟಿ ಸಂಹಾರಕಾರಕನಿರುವೆನು. ಖಾತ್ರಿಗಾಗಿ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಈ ಮೊದಲೇ ರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ॥ ೨೭ ॥ ಯೋಗಿಗಳಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸಲ್ಪಡುವ ಆ ಅನಂತವಾದ ವಿರಾಡ್ರೂಪದಲ್ಲಿ ೧೪ ಮಂದಿ ಇಂದ್ರರು ॥ ೨೮ ॥ ಅಷ್ಟವಸುಗಳು ಏಕಾದಶ ರುದ್ರರು ದ್ವಾದಶ ಆದಿತ್ಯರು ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳು ಸಪ್ತ ಸಮುದ್ರಗಳು ಸಪ್ತಪರ್ವತಗಳು ಸರ್ವನದಿಗಳು ನಾನಾತರಹದ ವೃಕ್ಷಗಳು ॥ ೨೯ ॥ ಎಲ್ಲ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ದಶದಿಕ್ಕುಗಳು, ಭೂಮಿ, ಪಾತಾಲಾದಿ ಕೆಳಗಿನ ಏಳು, ಭೂರಾದಿ ಮೇಲಿನ ಏಳು ಲೋಕಗಳು ನಾನೇ, ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೂ ಸಂಶಯ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ॥ ೩೦ ॥ ಆವಾಗ ಧರ್ಮರಾಜನು—ಹೇ ಜ್ಞಾನಿಶ್ರೇಷ್ಠನೇ! ಅನಂತ ವ್ರತ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ-ಯನ್ನೂ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಯಾವನನ್ನು ಹೇಗೆಪೂಜಿಸಬೇಕು ?

ಕೇನ ಚಾದೌ ಪುರಾಚೀರ್ಣಂ ಮರ್ತ್ಯೇ ಕೇನ ಪ್ರಕಾಶಿತಂ ।
ಏವಂ ಸವಿಸ್ತರಂ ಸರ್ವಂ ಬ್ರೂಹ್ಯನಂತವ್ರತಂ ಮಮ ॥೩೨॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚಃ—
ಆಸೀತ್ ಪುರಾ ಕೃತಯುಗೇ ಸುಮಂತುರ್ನಾಮ ವೈ ದ್ವಿಜಃ ।
ವಶಿಷ್ಠಗೋತ್ರ ಸಂಭೂತಃ ಸುರೂಪಾಂ ಚ ಭೃಗೋಃ ಸುತಾಂ॥
ದೀಕ್ಷಾನಾಮ್ನೀಂ ಚೋಪಯೇಮೇ ವೇದೋಕ್ತವಿಧಿನಾ ನೃಪ॥
ತಸ್ಯಾಃ ಕಾಲೇನ ಸಂಜಾತಾ ದುಹಿತಾನಂತ ಲಕ್ಷಣಾ ।
ಶೀಲಾನಾಮ್ನೀ ಸುಶೀಲಾ ಸಾ ವರ್ಧತೇ ಪಿತೃವೇಶ್ಮನಿ ॥೩೪॥
ಮಾತಾ ಚ ತಸ್ಯಾಃ ಕಾಲೇನ ಜ್ವರದಾಹೇನ ಪೀಡಿತಾ ।
ವಿನಷ್ಟಾ ಸಾ ನದೀತೀರೇ ಯಯೌ ಸ್ವರ್ಗಂ ಪತಿವ್ರತಾ ॥೩೫॥
ಸುಮಂತುಸ್ತು ತತೋಽನ್ಯಾಂ ವೈಧರ್ಮಪುಂಸಃ ಸುತಾಂ ಪುನಃ
ಉಪಯೇಮೇ ವಿಧಾನೇನ ಕರ್ಕಶಾಂ ನಾಮ ನಾಮತಃ॥೩೬॥

ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪುಣ್ಯವು ಯಾವ ಫಲವು ಬರುವದು ॥೩೧॥ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಮಾಡಿದರು ? ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಪ್ರಕಟಮಾಡಿದರು ? ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳು ? ಮತ್ತು ಅನಂತವ್ರತವನ್ನು ಹೇಳು. ॥ ೩೨ ॥ ಆವಾಗ ಕೃಷ್ಣನು— ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಸುಮಂತು ನಾಮಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ವಶಿಷ್ಠಗೋತ್ರೋದ್ಭವನು ಭೃಗುಕುಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ದೀಕ್ಷಾ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ವಿವಾಹವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ಲಗ್ನವಾದನು. ॥೩೩॥ ಅವಳಿಗೆ ಕೆಲವು ದಿವಸದಮೇಲೆ ಬಹಳ ಗುಣವತಿಯಾದ ಶೀಲಾನಾಮಕ ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ತಂದೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ॥ ೩೪ ॥ ಅವಳ ತಾಯಿಯಾದ ಶೀಲಾದೇವಿಯು ಕೆಲದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಜ್ವರಪೀಡಿತಳಾಗಿ ನದೀತೀರದಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದಿ ಆ ಪತಿವ್ರತೆಯು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ॥ ೩೫ ॥ ಆಮೇಲೆ ಸುಮಂತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಒಬ್ಬ ಸದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮಗಳಾದ

ದುಃಶೀಲಾಂ ಕರ್ಕಶಾಂ ಚಂಡೀಂ ನಿತ್ಯಂ ಕಲಹಕಾರಿಣೀಂ ।
ಸಾಪಿ ಶೀಲಾ ಪಿತುರ್ಗೇಹೇ ಗೃಹಾರ್ಚನ ಪರಾ ಬಭೌ ॥೩೭॥
ಕುಡ್ಯಸ್ತಂಭಬಹಿರ್ದ್ವಾರದೇಹಲೀತೋರಣಾದಿಷು ।
ವರ್ಣಕೈಶ್ಚಿತ್ರಮಕರೋನ್ನೀಲಪೀತಸಿತಾಸಿತೈಃ ॥೩೮॥
ಸ್ವಸ್ತಿಕೈಃ ಶಂಖಪದ್ಮೈಶ್ಚ ಅರ್ಚಯಂತೀ ಪುನಃಪುನಃ ।
ತತಃ ಕಾಲೇ ಬಹು ಗತೇ ಕೌಮಾರವಶವರ್ತಿನೀ ॥೩೯॥
ಏವಂ ಸಾ ವರ್ಧತೇ ಶೀಲಾ ಪಿತೃವೇಶ್ಮನಿ ಮಂಗಲಾ ।
ಪಿತ್ರಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತದಾ ತೇನ ಸ್ತ್ರೀಚಿಹ್ನಾ ಯೌವನೇ ಸ್ಥಿತಾ ॥೪೦॥
ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ವರಾನ್ನನುಗುಣಾನ್ ಭುವಿ ।
ಕಸ್ಮೈ ದೇಯಾ ಮಯಾ ಕನ್ಯಾ ವಿಚಾರ್ಯೇತಿ ಸುದುಃಖಿತಃ॥
ಏತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಕಾಲೇ ತು ಮುನಿರ್ವೇದವಿದಾಂ ವರಃ ।
ಕನ್ಯಾರ್ಥೀ ಚಾಗತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೌಂಡಿಣ್ಯೋಮುನಿಸತ್ತಮಃ॥
ಉವಾಚ ರೂಪಸಂಪನ್ನಾಂ ತ್ವದೀಯಾಂ ತನಯಾಂ ವೃಣೇ ।

ಕರ್ಕಶಾ ಎಂದು ಹೆಸರುಳ್ಳ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಲಗ್ನವಾದನು. ॥ ೩೬ ॥ ಅವಳು ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ದುಷ್ಟಳೂ ಸದಾ ಕಲಹ ಮಾಡುವವಳೂ ಇದ್ದಳು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಶೀಲೆಯು ಮನೆಗೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಳು. ॥ ೩೭ ॥ ಮನೆಯೆಲ್ಲವನ್ನು ಬಣ್ಣ ಸುಣ್ಣ ಸಾರಣೆಗಳಿಂದಲೂ ಶಂಖಚಕ್ರಪದ್ಮಗಳಿಂದಲೂ ಬಹು ಸುಂದರವನ್ನಾಗಿಯೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ॥ ೩೮ ॥ ಹೀಗೆಯೇ ಕೆಲಕಾಲ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಕುಮಾರಿಯು ಯುವತಿಯಾದಳು. ॥ ೩೯ ॥ ಹೀಗೆ ದೊಡ್ಡವಳಾದ ಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ॥ ೪೦ ॥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಗುಣವಂತನಾದ ಯೋಗ್ಯನಾದಯಾವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಲಗ್ನಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿದನು. ॥ ೪೦ ॥ ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೇದವೇತ್ತೃಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಕೌಂಡಿಣ್ಯನಾಮಕ ಮುನಿಯು ಕನ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಬಂದನು. ॥ ೪೧ ॥ ಸುಂದರಳಾದ ನಿನ್ನ

ಪಿತಾ ದದೌ ದ್ವಿಜೇಂದ್ರಾಯ ಕೌಂಡಿಣ್ಯಾಯ ಶುಭೇ ದಿನೇ ॥
ಗೃಹ್ಯೋಕ್ತವಿಧಿನಾ ಪಾರ್ಥ ವಿವಾಹಮಕರೋತ್ತದಾ ।
ಮಂಗಲಾಚಾರನಿರ್ಘೋಷಂ ತತ್ರ ಕುರ್ವಂತಿ ಯೋಷಿತಃ ॥೪೪
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಸ್ವಸ್ತಿವಚನಂ ಜಯಘೋಷಂ ಚ ಬಂದಿನಃ ।
ನಿರ್ವರ್ತ್ಯೋದ್ವಾಹಿಕಂಸರ್ವಂಪ್ರೋಕ್ತವಾನ್‌ಕರ್ಕಶಾಂದ್ವಿಜ॥

ಸುಮಂತುರುವಾಚಃ-

ಕಿಂಚಿದ್ದಾಯಾದಿಕಂ ದೇಯಂ ಜಾಮಾತುಃ ಪಾರಿತೋಷಿಕಂ ।
ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಕರ್ಕಶಾ ಕ್ರುದ್ಧಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾರ್ಯ ಗೃಹಮಂಡನಂ
ಪೇಟಿಕೇ ಸುಸ್ಥಿರಂ ಬಧ್ವಾ ಸ್ವಗೃಹಂ ಗಮ್ಯತಾಮಿತಿ ।
ಭೋಜ್ಯಾವಶಿಷ್ಟಚೂರ್ಣೇನ ಪಾಥೇಯಂ ಚ ಚಕಾರ ಸಾ॥೪೭॥
ಉವಾಚ ವಿತ್ತಂ ನೈವಾಸ್ತಿ ಗೃಹೇ ಪಶ್ಯ ಯದಿ ಸ್ಥಿತಂ ।
ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ವಿಮನಾಃ ಪಾರ್ಥ ಸಂಯುತಾತ್ಮಾ ಮುನಿಸ್ತದಾ ॥

ಮಗಳನ್ನು ಲಗ್ನವಾಗುತ್ತೇನೆಂದನು, ಕನ್ಯಾಪಿತನಾದ ಸುಮಂತುನು ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲ ಕೌಂಡಿಣ್ಯನಿಗೆ ಮಗಳನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆದುಕೊಟ್ಟನು ॥ ೪೩ ॥ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಿವಾಹಕಾರ್ಯವು ನಡೆಯುತ್ತಿರಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸುವಾಸಿನಿಯರು॥ ೪೪ ॥ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಂಗಲಕಾರ್ಯವನೆಲ್ಲ ಮುಗಿಸ್ಕ ಸುಮಂತುನು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ- ॥ ೪೫ ॥ ಅಳಿಯನಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಳುವಳಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕರ್ಕಶೆಯು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮನೆಯ ಅಂದಚೆಂದನ್ನೆಲ್ಲ ಹಾಳುಗೆಡಿಸಿ ॥ ೪೬ ॥ ಇದ್ದುದೆಲ್ಲವನ್ನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೀಲಿ ಹಾಕಿ ತಿಂದುಳಿದ ಹಿಟ್ಟು ನುಚ್ಚನ್ನು ಹಾದಿಯ ಬುತ್ತಿಯೆಂದು ಕಟ್ಟಿ, ಹೋಗಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು ॥ ೪೭ ॥ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೂ ದ್ರವ್ಯವಿಲ್ಲ ಇದ್ದರೆ ನೋಡಿರಿ ಬೇಕಾದರೆ, ಹೀಗೆಂದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಡು ದುಃಖಿತನಾದ ಮುನಿಯು ಸುಮ್ಮನಾದನು ॥ ೪೮ ॥ ಕೌಂಡಿಣ್ಯ

ಕೌಂಡಿಣ್ಯೋಽಪಿ ವಿವಾಹ್ಯೈನಾಂ ಪಥಿ ಗಚ್ಛನ್ ಶನೈಃಶನೈಃ ।
ಶೀಲಾಂ ಸುಶೀಲಾಮಾದಾಯ ನವೋಢಾಂ ಗೋರಥೇನ ಹಿ ॥
ದದರ್ಶ ಯಮುನಾಂ ಪುಣ್ಯಾಂ ತಾಮುತ್ತೀರ್ಯ ತಟೇ ರಥಂ ।
ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯಾವಶ್ಯಕಂ ಕರ್ತುಂ ಗತಃ ಶಿಷ್ಯಾನ್ನಿಯುಜ್ಯ ವೈ ॥೫೦॥
ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ಭೋಜ್ಯವೇಲಾಯಾಂ ಸಮುತ್ತೀರ್ಯ ನದೀತಟೇ
ದದರ್ಶ ಶೀಲಾ ಸಾ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಸಮೂಹಂ ರಕ್ತವಾಸಸಾಂ ॥೫೧॥
ಚತುರ್ದಶ್ಯಾಮರ್ಚಯಂತಂ ಭಕ್ತ್ಯಾದೇವಂ ಜನಾರ್ದನಂ ।
ಉಪಗಮ್ಯ ಶನೈಃ ಶೀಲಾ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಸ್ತ್ರೀಕದಂಬಕಂ॥ ೫೨ ॥
ಆರ್ಯಾಃ ಕಿಮೇತನ್ಮೇ ಬ್ರೂತ ಕಿನ್ನಾಮವ್ರತಮೀದೃಶಮ್ ।
ತಾ ಊಚುರ್ಯೋಷಿತಸ್ತಾಂ ತು ಶೀಲಾಂ ಶೀಲವಿಭೂಷಣಾಂ
ಅನಂತವ್ರತಮೇತದ್ಧಿ ವ್ರತೇಽನಂತಸ್ತು ಪೂಜ್ಯತೇ ।
ಸಾಬ್ರವೀದಹಮಪ್ಯೇತತ್ಕರಿಷ್ಯೇ ವ್ರತಮುತ್ತಮ್॥ ೫೪ ॥

ನಾದರೂ ಲಗ್ನಕಾರ್ಯ ಮುಗಿಸಿ ನೂತನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಸುಶೀಲೆಯನ್ನು ಜೋಡೆತ್ತಿನ ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಹೊರಟನು ॥ ೪೯ ॥ ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ಯಮುನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಚಕ್ಕಡಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅವಶ್ಯಮಾಡಬೇಕಾದ ಆಹ್ನೀಕಕ್ಕಾಗಿ ಹೋದನು. ॥ ೫೦ ॥ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟದ ವೇಳೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಶೀಲಾದೇವಿಯು ಆ ನದೀದಡದಲ್ಲಿಳಿದು ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಸುವಾಸಿನೀ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಮೂಹವು ಕಂಡಿತು ॥ ೧ ॥ ಆ ದಿನ ಚತುರ್ದಶಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮೂಹವನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ ಕೇಳಿದಳು ॥ ೨ ॥ ಮಾನಿನಿಯರೇ ! ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವ್ರತವ್ಯಾವದು ? ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಶೀಲವತಿಯಾದ ಶೀಲಾದೇವಿಗೆ ಹೀಗೆಂದರು– ॥ ೩ ॥ ಇದು ಅನಂತ ನಾಮಕ ವ್ರತವು ಈ ವ್ರತದಲ್ಲಿ ಅನಂತನು ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಶೀಲೆಯು ನಾನೂ ಈ ವ್ರತವನ್ನು

ವಿಧಾನಂ ಕೀದೃಶಂ ತತ್ರ ಕಿಂ ದಾನಂ ಕೋಽತ್ರ ಪೂಜ್ಯತೇ ।

ಸ್ತ್ರಿಯಃ ಊಚುಃ—

ಶೀಲೇ ಸದನ್ನಪ್ರಸ್ಥಸ್ಯ ಪುನ್ನಾಮ್ನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಸ್ಯ ಚ ॥ ೫೫ ॥
ಅರ್ಧಂ ವಿಪ್ರಾಯ ದಾತವ್ಯಮರ್ಧಂ ಭುಂಜೀತ ತತ್ಸ್ವಯಂ ।
ಶಕ್ತ್ಯಾ ಚ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದದ್ಯಾದ್ವಿತ್ತಶಾಠ್ಯವಿವರ್ಜಿತಃ ॥೫೬
ಕರ್ತವ್ಯಂ ಚ ಸರಿತ್ತೀರೇ ಸದಾನಂತಸ್ಯ ಪೂಜನಮ್ ।
ಶೇಷಂ ಕುಶಮಯಂ ಕೃತ್ವಾ ವಂಶಪಾತ್ರೇ ನಿಧಾಯ ಚ॥೫೭॥
ಸ್ನಾತ್ವಾನಂತಂ ಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಮಂಡಲೇ ಗಂಧದೀಪಕೈಃ ।
ಪುಷ್ಪೈರ್ಧೂಪೈಶ್ಚ ನೈವೇದ್ಯೈರ್ನಾನಾಪಕ್ವಾನ್ನಸಂಯುತೈಃ ॥೫೮
ತಸ್ಯಾಗ್ರತೋ ದೃಢಂ ನ್ಯಸ್ಯ ಕುಂಕುಮಾಕ್ತಂ ಸುದೋರಕಮ್ ।
ಚತುರ್ದಶಗ್ರಂಥಿಯುತಂ ಗಂಧಾದ್ಯೈರರ್ಚಯೇಚ್ಛುಭೈಃ ॥೫೯

ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ॥ ೪ ॥ ವಿಧಿವಿಧಾನವನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿರಿ. ಆಗ್ಗೆ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ— ಶೀಲೇ ! ಒಂದು ಬೊಗಸಿ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕರಿದ ಅನಾರಸಗಳಲ್ಲಿ ॥ ॥ ಅರ್ಧವನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಉಳಿದರ್ಧವನ್ನು ತಾನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.॥ ೬ ॥ ಯಾವಾಗಲೂ ಅನಂತನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ನದೀದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ದರ್ಭೆಯಿಂದ ಶೇಷನನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಿದಿರುಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ॥ ೭ ॥ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಶುದ್ಧ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಗಂಧ, ಮಾಲ್ಯ, ಧೂಪ, ದೀಪ, ನಾನಾತರಹದ ಪಕ್ವಾನ್ನ ನೈವೇದ್ಯಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ॥ ೮ ॥ ಅನಂತನ ಮುಂದೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಎಳೆಗಳು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಗಂಟುಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ದಾರವನ್ನಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಆ ದಾರವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಪುರುಷರು ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ॥೫೯॥ "ಈತುವಿಮೊದಲಿಲ್ಲ

ತತಸ್ತು ದಕ್ಷಿಣೇ ಪುಂಸಾಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ವಾಮೇಕರೇ ನ್ಯಸೇತ್ ॥
ಅನಂತಸಂಸಾರಮಹಾಸಮುದ್ರಮಗ್ನಂ ಸಮಭ್ಯುದ್ಧರ ವಾಸು-
ದೇವ । ಅನಂತರೂಪೇ ವಿನಿಯೋಜಯಸ್ವ ಹ್ಯನಂತಸೂತ್ರಾಯ
ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ ॥ ೬೦ ॥
ಅನೇನ ದೋರಕಂ ಬಧ್ವಾ ಕಥಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹರೇರಿಮಾಂ ॥
ಧ್ಯಾತ್ವಾ ನಾರಾಯಣಂ ದೇವಮನಂತಂ ವಿಶ್ವರೂಪಿಣಂ ॥೬೦॥
ಭುಕ್ತ್ವಾ ಚಾಂತೇ ವ್ರಜೇದ್ವೇಶ್ಮ ಭದ್ರೇಪ್ರೋಕ್ತಂ ವ್ರತಂತವ॥
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚಃ-
ಏವಮಾಕರ್ಣ್ಯ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೇನಾಂತರಾತ್ಮನಾ ॥೬೨॥
ಸಾಪಿ ಚಕ್ರೇವ್ರತಂ ಶೀಲಾ ಕರೇಬಧ್ವಾ ಸುದೋರಕಂ ।
ಪಾಥೇಯಮರ್ಧಂ ವಿಪ್ರಾಯ ದತ್ವಾ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಸ್ವಯಂತತಃ॥
ಪುನರ್ಜಗಾಮ ಸಂಹೃಷ್ಟಾ ಗೋರಥೇನ ಸ್ವಕಂ ಗೃಹಂ ।
ಭರ್ತ್ರಾಸಹೈವ ಶನಕೈಃ ಪ್ರತ್ಯಯಸ್ತತ್‌ಕ್ಷಣಾದಭೂತ್ ॥೬೪॥
ತೇನಾನಂತವ್ರತೇನಾಸ್ಯ ಬಭೌ ಗೋಧನಸಂಕುಲಂ ।

ದ ಸಂಸಾರಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಣುಗಿದ ನನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಿ ನಿನ್ನ ಸಾರೂಪ್ಯ ದಲ್ಲಿರಿಸು. "ಹೇ ಸೂತ್ರರೂಪಿ ಅನಂತಾ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ॥ ೬೦ ॥ ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದಾರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಈ ಅನಂತನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅವನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ ॥ ೬೧ ॥ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮನೆ ಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಕೃಷ್ಣನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ-ಧರ್ಮರಾಜಾ ಶೀಲಾದೇವಿ ಯು ಬಹು ಸಂತೋಷಚಿತ್ತಳಾಗಿ ॥ ೬೨ ॥ ಅದೇ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿ ತಂದ ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧವನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮ ಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅರ್ಧವನ್ನು ತಾನು ಪರಿವಾರ ಸಹಿತಳಾಗಿ ಉಂಡು ॥ ೬೩ ॥ ತನ್ನಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ಈ ವ್ರತದ ಮಹಾತ್ಮೆಯು ಅದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಗೋಚರವಾಯಿತು. ॥ ೬೪ ॥ ಈ ವ್ರತದಮಹಾತ್ಮೆ

ಗೃಹಾಶ್ರಮಂ ಶ್ರಿಯಾಜುಷ್ಟಂ ಧನಧಾನ್ಯ ಸಮನ್ವಿತಂ ॥೬೫॥
ಆಕುಲಂ ವ್ಯಾಕುಲಂ ರಮ್ಯಂ ಸರ್ವದಾತಿಥಿಪೂಜನೈಃ ।
ಸಾಪಿ ಮಾಣಿಕ್ಯಕಾಂಚೀಭಿರ್ಮುಕ್ತಾಹಾರೈರ್ವಿಭೂಷಿತಾ ॥೬೬॥
ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರಸಮಾಯುಕ್ತಾ ಸಾವಿತ್ರೀ ಪ್ರತಿಮಾಽಭವತ್ ।
ವಿಚಚಾರ ಗೃಹೇ ಭರ್ತುಃ ಸಮೀಪೇ ಸುಖರೂಪಿಣೀ ॥೬೭॥
ಕದಾಚಿದುಪವಿಷ್ಟಾಯಾ ದೃಷ್ಟೋ ಬದ್ಧಃ ಸುದೋರಕಃ ।
ಶೀಲಾಯಾಹಸ್ತಮೂಲೇ ತು ಭರ್ತ್ರಾ ತಸ್ಯಾ ದ್ವಿಜನ್ಮನಾ॥೬೮॥
ಕಿಮಿದಂ ದೋರಕಂ ಶೀಲೇ ಮಮ ವಶ್ಯಾಯ ಕಲ್ಪಿತಂ ।
ಧೃತಂ ಸುದೋರಕಂ ತ್ವೇತತ್ಕಿಮರ್ಥಂ ಬ್ರೂಹಿ ತತ್ವತಃ ॥೬೯॥

ಶೀಲೋವಾಚ:—

ಯಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಾತ್ ಸಕಲಾ ಧನಧಾನ್ಯಾದಿ ಸಂಪದಃ ।
ಲಭ್ಯಂತೇ ಮಾನವೈಶ್ಚಾಪಿ ಸೋಽನಂತೋಽಯಂ ಮಯಾಧೃತಃ
ಶೀಲಾಯಾಸ್ತದ್ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭರ್ತ್ರಾ ತೇನ ದ್ವಿಜನ್ಮನಾ ।

ಯಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲ ಗಜಬಜಿಸಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಅತಿಥಿ ಅಭ್ಯಾಗತರ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಶೀಲೆಯು ಪಿತಾಂಬರವನ್ನುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಮಾಣಿಕ ಆಭರಣಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸಾವಿತ್ರಿಯಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಾ ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಸುಖವಾಗಿದ್ದಳು. ॥೬೭॥ ಹೀಗೆ ಒಂದು ದಿನ ಕೂತಿರುವಾಗ್ಗ ಕೌಂಡಿಣ್ಯನು ಹೆಂಡತಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರುವ ಅನಂತನ ದಾರವನ್ನು ನೋಡಿದನು. ॥ ೬೮ ॥ ಪ್ರಿಯೇ ಇದೇನು ದಾರವು ನನ್ನನ್ನು ವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೋ ಅಥವಾ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಧರಿಸಿರುವಿ ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳು ॥ ೬೯ ॥ ಆಗ್ಗ ಶೀಲೆಯು ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ—ಯಾವನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಈ ಸಂಪತ್ತು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಅನಂತನ ದಾರವಿದು ॥ ೭೦ ॥ ಶೀಲೆಯ ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೌಂಡಿಣ್ಯನು ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಅನಂತನ ದಾರವನ್ನು ಹರಿದು ॥ ೭೧ ॥ ಆವ ಯಾವ ಅನಂತನ

ಶ್ರೀಮದಾಂಧೇನ ಕೌರವ್ಯ ಸಾಕ್ಷೇಪಂ ತ್ರೋಟಿತಸ್ತದಾ ॥೭೧॥
ಕೋಽನಂತ ಇತಿ ಮೂಢೇನ ಜಲ್ಪತಾ ಪಾಪಕಾರಿಣಾ ।
ಕ್ಷಿಪ್ತೋ ಜ್ವಾಲಾಕುಲೇ ವಹ್ನೌ ಹಾಹಾ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಧಾವತೀ ॥
ಶೀಲಾ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತತ್ಸೂತ್ರಂ ಕ್ಷೀರಮಧ್ಯೇ ಸಮಾಕ್ಷಿಪತ್ ।
ತೇನ ಕರ್ಮವಿಪಾಕೇನ ಸಾ ಶ್ರೀಸ್ತಸ್ಯ ಕ್ಷಯಂ ಗತಾ । ॥೭೩॥
ಗೋಧನಂ ತಸ್ಕರೈರ್ನೀತಂ ಗೃಹಂ ದಗ್ಧಂ ಧನಂ ಗತಂ ।
ಯದ್ಯಥೈವಾಗತಂ ಗೇಹೇ ತತ್ತಥೈವ ಪುನರ್ಗತಂ ॥ ೭೪ ॥
ಸ್ವಜನೈಃ ಕಲಹೋ ನಿತ್ಯಂ ಬಂಧುಭಿಸ್ತಾಡನಂ ತಥಾ ।
ಅನಂತಾಕ್ಷೇಪದೋಷೇಣ ದಾರಿದ್ರ್ಯಂ ಪತಿತಂ ಗೃಹೇ
ನ ಕಶ್ಚಿದ್ವದತೇ ಲೋಕೇ ತೇನ ಸಾರ್ಧಂ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ॥೭೫॥
ಶರೀರೇಣಾತಿಸಂತಪ್ತೋ ಮನಸಾಪ್ಯತಿ ದುಃಖಿತಃ ।
ನಿರ್ವೇದಂ ಪರಮಂ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಕೌಂಡಿಣ್ಯಃ ಪ್ರಾಹ ತಾಂ ಪ್ರಿಯಾಂ

ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾ ದಗ ದಗ ಉರಿಯುವ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಚಲ್ಲಿದನು. ಅಯ್ಯೋ ಅಯ್ಯೋ ಎಂದೊರುತ್ತಾ ಓಡಿಹೋಗಿ ॥ ೭೨ ॥ ಆ ದಾರವನ್ನು ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದಳು. ಈ ದುಷ್ಕೃತ್ಯದಿಂದ ಅವನ ಸಂಪತ್ತು ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ॥ ೭೩ ॥ ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದಿತು. ದ್ರವ್ಯವು ದನಕರುಗಳು ಕಳ್ಳರ ಪಾಲಾದವು. ಹೇಗೆ ಬಂದಿತ್ತೋ ಹಾಗೆಯೇ ಹೋಯಿತು. ॥ ೭೪ ॥ ನಿತ್ಯವೂ ಆಪ್ತೇಷ್ಟರಿಂದ ಜಗಳ, ಹೊಡೆತ ತಿನ್ನುವದು ಇಂಥ ಹೀನದೆಶೆಯು ಅನಂತನನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಬಂದಿತು, ಯಾರೂ ಅವನನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸದಾದರು. ॥ ೭೫ ॥ ದೇಹವು ಕೃಶವಾಗಿದೆ, ಮನಸ್ಸು ಬಹುದುಃಖಾಕುಲಿತವಾಗಿ ನಿರ್ವಿಣ್ಣನಾದ ಕೌಂಡಿಣ್ಯನು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಅಂದನು– ॥ ೭೬ ॥ ಹೇ ಶೀಲೇ ! ಯಾವ ಕಾರ

ಕೌಂಡಿಣ್ಯ ಉವಾಚಃ—
ಶೀಲೇ ಮಮೇದಮುತ್ಪನ್ನಂ ಸಹಸಾ ಶೋಕಕಾರಣಮ್ ।
ಯೇನಾತಿದುಃಖಮಸ್ಮಾಕಂ ಜಾತಃ ಸರ್ವಧನಕ್ಷಯಃ ॥ ೭೭ ॥
ಸ್ವಜನೈಃ ಕಲಹೋ ಗೇಹೇ ನ ಕಶ್ಚಿನ್ಮಾಂ ಪ್ರಭಾಷತೇ ।
ಶರೀರೇ ನಿತ್ಯಸಂತಾಪಃ ಖೇದಶ್ಚೇತಸಿ ದಾರುಣಃ ॥ ೭೮ ॥
ಜಾನಾಸಿ ದುರ್ನಯಃ ಕೋಽತ್ರ ಕಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಸುಕೃತಂ ಭವೇತ್

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚಃ—
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚಾಥ ಸಾ ಶೀಲಾ ಸುಶೀಲಾ ಶೀಲಮಂಡನಾ ॥೭೯॥
ಪ್ರಾಯೋಽನಂತಕೃತಾಕ್ಷೇಪಪಾಪಸಂಭವಜಂ ಫಲಮ್ ।
ಭವಿಷ್ಯತಿ ಮಹಾಭಾಗ ತದರ್ಥಂ ಯತ್ನಮಾಚರ ॥ ೮೦ ॥
ಏವಮುಕ್ತಃ ಸ ವಿಪ್ರರ್ಷಿರ್ಜಗಾಮ ಮನಸಾ ಹರಿಂ ।
ನಿರ್ವೇದಾನ್ನಿರ್ಜಗಾಮಾಥ ಕೌಂಡಿಣ್ಯಃ ಪ್ರಯತೋ ವನಂ॥೮೧
ತಪಸೇ ಕೃತಸಂಕಲ್ಪೋ ವಾಯು ಭಕ್ಷೋ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಃ ।

ಣದಿಂದ ಹೀಗೆ ಆಕಸ್ಮಾತ್ ದುಃಖವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು ? ಧನವೆಲ್ಲವೂ ನಷ್ಟವಾಯಿತು ॥ ೭೭ ॥ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಿಸುವದಿಲ್ಲ. ದೇಹವು ವ್ಯಾಧಿಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದೆ. ಮನದಲ್ಲಿ ಕ್ಲೇಶ ತುಂಬಿದೆ॥೭೮॥ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಅಪರಾಧವು ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದಿರುತ್ತೀ, ಏನು ಮಾಡಿದರೆ ದುಃಖವು ದೂರಾದೀತು ? ಕೃಷ್ಣನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ— ಆಗ್ಗೆ ಗುಣಮಣಿಯಾದ ಶೀಲಾದೇವಿಯು ಗಂಡನಿಗೆ ಹೀಗೆಂದಳು. — ॥೭೯॥ ಬಹಳಮಾಡಿ ಅನಂತನನ್ನು ಧಿಃಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಹೀಗಾಗಿರಬೇಕು ಮಹಾರಾಯರೇ ! ಅವನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಯತ್ನಮಾಡಿರಿ ! ಹೀಗೆಂದಕೂಡಲೇ ॥ ೮೦ ॥ ಕೌಂಡಿಣ್ಯನು ಮನದಲ್ಲಿ ಹರಿಯನ್ನು ನೆನೆಸಿದನು. ನಿರ್ವಿಣ್ಣನಾಗಿ ವನಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ॥ ೮೧ ॥ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡು

ಮನಸಾ ಧ್ಯಾಯಮಾನಂ ತಂ ಕ್ವ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಚ ತಂ ವಿಭುಂ||
ಯಸ್ಯಪ್ರಸಾದಾತ್ಸಂಜಾತಂ ಅಕ್ಷೇಪಾನ್ನಿಧನಂ ಗತಮ್ ।
ಧನಾದಿಕಂ ಮಮಾತೀವ ಸುಖದುಃಖಪ್ರದಾಯಕಂ || ೮೩ ||
ಏವಂ ಸಂಚಿತಯನ್ಸೋಽಥ ಬಭ್ರಾಮ ಗಹನೇ ವನೇ ।
ತತ್ರಾಪಶ್ಯನ್ಮಹಾಚೂತಂ ಪುಷ್ಪಿತಂ ಫಲಿತಂ ದ್ರುಮಮ್ ||
ವರ್ಜಿತಂ ಪಕ್ಷಿಸಂಘಾತೈಃ ಕೀಟಕೋಟಿ ಸಮಾವೃತಂ ।
ತಮಪ್ರಚ್ಛದ್ ದ್ವಿಜೋಽನಂತಃ ಕ್ವಚಿದ್ದೃಷ್ಟೋ ಮಹಾತರೋ||
ಬ್ರೂಹಿ ಸೌಮ್ಯ ಮಮಾತೀವ ದುಃಖಂ ಚೇತಸಿ ವರ್ತತೇ ।
ಸೋಽಬ್ರವೀದ್ಭದ್ರ ನಾನಂತಃ ಕ್ವಚಿದ್ದೃಷ್ಟೋ ಮಯಾ ದ್ವಿಜ ||
ಏವಂ ನಿರಾಕೃತಸ್ತೇನ ಸಂಜಗಾಮಾಥ ದುಃಖಿತಃ ।
ಕ್ವ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮೀತಿ ಗಚ್ಛನ್ಸ ಗಾಮಪಶ್ಯತ್ಸವತ್ಸಕಾಮ್ || ೮೭ ||

ವ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿ ಉಪವಾಸದಿಂದ ಆ ಅನಂತನನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ನೋಡ್ರು ವೆನೋ ಎಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. || ೮೨ || ಯಾವನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಸಕಲ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತೋ ಅವಕೃಪೆಯಿಂದ ನಷ್ಟವಾಯಿತೋ || ೮೩ || ಹೀಗೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೌಂಡಿಣ್ಯನು ಆ ಗಹನಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲಿ ಫಲಪುಷ್ಪಭರಿತವಾದ ಒಂದು ಮಾವಿನ ಗಿಡವನ್ನು ನೋಡಿದನು || ೮೪ || ಅದು ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಎರವಾಗಿ ಕೇವಲ ಹುಳಗಳಿಂದ ತಂಬಿತ್ತು. ಕೌಂಡಿಣ್ಯನು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ– ಹೇ ವೃಕ್ಷ ! ಅನಂತನನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ನೋಡಿದ್ದಿಯಾ ? ||೮೫|| ಹೇ ಕರುಣೆಯೇ ! ಹೇಳು ನಾನು ಬಹಳಬಳಲಿದ್ದೇನೆಆಗ್ಗ ವೃಕ್ಷವೆಂದಿತು- ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ ! ನಾನೆಲ್ಲಿಯೂ ಅನಂತನನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ || ೮೬ || ಹೀಗೆಂದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಹು ದುಃಖದಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ಅನಂತನನ್ನು ನೋಡುವೆನೋ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿರ

ವನಮಧ್ಯೇ ಪ್ರಧಾವಂತೀಮಿತಶ್ಚೇತಶ್ಚ ಪಾಂಡವ ।
ಸೋಽಬ್ರವೀದ್ಧೇನುಕೇ ಬ್ರೂಹಿ ಯದ್ಯನಂತಸ್ತ್ವಯೇಕ್ಷಿತಃ॥೮೮
ಗೌರುವಾಚಾಥ ಕೌಂಡಿಣ್ಯಂ ನಾನಂತಂ ವೇದ್ಮ್ಯಹಂ ದ್ವಿಜ ।
ತತೋ ವ್ರಜನ್ದದರ್ಶಾಗ್ರೇ ವೃಷಭಂ ಶಾದ್ವಲೇ ಸ್ಥಿತಂ ॥ ೮೯ ॥
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಗೋಸ್ವಾಮಿನ್ನನಂತೋ ವೀಕ್ಷಿತಸ್ತ್ವಯಾ ।
ವೃಷಭಸ್ತಮುವಾಚೇದಂ ನಾನಂತೋ ವೀಕ್ಷಿತೋ ಮಯಾ ॥
ತತೋ ವ್ರಜನ್ದದರ್ಶಾಗ್ರೇ ರಮ್ಯಂ ಪುಷ್ಕರಿಣೀದ್ವಯಮ್ ।
ಅನ್ಯೋನ್ಯಜಲಕಲ್ಲೋಲೈರ್ವಿಚೀಪರ್ಯಂತಸಂಗತಮ್ ॥೯೦॥
ಛನ್ನಂ ಕಮಲಕಲ್ಹಾರೈಃ ಕುಮುದೋತ್ಪಲಮಂಡಿತಮ್ ।
ಸೇವಿತಂ ಭ್ರಮರೈರ್ಹಂಸೈಶ್ಚಕ್ರಕಾರಂಡವೈರ್ಬಕೈಃ ॥ ೯೧ ॥
ತೇಽಪ್ರಚ್ಛದ್ ದ್ವಿಜೋಽನಂತೋ ಯುವಾಭ್ಯಾಮುಪಲಕ್ಷಿತಃ ।

ಲು ಕರುಸಹಿತವಾದ ಆಕಳನ್ನು ನೋಡಿದನು. ॥ ೮೭ ॥ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಡ್ಡಾಡುವ ಆಕಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ — ಹೇ ಆಕಳೇ ! ಅನಂತನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಿಯಾ ॥ ೮೮ ॥ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆಕಳವು ಎನ್ನುತ್ತಿದೆ— ನಾನು ಅನಂತನನು ನೋಡಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಆ ಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ ಎತ್ತನ್ನು ನೋಡಿ ॥ ೮೯ ॥ ಹೇ ಎತ್ತೇ ! ಅನಂತನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಿಯಾ ? ಎತ್ತು ‹ನಾನು ಅನಂತನನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲವೆಂದಿತು ॥ ೯೦ ॥ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಸುಂದರವಾದ ಎರಡು ಸರೋವರಗಳನ್ನು ಕಂಡನು ತಮ್ಮ ತೆರೆಗಳಿಂದ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ॥ ೯೧ ॥ ಕಮಲ ಕುಮುದ ಕಲ್ಹಾರಗಳಿಂದಲೂ ಭ್ರಮರ, ಹಂಸ ಚಕ್ರವಾಕ ಮೊದಲವುಗಳಿಂದಲೂ ಯುಕ್ತವಾದ ಸರೋವರಗಳನ್ನು ॥೯೨॥ ನೀವೇನಾದರೂಅನಂತನನ್ನು ನೋಡಿರುವಿರಾ ? ಎಂದನು ಆ ಸರೋವರಗಳು, ನಾವು ಅನಂತನನ್ನು

ಊಚತುಸ್ತೇಽಪುಷ್ಕರಿಣ್ಯೌ ನಾನಂತೋ ವೀಕ್ಷಿತೋ ದ್ವಿಜ ॥೧೩॥
ತತೋ ವ್ರಜನ್ ದದರ್ಶಾಗ್ರೇ ಗರ್ದಭಂ ಕುಂಜರಂ ತಥಾ ।
ತಾವಪ್ಯುಕ್ತೌ ದ್ವಿಜೇನೇತ್ಥಂ ನೇತಿ ತಾಭ್ಯಾಂನಿವೇದಿತಮ್ ॥೧೪॥
ಏವಂ ಸ ಪೃಚ್ಛನ್ನಶ್ರಾಂತಸ್ತತ್ರೈವ ನಿಷಸಾದ ಚ ।
ಕೌಂಡಿಣ್ಯೋ ವಿಹ್ವಲೀಭೂತೋಽನಿರಾಶೋಽಜೀವಿತೇ ನೃಪ ॥೧೫
ದೀರ್ಘಮುಷ್ಣಂ ಚ ನಿಶ್ವಸ್ಯ ಪಪಾತ ಭುವಿ ಭಾರತ ।
ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಂಜ್ಞಾಮನಂತೇತಿ ಜಲ್ಪನ್ನುತ್ಥಾಯ ಸ ದ್ವಿಜಃ ॥೧೬॥
ನೂನಂ ತ್ಯಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಪ್ರಾಣಾನಿತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಚೇತಸಿ ।
ಯಾವದುದ್ಬಂಧನಂ ವೃಕ್ಷೇ ಚಕ್ರೇ ತಾವದ್ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ॥೧೭॥
ಕೃಪಯಾನಂತದೇವೋಽಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಸಮಜಾಯತ ।
ವೃದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪೇಣ ಇತ ಏಹೀತ್ಯುವಾಚ ತಮ್ ॥೧೮॥
ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ದಕ್ಷಿಣೇ ಪಾಣೌ ಗುಹಾಯಾಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ತಮ್ ।

ನೋಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಂದವು ॥ ೧೩ ॥ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಕತ್ತೆಯನ್ನೂ ಆನೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿ, ಅವುಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿದನು ಅವು ‘ ನೋಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಂದವು ॥ ೧೪ ॥ ಹೀಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾ ನಿರಾಶನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೂತನು ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ವಿಣ್ಣನಾಗಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಿರಾಶನಾಗಿ ॥ ೧೫ ॥ ದೀರ್ಘಶ್ವಾಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೂರ್ಛೆಹೊಂದಿ ಬಿದ್ದನು ಸ್ವಲ್ಪ ವೇಳೆಯ ನಂತರ ಎಚ್ಚತ್ತು ‘ ಅನಂತ ಅನಂತ ಎಂದು ಬಡಬಡಿಸುತ್ತಾ ಎದ್ದನು ॥ ೧೬ ॥ ಇನ್ನು ಈ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಇಡಬಾರದೆಂದು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಉರುಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡನೋ ಆಗ್ಗೆ ॥ ೧೭ ॥ ದಯಾಘನನಾದ ಅನಂತನು ವೃದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಾ ಎಂದು ಕರೆದನು, ॥ ೧೮ ॥ ಅವನ ಬಲಗೈಯನ್ನು ಹಿಡಕೊಂಡು ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯೈಶ್ವರ್ಯಯುತರಾದ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರು

ಸ್ತಾಂ ಪುರೀಂ ದದರ್ಶಯಾಸ ದಿವ್ಯನಾರೀನರೈರ್ಯುತಾಮ್ ॥
ತಸ್ಯಾಂ ನಿವಿಷ್ಟಮಾತ್ಮಾನಂ ದಿವ್ಯಸಿಂಹಾಸನೇ ಶುಭೇ ।
ಪಾರ್ಶ್ವಸ್ಥ ಶಂಖಚಕ್ರಾಬ್ಜ ಗದಾಗರುಡ ಶೋಭಿತಮ್ ॥ ೧೦೦ ॥
ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ವಿಪ್ರಾಯ ವಿಶ್ವರೂಪಮನಂತಕಮ್ ।
ವಿಭೂತಿಭೇದೈಶ್ಚಾನಂತೈ ರಾಜನ್ತಮಮಿತೌಜಸಮ್ ॥ ೧೦೧ ॥
ಕೌಸ್ತುಭೇನ ವಿರಾಜಂತಂ ವನಮಾಲಾ ವಿಭೂಷಿತಮ್ ।
ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೇವದೇವೇಶಮನಂತಮಪರಾಜಿತಮ್ ॥೧೦೨॥
ವಂದಮಾನೋ ಜಗಾ ದೋಚ್ಚೈರ್ಜಯಶಬ್ದ ಪುರಃಸರಮ್ ।
ಪಾಪೋಽಹಂ ಪಾಪಕರ್ಮಾಹಂ ಪಾಪಾತ್ಮಾ ಪಾಪಸಂಭವಃ ॥
ತ್ರಾಹಿ ಮಾಂ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಸರ್ವಪಾಪಹರೋ ಭವ ।
ಅದ್ಯ ಮೇ ಸಫಲಂ ಜನ್ಮ ಜೀವಿತಂ ಚ ಸುಜೀವಿತಮ್ ॥ ೧೦೪ ॥
ಯತ್ತವಾಂಘ್ರ್ಯಬ್ಜ ಯುಗಲೇ ಮನ್ಮೂರ್ಧಾ ಭ್ರಮರಾಯತೇ।
ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾನಂತದೇವೇಶಃ ಪ್ರಾಹ ಸುಸ್ನಿಗ್ಧಯಾ ಗಿರಾ ॥೧೦೫॥

ನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು ॥ ೯೯ ॥ ಆ ದಿವ್ಯಜನಸಭೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮಗಳಿಂದ ಎಡಬಲದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ವಾಯು ಗರುಡರಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ॥ ೧೦೦ ॥ ತನ್ನನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದನು. ಐಶ್ವರ್ಯ ಭೇದದಿಂದ ನಾನಾರೂಪಗಳಿಂದ ಇರುವವನಾಗಿಯೂ ತೇಜೋವಿಶೇಷದಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ॥ ೧೦೧ ॥ ಕೌಸ್ತುಭ ಮಣಿಯಿಂದಲೂ ವನಮಾಲೆಯಿಂದಲೂ ಅಲಂಕೃತನಾದ ದೇವಾಧಿದೇವನನ್ನು ನೋಡಿ ॥ ೧೦೨ ॥ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಜಯ ಜಯಕಾರ ಮಾಡಿದನು ಪಾಪಿಯಾದ ॥ ೧೦೩ ॥ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು ದೇವಾ ! ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಕಳೆ. ಇಂದು ನನ್ನ ಜೀವಿತವು ಸಫಲವಾಯಿತು ॥ ೧೦೪ ॥ ನಿನ್ನ ಪಾದಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಇರಿಸಿದೆ.

ಮಾಭೈಸ್ತ್ವಂ ಬ್ರೂಹಿ ವಿಪ್ರೇಂದ್ರ ಯತ್ತೇ ಮನಸಿ ವರ್ತತೇ ।
ಕೌಂಡಿಣ್ಯ ಉವಾಚ:-
ಮಯಾಭೂತ್ಯವಲಿಪ್ತೇನ ತ್ರೋಟಿತೋಽನಂತದೋರಕಃ ॥೧೦೬
ತೇನ ಪಾಪವಿಪಾಕೇನ ಭೂತಿರ್ಮೇ ಪ್ರಲಯಂ ಗತಾ ।
ಸ್ವಜನ್ಯೈಃ ಕಲಹೋ ಗೇಹೆ ನ ಕಶ್ಚಿನ್ಮಾಂ ಪ್ರಭಾಷತೇ ॥೧೦೭॥
ನಿರ್ವೇದಾದ್ಗಮಿತೋಽರಣ್ಯೇ ತವ ದರ್ಶನಕಾಂಕ್ಷಯಾ ।
ಕೃಪಯಾ ದೇವದೇವೇಶ ತ್ವಯಾತ್ಮಾ ಸಂಪ್ರದರ್ಶಿತಃ ॥೧೦೮॥
ತಸ್ಯ ಪಾಪಸ್ಯ ಮೇ ಶಾಂತಿಂ ಕಾರುಣ್ಯಾದ್ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ:—
ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ನಂತ ದೇವೇಶ ಉವಾಚ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮಮ್ ॥೧೦೯
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸಂತೋಷಿತೋ ದೇವಃ ಕಿಂ ನ ದದ್ಯಾದ್ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ।

ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವದೇವನು ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾತಿನಿಂದ ॥ ೧೦೫॥ ಹೆದರಬೇಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವದನ್ನು ಹೇಳು ! ಎಂದನು ಆಗ್ಗ ಕೌಂಡಿಣ್ಯನು ಅನ್ನುತಾನೆ— ನಾನು ಐಶ್ವರ್ಯ ಮದದಿಂದ ಅನಂತನ ದಾರವನ್ನು ಹರಿದೆನು ॥ ೧೦೬ ॥ ಆ ದ್ರೋಹದಿಂದ ನನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯವು ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಆಪ್ತೇಷ್ಟರಿಂದ ನಿತ್ಯವೂ ಜಗಳ, ಯಾರೂ ನನ್ನ ಕೂಡ ಮಾತಾಡುವದಿಲ್ಲ ॥ ೧೦೭ ॥ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೇಸರ ಬಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದೆನು. ಕರುಣಾಸಾಗರನೇ ! ನೀನು ದಯೆಯಿಂದ ನಿನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸಿದಿ. ॥ ೧೦೮ ॥ ಆ ದುರಿತ ಶಾಂತಿ ಹೇಗಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳಿ ರಕ್ಷಿಸು ಆಗ್ಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ- ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅನಂತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗಿಂತೆಂದನು-॥೧೦೯ ॥ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತುಷ್ಟನಾದ ದೇವನು ಏನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ? ಅನಂತನು

ಅನಂತ ಉವಾಚಃ—
ಸ್ವಗೃಹಂ ಗಚ್ಛ ಕೌಂಡಿಣ್ಯ ಮಾ ವಿಲಂಬಂ ಕುರು ದ್ವಿಜ॥೧೧೦॥
ಚರಾನಂತವ್ರತಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ನವ ವರ್ಷಾಣಿ ಪಂಚ ಚ ।
ಸರ್ವ ಪಾಪವಿಶುದ್ಧಾತ್ಮಾ ಪ್ರಾಪ್ಯಸೇ ಸಿದ್ಧಿಮುತ್ತಮಾಮ್ ॥
ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾನ್ಸಮುತ್ಪಾದ್ಯ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಭೋಗಾನ್ಯಥೇಪ್ಸಿತಾನ್ ।
ಅಂತೇ ಮತ್ಸ್ಮರಣಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮಾಮುಪೈಷ್ಯಸ್ಯಸಂಶಯಂ ॥
ಅನ್ಯಂಚ ತೇ ವರಂ ದದ್ಮಿ ಸರ್ವಲೋಕೋಪಕಾರಕಮ್ ।
ಇದಮಾಖ್ಯಾನಕವರಂ ಶೀಲಾನಂತವ್ರತಾದಿಕಮ್ ॥ ೧೧೩ ॥
ಕರಿಷ್ಯತಿ ನರೋ ಯಸ್ತು ಕುರ್ವನ್ ವ್ರತಮಿದಂ ಶುಭಂ ।
ಸೋಽಚಿರಾತ್ಪಾಪ ನಿರ್ಮುಕ್ತಃ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಪರಮಾಂಗತಿಂ ॥
ಗಚ್ಛ ವಿಪ್ರ ಗೃಹಂ ಶೀಘ್ರಂ ಯಥಾ ಯೇನಾಗಶೋಽಹ್ಯಸಿ ।

— ತಡಮಾಡಬೇಡ ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗು ॥ ೧೧೦ ॥ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರುಷ ಅತಿಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅನಂತನ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡು ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳನ್ನೂ ಕಳೆದು ಕೊಂಡು ಉತ್ತಮ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವಿ ॥ ॥ ೧೧೧ ॥ ಪುತ್ರಪೌತ್ರರನ್ನು ಪಡೆದು ಎಲ್ಲ ಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಪೊಂದಿ ಕೊನೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ ನನ್ನ ಸಮೀಪವನ್ನು ಹೊಂದುವಿ ಇದ ರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ॥ ೧೧೨ ॥ ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಪಕಾರವಾಗುವ ಇನ್ನೊಂದು ವರವನ್ನು ಕೊಡುವೆನು ಅದೇನೆಂದರೆ- ಈ ಶೀಲಾದೇವಿಯ ನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಅನಂತವ್ರತ ಕಥೆಯನ್ನು ॥ ೧೧೩ ॥ ಯಾರು ಮಾಡು ವರೋ ಅವರು ಸದ್ಯಸ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಪಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಅನಂ ತನ ಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುವರು ॥ ೧೧೪ ॥ ಹೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಹೇಗೆ ಬಂದಿರುವಿಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗು ಎಂದು."

ಕೌಂಡಿಣ್ಯ ಉವಾಚಃ-

ಸ್ವಾಮಿನ್ಪೃಚ್ಛಾಮಿ ತೇ ಬ್ರೂಹಿ ಕಿಂಚಿತ್ಕೌತೂಹಲಂ ಮಯಾ||
ಅರಣ್ಯೇ ಭ್ರಮತಾ ದೃಷ್ಟಂ ತದ್ವದಸ್ವ ಜಗದ್ಗುರೋ |
ಯಶ್ಚೂತವೃಕ್ಷಃ ಕಸ್ತತ್ರ ಕಾ ಗೌಃ ಕೋ ವೃಷಭಸ್ತಥಾ||೧೧೬||
ಕಮಲೋತ್ಪಲಕಲ್ಹಾರೈಃ ಶೋಭಿತಂ ಸುಮನೋಹರಂ |
ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಂ ಮಹಾರಣ್ಯೇ ಕಿಂ ತತ್ಪುಷ್ಕರಣೀ ದ್ವಯಂ ||
ಕಃಖರಃಕುಂಜರಃಕೋಽಸೌಕೋಽಸೌವೃದ್ಧೋದ್ವಿಜೋತ್ತಮಃ|

ಅನಂತ ಉವಾಚಃ-

ಸ ಚೂತವೃಕ್ಷೋ ವಿಪ್ರೋಽಸೌ ವೇದವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದಃ ||೧೧೮||
ವಿದ್ಯಾ ನ ದತ್ತಾ ಶಿಷ್ಯೇಭ್ಯಃ ತೇನಾಽಸೌ ತರುತಾಂ ಗತಃ |
ಯಾ ಗೌರ್ವಸುಂಧರಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಾ ಪೂರ್ವಂ ಬೀಜಹಾರಿಣೀ||

ಆಗ್ಗೆ ಕೌಂಡಿಣ್ಯನೆನ್ನುತ್ತಾನೆ. ದೇವ! ನಾನು ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಹೇಳುವವನಾಗು || ೧೧೫ || ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಾ ನೋಡಿದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರಿಸು ಆ ಮಾವಿನ ಗಿಡವು ಏನು ? ಆ ಆಕಳವು ಏನು? ಆ ಎತ್ತು? ೧೧೬ ಆ ಸುಂದರವಾದ ಎರಡು ಸರೋವರಗಳು ಏನು ? ಕತ್ತೆ ಏನು ? ಆ ಆನೆಯು ಏನು ? ಆ ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಯಾರು ? ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅನಂತನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ- ಆ ಮಾವಿನ ಗಿಡವು ಒಬ್ಬ ವೇದವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು || ೧೧೮ || ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಪ್ರದಾನ ಮಾಡದಲೇ ಗಿಡವಾದನು ನೀನು ನೋಡಿದ

ವೃಷೋ ಧರ್ಮಸ್ತ್ವಯಾ ದೃಷ್ಟಃ ಶಾದ್ವಲೇ ಯಃ ಸಮಾಸ್ಥಿತಃ ।
ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥಾನಂ ತಚ್ಚ ಪುಷ್ಕರಣೀ ದ್ವಯಮ್ ॥
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೌ ಕೇಚಿದಪ್ಯಾಸ್ತಾಂ ಭಗಿನ್ಯೌ ತೇ ಪರಸ್ಪರಂ ।
ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಾದಿಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ತನ್ನಿವೇದಯತಾ ಮಿಥಃ ॥೧೨೧॥
ವಿಪ್ರಾಯ ನ ಕಶ್ಚಿದ್ದತ್ತಮತಿಥೌ ದುರ್ಬಲೇಽಪಿ ವಾ ।
ಭಿಕ್ಷಾ ನ ದತ್ತಾ ಚಾರ್ಥಿಭ್ಯಸ್ತೇನ ಪಾಪೇನ ಕರ್ಮಣಾ ॥೧೨೨॥
ವೀಚೀ ಕಲ್ಲೋಲಮಾಲಾಭಿರ್ಗಚ್ಛತಸ್ತೇ ಪರಸ್ಪರಮ್ ।
ಖರಃ ಕ್ರೋಧಸ್ತು ಯೋ ದೃಷ್ಟಃ ಕುಂಜರೋ ಮದ ಉಚ್ಯತೇ॥
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಽಸಾವನಂತೋಽಹಂ ಗುಹಾ ಸಂಸಾರ ಗಹ್ವರಂ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದೇವದೇಶಃ ತತ್ರೈವಾಂತರಧೀಯತ ॥೧೨೪॥
ಸ್ವಪ್ನಪ್ರಾಯಂ ತತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತಃ ಸ್ವಗೃಹಮಾಗತಃ ।
ಕೃತ್ವಾನಂತವ್ರತಂ ಸಮ್ಯಙ್ನವವರ್ಷಾಣಿ ಪಂಚ ಚ ॥೧೨೫॥

ಆಕಳವದು ಭೂಮಿಯು, ಬಿತ್ತಿದ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ನುಂಗುತ್ತಿತ್ತು ॥೧೧೯ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ ಆ ವೃಷಭವು ಧರ್ಮವು ಆ ಎರಡು ಸರೋವರಗಳು ಧರ್ಮದ ಮತ್ತು ಅಧರ್ಮದ ಅವಸ್ಥೆಗಳು ॥ ೧೨೦ ॥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತ್ರೀಯರಿಬ್ಬರು ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರಾಗಿ ಏನಾದರೂ ದಾನಧರ್ಮ ವನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ॥ ೧೨೧ ॥ ಬೇರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದೀನರಿಗೆ ದಲಿತರಿಗೆ ಭಿಕ್ಷುಕರಿಗೆ ಎಂದೂ ಕೊಡ ಲಿಲ್ಲವಾದಕಾರಣ ॥ ೧೨೨ ॥ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗದೆ ಪರ ಸ್ಪರತೆರೆಗಳಿಂದ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಕತ್ತೆಯು ಕ್ರೋಧವು ಗಜವು ಮದವು ॥ ೧೨೩ ॥ ಆ ವೇಳೆ ಕಂಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅನಂತ ರೂಪಿಯಾದ ನಾನೇ ಗುಹೆಯು ಸಂಸಾರಗುಹೆಯು ಹೀಗೆಂದು ದೇವೋ

ಭುಕ್ತ್ವಾ ಸರ್ವಮನಂತೇನ ಯಥೋಕ್ತಂ ಪಾಂಡುನಂದನ ।
ಅಂತೇ ಚ ಮರಣಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಗತೋಽನಂತಪುರೇ ದ್ವಿಜಃ॥೧೨೬॥
ತಥಾ ತ್ವಮಪಿ ರಾಜರ್ಷೇ ಕಥಾಂ ಶೃಣ್ವನ್‌ವ್ರತಂ ಕುರು ।
ಪ್ರಾಪ್ಯಸೇ ಚಿಂತಿತಂ ಸರ್ವಮನಂತಸ್ಯ ವಚೋ ಯಥಾ॥೧೨೭॥
ಯದ್ವೈ ಚತುರ್ದಶೇ ವರ್ಷೇ ಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ದ್ವಿಜನ್ಮನಾ ।
ವರ್ಷೈಕೇನ ತದಾಪ್ನೋತಿ ಕೃತ್ವಾ ಸಾಖ್ಯಾನಕಂ ವ್ರತಂ ॥೧೨೮॥
ಏತತ್ತೇ ಕಥಿತಂ ಭೂಪ ವ್ರತಾನಾಮುತ್ತಮಂ ವ್ರತಮ್ ।
ಯಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವಪಾಪೇಭ್ಯೋ ಮುಚ್ಯತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ॥
ಯೇಽಪಿ ಶೃಣ್ವಂತಿ ಸತತಂ ಪಾಠ್ಯಮಾನಂ ಪಠಂತಿ ಯೇ ।
ತೇಽಪಿ ಪಾಪ ವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಾಃ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಂತಿ ಚ ಹರೇಃಪದಮ್॥

ತ್ತಮನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅದೃಶ್ಯನಾದನು. ॥ ೧೨೪ ॥ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕನಸಿನಂತೆ ನೋಡಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರುಷ ಅನಂತನ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿ ॥ ೧೨೫ ॥ ಸಕಲ ಭೋಗಗಳನ್ನು ಭೋಗಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಅವನನ್ನೇ ನೆನೆಸುತ್ತಾ ವೈಕುಂಠವನ್ನು ಸೇರಿದನು ॥ ೧೨೬ ॥ ಹಾಗೆಯೇ ಧರ್ಮರಾಜಾ ನೀನು ಕೂಡ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡು ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವೈಕುಂಠಪತಿಯೇ ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನಂತೆ ನಿನ್ನೆಲ್ಲ ಇಚ್ಛೆಗಳು ಕೈಗೂಡುವವು ॥ ೧೨೭ ॥ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ವ್ರತಮಾಡಿ ಪಡೆದ ಫಲವನ್ನು ನೀನು ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುವಿ ॥ ೧೨೮ ॥ ಧರ್ಮರಾಜಾ ! ಸರ್ವವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವ್ರತವನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದೆನು ಯಾವದನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡುವದರಿಂದ ಸರ್ವ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ॥ ೧೨೯ ॥ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಯಾರು ಪಠಣಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ದೂರರಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ॥ ೧೩೦ ॥ ಹೇ

ಸಂಸಾರಗಂಹ್ವರಗುಹಾಸು ಸುಖಂ ವಿಹರ್ತುಂ ವಾಂಛಂತಿ
ಯೇ ಕುರುಕುಲೋದ್ಭವ ಶುದ್ಧಸತ್ವಾಃ ।
ಸಂಪೂಜ್ಯ ಚ ತ್ರಿಭುನೇಶಮನಂತದೇವಂ ಬಧ್ನಂತಿ ದಕ್ಷಿಣ
ಕರೇ ವರದೋರಕಂತೇ ॥ ೩೧॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣೋಕ್ತಾ ಶ್ರೀಮದನಂತ
ಕಥಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥

ರಾಜಾ ಯಾವ ಸಾತ್ವಿಕ ಜೀವಿಗಳು ಈ ಸಂಸಾರಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಲಿ ಚ್ಛಿಸುವರೋ ಅವರು ಈ ಅನಂತನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ದಾರವನ್ನು ಬಲಗೈಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವರು. ॥೧೩೧॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣೋಕ್ತ

॥ ಅನಂತವ್ರತಕಥಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

ರೂಪಿಯಾ

ವಾಗ್ದಾನದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಆಗಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಸಲ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವೆನು ಅಂದವರು ಶ್ರೀ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ಪ್ರತಿಪದೆಯ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಬಂದವರು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದವರೆ ನಮ್ಮ ಪಿತೃಗಳು ನಿಮಗೆ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ೩೦೦೦ ರೂ. ಗಳ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ನನಗೊಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರಾಯಿತು ಅಂದ ತಕ್ಷಣ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಗಡಿಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಹೋದರು. ಒಂದು ಲೋಟ ನೀರನ್ನು ಸಹ ಕುಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. " ಜೀವತೋ ವಾಕ್ಯ ಕರಣಾತ್ ಪ್ರಾತ್ಯಬ್ದಂ ಭೂರಿ ಭೋಜನಾತ್ ಗಯಾಯಾಂ ಪಿಂಡ ದಾನೇನ ತ್ರಿ ಭಿಃ ಪುತ್ರಸ್ಯ ಪುತ್ರತಾ" ಎಂಬಂತೆ ಏಕೋಪಿ ಗುಣವಾನ್ ಪುತ್ರಃ ಎಂಬುವಂತೆ ಅವರು ಕಾರ್ಯಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ್ದು ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀ ನಾಯಕ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರಿಗೆ ಪಾರತ್ರಿಕದಲ್ಲಿ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾ ಅವರ ಚಿರಂಜೀವಿಯವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹೋದರರಾದ ನಾಯಕ ಎನ್. ಆರ್. ರವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ಗ್ರಂಥ ಸಹಾಯ ಕರ್ತೃಗಳಾದ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಹರಿವಾಯು ಗುರುಗಳು ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ, ವೈರಾಗ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಕುಲದೈವ ಹಾಗೂ ಅವರ ಕುಲದೇವರಾದ ಶ್ರೀ ತಿರುಪತಿಯ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸದೇವರಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಇವರ ಮನೆತನದ ಶ್ರೀ ಸಂಕರ್ಷಣ ಒಡೆಯರವರ ಅನುಗ್ರಹವೂ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಇರಲಿ ಅಂತ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆ.

ಇಂತಿ ಮಧ್ವೇಶಾರ್ಪಣಮಸ್ತು

ಕುಲಪತಿ, ಸನಾತನ ವೈದಿಕ ಪಾಠಶಾಲಾ ಹಾಗೂ ವಿವಾಹ ಘಟನಾಲಯ,
ಸಂಸ್ಥಾಪಕ, ಸಂಚಾಲ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಪುರೋಹಿತರತ್ನ
ಶ್ರೀ ಬಿಂದುಮಾಧವಾಚಾರ್ಯ ಹೊನ್ನಿಗನೂರ
ಶುಕ್ರವಾರ ಪೇಟ, ಧಾರವಾಡ. ಫೋನ ನಂ. : ೭೪೬೪೮೮

ಪ್ರಮಾಥಿನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ವೈಕುಂಠ ಚತುರ್ದಶಿ
ದಿನದಂದು ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗಿದೆ.

ವನಭೋಜನ ಮಹಾತ್ಮೆ

(ಅರ್ಥಾನುವಾದ ಸಹಿತ)

ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ದ್ವಿದಳ, ಶಾಖ, ದದಿ, ಕ್ಷೀರಾದಿ ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಬೇಕಾದ ನಿಷಿದ್ಧವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಜಿಹ್ವಾಚಾಪಲ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತಿಂದ ಉಂಡಿರತಕ್ಕ ದೋಷ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಹಂಸರೂಪೀ ಪರಮಾತ್ಮನು ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದ ವನಭೋಜನ ಮಹಾತ್ಮೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನುಸಮೇತ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿರುವದಲ್ಲದೇ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಧಾತ್ರಿ ಹವನದ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಸಾರ್ಥಕ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಕರಾದವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶ್ರಮವು ಸಾರ್ಥಕ್ಯವಾಗುವದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವು ಇಲ್ಲಾ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ನನ್ನ ಇರ್ವ ಮಿತ್ರರಾದ ಪಂಡಿತ ಪ್ರೊ. ಕಲ್ಲಾಪೂರ ಭೀಮಸೇನ ಆಚಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಾನ ಕೊಲ್ಲಾರ ವಿಠ್ಠಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೂ ನಾನು ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ರವಿವಾರ, ಮಂಗಳವಾರ ಹಾಗೂ ಶುಕ್ರವಾರ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು ಅಂತಾ ಪಂಚರಾತ್ರಾಗಮದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸಾಯ ನಮಃ ॥ ಓಂ ॥ ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ :

ವನಭೋಜನ ಮಹಾತ್ಮ್ಯಂ ವದ ಶ್ರೀ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ।
ಕಸ್ಮಿನ್ ಕಾಲೇಚ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಕಿಮರ್ಥಂ ತತ್ರಭೋಜನಂ ॥೧॥

ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸಾಯ ನಮಃ ॥ ಹರಿ ಓಂ ॥

ಬ್ರಹ್ಮನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ :

ಹೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮನೆ, ವನಭೋಜನದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳು. ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (ಅದನ್ನು) ಮಾಡಬೇಕು ? ಮತ್ತು ಏಕೆ ಅಲ್ಲಿ (ವನದಲ್ಲಿ) ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ?

ಕೋ ದೇವಃ ಕೋ ವಿಧಿಸ್ತಸ್ಯ ಕಿಂ ಫಲಂ ಬ್ರೂಹಿ ಕೇಶವ ||
ಹಂಸ ಉವಾಚ
ಜಪ ಹೋಮಾರ್ಚನಾ ಕಾಲೇ ಭೋಜನೇ, ಪಿತೃತರ್ಪಣೇ |
ಚಾಂಡಾಲ ಪತಿತಾ ನಾಂಚ ಶೂದ್ರ ಸೂತಕಿ ಭಾಷಣೇ ||೨||

ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೇವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು ? ಅದರ ವಿಧಾನವೇನು ? ಮತ್ತು ಅದರ (ಪೂಜೆಯ) ಫಲವೇನು? ಕೇಶವನೇ (ದಯೆಯಿಂದ) ಹೇಳು.
ಹಂಸರೂಪಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ :

ಜಪಕಾಲ, ಹೋಮ ಕಾಲ, ಮತ್ತು ಪೂಜಾ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ, ಭೋಜನ ಮಾಡುವಾಗ, ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ತರ್ಪಣ ಕೊಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಚಾಂಡಾಲರ, ಪತಿತರ, ಶೂದ್ರರ ಮತ್ತು ಸೂತಕದಲ್ಲಿ ಇರುವವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು

ಶ್ರವಣೇ ದರ್ಶನೇ ಚೈವ ಸ್ಪರ್ಶನೇನ ಚ ಯತ್ಕೃತಂ
ತತ್ಸರ್ವಂ ಪಾತಕಂ ಯಸ್ಮಾನ್ನಶ್ಯತೇ ವನಭೋಜನಾತ್ ||೩||

ಕೇಳಿದರೆ, ಮತ್ತು ಅವರ ದರ್ಶನವಾದರೆ, ಮತ್ತು (ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ) ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಸಕಲ ಪಾಪವು ವನಭೋಜನ ಮಾಡುವದರಿಂದ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅದ್ಯಮಾನಂ ಚ ಯತ್ಸರ್ವ ಮನ್ನಮಿತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ |
ತದನ್ನಂ ದ್ವಿವಿಧಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಜನ್ಮಕಾಲ ವಿಶೇಷತಃ ||೪||

ತಿನ್ನಲ್ಪಡುವ ಎಲ್ಲವಸ್ತು "ಅನ್ನ"ವೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅನ್ನವನ್ನು (ಅದರ) ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಾಲದ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ಎರಡು ವಿಧವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಉತ್ತರಾಯಣ ಜಂ ಚಾನ್ನಂ ದಕ್ಷಿಣಾಯನ ಜಂ ತಥಾ |
ಉತ್ತರಾಯಣ ಜಂ ಚಾನ್ನಂ ಶುದ್ಧಮಾಗ್ರಯಣೇಷ್ಟಿತಃ ||೫||

ಉತ್ತರಾಯಣದಲ್ಲಿ, ಉತ್ಪನ್ನವಾದದ್ದು ಒಂದು ಅನ್ನ, ಅದೇ ರೀತಿ ದಕ್ಷಿಣಾಯಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾದದ್ದು (ಇನ್ನೊಂದು ಅನ್ನ). ಆಗ್ರಯಣೇಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುವದರಿಂದ ಉತ್ತರಾಯಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಅನ್ನವು ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

(ಅಗ್ರಯಣೇಷ್ಟಿ-ಹೊಸಧಾನ್ಯ ಬಂದಾಗ ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಯಜ್ಞ)

"ದಕ್ಷಿಣಾಯನ ಜಂ ಚಾನ್ನಂ ಕಾರ್ತಿಕೇ ವನಭೋಜನಾತ್ ।
ಶುದ್ಧಂ ಭವತಿ ತತ್ಸರ್ವಮ ಪವಿತ್ರಾನ್ನ ಭೋಜಿನಾಂ ॥೬॥

ಅಪವಿತ್ರ ಅನ್ನವನ್ನು ಭೋಜನ ಮಾಡಿದರೂ, ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ವನಭೋಜನ ಮಾಡುವದರಿಂದ, ದಕ್ಷಿಣಾಯನದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಎಲ್ಲ ಅನ್ನವೂ ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧೌ ಶೇಷಶಯನೇ ಯದಾಶೇತೆ ಶ್ರಿಯಾ ಸಹಃ ।
ಹರಿಸ್ತದಾ ಮಹಾನ್ಕಾಲಶ್ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯಾಭಿಧೋಭವೇತ ॥೭॥

ಶ್ರೀಹರಿಯು ಕ್ಷೀರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಶೇಷಶಯ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀದೇವಿಯಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ ಯಾವಾಗ ಮಲಗುವನೋ ಆ ಉತ್ತಮ ಕಾಲವನ್ನು ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ನಿದ್ರಾಸಕ್ತೇನ ಹರಿಣಾ ಯದ್ಯದ ಸ್ವೀಕೃಂತಂ ಭವೇತ್ ।
ಅಭಕ್ಷ್ಯಮಿತಿ ತತ್ಪ್ರಾಹುರ್ಮಹಾಂತಸ್ತತ್ವಕೋವಿದಾಃ ॥೮॥

ನಿದ್ರಾಸಕ್ತನಾದ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಯಾವ ಯಾವದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದಿಲ್ಲವೋ, ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಭಕ್ಷ್ಯವೆಂದು ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಮಹಾತ್ಮರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಯದಿಭುಂಜೀತ ನೃಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಅಭುಕ್ತಂ ಹರಿಣಾಚಯಿತ್ ।
ಚಾಪಲ್ಯಾದ್ಧ ಕ್ಷಿತೇಶಾಕೇ ಪ್ರಥಮೇ ಮಾಸಿ ಪದ್ಮಜ ॥೯॥

ಬ್ರಹ್ಮದೇವನೆ, ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಯಾವುದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದಿಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ತಿಳಿದವರು, ತಿಂದರೆ ಪ್ರಥಮ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಚಾಪಲ್ಯದಿಂದ ಶಾಕವನ್ನು ತಿಂದರೆ

ತೇನಾಸ್ಥಿ ಭಕ್ಷಿತಂ ಭೂಯೋ ಹೃದಿತಲ್ಯಂ ಮಮಾರ್ಪಿತಂ ।
ದ್ವಿತೀಯೇ ಭಕ್ಷಿತೇ ದಧ್ನಿ ಗೋಮಾಂಸಂ ಭಕ್ಷಿತಂ ಭವೇತ ॥೧೦॥

ಅವನು (ಅಸ್ಥಿಯನ್ನು) ಎಲುವನ್ನು ತಿಂದಂತೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಹೃದಯ-ದಲ್ಲಿ ಬರ್ಚಿಯನ್ನು ಚುಚ್ಚಿದಂತೆ, ಎರಡನೆಯ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮೊಸರನ್ನು ತಿಂದರೆ, ಗೋಮಾಂಸವನ್ನು ತಿಂದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಕ್ಷೀರೇಪೀತೇ ತೃತೀಯೇ ತು ಸುರಾಪೀಸ್ಯಾನ್ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಚತುರ್ಥೇ ಮಾಸಿ ದ್ವಿದಳೇ ಭಕ್ಷಿತೇ ಕೃಮಿ ಭುಗ್ಭವೇತ್ ॥೧೧॥

ಮೂರನೆಯ ತಿಂಗಳು ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿದರೆ ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗುವದು. ಇದರಲ್ಲೇನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ದ್ವಿದಳ ವನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಕ್ರಿಮಿಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ತದ್ಭುಕ್ತಿ ದೋಷ ಶಾಂತರ್ಥಂ ವನಭೋಜನ ಮಾಚರೇತ್
ದರಿದ್ರೋ ಯದಿ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಸದ್ಭ್ಯೋ ದ್ರವ್ಯಂ ಚರೇದ್ಬುಧಃ ॥೧೨॥

ಶ್ರೀಹರಿಯು ಸ್ವೀಕರಿಸದ ಅಂದರೆ ನಿಷಿದ್ಧವಾದ ಅನ್ನವನ್ನು ತಿಂದ ದೋಷ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ವನಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ದರಿದ್ರನಾಗಿದ್ದರೆ ಸಜ್ಜನರಿಂದ ಬೇಡಿ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಜ್ಞಾನಿಯು ವನಭೋಜನ-ವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ತೇನಾಪಿ ಫಲಮಾಪ್ನೋತಿ ಪೂರ್ಣಮೇವ ನ ಸಂಶಯಃ
ಶಕ್ತಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಸ್ವಾರ್ಜಿತೇನ ದರಿದ್ರೋ ಯಾಚಿತೇನ ಹಿ ॥೧೩॥

ಅದರಿಂದಲೂ ಸಹ (ಬೇಡಿ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ವನಭೋಜನ ವನ್ನು ಮಾಡುವದರಿಂದಲೂ ಸಹ) ಪೂರ್ಣ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಸಮರ್ಥನಾದವನು ಸ್ವಾರ್ಜಿತ (ತಾನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ) ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ವನಭೋಜನವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ದರಿದ್ರನಾದ ವನು ಬೇಡಿ ಪಡೆದ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ಆಚರಿಸಬೇಕು.

ಯಥಾ ಕಥಂಚಿತ್ಕರ್ತವ್ಯಂ ಪಾಪಘ್ನಂ ವನಭೋಜನಂ ।
ಕಾರ್ತಿಕೇ ಮಾಸಿ ಯೋ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಮಾಸಮೇಕಂ ನಿರಂತರಂ ॥೧೪॥

ಪಾಪಪರಿಹಾರಕವಾದ ವನಭೋಜನವನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ಯಾವನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ

ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥೇಷು ಚ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಕೃತ್ವಾ ಪೂಜಾಂ ಕಥಾಂ ಹರೇಃ
ಶ್ರುತ್ವಾ ದತ್ವಾ ಚ ದಾನಾನಿ ಪುರಾಣೋಕ್ತಾನಿ ಸರ್ವಶಃ ॥೧೫॥

ಪುಣ್ಯ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಮತ್ತು ಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದ ಎಲ್ಲ ದಾನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು,

ಅಭಕ್ಷ್ಯಾಣಿಚ ಶಾಕಾನಿ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ನಿಯತ ಭೋಜನಃ ।
ಸ್ವಕೃತಾನಾಂ ಸ್ನಾನ ದಾನ ಪೂಜಾನಾಂ ಫಲ ಸಿದ್ಧಯೇ ॥೧೬॥

ಅಭಕ್ಷ್ಯವಾದ (ನಿಷಿದ್ಧವಾದ) ಶಾಕಗಳನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ನಿಯಮಿತ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡುವವನಾಗಿ, ತಾನು ಮಾಡಿದ ಸ್ನಾನ, ಪೂಜೆಗಳ ಫಲವು ಸಿದ್ಧಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ,

ವನಭೋಜನ ಪೂಜಾದಿ ಕುರ್ಯಾತ್ಪಾಪ ವಿಶುದ್ಧಯೇ ।
ದ್ವಾದಶ್ಯಾಂ ವಾ ಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ಪೌರ್ಣಿಮಾಸ್ಯಾಮಥಾಪಿವಾ ॥೧೭॥

ಪಾಪದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಪರಿಶುದ್ಧನಾಗುವದಕ್ಕಾಗಿ, ವನಭೋಜನ ಪೂಜೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ದ್ವಾದಶೀ, ಚತುರ್ದಶೀ, ಪೌರ್ಣಿಮಾ ಅಥವಾ ಪಂಚಮಿ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಂದಾ (ಪ್ರತಿಪದಾ), ಭದ್ರಾ (ದ್ವಿತಿಯಾ),ಜಯಾ (ತೃತಿಯಾ) ಇತ್ಯಾದಿ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ,

ಭಾನುಂ, ಭೌಮಂ, ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಭೃಗುವಾಸರ ಮೇವಚ ।
ಅನ್ಯವಾರೇಷು ಕುರ್ವೀತ ಶುದ್ಧರ್ಥಂ ವನಭೋಜನಂ ॥೧೮॥

ರವಿವಾರ, ಮಂಗಳವಾರ, ಮತ್ತು ಶುಕ್ರವಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪಾವಿತ್ರ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ವನಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಧರ್ಮೇಣೇಜ್ಯಾ ಸಾಧನಾನಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥ ಜನ ಸಂವೃತಃ ।
ಆಚಾರ್ಯಂ ದೇವತಾಂ ಚೈವ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಸುಹೃಜ್ಜನಂ ॥೧೯॥

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು, ಆಚಾರ್ಯರು, ದೇವರು, ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಧರ್ಮದಿಂದ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು,

ಸರ್ವೋಪಸ್ಕರ ಸಂಯುಕ್ತಃ ಸ್ನಾನಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಮಾಹಿತಃ ।
ಧಾತ್ರಿವನಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ವನಭೋಜನ ಸಿದ್ಧಯೇ ॥೨೦॥

ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಮನಸ್ಸಮಾಧಾನವುಳ್ಳವನಾಗಿ "ವನಭೋಜನ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಧಾತ್ರಿ ವನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವೆನು".

ನಿರ್ವಿಘ್ನಂ ಕುರುಮೇದೇವ ದಾಮೋದರ ಜಗತ್ಪತೇ
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದೇವದೇವೇಶಂ ನತ್ವಾ ದಾಮೋದರಂ ಹರಿಂ ॥೨೦॥

"ಜಗತ್ಪತಿಯಾದ ದಾಮೋದರನೇ, ಹೇದೇವ ನನಗೆ ಏನೂ ವಿಘ್ನಗ-ಳಾಗದಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು". ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ದೇವಾಧಿದೇವನಾದ ದಾಮೋದರರೂಪಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿರಿ.

ಗ್ರಾಮಾದ್ಬಹಿಃ ಸ್ಥಿತಂ ರಮ್ಯಂ ವಿಶೇಧಾತ್ರೀ ವನಂ ಶುಭಂ ।
ಚೂತೈಃ ಪ್ರಿಯಾಳೈಃ ಪನಸೈಶ್ಚಂಪಕೈಶ್ಚಂದನೈಸ್ತಥಾ ॥೨೨॥

ಗ್ರಾಮದ ಹೊರಗೆ ಇರುವ ರಮಣೀಯವಾದ ಮತ್ತು ಮಂಗಲಕರ-ವಾದ ಧಾತ್ರೀವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕು. ಮಾವು, ಪ್ರಿಯಾಳ, ಪನಸ (ಹಲಸು) ಸಂಪಿಗೆ ಹಾಗೂ ಚಂದನ ವೃಕ್ಷಗಳಿಂದ,

ನ್ಯಗ್ರೋಧೈ ಸ್ತಿಂತ್ರಿಣೀ ವೃಕ್ಷೈರ್ನಾಗ ಪುನ್ನಾಗ ಬಿಲ್ವ ಕೈಃ ।
ಬಕುಲೈಸ್ತುಲಸೀ ವೃಕ್ಷೈರ್ನಾರಿಕೇಳೈಶ್ಚ ಪೂಗಕೈಃ ॥೨೩॥

ಅದರಂತೆ ಆಲದಮರ, ಹುಣಿಸೆಗಿಡ, ನಾಗಕೇಶರ, ಪುನ್ನಾಗ (ಬಿಳಿ ತಾವರೆ ಅಥವಾ ಜಾಜಿಗಿಡ) ಬಿಲ್ವ, ಬಕುಲ, ತುಲಸೀ, ತೆಂಗು ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳಿಂದ,

ಪಿಚು ಮಂದೈರ್ಮಧೂಕಶ್ಚ ಪ್ಲಕ್ಷೋದುಂಬರ ವೇಣುಭಿಃ ।
ಕಪಿತ್ಥಾಶ್ವತ್ಥ ಜಂಬೀರ ಧಾತ್ರೀ ಪಂಕ್ತಿ ಸಮಾವೃತಂ ॥೨೪॥

ಬೇವಿನಮರ, ಮಧೂಕ, ಪ್ಲಕ್ಷ, ಅತ್ತೀಮರ, ಬಿದಿರು, ಕಪಿತ್ಥ (ಬೇಲದ ಮರ ಅಥವಾ ಬೆಳವಲ ಮರ) ಅಶ್ವತ್ಥ, ನಿಂಬೆ, ನೆಲ್ಲಿಯ ಗಿಡಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ,

ಪದ್ಮಾಕರ ಸರೋಭಿಶ್ಚ ನದೀ ನದ ವಿಭೂಷಿತಂ ।
ತಸ್ಮಿನ್ಪುಣ್ಯವನೇ ರಮ್ಯೇ ಧಾತ್ರೀ ಮೂಲೆ ಮನೋಹರಂ ॥೨೫॥

ಕಮಲಗಳು ಅರಳಿರುವ ಸರೋವರಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ನದೀ ನದಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕು. ಅಂತಹ ರಮಣೀಯವಾದ ಪುಣ್ಯವನದಲ್ಲಿ ನೆಲ್ಲಿಯ ಗಿಡದ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮನೋಹರವಾದ,

ದಾಮೋದರಸ್ಯ ಪೂಜಾರ್ಥಂ ಮಂಟಪಂ ಕಾರಯೇಚ್ಛುಭಂ ।
ದ್ವಾದಶಾಷ್ಟ ಚತುಸ್ತಂಭೈಶ್ಚತುರ್ದ್ವಾರೈರ್ವಿರಾಜಿತಂ ॥೨೭॥

ಮತ್ತು ಮಂಗಲಕರವಾದ ಮಂಟಪವನ್ನು ದಾಮೋದರ ಪೂಜೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ರಚಿಸಬೇಕು. ಅದು (ಮಂಟಪವು) ಹನ್ನೆರಡು, ಎಂಟು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ಸ್ತಂಭಗಳಿಂದ (ಕಂಬಗಳಿಂದ) ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ದ್ವಾರಗಳಿಂದ ವಿರಾಜಿಸಬೇಕು.

ವಿತಾನ ವಿಕ್ಷು ಕದಲೀ ನಾರಿಕೇಳೈಶ್ಚ ಶೋಭಿತಂ
ಪುಷ್ಪಮಾಲಾಂಚೂತ ಪತ್ರ ಮುಕ್ತಾಮಾಲಾ ವಿರಾಜಿತಂ ॥೨೭॥

ಅದರ ಮೇಲ್ಭಾಗವು (ಚಪ್ಪರವು) ಕಬ್ಬು, ಬಾಳೆ, ತೆಂಗಿನ ಗರಿಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸಬೇಕು. ಅದು ಹೂವಿನ ಮಾಲೆಗಳು, ಮಾವಿನ ಎಲೆಯ ತೋರಣ-ಗಳು ಹಾಗೂ ಮುತ್ತಿನ ಮಾಲೆಗಳಿಂದ ವಿರಾಜಿಸಬೇಕು.

ತನ್ಮಧ್ಯೇ ವೇದಿಕಾಂ ಕುರ್ಯಾಚ್ಚತುರ ಸ್ರಾಂ ವಿಭೂಷಿತಾಂ ।
ಚಕ್ರ ಶಂಖಾಬ್ಜ ರೇಖಾಭಿಃ ನಾನಾ ಧಾತು ವಿರಾಜಿತಾಂ ॥೨೦॥

ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಚ್ಚೌಕವಾದ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಕಮಲ, (ಪದ್ಮ) ಇತ್ಯಾದಿ ರಂಗವಲ್ಲಿಯ ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಧಾತುಗಳಿಂದ (ಬೆಳ್ಳಿ, ಬಂಗಾರ,ವಜ್ರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ) ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತ-ವಾದ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು, (ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು) ರಚಿಸಬೇಕು.

ತನ್ಮಧ್ಯೇ ಕಲ್ಪಯೇತ್ಪೀಠಂ ಸೋಪಾನ ತ್ರಯ ಸಂಯುತಂ ।
ವೈಕುಂಠಾನಂತ ಶ್ವೇತಾಖ್ಯಂ ವಿಚಿತ್ರಂ ಸುಮನೋಹರಂ ॥೨೯॥

ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವೈಕುಂಠ, ಅನಂತಾಸನ, ಶ್ವೇತ ದ್ವೀಪ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಸುಂದರ ಮತ್ತು ಮನೋಹರವಾದ ಮೂರು ಸೋಪಾನಗಳಿರುವ ಒಂದು ಪೀಠವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು.

ಆಸ್ತೃತಂ ಕ್ಷಾಮ ವಸ್ತ್ರೇಣ ಸ್ವರ್ಣಪುಷ್ಪೈರ್ಯುತೇನ ಚ ।
ತತ್ರ ಸಂಸ್ಥಾಪಯೇದ್ದೇವಂ ದಾಮೋದರ ಸುನಾಮಕಂ ॥೩೦॥

ಅದರ ಮೇಲೆ ಸುವರ್ಣದ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ (ಜರಿಯುಳ್ಳ) ರೇಶಿಮೆಯ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಾಸಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ದಾಮೋದರ ಎಂಬ ಉತ್ತಮ ಹೆಸರುಳ್ಳ ದೇವನನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

ನಿರ್ವಿಘ್ನಂ ಕುರುಮೇದೇವ ದಾಮೋದರ ಜಗತ್ಪತೇ
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದೇವದೇವೇಶಂ ನತ್ವಾ ದಾಮೋದರಂ ಹರಿಂ ||೨೧||

"ಜಗತ್ಪತಿಯಾದ ದಾಮೋದರನೇ, ಹೇದೇವ ನನಗೆ ಏನೂ ವಿಘ್ನಗ-ಳಾಗದಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು". ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ದೇವಾಧಿದೇವನಾದ ದಾಮೋದರರೂಪಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯುನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿರಿ.

ಗ್ರಾಮಾದ್ಬಹಿಃ ಸ್ಥಿತಂ ರಮ್ಯಂ ವಿಶೇಧಾತ್ರೀ ವನಂ ಶುಭಂ |
ಚೂತೈಃ ಪ್ರಿಯಾಳೈಃ ಪನಸೈಶ್ಚಂಪಕೈಶ್ಚಂದನೈಸ್ತಥಾ ||೨೨||

ಗ್ರಾಮದ ಹೊರಗೆ ಇರುವ ರಮಣೀಯವಾದ ಮತ್ತು ಮಂಗಲಕರ-ವಾದ ಧಾತ್ರೀವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕು. ಮಾವು, ಪ್ರಿಯಾಳ, ಪನಸ (ಹಲಸು) ಸಂಪಿಗೆ ಹಾಗೂ ಚಂದನ ವೃಕ್ಷಗಳಿಂದ,

ನ್ಯಗ್ರೋಧೈ ಸ್ತಿಂತ್ರಿಣೀ ವೃಕ್ಷೈರ್ನಾಗ ಪುನ್ನಾಗ ಬಿಲ್ವ ಕೈಃ |
ಬಕುಲೈಸ್ತುಲಸೀ ವೃಕ್ಷೈರ್ನಾರಿಕೇಳೈಶ್ಚ ಪೂಗಕೈಃ ||೨೩||

ಅದರಂತೆ ಆಲದಮರ, ಹುಣಸೆಗಿಡ, ನಾಗಕೇಶರ, ಪುನ್ನಾಗ (ಬಿಳಿ ತಾವರೆ ಅಥವಾ ಜಾಜಿಗಿಡ) ಬಿಲ್ವ, ಬಕುಲ, ತುಲಸೀ, ತೆಂಗು ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳಿಂದ,

ಪಿಚು ಮಂದೈರ್ಮಧೂಕಶ್ಚ ಪ್ಲಕ್ಷೋದುಂಬರ ವೇಣುಭಿಃ |
ಕಪಿತ್ಥಾಶ್ವತ್ಥ ಜಂಬೀರ ಧಾತ್ರೀ ಪಂಕ್ತಿ ಸಮಾವೃತಂ ||೨೪||

ಬೇವಿನಮರ, ಮಧೂಕ, ಪ್ಲಕ್ಷ, ಅತ್ತೀಮರ, ಬಿದಿರು, ಕಪಿತ್ಥ (ಬೇಲದ ಮರ ಅಥವಾ ಬೆಳವಲ ಮರ) ಅಶ್ವತ್ಥ, ನಿಂಬೆ, ನೆಲ್ಲಿಯ ಗಿಡಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ,

ಪದ್ಮಾಕರ ಸರೋಭಿಶ್ಚ ನದೀ ನದ ವಿಭೂಷಿತಂ |
ತಸ್ಮಿನ್ಪುಣ್ಯವನೇ ರಮ್ಯೇ ಧಾತ್ರೀ ಮೂಲೆ ಮನೋಹರಂ ||೨೫||

ಕಮಲಗಳು ಅರಳಿರುವ ಸರೋವರಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ನದೀ ನದಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕು. ಅಂತಹ ರಮಣೀಯವಾದ ಪುಣ್ಯವನದಲ್ಲಿ ನೆಲ್ಲಿಯ ಗಿಡದ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮನೋಹರವಾದ,

ದಾಮೋದರಸ್ಯ ಪೂಜಾರ್ಥಂ ಮಂಟಪಂ ಕಾರಯೇಚ್ಛುಭಂ ।
ದ್ವಾದಶಾಷ್ಟ ಚತುಸ್ತಂಭೈಶ್ಚತುರ್ದ್ವಾರೈರ್ವಿರಾಜಿತಂ ॥೨೭॥

ದಾಮೋದರ ಪೂಜೆಯ ಮತ್ತು ಮಂಗಲಕರವಾದ ಮಂಟಪವನ್ನು ಸಲುವಾಗಿ ರಚಿಸಬೇಕು. ಅದು (ಮಂಟಪವು) ಹನ್ನೆರಡು, ಎಂಟು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ಸ್ತಂಭಗಳಿಂದ (ಕಂಬಗಳಿಂದ) ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ದ್ವಾರಗಳಿಂದ ವಿರಾಜಿಸಬೇಕು.

ವಿತಾನ ಮಿಕ್ಷು ಕದಲೀ ನಾರಿಕೇಳೈಶ್ಚ ಶೋಭಿತಂ
ಪುಷ್ಪಮಾಲಾಂಚೂತ ಪತ್ರ ಮುಕ್ತಾಮಾಲಾ ವಿರಾಜಿತಂ ॥೨೮॥

ಅದರ ಮೇಲ್ಭಾಗವು (ಚಪ್ಪರವು) ಕಬ್ಬು, ಬಾಳೆ, ತೆಂಗಿನ ಗರಿಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸಬೇಕು. ಅದು ಹೂವಿನ ಮಾಲೆಗಳು, ಮಾವಿನ ಎಲೆಯ ತೋರಣ-ಗಳು ಹಾಗೂ ಮುತ್ತಿನ ಮಾಲೆಗಳಿಂದ ವಿರಾಜಿಸಬೇಕು.

ತನ್ಮಧ್ಯೇ ವೇದಿಕಾಂ ಕುರ್ಯಾಚ್ಚತುರ ಸ್ರಾಂ ವಿಭೂಷಿತಾಂ ।
ಚಕ್ರ ಶಂಖಾಬ್ಜ ರೇಖಾಭಿಃ ನಾನಾ ಧಾತು ವಿರಾಜಿತಾಂ ॥೨೦॥

ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಚ್ಚೌಕವಾದ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಕಮಲ, (ಪದ್ಮ) ಇತ್ಯಾದಿ ರಂಗವಲ್ಲಿಯ ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಧಾತುಗಳಿಂದ (ಬೆಳ್ಳಿ, ಬಂಗಾರ, ವಜ್ರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ) ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತ-ವಾದ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು, (ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು) ರಚಿಸಬೇಕು.

ತನ್ಮಧ್ಯೇ ಕಲ್ಪಯೇತ್ಪೀಠಂ ಸೋಪಾನ ತ್ರಯ ಸಂಯುತಂ ।
ವೈಕುಂಠಾನಂತ ಶ್ವೇತಾಖ್ಯಂ ವಿಚಿತ್ರಂ ಸುಮನೋಹರಂ ॥೨೯॥

ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವೈಕುಂಠ, ಅನಂತಾಸನ, ಶ್ವೇತ ದ್ವೀಪ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಸುಂದರ ಮತ್ತು ಮನೋಹರವಾದ ಮೂರು ಸೋಪಾನಗಳಿರುವ ಒಂದು ಪೀಠವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು.

ಆಸ್ತೃತಂ ಕ್ಷಾಮ ವಸ್ತ್ರೇಣ ಸ್ವರ್ಣಪುಷ್ಪೈರ್ಯುತೇನ ಚ ।
ತತ್ರ ಸಂಸ್ಥಾಪಯೇದ್ದೇವಂ ದಾಮೋದರ ಸುನಾಮಕಂ ॥೩೦॥

ಅದರ ಮೇಲೆ ಸುವರ್ಣದ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ (ಜರಿಯುಳ್ಳ) ರೇಶಿಮೆಯ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಾಸಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ದಾಮೋದರ ಎಂಬ ಉತ್ತಮ ಹೆಸರುಳ್ಳ ದೇವನನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಭೂಮಿ ಸಹಿತಂ ಶಾಂತಂ ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಗದಾಧರಂ ।
ಕಿರೀಟ ಕುಂಡಲಾದ್ಯೈಶ್ಚ ದಿವ್ಯೈರಾಭರಣೈರ್ಯುತಂ ॥೩೦॥

ಶ್ರೀದೇವಿ,ಭೂದೇವಿಯರಿಂದ ಸಹಿತನಾದ ಸುಖ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಕಿರೀಟ ಕುಂಡಲ ಮೊದಲಾದ ದಿವ್ಯ ಆಭರಣ-ಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾದ,

ವನಮಾಲಾ ವೈಜಯಂತೀ ಕೌಸ್ತುಭಾದಿ ಸುಭೂಷಿತಂ ।
ದಿವ್ಯ ಪೀತಾಂಬರಯುತಂ ಮಂದಸ್ಮಿತ ಮುಖಾಂಬುಜಮ್ ॥೩೨॥

ವನಮಾಲೆ, ವೈಜಯಂತೀ, ಕೌಸ್ತುಭ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತನಾದ ದಿವ್ಯ ಪಿತಾಂಬರವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಮಂದಹಾಸ ಯುಕ್ತ ಮುಖ ಕಮಲದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ದೇವನನ್ನು,

ಪೂಜಯೇದ್ವಿಧಿವದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಷೋಡಶೈರು ಪಚಾರಕೈಃ ।
ಶೃಣುಯಾಚ್ಚ ಕಥಾಂ ದಿವ್ಯಾಂ ಹರಿ ಮಹಾತ್ಮ ಶಂಸಿನೀಂ ॥೩೩॥

ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳಿಂದ, ವಿಧಿಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸ-ಬೇಕು. ಮತ್ತು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ದಿವ್ಯವಾದ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು.

ಪೂಜಾಕಾಲೇಚ ಪೂಜಾಂತೇ ಧಾತ್ರಿ ಹೋಮಂ ಸಮಾಚರೇತ್ ।
ಸ್ವಸ್ತಿ ವಾಚನ ಮಾದೌಹಿ ಹೋಮಂ ಕುರ್ಯಾತ್ತತಃ ಪರಂ ॥೩೪॥

ಪೂಜಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪೂಜೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಧಾತ್ರಿ ಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮೊದಲು ಪುಣ್ಯಹವಾಚನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ದೇವಸ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮೇ ದೇಶೇ ಕಾರಯೇತ್ಕುಂಡ ಮಂಜಸಾ ।
ಮೇಖಲಾತ್ರಯ ಸಂಯುಕ್ತಂ ಪಿಪ್ಪಲಚ್ಛದ ಭೂಷಿತಂ ॥೩೫॥

ದೇವನ,(ಶ್ರೀದಾಮೋದರ ದೇವನ) ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕುಂಡವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ಅದು ಮೂರು ಮೇಖಲೆ (ನಡುಪಟ್ಟಿ ಅಥವಾ ಸುತ್ತುವರಿದ ಪಟ್ಟಿ) ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಪಿಪ್ಪಲದ (ಅರಳಿ ಮರದ ಅಥವಾ ಅಶ್ವತ್ಥಮರದ) ಚಪ್ಪರದಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು.

ಹಸ್ತ ಮಾತ್ರಾಯುತಂ ಸಮ್ಯಕ್ ನಾನಾ ಧಾತು ಸುಶೋಭಿತಂ ।
ತನ್ಮಧ್ಯೇಽಗ್ನಿಂ ಸಮಾಧಾಯ ಹೋಮಂ ಕುರ್ಯಾದ್ಯಥಾವಿಧಿ ॥೩೬॥

ಅದು ಒಂದು ಮೊಳ ಅಗಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಅನೇಕ ಧಾತುಗಳಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ವಿಧಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಏಕ ವಿಂಶತಿ ಸಂಖ್ಯಾಕಾಃ ದೇವತಾಃ ಶ್ರೀ ಸ್ವರೂಪಿಣೀಃ ।
ಧಾತ್ರಿ ಶಾಂತಿ ಸ್ತಥಾಕಾಂತಿರ್ಮಾಯಾ ಪ್ರಕೃತಿ ರೇವಚ ॥೩೭॥

ಶ್ರೀ ದೇವಿಯ (ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಿಯ) ಸ್ವರೂಪರಾದ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದೇವತೆಗಳು–ಅಂದರೆ ಧಾತ್ರಿ, ಶಾಂತಿ, ಕಾಂತಿ, ಮಾಯಾ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿ.

ವಿಷ್ಣು ಪತ್ನೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ರಮಾಚ ಕಮಲಾಂ ತಥಾ ।
ಇಂದಿರಾ ಲೋಕಮಾತಾಚ ಕಲ್ಯಾಣೀ ಮಂಗಲಾ ತಥಾ ॥೩೮॥

ವಿಷ್ಣು ಪತ್ನಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ರಮಾ, ಕಮಲಾ, ಇಂದಿರಾ, ಲೋಕ-ಮಾತಾ, ಕಲ್ಯಾಣೀ ಹಾಗೂ ಮಂಗಲಾ,

ಸಾವಿತ್ರೀ ಚ ಜಗದ್ಧಾತ್ರಿ ಗಾಯತ್ರೀ ಸುಧೃತಿ ಸ್ತಥಾ ।
ಅವ್ಯಕ್ತಾ ವಿಶ್ವರೂಪಾಚ ಶ್ರೀರಬ್ಧಿ ತನಯಾ ತಥಾ ॥೩೯॥

ಸಾವಿತ್ರಿ, ಜಗದ್ಧಾತ್ರಿ, ಗಾಯತ್ರೀ, ಸುಧೃತಿ, ಅವ್ಯಕ್ತಾ, ವಿಶ್ವರೂಪಾ, ಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಅಬ್ಧಿ ತನಯಾ

ಪ್ರಧಾನ ದೇವತಾ ಹ್ಯೇತಾ ರಕ್ಷಾಹೋಮಂ ತತಶ್ಚರೇತ್ ।
ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಹಿ ಕುಂಡೇತು ಯೇಭಿರ್ಮಂತ್ರೈ ಶ್ಚರೇದ್ಬುಧಃ ॥೪೦॥

ಇವರು (ಆ ಹೋಮದಲ್ಲಿ) ಪ್ರಧಾನ ದೇವತೆಗಳು. ನಂತರ ರಕ್ಷಾ-ಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ಕುಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ಈ (ಮುಂದೆ ಹೇಳುವ) ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟೇತೀ ಚ ಮಂತ್ರೇಣ ಋಷಭಮ್ಮೇತಿ ಮಂತ್ರತಃ ।
ಅಪೂಪಗುಡ ಸೂಪಾಭ್ಯಾಂ ಸಂಯುತಂ ಜುಹುಯಾದ್ಧವಿಃ ॥೪೧॥

'ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟಂ'ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮತ್ತು 'ಋಷಭಂ ಮಾ'ಎಂಬ ಮಂತ್ರ ದಿಂದ ಅಪೂಪ, ಗುಡ, ಸೂಪ (ಕರಿದ ಅನ್ನರಸ ಮುಂತಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು,

ಬೆಲ್ಲ, ತೊವ್ವೆ, ಹೆಸರು ಬೇಳೆ) ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹವಿಸ್ಸನ್ನು (ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು.)

ಧಾತ್ರಿ ಹೋಮೇ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ರಕ್ಷಾ ಹೋಮೇಚ ಪಾಯಸಂ ।
ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಂ ತತೋಹುತ್ವಾ ಹೋಮಶೇಷಂ
ಸಮಾಪಯೇತ್ ॥೪೨॥

ಧಾತ್ರಿಹೋಮದಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞನೇ ರಕ್ಷಾ ಹೋಮದಲ್ಲಿ ಪಾಯಸವನ್ನು ಆಹುತಿಯಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕು. ನಂತರ ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದ ಹೋಮವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ಧಾತ್ರಿ ವೃಕ್ಷಸ್ಯ ಸರ್ವತ್ರ ವೇದಿಕಾ ಸಹಿತಸ್ಯಚ ।
ಸೂಪೇನ ಗುಡಯುಕ್ತೇನ ಬಲಿಂ ದಿಕ್ಷು ವಿನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥೪೩॥

ವೇದಿಕೆಯಿಂದ ಸಹಿತವಾದ ಧಾತ್ರಿ ವೃಕ್ಷದ ಸುತ್ತಲೂ (ಎಲ್ಲ) ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಗುಡ (ಬೆಲ್ಲ) ಸಹಿತವಾದ ಸೂಪದಿಂದ ಬಲಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.

ದೇವಿ ಧಾತ್ರಿ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಗೃಹಾಣ ಬಲಿಮುತ್ತಮಂ ।
ಮಿಶ್ರಿತಂ ಗುಡಸೂಪಾಭ್ಯಾಂ ಸರ್ವಮಂಗಲದಾಯಿನಿ ॥೪೪॥

(ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ) ದೇವಿ, ಸರ್ವಮಂಗಲಕರಳಾದ ಧಾತ್ರಿಯೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಗುಡ ಸೂಪಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಉತ್ತಮ ಬಲಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ಪುತ್ರಾನ್ ದೇಹಿ ಮಹಾಪ್ರಜ್ಞೆ ಯಶೋದೇಹಿ ನಿರಂತರಂ ।
ಪ್ರಜ್ಞಾಂ ಮೇಧಾಂಚ ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತಿಂಚ ದೇಹಿಮೇ ॥೪೫॥

ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೆಯೇ, ಪುತ್ರರನ್ನು ಕೊಡು, ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕೊಡು, ಪ್ರಜ್ಞಾ ಮೇಧಾ, ಸೌಭಾಗ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿ–ಇವುಗಳನ್ನು ನನಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ದಯಪಾಲಿಸು.

ನಿರೋಗಂ ಕುರುಮಾಂ ನಿತ್ಯಂ ನಿಷ್ಪಾಪಂ ಕುರುಸರ್ವದಾ ।
ವಾಗ್ಮಿನಂ ಕುರುಮಾಂ ದೇವಿ ಧನವಂತಂ ಚ ಮಾಂ ಕುರು ॥೪೬॥

ನನ್ನನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ನಿರೋಗಿಯನ್ನಾಗಿ (ಆರೋಗ್ಯವಂತನನ್ನಾಗಿ) ಮಾಡು ಯಾವಾಗಲೂ ಪಾಪರಹಿತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು. ನನ್ನನ್ನು ವಾಗ್ಮಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು ಮತ್ತು ದೇವಿಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಧನವಂತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು.

ಇತಿ ತಾಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇ ದ್ದೇವೀಂ ಪ್ರಾಗಾದಿ ಪ್ರಕ್ಷಿಪೇ ದ್ಬಲಿಂ
ಬಲಿ ಪ್ರದಾನ ಕಾಲೆ ತುಯೇ ಕುರ್ವಂತಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ।
ಶ್ರೇಯಾಂತಿ ವಿಷ್ಣು ಸಾಲೋಕ್ಯಂ ಪಿತೃ ಭಿಸ್ಸಾರ್ಧಮೇವಚ ॥೪೭॥

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆ ದೇವಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತ ಪೂರ್ವಾದಿ ದಿಕ್ಕು-ಗಳಲ್ಲಿ ಬಲಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಬಲಿ ಪ್ರದಾನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಿತೃಗಳಿಂದ ಸಹಿತರಾಗಿ ವಿಷ್ಣು ಸಾಲೋಕ್ಯವೆಂಬ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಧಾತ್ರಿ ವೃಕ್ಷಸ್ಯ ಮೂಲಸ್ಥಂ ಮಂದಸ್ಮಿತ ರಮಾಪತಿಂ ।
ಶ್ರೇಯಾಂತಿ ವಿಷ್ಣು ಸಾಯುಜ್ಯಂ ಯೇ ಪಶ್ಯಂತೀ ಹಚಕ್ಷುಷಾ ॥೪೮॥

ಧಾತ್ರಿ ವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಮಂದ ಹಾಸೋ ಪೇತನಾದ ರಮಾ-ಪತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾರೋ ಅವರು ವಿಷ್ಣು ಸಾಯುಜ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ಪಲ್ಲವೈಃ ಕದಲೀ ಸ್ತಂಭೈ ಸ್ತೋರಣೈಃ ಪೂಗ ಪೋತಕೈಃ ।
ಯೇ ಕುರ್ವಂತಿ ಮಹಾಭಾಗ ತೈಃ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಮಮ ಮಂದಿರಂ ॥೪೯॥

ಬಾಳೆಯ ಮರಗಳು, ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳು ಮತ್ತು ಮಾವಿನ ಚಿಗುರಿನ ತೋರಣಗಳಿಂದ ಯಾರು ಮಂಟಪವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವರೋ, ಅವರು ಮಹಾತ್ಮನೇ ! ನನ್ನ ವೈಕುಂಠ ಮಂದಿರವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ಯೇ ಕುರ್ವಂತಿ ಮಹಾಭಾಗ ಹರೇಃ ಸಂದರ್ಶನಂ ತಥಾ ।
ತೇಷಾಂ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮಾ ದದಾತಿ ವಿಮಲಾಂ ಮಂತಿ ॥೫೦॥

ಮಹಾಭಾಗನೇ ಯಾರು ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರೋ, ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ವಿಷ್ಣು ನಿರ್ಮಲವಾದ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ಯೇ ಕುರ್ವಂತಿ ಮಹಾಪೂಜಾಂ ಕಮಲಾ ವಲ್ಲಭಸ್ಯ ತು ।
ಮಹಿಮಾನಂ ತು ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಮೋ ದಂತೇ ಪಿತೃಭಿ ಸಹ ॥೫೧॥

ಕಮಲಾಪತಿಯಾದ ದಾಮೋದರನ ಮಹಾ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಉತ್ತಮ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಪಿತೃಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಯೇ ಕುರ್ವಂತಿ ಮಹಾಭಾಗ ಪೂಜನಂ ಪರಮಾತ್ಮನಃ
ಧಾತ್ರಿ ಛಾಯಾಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ತೇಷಾಂ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಸೀದತಿ ॥೫೨॥

ಮಹಾತ್ಮನೇ, ಧಾತ್ರಿ ವೃಕ್ಷದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ವಿಷ್ಣು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಧಾತ್ರಿ ಫಲಕೃತಾಂ ಮಾಲಾಂ ಸ್ಕಂಧೇ ಧೃತ್ವಾ ಸುಕೋಮಲಾಂ ।
ಪೂಜಯಂತಿ ಜಗನ್ನಾಥಂ ತೇಷಾಮಿಷ್ಟ ಪ್ರದಃ ಸಹಿ ॥೫೩॥

ಸುಕೋಮಲವಾದ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಯಾರು ಜಗನ್ನಾಥನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವರೋ, ಅವರಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಅವನು ಇಷ್ಟಪ್ರದನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಯೇ ವೈ ಪುರುಷ ಶಾರ್ದೂಲ ವನೇಷು ವಿವಿಧೇಷು ಚ ।
ಧಾತ್ರಿ ತರುತಲೇ ದೇವಂ ಪೂಜಯಂತಿ ಮಮಪ್ರಿಯಾ ॥೫೪॥

ಪುರುಷ ಶ್ರೇಷ್ಠನೇ, ಯಾರು ವಿವಿಧ ವನಗಳಲ್ಲಿ ಧಾತ್ರಿ ವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ದೇವನಾದ ದಾಮೋದರನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವರೋ ಅವರು ನನಗೆ (ಬಹಳ) ಪ್ರಿಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕಾರ್ತಿಕೇ ವೈಷ್ಣವೋ ಲೋಕೋ ಧಾತ್ರಿ ಛಾಯಾಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ।
ತತ್ರ ಯಾಂತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾಃ ಹೃಷ್ಟ ಸರ್ವಾರ್ಥದಾಯಿನಃ ॥೫೫॥

ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಲೋಕವು ಧಾತ್ರಿ ವೃಕ್ಷದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಸರ್ವಾಭಿಷ್ಟಪ್ರದರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಧಾತ್ರಿವನಂ ಸಮಾಯಾತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಬುಧ ನಾಯಕಾಃ ।
ತದ್ವಂಶ್ಯಾನ್ನರಕಾತ್ಪಿತೄಂ ನಯಂತಿ ಸ್ವಗೃಹಾಂಗಣಂ ॥೫೬॥

ಧಾತ್ರಿ ವನಕ್ಕೆ ಬಂದವನನ್ನು ನೋಡಿ ದೇವತೆಗಳ ನಾಯಕರು ಅವನ ವಂಶದ (ನರಕದಲ್ಲಿರುವ) ಪಿತೃಗಳನ್ನು (ಅಥವಾ ಜನರನ್ನು) ಕೂಡಲೇ ನರಕದಿಂದ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯ ತಮ್ಮ ಗೃಹಗಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಕಾರ್ತಿಕೇ ಮಾಸಿಯೋ ಮರ್ತ್ಯಾಃ ಸ್ಕಂಧೇ ಧೃತ್ವಾ ವಿಭುಂಹರಿಂ ।
ಧಾತ್ರಿವನಂ ಗಮಿಷ್ಯಂತಿ ತತ್ರೈವತು ಹರೇಃ ಪದಂ ||೫೭||

ಕಾರ್ತೀಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ಸರ್ವಸ್ವಾಮಿಯಾದ ದಾಮೋದರ ರೂಪೀ ಶ್ರೀ ಹರಿಯನ್ನು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಧಾತ್ರಿವನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನೋ ಆಗ ಅದೇ (ಧಾತ್ರಿ ವನವೇ) ವೈಕುಂಠಲೋಕ ವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಯೋಗಿನಾಂ ಹೃದಯೇ ಯದ್ವ ದ್ಯಥಾ ಸೂರ್ಯೇ ಹರಿಃ ಸ್ವಯಂ ।
ತಥಾ ಧಾತ್ರಿ ತರೌಚೈವ ಹರಿಸ್ತಿಷ್ಠತಿ ಕಾರ್ತಿಕೇ ||೫೮||

ಯಾವ ರೀತಿ ಯೋಗಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರುವನೋ, ಯಾವ ರೀತಿ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸವಿತೃನಾಮ ಕನಾಗಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಸ್ವಯಂ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರುವನೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ಧಾತ್ರಿ ವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಧಾತ್ರಿವನಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಪೂಜಯೇ ತ್ಪುರುಷೋತ್ತಮಂ ।
ತಂ ದಾಮೋದರ ನಾಮಾನ ಮರ್ಘ್ಯ ಪಾದ್ಯ ವಿಧಾನತಃ ||೫೯||

ಧಾತ್ರಿವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದಾಮೋದರ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಪುರುಷೋ ತ್ತಮನನ್ನು ಅರ್ಘ್ಯ, ಪಾದ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ಧಾತ್ರಿವನ ನಮಸ್ತೇಸ್ತು ಧಾತ್ರಿ ಛಾಯಾ ಧಿವಾಸಿನೇ ।
ಕೃತ್ವಾ ಪೂಜಾಂ ಜಗನ್ನಾಥಂ ಧಾತ್ರಿ ಮಾಂ ಪರಿಪಾಲಯಂ ||೬೦||

ಧಾತ್ರಿಛಾಯೆಯಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರುವ ಜಗನ್ನಾಥನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಧಾತ್ರಿವನವೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ, ಧಾತ್ರಿ ದೇವಿಯೇ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು (ಎಂದು ಧಾತ್ರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು).

ಧಾತ್ರಿ ಛಾಯಾಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಧಾತಾರಂ ಪೂಜಯೇದ್ಬುಧಃ ।
ಧಾತ್ರಿ ಫಲ ಕೃತಾ ಹಾರೋ ನರೋಭವತಿ ಮುಕ್ತಿಭಾಕ್ ||೬೧||

ಜ್ಞಾನಿಯಾದವನು (ಧಾತ್ರಿ ವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ) ಧಾತ್ರಿಯ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿ ಕರ್ತೃವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಧಾತ್ರಿ-ಫಲವನ್ನು ತಿಂದು ಇರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಆ ಮನುಷ್ಯನು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ಯೇ ಕುರ್ವಂತಿ ಮಹಾಭಾಗ ಪೂಜನಂ ಪರಮಾತ್ಮನಃ
ಧಾತ್ರಿ ಛಾಯಾಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ತೇಷಾಂ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಸೀದತಿ ॥೫೨॥

ಮಹಾತ್ಮನೇ, ಧಾತ್ರಿ ವೃಕ್ಷದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ವಿಷ್ಣು ಪ್ರಸನ್ನ ನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಧಾತ್ರಿ ಫಲಕೃತಾಂ ಮಾಲಾಂ ಸ್ಕಂಧೇ ಧೃತ್ವಾ ಸುಕೋಮಲಾಂ ।
ಪೂಜಯಂತಿ ಜಗನ್ನಾಥಂ ತೇಷಾಮಿಷ್ಟ ಪ್ರದಃ ಸಹಿ ॥೫೩॥

ಸುಕೋಮಲವಾದ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಯಾರು ಜಗನ್ನಾಥನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವರೋ, ಅವರಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಅವನು ಇಷ್ಟಪ್ರದನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಯೇ ವೈ ಪುರುಷ ಶಾರ್ದೂಲ ವನೇಷು ವಿವಿಧೇಷು ಚ ।
ಧಾತ್ರಿ ತರುತಲೇ ದೇವಂ ಪೂಜಯಂತಿ ಮಮಪ್ರಿಯಾ ॥೫೪॥

ಪುರುಷ ಶ್ರೇಷ್ಠನೇ, ಯಾರು ವಿವಿಧ ವನಗಳಲ್ಲಿ ಧಾತ್ರಿ ವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ದೇವನಾದ ದಾಮೋದರನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವರೋ ಅವರು ನನಗೆ (ಬಹಳ) ಪ್ರಿಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕಾರ್ತಿಕೇ ವೈಷ್ಣವೋ ಲೋಕೋ ಧಾತ್ರಿ ಛಾಯಾಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ।
ತತ್ರ ಯಾಂತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾಃ ಹೃಷ್ಟ ಸರ್ವಾರ್ಥದಾಯಿನಃ ॥೫೫॥

ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಲೋಕವು ಧಾತ್ರಿ ವೃಕ್ಷದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಧಾತ್ರಿವನಂ ಸಮಾಯಾತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಬುಧ ನಾಯಕಾಃ ।
ತದ್ವಂಶ್ಯಾನ್ನರಕಾಚ್ಛೀಘ್ರಂ ನಯಂತಿ ಸ್ವಗೃಹಾಂಗಣಂ ॥೫೬॥

ಧಾತ್ರಿ ವನಕ್ಕೆ ಬಂದವನನ್ನು ನೋಡಿ ದೇವತೆಗಳ ನಾಯಕರು ಅವನ ವಂಶದ (ನರಕದಲ್ಲಿರುವ) ಪಿತೃಗಳನ್ನು (ಅಥವಾ ಜನರನ್ನು) ಕೂಡಲೇ ನರಕದಿಂದ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯ ತಮ್ಮ ಗೃಹಗಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಕಾರ್ತಿಕೇ ಮಾಸಿಯೋ ಮರ್ತ್ಯಾಃ ಸ್ಕಂಧೇ ಧೃತ್ವಾ ವಿಭುಂಹರಿಂ ।
ಧಾತ್ರಿವನಂ ಗಮಿಷ್ಯಂತಿ ತತ್ರೈವತು ಹರೇಃ ಪದಂ ॥೫೭॥

ಕಾರ್ತೀಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ಸರ್ವಸ್ವಾಮಿಯಾದ ದಾಮೋದರ ರೂಪೀ ಶ್ರೀ ಹರಿಯನ್ನು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಧಾತ್ರಿವನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನೋ ಆಗ ಅದೇ (ಧಾತ್ರಿ ವನವೇ) ವೈಕುಂಠಲೋಕ ವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಯೋಗಿನಾಂ ಹೃದಯೇ ಯದ್ವ ದ್ಯಥಾ ಸೂರ್ಯೇ ಹರಿಃ ಸ್ವಯಂ ।
ತಥಾ ಧಾತ್ರಿ ತರೌಚೈವ ಹರಿಸ್ತಿಷ್ಠತಿ ಕಾರ್ತಿಕೇ ॥೫೮॥

ಯಾವ ರೀತಿ ಯೋಗಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರುವನೋ, ಯಾವ ರೀತಿ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸವಿತ್ರನಾಮ ಕನಾಗಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಸ್ವಯಂ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರುವನೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ಧಾತ್ರಿ ವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಧಾತ್ರಿವನಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಪೂಜಯೇ ತ್ಪುರುಷೋತ್ತಮಂ ।
ತಂ ದಾಮೋದರ ನಾಮಾನ ಮರ್ಘ್ಯ ಪಾದ್ಯ ವಿಧಾನತಃ ॥೫೯॥

ಧಾತ್ರಿವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದಾಮೋದರ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಪುರುಷೋ ತ್ತಮನನ್ನು ಅರ್ಘ್ಯ, ಪಾದ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ಧಾತ್ರಿವನ ನಮಸ್ತೇಸ್ತು ಧಾತ್ರಿ ಛಾಯಾ ಧಿವಾಸಿನೇ ।
ಕೃತ್ವಾ ಪೂಜಾಂ ಜಗನ್ನಾಥಂ ಧಾತ್ರಿ ಮಾಂ ಪರಿಪಾಲಯಂ ॥೬೦॥

ಧಾತ್ರಿಛಾಯೆಯಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರುವ ಜಗನ್ನಾಥನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಧಾತ್ರಿವನವೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ, ಧಾತ್ರಿ ದೇವಿಯೇ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು (ಎಂದು ಧಾತ್ರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು).

ಧಾತ್ರಿ ಛಾಯಾಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಧಾತಾರಂ ಪೂಜಯೇದ್ಬುಧಃ ।
ಧಾತ್ರಿ ಫಲ ಕೃತಾ ಹಾರೋ ನರೋಭವತಿ ಮುಕ್ತಿಭಾಕ್ ॥೬೧॥

ಜ್ಞಾನಿಯಾದವನು (ಧಾತ್ರಿ ವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ) ಧಾತ್ರಿಯ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿ ಕರ್ತೃವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಧಾತ್ರಿ- ಫಲವನ್ನು ತಿಂದು ಇರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಆ ಮನುಷ್ಯನು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ವೈಶ್ವ ದೇವಂ ತತಃ ಕೃತ್ವಾ ಪೂಜಯೇದ್ವನ ದೇವತಾಃ ।
ಛಾಯಯಾ ಫಲಪುಷ್ಪಾದ್ಯೈಃ ಪ್ರಾಣಿನಾ ಮುಪಕಾರಿಣಿ ॥೬೨॥

ಅನಂತರ ವೈಶ್ವ ದೇವವನ್ನು ಮಾಡಿ ವನದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ನೆರಳು, ಫಲ, ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವ,

ಬಲಿಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಮದ್ದತ್ತಂ ರಕ್ಷಮಾಂ ವನದೇವತೇ ।
ಗಂಧಾಕ್ಷತಾಂ ತಥಾ ದತ್ವಾ ವಿಪ್ರೇಭ್ಯಃ ಪದ್ಮ ಸಂಭವ ॥೬೩॥

ವನದೇವತೆಯೇ, ನಾನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಬಲಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು. (ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು). ಪದ್ಮ ಸಂಭವನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ನಂತರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಗಂಧ, ಅಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ಭೋಜಯೇತ್ಪಶ್ಚಾತ್ಸ್ವಯಂ ಭುಂಜೀತ ಬಂಧುಭಿಃ ।
ಗೃಹಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ನಿಯಮೀ ಬಾಲವೃದ್ಧೈ ಸ್ಸಮನ್ವಿತಃ ॥೬೪॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ತನ್ನ ಬಂಧು ಬಾಂಧವರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ತಾನು ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ನಂತರ ಬಾಲಕರು ವೃದ್ಧರಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ,

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಭವೇದ್ರಾತ್ರೌ ಕ್ಷಿತಿಶಾಯಿ ಭವೇತ್ತದಾ ।
ಗ್ರಾಮಸ್ಥೈಶ್ಚ ಮಿಳಿತ್ವಾತು ಸ್ವಯಂವಾ ಕಾರಯೇದ್ಬುಧಃ ।
ಸರ್ವಪಾಪ ವಿಮುಕ್ತ್ಯರ್ಥಂ ವನಭೋಜನ ಮುತ್ತಮಂ ॥೬೫॥

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಇರಬೇಕು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಬೇಕು. ಗ್ರಾಮದ ಜನರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಅಥವಾ ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ಸಕಲ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಮೋಚನ ಹೊಂದುವದಕ್ಕಾಗಿ ಜ್ಞಾನಿಯು ಉತ್ತಮವಾದ ವನಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಮಾಡಬೇಕು.

ಕೃತ್ವೈವ ಸಕಲಂ ಕರ್ಮ ವಿಷ್ಣೋರೇವ ಸಮರ್ಪಯೇತ್ ।
ಏವಂ ಕೃತೇಚ ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ತಚ್ಛೃಣುಷ್ವ ಸಮಾಹಿತ ॥೬೬॥

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿಷ್ಣುವಿಗೇ ಸಮರ್ಪಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಪುಣ್ಯ ಬರುವದು ಎಂಬುವದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಅವನ್ನು ಕೇಳು.

ಅಶ್ವಮೇಧ ಸಹಸ್ರೇಷು ವಾಜಪೇಯು ಶತೇಷುಚ ।
ಸರ್ವದಾನೇಷು ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಗಂಗಾ ಸ್ನಾನೇಷು ಯತ್ಫಲಂ । ॥೬೭॥
ತತ್ಫಲಂ ಸಮವಾಪ್ನೋತಿ ಕಾರ್ತೀಕೆ ವನಭೋಜನಾತ್

ಸಾವಿರಾರು ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನೂರಾರು ವಾಜಪೇಯ ಯಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದರಿಂದ ಮತ್ತು ಆ ಯಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಸಕಲ ದಾನಗಳಿಂದ ಬರುವ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸಲ ಗಂಗಾ ಸ್ನಾನಮಾಡು ವದರಿಂದ ಬರುವ ಪುಣ್ಯವನ್ನು (ಅಂದರೆ ಆ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಕಾರ್ತೀಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ವನಭೋಜನ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಅನ್ಯಥಾ ನರಕಂ ಯಾತಿ ಅಭಕ್ಷ್ಯಾಶನ ದೋಷತಃ ।
ಅತ ಸ್ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನೇನ ಕಾರ್ತಿಕೇ ಕಮಲಾಸನ ॥೬೮॥

ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಕಾರ್ತೀಕದಲ್ಲಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಿಷಿದ್ಧವಾದದನ್ನು ತಿಂದ ದೋಷದಿಂದ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿ, ಹೇ ಕಮಲಾಸನನೇ,

ಸ್ವಸ್ವ ಶಕ್ತ್ಯನುಸಾರೇಣ ವನಭೋಜನ ಮಾಚರೇತ್ ।
ಸಂವತ್ಸ ರಾರ್ಜಿತಂ ಪಾಪಂ ತತ್ ಕ್ಷಣಾದೇವ ನಶ್ಯತಿ ॥೬೯॥

ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವನಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಒಂದು ವರುಷ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲ (ವನಭೋಜನ ಮಾಡುವದರಿಂದ) ಕೂಡಲೇ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ.

ದಾಮೋದರ ಪ್ರಸಾದೇನ ಜ್ಞಾನೀಭೂತ್ವಾ ಪರಂಪದಂ ।
ಗತ್ವಾಚ ಮೋದತೇ ತತ್ರ ಭವಬಂಧ ವಿವರ್ಜಿತಃ ॥೭೦॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಪಾಂಚ ರಾತ್ರಾಗಮೇ ಭಾರದ್ವಾಜ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸ ಮಹಾತ್ಮ್ಯೇ ವನಭೋಜನ ಮಹಾತ್ಮ್ಯಂನಾಮ ಚತುರ್ದಶೋಧ್ಯಾಯಃ ॥ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥

ದಾಮೋದರನ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಅಪರೋಕ್ಷ ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಸಂಸಾರ ಬಂಧದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ, ವೈಕುಂಠಲೋಕವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಆನಂದಾನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಮತ್ ಪಾಂಚರಾತ್ರಾ ಅಗಮದ ಭಾರದ್ವಾಜ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸ ಮಹಾತ್ಮ್ಯದಲ್ಲಿ ವನಭೋಜನ ಮಹಾತ್ಮ್ಯವೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು.

॥ ಶ್ರೀ ॥

ಅಥ ಧಾತ್ರಿಹವನ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಪ್ರಾತಃ ಯಜಮಾನಃ ಸಪತ್ನೀಕಃ ತೈಲಾಭ್ಯಂಜನ ಪುರಸ್ಸರ ಮಂಗಲಸ್ನಾನಾದಿಕಂ ಕೃತ್ವಾ ಊರ್ಧ್ವ ಪುಂಡ್ರಧಾರಣ ಪುರಸ್ಸರ ಅರ್ಘ್ಯಾಂತ ಸಂಧ್ಯಾದಿಕಂ ಕೃತ್ವಾ ಗುರುಮಂತ್ರ ಪುರಸ್ಸರ ಪಾಪ ಪುರುಷ ವಿಸರ್ಜನ ಪೂರ್ವಕ ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ತತ್ವನ್ಯಾಸ ಮಾತ್ರುಕಾನ್ಯಾ ಸಾಂಶ್ಚ ಕೃತ್ವಾ ಗಾಯತ್ರೀ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಾದಿ ಜಪಾ-ದಿಕಂ ಕಾರ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞಾದಿ ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮಾ ಚರಣ ಪುರಸ್ಸರ ಆಹ್ನಿಕ ಪರಿಸಮಾಪ್ಯಾನಂತರಂ ಕರ್ತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸುವಾಸಿ-ನೀಭಿಃ ಆಬಾಲವೃದ್ಧೈಃ ಸಹ ವೇದಘೋಷೇಣ ಮಂಗಲವಾದ್ಯ ಘೋಷೇಣ ಚ ಇಷ್ಟದೇವತಾ ಕುಲದೇವತಾ ಪೇಟಕಾ ಸಹಿತ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಧಾತ್ರಿವನಂಗತ್ವಾ ವೃಕ್ಷಮೂಲೇ ಚತುರಸ್ರವೇದಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಹೋಮಾರ್ಥಂ ಹಸ್ತ ಪ್ರಮಾಣಪರಿಮಿತಂ ಸ್ಥಂಡಿಲಾದಿಕಂ ಕೃತ್ವಾ ಇಕ್ಷು ಕದಲೀ ಚೂತಪಲ್ಲವಾದಿನಾ ಮಂಟಪಾಲಂಕಾರಂ ಕೃತ್ವಾ ತನ್ಮಧ್ಯೇ ದೇವಪೇಟಕಾಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ತದನಂತರೇ ಆಚಮ್ಯ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ದೇಶಕಾಲಾದ್ಯುಚ್ಚಾರ್ಯ ಶುಭತಿಥೌ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀ ರಾಧಾ ಕಾರ್ತೀಕ ದಾಮೋದರ ಪ್ರೇರಣಯಾ ತದಭಿನ್ನ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರ-ಸಿಂಹ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಸಕುಟುಂಬಾನಾಂ ಸಪರಿವಾ-ರಾಣಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂಜನಾನಾಂಕ್ಷೇಮಸ್ಥೈರ್ಯವಿಜಯ ವೀರ್ಯ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಐಶ್ವರ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ದ್ವಾರಾ ಮಹಾಜನಾನಾಂ

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂಚ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ ವ್ರತ ಸಂಪೂರ್ಣಫಲಾವಾ
ಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಕ್ಷಯಾರ್ಥಂ ಧಾತ್ರ್ಯಾದಿ ಸರ್ವನೂತನ
ಫಲಧಾನ್ಯಾದಿ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಥಂ ಸಂವತ್ಸರ ಕೃತ ಅಶೇಷಪಾಪ.
ಕ್ಷಯಾರ್ಥಂ ದೇವಪೂಜಾಕಾಲೇ ಇಹ ಜನ್ಮನಿ ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂ
ತರೇಚ ಬಾಲ್ಯ ಕೌಮಾರ ಯೌವನ ವಾರ್ಧಿಕೇಷು ಜಾಗ್ರತ ಸ್ವಪ್ನ
ಸುಷುಪ್ತಿ ಅವಸ್ಥಾಸು ಮನೋವಾಕ್ಕಾಯ ಕರ್ಮಭಿಃ ಜ್ಞಾನತೋಽ
ಜ್ಞಾನತಶ್ಚ ಅಸ್ಮಿನ್ ಸಂವತ್ಸರೇ ಸ್ನಾನ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನ ಜಪ
ಹೋಮ ದೇವತಾರ್ಚನ ಕಾಲೇ ಔಧಕ್ಯ ಚಂಡಾಲ ಪತಿತಾದಿ
ದರ್ಶನ ಸಂಭಾಷಣ ತದ್ವಾರ್ತಾ ಶ್ರವಣ ಸತ್ಕರ್ಮಾದೌ
ಯೋದೋಷಃ ಸಮ ಜನಿತಃ ತದ್ದೋಷ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಅನಿವೇ-
ದಿತ ವೈಶ್ವದೇವಾನ್ನ ಭೋಜನ ಔದಕ್ಯ ಶ್ವಾನಸೂಕರ ಶೂದ್ರಾದಿ
ಭಕ್ಷಿತ ಅವಶಿಷ್ಟಾನ್ನ ಭೋಜನ ತತ್ತನ್ಮಾಸ ನಿಷಿದ್ಧ ಶಾಕಾದಿಭಕ್ಷಣ
ಪರ್ಯುಷಿತಾನ್ನ ಭೋಜನಾದೌ ಯೋದೋಷಃ ಸಮಜನಿತಃ
ತದ್ದೋಷಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ ವ್ರತಾಂಗ ವನಭೋ-
ಜನಾದಿ ಅಧಿಕಾರ ಸಿದ್ಧಿದ್ವಾರಾ ಆಯುಷ್ಮತ್ಸ್ವಗುಣಾನೇಕ ಪುತ್ರ
ಪೌತ್ರಾದಿ ಸತ್ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಸತ್ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠನಕಾಲೇ
ಜ್ಞಾನಭಕ್ತ್ಯಾದಿಷು ಶ್ರದ್ಧಾ ಜನನಾರ್ಥಂ ಶ್ರೀ ಹರಿವಾಯು
ಪ್ರಸಾದ ಸಿದ್ಧಿದ್ವಾರಾ ಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿ ವೈರಾಗ್ಯ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಯಥಾ-
ವಿಧಿ ವಾಸ್ತು ಪುರುಷ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನ ಪೂರ್ವಕಂ ಧಾತ್ರಿಹೋಮ
ರಕ್ಷಾಹೋಮ ಬಲಿಪ್ರದಾನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸುವಾಸಿನೀ ಸಮಾರಾಧ-
ನಾಖ್ಯಂ ಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯಮಾಣಃ ಆದೌ ಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ-
ಅಭ್ಯುದಯಾರ್ಥಂ ಚ ಮಹಾಜನೈಃ ಸಹ ಸ್ವಸ್ತಿ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಂ

ಕರಿಷ್ಯೇ ಆದೌ ನಿರ್ವಿಘ್ನತಾ ಸಿಧ್ಯರ್ಥಂ ಮಹಾಗಣಪತಿ ಪೂಜನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ಪೂಜಾನಂತರಂ ವೃತಾಚಾರ್ಯಃ ।

ಶ್ರೀ ಧಾತ್ರಿ ಹವನಾಂಗ ಭೂತಂ ಆಚಾರ್ಯಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ ಯದತ್ರ ಸಂಸ್ಥಿತಂ ಭೂತಂ ಸ್ಥಾನ ಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಸರ್ವದಾ ಸ್ಥಾನಂತ್ಯಕ್ತ್ವಾತು ತತ್ಸರ್ವಂ ಯತ್ರಸ್ಥಂ ತತ್ರಗಚ್ಛತು ಅಪಕ್ರಾ-ಮಂತು ಭೂತಾನಿ ಪಿಶಾಚಾಃ ಸರ್ವತೋದಿಶಂ ಸರ್ವೇಷಾಮ-ವಿರೋಧೇನ ಇದಂ ಕರ್ಮಸಮಾರಭೇ।

ಇತಿಯಾಗಭೂಮೌ ಸರ್ವತಃ ಗೌರಸರ್ಷಪಾನ್ ವಿಕೀರ್ಯ

ಓಂ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನಂ ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯ ಮರಿಷ್ಟನೇಮಿಂ ಮಹದ್ಭೂತಂ ವಾಯಸಂ ದೇವತಾನಾಂ । ಅಸುರಘ್ನಮಿಂದ್ರ ಸಖಂ ಸಮತ್ಸು ಬೃಹದ್ಯಶೋ ನಾವ ಮಿವಾರುಹೇಮ ॥ ಅಂಹೋ ಮುಚಮಾಂ-ಜರಗಿರಸಂಗಯಂಚ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಾತ್ರೇಯಂ ಮನಸಾಚ ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಂ । ಪ್ರಯತಪಾಣಿಃ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಂಬಾಧೇಷ್ವ ಭಯಂ ನೋ ಅಸ್ತು ॥ ದೇವಾಃ ಆಯಾಂತು ॥ ಯಾತುಧಾನಾಃ ಅಪ-ಯಾಂತು॥ ವಿಷ್ಣೋಃದೇವ ಯಜನಂ ರಕ್ಷಸ್ವ ಭೂಮೌ ಪ್ರಾದೇಶಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ।

ತದಂಗ ಧಾತ್ರಿ ಹವನಾಂಗ ಭೂತ, ಆಚಾರ್ಯವರ್ಣನಂ ಮುಖ್ಯ ದೇವತಾಸ್ಥಾಪನಂ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಂ ಪೂಜನಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಗೋತ್ರೋಚ್ಚಾರ್ಯ ಕಾಶ್ಯಪಾವತ್ಸಾರ ನೈಧ್ರುವತ್ರಿಯಾರುಷಯ ತ್ರಿಪ್ರವರಾನ್ವಿತ ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರೋತ್ಪನ್ನೋಹಂ ಋಗ್ವೇದಸ್ಯ ಆಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರಶಾಕಲ ಶಾಖಾಧ್ಯಾಯಿನಂ ಬಿಂದುಮಾಧವ ಶರ್ಮಾ ಯಜಮಾನೋಹಂ ವಾಶಿಷ್ಠ ಮೈತ್ರಾವರುಣ ಕೌಂಡಿಣ್ಯ ತ್ರಿಯಾರಷಯ ತ್ರಿಪ್ರವರಾನ್ವಿತ ವಶಿಷ್ಠಗೋತ್ರೋತ್ಪನ್ನೋಹಂ ಯಜುರ್ವೇದಸ್ಯತೈತ್ತರೀಯ ಶಾಕಲ ಶಾಖಾಂತರ್ಗತ ಆಪಸ್ತಂಭ ಸೂತ್ರಶಾಖಾಧ್ಯಾಯಿನಂ ಆನಂದ ತೀರ್ಥ ಶರ್ಮಾಣಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಧಾತ್ರಿಹವನಾಖ್ಯೇ ಕರ್ಮಣಿ ಆಚಾರ್ಯಂ ತ್ವಾಂ ಅಹಂ ವೃಣೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ವೃತೋಸ್ಮಿ ಯಥಾಜ್ಞಾನೇನ ಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ॥

ತತಃ ಸರ್ವತೋ ಭದ್ರ ಮಂಡಲ ದೇವತಾಸ್ ಆವಾಹ್ಯ

೧) ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ
೨) ಸೋಮಂ ,,
೩) ಈಶಾನಂ ,,
೪) ಇಂದ್ರಂ ,,
೫) ಅಗ್ನಿಂ ,,
೬) ಯಮಂ ,,
೭) ನಿರ್ಋತಿಂ
೮) ವರುಣಂ
೯) ವಾಯುಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ
೧೦) ಅಷ್ಟವಸೂನ್ ,,
೧೧) ಏಕಾದಶ ರುದ್ರಾನ್,,
೧೨) ದ್ವಾದಶ ಆದಿತ್ಯಾನ,,
೧೩) ಅಶ್ವಿನೌ ,,
೧೪) ಸಪೈತೃಕ ,,
ವಿಶ್ವಾನ್ ದೇವಾನ್

೧೬) ಸರ್ಪಾನ್ ಆವಾಹಯಾಮಿ
೧೭) ಗಂಧರ್ವಾಪ್ಸರಾನ್ ,,
೧೮) ಸ್ಕಂದಂ ,,
೧೯) ನಂದೀಶ್ವರಂ ,,
೨೦) ಶೂಲಂ ,,
೨೧) ಮಹಾಕಾಲಂ ,,
೨೨) ದುರ್ಗಾಂ ,,
೨೩) ವಿಷ್ಣುಂ ,,
೨೪) ಸ್ವಧಾಂ ,,
೨೫) ಮೃತ್ಯುರೋಗಾನ್ ,,
೨೬) ಗಣಪತಿಂ ,,
೨೭) ಅದ್ಭ್ಯಃ ,,
ಮರುದ್ಭ್ಯಃ ಭೂಮಿಂ
೨೮) ಭೂಮಿಂ ,,
೨೯) ಸರ್ವನದೀನ್ ,,
೩೦) ಸಪ್ತಸಾಗರಾನ್ ,,
೩೧) ಮೇರುಂ ,,
೩೨) ಗದಾಂ ,,
೩೩) ತ್ರಿಶೂಲಂ ,,
೩೪) ವಜ್ರಂ ,,

೩೫) ಶಕ್ತಿಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ
೩೬) ದಂಡಂ ,,
೩೭) ಖಡ್ಗಂ ,,
೩೮) ಪಾಶಂ ,,
೩೯) ಅಂಕುಶಂ ,,
೪೦) ಗೌತಮಂ ,,
೪೧) ಭಾರದ್ವಾಜಂ ,,
೪೨) ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ,,
೪೩) ಕಶ್ಯಪಂ ,,
೪೪) ಜಮದಗ್ನಿಂ ,,
೪೫) ವಶಿಷ್ಠಂ ,,
೪೬) ಅತ್ರಿಂ-ಅರುಂಧತೀಂ ,,
೪೭) ಐಂದ್ರೀಂ ,,
೪೮) ಕೌಮಾರೀಂ ,,
೪೯) ಬ್ರಾಹ್ಮೀಂ ,,
೫೦) ವಾರಾಹೀಂ ,,
೫೧) ಚಾಮುಂಡೀಂ ,,
೫೨) ವೈಷ್ಣವೀಂ ,,
೫೩) ಮಾಹೇಶ್ವರೀಂ ,,
೫೪) ವೈನಾಯಕೀಂ ,,

ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತಾನ್ ಆವಾಹ್ಯ ಸಂಪೂಜಯೇತ್ ||
ತದನಂತರಂ ಮುಖ್ಯದೇವತಾ ಸ್ಥಾಪನಂ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನ ಪೂರ್ವಕಂಪೂಜನಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ||ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತ ಇತಿ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಿ

ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ
ಪ್ರತಿ ಜಾನೀಹ್ಯಸ್ಮಾನ್ ತ್ಸ್ವಾವೇಶೋ ಅನಮೀವೋ ಭವಾನಃ ।
ಯತ್ತ್ವೇಮಹೇ ಪ್ರತಿ ತನ್ನೋ ಜುಷಸ್ವ ಶನ್ನೋಭವದ್ವಿಪದೇಶಂ
ಚತುಷ್ಪದೇ ॥ ಅಸ್ಮಿನ್ ಕಲಶೇ ಓಂ ಭೂಃ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಯೇ-
ನಮಃ। ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಿಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ಓಂ ಭುವಃ ವಾಸ್ತೋ-
ಷ್ಪತಿಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ಓಂ ಸ್ವಃ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಿಂ ಆವಾಹ-
ಯಾಮಿ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸ್ವಃ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಿಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ।

ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟಂ ತಾಪಸೋಮನ್ಯೋರ್ಮನ್ಯುರ್ಜಗತಿ ಮನ್ಯು-
ನ್ಯಾಮಕ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ।

ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟಂ ಧನಮುಭಯಂ ಸಮಾಕೃತಮಸ್ಮಭ್ಯಂ ದತ್ತಾಂ
ವರುಣಶ್ಚ ಮನ್ಯುಃ । ಭಿಯಂ ದಧಾನಾ ಹೃದಯೇಷು ಶತ್ರವಃ
ಪರಾಜಿತಾಸೋ ಅಪನಿಲಯಂತಾಂ । ಋಷಭಂ ಮಾ ಋಷಭೋ
ವೈರಾಜೋ ಋಷಭೋನುಷ್ಟುಪಧಾತ್ಯಾದಿ ಏಕವಿಂಶತಿ ಪ್ರಧಾನ-
ದೇವತಾ ಆವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ಋಷಭಂ ಮಾ ಋಷಭೋ ವೈರಾಜೋ ಋಷಭೋನುಷ್ಟುಪ್

ಓಂ ಋಷಭ ಮಾ ಸಮಾನಾನಾಂ ಸಪತ್ನಾನಾಂ ವಿಷಾಸಹಿಂ।

ಹಂತಾರಂ ಶತ್ರೂಣಾಂ ಕೃಧಿ ವಿರಾಜಂ ಗೋಪತಿಂ ಗ ವಾಂ ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ ಕಲಶೇ ।

೧) ಓಂ ಧಾತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ ಧಾತ್ರಿಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ ।
೨) ಓಂ ಶಾಂತ್ಯೈ ನಮಃ ಶಾಂತಿಂ ,,
೩) ಓಂ ಕಾಂತ್ಯೈ ನಮಃ ಕಾಂತಿಂ ,,
೪) ಓಂ ಮಾಯಾಯೈ ನಮಃ ಮಾಯಾಂ ,,
೫) ಓಂ ಪ್ರಕೃತ್ಯೈ ನಮಃ ಪ್ರಕೃತಿಂ ,,
೬) ಓಂ ವಿಷ್ಣುಪತ್ನ್ಯೈ ನಮಃ ವಿಷ್ಣುಪತ್ನಿಂ ,,
೭) ಓಂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ನಮಃ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಂ ,,
೮) ಓಂ ರಮಾಯೈ ನಮಃ ರಮಾಂ ,,
೯) ಓಂ ಕಮಲಾಯೈ ನಮಃ ಕಮಲಾಂ ,,
೧೦) ಓಂ ಇಂದಿರಾಯೈ ನಮಃ ಇಂದಿರಾಂ ,,
೧೧) ಓಂ ಲೋಕಮಾತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ ಲೋಕಮಾತರಂ ,,
೧೨) ಓಂ ಕಲ್ಯಾಣ್ಯೈ ನಮಃ ಕಲ್ಯಾಣಿಂ ,,
೧೩) ಓಂ ಮಂಗಲಾಯೈ ನಮಃ ಮಂಗಲಾಂ ,,
೧೪) ಓಂ ಸಾವಿತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ ಸಾವಿತ್ರೀಂ ,,
೧೫) ಓಂ ಜಗದ್ಧಾತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ ಜಗದ್ಧಾತ್ರಿಂ ,,
೧೬) ಓಂ ಗಾಯತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ ಗಾಯತ್ರಿಂ ,,

೧೭) ಓಂ ಧೃತ್ಯೈ ನಮಃ ಧೃತಿಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ
೧೮) ಓಂ ಅನ್ನಕಾಂತ್ಯೈ ನಮಃ ಅನ್ನಕಾಂತಿಂ ,,
೧೯) ಓಂ ವಿಶ್ವರೂಪಾಯೈ ನಮಃ ವಿಶ್ವರೂಪಾಂ ,,
೨೦) ಓಂ ಅಬ್ಧಿತನಯಾಯೈ ನಮಃ ಅಬ್ಧಿತನಯಾಂ ,,
೨೧) ಓಂ ಶ್ರೀಯೈ ನಮಃ ಶ್ರೀಂ ,,

ಏಕವಿಂಶತಿ ದೇವತಾಂತರ್ಯಾಮಿ ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀಕಾರ್ತಿಕರಾಧಾದಾಮೋದರಾತ್ಮಕ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀ-ನೃಸಿಂಹಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ। ಸುಮುಹೂರ್ತಮಸ್ತು ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮಸ್ತು-ತದಸ್ತು ಮಿತ್ರಾ ವರುಣಾ। ದೇವಸ್ಯ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ। ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥೇ। ಗೃಹಾಣ್ಯೈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಸೂಕ್ತಂ। ಉತ್ತಮಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನ ಮಂತ್ರೇ ಪ್ರತಿಪದ ತದನಂತರ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಂ ಕೃತ್ವಾವಿಧಾನೇನ ಧ್ಯಾನ ಆವಾ-ಹನಾದಿಂ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜಾ ಸಮರ್ಪಣಂ ಕೃತ್ವಾ।

ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾ

ಅನಯೋಃ ಪ್ರತಿಮಯೋಃ ದೇವಸ್ಯಕಲಾಸಾನ್ನಿಧ್ಯಾರ್ಥಂ ತಪ್ತ ತಾಡನ ದೋಷ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಕರಿಷ್ಯೇ। ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರಾ ಮಷಯಃ ಋಗ್ಯಜುಃ ಸಾಮಾಥರ್ವಾಣಿ ಛಂದಾಂಸಿ ಕ್ರಿಯಾ-ಮಯ ವಪುಃ ಪ್ರಾಣಾಖ್ಯ ದೇವತಾ ಆ ಬೀಜಂ ಹ್ರೀಂ ಶಕ್ತಿಃ ಕ್ರೌಂ ಕೀಲಕಂ ಅನಯೋಃ ಪ್ರತಿಮಯೋಃ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೇ ವಿನಿ-ಯೋಗಃ। ಪ್ರತಿಮಯೋಃ ಹೃದೋಃ ಸ್ಪೃಶೇತ್ ॥

ಓಂ ಆಂ-ಹ್ರೀಂ-ಕ್ರೌಂ-ಅಂ-ಯಂ-ರಂ-ಲಂ-ವಂ-ಶಂ-ಷಂ-ಸಂ-ಹಂ-ಳಂ-ಕ್ಷಂ-ಅಃ ಅನಯೋಃ ಪ್ರತಿಮಯೋಃ ಪ್ರಾಣಾಸ್ತಿಷ್ಠಂತು। ಪುನಃ ಆಂ-ಹ್ರೀಂ-ಕ್ರೌಂ-... ಅನಯೋಃ ಪ್ರತಿಮಯೋಃ ಜೀವ ಇಹ ಸ್ಥಿತಃ॥ ಪುನಃ ಆಂ-ಹ್ರೀ-... ಅನಯೋಃ ಪ್ರತಿಮಯೋಃ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಮನ ಶ್ರೋತ್ರ ತ್ವಕ್ ಚಕ್ಷುರ್ಜಿಹ್ವಾ ಘ್ರಾಣವಾಕ್ ಪಾಣಿ ಪಾದಪಾಯೂಪಸ್ಥಾನಿ ಇಹೈವಾಗತ್ಯ ಸುಖಂ ಚಿರಂತಿಷ್ಠಂತು ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಓಂ ಅಸುನೀತೇಪುನರಸ್ಮಾಸುಚಕ್ಷುಃ ಪುನಃ ಪ್ರಾಣಮಿಹನೋಧೇಹಿಭೋಗಂ॥ ಜ್ಯೋಕ್ಪಶ್ಯೇಮ ಸೂರ್ಯಮುಚ್ಚರಂತ ಮನುಮತೇ ಮೃಳಯಾನಃ ಸ್ವಸ್ತಿ॥ ಗರ್ಭಾದಾನಾದಿ ಪಂಚದಶ ಸಂಸ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಪಂಚದಶ ಪ್ರಣವಾವೃತ್ತೀಃ ಕರಿಷ್ಯೇ ಕೃತ್ವಾ।

ಓಂ ತಚ್ಚಕ್ಷುರ್ದೇವ ಹಿತಂ ಶುಕ್ರಮುಚ್ಚರತ್। ಪಶ್ಯೇಮ ಶರದಃ ಶತಂ ಜೀವೇಮ ಶರದಃ ಶತಂ। ದೇವಾಸ್ಮಾಕ್ಷ್ಯೇನ ನೇತ್ರೋನ್ಮೀಲನಂ ಕುರ್ಯಾತ್॥

ಪೀಠಪೂಜಾ

ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಪೂಜಾಂಗ (ಚಕ್ರಾಬ್ಜಮಂಡಲೇ) ಪೀಠಪೂಜಾಂ ಕರ್ತುಂ ಗುರ್ವನುಜ್ಞಾ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಥಂ ಆದೌ ಗುರುಪೂಜಾಂ

ಕರಿಷ್ಯೆ ॥ ಪೀಠಮಧ್ಯೇ ಪರದೇವತಾಯೈ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ॥ ವಾಮೇ ಗುರವೇ ವಾಯವೇ ನಮಃ ॥ ದಕ್ಷಿಣೇ ಸರ್ವದೇವತಾಭ್ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥ ಪುಸಪಾರ್ಶ್ವೇಃ ಸರ್ವಗುರುಸನಕಸನಂದನಾದಿಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥ ತೈರನುಜ್ಞಾತಃ ಪೀಠಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥ ಪೀಠಪಾದಾಧೋಭಾಗಾಗ್ನೇಯಾದಿ ಕೋಣೇಷು ಆಗ್ನೇಯೇಗರುಡಾಯ ನಮಃ ॥ ನೈಋತ್ಯೇ ವೇದವ್ಯಾಸಾಯ...। ವಾಯವ್ಯೇದುರ್ಗಾಯೈ...॥ಐಶಾನ್ಯೆ ಸರಸ್ವತ್ಯೈ ಪೀಠಪಾದೋರ್ಧ್ವಭಾಗೇ ಧರ್ಮಾಧಿಪತಯೇಯಮಾಯ ನಮಃ॥ ಜ್ಞಾನಾಧಿಪತಯೇ ವಾಯವೇ......॥ ವೈರಾಗ್ಯಾಧಿಪತಯೇ ಶಿವಾಯ...॥ ಐಶ್ವರ್ಯಾಧಿಪತಯೇ ಇಂದ್ರಾಯ...॥ ಪೀಠಫಲ್ಕೇಷು ಪೂರ್ವೇ ಅಧರ್ಮಾಧಿಪತಯೇ ನಿಋತಯೇ...॥ ದಕ್ಷಿಣೇ ಅಜ್ಞಾನಾಧಿಪತಯೇ ದುರ್ಗಾಯೈ...॥ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಅವೈರಾಗ್ಯಾಧಿಪತಯೇ ಕಾಮಾಯ...॥ ಉತ್ತರೇ ಅನೈಶ್ವರ್ಯಾಧಿಪತಯೇ ರುದ್ರಾಯ...॥ಪೀಠಸ್ಯಾಧಸ್ತಾತ್ ಪರಮಪುರುಷಾಯ...॥ ಆಧಾರರೂಪಿಣ್ಯೈ ಶಕ್ತ್ಯೈ...॥ ವಿಷ್ಣುಕೂರ್ಮಾಯ ॥ ತತ್ಪೃಚ್ಛಾಶ್ರಿತಾಯ ವಾಯುಕೂರ್ಮಾಯ...॥ ತತ್ಪೃಚ್ಛಾಶ್ರಿತಾಯ ಅನಂತನಾಮಕ ಶೇಷಾಯ...॥ ತತ್ಫಣಾಶ್ರಿತಾಯೈ ಪೃಥಿವ್ಯಾಭಿಮಾನಿನ್ಯೈ ಭೂಮ್ಯೈ...॥ ತದುಪರಿ ಕ್ಷೀರಸಾಗರಾಭಿಮಾನಿನೇ ವರುಣಾಯ...॥ ರಮಾರೂಪ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಾಯ...॥ ರಮಾರೂಪಾಯ ಮಹಾದಿವ್ಯರತ್ನಮಂಟಪಾಯ... ॥ ರಮಾರೂಪ ಕಂದನಾಳಸಹಿತ ಪದ್ಮಾಯ...॥ ಪದ್ಮಷಟ್ಕೋಣೇಷು ॥ ದಕ್ಷಿಣಕೋಣೇ ಸೂರ್ಯಾಯ...॥ ವಾಮಕೋಣೇ ಸೋಮಾಯ...॥ಸಮ್ಮುಖೇ ಹುತಾಶನಾಯ...॥

ಶ್ರಿಯೈ...|| ದಕ್ಷಿಣಕೋಣೇ ರಜೋಭಿಮಾನಿನ್ಯೈ ಭೂಮ್ಯೈ...|| ದೇವಸ್ಯಪೃಷ್ಠಕೋಣೇ ಉಪಬರ್ಹಣರೂಪಾಯೈತಮೋ ಭಿಮಾನಿನ್ಯೈ ದುರ್ಗಾಯೈ...|| ಸೋಪಾನಸ್ಥಲೇ ಪೂರ್ವೇ ಆತ್ಮನೇ...|| ದಕ್ಷಿಣೇ ಅಂತರಾತ್ಮನೇ...|| ಪಶ್ಚಿಮೇ ಪರಮಾತ್ಮನೇ...|| ಉತ್ತರೇ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮನೇ... || ಪೂರ್ವಾಧಿಕಮಷ್ಟಪತ್ರೇಷುಛತ್ರಧಾರಿಣ್ಯೈ ವಿಮಲಾಯೈ...|| ಚಾಮರಧಾರಿಣ್ಯೈ ಉತ್ಕರ್ಷಿಣ್ಯೈ...|| ವ್ಯಜನ ಧಾರಿಣ್ಯೈ ಜ್ಞಾನಾಯೈ...|| ದರ್ಪಣಧಾರಿಣ್ಯೈ ಕ್ರಿಯಾಯೈ...|| ಗಾನಕರ್ತ್ರ್ಯೈ ಯೋಗಾಯೈ...|| ನೃತ್ಯಂತ್ಯೈ ಪ್ರಹ್ವ್ಯೈ...|| ವಾದ್ಯಹಸ್ತಾಯೈ ಸತ್ಯಾಯೈ...|| ಸ್ತೋತ್ರಕರ್ತ್ರ್ಯೈ ಈಶಾನಾಯೈ...|| ಏತಾಭಿಃ ಕೃತಸೇವಾಂ ಸಮರ್ಪಯಂತ್ಯೈ ಮಧ್ಯೇ ಅನುಗ್ರಹಾಯೈ ನಮಃ || ಅನುಗ್ರಹಾಖ್ಯಶಕ್ತಿ ಸಹಸ್ರಫಣಾಮಂಡಲಮಂಡಿತಾಯ ತಲ್ಪಾಕಾರಾಯ ಹರೇಃ ಯೋಗಾಸನ ರೂಪಾಯ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ...|| ತದುಪರಿ ರಮಾರೂಪಚಿತ್ರಾ ರೂಪಾಯ... ಸನಾಯ...|| ಸಕೃತ್ ಸಕೃತ್ ಪುಷ್ಪಂ...|| ಸಮರ್ಪ್ಯ "ಆಸನಾದಿಷುಪೀಠಸ್ಥದೇವಾನಾಂ ವಿಷ್ಣುನಾ ಸಹ"ಪೂಜಾಂಕುರ್ಯಾತ್||

ಆವಾಹಿತೋ ಭವ । ಸಂಸ್ಥಾಪಿತೋ ಭವ । ಸನ್ನಿಹಿತೋ ಭವ । ಸನ್ನಿರುದ್ಧೋ ಭವ । ಸಮ್ಮುಖೋ ಭವ । ಅವಕುಂಠಿತೋ ಭವ । ಸುಪ್ರಸನ್ನೋ ಭವ । ವರದೋ ಭವ । ಶಾಂತೋ ಭವ । ಪ್ರಸೀದ ಪ್ರಸೀದ ||

ಸಾನ್ನಿಧ್ಯಂ ಕುರುದೇವೇಶ ಸರ್ವ ಸಂಪತ್ಕರೋ ಭವ ।
ತ್ವಾಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪೂಜಯಾಮ್ಯದ್ಯ ಭೋಗ್ಯೈರರ್ಘ್ಯಾಧಿ
ಭಿಃ ಕ್ರಮಾತ್ ||

ವಿಭೋ ಸಕಲಲೋಕೇಶ ಕೃಷ್ಣ ವಿಷ್ಣೋ ಹರೇ ಪ್ರಭೋ ।
ಯಾಗಾವಸಾನ ಪರ್ಯಂತಂ ಅತ್ರ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಜನಾರ್ಧನ ॥
ಭಕ್ತಸ್ಯ ಮಮ ಪೂಜಾಂ ಚ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ವಿಭೋ ॥
॥ ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇತ್ ॥

ಆವರಣ ಪೂಜಾ

ಮಧ್ಯೇ ಓಂ ಪರಮಪುರುಷಾಯ ನಮಃ ॥ ವಾಮೇ ಓಂ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ನಮಃ ॥ ದಕ್ಷಿಣೇ ಓಂ ಧರಾಯೈ ನಮಃ ॥

ಪೀಠಾದ್ಬಹಿ ಪೂರ್ವಾದಿ ದಿಕ್ಷು – ಓಂ ಕೃದ್ಧೋಲ್ಕಾಯ ನಮಃ ॥ ಓಂ ಮಹೋಲ್ಕಾಯ ನಮಃ ॥ ಓಂ ವೀರೋಲ್ಕಾಯ ನಮಃ ॥ ಓಂ ದ್ಯುಲ್ಕಾಯ ನಮಃ ॥ ಆಗ್ನೇಯಾದಿ ವಿದಿಕ್ಷು- ಓಂ ಸಹಸ್ರೋಲ್ಕಾಯ ನಮಃ ॥ ಇತಿ ಪ್ರಥಮಾವರಣಂ ॥

ತದ್ಬಹಿ ಪೂರ್ವಾದಿ ದಿಕ್ಷು– ಓಂ ವಾಸುದೇವಾಯ ನಮಃ ॥ ಓಂ ಮಾಯಾಯೈ ನಮಃ ॥ ಓಂ ಸಂಕರ್ಷಣಾಯ ನಮಃ ॥ ಓಂ ಜಯಾಯೈ ನಮಃ ॥ ಓಂ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯ ನಮಃ ॥ ಕೃತ್ಯೈ ನಮಃ ॥ ಓಂ ಅನಿರುದ್ಧಾಯ ನಮಃ ॥ ಓಂ ಶಾಂತ್ಯೈ ನಮಃ ॥ ಇತಿ ದ್ವಿತಿಯಾವರಣಂ ॥

ತದ್ಬಹಿಃ ಪೂರ್ವೇ – ಓಂ ಕೇಶವಾಯ ನಮಃ ॥ ಓಂ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ॥ ಆಗ್ನೇಯೇ– ಓಂ ಮಾಧವಾಯ ನಮಃ॥ ದಕ್ಷಿಣೇ – ಓಂ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮಃ ॥ ಓಂ ವಿಷ್ಣವೇ ನಮಃ ॥ ನೈಋತ್ಯೇ – ಓಂ ಮಧುಸೂದನಾಯ ನಮಃ ॥ ಪಶ್ಚಿಮೇ – ಓಂ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾಯ ನಮಃ ॥

ನಮಃ ॥ ವಾಯವ್ಯೇ – ಓಂ ಶ್ರೀಧರಾಯ ನಮಃ ॥ ಉತ್ತರೇ– ಓಂ ಹೃಷಿಕೇಶಾಯ ನಮಃ ॥ ಓಂ ಪದ್ಮನಾಭಾಯ ನಮಃ ॥ ಈಶಾನ್ಯೇ – ಓಂ ದಾಮೋದರಾಯ ನಮಃ ॥ ಇತಿ ತೃತಿಯಾವರಣಂ ॥

ತದ್ಬಹಿಃ ಪೂರ್ವೇ – ಓಂ ಸಂಕರ್ಷಣಾಯ ನಮಃ ॥ ಓಂ ವಾಸುದೇವಾಯ ನಮಃ ॥ ಆಗ್ನೇಯೇ – ಓಂ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯ ನಮಃ ॥ ದಕ್ಷಿಣೇ – ಅನಿರುದ್ಧಾಯ ನಮಃ ॥ ಓಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಾಯ ನಮಃ ॥ ನೈಋತ್ಯೇ – ಓಂ ಅಧೋಕ್ಷಜಾಯ ನಮಃ ॥ ಪಶ್ಚಿಮೇ – ಓಂ ನಾರಸಿಂಹಾಯ ನಮಃ ॥ ಓಂ ಅಚ್ಯುತಾಯ ನಮಃ॥ ವಾಯವ್ಯೇ –ಓಂ ಜನಾರ್ದನಾಯ ನಮಃ ॥ ಉತ್ತರೇ– ಓಂ ಉಪೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ॥ ಓಂ ಹರಯೇ ನಮಃ ॥ ಈಶಾನ್ಯೇ– ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ ॥ ಇತಿ ಚತುರ್ಥಾವರಣಂ ॥

ತದ್ಬಹಿಃ ಪೂರ್ವೇ – ಓಂ ಮತ್ಸ್ಯಾಯ ನಮಃ ॥ ಓಂ ಕೂರ್ಮಾಯ ನಮಃ ॥ ಆಗ್ನೇಯೇ – ವರಾಹಾಯ ನಮಃ ॥ ದಕ್ಷಿಣೇ – ನಾರಸಿಂಹಾಯ ನಮಃ ॥ ಓಂ ವಾಮನಾಯ ನಮಃ ॥ ನೈಋತ್ಯೇ – ಓಂ ಪರಶುರಾಮಾಯ ನಮಃ ॥ ಪಶ್ಚಿಮೇ – ರಾಮಾಯ ನಮಃ ॥ ಓಂ ಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ ॥ ವಾಯವ್ಯೇ – ಓಂ ಬುದ್ಧಾಯ ನಮಃ ॥ ಉತ್ತರೇ – ಓಂ ಕಲ್ಕಿನೇ ನಮಃ ॥ ಓಂ ಅನಂತಾಯ ನಮಃ ॥ ಈಶಾನ್ಯೇ – ಓಂ ವಿಶ್ವರೂಪಾಯ ನಮಃ ॥ ಇತಿ ಪಂಚಮಾವರಣಂ ॥

ತದ್ಬಹಿಃ ಪೂರ್ವಾದಿ ದಿಕ್ಷು – ಓಂ ಅನಂತಾಯ ನಮಃ ॥ ಓಂ [illegible] ನಮಃ ॥ ಓಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ ॥ ಸರಸ್ವತ್ಯೈ

ನಮಃ ॥ ಓಂ ವಾಯವೇ ನಮಃ ॥ ಓಂ ಭಾರತ್ಯೈ ನಮಃ ॥ ಓಂ
ಈಶಾನಾಯ ನಮಃ ॥ ಓಂ ಗಿರಿಜಾಯೈ ನಮಃ ॥ ದೇವಸ್ಯಾಗ್ರೇ
ಓಂ ಗರುಡಾಯ ನಮಃ ॥ ವಾಮೇ–ಓಂ ಸೌಪರ್ಣ್ಯೈ ನಮಃ ॥
ತದ್ಬಹಿಃ ಪೂರ್ವಾದ್ಯಷ್ಟ ದಿಕ್ಷು – ಸುರಾಧಿಪತಯೇ–ಓಂ ಲಾಂ
ಇಂದ್ರಾಯ ಶಚೀಸಹಿತಾಯ ಸಾಯುಧಾಯ ಸವಾಹನಾಯ
ಸಪರಿಗ್ರಹಾಯ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಪಾರ್ಷದಾಯ ನಮಃ ॥

ತೇಜೋಽಧಿಪತಯೇ ಓಂ ರಾಂ ಅಗ್ನಯೇಸ್ವಾಹಾ ಸಹಿತಾಯ
ಸಾಯುಧಾಯ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಪಾರ್ಷದಾಯ ನಮಃ ॥

ಧರ್ಮಾಧಿಪತಯೇ ಓಂ ಯಾಂ ಯಮಾಯ ಶಾಮಳಾಸಹಿತಾಯ
ಸಾಯುಧಾಯ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಪಾರ್ಷದಾಯ ನಮಃ ॥

ರಕ್ಷೋಧಿಪತಯೇ ಓಂ ಕ್ಷಾಂನಿಋತಯೇ ದೀರ್ಘಗ್ರೀವಾಸಹಿತಾಯ
ಸಾಯುಧಾಯ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಪಾರ್ಷದಾಯ ನಮಃ ॥

ಜಲಾಧಿಪತಯೇ ಓಂ ವಾಂ ವರುಣಾಯ ಕಾಲಿಕಾಸಹಿತಾಯ
ಸಾಯುಧಾಯ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಪಾರ್ಷದಾಯ ನಮಃ ॥

ಜ್ಞಾನಾಧಿಪತಯೇ ಓಂ ಯಾಂ ವಾಯವೇ ಮೋಹಿನೀಸಹಿತಾಯ
ಸಾಯುಧಾಯ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಪಾರ್ಷದಾಯ ನಮಃ ॥

ಧನಾಧಿಪತಯೇ ಓಂ ಸಾಂ ಸೋಮಾಯ ರೋಹಿಣೀಸಹಿತಾಯ
ಸಾಯುಧಾಯ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಪಾರ್ಷದಾಯ ನಮಃ ॥

ಭೂತಾಧಿಪತಯೇ ಓಂ ಹಾಂ ರುದ್ರಾಯ ಉಮಾಸಹಿತಾಯ
ಸಾಯುಧಾಯ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಪಾರ್ಷದಾಯ ನಮಃ ॥

ನಿರ್ಋತಿವರುಣಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ–ನಾಗಾಧಿಪತಯೇ
ಓಂ ಅಂ ಶೇಷಾಯ ನಾಗಿನೀಸಹಿತಾಯ
ಸಾಯುಧಾಯ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಪಾರ್ಷದಾಯ ನಮಃ ॥

ಇಂದ್ರೇಶಾನಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ–ಸತ್ಯಲೋಕಾಧಿಪತಯೇ
ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಗಾಯತ್ರೀಸಹಿತಾಯ
ಸಾಯುಧಾಯ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಪಾರ್ಷದಾಯ ನಮಃ ॥

ತನ್ಮಧ್ಯೇ–ಏಕೀಭೂತಸ್ವಾವತಾರಾಯ ಸಸ್ತ್ರೀಕಾಯ ಸಪರಿವಾರಾಯ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ॥ ಸಕೃತ್ಸಕೃಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪ್ಯ ॥ ಧೂಪದೀಪಾದಿಕಂ ಸರ್ವಂ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ವಿಷ್ಣುನಾಶಹ ॥

ದೇಶ ಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ ಶ್ರೀ ಕಾರ್ತಿಕದಾಮೋದರಾತ್ಮಕ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಧಾತ್ರಿ ಹವನಾಂಗ ವಿಹಿತ ಹೋಮಂ ಕರಿಷ್ಯೆ ತದಂಗ ಸ್ಥಂಡಿಲಾದಿ ಸಕಲಂ ಕರ್ಮ ಅಗ್ನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಂ ಕರಿಷ್ಯೆ। ಬಲವರ್ಧನ ನಾಮಾಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಯಾಮಿ ಧಾತ್ರಿ ಹವನ ಹೋಮ ದೇವತಾ ಪರಿಗ್ರಹಾರ್ಥಂ ಅನ್ವಾಧಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೆ ಅಸ್ಮಿನ್ ಅನ್ವಾಹಿಕ ಅಗ್ನೌ ಅಗ್ನೇಃ ಷೋಡಶ ಸಂಸ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವ್ಯಸ್ತ ಸಮಸ್ತ ವ್ಯಾಹೃತಿಭಿಃ ಅನಿರುದ್ಧಾದಿ ದೇವತಾಃ ಸಕೃತ್ ಪ್ರಜಾಪತಿ ಗಂ ವಾಸುದೇವಂ ಚಾಜ್ಯೇನ ತಥಾಚ ಅಗ್ನೇರ್ವೈಷ್ಣವತ್ವ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಮೂಲಮಂತ್ರಂ ನಾರಾಯಣಂ ಅಷ್ಟವಾರಂ ಪುರುಷಸೂಕ್ತೇನ ಮಹಾ ಪುರುಷಂ ಷೋಡಶವಾರಂ ಷಡಕ್ಷರ ಮಂತ್ರೇಣ ವಿಷ್ಣುಃ ಷಡ್ವಾರಂ ವಾಸುದೇವ ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರೇಣಂ ವಾಸುದೇವಂ ದ್ವಾದಶ ವಾರಂ ಇತಿ ವೈಷ್ಣವ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥ ಆಜ್ಯದ್ರವ್ಯೇಣ ಪುನರಪ್ರಧಾನಂ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹ ನಾಮಕಂ ಧಾತ್ರ್ಯಾದಿ ಏಕವಿಂಶತಿ ಪ್ರಧಾನ ದೇವತಾ ಗುಡಪಾನ್ನ ದ್ರವ್ಯೇಣ ಓಂ ನಾರಾಯಣ ಗಾಯತ್ರ್ಯಾ ಅಷ್ಟವಾರಂ ತೈರೇವ ದ್ರವ್ಯೇಣ ನಾರಾಯಣಾಯ ವಿದ್ಮಹೇ । ವಾಸುದೇವಾಯ ಧೀಮಹಿ । ತನ್ನೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್.

ದಯಾತ್ ॥ ಇತಿ ಸಂಸೃಷ್ಟಮಿತಿ ನರಸಿಂಹ ನಾಯಕ ದಾಮೋದರಂ ಅಷ್ಟವಿಂಶತಿ ಸಂಖ್ಯಾಕ ತವರೇವ ದ್ರವ್ಯೈಃ ಯುಷಭಂ...... ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ದಾಮೋದರಂ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತಿ ಸಂಖ್ಯಾತ ಸಂಖ್ಯಾಕ ತವ ರೇವ ದ್ರವ್ಯೈಃ ಸರ್ವತೋಭದ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಮಂಡಲ ದೇವತಾ ಏಕೈ-ಕಯಾ ಆಜ್ಯಾಹುತಿಹೋಷ್ಯೇ । ಪೂರ್ಣಾಹುತಿ ಸಹಿತಂ ಶಿಷ್ಟಕೃತಾದಿ ಹೋಮಶೇಷಂ ।

ಶ್ರೇಯೋದಾನಂ ಶ್ರೇಯೋಗ್ರಹಣಂ ಅಭಿಷೇಕಾನಂತರಂ ಅಗ್ನಿಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ಧಾತ್ರಿ ವೃಕ್ಷಸ್ಯ ಪರಿತಃ ಅಷ್ಟದಿಕ್ಷು ಬಲಿಂ ಸಮರ್ಪ್ಯ ಸೂತ್ರಯೇಷ್ಟನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಧಾತ್ರಿ ತುಲಸೀ ಪೂಜನಂ ಮಂಗಲಾ ರತಿ ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಂ ಪ್ರಾರ್ಥನಂ ಚ ಕಾರಯೇತ್ । ತದನಂತರೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸುವಾಸಿನೀಭಿಃ ಭೋಜನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥

ಅಥ ಧಾತ್ರಿ ವೃಕ್ಷಸ್ಯ ಪರಿತಃ

ಅಷ್ಟದಿಕ್ಷು-- ಗುಡಸೂಪಾನ್ನದ್ರವ್ಯೇಣ ಬಲಿದಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ। ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ - ಅಷ್ಟದಿಕ್ಷು ಬಲಿಂ ದತ್ವಾ ನೀರಾಜನಂ ಕುರ್ಯಾತ್।

ಅಥ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂತ್ರಾಃ

ದೇವಿಧಾತ್ರಿ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಗೃಹಾಣ ಬಲಿಮುತ್ತಮಂ।ಮಿಶ್ರಿತಂ ಗುಡಸೂಪಾಭ್ಯಾಂ ಸರ್ವಮಂಗಲದಾಯಿನೀಂ ॥೧॥ ಪುತ್ರಾನ್ ದೇಹಿ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೇ ಯಶೋ ದೇಹಿ ನಿರಂತರಂ । ಪ್ರಜ್ಞಾಂ ಮೇಧಾಂ ಚ ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತಿಂ ಚ ದೇಹಿಮೇ ॥೨॥ ನಿರೋಗಂ ಕುರು ಮಾಂ ನಿತ್ಯಂ ನಿಷ್ಪಾಪಂ ಕುರು ಸರ್ವದಾ । ಸರ್ವಜ್ಞಂ ಕುರು ಮಾಂ ದೇವಿ ಧನವಂತಂ ತಥಾ ಕುರು ॥೩॥ ಇತಿ [illegible]

ಪ್ರಾಗಾದಿ ಪ್ರಕ್ಷಿಪಾದ್ಬಲಿಂ । ಬಲಿಪ್ರದಾನ ಕಾಲೇಷು ಯೇ ಕುರ್ವಂತಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ । ತೇ ಯಾಂತಿ ವಿಷ್ಣು ಸಾಯುಜ್ಯಂ ಪಿತೃಭಿಃ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮೇವ ಚ ॥೪॥

ತತಃ ಸೂತ್ರ ವೇಷ್ಟನಂ

ದ್ವಿಗುಣ ಸೂತ್ರೇಣ ಧಾತ್ರಿಂ ತ್ರಿರ್ವೇಷ್ಟಿತಂ ಕೃತ್ವಾ ……
ದಾಮೋದರ ನಿವಾಸಾಯೈ ಧಾತ್ರಿ ದೇವ್ಯೈ ನಮೋಸ್ತುತೇ ।
ಸೂತ್ರೇಣಾನೇನ ಬಧ್ನಾಮಿ ಸರ್ವದೇವ ನಿವಾಸಿನೀ ॥ ಇತಿ ದ್ವಿಗುಣ ಸೂತ್ರೇಣ ಧಾತ್ರ್ಯಂ ತ್ರಿವೇಷ್ಟಿತಂ ಕೃತ್ವಾ……ತತಃ ತನ್ಮೂಲೇ ಸರ್ವೈಃ ಜಲಮಿಶ್ರಿತಂ ಗೋಕ್ಷೀರೇಣ ಸವ್ಯೇನ ಏಕವಾರಂ ತರ್ಪಣಂ ಕಾರ್ಯಂ ।

ಅಥ ಮಂತ್ರಃ

ಪಿತಾ ಪಿತಾಮಹಾಸ್ಯಾನ್ಯೇ ಅಪುತ್ರಾಃ ಯೇಚ ಗೋತ್ರಣಃ ।
ವೃಕ್ಷಯೋನಿಂ ಗತಾಯೇಚ ನೀಚಕೀಟತ್ವ ಮಾಗತಾಃ ॥ ತಿರ್ಯಗ್ಯೋನಿ ಗತಾಯೇಚ ಯೇಚ ನೀಚತ್ವಮಾಗತಾಃ ॥ ರೌರವೇ ನರಕೇ ಘೋರೇ ಮಹಾರೌರವ ಸಂಜ್ಞಕೇ ।

ತೇ ಗೃಹ್ಣಂತು ಮಯಾದತ್ತಂ ಧಾತ್ರಿ ಮೂಲೇಕ್ಷಿಪಂ ತ್ರಯಃ ॥ ಆ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತಂಬ ಪರ್ಯಂತ ದೇವರ್ಷಿ ಪಿತೃಮಾನವಾಃ
ಆಬ್ರಹ್ಮ ಭುವನಾಲ್ಲೋಕಾನ್ ಇದಮಸ್ತು ಶುಭೋದಕಂ ।

ಇತ್ಯರ್ಘ್ಯಂ ದದ್ಯಾತ್

ಧಾತ್ರ್ಯಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀರಾಧಾಕಾರ್ತಿಕ ದಾಮೋದರಾತ್ಮಕ
ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನರಸಿಂಹಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಪ್ರೀತೋ ಭವತು
ಮಧ್ವಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥

—: ಇತಿ ಧಾತ್ರಿ ಹವನಂ ಸಮಾಪ್ತಂ :—

ಅಥ ಸಮುದ್ರಸೂಕ್ತಮ್

ಸಮುದ್ರಾದೂರ್ಮಿರ್ಮಧುಮಾಂ ಉದಾರ ದುಪಾಂಶುನಾ
ಸಮ ಮೃತತ್ವಮಾನಟ್ । ಘೃತಸ್ಯ ನಾಮ ಗುಹ್ಯಂ ಯದಸ್ತಿ ಜಿಹ್ವಾ
ದೇವಾನಾಮಮೃತಸ್ಯ ನಾಭಿಃ ॥ ವಯಂ ನಾಮ ಪ್ರಬ್ರವಾಮಾ ಘೃತ
ಸ್ಯಾಸ್ಮಿನ್ ಯಜ್ಞೇ ಧಾರಯಾ ಮಾನಸೋಭಿಃ । ಉಪಬ್ರಹ್ಮಾ ಶೃಣ-
ವಚ್ಛಸ್ಯಮಾನಂ ಚತುಃಶೃಂಗೋವಮೀದ್ಗೌರ ಏತತ್ ॥ ಚತ್ವಾರಿ
ಶೃಂಗಾ ತ್ರಯೋ ಅಸ್ಯಪಾದಾ ದ್ವೇಶೀರ್ಷೇ ಸಪ್ತಸ್ತಾಸೋ ಅಸ್ಯ ।
ತ್ರಿಧಾ ಬದ್ಧೋ ವೃಷಭೋ ರೋರವೀತಿ ಮಹೋ ದೇವೋ
ಮರ್ತ್ಯಾಂ ಆವಿವೇಶ ॥ ತ್ರಿಧಾಹಿತಂ ಪಣಿಭಿರ್ಗುಹ್ಯಮಾನಂ ಗವಿದೇ-
ವಾಸೋ ಘೃತಮನ್ವವಿಂದನ್ । ಇಂದ್ರ ಏಕಂ ಸೂರ್ಯ ಏಕಂ
ಜಜಾನ ವೇನಾದೇಕಂ ಸ್ವಧಯಾ ನಿಷ್ಟತಕ್ಷುಃ ॥ ಏತಾ ಅರ್ಷಂತಿ

ಹೃದ್ಯಾತ್ಸಮುದ್ರಾಚ್ಛತ ವ್ರಜಾರಿಪುಣಾನಾವ ಚಕ್ಷೇ । ಘೃತಸ್ಯ ಧಾರಾ
ಅಭಿಚಾಕಶೀಮಿ ಹಿರಣ್ಯಯೋ ವೇತಸೋ ಮಧ್ಯ ಆಸಾಂ ॥೧॥
ಸಮ್ಯಕ್ ಸ್ರವಂತೀ ಸರಿ ತೋನಧೇನಾ ಅಂತರ್ಹೃದಾ ಮನಸಾ
ಪೂಯಮಾನಾಃ । ಏತೇ ಅರ್ಷಂತ್ಯೂರ್ಮಯೋ ಘೃತಸ್ಯಮೃಗಾ ಇವ
ಕ್ಷಿಪಣೋ ರೀಷಮಾಣಾಃ ॥ ಸಿಂಧೋರಿವಪ್ರಾಧ್ವನೇಶೂಘನಾಸೋ
ವಾತಪ್ರಮಿಯಃ ಪತಯಂತಿ ಯಹ್ವಾ । ಘೃತಸ್ಯ ಧಾರಾ ಅರುಷೋ.
ನವಾಜೀ ಕಾಷ್ಠಾ ಭಿಂದನ್ನೂರ್ಮಿಭಿ ಪಿನ್ವಮಾನಾಃ ॥ ಅಭಿಪ್ರವಂತ
ಸಮನೇ ವಯೋಷಾ ಕಲ್ಯಾಣ್ಯಾ ೧ ಸ್ಮಯಮಾನಾಸೋ ಅಗ್ನಿಂ ॥
ಘೃತಸ್ಯಧಾರಾ ಸಮಿಧೋ ನ ಸಂತತಾಜುಷಾಣೋ ಹರ್ಯತಿ ಜಾತ.
ವೇದಾಃ ॥ ಕನ್ಯಾ ಇವ ವಹತು ಮೇ ತವಾ ಉ ಅಂಜ್ಯಂ ಜಾನಾ
ಅಭಿಚಾಕಶೀಮಿ । ಯತ್ರ ಸೋಮಃ ಸೂಯತೇ ಯತ್ರ ಯಜ್ಞೋ

ಘೃತಸ್ಯಧಾರಾ ಅಭಿತತ್ಪವಂತೇ ॥ ಅಭ್ಯರ್ಷತಸುಷ್ಟುತಿಂಗವ್ಯ ಮಾಜಿ
ಮಸ್ಮಾಸುಭದ್ರಾ ದ್ರವಿಣಾನಿ ಧತ್ತ । ಇಮಂ ಯಜ್ಞಂ ನಯತ ದೇವ
ತಾನೋ ಘೃತಸ್ಯ ಧಾರಾ ಮಧು ಮತ್ಪವಂತೇ॥ ಧಾಮಂತೇ ವಿಶ್ವಂ
ಭುವನಮಧಿಶ್ರಿತಮಂತಃ ಸಮುದ್ರೇ ಹೃದ್ಯಂತರಾಯುಷಿ। ಅಪಾ-
ಮನೀಕೇ ಸಮಿಥೇಯ ಆಭೃತಸ್ತಮಶ್ಯಾಮ ಮಧುಮಂತಂತ
ಊರ್ಮಿಂ ॥೨॥

ಸಮಾಪ್ತಿ

ಜಯ ಗೋಪೀಕುಚ ಕುಂಕು ಮಾಂಕಿತಾಂಗ || ಪಾಂಚಾಲೀಪರಿ ಪಾಲನ ಜಯ ಭೋ ಜಯ ಗೋಪೀಜನ ರಂಜನ ಜಯ ಭೋ||೯|| ಜಯ ರಾಸೋತ್ಸವರತಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಸತತ ಸುಖಾರ್ಣವ ಜಯ ಕಂಜಾಕ್ಷ || ಜಯ ಜನನೀಕರ ಪಾಶ ಸುಬದ್ಧ ಹರಣಾನ್ನವ ನೀತಸ್ಮ ಸುರೇಶ ||೧೦|| ಬಾಲಕ್ರೀಡನ ಪರ ಜಯ ಭೋ ತ್ವಂ ಮುನಿವರ ವಂದಿತ ಪಾದ ಪದ್ಮೇಶ || ಕಾಲಿಯ ಫಣಿಫಣ ಮರ್ದನ ಜಯ ಭೋ ದ್ವಿಜಪತ್ನ್ಯರ್ಪಿತಮುಕ್ತ ವಿಭೋSನ್ನಂ ||೧೧|| ಕ್ಷೀರಾಂಬುಧಿ ಕೃತ ನಿಲಯನ ದೇವ ವರದ ಮಹಾಬಲ ಜಯ ಜಯ ಕಾಂತ || ದುರ್ಜನ ಮೋಹಕ ಬುದ್ಧಸ್ವರೂಪ ಸಜ್ಜನ ಬೋಧಕ ಕಲ್ಕಿಸ್ವರೂಪ ||೧೨|| ಜಯ ಯುಗಕೃತದುರ್ಜನ ವಿಧ್ವಂಸಿನ್ ಜಯ ಜಯ ಭೋ ಜಯ ವಿಶ್ವಾತ್ಮನ್ | ಇತಿ ಮಂತ್ರಂ ಪಠನ್ನೇವ ಕುರ್ಯಾನ್ನೀರಾಜನಂ ಬುಧಃ ||೧೩|| ಘಟಿಕಾದ್ವಯ ಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಸ್ನಾನಂ ಕುರ್ಯಾದ್ಯಥಾವಿಧಿ || ಅನ್ಯಥಾ ನರಕಂ ಯಾತಿ ಯಾವದಿಂದ್ರಾಶ್ಚತುರ್ದಶ||೧೪|| ಕಾಯೇನ ವಾಚಾ ಮನಸೇಂದ್ರಿಯೈರ್ವಾ ಬುಧ್ಯಾತ್ಮನಾ ವಾನುಸೃತಃ ಸ್ವಭಾವಂ | ಕರೋಮಿ ಯದ್ಯತ್ಸಕಲಂ ಪರಸ್ಮೈನಾರಾಯಣೇತಿ ಸಮರ್ಪಯೇ ತತ್ || ಇತಿ ಪಂಚರಾತ್ರಾಗಮೇ ಹಂಸಬ್ರಹ್ಮ ಸಂವಾದೇ ದಾಮೋದರಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ||

ಶಾಂತಿಪದ್ಧತೇಃ ಅನುಕ್ರಮಣಿಕಾ

ಸಂಖ್ಯಾ	ವಿಷಯ	ಪುಟ
೧	ವಲ್ಮೀಕೋತ್ಪತ್ತಿಶಾಂತಿಃ	1
೨	ವಲ್ಮೀಕೋತ್ಪತ್ತಿಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ	3
೩	ವಿಸ್ತೃತವಲ್ಮೀಕಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ	3
೪	ವಿದ್ಯುತ್ಪಾತಶಾಂತಿಃ	4
೫	ವಿದ್ಯುತ್ಪಾತ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ	5
	ವಿಸರಗಂಡಶಾಂತಿಃ	6
೬	ವಿಸರಗಂಡಶಾಂತಿಪ್ರಯೋಗಃ	6
೭	ಮಧುಶಾಂತಿಃ	7
೮	ಮಧುಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗ	8
೯	ಕದಲೀಶಾಂತಿಃ	8
೧೦	ಕದಲೀಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ	9
೧೧	ದಕ್ಷಿಣ ಮುಖ ಕದಲೀಶಾಂತಿಃ	10
೧೨	ದಕ್ಷಿಣ ಮುಖ ಕದಲೀ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ	10
೧೩	ದುಸ್ಸ್ವಪ್ನದರ್ಶನ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ	11
೧೪	ಜ್ವರಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ	12
೧೫	ಯಕ್ಷ್ಮಶಾಂತಿಃ	13
೧೬	ಯಕ್ಷ್ಮಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ	14
೧೭	ಕೇಶನಾಶಶಾಂತಿಃ	14
೧೮	ಗೃಹಾದೌ ಕೂಮದರ್ಶನ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ	16
೧೯	ಶಿಶೋರ್ನಾಳವೇಷ್ಟನ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ	19
೨೦	ಮಂಡೂಕ ಶಾಂತಿಪ್ರಯೋಗಃ	20
೨೧	ಕಾಕಾದ್ಯಾರೋಹಣ ಶಾಂತಿಃ	22
೨೨	ಕಾಕಾದ್ಯಾರೋಹಣಾದಿ ಶಿವಾರುತಾದಿ ಪ್ರಯೋಗಃ	22
೨೩	ದಿವಾಭೀತಿ ಪ್ರವೇಶಶಾಂತಿಃ	23

೨೪ ದಿವಾಭೀತಿ ಪ್ರವೇಶ ಪ್ರಯೋಗ 23
೨೫ ವಲ್ಮೀಕನೀಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ 23
೨೬ ಅಜಗರ ಪ್ರವೇಶಶಾಂತಿಃ 24
೨೭ ಅಜಗರ ಪ್ರವೇಶಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ 25
೨೮ ಅನಡ್ವಶಾಂತಿಃ 25
೨೯ ಅನಡುತ್ ಶಾಂತಿ ಪ್ರ 26
೩೦ ಗೌಳ್ಯಾದಿಪತನಾದಿ. ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗ 26
೩೧ ಅಜಾರೋಹಣ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗ 27
೩೨ ಗರುಡಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ 28
೩೩ ಕಾಕವಿಷ್ಠಾಪತನಶಾಂತಿಃ 29
೩೪ ಕಾಕವಿಷ್ಠಾಪತನ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ 30
೩೫ ಗೋಧಾಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ 30
೩೬ ಸರ್ಪಾರಿಷ್ಟ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ 31
೩೭ ಸರ್ವರೋಗ ಶಾಂತಿಃ 33
೩೮ ಸರ್ವರೋಗಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ 34
೩೯ ಗ್ರಾಮಶಾಂತಿಃ 34
೪೦ ವಿಟತ್ಪ್ರೋತ್ಪಾತಶಾಂತಿಃ 36
೪೧ ವರ್ಜನ್ಯಶಾಂತಿಕಲ್ಪಃ 36
೪೨ ವರ್ಜನ್ಯಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ 39
೪೩ ಶೌನಕೀಯ ಗ್ರಹಶಾಂತಿಃ 43
೪೪ ಗೋತ್ರಾದಿ 43
೪೫ ಗ್ರಹಪೀಡಯಾನಷ್ಟಾಃ 44
೪೬ ಗ್ರಹಾಗ್ನಯಃ 44
೪೭ ಹೋಮದಿಶಃಫಲಂಚ 45
೪೮ ಮಂಡಲಾನಿ 45
೪೯ ಗ್ರಹಸ್ಥಾನಾನಿ 45
೫೦ ದೇವಾ 46
೫೧ ಗ್ರಹಮುಖಾನಿ ವರ್ಣಾಶ್ಚ 46

೫೨ ಸುಸಮಿತ್ಫಲಿಂ 46
೫೩ ದುಃಸಮಿತ್ಫಲಿಂ 47
೫೪ ಹೋಮದೇಶಾದಿಃ 47
೫೫ ಗ್ರಹಮೂರ್ತಿ ಧ್ಯಾನಂ 47
೫೬ ಧ್ಯಾನಾವಾಹನೇ 48
೫೭ ಗ್ರಹಚಂದನಂ 49
೫೮ ಗ್ರಹಪುಷ್ಪಾಣಿ 49
೫೯ ಗ್ರಹಧೂಪಾಃ 50
೬೦ ನೈವೇದ್ಯಂ 50
೬೧ ದಾನಾನಿ 50
೬೨ ಸೂರ್ಯಶಾಂತಿಃ 50
೬೩ ಸೂರ್ಯಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ 52
೬೪ ಚಂದ್ರಶಾಂತಿಃ 52
೬೫ ಹೋಮಃ 54
೬೬ ಭೌಮಶಾಂತಿಃ 55
೬೭ ಬುಧಶಾಂತಿಃ 58
೬೮ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಶಾಂತಿಃ 61
೬೯ ಶುಕ್ರಶಾಂತಿಃ 62
೭೦ ಶನಿಶಾಂತಿಃ 62
೭೧ ರಾಹುಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ 63
೭೨ ಕೇತುಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ 64
೭೩ ರಾಹುಪ್ರೀತಿ ಕರಸೀಸದಾನಂ 65
೭೪ ಅಪಮೃತ್ಯು ಜಯಹೋಮಃ 66

ಶಾಂತಿಪದ್ಧತಿಃ

ಶ್ರೀಗುರುಭ್ಯೋನಮಃ

ಉತ್ಪಾತ ನಿಮಿತ್ತ ಶಾಂತಯಃ

೧. ವಲ್ಮೀಕೋತ್ಪತ್ತಿಶಾಂತಿಃ

ಶೌನಕೋಹಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವಲ್ಮೀಕೋತ್ಪತ್ತಿ ಲಕ್ಷಣಂ । ಬ್ರಹ್ಮಶ್ರಿಯಾ ಮನರ್ಥಃ ಸ್ಯಾದೈಂದ್ರೇ ಶೋಕಭಯಂ ಭವೇತ್ । ಆಗ್ನೇಯೇಮೃತ್ಯು ಮಾಪ್ನೋತಿ ಯಾಮ್ಯೇನಚಸು ಪೂಜನಂ। ನೈರ್ಋತ್ಯಾಂಗೃಹನಾಶಃ ಸ್ಯಾದ್ವಾರುಣೇಶ್ರಿಯಮಾವಹೇತ್ । ವಾಯುವ್ಯೇಜ್ವರ ಮಾಯಾತಿ ಸೌಮ್ಯೇಚ ಸ್ಥಾನನಾಶನಂ । ಈಶಾನ್ಯೇತ್ವರ್ಥಲಾಭಃ ಸ್ಯಾತ್ಪಾಕಸ್ಥಾನೇರ್ಥನಾಶನಂ। ಸೌವೀರಭಾಂಡೇ ಸ್ತ್ರೀನಾಶಃ ಶಯನೇಸ್ವಾಮಿನಾಶನಂ। ಭೂನಾಶೋ ಜಲಭಾಂಡೇಚ ಅನ್ನಭಾಂಡೇಧನಕ್ಷಯಃ। ತೈಲಾಜ್ಯಭಾಂಡೇ ಗೋಷ್ಠೇಚ ಗೋಹಾನಿಃ ಸುಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ । ದೇವಾಲಯೇ ರಾಜನಾಶೋ ಗ್ರಾಮನಾಶಃ ಸಭಾಸ್ಥಲೇ । ಚತುಷ್ಪಥೇಚ ಸ್ತ್ರೀದ್ವಾರೇ ಗ್ರಾಮ ದ್ವಾರೇ ತಥಾತ್ರಿಷು । ಗೋನಾಶೋಭವತಿ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ತದ್ಗ್ರಾಮಸ್ಯನಸಂಶಯಃ । ಮಧ್ಯಾದಿ ದಶದಿಕ್ಷುಸ್ಯಾದನ್ಯ ಸ್ಥಾನೇಷು ಚಕ್ರಮಾತ್। ಏತೇಷಾಂ ಶಮನಾರ್ಥಾಯ ಹೋಮಂಕುರ್ಯಾದ್ಯಥಾಕ್ರಮಂ । ಆಹೂಯ ವಿಪ್ರಾನ್ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ವಾಚಯೇದಿಹ । ಆಚಾರ್ಯಂ ವರಯೇದಾದೌ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಋತ್ವಿಜಂ ತಥಾ । ಪೂಜಾವಿಧಾನಂ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಂ ತದತ್ರಾಪಿ ವಿಧೀಯತೇ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಸಹಿತಾಚಾರ್ಯೋ ಹೋಮಂ ಕುರ್ಯಾದ್ಯಥಾ ವಿಧಿ । ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತಂ ವಾಪಿ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತಿಮೇವ ವಾ । ಸಮಿದಾಜ್ಯ ಚರುದ್ರವ್ಯೈಃ ಸರ್ವಸ್ಥಾನೇಷು ಹೋಮಯೇತ್ । ಪಾಲಾಶೀಯೈಃ ಸಮಿದ್ಭಿಶ್ಚ ಯತ ಇಂದ್ರೇತಿ ಮಧ್ಯಕೇ । ಖಾದಿರೈಃ ಪೂರ್ವದಿಗ್ಭಾಗೇ ಸದಸಸ್ಪತಿಮಿತ್ಯೃಚಾ । ಔದುಂಬರೀಭಿರಾಗ್ನೇಯೇ

ಅಯಮಿಹಪ್ರಥಮಸ್ತಥಾ । ತ್ರ್ಯಂಬಕೇತಿಚ ಮಂತ್ರೇಣ ಅರ್ಕೈರ್ಯಾಮ್ಯಾಂಶಕೇಹುನೇತ್ । ಪ್ರಜಾಪತೇನ ಜುಹುಯಾತ್ ಅಪಾಮಾರ್ಗಂತು ನೈರ್ಋತೇ । ದೂರ್ವಾಭಿಃ ಪಶ್ಚಿಮೇ ದೇಶೇ ಗಣಾನಾಂ ತ್ವೇತಿಮಂತ್ರತಃ । ವೈಕಂಕತೀಭಿರ್ವಾಯವ್ಯೇ ಸಪ್ತತೇ ಅಗ್ನಿಮಿತ್ಯೈಚಾ । ನ್ಯಗ್ರೋಧೇನೋತ್ತರೇ ತದ್ವದಾಪ್ಯಾಯಸ್ವೇತ್ಯೈಚಾಹುನೇತ್ । ಶಮೀಸಮಿದ್ಭಿರೀಶಾನ್ಯೇ ತಮೀಶಾನ ಮಿತಿ ಕ್ರಮಾತ್ । ಜಾತವೇದಸ ಮಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಜಲಭಾಂಡೇತು ಬಿಲ್ವಕೇ । ತಿಲೈಶ್ಚ ಶಯನಸ್ಥಾನೇ ಮಹಾವ್ಯಾಹೃತಿಭಿರ್ಹುನೇತ್। ಸೌವೀರಭಾಂಡೇ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥೈಃ ಸಪ್ತವ್ಯಾಹೃತಿಭಿಃ ಕ್ರಮಾತ್ । ಅನ್ನ ಭಾಂಡೇಚ ದೂರ್ವಾಭಿಃ ನವೋನವ ಇತಿ ಕ್ರಮಾತ್ । ಪಾಯಸೇನ ಚ ಗೋಷ್ಠೇತು ಆಗಾವ ಇತಿ ಮಂತ್ರತಃ। ದೇವಾಲಯ ಪ್ರದೇಶೇಷು ಅತೋದೇವೇತಿ ಪಿಪ್ಪಲೈಃ । ಸರ್ಪಿಷಾಚಸಭಾಸ್ಥಾನೇ ಸನಃ ಪಿತೇತಿ ಮಂತ್ರತಃ । ಪುರದ್ವಾರೇ ಚ ಚರುಣಾ ತಚ್ಛಂಯೋರಾವೃಣೀಮಹೇ। ಸ್ತ್ರೀದ್ವಾರೇ ಚತಿಲೈಸ್ತದ್ವತ್ ಶನ್ನೋದೇವೀತಿಮಂತ್ರತಃ॥ ತತ್ಸಂಖ್ಯಯಾ ಚರೋರ್ಹೋಮಃ ಆಜ್ಯಹೋಮಸ್ತಥೈವಚ । ತತಃ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾರಭ್ಯ ಹೋಮ ಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ । ಶಾಂತಿ ಕುಂಭಸ್ಥತೋಯೇನ ಪೂರ್ವವಚ್ಚಾಭಿಷೇಚಯೇತ್ । ಗಂಧಾಕ್ಷತಾದ್ಯೈಃ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಆಚಾರ್ಯಾದೀಂಸ್ತತಃ ಕ್ರಮಾತ್ । ಆಚಾರ್ಯಾಯ ಚ ಗಾಂದದ್ಯಾತ್ ಸುಶೀಲಾಂ ಚ ಪಯಸ್ವಿನೀಂ । ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಭ್ಯೋಽನ್ಯವಿಪ್ರೇಭ್ಯೋ ಹೇಮವಿತ್ತಾನುಸಾರತಃ । ಪೂಜಾ ವಿಧಾನಂ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಂ ತದ್ವದತ್ರಾಪಿ ಕಾರಯೇತ್ । ಪ್ರತಿಮಾಂ ವಸ್ತ್ರಯುಗ್ಮಂಚ ಶಂಭುಂ ತತ್ರಾಪಿ ಪೂರ್ವತಃ । ಯದ್ಯದುತ್ಪಾತ ಶಾಂತ್ಯುಕ್ತಂ ತತ್ತತ್ಸರ್ವಮಿಹಾಪಿ ಚ । ಏವಮುಕ್ತ ಪ್ರಕಾರೇಣ ಶಾಂತಿಂ ಯಃ ಕುರುತೇ ದ್ವಿಜಃ । ತಸ್ಯೋತ್ಪಾತಫಲಂ ನಾಸ್ತಿ ಸಜೀವೇಚ್ಛರದಾಂಶತಂ ।

ಇತಿ ಶೌನಕೀಯೇ ವಲ್ಮೀಕೋತ್ಪತ್ತಿಶಾಂತಿಃ

೨. ವಲ್ಮೀಕೋತ್ಪತ್ತಿ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಗೃಹಗ್ರಾಮಾದೌ ವಲ್ಮೀಕೋತ್ಪತ್ತೌ ತತ್ಸ್ಥಾನಂ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯತಃ ದೋಷಸಂಭವಾತ್ ಪೂರ್ವತ್ರೋಕ್ತ ದೇವತಾಂ ನಿರ್ಧಾರ್ಯ ತತ್ಪ್ರತಿಮಾಂ ಸುವರ್ಣಾದಿನಾ ನಿರ್ಮಾಯ ಮಂಡಲೇ ಕಲಶಾದೌ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ತನ್ಮಂತ್ರಾದಿನಾ ಅಭಿಮಂತ್ರ್ಯ ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಅನ್ವಾಧಾನಂ । ತದುಕ್ತಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮುಕ್ತ ತತ್ತದ್ದ್ರವ್ಯೇಣ ಸಮಿಚ್ಚರುಘೃತೈಃ 108 ವಾರಂ ತನ್ಮಂತ್ರೇಣ ದ್ವಿತ್ರಿ ಸ್ಥಾನೇಷು ಉತ್ಪತ್ತೌ ದ್ವಿತ್ರ ದೇವತಾಃ ತತ್ತದುಕ್ತ ದ್ರವ್ಯೈಃ 108 ವಾರಂ ಶೇಷೇಣಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ. ಹೋಮಂಸಮಾಪ್ಯ ಕಲಶಾಭಿಷೇಕಃ. ಗೋಪ್ರತಿಮಾ ಕಲಶಾದಿದಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನ ದಕ್ಷಿಣಾದಿ । ಆಶೀರ್ವಾದಃ। ತದಾಶುಭಂ ಭವತಿ ।

ಇತಿ ವಲ್ಮೀಕೋತ್ಪತ್ತಿ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ ।

೩. ವಿಸ್ತೃತ ವಲ್ಮೀಕ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ ।

ವಲ್ಮೀಕ ಸಮೀಪಸ್ಥಲೇ ಚತುರಶ್ರಮುಪಲಿಪ್ಯ ಪದ್ಮಾದೌ ಧಾನ್ಯ ರಾಶೌ ಮಧ್ಯಕುಂಭೇ ಇಮಂಮೇ ಗಂಗೇ ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಪುಣ್ಯ ಜಲಮಾಪೂರ್ಯ ಪಂಚತ್ವಗಾದೀನ್ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪರಿತಃ ಚತುಃಕುಂಭಾನ್ನಿಧಾಯ ಸಂಪೂರ್ಯ ಮಧ್ಯೇ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುರುದ್ರಪ್ರತಿಮಾಃ ಪರಿತಃ ಲೋಕಪಾಲಪ್ರತಿಮಾಃ ಮಂತ್ರೈಃ ಸಂಪೂಜ್ಯ ವೇದಾದಿ ಪಂಚಶಾಂತಿಂ ಶ್ರೀಪುರುಷಸೂಕ್ತಾದೀನ್ ಗಾಯತ್ರ್ಯಾದೀನ್ ಶತಸಂಖ್ಯಯಾ ಜಪ್ತ್ವಾ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಹೋಮಃ । ಅತ್ರಪ್ರಧಾನಂ. ಪ್ರತಾಃ ಅಪಃ ಶನ್ನೋದೇವೀತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಶಮೀಸಮಿದ್ಭಿಃ 108 ವಾರಂ. ಅಗ್ನಿಂ ಅಗ್ನಿರ್ಮೂರ್ಧೇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಖಾದಿರ ಸಮಿದ್ಭಿಃ 108, ಮೃತ್ಯುಂ ಅಪೈತು ಮೃತ್ಯುರಿತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ದೂರ್ವಾದ್ರವ್ಯೇಣ. 108. ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಬ್ರಹ್ಮಜಜ್ಞಾನಮಿತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಅಶ್ವತ್ಥ ಸಮಿದ್ಭಿಃ108, ಹರಿಂ ಹರಿಂ ಹರಂ

ತಮಿತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ವೈಕಂಕತ (ಅಶ್ವತ್ಥ) ಸಮಿದ್ಭಿಃ 108 ಮೃತ್ಯುಂ ಪರಂಮೃತ್ಯೋ ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಗೂಳೂಚೀ (ಅಮೃತ) ಸಮಿದ್ಭಿಃ 108, ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಪ್ರಜಾಪತೇ ನತ್ವದಿತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಬಿಲ್ವಸಮಿದ್ಭಿಃ 108, ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ತನ್ಮಂತ್ರೇಣ ತಿಲದ್ರವ್ಯೇಣ 108, ಮಧುವಾತಾ ಇತಿಮಂತ್ರೇಣ ವಿಷ್ಣುಂ (ವಿಶ್ವಾನ್ ದೇವಾನ್) ಮಧುದ್ರವ್ಯೇಣ 108, ದುರ್ಗಾಂ ಜಾತವೇದಸೇ ಮಂತ್ರೇಣ ಪಾಯಸ ದ್ರವ್ಯೇಣ 108, ಪ್ರ.ತಾಂ. ಸವಿತಾರಂ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರೇಣ ಕಪಿಲಗೋಘೃತ ದ್ರವ್ಯೇಣ 108 ವಾರಂ. ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ+ ಹೋಮಾಂತೇ ಕಲಶಾಭಿಷೇಕ ಪ್ರತಿಮಾದಾನಾದಿ । ಭೋಜನಾಶೀರ್ವಾದಾದಿ । ಏವಂ ಕೃತೇತು ರಾಜೇಂದ್ರ ನಶ್ಯೇದ್ವಲ್ಮೀಕಜಂಭಯಂ।

ಇತಿ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯುಕ್ತವಲ್ಮೀಕಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ ।

೪ ವಿದ್ಯುತ್ಪಾತ ಶಾಂತಿಃ

ಗೃಹಕ್ಷೇತ್ರಾದಿ ದ್ರವ್ಯೇಷು ವೈದ್ಯುತೇನಾಗ್ನಿನಾಯದಿ । ತೇಷಾಂ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶೌನಕೋಹಂ ದ್ವಿಜನ್ಮನಾಂ । ತಸ್ಮಿನ್ ದೇಶೇ ಜಾನುಮಾತ್ರಂ ಗರ್ತಂಖಾತ್ವೋದಕಂತಥಾ । ಪೂರಯಿತ್ವಾ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಶಂನೋದೇವೀತಿ ಮಂತ್ರತಃ । ಕುಶೀಪಲಾಶಂ ಸಂಗೃಹ್ಯ ಪ್ರಯತಃ ಸ್ವಸ್ತಿ ವಾಚಯೇತ್ । ಪೂಜಾವಿಧಾನಂ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಂ ತದತ್ರಾಪಿಚ ಕಾರಯೇತ್ । ಪ್ರತಿಮಾಂ ವಸ್ತ್ರಯುಗ್ಮಂಚ ಕುಂಭಂ ತತ್ರಾಪಿ ಪೂರ್ವವತ್ । ಗರ್ತಸ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಭಾಗೇ ಹೋಮಂ ಕುರ್ಯಾದ್ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಃ । ಉಲ್ಲೇಖನಾದ್ಯಭಾಗಾಂತಂ ಯಜ್ಞಂ ತತ್ರ ಪ್ರಕಲ್ಪ್ಯ ಚ । ಆಜ್ಯಾಹುತೀಃ ಶಂವತೀಭಿಃ ಜುಹುಯಾ ದೇಭಿರಗ್ರತಃ । ಸಹಸ್ರ ಶೀರ್ಷೇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಜುಹುಯಾತ್ಸಘೃತಂ ಚರುಂ । ತತಃ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ ಹುತ್ವಾ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ । ಅಗ್ನೇರುತ್ತರತಸ್ತಿಷ್ಠನ್ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಾ ತ್ರೇಯಂ ಜಪೇತ್ತತಃ । ಶಾಂತಿ ಸೂಕ್ತಂ ತತಃ ಪಶ್ಚಾದಾಚಾರ್ಯಃ ಸುಸಮಾಹಿತಃ ।

ಅಭಿಷೇಕಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ತದ್ಗರ್ತೇದ್ಭುತದೇಶಕೇ । ಗಂಧಾದ್ಯೈಃ ಸನ್ನೈವೇದ್ಯೈಃ ಆಚಾರ್ಯಃ ಸಂಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ । ತಸ್ಮಿನ್ ಹುತವತೇ ದದ್ಯಾತ್ಸವತ್ಸಾಂ ಗಾಂ ಪಯಸ್ವಿನೀಂ । ಋತ್ವಿಗ್ಭ್ಯೋ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದದ್ಯಾದ್ಧೇಮವಿತ್ತಾನುಸಾರತಃ । ಬಂಧುಭಿಃ ಸಹಭುಂಜೀಯಾತ್ ಕರ್ತಾಪುತ್ರಾದಿಭಿಃ ಸ್ವಯಂ । ತದಗ್ನಿಂ ದ್ರವ್ಯ (ವೇದ) ವಿದುಷೇ ಪ್ರದದ್ಯಾದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯಚ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇತ್ಪಶ್ಚಾತ್ ಯಥಾವಿತ್ತಾನುಸಾರತಃ । ಏವಂ ಕೃತವತಃ ಪುಂಸೋ ವಿದ್ಯುದ್ದೋಷೋ ನಬಾಧತೇ । ನ ಕರೋತಿಯದಾಲಸ್ಯಾ ದಜ್ಞಾನಾದ್ವಾಥಮಾನವಃ। ಗತಾಯುರ್ನಷ್ಟವಿಭವೋ ಭಯಂ ಚಹ್ಯತ್ರ ನಿಶ್ಚಯಂ । ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಕೀರ್ತಿಂ ಚ ವಿಂದತಿ ।

ಇತಿ ಶೌನಕೀಯೇ ವಿದ್ಯುತ್ಪಾತ ಶಾಂತಿಃ ।

೫. ವಿದ್ಯುತ್ಪಾತ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ ।

ಗೃಹಕ್ಷೇತ್ರಾದಿಷು ವಿದ್ಯುತ್ಪಾತೇ ತದ್ದೇಶೇ ಜಾನುಮಾತ್ರಂ ಗರ್ತಂಖಾತ್ವಾ ಶನ್ನೋದೇವೀತಿ ಜಲೇನ ಪೂರಯಿತ್ವಾ ಪುಣ್ಯಾಹಾದಿ ವಿಧಾಯ ಪುರುಷ ನಾರಾಯಣ ಪ್ರತಿಮಾಂ ಕಲಶೇ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಗರ್ತ ಪಶ್ಚಿಮೇ ದೇಶೇ ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಅನ್ವಾಧಾನಂ । ಪ್ರ. ತಾಃ. ಆಬಾದಿ ವಿಶ್ವದೇವತಾಃ ಶಂನೋದೇವೀ ಶನ್ನ ಇಂದ್ರಾಗ್ನೀ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಂತ್ರೈಃ । ಯಥಾಶಕ್ತಿ (8) ಆಜ್ಯ ದ್ರವ್ಯೇಣ ಪುನಃ ಪ್ರ. ತಾಂ. ಪುರುಷಂ ನಾರಾಯಣಂ ಪುರುಷ ಸೂಕ್ತೇನ ಪ್ರತ್ಯೃಚಂ (8) ವಾರಂ ಸಘೃತ ಚರುದ್ರವ್ಯೇಣ ಶೇಷೇಣ + ಹೋಮಂ ಸಮಾಪ್ಯ ಅಗ್ನೇರುತ್ತರಭಾಗೇ ಆಚಾರ್ಯಃ ಸ್ವಸ್ತಿಶರುಂತಾದಿ ಸೂಕ್ತಂ ಪಠೇತ್ । ಶನ್ನ ಇಂದ್ರಾಗ್ನೀ ಇತ್ಯಾದಿ ಸೂಕ್ತಂ ಪಠಿತ್ವಾ ಪೂರ್ವಖಾತಗರ್ತೇ ಕಲಶಾಭಿಷೇಕಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ತತಃ ತತ್ರೈವ ಅಗ್ನಿಂ ಪುರುಷಂ ಚ ಗಂಧಾದ್ಯತಾ ದಿನ್ನೈವೇದ್ಯೈಃ । ‿16 ಉಪಚಾರೈಃ ಪೂಜಯೇತ್। ತತ ಆಚಾರ್ಯಾಯ ಧೇನು ಕಲಶಾದೀನ್ ಇತರೇಭ್ಯಃ ಸುವರ್ಣ

ದಕ್ಷಿಣಾದೀನ್ ದದ್ಯಾತ್ । ತತಃ ತದಗ್ನಿಂ ವೇದವಿದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ಸದಕ್ಷಿಣಂ ದದ್ಯಾತ್ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿಬೋಜನಂ ತಸ್ಮಾದನರ್ಥಪರಿಹಾರಾಯ ಏವಂಕೃತೇ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಾದಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿರ್ಭವತಿ ।

ಇತಿ ವಿದ್ಯುತ್ಪಾತ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

೫. ವಿಸರಗಂಡ ಶಾಂತಿಃ

ವಾಸ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಮಾರ್ಗೇಣ ಕೃತ್ವಾಯೋನವಮಂದಿರಂ । ಗೃಹ ಪ್ರವೇಶಾದಾರಭ್ಯ ಭವೇದ್ವಿಸರಣಂಯದಿ । ತತ್ಫಲಂ ಭಗವಾನಾಹ ಶೌನಕೋಮುನಿಸತ್ತಮಃ ತದ್ಗೃಹಾತ್ಪೂರ್ವದಿಗ್ಭಾಗೇ ಭವೇಚ್ಚೇತ್ಕುಲವರ್ಧನಂ। ಆಗ್ನೇಯೇವಾಸನಂಪ್ರೋಕ್ತಂಯಾಮ್ಯೇ ಕರ್ತುಶ್ಚ ಮಾರಣಂ । ಬುಧಾಗಮಶ್ಚ ನೈರ್ಋತ್ಯಾಂ ವಾರುಣ್ಯಾಂ ಗೃಹನಾಶನಂ । ವಾಯುವ್ಯೇ ವಾಹನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಸೌಮ್ಯೇಬಾರ್ಥೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ । ಈಶಾನ್ಯೇ ಸರ್ವನಾಶಃ ಸ್ಯಾತ್ । ಫಲಮೇ ತತ್ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಂ । ಶಾಂತಿ ಹೋಮಾತ್ಪ್ರಣಶ್ಯಂತಿ ಉದ್ಭವಾನಿ ವಿಚಕ್ಷಣೈಃ । ತತ್ರದೇಶೇಶುಭೇಸ್ಥಾನೇ ಕುರ್ಯಾದ್ಧೋಮಂಯಥಾ ವಿಧಿ । ವೈದ್ಯುತಾದ್ಯುಕ್ತ ಹೋಮಂ ಯತ್ತದತ್ರಾಪಿಚಕಾರಯೇತ್ । ಹೋಮಶೇಷಾದಿಕಂಸಮ್ಯಕ್ ಸಮಾಪ್ಯ ಸುಸಮಾಹಿತಃ । ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಗುರವೇದದ್ಯಾತ್ ಪೂರ್ವಂ ವಿಪ್ರಾಯ ಭೋಜನಂ । ಏವಂ ಹೋಮಾದಿಕಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸರ್ವಸೌಖ್ಯಂಭವಿಷ್ಯತಿ ।

ಇತಿ ಶೌನಕೀಯೇ ವಿಸರಗಂಡಶಾಂತಿಃ ।

೬ ವಿಸರಗಂಡಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ ।

ವಿದ್ಯುತ್ಪಾತಶಾಂತಿವತ್ ಶುಭದೇಶೇ ಪುರುಷ ಪ್ರತಿಮಾಂ ಕಲಶೇ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಅನ್ವಾಧಾನಂ. ಪ್ರ. ತಾಃ ವಿಶ್ವಾನ್ ದೇವಾನ್ ಶನ್ನ ಇಂದ್ರಾಗ್ನ್ಯಾದಿ ಮಂತ್ರೈಃ ಯಥಾ ಶಕ್ತಿ ಆಜ್ಯದ್ರವ್ಯೇಣ. ಪುರುಷ ಸೂಕ್ತೇನ ಸಘೃತ ಚರುದ್ರವ್ಯೇಣ ಪುರುಷಂ

ನಾರಾಯಣಂ. ಶೇಷೇಣ + ಹೋಮಂ ಸಮಾಪ್ಯ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸೂಕ್ತಾನಿ ಪಠಿತ್ವಾ ಶನ್ನ ಇಂದ್ರಾಗ್ನಿ ಸೂಕ್ತೇನ ಗೃಹಪ್ರೋಕ್ಷಣಂ ತತಃ ಪೂರ್ವವತ್ ಪೂಜಾ । ಕಲಶಾದಿದಾನಂ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನಾದಿ ತದಾ ಸರ್ವ ಸೌಖ್ಯಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।

ಇತಿ ವಿಸರಗಂಡ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

೭ ಮಧುಶಾಂತಿಃ

ಅಥಾತಃ ಸಂಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮಧುಶಾಂತಿ ಕರಂಪರಂ । ಉತ್ಪಾತಾ ನಿಖಿಲಾಘೋರಾಃ ಆಗಾಮಿ ಫಲಸೂಚಕಾಃ । ತಥಾಪಿ ಸದ್ಯಃ ಫಲದಾಮಧುಛತ್ರ ಪಿಪೀಲಿಕಾಃ । ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರದೇಶೇಚೋತ್ಪನ್ನಾ ಮಕ್ಷಿಕಾಮಧುಸಂಜ್ಞಕಾಃ । ಮೃತ್ಯುಪ್ರದಾವಿಶೇಷೇಣ ಪ್ರಾಗ್ದೇಶೇಚ ಧನ ಕ್ಷಯಃ । ಆಗ್ನೇಯೇ ಮರಣಂ ವಿದ್ಯಾದ್ಯಾಮ್ಯೇ ಯೋಷಿದ್ವಿನಾಶನಂ । ನೈರ್ಋತೇವ್ಯಾಧಿ ಪೀಡಾಸ್ಯಾದ್ವಾರುಣೇಚ ಧನಕ್ಷಯಃ । ವಾಯವ್ಯೇ ಪುತ್ರಹಾನಿಃ ಸ್ಯಾತ್ಕೌಬೇರೇ ಮರಣಂ ಧ್ರುವಂ । ಈಶಾನ್ಯೇ ವಿತ್ತನಾಶಃ ಸ್ಯಾತ್ಕುಲನಾಶೋಥವಾ ಭವೇತ್ । ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ಸರ್ವಕರ್ಮಸರ್ವಧರ್ಮ ಪರಾಯಣಃ। ತದ್ದೋಷಾದವನೀಯೈತಚ್ಛಾಂತಿಕರ್ಮ ಸಮಾರಭೇತ್ । ಗೃಹಸ್ಯೇಶಾನದಿಗ್ಭಾಗೇ ಹೋಮಸ್ಥಾನಂ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇತ್ । ಸ್ವಗೃಹ್ಯೋಕ್ತ ವಿಧಾನೇನ ತತ್ರಸ್ಥಾಪ್ಯ ಹುತಾಶನಂ। ಮುಖಾಂತೇ ಸಮಿದಾಜ್ಯಾನ್ನೈಃ ತದ್ದೈವತ್ಯಂಚ ಹೋಮಯೇತ್ । ಯತ ಇಂದ್ರೇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಆಜ್ಯಹೋಮಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ । ಮೃತ್ಯುಂಜಯಸ್ಯ ಮಂತ್ರೇಣ ದೂರ್ವಾಹೋಮಂ ಯಜೇದ್ಬುಧಃ । ಶತಮಷ್ಟೋತ್ತರಂ ವಾಪಿ ಹೋಮ ಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ । ವ್ಯಾಹೃತೀಭಿರ್ವ್ರೀಹಿತಿಲಾನ್ ಜಯಾದ್ಯಂತಂ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇತ್ । ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಂ ತತಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ಕರ್ತಾಶುಚಿರಲಂಕೃತಃ । ಸ್ವರ್ಣಶೃಂಗೀಂ ರೌಪ್ಯಖುರಾಂಕೃಷ್ಣ ಧೇನುಂ ಪಯಸ್ವಿನೀಂ। ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರ ಸಂಯುಕ್ತಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ಪ್ರದಾಪಯೇತ್ । ಅಥವಾ ವಸ್ತ್ರದಾನಂಸ್ಯಾತ್ ಮಧು ಪಾತ್ರಮಥಾಪಿ ವಾ ।

ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಪ್ರದಾತವ್ಯಂ ನ್ಯೂನಾಧಿಕ್ಯಪ್ರಕಲ್ಪನಾತ್। ಹೋತೃಭ್ಯೋದಕ್ಷಿಣಾಂ ದದ್ಯಾತ್ತತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇತ್ । ಏವಂ ಯಃ ಕುರುತೇ ಸಮ್ಯಕ್ತಸ್ಮಾದ್ದೋಷಾತ್ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ । ವಿತ್ತ ಹೀನೋಽಪಿ ಕರ್ವೀತ ಹೋಮವಿತ್ತಾದಿಭಿಃ ಶುಚಿಃ ।

ಇತಿ ಶೌನಕೀಯೇ ಮಧುಶಾಂತಿಃ

೮. ಮಧುಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಗೃಹಾದೌ ಮಧ್ವಾದಿ ಸಂಭವೇ ಪ್ರಾಯಶಃ ದೋಷ ಸದ್ಭಾವಾತ್ ಶಾಂತಿಃ ಕಾರ್ಯಾ। ಕಲಶೇಪ್ರತಿಮಾದೌ ವಿಷ್ಣುಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಅನ್ವಾಧಾನಂ । ಪ್ರ. ತಾಂ. ವಿಷ್ಣುಂ ಮಧುವಾತೇತಿ ಮಂತ್ರತ್ರಯೇಣ 108 ವಾರಂ ಮಧುದ್ರವ್ಯೇಣ ಯಮಂ ತನ್ಮಂತ್ರೇಣ 108 ಸಮಿಚ್ಚರ್ವಾಜ್ಯೈಃ । ಅಭಯಂಕರೇಂದ್ರಂ ಯತ ಇಂದ್ರೇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ 28 ವಾರಂ ಆಜ್ಯೇನ । ಮೃತ್ಯುಂಜಯಂ ತನ್ಮಂತ್ರೇಣ108 ವಾರಂ ದೂರ್ವಾದ್ರವ್ಯೇಣ । ವ್ಯಾಹೃತಿಭಿಃ 108 ತಿಲದ್ರವ್ಯೇಣ ಶೇಷೇಣ। ಹೋಮಾಂತೇ ಧೇನು ವಸ್ತ್ರ ಕಲಶ ಮಧುಪಾತ್ರದಾನಾದಿ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನಾದಿ। ತತೋ ದೋಷ ಪರಿಹಾರಃ

ಇತಿ ಮಧ್ವಾದಿಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ ।

೯ ಕದಲೀಶಾಂತಿಃ

ಕದಲೀ ಫಲಸ್ಯ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶುಭಾಶುಭಫಲಂಕ್ರಮಾತ್ । ಇಂದ್ರೇತು ಪುತ್ರಲಾಭಃ ಸ್ಯಾದ್ಗೃಹದಾಹೋಹುತಾಶನೇ । (ಪುತ್ರನಾಶೋಹುತಾಶನೇ) ಯಾಮ್ಯೇ ಪ್ರಾಣಭಯಂಕರ್ತುಣ ನೈರ್ಋತ್ಯಾಂ ಸ್ತ್ರೀವಿನಾಶನಂ । ವಾರುಣೇ ಪುತ್ರನಾಶಃ ಸ್ಯಾತ್ ವಾಯುವ್ಯಾಂ ರಾಜಪೀಡನಂ । ಸೌಮ್ಯೇತು ಧನಲಾಭಃ ಸ್ಯಾತ್ ಈಶಾನ್ಯೇ ಸರ್ವಸಂಪದಃ । ಆಗ್ನೇಯಾದಿ ಚತುರ್ದಿಕ್ಷು ಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಸಂಶಯಃ ।

ಗ್ರಹಾಯಾಂತ್ಯಕರ್ತ್ತ ದೇವಾಯ ಚತುರ್ದಿಕ್ಷು ಚತುಃ ಸಮಿಧಃ । ಔದುಂಬರೋಪಾಮಾರ್ಗಶ್ಚಾಶ್ವತ್ಥಃ ಪಾಲಾಶ ಏವಚ । ಸಮಿತ್ಸಹಸ್ರ ಮಾಗ್ನೇಯ್ಯಾಂ ಪುರಸ್ತಾತ್ತಂತ್ರ ಪೂರ್ವಕಂ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈರ್ವೃತ ಶೀಲಾಢ್ಯೈಃ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ವಾಚಯೇಚ್ಛುಚಿಃ । ಹವಿರ್ಭಿರ್ಗ್ಸ್ಥಾಪನಂ ಕೃತ್ವಾ ಪುರಸ್ತಾತ್ತಂತ್ರಮೇವ ಚ । ಪ್ರಧಾನ ಹೋಮ ಮಂತ್ರೈಶ್ಚ ಪುರುಷಸೂಕ್ತಸ್ಯ ವ್ಯಾಹೃತಿಃ । ಷೋಡಶಶ್ಯತೇನ ಮಂತ್ರೇಣ ಷಡ್ಗುಣೇನ ಪುನಃ ಪುನಃ । ತಂಡುಲಾಹುತಿಹೋಮಂ ಚಪತ್ರೈರಶ್ವತ್ಥಕೈಸ್ತಥಾ । ಚರುಹೋಮಶತಂ ಕುರ್ಯಾದಾಜ್ಯ ಹೋಮ ಶತಂ ಪುನಃ । ಸಮಿತ್ಸಹಸ್ರಮಂತ್ರೇಣ ಸಾವಿತ್ರೇಣ ತು ಹೋಮಯೇತ್ । ಜಪಹೋಮಾರ್ಚನಂ ಚೈವ ಸಹಸ್ರಮಿತಿ ಶೀರ್ಷಕಂ । ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಸೂಕ್ತೇನ ಜಪೇದಷ್ಟೋತ್ತರಂ ಶತಂ । ಗ್ರಹಶಾಂತ್ಯುಕ್ತಮಂತ್ರೇಣ ಮಧ್ಯೇ ವಿಷ್ಣುಂ ಸಮರ್ಚಯೇತ್ । ಸರ್ವಶಾಂತಿರಿತಿಖ್ಯಾತಂ ದ್ವಿಜಾನಾಂ ಭೋಜನಂ ತತಃ ।

ಇತಿ ಕದಳೀ ಶಾಂತಿಃ

೧೦ ಕದಳೀ ಶಾಂತಿಪ್ರಯೋಗಃ

ಕದಳೀ ಫಲೋತ್ಪತ್ತೌದಿಶಃ ದೋಷ ಸಂಭವೇ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಆಗ್ನೇಯಾದಿ ದಿಶಃ ಉತ್ಕೀರ್ತ್ಯ ತನ್ನಿಮಿತ್ತಕದೋಷ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಶಾಂತಿಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ಇತಿಸಂಕಲ್ಪ್ಯ । ಪುಣ್ಯಾಹಾದಿ । ಕಲಶೇ ಪುರುಷಂ ವಿಷ್ಣುಮಾವಾಹ್ಯ ಪುರುಷ ಸೂಕ್ತೇನ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಸಪ್ತವಾರಂ ಪುರುಷಸೂಕ್ತೇನಾಭಿಮಂತ್ರ್ಯ ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಅನ್ವಾಧಾನಂ (ಆಗ್ನೇಯ ದಕ್ಷಿಣನೈರ್ಋತ್ಯವಾಯುವ್ಯ ಭಾಗೇಷುಚೇತ್ ಕ್ರಮೇಣ ಔದುಂಬರ ಅಪಾಮಾರ್ಗ ಅಶ್ವತ್ಥ ಪಾಲಾಶ) ಸಮಿತ್ ತಂಡುಲ, ಚರು, ಅಶ್ವತ್ಥ ಪತ್ರ ಘೃತದ್ರವ್ಯೈಃ ಸಪ್ತವಾರಂ ಆವರ್ತಿತಪುರುಷಸೂಕ್ತೇನ ಪ್ರತ್ಯೃ ಚಂ (ಸಹಸ್ರಂ 1008)ಪುನಃ ಪ್ರ, ತಾಂ.

ಸವಿತಾರಂ ಗಾಯತ್ರ್ಯಾ 108 ವಾರಂ ಅಶ್ವತ್ಥ ಸಮಿದ್ದ್ರವ್ಯೇಣ । ಪುನಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ವ್ಯಾಹೃತ್ಯಾ 108 ತಿಲ ದ್ರವ್ಯೇಣ । ಶೇಷೇಣ + ಹೋಮಾಂತೇ ಕಲಶಾಭಿಷೇಕ ದಾನದ್ವಿಜ ಭೋಜನ ದಕ್ಷಿಣಾದಿ ಕಾರ್ಯಂ ॥

ಇತಿ ಕದಳೀ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

೧೧ ದಕ್ಷಿಣ ಮುಖ ಕದಳೀ ಶಾಂತಿಃ

ಐಂದ್ರೇ ಶ್ರಿಯಂ ಪುತ್ರಲಾಭಂ ಆಗ್ನೇಧಾನ್ಯ ಪ್ರವರ್ಧನಂ ಯಾಮ್ಯೇತು ಸರ್ವನಾಶಃ ಸ್ಯಾತ್ ದುಃಖಂಚ ಸತತಂ ಭವೇತ್ । ಈಶಾನ್ಯೇ ದೃಶ್ಯತೇ ಕಿಂಚಿತ್ ಪುತ್ರಹಾನಿಶ್ಚ ಜಾಯತೇ । ನಿರ್ಋತೇಽಪಿ ಜಯಂಲಾಭಂ ಅರ್ಥಲಾಭಮತಃ ಪರಂ। ವಾರುಣೇ ಲಭತೇ ವಿದ್ಯಾಂ ಧನಧಾನ್ಯಂ ಶುಭಾವಹಂ । ವಾಯುವ್ಯಾಂ ಹೃಷ್ಟತೇ ವೃದ್ಧಿಃ ಸೌಮ್ಯೇ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಧನಾವಹಂ । ಈಶಾನ್ಯೇ ಸುಖಮಾಪ್ನೋತಿ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಕರಂ ಭವೇತ್ । ತತ್ರಾಹ ಸಮಿತ್ತಿಲವ್ರೀಹಿ ಸರ್ಪಿಷಾ ಹವಿಷಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ಹುತ್ವಾ ಯಥಾಲಾಭಂಮಿಂದ್ರಾದಿಲೋಕಪಾಲಾನ್ ಯಜ್ಞಿಯ ವೃಕ್ಷಾದಿ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ದ್ರವ್ಯೇಣ ಹುತೇ ತತ್ತತ್ಸ್ಥಾನೇ ಶಾಂತಿರ್ಭವತಿ ಅಭಿಷೇಕಃ। ಸಮುದ್ರ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಉದ್ವೇತಿ ಸೂಕ್ತೇನ ಸವಿತಾ ಪಶ್ಚಾತಾತ್ ಶನ್ನ ಇಂದ್ರಾಗ್ನೀ ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಶಾಂತಿರ್ಭವತಿ । ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿ ಹೋಮಶೇಷ ಸಮಾಪನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನಾದಿನಾತೋಷಯೇತ್ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇ ತ್ಪಶ್ಚಾದಾಶಿ ಷೋವಾಚಯೇ ದಥ ।

ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣಮುಖ ಕದಳೀ ಶಾಂತಿಃ

೧೨ ದಕ್ಷಿಣಮುಖ ಕದಳೀ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ದಕ್ಷಿಣಾದಿದಿಶಿ ಕದಳೀ ಪ್ರಸವೇ ದೋಷ ಸಂಭವಾತ್ ಶಾಂತಿಃ ಕಾರ್ಯಾ ಕಲಶೇತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಅಭಿಮಂತ್ರ್ಯ । ಚಕ್ಷುಷೀ ಅಜ್ಯೇನ ಪ್ರ. ತಾಂ

ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ತನ್ಮಂತ್ರೇಣ ಸಮಿಚ್ಚರ್ವಾಜ್ಯತಿಲವ್ರೀಹಿಭಿಃ108 ವಾರಂ ಲೋಕಪಾಲಾನ್ ಇಂದ್ರಾದೀನ್ ಚತುರಃ ಕ್ರಮೇಣಔದುಂಬರಾಪಾಮಾರ್ಗ ಅಶ್ವತ್ಥಪಾಲಾಶ. ಸಮಿಚ್ಚರ್ವಾಜ್ಯ ದ್ರವ್ಯೈಃ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಸಂಖ್ಯಯಾ ಶೇಷೇಣ + ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪ್ಯಶಾಂತಿಮಂತ್ರಾನ್ ಜಪಿತ್ವಾ ಕಲಶೋದಕೇನ ಸ್ನಾನಾದೀನ್ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯದಾನಾದಿವಿಧಾಯ ಆಶೀರ್ಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ ।

ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣ ಮುಖ ಕದಳೀ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

೧೩. ದುಃಸ್ವಪ್ನ ದರ್ಶನ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಯಸ್ಯ ಸ್ವಪ್ನೇ ಶ್ವಗೃಧ್ರ ಪಿಶಾಚ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ್ಯಾದಯಃ ದೇವತಾಹಾಸರೋದನಾದಯಃ ಚಂಡಾಲಪತಿತಾದಯಃ ಆದಿತ್ಯ ಚಂದ್ರ ಹಾನ್ಯಾದಯಃ ಕುಂಭನದೀನಾಶಾದಯಃ ದಂತಭಂಗಾಭ್ಯಂಗಾದಯಃ ವೃಕ್ಷಗೋಪುರಾದಿನಾಶಾಃ ದೃಶ್ಯಂತೇ ತಸ್ಯಭಯಂ ಭವತಿ । ತತಃ ಶಾಂತಿಃ ಕಾರ್ಯಾ । ಮಂಗಲಸ್ನಾನಾನಂತರಂ ಪುಣ್ಯಾಹಾದಿ ವಿಧಾಯ ಗೋಮಯಲೇಪಿತೇ ದೇಶೇ ಧಾನ್ಯ ತಂಡುಲತಿಲಾದೀನ್ ನಿಧಾಯ ಕಲಶಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಪ್ರತಿಮಾಯಾಂಗಜಾರೂಢಂ ಇಂದ್ರಂ ಪೂಜಯೇತ್ । ವೇದಾದಿಪುರುಷಸೂಕ್ತಾದಯಃ ರುದ್ರಾದಯಃ ಜಪ್ಯಾಃ ಯತ ಇಂದ್ರ । ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ। ಗಾಯತ್ರ್ಯಾದೀನ್ 100000/10000/1000 ಜಪೇತ್ ಅಜ್ಯೇನ । ಪ್ರ. ತಾಃ ಇಂದ್ರ. ತ್ರ್ಯಂಬಕ. ಸವಿತೃನ್ ಪಾಲಾಶ ಸಮಿತ್. ಘೃತ. ಪಾಯಸ. ಚರುದ್ರವ್ಯೈಃ 10008, 1008, ಸಂಖ್ಯಯಾಶೇಷೇಣ । ಹೋಮಮಂತ್ರಾಃ । ಯತ ಇಂದ್ರ ಋಕ್ ತ್ರಯಂ । ಸ್ವಸ್ತಿದಾ. ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ. ಗಾಯತ್ರೀ ॥ ಕಲಶಾಭಿಷೇಕ ದಾನಾದಿ। ಪಾಯಸೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನಾದಿ ॥ ಏವಂ ಕರ್ತುಮಶಕ್ತಶ್ಚೇತ್ ತನ್ಮಂತ್ರಾಂಶ್ಚ ಜಪೇದ್ಬುದಃ ।

ಇತಿ ದುಃಸ್ವಪ್ನದರ್ಶನ-ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

೧೪ ಜ್ವರ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಜ್ವರ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವಲೋಕೋಪಕಾರಕಂ । ಶೋಭನೇ ದಿನೇ ಧಾನ್ಯದ್ರೋಣದ್ವಯಂ ತದುಪರಿ ಆಢಕದ್ವಯಂ ತಿಲಂ ತದುಪರಿ ತದರ್ಧಂತಂಡುಲಂ. ತದುಪರಿ ತದರ್ಧಂ ಮಾಷಂ ತದುಪರಿತದರ್ಧಂ (ಪ್ರಸ್ಥಂ) ಸರ್ಷಪಂ ನಿಧಾಯ ತದುಪರಿ ಕಲಶಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ತದುಪರಿ ಜ್ವರಪ್ರತಿಮಾಯಾಂ ಜ್ವರಂ ದೇವಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ । ತದಿತ್ಥಂ । ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರ ಋಷಿಃ ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ ಕಾಲಜ್ವರೋ ದೇವತಾ । ಅಂಬೀಜಂ ಜ್ವರಃ ಶಕ್ತಿಃ ಹ್ರೀಂಕೀಲಕಂ । ಜ್ವರನಾಶಾರ್ಥೇ ಜಪೇವಿನಿಯೋಗಃ । ಜ್ವರಾಯುಹೃದಯಾಯನಮಃ । ಆಮಜ್ವರಾಯ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಶೀತಜ್ವರಾಯ ಶಿಖಾಯೈ ವಷಟ್। ತಾಪಜ್ವರಾಯ ಕವಚಾಯ ಹುಂ । ಸನ್ನಿಪಾತಜ್ವರಾಯ ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯ ವೌಷಟ್। ಸರ್ವಜ್ವರಾಯ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ । ಧ್ಯಾನಂ । ರಕ್ತತ್ರಿನೇತ್ರಂ ತ್ರಿಪದಂತ್ರಿಹಸ್ತಂ ತ್ರಿಶೂಲಿನಂ ರುದ್ರ ಸುತಂ ಕೃಶಾಂಗಂ । ಭಸ್ಮಾಯುಧಂ ಚಕ್ರ ಶಶಾಂಕಮೌಲಿನಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ಸಮಕ್ಷಂ ತ್ರಿಪದ ಜ್ವರಂ ಚ । ಭಸ್ಮಾಯುಧಾಯ ವಿದ್ಮಹೇ ಏಕದಂಷ್ಟ್ರಾಯಧೀಮಹಿ । ತನ್ನೋಜ್ವರಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ । ಇತಿ ಜ್ವರ ಗಾಯತ್ರೀ । ತ್ರಿಪಾದ್ಭಸ್ಮಪ್ರಹರಣಃ ತ್ರಿಶಿರಾ ರಕ್ತಲೋಚನಃ । ಸಮೇಪ್ರೀತಃ ಸುಖಂದದ್ಯಾತ್ ಸರ್ವಾಮಯಪತಿರ್ಜ್ವರಃ । ಇತಿ ಮಂತ್ರಃ । ಅನೇನ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಏತನ್ಮಂತ್ರಂ ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ಚ 108 ಜಪೇತ್ ರಕ್ಷೋಘ್ನಸೂಕ್ತಾದಿ ದುರ್ಗಾಸೂಕ್ತ ಮಂತ್ರ ಗಾಯತ್ರ್ಯಾದೀನ್ ಜಪೇತ್ । ತತಃ (ತುಪ)ಸರ್ಷಪಮಿಶ್ರಕ್ಷೀರಾದಿನಾ ತರ್ಪಣಂ ಕಾರ್ಯಂ । ತ್ರಿಪದಂತರ್ಪಯಾಮಿ। ಭಸ್ಮಪ್ರಹರಣಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಆಮಜ್ವರಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಶೀತಜ್ವರಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ತಾಪ ಜ್ವರಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ। ಸನ್ನಿಪಾತ ಜ್ವರಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಸರ್ವಜ್ವರಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ । ಇತಿ 108 ತರ್ಪಣಂ ತತಃ ಕುಂಭಸ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಭಾಗೇ ಹೋಮಂ ಕುರ್ಯಾದ್ವಿಚಕ್ಷಣಃ ಅನ್ವಾಧಾನಂ । ಆಜ್ಯೇನ । ಪ್ರ. ತಾಂ. ಜ್ವರಂ ತದ್ಗಾಯತ್ರ್ಯಾ 1008 (108) ಪಾಲಾಶ ಸಮಿದ್ದ್ರವ್ಯೇಣ । ಪುನಃ ಪ್ರಂತಾಂ।

ಜ್ವರಂ ತನ್ಮಂತ್ರೇಣ 108 ಸರ್ಷಪಮಿಶ್ರ ಪಾಯಸಾನ್ನದ್ರವ್ಯೇಣ ಕುಬೇರ ಮಂತ್ರೇಣ (ಕುಬೇರಾಯ ವೈಶ್ರವಣಾಯ ಮಹಾರಾಜಾಯ ನಮಃ) 108 ಆಜ್ಯದ್ರವ್ಯೇಣ ಶೇಷೇಣ । ಹೋಮಂ ಸಮಾಪ್ಯ ಕಲಶೋದಕೇನ ಜ್ವರ ಗಾಯತ್ರ್ಯಾ 108 ವಾರಂ ಯಜಮಾನಂ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ಆಶೀರ್ವಚನಂ ದದ್ಯಾತ್ । ತೇಭ್ಯಃ ಉಪಕರಣಾದಿಕಂ ದದ್ಯಾತ್ । ತೇಚತತಃ ಕಂಠಮಾತ್ರೇನಾಭಿ ಮಾತ್ರೇ ಜಲೇ ವಾ ತಿಷ್ಠಂತಃ ಜ್ವರ ಗಾಯತ್ರೀಂ 108 ವಾರಂ ಜಪೇಯುಃ । ತತಃ ಪರಂಜ್ವರನಾಶೋಭವಿಷ್ಯತಿ

ಇತಿ ಜ್ವರಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

೧೫ ಯಕ್ಷ್ಮ ಶಾಂತಿಃ

ಶೌನಕೋಹಂಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶಾಂತಿಂ ಯಕ್ಷ್ಮವಿನಾಶಿನೀಂ । ಪ್ರಯುಜ್ಯತೇ ಪ್ರಶಾಂತ್ಯರ್ಥಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ ನೃಪಯಃ ಪುರಾ । ವಿಪ್ರೇಣ ವಿದುಷಾಚೈವ ಕಾರಯೇತ್ಸ್ವತ್ರಿ ಜನ್ಮಸು । ನಕ್ಷತ್ರೇವಾ ಶುಭೇವಾರೇ ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯೋಪರಾಗಯೋಃ । ವಾಸೋಹತಂ ಪೂರ್ವೇದ್ಯುಃ ಪ್ರತಿಮಾಂ ಚ ಹಿರಣ್ಮಯೀಂ । ಅಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೃತಿ ಪ್ರತ್ಯಂಗಂ ಪ್ರತ್ಯೃಚಂ ಜುಹುಯಾತ್ಸ್ವಶನ್ । ಅಕ್ಷೀಭ್ಯಾಂ ತೇನಾಸಿ ಕಾಭ್ಯಾಂ ಇತಿ ಸೂಕ್ತೇನಯತ್ನತಃ । ಆಜ್ಯೇನಿಮಜ್ಯ ಪ್ರತಿಮಾಂ ಕಾಂಚನೀಂ ಜುಹುಯಾತ್ತತಃ । ಸೌವಿಷ್ಟಕೃತಮಾರಭ್ಯ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ । ಅಥಾಜ್ಯಶೇಷಂ ಸಂಪ್ರಾಶ್ಯ ಯಕ್ಷ್ಮೀತಿಷ್ಠದುದಙ್ಮುಖಃ । ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಯಕ್ಷ್ಮೀ ಸಂತ್ಯಜೇತ್ಪಾವಕಂ ಪುನಃ । ಅಗ್ನಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿಮಾಂ ದದ್ಯಾತ್ ದಕ್ಷಿಣಾ ಮೃತ್ಪಿಜೇತ್ರಯಂ । ವಾಸಶ್ಚ ದತ್ವಾ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರಂ ಭೋಜಯೇತ್ತತಃ । ದ್ವಿಜಾಗ್ರ್ಯಾಯ ಯಥಾ ಶಕ್ತ್ಯಾ ದದ್ಯಾಚ್ಚ ಸ್ವಸ್ತಿ ವಾಚನಂ ॥

ಇತಿ ಯಕ್ಷ್ಮಶಾಂತಿಃ

೧೬ ಯಕ್ಷ್ಮಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ ।

ಯಕ್ಷ್ಮಣಾ ಪೀಡಿತೋದ್ವಿಜಃ ಯಕ್ಷ್ಮ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ವೇದಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನಮಾಚಾರ್ಯಂ ವೃತ್ವಾ ಪುಣ್ಯಾಹಾದಿ ವಿಧಾಯ ಸುವರ್ಣೇನತದರ್ಧೇನವಾ ನಿರ್ಮಿತಾಂ ಸ್ವಪ್ರತಿ ಮಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಅಹತಂ ವಾಸಃ ಪರಿಧಾಯ ಯಕ್ಷ್ಮನಾಶಾಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಹೋಮಯೇತ್ । ಅನ್ವಾಧಾನಂ ಆಜ್ಯೇನ ಪ್ರ. ತಾಂ. ಯಕ್ಷ್ಮನಾಶನಂ ಯಕ್ಷ್ಮಘ್ನಸೂಕ್ತೇನ ಪ್ರತ್ಯೃಚಂ ವಿವಕ್ಷಿತ (108, 1008) ಸಂಖ್ಯಯಾ ಆಜ್ಯ ದ್ರವ್ಯೇಣ ಇತ್ಯಾದಿ । ಆಜ್ಯಭಾಗಾಂತೇ - ನಿರ್ಮಿತ ಯಜಮಾನ ಪ್ರತಿಮಾಯಾಃ ತತ್ತದೃಙ್ಮಂತ್ರ ಹೋಮಕಾಲೇ ತದಂಗ ಪ್ರತ್ಯಂಗಂ ಸ್ಪೃಶನ್ ತನ್ಮಂತ್ರೇಣ ಆಜ್ಯಂ ಜುಹುಯಾತ್ । ಸಂಪೂರ್ಣ ಆಜ್ಯ ಹೋಮಾಂತೇ ತತ್ಪ್ರತಿಮಾಂ ಆಜ್ಯೇ ನಿಮಜ್ಯ ತತ್ಸೂಕ್ತೇನ ಜುಹುಯಾತ್ । ತತಃ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿ। ಅಥಯಜಮಾನಃ ಆಜ್ಯಶೇಷಂ ಪ್ರಾಶ್ಯ ಉತ್ಥಾಯ ಅಗ್ನಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್। ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಅಗ್ನ್ಯುದ್ವಾಸನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ತತಃ ಅಗ್ನೇಃ ಸಕಾಶಾತ್ ಪ್ರತಿಮಾಂ ಉದ್ಧೃತ್ಯ ದದ್ಯಾತ್ । ತತಃ ವಾಸಸ್ತಯ ದಾನಂ ಇತರದಾನಾದಿ । ತತಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಹಸ್ರ (100) ಭೋಜನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ತತಃ ಪುಣ್ಯಾಹಾಶೀರ್ವಾದಾದಿ।

ಇತಿ ಶೌನಕೀಯೇ ಯಕ್ಷ್ಮಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ ।

೧೭ ಕೇಶನಾಶ ಶಾಂತಿಃ

ಶೌನಕೋಹಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಕೇಶಶಾಂತಿಂ ವಿಧಾನತಃ । ಹ್ರಿಯತೇ ಯಸ್ಯ ಕೇಶಾಗ್ರಂ ಹುತಭುಕ್ ಪಶು ಮೂಷಿಕೈಃ । ತಸ್ಯಾಭಿಷೇಚನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಶಾಂತಿಂ ಚೈವ ವಿಶೇಷತಃ । ಋತ್ವಿಜೋ ವರಯೇತ್ತತ್ರ ಚತುರಃ ಕರ್ಮಕೋವಿದಾನ್ । ಚತುರ್ದಿಕ್ಷು ತತಃ ಕುಂಭಾನ್ ಸ್ಥಾಪಯೇದ್ವ್ಯೋಮ ಮಂಟಪೇ । ಪ್ರಕುರ್ಯಾ ಲ್ಲೌಕಿಕಂ ಸರ್ವಂ ತ್ರಿಭಿರ್ವರ್ಣೈಶ್ಚ ವೇಷ್ಟಿತಂ । ಉದುಂಬರ ವಟಾಶ್ವತ್ಥಪನಸಾದ್ವೃಕ್ಷವಲ್ಲವಾನ್ । ಕುಶಮೂಲಾಗ್ರ ದೂರ್ವಾಶ್ಚ

ಕ್ಷಿಪೇತ್ಕುಂಭೋದಕೇಷು ಚ। ಕ್ಷೀರಂ ದಧಿ ಘೃತಂ ಚೈವ ಮಧುಚೈವ ಸುಶರ್ಕರಾಃ। ಏತತ್ಪಂಚಾಮೃತಂದಿವ್ಯಂ ಕ್ಷಿಪೇತ್ಕುಂಭೋದಕೇಷು ಚ । ಕರ್ಪೂರಂ ಮೃಗ ನಾಭಿಂಚ ಕುಂಕುಮಂ ಚಂದನಂ ತಥಾ । ಗೋರೋಚನ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಕ್ಷಿಪೇತ್ಕುಂಭೋದಕೇಷು ಚ । ವಜ್ರಂ ಗೋಮೇದಕಂ ಚೈವ ನೀಲಂಚಾಪಿಸಮೌಕ್ತಿಕಂ । ಸುವರ್ಣಂ ಪಂಚರತ್ನಾನಿ ಕ್ಷಿಪೇತ್ಕುಂಭೋದಕೇಷು ಚ। ತಥೈವ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖೋ ಭೂತ್ವಾ ಕ್ಷಿಪೇ ದೇವಂ ಚತುರ್ದಶ ಅಭಿಷೇಕಂ ತತಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ಏಭಿರ್ಮಂತ್ರೈಸ್ತತಃ ಕ್ರಮಾತ್। ಇಂದ್ರೋಗ್ನಿಶ್ಚಯಮಶ್ಚೈವ ನಿರ್ಋತಿರ್ವರುಣೋನಿಲಃ । ಕುಬೇರಶ್ಚ ತಥೇಶಾನಃ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ತೇ ಸದಾ । ಋಷಿ ಗಂಧರ್ವ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಸುಪ್ರಸನ್ನಾಭವಂತುತೇ (ಮೇ) ದಿಗ್ಗ್ರಹಾಃ ಕುಲದೇವಾಶ್ಚ ಸತತಂ ಚಾನ್ಯದೇವತಾಃ । ಇತ್ಯೇತಾ ದೇವತಾಶ್ಚೈವ ಸುಪ್ರಸನ್ನಾ ಭವಂತುತೇ । ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸರಸ್ವತೀ ಚೈವ ವಿಷ್ಣುರ್ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ಶಿವೋದ್ರಿಜಾ (ಪುರಂದರಃ) ಸರ್ವೇ ದೇವಾ ಸ್ತುತೇ ನಿತ್ಯಂ ಕುರ್ವಂತು ಸಕಲಂ ಶುಭಂ । ಋಷಯಃ ಪಿತರೋ ದೇವಾಃ ಗಾಯತ್ರೀ ಚ ಪಿತಾಮಹಃ । ಅಪಶ್ಚ ವಸವಶ್ಚೈವ ಸರ್ವಾರಿಷ್ಟಂ ಹರಂತುತೇ । ಸಂಧ್ಯಾ ದೇವಾ ಸ್ತಥಾ ಯಜ್ಞಾಃ ಗಂಗಾತೀರ್ಥಾದಿಮಾತರಃ । ಗಾವೋ (ಮುದ್ರಃ) ವೃಷಾಃ ಸಮುದ್ರಾಶ್ಚತ್ವಾಂಪಾಂತು ಮರುತೋಶ್ವಿನೌ। ಗಣೇಶೋಯೋಗಿನೋ (ನೀ) ವಿಪ್ರಾಃ ಸಿದ್ಧಗಂಧರ್ವಪನ್ನಗಾಃ । ಸಾವಿತ್ರೀ ಸರ್ವದೇ ವಾಶ್ಚ ಸುಖಂ ದಧತುತೇಧ್ರುವಂ । ಮುಹೂರ್ತ ದೇವತಾ ನಿತ್ಯಂ ಜನ್ಮ ನಕ್ಷತ್ರ ದೇವತಾಃ । ಪಂಚಾಂಗ ದೇವತಾಶ್ಚೈವ ಸರ್ವೇರಕ್ಷಂತು ತೇಧ್ರುವಂ । ಆದಿತ್ಯ ಚಂದ್ರ ಭೌಮಜ್ಞ ಗುರು ಶುಕ್ರಾಹಿ ಕೇತವಃ। ಏತೈರ್ಮಂತ್ರೈಃ ಪ್ರಯೋಗೈಶ್ಚ ಸುಮುಹೂರ್ತೋದಯಾಂಶಕೇ । ಯಃ ಕುರ್ಯಾದಭಿಷೇಕಂತು ಸೋಭೀಷ್ಟ ಫಲಮಶ್ನುತೇ । ಋತ್ವಿಗ್ಭ್ಯೋ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದದ್ಯಾತ್ ಯಥಾವಿತ್ತಾನುಸಾರತಃ । ದಶದಾನಾದಿಕಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ದಗ್ಧದೋಷೋಪಶಾಂತಯೇ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇತ್ಪಶ್ಚಾತ್ ತೇಭ್ಯೋ ದದ್ಯಾಚ್ಚದಕ್ಷಿಣಾಂ ।

ಇತಿ ಶೌನಕೀಯೇಕೇಶನಾಶಶಾಂತಿಃ ।

೧೮ ಅಥ ಗೃಹಾದೌ ಕೂರ್ಮದರ್ಶನ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ದೇವಾಲಯೇ ಸಭಾಸ್ಥಾನೇ ನದೀ ತೀರೇ ಚತುಷ್ಪಥೇ । ಹೋಮಸ್ಥಾನೇಜಪಸ್ಥಾನೇ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ವಾಟಿಗೃಹೇಪಿವಾ । ಪಾಕಸ್ಥಾನೇಥಗೋಸ್ಥಾನೇ ಗೃಹಾರಾಮೇತಥೈವಚ । ಕೂರ್ಮದರ್ಶನ ಮಾತ್ರೇಣ ಸದ್ಯೋ ಯಮಪುರಂ ವ್ರಜೇತ್ ।। ತತ್ಕಾಲೇ ಯತ್ ಸ್ಥಿತಂ ತತ್ರ ತತ್ತದ್ದ್ರವ್ಯಂ ಚ ಭಾಜನಂ । ಧಾನ್ಯಾದಿಶಯನಾದೀನಿ ಸ್ವಸ್ಯವೇಷ್ಟನ ಭೂಷಣಂ । ತತ್ಸರ್ವಂ ದೋಷ ಶಾಂತ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ಪ್ರದಾಪಯೇತ್। ಕೂರ್ಮದರ್ಶನ ಸೀಮಾಯಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಷೋಡಶಭಾಗಕಂ। ಮಧ್ಯೇ ಚತುಷ್ಟಯಂ ವಿದ್ಯಾತ್ ಮೃತ್ಯುದಂಶೀಘ್ರಮೇವಚ । ಶೇಷೇಷು ದ್ವಾದಶ ಸ್ಥಾನೇಷ್ವೀಶಾನಾನ್ಮೇಷಮಾದಿತಃ । ಮೇಷಸ್ಥಾನೇ ಮಹಾವ್ಯಾಧಿಃ ವೃಷಭೇತ್ವಶುಭಾವಹಃ । ಮಿಥುನೇ ಪುತ್ರನಾಶಃ ಸ್ಯಾತ್ ಕರ್ಕಟೇತು ಕುಲಕ್ಷಯಃ। ಸಿಂಹೇತು ರಾಜಕೋಪಃಸ್ಯಾತ್ ಕನ್ಯಾಯಾಂ ಸ್ತ್ರೀವಿನಾಶನಂ । ತುಲಾಯಾಂ ಸೌಖ್ಯ ಹಾನಿಃ ಸ್ಯಾತ್। ವೃಶ್ಚಿಕೇ ವಿತ್ತನಾಶನಂ । ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಹರಂಚಾಪೇ ಮಕರೇ ಮಾನಹಾನಿ ಕೃತ್। ಕುಂಭೇಷು ನಿಗಡಂಸಿದ್ಧಂ ಮೀನೇ ಸೌಭಾಗ್ಯಹಾನಿಕೃತ್ । ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ । ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥಾನೇ ಧೃತೇರ್ನಾಶಃ ಕೂರ್ಮೇ ದೃಷ್ಟೇತು ಮೃತ್ಯುಕೃತ್ । ಶೇಷೇಷು ದ್ವಾದಶಸ್ಥಾನೇ ಈಶಾದೀನಾಮಿದಂ ಫಲಂ ತತ್ತದ್ದರ್ಶನಮಾತ್ರೇಣ ಸದ್ಯೋಯಮಪುರಂ ಪ್ರಜೇತ್ । ಶಾಂತಿ ಹೋಮ ಜಪಾದೀನಿ ಕುರ್ಯಾಚ್ಛ ವಿಧಿ ಪೂರ್ವಕಂ । ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ಪುತ್ರಾದೀನ್ ಲಭತೇದ್ವಿಜಃ । ಅನಾದರೇಣ ವಾಯಸ್ತು ನಕರೋತಿ ನರೋಯ ದಿ । ಭವೇತ್ತಸ್ಮಿನ್ ಗೃಹೇನಿತ್ಯಂ ತತೋನರ್ಥಪರಂಪರಾ । ತಸ್ಮಾದವಶ್ಯಂ ಶಾಂತಿಂಚ ಕುರ್ಯಾದಿತ್ಯಾಹ ಗೌತಮಃ। ಅಥಯಜಮಾನಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಹೂಯ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾದಿವಿಧಾಯ ಮಮಗೃಹೇ ದೇಹಲ್ಯಾಂ (ಯತ್ರ ಕೂರ್ಮ ಪ್ರವೇಶಸ್ತಂದೇಶಂ ವದನ್) ಕೂರ್ಮ ಪ್ರವೇಶೇನ ಯೋದೋಷಃ ಸಮಜನಿ ತದ್ದೋಷ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಕೂರ್ಮಶಾಂತಿ ಕರ್ಮಕರ್ತುಂ, ಯೋಗ್ಯತಾ ಸಿದ್ಧಿಮನುಗೃಹಾಣ ಇತಿ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ನಿಧಾಯ ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾತ್ । ತೈಃ ತವ ತತ್ಕರ್ಮಣಿ ಅಧಿಕಾರ ಸಿದ್ಧಿರಸ್ತು ಇತ್ಯುಕ್ತೇ

ಯಜಮಾನಃ ಪತ್ನ್ಯಾಸಹ ಶುಭೇದಿನೇ ಗೃಹೇ ಕೂರ್ಮದರ್ಶನೇನ ಸಂಭಾವಿತ ಸಮಸ್ತ ದೋಷ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಮಹಾವಿಷ್ಣು ಪ್ರಸಾದೇನ ಸಕುಟುಂಬಸ್ಯ ಮಮ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯೈಶ್ವರ್ಯ ಪುತ್ರಾದ್ಯಖಿಲಾಭೀಷ್ಟಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವೇದೋಕ್ತಾಯುರಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಅಪಮೃತ್ಯು ದೋಷ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಸರ್ವಾರಿಷ್ಟಶಾಂತ್ಯರ್ಥಂ ಕೂರ್ಮಾವತಾರ ಪ್ರಸಾದ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಸಹ ಗೌತಮೋಕ್ತ ಪ್ರಕಾರೇಣ ಆಚಾರ್ಯಾದಿ ಮುಖೇನ ಕೂರ್ಮಶಾಂತಿ. ಕರ್ಮಕರಿಷ್ಯೇ। ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಗಣಪತಿ ಪೂಜಾ ಪೂರ್ವಕಂ ಪುಣ್ಯಾಹಾದಿ ವಿಧಾಯ ಋತ್ವಿಗ್ವರಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಗೋಮಯೋಪಲಿಪ್ತ ದೇಶೇ ಮಂಡಲಾದೌ ಭಾರದ್ವಯವ್ರೀಹಿಂ ತದುಪರಿ ಭಾರತಂಡುಲಂ ನಿಧಾಯ ತತ್ರ ಪ್ರಧಾನ ಕುಂಭಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ। ಸಮಂತ್ರಂ ಜಲಾದಿಕಂ ಸಂಪೂರ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಕುಂಭಂಶ್ವೇತಪಟ್ಟ ವಸ್ತ್ರೇಣ ಇತರ ಕುಂಭೌ ಶ್ವೇತ ವಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಮಾಚ್ಛಾದ್ಯ ಪಂಚಗವ್ಯತ್ವಗಾದೀನಿನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾದಿಭಿಃ ಅಲಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ದಶನಿಷ್ಕ ಪ್ರಮಾಣೇನ ಕೃತಗರುಡಾರೂಢ ಪ್ರತಿಮಾಂ ತತ್ಸದೃಶ ಕೂರ್ಮ ಪ್ರತಿಮಾಂ ಸುವರ್ಣೇನ ರಜತೇನ ವಾ ನಿರ್ಮಿತೇ ಗಣಪತಿ ದುರ್ಗಾ ಪ್ರತಿಮೇ ಪಂಚಾಮೃತಾದಿನಾ ಸಂಶೋಧ್ಯ ಕ್ರಮೇಣ ತತ್ರ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ವರುಣಾದಿ ಪೂಜಾಂ ವಿಧಾಯ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ವಿಧಾಯ ಪ್ರಧಾನ ಕುಂಭೇ ವಿಷ್ಣುಮಂತ್ರೇಣ ಗರುಡಾರೂಢ ವಿಷ್ಣುಮಾವಾಹ್ಯ ಕೂರ್ಮಂತಿಲರಾಶೌ ಆವಾಹಯೇತ್ । ಕೂರ್ಮಮಂತ್ರಃ ॥ ಕೂರ್ಮ ಪ್ರತಿಮಾಯಾಂ। ಯತಃ ಪುರೋಡಾಶಃ ಕೂರ್ಮೋ ಭೂತ್ವಾನುಪ್ರಾಸರ್ಪ ದ್ಯತ್ಕೂರ್ಮ ಮುಪದಧಾತಿ ಯಥಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವಿದಂ ಜಸಾನ ಯತ್ಯೇವಮೇವೈನಂ ಕೂರ್ಮಃ ಸುವರ್ಗಂ ಲೋಕ ಮಂಜಸಾನಯತಿ ಮೇಧೋ ವಾ ಏಷ ಪಶೂನಾಂ ಯತ್ಕೂರ್ಮೋ ಯತ್ಕೂರ್ಮ ಮುಪದಧಾತಿ ಸ್ವಮೇವ ಮೇಧಂ ಪಶ್ಯಂತಃ ಪಶವ ಉಪತಿಷ್ಠಂತೇ ಶ್ಮಶಾನಂ ವಾ ಏತತ್ಕ್ರಿಯತೇ ಯನ್ಮೃತಾನಾಂ ಪಶೂನಾಂಗ್ ಶೀರ್ಷಾಣ್ಯು ಪಧೀಯಂತೇ ಯಜ್ಜೀವಂತಂ ಕೂರ್ಮ ಮುಪದಧಾತಿ ತೇನಾ ಶ್ಮಶಾನಚಿ ದ್ವಾಸ್ತವ್ಯೋ ವಾ ಏಷಯತ್ಕೂರ್ಮಃ।

ಕೂರ್ಮಮಾವಾಹ್ಯ । ಗಣಾನಾಂತ್ವಾ ಜಾತವೇದಸೇ. ಮಂತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಅನ್ಯತ್ರಗಣಪತಿ ದುರ್ಗೇ ಆವಾಹ್ಯ ಪುರುಷ ಸೂಕ್ತಾದಿನಾ ಪೂಜಯೇತ್ । ಜಪ್ಯ ಮಂತ್ರಾಃ । ಸಾವಿತ್ರೀ । ವೇದಾದಯಃ । ರಕ್ಷೋಘ್ನಂ । ಪಂಚಾವಸಾನಾ ಗಾಯತ್ರೀ 1000 । ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ 1000, ಯಚ್ಚಿದ್ಧಿತೇ । ರುದ್ರಾದಿಃ । ಪುರುಷಾ ಪ್ರತಿರಥ ವರುಣ। ಶ್ರೀ ಸೂಕ್ತಾದಿಃ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುರುದ್ರಾದಿ ಸೂಕ್ತಾನಿ ಶಾಂತಿ ಮಂತ್ರಾಃ। ಅಥಕುಂಭಸ್ಯ ಈಶಾನ್ಯದಿಗ್ಭಾಗೇ ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ - ಅನ್ವಾಧಾನಂ । ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನ ಪ್ರ. ತಾಂ. ಕೂರ್ಮಂ ತನ್ಮಂತ್ರೇಣ 108 ಶತವಾರಂ ಅಶ್ವತ್ಥ ಸಮಿದ್ಧವಿಷ್ಯಾಜ್ಯದ್ರವ್ಯೈಃ । ಪುನಃ ಪ್ರ 28 ನಕ್ಷತ್ರ ದೇವತಾಃ ನಕ್ಷತ್ರಾಷ್ಟವಾಕ್ಯೇನ ಯಥಾಶಕ್ತಿಪಾಯಸಾಜ್ಯ ದ್ರವ್ಯಾಭ್ಯಾಂ। ಪುನಃ ಯಮಂ 14 ನಾಮಭಿಃ ತಿಲಮಿಶ್ರಾನ್ನಾಜ್ಯದ್ರವ್ಯಾಭ್ಯಾಂ ಪುನಃ ಮೃತ್ಯುರ್ನಶ್ಯತ್ವಿತ್ಯಾದಿ ಚತುರ್ಮಂತ್ರೈಃ 108 ವಾರಂ ತಿಲಮಿಶ್ರ ವ್ರೀಹಿದ್ರವ್ಯೇಣ. ತತಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಅಗ್ನಿಂ ಆದಿತ್ಯಾದೀಂಶ್ಚ ಪ್ರಜಾಪತೇ ನತ್ವತ್ । ಸಪ್ತತೇ ಅಗ್ನೇ. ಪುನಸ್ತ್ವಾದಿತ್ಯಾ ಇತಿ ಮಂತ್ರೈಃ ಆಜ್ಯೇನ । ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ । + ಉತ್ತರ ಪರಿಷೇಕಾಂತೇ ಆವಾಹಿತ ದೇವತಾನಾಂ ಶಾಲ್ಯನ್ನಘೃತಾಪೂಪಾದೀನ್ ನಿವೇದ್ಯ ಪೂಜಾಂ ಸಮಾಪ್ಯ। ಯಜಮಾನಃ ಶುಚಿರ್ಭೂತ್ವಾ ಕುರ್ಯಾದಾಜ್ಯಾವಲೋಕನಂ । ರೂಪಂ ರೂಪಂ ವದೇನ್ಮಂತ್ರಂ ಅಲಕ್ಷ್ಮ್ಯುತ್ಸಾದನಂ ಪ್ರತಿ । ನಿರೀಕ್ಷಿತಾಜ್ಯಂತತ್ಪಾತ್ರಂ ದದ್ಯಾದ್ವೇದವಿದೇ ತಥಾ । ಇತಿ ನಿರೀಕ್ಷಿತಾಜ್ಯ ದಾನಂ ದತ್ವಾ । ಪಾದಾವನೇಜನಂ ಕುರ್ಯಾದ್ವಿಪ್ರಾಚಮ್ಯ ಸಮಾಹಿತಃ । ಅಥಯಜಮಾನಂ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಮಾಸೀನಂ ಕಲಶೋದಕೇನ ಮಾರ್ಜಯೇತ್ । ಮಂತ್ರಾಃ । ಪೌರಾಣೈಶ್ಚವಚನೈಃ ಮಂತ್ರೈರ್ವಾರುಣ ಸೂಕ್ತಕೈಃ । ತತ ಆಯುಷ್ಯ ಸೂಕ್ತಂ ಚ ಸರ್ಪಸೂಕ್ತಂತಥೈವ। ಶ್ರೀ ಸೂಕ್ತಂ ಘೃತ ಸೂಕ್ತಂ ಚ ಶಿವ ಸಂಕಲ್ಪ ಪೂರ್ವಕಂ ಮುಂಚಾಮಿತ್ವೇತಿ ಮಂತ್ರೈಶ್ಚ ಪಂಚಶಾಂತ್ಯಾಚ ಮಾರ್ಜಯೇತ್ । ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯಾಭಿಷೇಕ ಶೇಷಂತು ಕೂರ್ಮಸಂದರ್ಶನ ಸ್ಥಲೇ ಮಾರ್ಜಯೇತ್ । ತತಃ ಅಲಂಕೃತೋಯಜಮಾನಃ । ಆಚಾರ್ಯಾದೀನ್ ಪೂಜಯೇತ್ । ಗಾಂಸದಕ್ಷಿಣಾಂ ದದ್ಯಾತ್ ಪ್ರತಿಮಾ ದಾನ

ಮಂತ್ರಃ । ದೇವ ದೇವ ಜಗನ್ನಾಥ ವಾಂಛಿತಾರ್ಥ ಪ್ರದಾಯಕ । ಕೂರ್ಮಬಿಂಬಸ್ಯದಾನೇನ ಅತಃ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಮೇ । ಋತ್ವಿಗ್ಭ್ಯೋ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದದ್ಯಾತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇತ್ತತಃ । ಏವಂ ಕೃತೇ ನರಸ್ತತ್ರ ಗೃಹೇ ತಸ್ಮಿನ್ ಸುಖೀಭವೇತ್ । ಅಥ ಹೋಮಮಂತ್ರಃ । ಯತಃ ಪುರೋಡಾಶಃ ಕೂರ್ಮಃ ಸ್ವಾಹಾ । ಕೂರ್ಮಾಯೇದಂ । ಭೂತ್ವಾನುಪ್ರಾಸರ್ಪದ್ಯತ್ಕೂರ್ಮಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ । ಉಪದಧಾತಿ ಯಥಾಕ್ಷೇತ್ರವಿದಂಜಸಾನಯತ್ಯೇವ ಮೇವೈನಂ ಕೂರ್ಮಃ ಸ್ವಾಹಾ। ಸುವರ್ಗಂ ಲೋಕ ಮಂಜಸಾ ನಯತಿ ಮೇಧೋವಾ ಏಷ ಪಶೂನಾಂ ಯತ್ಕೂರ್ಮಃ ಸ್ವಾಹಾ। ಯತ್ಕೂರ್ಮಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ । ಉಪದಧಾತಿ ಸ್ವಮೇವ ಮೇಧಂ ಪಶ್ಯಂತಃ ಪಶವಃ ಉಪತಿಷ್ಠಂತೇ ಶ್ಮಶಾನಂ ವಾವತತ್ಕ್ರಿಯತೇ ಯನ್ಮೃತಾನಾಂ ಪಶೂನಾಂಗ್ಂಶೀರ್ಷಾಣ್ಯುಪಧೀಯಂತೇ ಯಜ್ಜೀವಂತಂ ಕೂರ್ಮಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ । ಉಪದಧಾತಿ ತೇನಾಶ್ಮಶಾನ ಚಿದ್ವಾಸ್ತವ್ಯೋ ವಾ ಏಷಯತ್ಕೂರ್ಮಃ ಸ್ವಾಹಾ । ಕೂರ್ಮಾಯೇದಂ ನ ಮಮ । ಇತಿ ಸಪ್ತಾಹುತಿಃ ಏಕದಾ । ಅನೇನ 16 ವಾರಂ ಕೃತೇ ಹೋಮೇ ಪೂರ್ಣಂ ಭವತಿ ।

ಇತಿ ಭವಿಷ್ಯ ಪುರಾಣೋಕ್ತ ಕೂರ್ಮದರ್ಶನ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ ।

೧೯ ಶಿಶೋಃ ನಾಳವೇಷ್ಟನ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ತ್ರಿರಾವೃತ್ತ್ಯಾಶಿಶುಂಹಂತಿ ದ್ವಿರಾವೃತ್ತ್ಯಾ ತುಮಾತರಂ । ಏಕಾ ವೃತ್ತ್ಯಾಮಾತುಲಂಚ ಪಾರ್ಶ್ವಯೋಃ ಪಿತರಂ ತಥಾ । ಭ್ರಾತರಂ ದಕ್ಷಿಣೇ ಬಾಹೌ ಸ್ವಸಾರಂ ವಾಮ ಕೇತಥಾ । ತದ್ದೋಷ ಪರಿಹಾರಾಯ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ಯಾದ್ವಿಚಕ್ಷಣಃ । ಗೋಮಯೋ ಪಲಿಪ್ತ ಶುದ್ಧ ದೇಶೇ ಮಂಡಪೇ ಮಂಡಲೇ ದ್ರೋಣಾರ್ಧಾದಿಪರಿಮಿತ ವ್ರೀಹಿತಂಡುಲಿ ತಿಲಮಾಷೋಪರಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕುಂಭಂ ನಿಧಾಯ ಪುಣ್ಯಾ ಹಾದಿ ವಿಧಾಯ ತೀರ್ಥ ಪಂಚಗವ್ಯಾದಿನಾ ಕುಂಭಮಾಪೂರ್ಯ ವರುಣಮಾವಾಹ್ಯ ಸಂಪೂಜ್ಯ ತತ್ಪುರತಃ ತಿಲರಾಶೌ ಸುವರ್ಣಾದಿ ನಿರ್ಮಿತ ತನ್ನಕ್ಷತ್ರದೇವತಾಪ್ರತಿಮಾಂ ಪಂಚಗವ್ಯಾದಿನಾ ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಸಂಪೂಜ್ಯ

ತತ್ಪಶ್ಚಿಮೇಶೂರ್ಪೇಮಾಷಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ರಕ್ತವಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರಸಾರ್ಯ ತತ್ರರಕ್ತ ವಸ್ತ್ರ ವೇಷ್ಟಿತಂ ಶಿಶುಂ ಪ್ರಾಕ್ ಶಿರಸಂ ಶಾಯಯಿತ್ವಾ ಏತಚ್ಚತುರ್ದಿಕ್ಷು ಮಂಡಲಾದೌ ಕ್ರಮೇಣ ಗಣೇಶಂ ದುರ್ಗಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಸರಸ್ವತೀಂಚ ತನ್ಮಂತ್ರೈಃ ಸಂಪೂಜ್ಯ ವೇದಪಾರಗಾಃ ಋತ್ವಿಜಃ ಕುಂಭಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾಜಪೇಯುಃ । ವೇದಾದೀನ್ ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ತನ್ನಕ್ಷತ್ರ ಮಂತ್ರಂ ಚ 108 ವಾರಂ ಅಬ್ಲಿಂಗಾನ್ ಪವಮಾನಂ ವಿಷ್ಣು ಭೂಪುರುಷ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರವರುಣಾಯುರಪ್ರತಿರಥಾದಿ ಸೂಕ್ತಾನಿ ಪಂಚಶಾಂತ್ಯಾದೀನಿ ಚ । ತತ್ಪಶ್ಚಿಮೇಽಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನ ಪ್ರ. ತಾಂ. ಶಿಶುನಕ್ಷತ್ರ ದೇವತಾಂ ತನ್ಮಂತ್ರೇಣ 108 ವಾರಂ ಗುಳೂಚೀ. ಸಮಿದನ್ನಾಜ್ಯದ್ರವ್ಯೈಃ । ಪುನಃ ತಾಂಗಣಪತಿಂ ಗಣಾನಾಂತ್ವೇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ 108 ವಾರಂ ದೂರ್ವಾದ್ರವ್ಯೇಣ । ತತಃ ಮೃತ್ಯುರ್ನ ಶ್ಯತ್ವಿತ್ಯಾದಿ ಮಂತ್ರೈಃ 108 ವಾರಂ ತಿಲವ್ರೀಹಿದ್ರವ್ಯೇಣ। ತತಃ ಉಪದೇವತಾಂ ಯಮಂ ಯಮಾಯ ಧರ್ಮರಾಜಾಯೇತ್ಯುಕ್ತನಾಮ ಮಂತ್ರೈಃ (14) ಮಾಷಘೃತ ಗುಡ ಮಿಶ್ರಚರುದ್ರವ್ಯೇಣ ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಮಿತ್ಯಾದಿ । ಹೋಮಾಂತೇ ಕಲಶೇನ ಸಶಿಶು ಯಜಮಾನ ಪ್ರೋಕ್ಷಣಾದಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕೃತ್ಯ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಕಲಶಾದಿದಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ತತೋಗ್ರಹಯಜ್ಞಂ ಕೃತ್ವಾ ಜಾತಕರ್ಮಾದಿ ಕುರ್ಯಾತ್ ।

ಇತಿನಾಳ ವೇಷ್ಟನ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

೨೦ ಮಂಡೂಕ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಶೌನಕೋಹಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶಾಂತಿಂ ಮಂಡೂಕ ಸಂಜ್ಞಿತಾಂ । ಜಲಾಗ್ನಿ ಪತನೇಪಾದ ಘಾತೇಮಾರ್ಜಾರದೂಷಣೇ । ಅಜ್ಞಾನತೋಜ್ಞಾನತೋವಾ ಮರಣೇಚೇತ್ ಗೃಹಾಂಕಣೇ। ಕೃತ್ವಾ ಗೃಹಂತ್ರಿಮಾಸೇವಾ ವಾತ್ರಿಪಕ್ಷೇವಾತತಃ ಪರಂ। ಆಚಾರ್ಯಂ ವರಯೇತ್ಪೂರ್ವಂ। ಗೃಹಮಧ್ಯೇ ಶುಚೌದೇಶೇ ಸ್ವಸ್ತಿ ವಾಚನಾದಿ ವಿಧಾಯ ದ್ರೋಣಾರ್ಧಾದಿ ಕ್ರಮೇಣ ವ್ರೀಹಿ ತಂಡುಲ ತಿಲಾನುಪರಿವಿನ್ಯಸ್ಯ

ಮಧ್ಯೇ ಪದ್ಮಂ ಬಹಿಃ ತ್ರಿಕೋಣಾದಿ ಉಲ್ಲಿಖ್ಯ ಧವಳ ಕಲಶಾದಿ ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯ ಗೋಸೂಕ್ತೇನ ಜಲಂ ಸಂಪೂರ್ಯ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರಯೋಃ ಕಲಶೌ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಗೋಮಾಯುರಿತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಮಧ್ಯೇ ಮಂಡೂಕ ಪ್ರತಿಮಾಂ ದಕ್ಷಿಣೇಯಮಾಯ ಸೋಮಮಿತಿಯಮಂ । ಉತ್ತರೇ ಇಮಂ ಮೇವರುಣೇತಿ ವರುಣಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಶ್ವೇತ ವರ್ಣಂ ದ್ವಿನಯನಂ ಚತುಷ್ಪಾದಂ ಮಹಾದ್ಯುತಿಂ । ಕೂರ್ಮಾಧಾರಂ ಮಹಾಕಾಯಂ ಮಂಡೂಕಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಂ । ಕಾಲದಂಡಧರಂದೇವಂ ಮಾಹಿಷಂ ಪಿತೃನಾಯಕಂ । ಕೃಷ್ಣವರ್ಣಂ ವಿರಾಡ್ರೂಪಂ ವೈವಸ್ವತ ಮುಪಾಸ್ಮಹೇ। ಪಾಶಹಸ್ತಂ ಜಲಾಧ್ಯಕ್ಷಂ ಮಕರಾಂತಂ ಸುಖಿ ಪ್ರದಂ ಇತಿ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಅಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ - ಅನ್ವಾಧಾನಂ - ಪ್ರಧಾನಂ ತಾಂ ಮಂಡೂಕ ಪರ್ಜನ್ಯಂ ಸಮಿತ್ ಕೃಸರಾನ್ನ ಪರಮಾನ್ನ ಘೃತಾನ್ನಾಜ್ಯದ್ರವ್ಯೈಃ 108 ವಾರಂ ತನ್ಮಂತ್ರೇಣ ಪುನಃ ಅಧಿಪ್ರತ್ಯಧಿ ದೇವತೇ ಯಮಂ ವರುಣಂಚ 108 (28) ವಾರಂ ತನ್ಮಂತ್ರೇಣ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ದ್ರವ್ಯೈಃ । ಶೇಷೇಣ। ಹೋಮಾಂತೇ ಕಲಶಾಭಿಷೇಕಃ। ತತಃ ಯಜಮಾನಃ ಗೋದಾನ ಪ್ರತಿಮಾದಾನಾದಿ ಕುರ್ಯಾತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇತ್ । ಸ್ವಸ್ತಿಮಾನ್ ಭವತಿ। ಏತಚ್ಛಾಂತಿಂ ನಕುರುತೇಷಣ್ಮಾಸಾನ್ಮೃತ್ಯು ಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥

ಮಂಡೂಕ ಮಂತ್ರಃ । ಗೋಮಾಯು ರದಾ ದಜ ಮಾಯುರದಾತ್ಪೃಶ್ನಿರದಾದ್ಧರಿತೋನೋ ವಸೂನಿ । ಗವಾಂ ಮಂಡೂಕಾ ದದತಃ ಶತಾನಿ ಸಹಸ್ರಸಾವೇ ಪ್ರತಿರಂತ ಆಯುಃ ।

ವಸಿಷ್ಠ ಋಷಿಃ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ ಮಂಡೂಕಪರ್ಜನ್ಯೋ ದೇವತಾ ॥

ಇತಿ ಮಂಡೂಕಸ್ಯದಾಹಾದಿನಾ ಮರಣೇ ಶೌನಕೀಯೇ ಮಂಡೂಕ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ ।

೨೧ ಕಾಕಾದ್ಯಾರೋಹಣ ಶಾಂತಿಃ

ಬಕಾರೋಹೇಚಕಾಕೀಚ ಕಪೋತಾಂತಃ ಪ್ರವೇಶನೇ । ಅಹನ್ಯಾರಾರ್ಕ ವಾರೇಗೌಃ ಸೂಯೇತಾವಸಥೇದಿವಾ। ಕುಜಾರ್ಕೌಮಹಿಷೀಸೂತೇ ಮೃತೇಬಾಹ್ಯೇಥ ಗರ್ದಭೇ। ಗೃಹೋಪಕುಕ್ಕುಟೀಸೂತೇ । ಗೃಹೋರ್ಧ್ವಂಪಿಂಗಲಾಸೂತೇ । ಗೌರ್ವಾಸ್ತ್ರೀವಾಯಸಃ ಸೂತೇಕ್ಷ್ಕಲಾಸನಿ ಪಾತನೇ । ಖದ್ಯೋತೇ ಲೋಕಪಾತೇಚ ಗೃಹಭಿತ್ತಿ ಪ್ರಭೇದನೇ । ಭೌಮವಾರೇ ಗವಾಂಸೂತೌಭಾರ್ಗವೇ ಮಹಿಷೀತಥಾ । ಅಮಾದಿವಾ ಚಾಶ್ವಸೂತೌ ಕುಲಕ್ಷಯ ಕರೋಭವೇತ್ । ಸ್ತಂಭೇಚಕುಡ್ಯೇಗೃಹ ಮಧ್ಯದೇಶೇ ದ್ವಾರೇ ಕಪಾಟೇ ಪಿಚತೋರಣೇಚ । ಮಹಾನಸೇ ಗೋಗಜವಂಶಶಾಲಾಂ ಮಧುಪ್ರವಿಷ್ಟೇ ಮರಣಾಯಕರ್ತುಃ । ಮಧುವಲ್ಮೀಕ ಛತ್ರಾತ್ರಂ (ಕಂ) ಗೃಹೇಯಸ್ಯ ಪ್ರಜಾಯತೇ । ಸ್ಥೂಣಾಯಾಂ ಮುಕುಲಂ ಭಾರ್ಯಾಯಮೌ ಗೌರ್ಜನಯೇದ್ಯದಿ । ಮಂಡೂಕೇಚ ಪ್ರದಗ್ಧೇಚ ಸ್ವಸ್ತನಂಗೌಃ ಪಿಬೇದ್ಯದಿ । ಶುನಕೋಗೃಹ ಮಾರೋಹೇತ್ಪ್ರವಿಶೇದ್ವಾ ಶಿವಾರುದೇತ್ । ಶುಕ್ಲವರ್ಣ ಕಪೋತಶ್ಚದೋಗ್ಧ್ರೀಗೌರುಧಿರಂಯದಿ । ಏತೇಷಾಂಶಮನಾರ್ಥಯ ಹೋಮಂ ಕುರ್ಯುರ್ದ್ವಿಜಾತಯಃ । ಘೃತದೂರ್ವಾತಿಲೈರ್ಜುಹುಯಾತ್ ಶತಮಷ್ಟೋತ್ತರಂ ಕ್ರಮಾತ್ । ಗಾಯತ್ರೀಮಂತ್ರಃ । ಮೃತ್ಯುಂಜಯೇನ ಮಂತ್ರೇಣತಿಲೈ ರಾಜ್ಯೈಃ ಪೃಥಕ್ಪೃಥಕ್। ದತ್ವಾಗೋಭೂಹಿರಣ್ಯಾದಿ ಸರ್ವದೋಷಾಪನುತ್ತಯೇ ।

ಇತಿಕಾಕಾದ್ಯಾರೋ ಹಣಶಾಂತಿವಿಧಿ;

೨೨ ಅಥ ಕಾಕಬಕಾದ್ಯಾರೋ ಹಣ ದುಷ್ಟದಿನ ಮಹಿಷ್ಯಾದಿಪ್ರಸವ ಮಧುಪ್ರವೇಶ ಮಂಡೂಕ ದಾಹಶ್ವಾನಾರೋ ಹಣಶಿವಾರುತಾದಿ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಕಲಶೇ ಗಾಯತ್ರೀ ಪ್ರತಿಮಾಂ ಗಾಯತ್ರ್ಯಾ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಅಭಿಮಂತ್ರ್ಯ ಅನ್ವಾಧಾನಂ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ಸವಿತಾರಂಗಾಯತ್ರ್ಯಾ 108 ವಾರಂಘೃತ ದೂರ್ವಾ ತಿಲದ್ರವ್ಯೈಃ ಮೃತ್ಯುಂಜಯಮಂತ್ರೇಣ ಮೃತ್ಯುಂಜಯಂ 108 ತಿಲಾಜ್ಯದ್ರವ್ಯಾ

ಭ್ಯಾಂಶೇಷೇಣೇತ್ಯಾದಿ । ಅಭಿಷೇಕಾಂತೇಗೋಭೂಹಿರಣ್ಯ .ಪ್ರತಿಮಾದಿದಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ।

ಇತಿಕಾಕಾದ್ಯಾರೋಹಣಾದಿಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ ।

೨೩ ದಿವಾಭೀತಿಪ್ರವೇಶಶಾಂತಿವಿಧಿಃ

ಗೃಹೋಪರಿದಿವಾಭೀತಿ ಪ್ರವೇಶೇ ಯಜಮಾನ ಸ್ಯಾರಿಷ್ಟಂಭವತಿ ತತ್ರಶಾಂತಿಃ ಸ್ವರ್ಣೇನತದರ್ಧೇನವಾತದ್ರೂಪಾಂ ಮೃತ್ಯುರೂಪಾಂ ಪ್ರತಿಮಾಂಕೃತ್ವಾ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ದಿವಾಭೀತಿ ರೂಪಾಯ ಮೃತ್ಯುರ್ಮೇನ ಶ್ಯತ್ವಾಯುರ್ಮೇವರ್ಧತಾಂ ಭೂಃಸ್ವಾಹೇತ್ಯಂತೇನತ್ರ್ಯಂಬಕ ಮಂತ್ರೇಣ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಅನೇನೈವಮಂತ್ರೇಣ ಪ್ರತ್ಯೇಕಮಷ್ಟೋತ್ತರ ಸಹಸ್ರಂ ಪಾಲಾಶಸಮಿದ್ಭಿಃ ಪಾಯಸಾಜ್ಯೈಃ ಹೋಮಃ ದೂರ್ವಾಕ್ಷತೈಶ್ಚ ಹೋಮಃ । ಅಭಿಷೇಕಂ ಪ್ರತಿಮಾದಾನಂ ಗ್ರಹಯಜ್ಞಂಚ ಪೂರ್ವವತ್ ।

ಇತಿ ವಾಸಿಷ್ಠೋಕ್ತದಿವಾಭೀತಿಪ್ರವೇಶ ಶಾಂತಿವಿಧಿಃ

೨೪ ಅಥದಿವಾಭೀತಿ ಪ್ರವೇಶ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗ

ತದ್ರೂಪಾಂ ಮೃತ್ಯುಪ್ರತಿಮಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಕಲಶೇ ಸಂಪೂಜ್ಯ । ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನ ಪ್ರ ತಾಂತ್ರ್ಯಂಬಕಮೃತ್ಯುಂ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಮಂತ್ರೇಣ 1008 ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯಯಾ ಪಾಲಾಶಸಮಿತ್ಪಾಯಸಾಜ್ಯ ದೂರ್ವಾಕ್ಷತದ್ರವ್ಯೈಃ ಶೇಷೇಣ + ಅಭಿಷೇಕ. ಪ್ರತಿಮಾದಾನಾದಿ ಗ್ರಹಯಜ್ಞಶ್ಚಕಾರ್ಯಃ ।

ಇತಿವಾಸಿಷ್ಠೋಕ್ತದಿವಾಭೀತಿ ಪ್ರವೇಶಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

೨೫ ವಲ್ಮೀಕಿನೀಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ವಲ್ಮೀಕಿನೀಯದಿಕೇದಾರೇ ಪ್ರರೋಹೇತ್ ಕ್ಷೇತ್ರನಾಶಿನೀ । ಸ್ವಾಮಿನಂ ಪರಂ ತಸ್ಯ ಸ್ಥಾನಸ್ಯಬಧನಸ್ಯಚ । ಹಲಪ್ರವಾಹೇ ತತ್ರೈವ ಕೂರ್ಮೋಯದ್ಯಪಿದೃಶ್ಯತೇ । ಸಹಸ್ರ

ಲಾಭಂ ತತ್ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಕುರ್ಯಾಚ್ಚೈವನಸಂಶಯಃ । ಹಲಪ್ರವಾಹೇತತ್ರೈವ ಸರ್ಪೋವಾಯದಿದೃಶ್ಯತೇ ಅರ್ಥನಾಶೋಭವೇತ್ತತ್ರ ಕರ್ತಾತತ್ರವಿನಶ್ಯತಿ । ಯದಿಚೋತ್ಪದ್ಯತೇದೋಷೋಘೃತಂಕ್ಷೀರಂಚದಾಪಯೇತ್ । ತದಾದೋಷಾ ವಿನಶ್ಯಂತಿ ಶುಭಂಚೈವೋಪಜಾಯತೇ । ತತ್ರಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಘೃತ ದೂರ್ವಾತಿಲಾಕ್ಷತೈಃ । ಪ್ರತ್ಯೇಕಮಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ಗಾಯತ್ರ್ಯಾಜುಹುಯಾತ್ ಪರಂ । ಮೃತ್ಯುಂಜಯೇನಮಂತ್ರೇಣ ತಿಲಾಜ್ಯಂತು ಪೃಥಕ್‌ಪೃಥಕ್ । ಕಲಶೇ ಗಾಯತ್ರೀಂ ದೇವತಾಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಪ್ರ. ದೇ. ಸವಿತಾರಂ 108 ವಾರಂ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರೇಣ ಘೃತದೂರ್ವಾತಿಲಾಕ್ಷತ ದ್ರವ್ಯೈಃ । ಪ್ರ. ತಾಂ. ಮೃತ್ಯುಂಜಯಂ ತನ್ಮಂತ್ರೇಣ ತಿಲಾಜ್ಯ ದ್ರವ್ಯಾಭ್ಯಾಂ ಶೇಷೇಣ + ಅಭಿಷೇಕಾದಿಃ । ದತ್ವಾಗೋ ಭೂಹಿರಣ್ಯಾದಿ ಸರ್ವದೋಷಾಪನುತ್ತಯೇ ।

ಇತಿವಲ್ಮೀಕಾದಿಶಾಂತಿಪ್ರಯೋಗಃ

೨೬ ಅಜಗರಪ್ರವೇಶ ಶಾಂತಿವಿಧಿಃ

ಅಥಾತಃ ಸಂಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶಾಂತಿಂತ್ವಜಗರೋದ್ಭವಾಂ । ಗೃಹೇಗೋಷ್ಠೇ ಹರ್ಮ್ಯದೇಶೇ ಸಭಾಸ್ಥಾನೇ ಮಹಾನಸೇ । ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೋಜಗರೋಯತ್ರ ತತ್ರವಕ್ಷ್ಯೇಫಲಾಫಲಂ । ಸ್ಥಾನನಾಶಶ್ಚಾರ್ಥನಾಶೋ ಗೋನಾಶಸ್ತುವಿಧೀಯತೇ । ಆತ್ಮಸ್ತ್ರೀಪುತ್ರನಾಶಸ್ತು ವತ್ಸರಾಂತರ್ನಸಂಶಯಃ । ತದ್ದೋಷ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಶಾಂತಿಕರ್ಮ ಸಮಾಚರೇತ್ । ಕೃತ್ವಾನಾಂದೀಮುಖಶ್ರಾದ್ಧಂ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ವಾಚಯೇತ್ತತಃ । ಸ್ವರ್ಣೇನರಜತೇನಾಪಿ ಪ್ರತಿಮಾಂ ಕಾರಯೆದ್ಬುಧಃ । ಗೃಹಸ್ಯೇಶಾನದಿಗ್ಭಾಗೇಕಲಶಸ್ಥಾಪನಂಸ್ಮೃತಂ । ಗಜಾಶ್ವ ರಥವಲ್ಮೀಕ ಸಂಗಮಾದ್ಧ್ರದ ಗೋಕುಲಾತ್ । ರಾಜದ್ವಾರಪ್ರದೇಶಾಚ್ಚ ಮೃದಮಾನೀಯ ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ । ತಸ್ಯೋಪರಿನ್ಯಸೇತ್ಕಾಂಸ್ಯಪಾತ್ರಂ ಚತಿಲಪೂರಿತಂ । ತನ್ಮಧ್ಯೇ ಪ್ರತಿಮಾಂ ಸ್ಥಾಪ್ಯವಾಸಸಾವೇಷ್ಟ್ಯ ಭಕ್ತಿಮಾನ್ ಕುಂಭಂಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾಜಪೇನ್ಮಂತ್ರಂ

ಯತ ಇಂದ್ರೇತಿವೈ ಬುಧಃ । ಉಪಚಾರೈಃ ಷೋಡಶಭಿಃ ಸಂಪೂಜ್ಯಚನಿ ವೇದ್ಯಚ । ಅಥಾಗ್ನಿಸ್ಥಾಪನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸ್ವಗೃಹ್ಯೋಕ್ತವಿಧಾನತಃ । ಯತ ಇಂದ್ರೇತಿಮಂತ್ರೇಣಪಕ್ವಹೋಮಂ ಸಮಾಚರೇತ್ । ಶನ್ನ ಇಂದ್ರಾಗ್ನಿಮಂತ್ರೇಣ ಸಮಿದಾಜ್ಯ ಚರೂನ್ ಹುನೇತ್ । ತ್ರ್ಯಂಬಕೇನಮಂತ್ರೇಣ ಜುಹುಯಾಚ್ಚತಿಲಾಹುತೀಃ। ತತಃಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂಹುತ್ವಾ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪ್ಯಚ। ಆಚಾರ್ಯಾಯ ಚ ಗಾಂ ದದ್ಯಾತ್ ಸವತ್ಸಾಂ ಸುಪಯಸ್ವಿನೀಂ । ಪೂರ್ವೋಕ್ತೇನತು ಮಂತ್ರೇಣ ಅಭಿಷೇಕಂ ಸಮಾಚರೇತ್ । ದಕ್ಷಿಣಾದ್ಯೈರ್ದ್ವಿಜವರಾನ್‌ತೋಷಯೇಚ್ಚವರಾಶಿಷಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇತ್ಪಶ್ಚಾತ್ ಯಥಾಶಕ್ತ್ಯಾ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ ।

ಇತಿಶೌನಕೀಯೇ ಅಜಗರ ಪ್ರವೇಶ ಶಾಂತಿವಿಧಿಃ

೨೭ ಅಜಗರ ಪ್ರವೇಶ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಪುಣ್ಯಾಹಾದಿವಿಧಾಯ ಕಲಶೇ ಅಭಯಂಕರೇಂದ್ರ ಪ್ರತಿಮಾಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯಸಂಪೂಜ್ಯ (ಅಭಯಂಕರೇಂದ್ರಂಪಕ್ವೇನ) ಪ್ರ. ತಾಂ ವಿಶ್ವಾನ್‌ದೇವಾನ್ ಶನ್ನ ಇಂದ್ರಾಗ್ನಿ ಸೂಕ್ತೇನ ಸಮಿದಾಜ್ಯ ಚರುದ್ರವ್ಯೈಃ ಪ್ರತ್ಯೇಚಂ (ಯಥಾಸಂಖ್ಯಂ). ಪುನಃ ಪ್ರ. ತಾಂ ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ 108 ಸಂಖ್ಯಯಾತನ್ಮಂತ್ರೇಣತಿಲ ದ್ರವ್ಯೇಣ ಶೇಷೇಣ + ಕಲಶಾಭಿಷೇಕಾದಿ ಗೋಪ್ರತಿಮಾದಾನಾದಿ । ವಿಪ್ರ ಭೋಜನಾದಿ ।

ಇತಿಶೌನಕೀಯೇ ಅಜಗರಪ್ರವೇಶ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ ।

೨೮ ಅನಡ್ವ (ದುತ್) ಶಾಂತಿಃ

ಅನಡ್ವಶಾಂತಿಂವಕ್ಷ್ಯಾಮಿಶೌನಕೋಽಹಂದ್ವಿಜೋತ್ತಮ । ಗೃಹಾಂತರಗತೋಽನಡ್ವಾನ್ ಅರಿಷ್ಟಂ ಪ್ರದದಾತಿಹಿ । ಸ್ಥಾನನಾಶ ಶ್ಚಾರ್ಥನಾಶೋ ಗೃಹೇಶಸ್ಯಮೃತಿಸ್ತಥಾ ಭವಿಷ್ಯಂತಿನ ಸಂದೇಹೋ ಷಣ್ಮಾಸಾಂತರ್ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ। ತದ್ದೋಷಪ

ರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಶಾಂತಿಕರ್ಮ ಸಮಾಚರೇತ್ । ಆದೌನಾಂದೀಮುಖಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ವಾಚಯೇದಥ । ಗೃಹಸ್ಯೇಶಾನ ದಿಗ್ಭಾಗೇಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನಂ ಸ್ಮೃತಂ । ಮೃತ್ಯುಂಜಯೇ ತಿದ್ದೈವತ್ಯಂ ಕಲಶ ಮಾವಾಹಯೇದ್ವಿಜಃ । ವೇದಪಾರಾಯಣಂ ಚೈವ ಋಗ್ಯಜುಃ ಸಾಮಪಾರಗೈಃ । ಅಥಾಗ್ನಿ ಸ್ಥಾಪನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ಸ್ವಗೃಹ್ಯೋಕ್ತ ವಿಧಾನತಃ । ಯತ ಇಂದ್ರೇತಿಮಂತ್ರೇಣ ಪಕ್ವಹೋಮಂ ಸಮಾಚರೇತ್ । ಶನ್ನೋ ದೇವೀರಿತಿಋಚಾ ಸಮಿದಾಜ್ಯ ಚರೂನ್ ಹುನೇತ್ । ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಸಹಸ್ರಂ ವಾಶತಮಷ್ಟೋತ್ತರಂ ತುವಾ । ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತಿ ಸಂಖ್ಯಾಂವಾಜುಹುಯಾಚ್ಛಕ್ತಿ ತೋದ್ವಿಜಃ । ಮೃತ್ಯುಂಜಯೇತಿಮಂತ್ರೇಣ ದೂರ್ವಾ ಹೋಮಂ ಸಮಾಚರೇತ್ । ತತಸ್ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂಹುತ್ವಾ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪ್ಯಚ । ಹೋಮಕರ್ತ್ರೇಚಗಾಂ ದದ್ಯಾತ್ ಸವತ್ಸಾಂ ಚಸುಶೀಲಿನೀಂ । ಸ್ವಶಕ್ತ್ಯಾದಕ್ಷಿಣಾಂ ದದ್ಯಾತ್ ಅಭಿಷಿಕ್ತಃ ಸ್ವಲಂಕೃತಃ। ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತಾಂ ಸ್ತತಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇದಥ । ಏವಂ ಕೃತ್ವಾ ವಿಧಾನೇನ ತಸ್ಮಾದ್ದೋಷಾತ್ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ।

ಇತಿಸಾವನಸ್ಮೃತೌಶೌನಕೀಯೇ ಅನಡ್ವಶಾಂತಿಃ ॥ ಶ್ರೀಃ ।

೨೯ ಅನಡುತ್ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಪುಣ್ಯಾಹಾದಿವಿಧಾಯ ಮೃತ್ಯುಂಜಯಂ ಕಲಶೇಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಪ್ರ. ತಾಃ ಅಪಃ ಶಂನೋದೇವೀತಿ ಮಂತ್ರೇಣ 108 ಸಮಿಚ್ಚರ್ವಾಜ್ಯದ್ರವ್ಯೈಃ ಪ್ರ. ತಾಂ ಮೃತ್ಯುಂಜಯಂ । ದೂರ್ವಾದ್ರವ್ಯೈಃ ಶೇಷೇಣ + ಅಭಿಷೇಕ ಗೋದಾನಾದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನಾದಿ ।

ಇತಿ ಶೌನಕೀಯೇ ಅನಡುತ್ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ ।

೩೦ ಅಥಗೌಳಿ ಸರಟಪತನಾರೋಹಣ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಗೌಳಿಪತನಂ ಅಂಗಾದಿಷು ನಾನಾಫಲಸ್ಯಸೂಚಕಂ । ತದ್ದೋಷಪರಿಹಾರಾಯ ಸಚ್ಚೈಲಂಸ್ನಾತ್ವಾದೀಪಾದೀನ್ ಪ್ರದ್ಯಾರ್ಚ್ಯಜಪಪಾರಾಯಣಶಾಂತ್ಯಾದಿಕಂ

ಕಾರ್ಯಂ। ಪುಣ್ಯಾಹಾದಿವಿಧಾಯ ಧಾನ್ಯರಾಶೌ ಕುಂಭಂತೀರ್ಥೇನಾಪೂರ್ಯ ತತ್ರಪಂಚಗವ್ಯಾದಿಕಂ ನಿಕ್ಷೇಪ್ಯಂ । ಹಿರಣ್ಯನೀಲ ವೈಡೂರ್ಯಂ ಪ್ರವಾಳಂ ಮೌಕ್ತಿಕಂತಥಾ । ಏತಾನಿಪಂಚರತ್ನಾನಿ। ಕಪಿತ್ಥಾಶ್ವತ್ಥಪಾಲಾಶ ಬಿಲ್ವೌದುಂಬರಪಲ್ಲವಾಃ । ಕೋಷ್ಠಂಚಂದನಲೋಧ್ರಂ ಚಲವಂಗೋಶೀರ ಮೇವಚ। ಪಂಚೌಷಧಮಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಂ। ಪಲ್ಲವೋಕ್ತಂ ತ್ವಚಸ್ತಥಾ। ಗಜಾಶ್ವತ್ಥಾಶ್ವವಲ್ಮೀಕಾತ್ ಕುಲಾಲಾತ್ಪಂಚಮೃತ್ತಿಕಾಃ। ಇತ್ಯಾದಿ ಪಂಚಾಮೃತಂನಿಧಾಯ ವರುಣಾದಿ ಆವಾಹ್ಯ ಗೌಳಿಪ್ರತಿಮಾಂ ಯೇತೇಸಹಸ್ರಮಂತ್ರೇಣ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಪುರುಷಸೂಕ್ತಾದಿ. ಗಾಯತ್ರೀಂ (100) ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ (50) ಅಭಿಮಂತ್ರ್ಯ ಉತ್ತರತಃ ಕುಂಡೇ ಅನ್ವಾಧಾನಂ ಪ್ರ. ತಾಂ ಮೃತ್ಯುಂ ಪರಂಮೃತ್ಯೋ ಇತಿಮಂತ್ರೇಣ ಖಾದಿರಸಮಿತ್ ಹವಿರಾಜ್ಯತಿಲದ್ರವ್ಯೈಃ । 1008 ವಾರಂ । ಶೇಷೇಣ+ ಹೋಮಾಂತೇ ಅಭಿಷೇಕಃ । ಅಲಂಕೃತಃ । ಮತ್ಪ್ರತತ್ಪ್ರತಿಮಾಂ ಗೌಳಿಂ ಮೃತ್ಯು ರೂಪಾಂದ್ವಿಜೋತ್ತಮ । ಗೃಹ್ಣೀಷ್ವಸಹ ದೋಷೇಣ ಮಯಿಸಂಭಾವಿತೇನಚ । ಇತಿಪ್ರತಿಮಾಂ ಗೋತಿಲವಸ್ತ್ರದಾನಾನಿದತ್ವಾ । ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತಂಭಕ್ತ್ಯಾ ಕುರ್ಯಾದ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನಂ । ಛಾಯಾದಾನಂ ತತಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ಪುಣ್ಯಾಹಂವಾ ಚಯೇತ್ತತಃ। ಗೌಳಿಂಸರಟಿಕಾಂವಾಪಿಶಾಂತಿಮೇವಂ ಸಮಂವಿದುಃ॥

ಇತಿ ವೃದ್ಧ ಗಾರ್ಗ್ಯಚೇವೋಕ್ತ ಗೌಳ್ಯಾದಿ ಪತನಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ।

೩೧ ಅಜಾರೋಹಣಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಅಜಸ್ಯಾರೋಹಣಂಪುಂಸಾಂ (ಗೃಹೇ) ಪುತ್ರಾಯುಃ ಶ್ರೀ ವಿನಾಶ ಕೃತ್ । ರಿಕ್ತಾಯಾಂ ವಿತ್ತನಾಶಃ ಸ್ಯಾತ್ ವಿಷನಾಡ್ಯಾಂ ಮಹದ್ಭಯಂ । ಅಮಾಯಾಮಾತ್ಮನೋಮೃತ್ಯುಃ ಪತ್ನ್ಯಾಃ ಪೂರ್ಣಾತಿಥೌಮೃತಿಃ । ಇತ್ಯಾದಿದೋಷಾತ್ ಗೃಹೇ ಅಜಾರೋಹಣೇ ಶಾಂತಿಃ ಕಾರ್ಯಾ ॥ ಮಂಡಲಂ

ಕೃತ್ವಾತತ್ರ ವ್ರೀಹಿ ತಂಡುಲಮಾಷಾದೀನ್ ನಿಧಾಯ ತತ್ರಕುಂಭೇ ಮಂತ್ರೈಃತೀರ್ಥಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪಂಚರತ್ನಾನಿ ನಿಧಾಯ ಪಂಚಗವ್ಯಾದಿನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪ್ರತಿಮಾಯಾಂ ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ಮಂತ್ರೇಣ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಗಾಯತ್ರೀ ವೇದ ಸೂಕ್ತೈರಭಿಮಂತ್ರ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಅಗ್ನೌ ಅನ್ವಾಧಾನಂ ಪ್ರತಾಂತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ಶಮೀಸಮಿದನ್ನಾಜ್ಯೈಃ 1008 ತನ್ಮಂತ್ರೇಣ ಪುನಃ ಪ್ರ. ತಾಂ. ಈಶಾನಂ ಘೃತಸೂಕ್ತೇನ 1008 ಸಂಖ್ಯಯಾ ಆಜ್ಯೇನ । ಪುನಃ. ಮೃತ್ಯುಂ ಮೃತ್ಯು ಸೂಕ್ತೇನ ಏಕ ವಿಂಶತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಆಜ್ಯೇನ ಮೃತ್ಯುರ್ನಶ್ಯತ್ವಿತ್ಯಾದಿ ಮಂತ್ರೈಃ ಅಮೃತಸಮಿತ್ತಿಲಾಜ್ಯದ್ರವ್ಯೈಃ ಪುನಃ ಅಗ್ನಿಂ ಅಗ್ನೇನಯೇತಿ ಸೂಕ್ತೇನ ಅಷ್ಟಮಂತ್ರೈಃ ಆಜ್ಯೇನಶೇಷೇಣ । ಹೋಮಃ ಕಲಶಾಭಿಷೇಕಃ । ಅವೇಕ್ಷಿತಾಜ್ಯ ಗೋದಶಫಲದಾನಾನಿ ಸದಕ್ಷಿಣಾನಿ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನಾಗಿ ಏವಂಕೃತೇ ಆಯುಃ ಶ್ರೀ ರ್ವಿವರ್ಧತೇ

ಇತಿ ಶೌನಕೀಯಾಜಾರೋಹಣ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

೩.೨ ಗರುಡ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಖಗೇಶ್ವರೋಗ್ರಹೇಯಸ್ಯ ಸ್ಥಿತಃ ಪೀಡಾಂ ಕರೋತಿ ಹಿ। ಇತ್ಯಾದಿ ರೀತ್ಯಾ ದಾಹ ಕ್ಷೋಭಮೃತ್ಯಾದಿಕಂಭವತಿ । ಅತಃ ಶಾಂತಿಃ - ದಶನಿಷ್ಕ ಪ್ರಮಾಣೇನ ಸುವರ್ಣೇನಖಗಾಕೃತಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಪೂಜಯೇತ್ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನಂತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಂ ಇತಿಮಂತ್ರಃ। ಅಭಿಮಂತ್ರ್ಯ ಸೂಕ್ತೈಃ

ಅನ್ವಾಧಾನಂ - ಆಜ್ಯೇನಪ್ರ - ತಾಂ ಅಭಯಂ ಕರೇಂದ್ರಂಯತ ಇಂದ್ರೇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಸಮಿಚ್ಚರ್ವಾಜ್ಯ ದ್ರವ್ಯೈಃ 108 ವಾರಂತಾಂ. ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ಬಿಲ್ವ ಸಮಿಚ್ಚರ್ವಾಜ್ಯೈಃ । 108 ಆತ್ವಾಹಾರ್ಷ ಮಂತರ ಇತಿ ದೂರ್ವಾಸಮಿಚ್ಚರ್ವಾಜ್ಯೈಃ। ಯಮಂ ಯಮಾಯಧರ್ಮರಾಜಾಯೇತಿ । ನಾಮಭಿಃ ಸಮಿ ದನ್ನಾಜ್ಯದ್ರವ್ಯೈಃ 1ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ 108 ತಿಲದ್ರ ವ್ಯೇಣ ತತಃ ಮೃ

ತ್ಯುರ್ನಶ್ಯತ್ವಿತ್ಯಾದಿ ಮಂತ್ರೈಃ 108 ವಾರಂತಿಲ ದ್ರವ್ಯೇಣಶೇಷೇಣ + ಖಗೇಶ್ವರ ಸ್ಥಿತ ಸ್ಥಾನಂ ಚ ಯಜಮಾನಂ ಕಲಶೇನ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ಸಹಸ್ರನಾಮ ತ್ರಿರಾವೃತ್ಯಾ ಸಂಜಪ್ಯ ಅಂಗುಲೀಯಂ ಸತಾಂಬೂಲಂ ಆಚಾರ್ಯಾಯ ಪ್ರದಾಪಯೇತ್ । ಇತ್ಯಾದಿ ದಾನಂದತ್ವಾ ಭೋಜನಾದಿಕಂ ಕುರ್ಯಾತ್

ಇತಿ ಖಗೇಶ್ವರ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ ।

೩೩. ಕಾಕ ವಿಷ್ಟಾ ಪತನ ಶಾಂತಿಃ

ಕಾಕವಿಷ್ಟಾ ಪ್ರಪತನೇ ಸ್ಪರ್ಶನೇ ಶಾಂತಿ ರುಚ್ಯತೇ । ಶಿರಸಿ ವ್ಯಾಧಿ ಮಾಪ್ನೋತಿ ಲಲಾಟೇ ನಿಧಿನಾಶನಂ । ನೇತ್ರದ್ವ ಯೇ ಬಂಧುನಾಶಃ ಶ್ರೋತ್ರಯೋ ರ್ದೀರ್ಘ ರೋಗತಾಂ । ಕರೇ ಶತ್ರುಮವಾಪ್ನೋತಿ ಕಪೋಲೇರಾಜ ವಿಗ್ರಹಃ । ಕಕ್ಷೇಚ ದಕ್ಷಿಣೇಪೀಡಾ ವಾಮೇ ಬಂಧು ವಿನಾಶನಂ । ವಕ್ಷಃಸ್ಥಲೇ ಪುತ್ರ ಹಾನಿಃ ಸ್ತನಯೋರ್ಗೋವಿನಾಶನಂ। ಪೃಷ್ಠೇಮರಣ ಮಾಪ್ನೋತಿ ಊರುಭ್ಯಾಂಸ್ತ್ರೀ ವಿನಾಶನಂ। ಜಾನುಭ್ಯಾಂ ಬಂಧನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಪಾದಯೋರ್ಗಮನಂ ಧ್ರುವಂ ।

ಮೃತ್ಯುಯೋಗೇದಗ್ಧದಿನೇ ಪಾತೇ ಚವಿಷ ನಾಡಿಕೇ। ಚಂದ್ರಾಷ್ಟಮೇಚ ಜನ್ಮರ್ಕ್ಷೇ ಅಪ ಮೃತ್ಯು ಭಯಪ್ರದಂ । ತದ್ದೋಷಶಮನಾರ್ಥಾಯ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ಯಾದನಂ ತರಂ ।

ಗೃಹಸ್ಯೋತ್ತರ ದಿಗ್ಭಾಗೇ ಗೋಮಯೇನೋ ಪಲಿಪ್ಯಚ। ದ್ರೋಣಪ್ರಮಾಣ ವ್ರೀಹೀಣಾಂ ರಾಶೌಕುಂಭಂ ವಿನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ । ತಂತುನಾವೇಷ್ಟಿತಂ ಕುಂಭಂ ವಸ್ತ್ರಯುಗ್ಮೇಪಿಧಾಯಚ । ಪ್ರತಿಮಾಂಬ್ರಹ್ಮ ರೂಪೇಣ ಉಪಚಾರೈಃ ಸಮರ್ಚಯೇತ್ । ಜಪೇಚ್ಚಪೌರುಷಂ ಸೂಕ್ತಂ ಯತ ಇಂದ್ರೇತಿ ಮಂತ್ರತಃ । ತ್ರಿಯಂಬ ಕೇನಮಂತ್ರೇಣ ಜಪೇದಷ್ಟೋತ್ತರಂ ಶತಂ। ಕುಂಭಸ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಭಾಗೇ ಹೋಮ ಕುಂಡಂ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇತ್ । ಕೃತೇಧ್ಮಾಧಾನ ಪರ್ಯಂತಂ ಪಟ್ಟಾತ್ವಾ

ಸಾದನಾದಿಕಂ ।ಯತ ಇಂದ್ರೇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಸಮಿದ್ಭಿರ್ಖಾದಿರೈರ್ಹುನೇತ್ । ಮುಂಚಾಮಿತ್ವೇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಆಜ್ಯ ಮಷ್ಟೋತ್ತರಂಶತಂ । ತ್ರ್ಯಂಬಕೇನ ಮಂತ್ರೇಣ ತಿಲ ಹೋಮಂಸಮಾಚರೇತ್ ।

ಅಯಮುತೇಸಮತಸಿ ದೂರ್ವಾ ಹೋಮಂ ಶತಾಹುತೀಃ । ಸ್ವಗೃಹ್ಯೋಕ್ತ ವಿಧಾನೇನ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ । ಅಭಿಷೇಕಂ ತತಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ಪಾವಮಾನೀಭಿರೇವಚ । ಏತೈರ್ಮಂತ್ರೈ : ಪ್ರೋಕ್ಷಣಂವಾ ಸರ್ವ ದೋಷೋ ಪಶಾಂತಯೇ । ಗೋದಾನಂತಿಲದಾನಂಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇತ್ತತಃ । ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ಲಭತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ।

ಇತಿಶೌನಕೀಯೇ ನಾರದೋಕ್ತ ಕಾಕವಿಷ್ಠಾ ಪತನಶಾಂತಿಃ ।

೩೪ ಕಾಕವಿಷ್ಠಾ ಪತನ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಕುಂಭೇ ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರತಿಮಾಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಪುರುಷ ಸೂಕ್ತಾದಿನಾ ಅಭಿಮಂತ್ರ್ಯ । ಪ್ರ ಅಭಯಂಕರೇಂದ್ರಂ ತನ್ಮಂತ್ರೇಣ 108 ಖದಿರ ಸಮಿದ್ಭಿಃ।ಪು. ತಾಂ ಇಂದ್ರಾಗ್ನೀ ಮುಂಚಾಮಿ ತ್ವೇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ 108 ವಾರಂ ಆಜ್ಯದ್ರವ್ಯೇಣ ತಾಂ ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ 108 ತಿಲ ದ್ರವ್ಯೇಣ ತಾಂ. ಇಂದ್ರಂ ಅಯಮುತೇ ಸಮತಸಿ ಮಂತ್ರೇಣ108 ವಾರಂ ದೂರ್ವಾ ದ್ರವ್ಯೇಣ ಶೇಷೇಣ । ಅಭಿಷೇಕ ಗೋದಾನಾದಿ ಭೋಜನಾಶೀರ್ವಾದಾದಿ ।

ಇತಿ ಕಾಕವಿಷ್ಠಾ ಪತನ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

೩೫ ಗೋಧಾ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಗೋಧಾಗೃಹಂ ಪ್ರವಿಶತಿಚೇತ್ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಮಾಸತ್ರಯೇಣ ಮೃತಿರ್ವಾ ವ್ಯಾಧಿರ್ವಾ ಧಾನ್ಯ ನಾಶೋವಾ ರಾಜಪೀಡಾವಾಭವೇತ್ । ತಸ್ಮಾಚ್ಛಾಂತಿಃ ಕಾರ್ಯಾ । ಗೃಹಂ ಗುಗ್ಗುಲ್ವಾದಿಭಿರ್ಧೂಪಯಿತ್ವಾ ಅರ್ಧಕ್ರಮೇಣ ತಂಡುಲ

ತಿಲಮಾಷಾದೀನ್ ವಿಧಾಯ ತದುಪರಿ ನವಕುಂಭಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಯತ್ರ್ಯಂಬಕ ಪ್ರತಿಮಾಯಾಂ ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಜಪ್ಯಾಃ ಮಂತ್ರಾಃ । ರುದ್ರಗಾಯತ್ರೀ 108 ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ । 108 ವೇದಾದಯಃ ರುದ್ರಾಧ್ಯಾಯಃ ಚಮಕಂ ಪುರುಷ ಶ್ರೀ ಸೂಕ್ತ ಭೂಘೃತಮ್ಮತ್ಯು ವರುಣ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರ ದುರ್ಗಾ ಸೂಕ್ತಾದಿ । ಸದ್ಯೋಜಾತಾದಿ ಶಿವಸಂಕಲ್ಪಃ । ಇತ್ಯಾದಿ।

ಅನ್ವಾಧಾನಂ ಪ್ರ ತಾಂತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ತನ್ಮಂತ್ರೇಣ 1008 (108) ವಾರಂ ಪಲಾಶಸ ಮಿಚ್ಚರ್ವಾಜ್ಯೈಃ ಮೃತ್ಯುರ್ನಶ್ಯತ್ವಿತ್ಯಾದಿ ಮಂತ್ರೈಃ ಆಜ್ಯಾಕ್ತಯವತಿಲ ದ್ರವ್ಯೇಣ 108 ಅಪೈತು ಮೃತ್ಯುಃ। ಪರಂ ಮೃತ್ಯೋ ಇತಿ ಮಂತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಪೃಥಕ್ ತಿಲ ದೂರ್ವಾ ಗುಳೂಚೀದ್ರವ್ಯೈಃ ಪೃಥಕ್ 108 ವಾರಂ ಶೇಷೇಣ ।

ತದಾಗ್ರಹಯಜ್ಞಶ್ಚಕಾರ್ಯಃ।ತತಃ ಕುಂಭೋದಕೇನ ಸಕುಂಟುಂಬಂ ಯಜಮಾನಂ ಮಂತ್ರೈಃ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ತತಃ ಕುಂಭೋದಕೇನ ಗ್ರಹ ಮಂತ್ರಾದಿಭಿಃ ಗೃಹಂ ಗೃಹಬಹಿಶ್ಚ ತ್ರಿಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ವಿಪ್ರೇಭ್ಯಃ ಪ್ರತಿಮಾ ಕಲಶಾದಿದಾನಂ ಭೋಜನಾದಿ ಏವಂ ಕೃತೇಚಿರಾಯುರ್ಭವತಿ ।।।

ಇತಿ ಬೋಧಾಯನೋಕ್ತ ಗೋಧಾಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ ।

೩೬ ಸರ್ವಾರಿಷ್ಟ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ ।

ಗೃಹೇಗೃಧ್ರಕಾಕಾದಿಪ್ರವೇಶೇ ಕೂರ್ಮಕೃಕಲಾಸನಕ್ರಾದಿ ಪ್ರವೇಶೇ ಅಜಗರ ಮಹಾಸರ್ಪ ಶ್ವೇತಕಾಕಾದಿಪ್ರವೇಶೇ ಗೃಹೇ ಶಿಥಿಲೀವಲ್ಮೀಕಾ ದ್ಯುತ್ಪತ್ತೌ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಗ್ರಹಣಾದೌಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರಾದಿ ಸಂಭವೇ ಪಿತ್ರಾದ್ಯರಿಷ್ಟಕರಗ್ರಹ ದಶಾಪೀಡಾದಿಸಂಭವೇ ಮಹಾಜ್ವರಕ್ಷಯರೋಗಾದಿ ಸಂಭವೇ ದುಃಸ್ವಪ್ನ ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರವಾತಾದಿರೋಗಸಂಭವೇ ಏವಂಬಹುವಿಧಾನಿಷ್ಟಸಂಭವೇ ಸರ್ವಾರಿಷ್ಟವಿನಾಶಾಯ ಶಾಂತಿಂಕುರ್ಯಾತ್।ದೇವಾಲಯನದೀತೀರಸ್ವಗೃಹಾದೌ

ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಾದೌಸ್ನಾತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪುರತಶ್ಚಬ್ಧ್ರುಚರಣಾದಿ ವಿಧಾಯ ಅನುಜ್ಞಾತಃ ಪುಣ್ಯಾಹಾದಿ ವಿಧಾಯ ಋತ್ವಿಗ್ವರಣಂಕೃತ್ವಾ ಕಲಶಾದಿಕಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಯೇತ್ ।

ಅಗ್ನೇಃಪೂರ್ವದಿಗ್ಭಾಗೇ ಮಂಡಲೇ ದ್ರೋಣ (ಷೋಡಶಪ್ರಸ್ಥಂ) ಸಂಮಿತಂ ವ್ರೀಹಿಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ತದುಪರಿತದರ್ಧಂ ತಂಡುಲಂ ತತಃ ತದರ್ಧಂತಿಲಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ತತ್ರ ಚತುರ್ದ್ರೋಣಮಿತೇ ಘಟೇ (ಮಣಿಕೇ) ಪಂಚಗವ್ಯ ತ್ವಕ್‌ಪಲ್ಲವರತ್ನ ಮೃತ್ತಿಕಾಮೃತಪಲ್ಲವೈಃಸಹತೀರ್ಥಮಾಪೂರ್ಯ ಶತೌಷಧೀಃ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶ ದೌಷಧೀರ್ವಾ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಸಮಂತ್ರಂ ಫಲವಸ್ತ್ರ ಸುವರ್ಣಾದಿ ನಿಧಾಯ ದಶನಿಷ್ಕಪ್ರಮಾಣೇನ ಸುವರ್ಣ ಮೃತ್ಯುಂಜಯಪ್ರತಿಮಾಂ ಶುದ್ಧಾಂ ಸಮಂತ್ರಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಅನ್ಯಾಂವಾ ತತ್ತದ್ದೋಷ ಸಂಬಂಧಿನೀಂಪ್ರತಿಮಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ತತ್ತತ್ (ರಕ್ತ) ವರ್ಣಗಂಧವಸ್ತ್ರ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಧೂಪಾದಿಭಿಃ ತತ್ತನ್ನೈವೇದ್ಯ ಚತುರ್ವಿಧಾನ್ನೈಃ ಷೋಡಶೋಪಚಾರೈಃ ಪೂಜಯೇತ್। ಅಷ್ಟೌದ್ವಿಜಾನ್‌ಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಅಭಿಮಂತ್ರಣಾಯನಿಯೋಜಯೇತ್ । ತೇಜಪೇಯುಃ ।

ವೇದಾದೀನ್ ಭೂವರುಣರಕ್ಷೋಘ್ನ ದುರ್ಗಾಯುಃ ಪುರುಷಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರಾಪತಿರಥ ಸೂಕ್ತ ಪವಮಾನ ವೈಶ್ವದೇವಸೂಕ್ತಾದೀನಿ । ಋಚಾಂಪ್ರಾಚೀ । ನಕ್ಷತ್ರೇಷ್ಟಿವಾಕ್ಯಾನಿ । ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ಗಾಯತ್ರೀಂ ನವಗ್ರಹ ಮಂತ್ರಾದೀನ್ 108 ವಾರಂ । ಪಶ್ಚಿಮೇಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಅನ್ವಾದಧ್ಯಾತ್ । ಪ್ರಧಾನ ದೇವತಾಂ ಇಂದ್ರಾಗ್ನೀ ಮುಂಚಾಮಿತ್ವೇತಿಮಂತ್ರೇಣ ಅಮೃತ ಸಮಿದ್ಭಿಃ1008 (ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಸಹಸ್ರವಾರಂ) ಪುನಃ ಪ್ರ ತಾಂ ಯತ ಇಂದ್ರಸ್ವಸ್ತಿದೇತಿಮಂತ್ರಾಭ್ಯಾಂ 1008 ದೂರ್ವಾಭಿಃ ಅಭಯಂ ಕರೇಂದ್ರಂ । ಪು. ಪ್ರ. ತಾಂ । ಮೃತ್ಯುಂ ಅಪೈತುಮೃತ್ಯುಮಂತ್ರೇಣ 1008 ಅಪಾಮಾರ್ಗ ಸಮಿದ್ಭಿಃ। ಪು. ಪ್ರ. ತಾಂ. ದುರ್ಗಾಂ ಜಾತವೇದಸಮಂತ್ರೇಣ 1008 ಪಾಲಾಶ ಸಮಿದ್ಭಿಃ । ಪು. ತಾಂ.

ಸವಿತಾರಂ ಛಿನ್ನಪಾದ ಗಾಯತ್ರಿಯಾ 1008 ಆಜ್ಯಾಕ್ತತಿಲದ್ರವ್ಯೇಣ । ಪು. ತಾಂ. ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ 1008 ತನ್ಮಂತ್ರೇಣ ವ್ರೀಹಿ ದ್ರವ್ಯೇಣ । ಪು. ತಾಂ. ಯಜಮಾನ ಋಕ್ಷದೇವತಾಂ ಅಷ್ಟವಾಕ್ಯೇನ (ತನ್ಮಂತ್ರೇಣ 1008 ಯವ ದ್ರವ್ಯೇಣ । ಪು. ತಾಂ. ವಿಷ್ಣುಂ 1008 ತದ್ವಿಷ್ಣೋರಿತಿಮಂತ್ರೇಣ ಅಕ್ಷತ ದ್ರವ್ಯೇಣ। ಪು. ತಾಂ. ಪ್ರಜಾಪತಿಂ । 1008 ತನ್ಮಂತ್ರೇಣಚರುದ್ರವ್ಯೇಣ । ಪುನಃ ತಾಂ ಈಶಾನಂ ಯೋಬ್ರಹ್ಮಾ ಇತಿಮಂತ್ರೇಣ (ಸೂಕ್ತೇನ) 1008 ಆಜ್ಯದ್ರವ್ಯೇಣ।

ಪು. ಆದಿತ್ಯಾದಿಗ್ರಹಾನ್ ಸಕೃತ್ಸಕೃತ್ ಆಜ್ಯದ್ರವ್ಯೇಣ । ಪುನಃ ಕೃತ್ತಿಕಾದಿನಕ್ಷತ್ರ ವಾಕ್ಯೈಃ (ತನ್ಮಂತ್ರೈರ್ವಾ) ಸಕೃತ್ಸಕೃತ್ ಭರಣೀನಕ್ಷತ್ರಪರ್ಯಂತಂ ಆಜ್ಯ ದ್ರವ್ಯೇಣ ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ + ಇತ್ಯೇವಂಕ್ರಮೇಣ ದಶದ್ರವ್ಯೈಃ ಹುತ್ವಾ ಹೋಮಂಸಮಾಪ್ಯ । ಕಲಶಪ್ರೋಕ್ಷಣಂತದುದಕಸ್ನಾನಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ ಶುಕ್ಲಾಂ ಬರಧರಃ ನಿರೀಕ್ಷಿತಾಜ್ಯದಾನಂದತ್ವಾ । ಉಪವೀತಂಧಾರಯಿತ್ವಾ ಪಂಚಗವ್ಯಾಶನಂ ತಥಾ । ಇತ್ಯುಕ್ತಂ ಉಪವೀತಂ ಧೃತ್ವಾಪಂಚಗವ್ಯಂಪ್ರಾಶ್ಯ ಆಚಾರ್ಯಾದಿ ಪೂಜಾ ಗೋಪ್ರತಿಮಾ ಕಲಶಾದಿ ದಾನಂ ದಶದಾನಂ ಪಂಚದಾನಂ ಸರ್ವದಾನಂ ಫಲಾದಿ ದಾನಾನಿ ದದ್ಯಾತ್ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನಾಶೀರ್ವಾದಾದಿ । (ಸಹಸ್ರಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನಾದಿ ।) ಇತಿನಾರದೋಕ್ತ ಸರ್ವಾರಿಷ್ಟಶಾಂತಿಃ ।

೩.೭ ಸರ್ವರೋಗ ಶಾಂತಿಃ

ಅಥಾತಃ ಸರ್ವರೋಗಾಣಾಂ ಶಾಂತಿಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿಶೌನಕಃ । ಪೌರ್ಣಮಾಸ್ಯಾ ಮಮಾವಾಸ್ಯಾಂ ಕುರ್ಯಾದ್ವೈ ವಾತ್ರಿ ಜನ್ಮಸು । ಅಥಾಜ್ಯ ಭಾಗ ಪರ್ಯಂತಂ ಕೃತ್ವೋಲ್ಲೇಖನ ಮಾದಿತಃ । ರೋಗಿಣಾಂ ಪ್ರೇಕ್ಷಿತ ಸ್ಮೃಟ್ವಿರ್ಗವಾಂದಾನಸ್ಯ ಸಂಪಂದಾಂ। ಮುಂಚಾಮಿತ್ವೇತಿಸೂಕ್ತೇನ ಪ್ರತ್ಯೃಚಂ ಜುಹುಯಾದ್ಧವಿಃ ಸೌವಿಷ್ಟ ಕೃತ ಮಾರಭ್ಯ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಶ್ಚಯಥಾಶಕ್ತಿ ಭೋಜಯೇತ್ಸ್ವಸ್ತಿ ವಾಚನಂ ।

ಇತಿ ಸರ್ವರೋಗಶಾಂತಿಃ

೩೮ ಸರ್ವರೋಗ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ ।

ಯಸ್ಯ ರೋಗಾಃ ಪದೇಪದೇ ಭವಂತಿ । ನಸಂ ಪೂರ್ಣಂ ನಶ್ಯಂತಿ ತದಾ ಅಯಂ ಪ್ರಯೋಗಃ ಕರಣೀಯಃ । ಕಲಶೇ ಇಂದ್ರಾದಿಪ್ರತಿಮಾಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಅಜ್ಯೇನ ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಂ ಇಂದ್ರಾಗ್ನೀ ಮುಂಚಾಮಿತ್ವೇತಿಸೂಕ್ತೇನ ಪ್ರತ್ಯೃಚಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ (28, 108) ಘೃತಾಕ್ತ ಅನ್ನದ್ರವ್ಯೇಣ ಶೇಷೇಣ + ಕಲಶಾಭಿಷೇಕ ದಾನಾದಿ । ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇತ್ । (10, 100)

ಇತಿಸರ್ವ ರೋಗ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ ।

೩೯ ಅಥಗ್ರಾಮಶಾಂತಿಃ

ಅಥಾತೋಗ್ರಾಮಸ್ಯೋತ್ಪಾತಶಾಂತಿಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸ್ಯಾಮಃ । ಗೃಹದಾಹೇ ವ್ಯಾಘ್ರಾದಿಭಿರ್ಹತೇ ಸೃಗಾಲರೋದನೇ ಗ್ರಾಮಸ್ಯದ್ವಾರಿ ಸ್ಥೂಣಾರೋಹಣೇ ಮಧುಪ್ರವೇಶೇ ವಲ್ಮೀಕಪುರೋತ್ಪನ್ನೇ ದೇವಗಾತ್ರ ಸ್ವೇದೇ ಬಹುಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮರಣೇ ದಸ್ಯುಭಿಶ್ಚ ಪೀಡಿತೇ ರಾಜ್ಞಾಚ ತಟಿಕಸೇತುಭಿನ್ನೇ ವಾಪಿತೇಷಾ ಮನ್ಯತಮೋತ್ಪಾತೇ ಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಗೃಹ ಯಜ್ಞಂ ಗ್ರಾಮಶಾಂತಿಂಚ ಕುರ್ಯಾತ್। ಗ್ರಾಮಸ್ಯೋತ್ತರದೇಶೇದೇವಾಗಾರೇಚ ಚತುಷ್ಪಥೇ ಗೋಚರ್ಮಮಾತ್ರಂ ಚತುರಶ್ರಂ ಸ್ಥಂಡಿಲಮುಪಲಿಪ್ಯ ರಾಜಸರ್ಷಪತಿಲಾಕ್ಷತ ಗಂಧಪುಷ್ಪೈರವಕೀರ್ಯ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯಲಕ್ಷಣ ಮುಲ್ಲಿಖ್ಯ ಅಗ್ನಿಮುಪ ಸಮಾಧಾಯ ವ್ಯಾಹೃತಿಭಿ ರ್ಯಜ್ಞವಾರಾಹಮಾವಾಹಯೇತ್ । ದೇವಸ್ಯತ್ವೇತಿಬ್ರಹ್ಮಾಣ ಮಾವಾಹಯೇತ್ । ಅಗ್ನೇರುತ್ತರತಸ್ತ್ರ್ಯಂಬಕಮಾವಾಹಯೇತ್ । ದೇವಸ್ಯಾಗ್ರೇ ವಾಸ್ತುಪುರುಷ ಮಾವಾಹಯೇತ್ । ಇಂದ್ರಾದಿ ದಿಗ್ದೇವತಾ ಮಾವಾಹಯೇತ್ । ಪುರುಷಸೂಕ್ತೇನ ಯಜ್ಞವಾರಾಹಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಸೂಕ್ತೇನ ಚತುರ್ಮುಖ ಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ರುದ್ರಸೂಕ್ತೇನತ್ರ್ಯಂಬ ಕಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಇಂದ್ರಾದಿಲೋ ಕಪಾಲಾನ್‌ಸ್ವೈಃ

ಸ್ತೈಃ ಮಂತ್ರೈರಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಅಗ್ನಿಮುಖಂ ಕೃತ್ವಾಪಕ್ವಂಜುಹುಯಾತ್। ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಪ್ರತಿಜಾನೀಹ್ಯಸ್ಮಾನಿತಿ ಪುರೋನುವಾಚ್ಯ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇಶಗ್ಮಯೇತಿ ಯಾಜ್ಯಯಾಜುಹೋತಿ । ಏತೇನೈವ ಮಂತ್ರೇಣ ಶಮೀಸಮಿಧಮಷ್ಟೋತ್ತರ ಸಹಸ್ರಂ ಜುಹುಯಾತ್ । ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇಪ್ರತರಣೋ ಇತಿ ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಸಹಸ್ರಮನ್ನಾದ್ಯಂ ಜುಹೋತಿ । ಅಮೀವಹಾ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತ ಇತಿ ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತ ಮಾಜ್ಯಾಹುತಿಂಹುತ್ವಾ ಮೃಗಾರೇಷ್ಟಪದಂಹೋಮಂಚ ಮಂತ್ರೈಃ ಪ್ರತ್ಯೃಚಮಾಜ್ಯಂಹುತ್ವಾ ಯಾವಾಮಿಂದ್ರಾವರುಣೇತಿ ದ್ವಾದಶಾಜ್ಯಾಹುತಿಂ ಹುತ್ವಾಪವಮಾನಃ ಸುವರ್ಜನ ಇತ್ಯೇತೇನಾನುವಾಕೇನಪ್ರತ್ಯೃಚಮಾಜ್ಯಂಹುತ್ವಾ ಪುರುಷಸೂಕ್ತೇನಶ್ರೀ ಸೂಕ್ತೇನ ಘೃತಸೂಕ್ತೇನ ಚಹುತ್ವಾ ಯತ ಇಂದ್ರಭಯಾಮಹೇ ಸ್ವಸ್ತಿದೇತಿ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಅಗ್ನೇನಯ. ಇತಿಯೋಸ್ಯ ಕೌಷ್ಠ್ಯ ಯಮಂಹಂ ಹ್ಯಸ್ಯ ಇತಿದ್ವಾಭ್ಯಾಂಯತ್ತೇ ದೇವೀ. ಇತಿ ಇಮಂಮೇವರುಣತತ್ವಾಯಾಮೀತಿದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಸಮುದ್ರಾಯ ತ್ವಾ ವಾತಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ಇತಿಪಂಚಭಿಃ ಆಪ್ಯಾಯಸ್ವ ಸಂತೇಪಯಾಂಸೀತಿ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಈಶಾನಃ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾನಾಂ ತ್ರ್ಯಂಬಕಮಿತಿದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಮಾಜ್ಯಾಹುತೀರ್ಹುತ್ವಾ ಆಸತ್ಯೇನೇತ್ಯಾದಿ ಕೇತುಂ ಕೃಣ್ವನ್ನಿತ್ಯಂತಂ ಅಧಿಪ್ರತ್ಯಧಿ ದೇವತಾ ಸಹಿತೇಭ್ಯಃ ಸಪ್ತವಿಂಶತಿ ಮಾಜ್ಯಾಹುತಿಂಹುತ್ವಾ । ಹವ್ಯವಾಹಂಸ್ವಿಷ್ಟಮಿತಿಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತ್ಪ್ರಭೃತಿ ಸಿದ್ಧಮಾಧೇನುವರಪ್ರದಾನಾಂತೇ ಶಮೀಪತ್ರೇಹುತಶೇಷಂ ನಿದಧಾತಿ । ಯೋರುದ್ರೋಅಗ್ನಾವಿತಿ ದೇವತಾ ಭ್ಯೋಹವಿರ್ನಿವೇದಯೇತ್ । ಅಥೋಪತಿಷ್ಠೇತ । ಹೇತಯೋ ನಾಮಸ್ಥ ಇತಿಯಥಾಕ್ರಮಂ ದಿಕ್ಷೂಪಸ್ಥಾನಂ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ವಾಚಯಿತ್ವಾ ಉತ್ತಮೇನಾನುವಾಕೇನ ಮಹಾಶಾಂತಿಂ ಜಪಿತ್ವಾ ಶಾಂತ್ಯುದಕಮಾದ್ಯ ಶೇಷಂ ಸರ್ಷಪಶೇಷಂ ಕುಂಭೇನಿಧಾಯ ಉದುಂಬರಶಾಖಯಾಶಮೀಶಾಖಯಾವಾ ದರ್ಭಮುಷ್ಟಿನಾವಾಶಿವಂ ಶಿವಮಿತಿ ಶನ್ನೋ ದೇವೀರಭಿಷ್ಟಯ ಇತಿ

ಶಕುನಿಸೂಕ್ತೇನ ಗ್ರಾಮಶಾಂತಿಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕೃತ್ವಾಪಃ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋಭೂರಿ ಭೋಜನಂದತ್ವಾ ಯಥಾ ಶಕ್ತಿ ದಕ್ಷಿಣಾಂದತ್ವಾ ಏವಂ ಸಪ್ತಾಹಂ ದ್ವಾದಶಾಹಂ ವಾಕುರ್ಯಾತ್ ಸರ್ವಶಾಂತಿರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ।

ಇತಿ ಗ್ರಾಮಶಾಂತಿಃ

೪೦ ವಿಚಿತ್ರೋತ್ಪಾತಶಾಂತಿಃ

ಯದಂಗಾರೇ ಸ್ಥೂಣವಿರೋಧೇ ಕಪೋತ ವಾರಾಹ ಮಧ್ಯೇ ಧಿಪತಯೇ ಗೌರ್ವಾಗಾಧಯೋನೌ ರಾಜ್ಞಾನಾಂ ಪ್ರತ್ಯಧಾಯ ಮನದ್ವಾನ್ವಾದಿ ಸಮುಲ್ಲಿಖೇತ್। ದನಗ್ನೌವಾದೀ ಷೋತ್ತಮ ಧ್ರುವಾಂಜಾಯೇತ ಛತ್ರಾಕೀವೋಪ ಜಾಯೇತ ಮಂಡೂಕೋವಾ ಭ್ರಮಣೇನಾಶಯೇತ ಶ್ವಾನಪ್ರಸೂತೌವಾ ಶ್ವಾನೋಗೃಹಮಾರೋಹೇತ್ ಸರ್ಪಂ ಚೋಗ್ರಹಪತಿಂ ಜಾಯಾಗ್ನೌಪತಯೇ ಚಾನೋಷ ಬಾದ್ಭುತೇಥ ದೇವಯಜನೋಲ್ಲೇಖನ ಪ್ರಭೃತ್ಯಾಜ್ಯ ಭಾಗಾಂತಮಗ್ನಿಮುಖಂ ಕೃತ್ವಾಪಕ್ವಂ ಜುಹೋತಿ । ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇಶಗ್ಮಯಾ । ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ । ಅಥಾಜ್ಯಾಹುತಿಃ। ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ । ಶನ್ನ ಇಂದ್ರಾಗ್ನೀ । ಕಯಾನಃ। ತನ್ನಃ ಸಮನಸಾಇತಿ । ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿ । ಹುತಶೇಷಂ ಶನ್ನೋದೇವೀ ತಿ ದಧಾತಿ । ಸ್ಥಾಲೀಸಂಕೀಲನಂ ಆಜ್ಯ ಶೇಷಂ ಉದಕಶೇಷಾಂಚೋಪಾತ್ರ್ಯಾಂ ಉಪಾದಾಯತೇಷೂತ್ಪಾತೇಷುನಿನಯತಿ। ತಂಚ್ಛಂಯೋಃ । ವಿಪ್ರಭೋಜನಾದಿ । ಶಿವಂ । ಏತಾದೃಶಾದ್ಭುತೇ ವಾಸ್ತುಹೋಮಾದಿ ಕಾರ್ಯ ಮಿತಿ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ ॥

ಶ್ರೀರಸ್ತು

೪೧ ಪರ್ಜನ್ಯ ಶಾಂತಿ ಕಲ್ಪಃ

ಅಥಾತಃ ಸಂಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪಾರ್ಜನ್ಯಾಂ ಶಾಂತಿ ಮುತ್ತಮಾಂ ।
ವೃಷ್ಟ್ಯಭಾವೋ ಯದಾವರ್ಷೇ ಮಾಸೇನ ಚರಿತಂತಥಾ ।

ಯತ್ರ ಯತ್ರ ತ್ವನಾವೃಷ್ಟಿಸ್ತತ್ರತತ್ರ ತು ಕಾರಯೇತ್।
ಗ್ರಾಮಾದ್ಬಹಿರ್ನದೀತೀರೇ ತಟಾಕೇ ವಾ ಸರಿತ್ತಟೇ ।
ಮಂಟಪಂ ಕಾರಯೇತ್ತತ್ರ ಹ್ಯಲಂಕರಣ ಸಂಯುತಂ
ಕಲ್ಯಾಣವಾರೇ ಕೃತ್ವಾತು ಶುಭ ಪಕ್ಷೇ ಶುಭೇದಿನೇ
ವಿಪ್ರಾಂಶ್ಚಾತ್ರ ಬಹೂಂಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಾನ್ವೇದವೇದಾಂಗಪಾರಗಾನ್ ।
ಋತ್ವಿಜೋ ವರಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಜಪಹೋಮಾದಿ ಕೌಶಲಂ ।
ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ತತ್ವಜ್ಞ ಮಾಚಾರ್ಯಂ ವರಯೇದ್ಬುಧಃ ।
ಸರ್ವತೋಭದ್ರ ಮಾಲಿಖ್ಯವಾಷ್ಟ ಪತ್ರಂ ಸಮನ್ವಿತಂ
ಪತ್ರಂಸಕರ್ಣಿಕಂ
ಕರ್ಣಿಕೋಪರಿಚವ್ರೀಹಿರಾಶಿಂ ಖಾರೀಂ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇತ್ ।
ತಸ್ಯೋಪರಿನ್ಯಸೇತ್ಕುಂಭಂ ವಾಸಸಾವೇಷ್ಟಿತಂ ಶುಭಂ ।
ಗಂಗೋದಕೇನ ಸಂಪೂರ್ಣಂ ಪಂಚರತ್ನ ಸಮನ್ವಿತಂ ।
ಕೂರ್ಚ ಹೇಮ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಚೂತಪಲ್ಲವಸಂಯುತಂ ।
ಕುಂಭೋಪರಿನ್ಯಸೇದ್ವಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರತಿಮಾಮರ್ಚಯೇದ್ಬುಧಃ ।
ನಿಷ್ಕತ್ರಯಂ ದ್ವಿನಿಷ್ಕಂವಾ ತದರ್ಧಂಪಾದಮೇವವಾ ।
ಪರ್ಜನ್ಯಪ್ರತಿಮಾಂ.ಕೃತ್ವಾವಜ್ರಾಯುಧಧರಂಹರಿಂ ।
ಆವಾಹನಾದಿಸಕಲಮುಪಚಾರಂ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇತ್ ।
ಪರ್ಜನ್ಯ ಇಂದ್ರೋ ಮಘವಾನ್ ಪುರುಹೂತಃ ಪುರಂದರಃ
ವಾಸವೋ ವೃತ್ರಹಾ ವಜ್ರೀ ಶತಮನ್ಯುರ್ದಿವಸ್ಪತಿಃ ।
ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಿಃ ಸುರಪತಿಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃಶಚೀಪತಿಃ ।
ಶತಕ್ರತು ಋಭುಕ್ಷಾಶ್ಚ ಏಭಿರ್ನಾಮಭಿ ರರ್ಚಯೇತ್ ।
ವರುಣ ಪ್ರತಿಮಾಂ ಕೃತ್ವಾನಾಗಪಾಶಧರಂ ಪ್ರಭುಂ ।
ತನ್ಮಂತ್ರೈ ರರ್ಚಯೇದ್ವಿಪ್ರಃ ಷೋಡಶೈರುಪಚಾರಕೈಃ ।
ಧೂಪಂ ಗುಗ್ಗಳಸಂಯುಕ್ತಂ ಆಜ್ಯಪಾತ್ರಂ ಸಮಾಹಿತಃ ।

ನೈವೇದ್ಯಂ ಪಾಯಸಂ ಭಕ್ಷ್ಯಂ ತಾಂಬೂಲಂ ಚಪ್ರಕಲ್ಪಯೇತ್ ।
ಇಂದ್ರಾದಿ ಲೋಕಪಾಲಾಂಶ್ಚ ಅಷ್ಟಪತ್ರೇಷು ಚಾರ್ಚಯೇತ್ ।
ತನ್ಮಧ್ಯೇ ಚೋಪಚಾರೈಶ್ಚ ಸಪ್ತಾಶ್ವಂ ದೇವಮರ್ಚಯೇತ್ ।
ಕುಂಭಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾಜಪೇದ್ವಿಪ್ರೋ ನಿಹಿತಂ ಸೂಕ್ತ ಶೇಷತಃ ।
ಅನ್ಯೈಶ್ಚ ವಾರುಣೈರ್ಮಂತ್ರೈಃ ಅಬ್ಲಿಂಗೈಃ ಸಮಾಹಿತಃ ।
ಯಾಃ ಪ್ರವತೋಜಪೇನ್ಮಂತ್ರಂ ಇಮಂಮೇ ಗಂಗ ಇತ್ಯಥ ।
ತತಃ ಪರ್ಜನ್ಯ ಸೂಕ್ತಂಚ ಪರ್ಜನ್ಯಾಪಚಯಂತಥಾ ।
ತಿಸ್ರೋವಾಚೋ ಜಪೇತ್ಸೂಕ್ತಂ ಸೂಕ್ತಮಚ್ಛಾವದೇತಿಚ ।
ಬೃಹಸ್ಪತೇ ಜಪೇತ್ಸೂಕ್ತಂ ಪ್ರದೇವತ್ರಾಜಪೇದಥ ।
ಉಪೇಮಸ್ಯಕ್ಷಿ ಸೂಕ್ತಂಚ ಆಪೋಭಿರ್ನವಭಿಸ್ತಥಾ ।
ಅಗ್ನಿರ್ಹೋತಾ ಜಪೇನ್ಮಂತ್ರಂ ಮಾಡೀರ್ಮಕರಿರಿತ್ಯಥ ।
ಸೂಕ್ತಾನಿ ಚೈವ ಮುದ್ರಾಂ ಕುಂಭಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಜಪೇ ದಥ ।
ಕುಂಭಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣೇದೇಶೇ ಕುಂಡಂ ಕುರ್ಯಾ ದ್ಯಥಾವಿಧಿ ।
ಪದ್ಮಾಕಾರಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ವೃಷ್ಟಿಕಾಮಸ್ತು ಶೋಭನಂ ।
ಅಥವಾ ಚತುರಶ್ರಂತು ಸರ್ವಕರ್ಮಣಿ ಕಾರಯೇತ್ ।
ಶ್ರುತಾಧ್ಯಯನಸಂಪನ್ನಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಕಲ್ಪಯೇದ್ಬುಧಃ
ಅಷ್ಟೌಪಂಚಾಥಚತುಃ ತ್ರೀನ್ವಾವಿಭವ ಸಾರತಃ
ತಾನಂಗುಲೀಯಕೈರ್ವಸ್ತ್ರೈಃ ಕಾಯಾದ್ಯೈಶ್ಚವಿಭೂಷಣೈಃ ।
ಸ್ವಗೃಹ್ಯೋಕ್ತವಿಧಾನೇನ ಹೋಮಂ ಕುರ್ಯಾದ್ಯಥಾವಿಧಿ ।
ಪ್ರಧಾನದೇವತಾಸ್ತತ್ರ ಆಪಃ ಪರ್ಜನ್ಯ ದೇವತಾ ।
ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಸೂಕ್ತಮಂತ್ರೈಶ್ಚ ಹೋಮಂಕುರ್ಯಾತ್ಸಮಾಹಿತಃ ।
ಮಧ್ವಾಜ್ಯ ಶರ್ಕರಾಭಿಶ್ಚ ನಾಳಿಕೇರಫಲೈಸ್ತಥಾ । ಇಕ್ಷುದಂಡೈರ್ವ್ರೀಹಿ ತಿಲೈಃ ಏತದ್ಧೋಮಂಚಕಾರಯೇತ್
ಸಮಿಧಶ್ಚೈವ ಸಂಗ್ರಾಹ್ಯ ಮಷ್ಟೋತ್ತರ ಸಹಸ್ರಕಂ ।

ಅಪ ಅಷ್ಟಸಹಸ್ರಂಚ ಸಮಿದ್ಭಿರ್ವೇತಸೋದ್ಭವೈಃ ।
ಅಪ್ಸುಮೇ ಸೋಮ ಇತ್ಯರ್ಚಾ ವಾರುಣಂಪಾಯ ಸೇನತು ।
ಧ್ರುವಾಸುತ್ವಾ ಋಚಾವಿದ್ವಾನಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ಹುನೇತ್ ।
ತತಃ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ ಹುತ್ವಾ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್
ಜಾನುಮಗ್ನೋದಕೇ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಸೂರ್ಯಾಲೋಕನತತ್ಪರಾಃ
ಅನ್ಯೇತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಶ್ಚೈವ ವಸ್ತ್ರಾಧಿಭಿರಲಂಕೃತಾಃ ।
ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಸೂಕ್ತ ಮಂತ್ರಾಂಶ್ಚ ಜಪೇಯುಸ್ತರ್ಪಯೇತ್ತಥಾ
ಪಾದಾರ್ಘ್ಯರ್ಚಋಚಾಚೈವ ತರ್ಪಣಂ ಕಾರಯೇದ್ಬುಧಃ ।
ಸರ್ವೇಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃಸ್ಥಿತ್ವಾ ಆಶಿಷೋವಾಚಯೇ ದಥ ।
ವೃಷ್ಟ್ಯೌಷಧಿಫಲಾಧೀನಾಂ ಭೂಯಾದ್ಭ್ಯಾಯಃ ಸುವರ್ಧನಂ ।
ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನವಾಪ್ನೋತಿ ಪರ್ಜನ್ಯಃಸಂಪ್ರವರ್ಷತಿ ।
ಇತಿಶೌನಕೀಯೇ ಪರ್ಜನ್ಯಕಲ್ಪಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ।

ಅಥ ಶ್ರೀ ಶೌನಕೋಕ್ತ ಪರ್ಜನ್ಯ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಅಥ ಪರ್ಜನ್ಯ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಕ್ರಮಃ ಉಚ್ಯತೇ । ಅಥಾನಾವೃಷ್ಟಿ ದೋಷೇಣ ಸಸ್ಯಾದೀನಾಂಶೋಷಣೇಸತಿ ಆರ್ದ್ರಾದಿ ದಶಮಹಾನಕ್ಷತ್ರೇಷು ಯದಾ ಅವಗ್ರಹೋಭವತಿ ತದಾಪರ್ಜನ್ಯಜಪಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ತತ್ತತ್ಕಾಲೇಸಸ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಪರ್ಜನ್ಯ ಜಪಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ತತ್ಕ್ರಮಮಾಹ ಗ್ರಾಮಾದ್ಬಹಿಸ್ತಟಾಕೇವಾ ವಿಶಾಮಾತರಂ ವಾಸ್ತುಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಮಾರ್ಗೇಣ ಮಂಟಪಂ ಕೃತ್ವಾ ತೋರಣ ವಿತಾನ ಫಲಮಾಲ್ಯಾದಿಭಿರಲಂಕೃತ್ಯ ಗೋಮಯೇನೋಪಲಿಪ್ಯ ಅಶ್ವತ್ಥಪರ್ಣರಂಜಿತ ಕುಶರಜ್ಜುಭಿರಾವೇಷ್ಟ್ಯ ತನ್ಮಧ್ಯೇ ಸರ್ವತೋಭದ್ರಂ ಕೃತ್ವಾತನ್ಮಧ್ಯೇ ಚತುರ್ದ್ರೋಣ ಧಾನ್ಯರಾಶಿಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯತದ್ರಾಶೇಃಪರಿತಃಗೋಧೂಮಾದ್ಯಷ್ಟಧಾನ್ಯರಾಶಿಂನಿಕ್ಷಿಪ್ಯಶ್ರುತಾಧ್ಯಯನಸಂ ಪನ್ನಂ ಕುಟುಂಬಿನಮಾಚಾರವಂತಂ ಪರ್ಜನ್ಯ ಜಪಪ್ರಯೋಗಕುಶಲಂ

ಅಸ್ಮಿನ್ ಪರ್ಜನ್ಯಶಾಂತಿಕರ್ಮಣಿ ಆಚಾರ್ಯಂ ತ್ವಾಂವೃಣೇ ಇತಿವೃತ್ವಾ ಏವಂಗುಣವಿಶಿಷ್ಟಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂಬ್ರಹ್ಮತ್ವೇತ್ವಾಂವೃಣೇ ಇತಿವೃತ್ವಾ ತತ ಉಪದ್ರಷ್ಟಾರಂದ್ವಯಂತ್ರಯಂವಾ ವೃತ್ವಾ ಹೋಮಾರ್ಥಂ ಜಲಮಧ್ಯೇ ಜಪಾರ್ಥಂಚ ತತ್ರನ್ಮಂತ್ರ ಕೋವಿದಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ವೃಣೀತ್ವಾ ಆಚಾರ್ಯಾದೀನ್ ಋತ್ವಿಜಶ್ಚ ವಸ್ತ್ರ ಕುಂಡಲಾಂಗುಲೀಯ ಕಾದಿಭಿರಲಂಕೃತ್ಯಮಧುಪರ್ಕಂಕೃತ್ವಾ ಪರ್ಜನ್ಯ ಜಪಃ ವಿಧ್ಯುಕ್ತ ಪ್ರಕಾರೇಣಭವದ್ಭಿಃ ಕರ್ತವ್ಯಃ ಇತಿ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾತ್

ಅಥಾಚಾರ್ಯಃ ಪಾದೌಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯಾಚಮ್ಯ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಂ ಕೃತ್ವಾ ಪುಣ್ಯಾಜಲೈಃ ಮಂಟಪಹೋಮದ್ರವ್ಯಾಣಿಯಾಗೋಪಕರಣಾನಿ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯನಾಂದೀಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕೃತ್ವಾ ಬಹುಫಲಿಪುಷ್ಪಾಣಿ ಪೃಥಕ್‌ಪೃಥಕ್‌ಸಂಗೃಹ್ಯ ದುರ್ಗಾ ಗಣಪತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪಾಲಾನ್ ಈಶಾನ್ಯಾದಿ ಮಂಟಪ ಚತುಷ್ಕೋಣೇಷು ಷೋಡಶೋಪಚಾರೈರಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಮಂಟಪಸ್ಯ ಪ್ರಾಗಾದ್ಯಷ್ಟದಿಕ್ಷು ಇಂದ್ರಾದಿಲೋಕ ಪಾಲಾನಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಮಂಟಪಪನ್ಯೆ ಋರ್ತ್ಯಭಾಗೇ ವಾಸ್ತುಪುರುಷಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ। ತನ್ಮಂಡಪೇ ಯಥಾವಕಾಶಂ ನವಗ್ರಹಮಖಂ ಕೃತ್ವಾ । ಧಾನ್ಯರಾಶೇಃ ಪಶ್ಚಿಮಾದಾಚಾರ್ಯಃ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖ ಉಪವಿಶ್ಯಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಷಷ್ಠೀವಿಭಕ್ತ್ಯಾ ಗ್ರಾಮದೇಶಾಧಿಪತಿಮ ಧಿಕೃತ್ಯತದ್ದೇಶವಾಸಿನಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದೀನಾಂ ಸರ್ವಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮಾತ್ಮಕಸ್ಯ ಪ್ರಜಾವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯದೇಶಸ್ಯ ಸದ್ಯಃ ಸುವೃಷ್ಟಿ ಸುಫಲ ಕ್ಷೇಮ ಧಾನ್ಯಪೂರ್ಣ ತಟಾಕಾ ದಿಸರ್ವಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಶೌನಕೋಕ್ತ ಪ್ರಕಾರೇಣ ಪರ್ಜನ್ಯಜಪಂ ಕರ್ತುಂ ಪರ್ಜನ್ಯ ದೇವತಾ ಪೂಜಾಂಕರಿಷ್ಯೇ । ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ನವಕಲಶಂ ಸುಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಮ ವ್ರಣಂ ಧವಲಿತಂಕೃತ್ವಾ ನವವಸ್ತ್ರೇಣಾವೇಷ್ಟ್ಯ ಧಾನ್ಯರಾಶೇರುಪರಿ ಆ ಕಲಶೇಷ್ವಿತಿ ಋಗ್ಭ್ಯಾಂ ಕಲಶಂನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಇಮಂಮೇ ಗಂಗ ಇತ್ಯನಯಾ ತೀರ್ಥತೋಯೇನ ಸಂಪೂರ್ಯ ಸಹಿರತ್ನಾನೀತಿ ಪಂಚರತ್ನಾನಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ- ಏರಿಂಚಿನೇತಿ ಕೂರ್ಚಂ ನಿಧಾಯ ತಸ್ಯೋಪರಿ ವಸ್ತ್ರಯುಗಂ ಯುವಂ ವಸ್ತ್ರಾಣೀತಿ ಪ್ರಸಾರ್ಯ

ನಿಷ್ಕತ್ರಯಂ ತದರ್ಧಂ ಪಾದಮಾತ್ರೇಣವಾ ಶುಭ್ರಾಂಹಿರಣ್ಯರೂಪಮಿತಿ ಸುವರ್ಣ ಪ್ರತಿಮಾಂನ್ಯಸೇತ್। ಕುಂಭೋಪರಿ ವ್ಯಾಹೃತ್ಯಾ ಪರ್ಜನ್ಯ ಮಾವಾಹ್ಯ ಕಲ್ಪೋಕ್ತಧ್ಯಾನಂಕೃತ್ವಾ ಪರ್ಜನ್ಯ ಇಂದ್ರ ಇತ್ಯಾದಿಭಿಃ ಷೋಡಶನಾಮಭಿಃ ಷೋಡ ಶೋಪಚಾರಾನ್ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಗುಗ್ಗುಳಧೂಪಃ ಘೃತದೀಪಃ । ಭಕ್ಷ ಪರಮಾನ್ನಾದಿ ಕದಳೀ ನಾಳಿಕೇರಾದಿ ನೈವೇದ್ಯಂ ದತ್ವಾ ಪರ್ಜನ್ಯ ಪ್ರತಿಮಾ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗೇ ನಿಷ್ಕಮಾತ್ರಾಂ ವರುಣ ಪ್ರತಿಮಾಂ ನಿಧಾಯ ಧ್ರುವಾಸುತ್ವಾಸ್ವಿತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಾನ್ ದತ್ವಾ ತಸ್ಯೋತ್ತರ ಭಾಗೇಪ್ರಾಗಾದಿದಿಕ್ಷು ಇಂದ್ರಾದಿ ಲೋಕ ಪಾಲಾಂಸ್ತತ್ತನ್ಮಂತ್ರೈರಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಏವಂ ಪರ್ಜನ್ಯಾದಿ ಲೋಕ ಪಾಲೇಶಾಂತಾನ್ ಸಮ್ಯಗಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ಕುಂಭಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಸಹ ಪರ್ಜನ್ಯ ಸೂಕ್ತಾನಿಜಪೇತ್ ।

ನಹಿತ ಇತಿ ವರ್ಗದ್ವಯಸ್ಯ ಶುನಃಶೇಪೋವರುಣಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ।
ಯಚ್ಚಿದ್ಧಿತ ಇತಿ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಶುನಃಶೇಪೋವರುಣೋಗಾಯತ್ರೀ ।
ಸಮುದ್ರಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ಇತ್ಯಸ್ಯ ವಸಿಷ್ಠ ಆಪಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ।
ಯಾಃ ಪ್ರವತ ಇತ್ಯಸ್ಯ ವಸಿಷ್ಠ ಆಪೋಜಗತೀ ।

ಪ್ರಸುವ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಸಿಂಧುಕ್ಷಿತ್ಪ್ರಿಯಮೇಧಃ ಸರ್ವಾನದ್ಯೋಜಗತೀ ಪರ್ಜನ್ಯಾಯೇತಿಸೂ॥ ವಸಿಷ್ಠಃ ಪರ್ಜನ್ಯೋ ಗಾಯತ್ರೀ । ಸಂವತ್ಸರಮಿತ್ಯಸ್ಯ ವಸಿಷ್ಠಃ ಪರ್ಜನ್ಯ ಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಆದ್ಯಾನುಷ್ಟುಪ್ ತಿಸ್ರೋವಾಚ ಇತಿಸೂಕ್ತಸ್ಯ ವಸಿಷ್ಠಃ ಪರ್ಜನ್ಯಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಅಚ್ಛಾವದೇತಿಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಅತ್ರಿಃ ಪರ್ಜನ್ಯ ಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಬೃಹಸ್ಪತ ಇತಿಸೂಕ್ತಸ್ಯದೇವಾಪರಾಷ್ಟ್ರಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಪ್ರದೇವತ್ರೇತಿಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಕವಷ ಐಲೂಷಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಉಪೇಮಸ್ಸೃಕ್ಷಿ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಗೃತ್ಸಮದ ಆಪಮಪಾಸ್ತ್ರಿ ಷ್ಟುಪ್। ತ್ವಯ ಇತಿ ವರ್ಗ ದ್ವಯಸ್ಯ ಮೇಧಾತಿಥಿರಾಪೋಗಾಯತ್ರೀ । ಚತುರ್ಥೀ ಪುರುಷ ಉಷ್ಣಿಕ್ । ಅಪ್ಸುಮೇ ಸೋಮೋನುಷ್ಟುಪ್ ।ಅಂತ್ಯಾಸ್ತಿಸ್ರೋನುಷ್ಟುಭಃ ।

ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರೇತ್ಯಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಗ್ನಿರ್ಗಾಯತ್ರೀ । ಮಾಧ್ವೀಮಕರಿತ್ಯಸ್ಯ ಮಂತ್ರಸ್ಯಾಗ್ನಿರ್ಗಾಯತ್ರೀ । ಏಭಿಃ ಕುಂಭಂಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಜಪೇಯುಃ । ತದ್ದಕ್ಷಿಣಭಾಗೇ ಪದ್ಮಕುಂಡಂ ಚತುರಶ್ರಂವಾ ಯಥೋಕ್ತಂ ಕೃತ್ವಾ ಉಲ್ಲೇಖನಾದ್ಯಗ್ನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ತಿಥ್ಯಾದ್ಯುಚ್ಚಾರ್ಯ ಪರ್ಜನ್ಯ ಜಪ ಕಾರಯಿತ್ರ ವಿವಕ್ಷಯಾ ನಗರ ಗ್ರಾಮರಾಷ್ಟ್ರಾದೀನಾಂ ಗ್ರಾಮಾಧಿಪಾನಾಂ ಷಷ್ಠ್ಯಾವಿಭಕ್ತ್ಯಾ ನಿರ್ದಿಶ್ಯ ತತ್ತತ್ಸ್ಥಾನಾಧಿವಾಸಿನಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದೀನಾ ಮಾಯುರಾದ್ಯಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಸುಫಲಕ್ಷೇತ್ರ ಧಾನ್ಯಪೂರ್ಣ ತಟಾಕಾದಿ ಸರ್ವಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಪರ್ಜನ್ಯ ದೇವತಾಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಶೌನಕೋಕ್ತಪ್ರಕಾರೇಣ ಪರ್ಜನ್ಯ ಹೋಮಂಕರಿಷ್ಯೇ ।ತದಂಗ ಮನ್ವಾಧಾನಂಕ । ಇತ್ಯಾದಿ ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನ ವರುಣ ಮಾಸೀತಿತ್ರಿವಾರಂ । ಅಪಃ ಷೋಡಶವಾರಂ ಪರ್ಜನ್ಯಂದ್ವಿಪಂಚಾಶದಧಿಕ ಶತವಾರಂಪುನಃ ಪರ್ಜನ್ಯ ಮಯೀತಿತ್ರಿವಾರಂ ಪುನರಾಪಃ ಷಣ್ಣವತಿವಾರಂ ಪುನರಾಪಃ ತ್ರಿಂಶತ್ಯುತ್ತರ ಶತವಾರಂ ಅಪಾಂನ ಪ್ರಾರಂಪಂಚ

ವಿಂಶತ್ಯುತ್ತರಶತವಾರಂ ಅಪಃ ದ್ವಿಸಪ್ತತಿವಾರಂ ಅಗ್ನೀನ್ ಷೋಡಶವಾರಂ ಶರ್ಕರಾಮಧ್ವಾಜ್ಯ ನಾಳಿಕೇರೇಕ್ಷುದಂಡ ತಿಲವ್ರೀಹಿಭಿಃ ಮಿಳಿತೈಃ ಸಪ್ತದ್ರವ್ಯೈಃ । ಸೋಮಮಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತ ಸಂಖ್ಯಯಾ ವೇತಸಸಮಿದ್ಭಿಃ ವರುಣ ಮಷ್ಟೋತ್ತರ ಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯಯಾ 1008 । ಪಯೋದ್ರ ವ್ಯೇಣ ।ಗೃಹ್ಯೋಕ್ತೇನತಂತ್ರೇಣೇತ್ಯಾದಿ ಸದ್ಯೋಯಕ್ಷ್ಯೇ ಇತ್ಯನ್ವಾಧಾನಂ ಪರಿಸಮೂಹನಾದಿ ಚಕ್ಷುಷ್ಯಂತಂಕೃತ್ವಾ ಅನ್ವಾಧಾನ ಕ್ರಮೇಣ ತತ್ತದ್ರವ್ಯೈಃ ತತ್ತತ್ಸಂಖ್ಯಯಾ ತತ್ತದ್ದೇವತಾಭ್ಯಃ ಹುತ್ವಾ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃದಾದಿಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪ್ಯ ಶಾಂತಿ ಸೂಕ್ತಂ ಜಪಿತ್ವಾ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಾದಿ ಘೋಷಶಾಂತಿಂ ವಾಚಯೇತ್ । ಅಥಜಲ ಮಧ್ಯೇ ಜಪತರ್ಪಣ ಮಾಹ । ಹೋಮಮಂತ್ರಾನ್ . ಜಲೇಸ್ಥಿತ್ವಾಜಪೇತ್ । ಅಷ್ಟವಾರಂ ಜಪಿತ್ವಾ ತತ್ತೀರೇಉಪವಿಶ್ಯ ಏತಾನಿಸೂಕ್ತಾನಿ ಪ್ರತ್ಯೃಚಂ ಪಚ್ಛಃ ಅರ್ಧರ್ಚಶಃ ಋಕ್‌ಶಃ ಜಪಿತ್ವಾತರ್ಪಣಂಕುರ್ಯಾತ್ । ಏವಂ ಸಪ್ತಾಹಂದ್ವಾದಶಾಹಂ

ಪಂಚದಶೈಕವಿಂಶತಿ ದಿನಂವಾಶಕ್ತ್ಯನುಸಾರೇಣ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಪ್ರತಿದಿನ ಮನಿವಾರಿತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಅಥಾಚಾರ್ಯಾಯ ದಕ್ಷಿಣಾಂದದ್ಯಾತ್ । ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಸದಸ್ಯೇಭ್ಯಃ ಋತ್ವಿಗ್ಭ್ಯೋ ದಕ್ಷಿಣ್ಯಾಂದದ್ಯಾತ್ ಏವಂ ಕೃತೇ ಸದ್ಯೋವೃಷ್ಟಿರ್ಭವತೀತ್ಯಾಹ ಭಗವಾನ್ ಶೌನಕಃ

ಇತಿಶೌನಕೀಯೋ ಪರ್ಜನ್ಯ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ ಶ್ರೀರಸ್ತು.

೪೩. ಶೌನಕೀಯಾಗ್ರಹಶಾಂತಿಃ

ಅಥಾತೋಗ್ರಹಶಾಂತಿಂ ವಾಖ್ಯಾಸ್ಯಾಮೋಽರಿಷ್ಟಾಪಹರಣಾತ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸ್ಯಾಮೋ ಮಾಸಿಮಾಸಿ ಋತಾವೃತೌ ಅಯನೇ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯ ಗ್ರಹೇಷು ವಿಷುವೇ ಜನ್ಮರ್ಕ್ಷೇ ಶುಭಾಶುಭೇವಾಪ್ರಯುಂಜಾನಃ ಸರ್ವಕಾಮಾನವಾಪ್ನೋತಿ। ಉತ್ತಮೇಕಾಗ್ನಿವಿಧಾನಂ ಕೃತ್ವಾ ಗ್ರಹದೇವತಾ ಪೂರ್ವಮಾವಾಹನಂ। ವ್ಯಾಹೃತಿಭಿರಾವಾಹನಂ ಉದ್ವಾಸ್ಯಚ ತೇನಗ್ರಹಾಸ್ತುಷ್ಯಂತಿ ಶಾಂತ್ಯರ್ಥಂ ತುಯಥಾವಿಧಿ॥ ದೇಶಃ ಅರ್ಕೋಜಾತಃ ಕಲಿಂಗೇಷುಯಮುನಾಯಾಂಚ ಚಂದ್ರಮಾಃ। ಅಂಗಾರಕಸ್ತುವಿಂಧ್ಯಾಯಾಂ ಮಗಧೇತು ಬುಧಸ್ತಥಾ। ಬೃಹಸ್ಪತಿಸ್ಸಿಂಧುಜಶ್ಚ ಶುಕ್ರೋಭೋಜಕಟೇತಥಾ। ಸೌರಾಷ್ಟ್ರೇ ಚಶನಿರ್ಜಾತೋ ರಾಹುರ್ಮಲಯಜಸ್ತಥಾ। ಕೇತುಶ್ಚಪಶ್ಚಿಮೇ ಜಾತ ಇತ್ಯೇತೇಗ್ರಹದೇಶಕಾಃ। ತದ್ದೇಶವ್ಯಾಧಿ ಮನ್ಯೇತು ದುರ್ಭಿಕ್ಷೇಣ ಭಯೇನವಾ।

೪೪ ಗೋತ್ರಾದಿ

ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರ ಮಾದಿತ್ಯಾಯ। ಆತ್ರೇಯ ಗೋತ್ರಂ ಸೋಮಾಯ। ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೋತ್ರ ಮಂಗಾರಕಾಯ। ಆತ್ರೇಯ ಗೋತ್ರಂ ಬುಧಾಯ। ಆಂಗಿರಸ ಗೋತ್ರಂ ಬೃಹಸ್ಪತಯೇ। ಭಾರ್ಗವ ಗೋತ್ರಂ ಶುಕ್ರಾಯ। ಕಾಶ್ಯಪ ಗೋತ್ರಂಶನೈಶ್ಚರಾಯ। ಜೈಮಿನ್ಯಗೋತ್ರಂ ರಾಹವೇ। ಪಾಠಿನ್ಯ ಗೋತ್ರಂ ಕೇತವೇ ಇತಿ। ಸ್ಥಾನ್‌ಗೋತ್ರ ಕಾನವಿಜ್ಞಾಯ ಹೋಮಂಯಃ ಕುರುತೇದ್ವಿಜಃ। ನ ತತ್ಫಲಮವಾಪ್ನೋತಿ

ನತುಷ್ಯಂತಿಗ್ರಹಾ ಇತಿ॥ ದೇವದಾನವ ಗಂಧರ್ವ ಪಿಶಾಚೋರಗರಾಕ್ಷಸಾಃ। ಕುಬೇರಃ ಪರಿಣಶ್ಚೈವ ಗ್ರಹನಕ್ಷತ್ರ ದೇವತಾಃ॥

೪೫ ಗ್ರಹಪೀಡಯಾನಷ್ಟಾಃ॥

ಆದಿತ್ಯಪೀಡಾ ಮಾಸಾದ್ಯ ಬಲಿರ್ಬದ್ಧೋಮಹಾಸುರಃ। ಸೋಮಪೀಡಾಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಪುರುಕುತ್ಸೋನಿಪಾತಿತಃ। ಅಂಗಾರಪೀಡಾ ಮಾಸಾದ್ಯ ದಶಕಂಠೋನಿಪಾತಿತಃ। ಪಾಂಡವಾ ಬುಧಪೀಡಾಯಾಂ ವಿಕರ್ಮಣೆನಿಯೋಜಿತಾಃ। ಗುರುಪೀಡಾಂಸಮಾಸಾದ್ಯ ಜನಕೋ ವಿನಿಪಾತಿತಃ। ಶುಕ್ರಪೀಡಾಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಕಂಸೋಪಿ ವಿನಿಪಾತಿತಃ। ಶನೈಶ್ಚರಸ್ಯಪೀಡಾಯಾಂ ನರಮಾಂಸೇನ ಯೋಜಿತಃ। ರಾಹುಣಾಪೀಡಿತಶ್ಚೈವ ನಲೋಭ್ರಾಂತೋಮಹೀತಲೇ। ಕೇತು ಪೀಡಾಂಸಮಾಸಾದ್ಯ ದುರ್ಯೋಧನೋ ನಿಪಾತಿತಃ॥ ಕಿಂಪುನಃ ಪ್ರಾಕೃತೇಂದ್ರಾಣಾಂ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ವಿಶೇಷತಃ। ಗ್ರಹಾಣಾಮುಗ್ರ ಚೇಷ್ಟಾನಾಂ ನಕ್ಷತ್ರ ಫಲಚಾರಿಣಾಂ॥

ಅಥಾತೋಗೃಹ್ಯಸ್ಥಾಲೀಪಾಕಂ ಗೋಮಯೇನ ಗೋಚರ್ಮ ಮಾತ್ರಂ ಚತುರಶ್ರಂ ಸ್ಥಂಡಿಲಂ ಚತುರಶ್ರಂ ಚತುಷ್ಕೋಣಂ ತುಲ್ಯಂಸೂತ್ರೇಣಧಾರಯೇತ್। ಚತುರಶ್ರಮಧಶ್ಚೋರ್ಧ್ವಂ ಹಸ್ತಮಾತ್ರಂ ಗ್ರಹಕೃತಾ। ದ್ವಿಗುಣಂಲಕ್ಷ ಹೋಮೇತು ಕೋಟಿ ಹೋಮೇಚತುರ್ಗುಣಂ

೪೬ ಗ್ರಹಾಗ್ನಯಃ

ರೌದ್ರ್ಯೋನಾಮಾಗ್ನಿಃ ಹೋಮೇತುಗ್ರಹಯಜ್ಞೇನವಾಗ್ನಯಃ ಅವಿದಿತ್ವಾತುಯ ಸ್ತ್ವಗ್ನೀನ್ ಹೋಮಯತ್ಯವಿಚಕ್ಷಣಃ। ಗ್ರಹಾಸ್ತಸ್ಯ ನತುಷ್ಯಂತಿ ಸಗಚ್ಛೇದ್ಯಮಶಾಸನಂ॥

೪೭ ಹೋಮದಿಶಃ ಫಲಂ ಚ

ಪೂರ್ವಸ್ಯಾಂ ಯೋಗಪೀಠೇತು ವಿಜಯಾರ್ಥೀಸಮಾರಭೇತ್। ದಕ್ಷಿಣೇ ಚತುಶಾಂತ್ಯರ್ಥಂ ಶ್ರೀ ಕಾಮಃ ಪಶ್ಚಿಮೇನತು। ಉತ್ತರೇಣ ತುತುಷ್ಟ್ಯರ್ಥಂ ಧನಧಾನ್ಯ ಶ್ರಿಯಾವಹಂ। ಈಶಾನ್ಯೇ ಧಾನ್ಯಕಾಮಶ್ಚ ಯೋಗಸಂಸಿದ್ಧಿರೇವಚ। ಆಗ್ನೇಯ್ಯಾಂಸರ್ವ ಕಾಮಃಸ್ಯಾತ್ ಆತ್ಮನೋವಿಜಯಾಯಚ। ಉಚ್ಚಾಟನಂತು ನೈಋತ್ಯಾಂ ಶತ್ರುಪಕ್ಷಸ್ಯಕಾರಯೇತ್। ಪುತ್ರೋತ್ಸವಂತು ವಾಯವ್ಯೇತ್ರಿಷುಲೋಕೇಷು ಕಿಂಚನ॥

೪೮ ಅಥಮಂಡಲಾನಿ।

ವರ್ತುಲಂ ಮಂಡಲಮಾದಿತ್ಯಾಯ। ಚತುರಶ್ರಂಸೋಮಾಯ। ತ್ರಿಕೋಣಮಂಗಾರಕಾಯ। ಬಾಣಾಕಾರಂ ಬುಧಾಯ। ದೀರ್ಘ ಚತುರಶ್ರಂ ಬೃಹಸ್ಪತಯೇ। ಪಂಚಕೋಣಂ ಶುಕ್ರಾಯ। ಧನುರಾಕಾರಂ ಶನೈಶ್ಚರಾಯ। ಶೂರ್ಪಾಕಾರಂ ರಾಹವೇಧ್ವಜಾಕಾರಂ ಕೇತವೇ॥

೪೯ ಗ್ರಹಸ್ಥಾನಾನಿ

ಮಧ್ಯೇತು ಭಾಸ್ಕರಂವಿದ್ಯಾತ್ ಪೂರ್ವ ದಕ್ಷಿಣತಃ ಶಶೀ। ದಕ್ಷಿಣೇಂಗಾರಕಂ ವಿದ್ಯಾತ್ ಬುಧಂ ಪೂರ್ವೋತ್ತರೇಣತು। ಉತ್ತರೇತು ಗುರುಂ ವಿದ್ಯಾತ್ ಪೂರ್ವೇಭಾರ್ಗವ ಮೇವಚ। ಪಶ್ಚಿಮೇತುಶನಿಂ ವಿದ್ಯಾತ್ - ರಾಹುಂ ದಕ್ಷಿಣಪಶ್ಚಿಮೇ। ಪಶ್ಚಿಮೋತ್ತರತಃ ಕೇತುಂ ಗ್ರಹಸ್ಥಾನಂ ಕ್ರಮಾದ್ವಿಶಿ॥

೫೦ ದೇವೌ

ಈಶ್ವರೋಗ್ನಿರಾದಿತ್ಯಾಯ। ಉಮಾಆಪಃ ಸೋಮಾಯ। ಸ್ಕಂದ ಭೂಮೀ ಅಂಗಾರಕಾಯ। ನಾರಾಯಣ ವಿಷ್ಣುಬುಧಾಯ। ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರೌಬೃಹಸ್ಪತಯೇ। ಶಕ್ರೇಂದ್ರಾಣೀಶುಕ್ರಾಯ। ಯಮಪ್ರಜಾಪತೀ ಶನೈಶ್ವರಾಯ। ಕಾಲಸರ್ಪೌ ರಾಹವೇ ಚಿತ್ರಗುಪ್ತಬ್ರಹ್ಮಾಣೌಕೇತವೇ।

೫೧ ಗ್ರಹಮುಖಾನಿ ವರ್ಣಶ್ಚ

ಅರ್ಕಶುಕ್ರೌ ಪೂರ್ವಮುಖೌ। ಗುರುರುತ್ತರತೋಮುಖಃ। ಸೋಮಃಶನಿಃ ಪಶ್ಚಿಮಾಸ್ಯೌ ಶೇಷಾದಕ್ಷಿಣತೋಮುಖಾಃ॥ ತೇಷಾಂಮಧ್ಯೇಚದ್ವೌರಕ್ತೌ ದ್ವೌಶ್ವೇತೌ ದ್ವೌಚಪಿಂಗಲೌ। ದ್ವೌಕೃಷ್ಣಾವಿತಿವಿಜ್ಞೇಯಾಃ ಸರ್ವವರ್ಣಾಃ ಶಿಖೀಸ್ಮೃತಃ। ಆಯಾಂತು ವರದಾಃ ಸೌಮ್ಯಾಃ ಸರ್ವೇದೇವಾನಮಸ್ಕೃತಾಃ। ದೇವತಾಗ್ರಹರೂಪೇಣ ದರ್ಶಯಂತಿಶುಭಾಶುಭೇ। ಲಂಬೋದರಂ ಸ್ಥಾಪ್ಯದುರ್ಗಾಂ ಸರ್ವದೇವೈಃಸಮನ್ವಿತಾಂ। ಆಕೃಷ್ಣೇನೇತಿಹಿರಣ್ಯಸ್ತೂಪಃ ಸವಿತಾತ್ರಿಷ್ಟುಪ್। ಆವೋರಾಜಾನಂ ವಾಮದೇವಃ ರುದ್ರಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್। ಅಗ್ನಿಂದೂತಂ। ಅನಾಘ್ರಾತಂಸೋಮಶ್ಚಿತ್ರಗುಪ್ತಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್। ಏಷ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಿಶ್ವೇದೇವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಬೃಹತೀ॥ ಇತ್ಯಾದಿ ಋಷ್ಯಾದಿ ಪೂರ್ವೋಕ್ತವತ್।

೫೨ ಸುಸಮಿತ್ಫಲಂ

ಅರ್ಕಸಮಿಧಮಾದಿತ್ಯಾಯೇತ್ಯಾದಿಯಥೋಕ್ತಸಮಿಧಃಕುರ್ಯಾತ್।
ಅರ್ಕೋನಾಶಯತೇವ್ಯಾಧಿಂಪಾಲಾಶಃಸರ್ವಕಾಮದಃ।
ಖಾದಿರಾದರ್ಥಲಾಭಸ್ಸ್ಯಾತ್ಅಪಾಮಾರ್ಗಸುಪುತ್ರದಃ।
ಅಶ್ವತ್ಥಾತ್ಸರ್ವಕಾಮಸ್ಸ್ಯಾತ್ಭಾಗ್ಯಂಚೌದುಂಬರೇಣತು
ಶಮೀಶಮಯತೇಪಾಪಂದೂರ್ವಾದೀರ್ಘಾಯುರೇವಚ।
ಕುಶಾಶ್ಚಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ್ಯಂ ಏತಚ್ಚ ಸಮಿಧಾಂ ಫಲಂ।

೫೩. ದುಃಸಮಿತ್ಫಲಂ

ವಿಶೀರ್ಣಾದ್ವಿದಲಾಹ್ರಸ್ವಾ ವಕ್ರಾ ಸ್ಥೂಲಾದ್ವಿಧಾಕೃತಾಃ। ಕೃಮಿದಷ್ಟಾಶ್ಚ ದೀರ್ಘಾಶ್ಚನಾಗ್ನೌಸಮಿಧ ಆಹರೇತ್। ವಿಶೀರ್ಣಾಯುಃಕ್ಷಯಂವಿದ್ಯಾತ್ ವಿದಲಾದ್ವ್ಯಾಧಿಸಂಭವಃ ಹ್ರಸ್ವಾ ಧಾನ್ಯ ಹರಾಯಸ್ಮಾತ್ ವಕ್ರಾಶ್ಚೇನ್ನಾಶಕಾರಕಾಃ। ಸ್ಥೂಲಾದ್ರಾಜಭಯಂ ವಿದ್ಯಾತ್ ಕೃಶಾಶ್ಚೋರಭಯಾವಹಾಃ। ದ್ವಿಧಾಉಚ್ಚಾಟನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಕೃಮಿದಷ್ಟಾಶ್ಚನಿರ್ಧನಂ।

೫೪ ಹೋಮದೇಶಾದಿಃ

ಮೂರ್ಧ್ನಿಸ್ಥಾನೇ ತಥಾಕುರ್ಯಾತ್ ರಾಜಾರಾಷ್ಟ್ರಂಚನಶ್ಯತಿ। ತಸ್ಮಾತ್ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಜಿಹ್ವಾಯಾಂ ಹೋಮಮಾಚರೇತ್। ಮೂಲಂ ಕರ್ಮವಿನಾಶಾಯ ಮಧ್ಯಮಂ ಪುತ್ರನಾಶನಂ। ಮೂಲಮಧ್ಯಮ ಮಧ್ಯೇಚ ಮಧ್ಯಮಾಂಗುಷ್ಠತಸ್ತಥಾ। ಸ್ರುವೇಣಾಧರ್ಮಬದ್ಧಾಯ ಇತ್ಯುದ್ಧೃತ್ಯಾಹುತಿರ್ಭವೇತ್। ಜ್ವಲಿತೇಗ್ನೌತಥಾ ಕುರ್ಯಾದೇತದ್ಧೋಮಸ್ಯಲಕ್ಷಣಂ। ಅಥಾಷ್ಟಸಹಸ್ರ ಮಷ್ಟಶತ ಮಷ್ಟಾವಿಂಶತಿ ಮಷ್ಟೌವಾ ಏಕೈಕಂವಾಜುಹೋತಿ। ಸರ್ವೇಷಾ ಮಲಾಭೇ ಪಾಲಾಶಂವಾ।

ತತಃ ಮೂರ್ತಿ ಧ್ಯಾನಂ

೫೫ ಗ್ರಹಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನಂ

ಕಲಿಂಗಃಕಾಶ್ಯಪೋರಕ್ತಃ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಃ ಸಪ್ತರಶ್ಮಿಗಃ। ದ್ವಿಭುಜಃ ಪದ್ಮಹಸ್ತಶ್ಚ ಕಪಿಲಾಗ್ನಿರ್ಗ್ರಹಾಧಿಪಃ। ಪ್ರತ್ಯಙ್ಮುಖೋಗದಾಪಾಣಿಃ ಶ್ವೇತಃ ಶ್ವೇತದಶಾಶ್ವಗಃ। ಯಾಮುನೋದ್ಭವ ಆತ್ರೇಯೋ ದ್ವಿಭುಜಃ ಪಿಂಗಲಾಗ್ನಿಮಾನ್। ಮೇಷಗೋವಿಂಧ್ಯಜೋರಕ್ತೋ ಭಾರದ್ವಾಜಶ್ಚತುರ್ಭುಜಃ। ಧೂಮಕೇತ್ವ ಗ್ನಿರಂಗಾರಃಶಕ್ತಿಶೂಲ ಗದಾಧರಃ। ಗದಾಧೃಗ್ ಧೂಮಕೇತ್ವಗ್ನಿ ಶ್ಚಕ್ರಭೃದ್ದಕ್ಷಿಣಾಮುಖಃ। ಆತ್ರೇಯೋ ಮಾಗಧಃ ಪೀತೋಽಜಾಠರಾಗ್ನಿ ರುದಙ್ಮುಖಃ ಖಡ್ಗಚರ್ಮಧರಃ ಸಿಂಹವಾಹನೋದ್ವಿಭುಜೋ ಬುಧಃ।

ಉದಙ್ಮುಖಃ ಸಿಂಧುಜಾತೋ ಹೇಮ ವರ್ಣಶ್ಚತು ರ್ಭುಜಃ।ಶಿಖ್ಯಾಂಗಿರ ಸೋ ದಂಡಕಮಂಡಲ್ವಕ್ಷಸೂತ್ರಧೃಕ್॥ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖೋಭಾರ್ಗವೋ ಭೋಜವೃದ್ಧಿಜೋ ಹಾಟಕಾಗ್ನಿಮಾನ್ ಶಿಖ್ಯ ಜಾಂಗೀರಸೋ ಧನ್ವೀ ಕಮಂಡಲ್ವಕ್ಷಸೂತ್ರಧೃಕ್॥ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಃ ಕಾಶ್ಯಪೋ ನೀಲೋಗ್ರಧೃಗಃ ಪಶ್ಚಿಮಾನನಃ। ಮಹಾತೇಜಾಗ್ನಿರಭಯ ಶೂಲಪಾಣಿರ್ಧನುರ್ಧರಃ॥ ಜೈಮಿನಿಃ ಸರ್ವವರದಃ ಕೃಷ್ಣಃ ಶೂಲಾಸಿಚರ್ಮಧೃಕ್। ಹುತಾಶನಾಗ್ನಿರ್ಯಾಮ್ಯಾಸ್ಯೋ ವ್ಯಾಘ್ರಾಸ್ಯೋ ನೀಲ ಸಿಂಹಗಃ॥ ದ್ವಿಭುಜಾಗದಿನೋಗ್ರಧೃವಾಹಾಃ ಪೈಠಿನ್ಯಗೋತ್ರಜಾಃ। ರೌದ್ರಾಗ್ನಿ ವಿದಿತಾದೀರ್ಘಾಃ ಪುಚ್ಛಿನೋದಕ್ಷಿಣಾಮುಖಾಃ॥ ಏಕಾದಶಶತಾ ಏಕಾ ಕೇತುಮೇಕಂಚತುರ್ಭುಜಂ। ತ್ರಿಪಾದಂಪುಚ್ಛಿ ನಂಯಾಮ ಮೇವಂಧ್ಯಾಯೇತ್ಕ್ರಮಾದ್ಗ್ರಹಾನ್॥

೫೬ ಧ್ಯಾನಾವಾಹನೇ

ಪದ್ಮಾಸನಃ ಪದ್ಮಕರಃ ಪದ್ಮಗರ್ಭಸಮದ್ಯುತಿಃ। ಸಪ್ತಾಶ್ವಃ ಸಪ್ತರಜ್ಜುಶ್ಚ ದ್ವಿಭುಜಸ್ಸ್ಯಾತ್ಸದಾರವಿಃ॥ ರಕ್ತಂ ರಕ್ತಾಂಬರಧರಂ ರಕ್ತಧ್ವಜಪತಾ ಕಾಶೋಭಿತಮಾರುಹ್ಯ ರಥಂ ಮೇರುಮಂದರಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಕರಮಾವಾಹಯೇತ್। ಗ್ರಹಮಂಡಲಮಧ್ಯೇಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಆದಿತ್ಯ ಮಾವಾಹಯಾಮಿ॥

ಶ್ವೇತಃಶ್ವೇತಾಂಬರವಾಸಾಃ ಶ್ವೇತಧ್ವಜ ಪತಾಕಾಶೋಭಿತಮಾರುಹ್ಯ ರಥಂ ಮೇರು ಮಂದರಂ ದಿವ್ಯಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಕರಮಾವಾಹಯೇತ್। ಆಗ್ನೇಯ ಸ್ಥಾನೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ। ರಕ್ತಾಂಬರಧರಶ್ಚೈವ ರಕ್ತಶೂಲಗದಾಧರಃ। ಚತುರ್ಭುಜೋಮೇಷವಾಹೋ ವರದಸ್ಸ್ಯಾದ್ಧರಾಸುತಃ। ಅಂಗಾರಕಂ ರಕ್ತಾಂಬರಧರಂ ರಕ್ತಧ್ವಜ ಪತಾಕಾಶೋಭಿತಮಾರುಹ್ಯ ರಥಂ ಮೇರುಂ ದಿವ್ಯಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಕರಮಾವಾಹಯೇತ್ ಯಮಸ್ಥಾನೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ದೇವದೈತ್ಯ ಗುರೂತದ್ವತ್ ಪೀತಶ್ವೇತೌಚತುರ್ಭುಜೌ। ದಂಡಿನೌ ವರದೌ ಕಾರ್ಯೌ ಸಾಕ್ಷಸೂತ್ರ ಕಮಂಡಲೂ। ಗುರುಃ ಪೀತಃ ಪೀತಾಂಬರಾವಾಸಾಃ ಪೀತಧ್ವಜ ಪತಾಕೋಪಶೋಭಿತ ಮಾರುಹ್ಯ ರಥಂಮೇರುಂದಿವ್ಯಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಕರ

ಮಾವಾಹಯೇತ್। ಉತ್ತರಸ್ಥಾನೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಶುಕ್ರಃ ಶ್ವೇತಾಂಬರಾವಾಸಾಃ ಶ್ವೇತಧ್ವಜ ಪತಾಕೋಪ ಶೋಭಿತ ಮಾರುಹ್ಯ ರಥಂ ಮೇರುಂ ದಿವ್ಯಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಕರಮಾ ವಾಹಯೇತ್। ಪೂರ್ವಸ್ಥಾನೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ। ರೌದ್ರೋ ನೀಲ ದ್ಯುತಿಃ ಶೂಲೀ ವರದೋ ಗೃಧ್ರವಾಹನಃ। ಬಾಣಾಸನಧರಃ ಕೃಷ್ಣಃ ಕರ್ತವ್ಯೋರ್ಕಸುತಃಕ್ರಮಾತ್। ಮಂದಃ ಕೃಷ್ಣಃ ಕೃಷ್ಣಾಂಬರಾವಾಸಾಃ ಕೃಷ್ಣಧ್ವಜ ಪತಾಕಾಶೋಭಿತ ಮಾರುಹ್ಯ ರಥಂ ಮೇರುಂದಿವ್ಯಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಕರಮಾವಾಹಯೇತ್।ವರುಣ ದೇಶೇಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ। ಕರಾಳ ವದನಃ ಖಡ್ಗ ತ್ರಿಶೂಲೀಚ ವರಪ್ರದಃ ನೀಲ ಸಿಂಹಾಸನಸ್ಥಶ್ಚ ರಾಹುರತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ಯತೇ। ಕೃಷ್ಣಃ ಕೃಷ್ಣಾಂಬರವಾಸಃ ಕೃಷ್ಣಧ್ವಜ ಪತಾಕಾ ಶೋಭಿತಮಾರುಹ್ಯ ರಥಂ ಮೇರುಂ ದಿವ್ಯಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಕರಮಾವಾಹಯೇತ್। ನೈರ್ಋತ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ। ಗೃಧ್ರಿದ್ವಿಬಾಹವಃಸರ್ವೇ ಗದಿನೋ ವಿಕೃತಾನನಾಃ। ಗೃಧ್ರಾಸನ ಗತಾನಿತ್ಯಂ ಕೇತವಸ್ತು ಪರಂ ಪದಂ। ಕೇತುಶ್ಚಿತ್ರಶ್ಚಿತ್ರಾಂಬರಾವಾಸಾಃ ಚಿತ್ರಧ್ವಜ ಪತಾಕಾ ಶೋಭಿತ ಮಾರುಹ್ಯ ರಥಂ ಮೇರುಂದಿವ್ಯಂಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಕರಮಾವಾಹಯೇತ್। ವಾಯುವ್ಯಸ್ಥಾನೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ।

೫೭ ಗ್ರಹಚಂದನಂ

ರಕ್ತಚಂದನ ಮಾದಿತ್ಯಾಯ। ಚಂದನಂ ಸೋಮಾಯ। ಕುಂಕುಮ ಮಂಗಾರಕಾಯ। ಪೀತಗಂಧಂ ಬುಧ ಬೃಹಸ್ಪತಿಭ್ಯಾಂ। ಶ್ರೀಗಂಧಂ ಶುಕ್ರಾಯ ಕಸ್ತೂರಿಕಂಶನೈಶ್ಚರಾಯ। ನೀಲಗಂಧಂರಾಹವೇ। ಧೂಪ ಗಂಧಂ ಕೇತವೇ।

೫೮ ಗ್ರಹ ಪುಷ್ಪಾಣಿ

ರಕ್ತಕರವೀರ ಪುಷ್ಪ ಮರ್ಕಾಯ। ಶ್ವೇತಕರವೀರ ಪುಷ್ಪಂ ಸೋಮಾಯ। ರಕ್ತೋತ್ಪಲ ಮಂಗಾರಕಾಯ। ಬಕುಲ ಪುಷ್ಪಂ ಬುಧಾಯ। ಖಲ್ಪಾಟಕ ಪುಷ್ಪಂ ಬೃಹಸ್ಪತಯೇ। ಜಾತೀ ಪುಷ್ಪಂಶು ಕ್ರಾಯ। ಕಾಲಾಂಜನೀಕ ಪುಷ್ಪಂ ಶನೈಶ್ಚರಾಯ। ಅತಸೀಪುಷ್ಪಂರಾಹವೇ। ನೀಲಸಿಂಧೂರ ಪುಷ್ಪಂ ಕೇತುಭ್ಯಃ॥

೫೯ ಗ್ರಹಧೂಪಾಃ

ಕುಂಕುಮ ಧೂಪಮಾದಿತ್ಯಾಯ। ನಾಮೇರುಧೂಪಂಶಶಿನೇ। ಗುಗ್ಗುಳ ಧೂಪ ಮಂಗಾರಕಾಯ।ಸರ್ಜರಸಧೂಪಂಬುಧಾಯ। ಘೃತಧೂಪಂ ಗುರವೇ। ಶ್ರೀವತ್ಸಕಂತು ಧೂಪಂ ಶುಕ್ರಾಯ। ಮೇರು ಮಧ್ಯಪಂ ಶನೈಶ್ಚರಾಯ। ಬೈಲಮಧ್ಯಾಶ್ಚ ಧೂಪಂ ರಾಹವೇ। ಕೇತೋಃಧೂಪಂನಿವೇದಯೇತ್।

೬೦ ನೈವೇದ್ಯಂ

ಹವಿಷ್ಯಾನ್ನಮಾದಿತ್ಯಾಯ। ಘೃತಪಾಯಸಂ ಸೋಮಾಯ । ಗುಡೋದನ ಮಂಗಾರಕಾಯ। ಕ್ಷೀರೋದನಂ ಬುಧಾಯ। ದಧ್ಯೋದನಂ ಗುರವೇ। ಘೃತೋದನಂ ಶುಕ್ರಾಯ। ಘೃತಪಿಷ್ಟಮಾಷಾನ್ನಂ ಶನೈಶ್ಚರಾಯ। ರಾಹೋರ್ಮಾಂಸೋದನಂ । ಕೇತೋಶ್ಚಿತ್ರೋದನಂ ॥ ಇತಿಕ್ರಮಾದ್ಗ್ರಹಾಣಾಮುಪಹಾರಃ॥

೬೧ ದಾನಾನಿ

ರಕ್ತಧೇನು ಮಾದಿತ್ಯಾಯ। ಶಂಖಂ ಸೋಮಾಯ। ರಕ್ತಮನಡ್ವಾಹ ಮಂಗಾರಕಾಯ। ಕಾಂಚನಂ ಬುಧಾಯ। ವಾಸೋಬೃಹಸ್ಪತಯೇ। ಶ್ವೇತಾಶ್ವಂ ಶುಕ್ರಾಯ। ಕೃಷ್ಣಾಗೌಃ ಶನೈಶ್ಚರಾಯ। ರಾಹವೇ ಕೃಷ್ಣಾಯಃ। ಕೇತೋಃ ಕುಂಜರಃ। ತದಲಾಭೇಸರ್ವೇಷಾಂ ಹಿರಣ್ಯಂ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃಗ್ರಹಾಃ ಪೂಜಿತಾಃ ಪೂಜಯಿಷ್ಯಂತಿ।

೬೨ ಸೂರ್ಯಶಾಂತಿ :

ವರಸ್ಯೋದ್ವಾಹ ಕಾಲೇತು ಬಲಹೀನೋಯದಾರವಿಃ। ಆಚಾರ್ಯಶ್ಚೋಪನಯನೇ ಬಲಹೀನೋಯದಾಭವೇತ್। ತದಾಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ದುಸ್ಥಾನಸ್ಥೋಯದಾರವಿಃ। ವಿವಾಹೋಪನಯಾತ್ಪೂರ್ವೇ ಗ್ರಹಣೇ ಸಂಕ್ರಮೇಪಿವಾ। ಪುಣ್ಯಾಹಂ ವಾಚಯಿತ್ವಾಥ ಶಾಂತಿಕರ್ಮ ಸಮಾಚರೇತ್। ಗೃಹಸ್ಯೇಶಾನದಿಗ್ಭಾಗೇ ಗೋಮ

ಯೇನೋಪಲಿಪ್ತಚೆ ನಾನಾವರ್ಣೇನ ವಿಲಿಖೇತ್ಪದ್ಮಮಷ್ಟದಲಾನ್ವಿತಂ। ದ್ರೋಣಪ್ರಮಾಣವ್ರೀಹೀಣಾಂರಾಶೌ ಕುಂಭಂವಿನಿಕ್ಷಿಪೇತ್। ನಿಷ್ಕಮಾತ್ರೇ ತದರ್ಧೇವಾ ಸುವರ್ಣಸ್ಯಾಕೃತಿಂರವೇಃ। ತಾಮ್ರೇಣವಾರವಿಂಕುರ್ಯಾತ್ ದ್ವಿಭುಜಂ ಪದ್ಮಧಾರಿಣಂ । ತಸ್ಮಿನ್ ವರ್ತುಲಪೀಠೇರ್ಕಂ ರುದ್ರಾಗ್ನಿಭ್ಯಾಂ ನಿವೇಶಯೇತ್ । ಕಲಿಂಗಃ ಕಾಶ್ಯಪೋರಕ್ತಃ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಃ ಸುಪ್ರಸನ್ನಕಃ । ದ್ವಿಭುಜಃ ಪದ್ಮಹಸ್ತಶ್ಚ ಕಪಿಲಾಗ್ನಿರ್ಗ್ರಹಾಧಿಪಃ। ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋವಿಶಾಖಿರ್ಕ್ಷೋ ವಿಷ್ಣುಮಾರ್ಣಿಕ್ಯ ಭೂಷಣಃ। ಸಮಿದರ್ಕೋ ಹವಿಷ್ಯಾನ್ನೋ ರಕ್ತಾಸ್ಯೋವರ್ತುಲಾಕೃತಿಃ। ಆ ಕೃಷ್ಣೇನೇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಸಾಧಿಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾಂ। ರಕ್ತ ಗಂಧಾಕ್ಷತೈಃ ಪುಷ್ಪೈಃ ತತ್ತನ್ಮಂತ್ರೈಸ್ತು ಪೂಜಯೇತ್। ಷೋಡಶೈರುಪಚಾರೈಶ್ಚ ಹವಿಷ್ಯಾನ್ನೋಪಕಾರಕಂ। ಕುಂಭಸ್ಯಸ್ಥಾಪನಾದೀನಿ ತತ್ತನ್ಮಂತ್ರೇಣಕಾರಯೇತ್। ಸರ್ವೈಶ್ಚಸೌರಮಂತ್ರೈಶ್ಚ ಕುಂಭಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾಭಿಮಂತ್ರಯೇತ್। ಋಷಿ ದೇವಾನ್ಮನೂನಾಂ ತು ಛಂದಾಂಸ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಜಪೇತ್ತತಃ। ಕೃತ್ವಾಜ್ಯಭಾಗ ಪರ್ಯಂತಮುಪಲೇಪಾದಿಕಂ ತತಃ। ಸ್ವಶಾಖೋಕ್ತವಿಧಾನೇನ ಆಚಾರ್ಯೋ ಹೋಮಮಾಚರೇತ್। ಆ ಕೃಷ್ಣೇನೇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಸಮಿದಾಜ್ಯಚರೂನ್‌ಹುನೇತ್। ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಸಹಸ್ರಂವಾ ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂತು ವಾ। ತಿಲವ್ರೀಹೀಂಶ್ಚಹುತ್ವಾಥ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್। ಶತೌಷಧಿಸಮೋಪೇತೈಃ ಸರ್ವಸೌರಾಭಿ ಮಂತ್ರಿತೈಃ ತಜ್ಜಲೈರಭಿಷೇಕಂ ತು ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಕಾರಯೇತ್। ಸೌರಮಂತ್ರೈಃ ಪಾವಮಾನ್ಯೈಃ ಸಮುದ್ರಜ್ಯೇಷ್ಠಮಂತ್ರಕೈಃ ಋತ್ವಿಗ್ಭ್ಯೋದಕ್ಷಿಣಾಂ ದದ್ಯಾದನ್ಯೇಭ್ಯಶ್ಚಸ್ವಶಕ್ತಿತಃ ಸರತ್ನ ಪ್ರತಿಮಂ ಕುಂಭ ಮಾಚಾರ್ಯಾಯ ನಿವೇದಯೇತ್। ಮಾಣಿಕ್ಯಂ ರಕ್ತ ವಸ್ತ್ರಂ ಚ ರಕ್ತಧೇನುಂಚಶಕ್ತಿತಃ। ಶಕ್ತೇನಸಮ್ಯಗ್ದಾತವ್ಯಂ ಅಶಕ್ತೇನ ಸ್ವಶಕ್ತಿತಃ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇತ್ಪಶ್ಚಾದಾಶಿಷಃ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಚ। ಏತತ್ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನಂ ಪುಣ್ಯಂ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ವರ್ಧನಂ। ಸರ್ವ ರೋಗಪ್ರಶಮನಂ ಸೂರ್ಯಪ್ರೀತಿ ಕರಂಪರಂ।

ಇತಿ ಶೌನಕೀಯೇ ಆದಿತ್ಯಶಾಂತಿವಿಧಿಃ।

೬೩ ಸೂರ್ಯಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಉದ್ವಾಹೋಪನಯನಾದೌದುಃಸ್ಥಿತ ರವಿದೋಷಪರಿಹಾರಾಯಿ ಸೂರ್ಯಶಾಂತಿಃ ಕಾರ್ಯಾ। ಪುಣ್ಯಾಹಾದಿ। ಈಶಾನ್ಯ ಭಾಗೇಅಷ್ಟದಲೇ ದ್ರೋಣವ್ರೀಹಿರಾಶೌ ಯಥಾವಿಧಿ ಕುಂಭಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಸುವರ್ಣಾಂ ರವಿಪ್ರತಿಮಾಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಸೌರಮಂತ್ರಾದಿಭಿಃ ಅಭಿಮಂತ್ರ್ಯ। ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನ ಅರ್ಕ ಸಮಿಚ್ಚರ್ವಾಜ್ಯೈಃ ಆದಿತ್ಯಂ 1008(108) ಸಂಖ್ಯಯಾ ವ್ಯಾಹೃತಿಭಿಃತಿಲವ್ರೀಹಿ ದ್ರವ್ಯೇಣ+ ಕಲಶಾಭಿಷೇಕಃ ಸೌರಾದಿಮಂತ್ರೈಃ। ರತ್ನ ಪ್ರತಿಮಾಕುಂಭಾದಿ ದಾನಂ ವಿಪ್ರಭೋಜನಂ ಆಶೀರ್ಗ್ರಹಣಂ। ಅನೇನರೋಗಾದಿನಾಶಃಭವತಿ॥

೬೪ ಚಂದ್ರಶಾಂತಿಃ

ಚಂದ್ರಶಾಂತಿಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಚಂದ್ರ ದೋಷಹರಾಯಚ। ಅಷ್ಟಮಸ್ಥೇ ನಿಶಾನಾಥೇ ದ್ವಾದಶೇಹಿಬುರಸ್ಥಿತೇ। ಪಾಪಗ್ರಹ ಸಮಾಯೋಗೇ ಪಾಪತಿಥ್ಯಾದಿಸಂಯುತೇ। ರೋಹಿಣೀಭೇದಿನೇ ಚಂದ್ರೇ ಶೂಲವೇಧಾಭವೇದ್ಯದಿ। ಪರಿವೇಷಗ್ರಹಯುತೇ ಪ್ರತಿಚಂದ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನೇ ಶುಭಕಾಲೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಚಂದ್ರ ತಾರಾಬಲೇನಹತ್ (ಲಂನಚೇತ್) ಜನ್ಮ ಕಾಲೇಚ ನೀಚಸ್ಥೇ ಚಂದ್ರೇ ಚಸ್ವದಶಾಗತೇ। ನಷ್ಟ ಚಂದ್ರೇಪಿ ಜನನೇ ಚಂದ್ರೇಲಗ್ನದಶಾಗತೇ। ದ್ವಾದಶಾಷ್ಟಮ ಚಂದ್ರಾದಿದೋಷ ಕಾಲೇಪಿ ಸಂಕ್ರಮೇ। ಗ್ರಹ ರಾಗಾದಿಸಮಯೇನಾಸ್ತಿ ಚಂದ್ರಬಲಂಯದಿ। ಚಂದ್ರಸ್ಸ್ಥಾನ್ಯೇನ ದೋಷೇಣ ಕಾಲೇಷ್ವಪಿವಿಶೇ ಷತಃ। ಚಂದ್ರಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತತ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿ ಸಮನ್ವಿತಃ। ಮೋಹಾದಜ್ಞಾನತೋವಾಪಿ ಲೋಭಾದ್ವಾಗರ್ವತೋಪಿವಾ। ಕ್ಲೇಶಾಯು ರರ್ಥಹಾನಿಶ್ಚ ಮಾನಹಾನಿಸ್ತಥಾಚ್ಯುತಿಃ। ಸರ್ವಜಾತಿ ವಿರೋಧಶ್ಚ ಭಯಂತತ್ರ ನಸಂಶಯಃ। ತಸ್ಮಾಚ್ಛಾಂತಿಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತತತ್ರದ್ದೋಷ ಕ್ಷಯಾಯಚ। ಕಲತ್ರ ಸುತಸೌಖ್ಯಾಯ ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಯೇ। ಸರ್ವಸಂಭೃತಸಂಭಾರಃ ಶುದ್ಧದೇಶೇಸ್ವಮಂದಿರೇ ಗೋಮಯಾಲೇಪನಂ ಕುರ್ಯಾದತ್ರ

ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಂ। ಆಚಾರ್ಯಂ ವರಯೇತ್ತತ್ರ ಸರ್ವಜ್ಞಂ ಕರ್ಮಕೋವಿದಂ। ಕುಟುಂಬಿನಂ ಕುಲೀನಂ ಚ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಶಾಲಿನಂ। ಹೋಮಾರ್ಥಂ ಚಜ ಪಾರ್ಥಂ ಚತ್ವಾ ಮಾಚಾರ್ಯ ಮಹಂವೃಣೇ ಇತಿ। ಶುಕ್ಲವ್ರೀಹೀನ್ವಿನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಕಲಶಸ್ಥಾಪನಾಯಚ ಅಭಾವೇ ತಂಡುಲಾನ್ ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ ಅಥಕಂಚಾ ಧರ್ಮೇವವಾ। ನವೋನವೇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಧಾನ್ಯರಾಶಿಂ ವಿನಿಕ್ಷಿಪೇತ್। ಕುಶಗ್ರಂಥಿಂಚ ಗಾಯತ್ರ್ಯಾ ಆಮೋಹಿಷ್ಯೇತಿ ಮಂತ್ರತಃ। ಪೂರಯೇತ್ತೀರ್ಥತೋಯೇನ ಬಳಿತ್ಥಾಮೃತ್ತಿಕಾಂ ಕ್ಷಿಪೇತ್॥ ಪಂಚಾಮೃತಂ ಪಂಚಗವ್ಯಂ ತತ್ತನ್ಮಂತ್ರೈರ್ವಿನಿಕ್ಷಿಪೇತ್। ಗಜದಂತಂಚ ಶುಕ್ತಿಂಚ ಶುಕ್ಲಮಾಲಾಂಚ ಮೌಕ್ತಿಕಂ। ಕುಮುದಂ ಸ್ಫಟಿಕಂ ಶಂಖಂ ನವೋನವ ಇತಿಕ್ಷಿಪೇತ್। ಗೋಮೂತ್ರಂ ಗೋಮಯಂಚೈವ ತತ್ತನ್ಮಂತ್ರೈರ್ವಿನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ ಮುಕ್ತಾಫಲಂಕ್ಷಿಪೇತ್ತತ್ರ ಮಥಿತಂ ನಹಿಮಂತ್ರತಃ। ಹೇಮಂಹಿರಣ್ಯ ಗರ್ಭೇತಿ ಪುಷ್ಪಂ ಯಾಃ ಫಲಿನೀ ರಥ। ಯುವತಿ ತ್ವಷಃ(ಚಃ) ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ ಪಲ್ಲವಾನೌಷಧೀರಪಿ।ಸಹಸ್ರಪರಮಾಂ ದೇವೀಂ ದೂರ್ವಾ ಕಾಂಡೇಷು ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್।ತತ್ವಾಯಾಮೀತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ನೈವೇದ್ಯಾಂತಂ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್। ತಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಗ್ಭಾಗೇ ಸ್ಥಂಡಿಲಂ ತಂಡುಲೇನತು। ಪದ್ಮಮಷ್ಟದಲಂಕೃತ್ವಾ ಮಧ್ಯೇವೃತ್ತಂಸಮಾಲಿಖೇತ್ ಸಿತ ಗಂಧಾಕ್ಷತೈಃ ಪುಷ್ಪೈಃ ಪ್ರಾಗಾದಿಪ್ರರ್ಚಯೇತ್ಕ್ರಮಾತ್ ಸೋಮಂ ಸುಧಾಕರಂ ಚೈವ ರೋಹಿಣೀಶಂ ನಿಶಾಪತಿಂ। ಕ್ಷೀರೋದಾರ್ಣವಸಂಭೂತಂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಸಹೋದರಂ। ಶ್ವೇತವಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರಸಾರ್ಯಾಥ ಸೋಮಂ ಮಧ್ಯೇ ಸಮರ್ಚಯೇತ್ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಲಕ್ಷಣೋಪೇತಂ ಸುವರ್ಣೇನೈವ ಕಾರಯೇತ್। ತದರ್ಧಪರಿ ಮಾಣೇನ ಅಧಿಪತ್ಯಧಿದೈವತಂ। ಪಂಚಾಮೃತಾದಿಸ್ನಪನಂ ಕಲ್ಪಯೇದ್ವಿಷ್ಟರಂತತಃ। ಪಥಿಚಂದ್ರ ಸುಧಾಮೂರ್ತೇ ಸುಸ್ಥಿರೋಭವವಿಷ್ಟರೇ। ಪೂಜಾಂ ಗೃಹಾಣ ತಾರೇಶ ಸರ್ವಾವಯವಸಂಯುತ। ಸ್ಥಾಪನಮಂತ್ರಃ॥ ಶೀತಂ ನಕ್ಷತ್ರನಾಥಂಚ ರೋಹಿಣೀವಲ್ಲಭಂ ಪ್ರಭುಂ। ಕುಂದಪುಷ್ಪ - ಸಮಾನಾಭಂ ಸ್ಥಾಪಯಾಮ್ಯಮೃತೋದ್ಭವ। ಶ್ರೀಗಂಧ ಖಂಡಕರ್ಪೂರಯುಕ್ತೇನ ಶತಪುಷ್ಪಕೈಃ।

ಭೂಃ ಸೋಮ ಮಾವಾಹಯಾಮಿ। ಆಪ್ಯಾವಿನಿಯೋಗಃ। ಆಪ್ಯಾಯ ಸ್ವಸ+ಯಮುನಾದೇಶ ಮಾತ್ರೆಯಗೋತ್ರಮಿತ್ಯಾದಿ+ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕುರ್ವಾಣಂ+ ಅಧಿದೇವತ್ಯೋಮಾಂಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಾಪಂ ಸೋಮಮಾವಾಹ ಯಾಮಿ॥ ಷಣ್ಮುದ್ರಾಃ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯ ಏವಂ ಅಧಿಪ್ರತ್ಯದಿ ದೇವೌ ಆವಾಹ್ಯ। ನೈವೇದ್ಯಾಂತಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಆಪ್ಯಾಯಸ್ವ ಶತಂಜಪೇತ್।

೬೫ ಹೋಮಃ

ತತೋಹೋಮಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಸ್ಥಂಡಿಲೇಗ್ನಿಂ ನಿಧಾಯಚ। ಅನ್ವಾಧಾನಂ। ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನ ಪ್ರತಾಂ. ಸೋಮಂ ಪಾಲಾಶ ಸಮಿತ್ಪಾಯಸಾಜ್ಯತಿಲದ್ರವ್ಯೈಃ। 108 ಶತಸಂಖ್ಯೆಯಾ ಅಧಿಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವತಯೋಃ(10) ವಿವಕ್ಷಿತ ಸಂಖ್ಯಯಾ ಲೋಕಪಾಲಾದಿಕಾನಾಂಸಕೃತ್ಸಕೃದಾಜ್ಯೇನ ಶೇಷೇಣ+ ಲೋಕಪಾಲಾದಿ ಕಾನಾಂಚ ಏಕೈಕಾ ಜ್ಯಾಹುತಿಂ ಹುನೇತ್। ತತಃಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ ಹುತ್ವಾ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್। ತತಃ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಂ ದತ್ವಾ ಅಭಿಷೇಕಂ ಸಮಾಚರೇತ್। ಕುಂಭ ಸಂಶುದ್ಧ ತೋಯೇನ ಆಪ್ಯಾಯಸ್ವೇತಿ ಮಂತ್ರತಃ। ಅಧಿಪ್ರತ್ಯದಿ ದೈವಂಚ ಆ ಕೃಷ್ಣೇನೋದಕೈಃ ಕ್ರಮಾತ್। ಸೋಮೋಧೇನ್ವಾನುವಾಕೇನ ಇಮಾಆಪಃ ಶಿವೇನಚ। ಸಮುದ್ರ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ಇತಿಚಯೇನ ದೇವಾ ಇತಿ ಕ್ರಮಾತ್। ಆಜ್ಯಾವಲೋ ಕನಂ ಪಶ್ಚಾದ್ದತ್ವಾ ಗಂಧಾನುಲೇಪಿತಃ। ಸವಸ್ತ್ರ ಪ್ರತಿಮಾಂ ದದ್ಯಾದಾಚಾರ್ಯಾಯ ಸದ ಕ್ಷಿಣಂ। ಶ್ವೇತಧೇನು ಮಲಂದದ್ಯಾ ದಭಾವೇಸರ್ವಮೇವವಾ। ಚಂದ್ರ ಪ್ರೀತಿ ಕರಂ ಧಾನ್ಯಂ ಚಂದ್ರ ಪ್ರೀತಿಕರಂ ಫಲಂ ಆಚಾರ್ಯಾಯ ಪ್ರದಾತವ್ಯ ಮೃತ್ವಿಗ್ಭ್ಯಕ್ಷಿಣ ಮಾಚರೇತ್। ಅನ್ಯೇಭ್ಯೋದಕ್ಷಿಣಾಂದದ್ಯಾ ದ್ಯಥಾವಿತ್ತಾನುಸಾರತಃ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇತ್ಪಶ್ಚಾತ್ ಯಥಾವಿಭವಮಾದರಾತ್। ಪ್ರತಿಮಾದಾನಮಂತ್ರಃ। ಶ್ವೇತಾಂಬರಃ ಶ್ವೇತವಿಭೂಷಣಾಢ್ಯಃ ಶ್ವೇತದ್ಯುತಿರ್ದಂ ಡಧರೋದ್ವಿಬಾಹುಃ। ಚಂದ್ರೋಮೃತಾತ್ಮಾದ್ವಿಭುಜಃ ಕಿರೀಟೀ ಶ್ರೇಯಾಂಸಿ ಮಹ್ಯಂ ಪ್ರದದಾತುದೇವಃ। ತಂಡುಲಂ ವೈಶ್ವದೇವತ್ಯಂ ಪಾಕೇನಾ

ನ್ನಂಭಜಂತಿಯೇ। ತಸ್ಮಾತ್ತಂಡುಲದಾನೇನ ಪ್ರೀಯಂತಾಂವಿಶ್ವ ದೇವತಾ॥ ಇತ್ಯೇವಂ ವಿಧಿನಾ ಭಕ್ತ್ಯಾಯಃ ಕುರ್ಯಾಚ್ಛಾಂತಿ ಮುತ್ತಮಾಂ। ಸರ್ವದೋಷವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಃ ಸಂಸಾರಭಯವರ್ಜಿತಃ॥ ಉತ್ಪಾತದರ್ಶದೋಷಾದಿ ಪೀಡಾಮುಕ್ತಃ ಸುಖೀಭವೇತ್। ಧನಧಾನ್ಯ ಸಮಾಯುಕ್ತಃ ಪಶ್ವರ್ಥ ಕ್ಷೇತ್ರವಾನ್ನರಃ॥ ಸರ್ವಕಂಟಕ ನಿರ್ಮುಕ್ತಶ್ಚಿರ ಜೀವೀಭವೇನ್ನರಃ।

ಇತಿಯಾಮಳೋಕ್ತ ಚಂದ್ರಶಾಂತಿಃ

೭೬ ಭೌಮಶಾಂತಿಃ

ಅಥಾತಃ ಸಂಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಭೌಮದೋಷೋಪಶಾಂತಿದಂ। ಬಲಹೀನೇ ಮಹೀಪುತ್ರೇ ದೇಹಪೀಡಾ ಭವೇತ್ತದಾ ವ್ರಣದೋಷಾದಿರೋಗಶ್ಚ ಯುದ್ಧಾದಿಭಯಮೇವವಾ। ಸರ್ವದಾಸರ್ವ ಕಾರ್ಯೇಷು ವಿಘ್ನಾದಿ ಭಯಮೇವಚ। ತನ್ನಷ್ಟ ಬಂಧುಭಿಃ ಸಪ್ತ ಕರ್ಮಾಂತ್ಯ ನವಮಾಷ್ಟಗಃ। ಧರಾಸುತಃ ಸದಾನೃಣಾಂ ಧನಧಾನ್ಯಾದಿ ದೋಷದಃ॥ ಜ್ವರೋಷ್ಣ ಗುಹ್ಯರೋಗಾದಿ ಭೂತಾವೇಶವ್ರಣಾದಿಕಂ। ಕೃಷ್ಯರ್ಥಪಶುಹಾನಿಂ ಚ ರೋಗಾಗ್ನಿ ಕಲಹಾದಿಕಂ। ಸ್ಥಾನಚ್ಯುತಿ ವಿವಾದೇಚ ಕುರ್ಯಾನ್ನೃಣಾಂ ಧರಾಸುತಃ॥ ತಸ್ಮಾಚ್ಛಾಂತಿಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಭೌಮವಾರೇ ತ್ರಿಜನ್ಮಸು। ವೈಧೃತೌಚವ್ಯತಿಪಾತೇ ರಿಕ್ತೇಷ್ವತಿಥಿಸಂಕ್ಷಯೇ। ಗೃಹಸ್ಯೇಶಾನದಿಗ್ಭಾಗೇ ಗೋಮಯಾಲೇ ಪನಾದಿಕಂ। ಪುಣ್ಯಾಹ ವಾಚನಂ ಕೃತ್ವಾ ಆಚಾರ್ಯಂ ವರಯೇತ್ತತಃ॥ ಕುಟುಂಬಿನಂ ಕುಲೀನಂ ಚವೇದಾಚಾರ ಸಮನ್ವಿತಂ। ಕರ್ಮಜ್ಞಂಚ ಸುಶಾಂತಂಚ ಪೂಜಾಹೋಮಾರ್ಥ ಮೇವಚ। ಸರ್ವಸಂಭೃತ ಸಂಭಾರಃ ಶಾಂತಿ ಮೇತಾಂ ಸಮಾಚರೇತ್। ತು ವರೀಧಾನ್ಯರಾಶಿಂ ಚ ಕ್ಷಿಪೇದಾಢಕ ಸಂಮಿತಂ। ನವಂರಕ್ತಂ ಸಮಂಕುಂಭಂ ಸುದೃಢಾವ್ರಣಮಚ್ಯುತಂ। ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯಧಾನ್ಯರಾಶೌತು ಆ ಕಲಶೇಷ್ವಿತಿ ಮಂತ್ರತಃ॥ ಕುಶದೂರ್ವಾಪಿನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಶುಚೀವ ಇತಿ ಮಂತ್ರತಃ॥ ಆಪೋಹಿಷ್ಠೇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ

ಪೂರಯೇತ್ತೀರ್ಥ ವಾರಿಣಾ। ವಾರುಣಂಚಜಪೇತ್ತತ್ರ ಕುಂಭಂಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾತ್ರಿವಾರತಃ।
ಗೋಮೂತ್ರಂಗೋಮಯಂಚೈವತತ್ತನ್ಮಂತ್ರೈರ್ವಿನಿ ಕ್ಷಿಪೇತ್॥

ಪಂಚತ್ವಕ್ ಪಲ್ಲವಾಂಶ್ಚೈವ ಮೃತ್ತಿಕಾಶ್ಚವಿನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ । ಬಿಲ್ವಪತ್ರಂ ಚಂದನಂಚಬಲಾ ಮೂತ್ರಂಚ ತಾಪಸೀಂ । ಶ್ರವಣಾಂ ಬಕುಲಂರಕ್ತಂ ಪುಷ್ಪಕಂ ಮಾಂಸಕಂ ತಥಾ । ಯಾಜಾತಾ ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಪ್ರವಾಲಂ ಚವಿನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ । ಶ್ವೇತವಸ್ತ್ರೇಣ ಸಂವೇಷ್ಟ್ಯ ಅರ್ಚಯೇ ದ್ಗಂಧಪುಷ್ಪಕೈಃ । ತತ್ವಾಯಾಮೀತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಉಪಚಾರೈಃ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ । ತಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗೇತು ಸ್ಥಂಡಿಲಂ ತಂಡುಲೇನ ತು ಕರ್ಣಿ ಕಾಕೇಸರೋಪೇತ ಮೇಕ ವಿಂಶತಿ ಸಂಖ್ಯಯಾ । ಆಚಾರ್ಯಃ ಪೂಜಯೇತ್ತತ್ರ ಪ್ರಾಗಾದಿಷುದಲೇಷ್ವಪಿ । ಮಂಗಲೋಭೂಮಿ ಪುತ್ರಶ್ಚ ಋಣ ಹರ್ತಾಧನಪ್ರದಃ । ಸ್ಥಿರಾಸನೋಮಹಾಕಾಯಃ ಸರ್ವಕರ್ಮ ವಿರೋಧಕಃ । ರೋಹಿತೋ ಲೋಹಿತಾಕ್ಷಶ್ಚ ಸಾಮಗಾನ ಕೃಪಾಕರಃ । ಧರಾಸುತಃ ಕುಜೋಭೌಮಃ ಭೂತಿದೋಭೂಮಿನಂದನಃ । ಅಂಗಾರಕೋಯಮಶ್ಚೈವ ಸರ್ವ ರೋಗಾಪಹಾರಕಃ । ವೃಷ್ಟಿ ಕರ್ತಾಚಹರ್ತಾಚ ಸರ್ವಕಾಮ ಫಲಪ್ರದಃ । ಚತುರ್ಥ್ಯಂತೈರ್ನಮೋಂತೈಶ್ಚ ಪೂಜಯೇನ್ನಾಮಭಿಃ ಪೃಥಕ್। ಕುಂಭಸ್ಯೋಪರಿಮಧ್ಯೇಪಿ ರಕ್ತ ವಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರಸಾರಯೇತ್। ಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನಂ ತತ್ರ ಕಲಶಾರ್ಚನ ಮಾಚರೇತ್। ಪಂಚಾಮೃತಾದಿಸ್ನಪನಮಾದೌ ಕುರ್ವೀತಯತ್ನತಃ। ಧರಾಸುತಸ್ಯ ಪ್ರತಿಮಾಂ ಸುವರ್ಣೇನೈವ ಕಾರಯೇತ್ । ತದರ್ಧ ಪರಿಮಾಣೇನ ಸಾಧಿಪ್ರತ್ಯಧಿ ದೇವತೇ । ಪ್ರತಿಮಾ ಸ್ಥಾಪನಂ ಮಧ್ಯೇ ಮಂತ್ರೇಣಾನೇನವಾಗ್ಯತಃ । ಷಣ್ಮುದ್ರಾಃ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯ। ಓಂಭೂಃ ಅಂಗಾರಕಮಾವಾಹಯಾಮೀತಿ । ಅಗ್ನಿರ್ಮೂರ್ಧಾವಿರೂಪೋಂಗಾರಕೋಗಾಯತ್ರೀ । ಅಂಗಾರಕಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ । ಅಗ್ನಿ ರ್ಮೂರ್ಧಾ। ಅವಂತಿದೇಶಜಂ ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೋತ್ರಂ ಜಾಮದಗ್ನ್ಯಾರ್ಷಕ ಶ್ರವಿಷ್ಠಾ ನಕ್ಷತ್ರಜಂ ಜಗತೀ ಛಂದಸಂಧೂಮಕೇತ್ವಗ್ನಿಕಂ ವರದ ಶಕ್ತಿ ಶೂಲಗದಾಧರಂ ಚತುರ್ಭುಜಂ ರಕ್ತಾಂಬರ ಧರಂ ರಕ್ತ ಗಂಧಮಾಲ್ಯ

ವಿದ್ರುಮ ರತ್ನಾಭರಣ ಭೂಷಿತಂ ಮಹೇಶ್ವರ ಸುತಂ ಕಿರೀಟಿನಂ ರಕ್ತ ಛತ್ರಧ್ವಜ ಪತಾಕಿನಂ ರಕ್ತಮೇಷ ವಾಹನ ಮಗ್ನಿಜ ರಕ್ತಾಶ್ವಕಾಂಚನಂ ರಥಮಾರುಹ್ಯ ದಿವ್ಯಂ ಮೇರುಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀ ಕುರ್ವಾಣಾಂ ಗ್ರಹಮಂಡಲೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟ ಮಧಿದೈವತಂ ಸ್ಕಂದಂ ಪ್ರತ್ಯಧಿ ದೈವತಂ ಭೂಮಿಂ ಅಂಗಾರಕ ಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ತದ್ದಕ್ಷಿಣ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಅಂಗಾರಕಾಧಿ ದೈವತಂ ಸ್ಕಂದಮಾ ವಾಹಯಾಮೀತ್ಯಾದಿ । ಕುಮಾ ರಂಮಾತಾ ಕುಮಾರಃ ಸ್ಕಂದಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಅಂಗಾರಕಾಧಿದೇವತಾ ಸ್ಕಂದಾ ವಾಹನೇವಿನಿಯೋಗಃ ಶಿಖಿಸ್ಥಂ ಷಣ್ಮುಖಂ ಸಮ್ಯಕ್ ರಾಜ್ಯ ಭೂಮಿಧನ ಪ್ರದಂ । ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿ ಧರಂದೇವಂ ಜ್ಞಾನೈಶ್ವರ್ಯ ಪ್ರವರ್ಧನಂ । ತದ್ವಾಮಪಾ ರ್ಶ್ವೇಅಂಗಾರ ಪ್ರತ್ಯಧಿ ದೈವತಂ ಭೂಮಿ ಮಾವಾಹಯಾಮಿ ಇತ್ಯಾದಿ । ಸ್ಯೋನಾಮೇಧಾತಿಥಿರ್ಭೂಮಿರ್ಗಾಯತ್ರೀ ಭೂಮ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ । ಸ್ಯೋನಾಪೃಥಿವೀ । ಚಿತ್ರ ವರ್ಣಧರಾಂ ದೇವೀಂ ಸರ್ವಸಸ್ಯಾಲಯಾಂಶಿವಾಂ । ಪೃಥಿವೀಂ ರಕ್ತ ಹೇಮಾಂಗೀಂ ಫಲಯುಕ್ತಕರಾಂ ಬುಧಾಂ । ರಕ್ತ ಗಂಧಾಕ್ಷತೈಃ ಪುಷ್ಪೈಃ ನೈವೇದ್ಯಂ ಚಗುಡೋದನಂ । ಭೂಮಿ ಪುತ್ರ ಮಹಾತೇಜಃ ಜಗತಾಂ ಭಯ ಕೃತ್ಸದಾ । ಸಂತುಷ್ಟಃ ಕೃಪಯಾ ಸರ್ವಾಂ ಪೀಡಾಂದಹತು ಮೇಸದಾ। ಭೂಮಿಪುತ್ರ ಮಹಾತೇಜಃ ಸ್ವೇದೋದ್ಭವಪಿನಾಕಿನಃ । ಶ್ರೇಯೋರ್ಥಂತ್ವಾಂ ಪ್ರಪನ್ನೋಸ್ಮಿ ಗೃಹಾಣಾರ್ಘ್ಯಂನಮೋ ಸ್ತುತೇ । ಅರ್ಘ್ಯಂ । ತತೋಹೋಮಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತಸ್ಥಂಡಿಲೇಗ್ನಿಂನಿಧಾಯ ಚ । ಮುಖಾಂತಂ ಕರ್ಮಕುರ್ವೀತ ಅಗ್ನಿರ್ಮೂರ್ಧೇತಿ ಮಂತ್ರತಃ । ಗುಡೋದನ್ನೈಖಾದಿರೈಶ್ಚ ತಿಲಾಜ್ಯೈಶ್ಚಚತು ಷ್ಟಯ್ಯೈಃ । ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಶತಸಂಖ್ಯಾಕಂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಹುನೇತ್ತತಃ । ತತಃಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ ಹುತ್ವಾಹೋಮಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ । ತತಃಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಯಜಮಾನಃ ಸಮಾಹಿತಃ । ಉದ್ವಾಹನಂ ತತಃ ಕೃತ್ವಾ ಅಭಿಷೇಕಂತು ಕಾರಯೇತ್ । ಆಚಾರ್ಯೋದಾರಪುತ್ರಾಣಾಂಯಜಮಾನಸ್ಯ ಚೈವಹಿ । ಮಂತ್ರಪೂತ ಜಲೇನೈವ ಅಗ್ನಿರ್ಮೂರ್ಧೇತಿಮಂತ್ರತಃ ಸ್ಯೋನಾ ಪೃಥಿವೀತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಪೃಥಿವ್ಯಂತರಿ ಕ್ಷಮಿತಿ । ನವಗ್ರಹೋಕ್ತ ಮಂತ್ರೈಶ್ಚ ಅಕ್ಷೀಭ್ಯಾಮಿತಿ ಮಂತ್ರತಃ । ಅಗ್ನಿ

ಮೂರ್ಧಾನುವಾಕೇನಶಿವಸಂಕಲ್ಪ ಮಂತ್ರಕೈಃ । ದುರ್ಗಾಪಂಚಕ ಮಂತ್ರೈಶ್ಚ ಆಪ ಇದ್ವಾ ಉಭೇಯುಚೌ ಶ್ರೀ ಸೂಕ್ತ ಘೃತ ಸೂಕ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಭೂಸೂಕ್ತೇನವಿಶೇಷತಃ । ಸಮುದ್ರಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ಇತಿಚಯೇನದೇವಾ ಇತಿ ಕ್ರಮಾತ್ । ಚತುರ್ದಿಕ್ಷುಬಲಿಂದದ್ಯಾತ್ ರಕ್ತ ಪೀತಸಿತಾಸಿತೈಃ । ಯಾನೀಹ ಭೂತಾನಿ ವಸಂತಿ ತಾನಿ ಬಲಿಂ ಗೃಹೀತ್ವಾವಿಧಿವತ್ಪ್ರಯುಕ್ತಂ । ಅನ್ಯತ್ರವಾಸಂ ಪರಿಕಲ್ಪಯಂತು ಕ್ಷಮ್ಯಂತು ತಾನ್ಯದ್ಯನಮೋಸ್ತು ತೇಭ್ಯಃ । ಶುದ್ಧಂ ವಸ್ತ್ರಾಂತರಂ ಧೃತ್ವಾ ಗಂಧಾಮಾಲ್ಯಾನುಲೇಪನೈಃ । ಅಭಿಷೇಕಾಪ್ಲುತಂವಸ್ತ್ರ ಮಾಚಾರ್ಯಾಯನಿವೇದಯೇತ್ । ಆಚಾರ್ಯಾಯತತೋದದ್ಯಾತ್ ಪ್ರತಿಮಾಂವಸ್ತ್ರವೇಷ್ಟಿತಾಂ । ವಿಭವೇ ಸತಿಗಾಂ ದದ್ಯಾತ್ ಅಲಾಭೇಸ್ವರ್ಣದಕ್ಷಿಣಾಂ । ತುವರೀಂ ಗುಡಸಂಯುಕ್ತಾಂ ಭೌಮಪ್ರೀತ್ಯೈಪ್ರದಾಪಯೇತ್ । ಗುಡಾನ್ನಸಹಿತಂಶಕ್ತ್ಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇತ್ತತಃ । ಬಂಧುಭಿಃ ಸಹಭುಂಜೀತ ಸದಾಸಂತುಷ್ಟಮಾನಸಃ । ಏವಂಯಃ ಕುರುತೇಭಕ್ತ್ಯಾ ಧನಧಾನ್ಯ ಸಮನ್ವಿತಃ । ಋಣ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ದುಃಖಾದಿ ಶೋಕ ರೋಗಭಯಾಚ್ಚ್ಯುತಃ । ಇಹಲೋಕೇಸುಖಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಪಶ್ಚಾದ್ವಿಷ್ಣು ಪದಂ ವ್ರಜೇತ್ ।

ಇತಿಯಾ ಮಾಲೋಕ್ತ ಅಂಗಾರಕ ಶಾಂತಿಃ ।

೬೭ ಬುಧಶಾಂತಿಃ

ಅಥಾತಃಸಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಬುಧತುಷ್ಟಿ ಕರಾಯ ಚ । ಅಥ ಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ನಿಶಾಕರಸು ತಾಯ ಚ । ದಶಾಷ್ಟ ಜನ್ಮಷಷ್ಠಸ್ಥಃ ಸೌಮ್ಯೋದುಃಖ ಪ್ರದಃ ಸದಾ। ಯದಿಪಾಪಸಮಾಯೋಗಃ ಸದಾ ನಿಷ್ಫಲಿತೋ ಬುಧಃ । ಹೃದ್ರೋಗಮೋಹ ಸತ್ವಾದಿ ಶೂಲವಾತಜ್ವರಾದಿಕಂ । ಮಸ್ತಕಾಂಶ್ಚನ್ಯಯಾವಾಂಶ. ದಂಪತ್ಯೋರ್ವೈರಕೃತ್ಸದಾ । ತಸ್ಮಾಚ್ಛಾಂತಿಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಜನ್ಮರ್ಕ್ಷೇ ವಾತ್ರಿಜನ್ಮ ಸು ಗೃಹಸ್ಯೇಶಾನದಿಗ್ಭಾಗೇ ಸೌಮ್ಯವಾರೇ ಶುಭೇ ದಿನೇ ಗೋಮಾಯಾಲೇಪನಂ ಕೃತ್ವಾ ತತ್ರ ಪುಣ್ಯಾಹ ವಾಚನಂ । ಆಚಾರ್ಯವರಣಂ. ಪಶ್ಚಾತ್ ಪೂಜಾ ಹೋಮಂ

ಸಮಾಚರೇತ್ । ಅಥಚಾಗ್ನಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಮುಖಾಂತಂ ಕಾರಯೇದ್ಬುಧಃ । ಪೂಜಾಸ್ಥಾನಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಸರ್ವಸಂಭಾರಸಂಯುತಃ । ಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನಾರ್ಥಾಯ ವ್ರೀಹಿರಾಶಿಂ ವಿನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ । ನವಕುಂಭಂ ವಿನಿಕ್ಷಿಪ್ಯಗಜಾಜೀಕಲಿಶೇನತು । ತ್ವಕ್ ಪಲ್ಲವ ಮೃದಾದೀಂಶ್ಚ ಪೂರ್ವೋಕ್ತವಿಧಿನಾತತಃ । ಗೋರೋಚನಂ ಗೋಮಯಂಚ ಕ್ಷೌಮಂ ಮುಕ್ತಾಫಲಂ ತಥಾ। ಹೇಮಮೂಲಂ ವಿನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ರತ್ನಂ ಮರಕತಂ ಕ್ಷಿಪೇತ್ । ಯತ್ಕಿಂಚೇದಮ್ಯುಚೇನ್ನೈವ ವರುಣಂ ಪೂಜಯೇದಥ । ತಂಡುಲೇನ ವಿನಿಕ್ಷಿಪ್ತ ವೇದ್ಯಾಂ ಪದ್ಮಂಸಮಾಲಿಖೇತ್ । ಇಂದ್ರಾದೀ ಶಾನ್ಯಪರ್ಯಂತಂ ದಲೇಷ್ವೇತಾನ್ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ । ಜ್ಞಾನಾಚಾರ್ಯಂ ಸೋಮಪುತ್ರಂ ಸೌಮ್ಯ ಮಾತ್ರೇಯಗೋತ್ರಜಂ । ಅಥರ್ವಣ ವಿದಾಮೀಶಂ ಶಾಸ್ತ್ರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ತತ್ಪರಂ । ತಾರಾಸುತಂ ಬುಧಂ ಚೈವ ಗಂಧಪುಷ್ಪೈಃ ಪ್ರಪೂಜಯೆತ್।

ಪೀತಾಂಬರಂ ಪ್ರಸಾರ್ಯಾಥ ಮಧ್ಯೇ ಸ್ವರ್ಣಂ ವಿನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ । ಸಿಂಹಾರೂಢಂ ಚತುರ್ಬಾಹುಂ ಖಡ್ಗ ಚರ್ಮ ಗದಾಧರಂ । ವರದಂ ಪೀತ ಗಂಧಾದ್ಯೈಃ ಕುಂಕು ಮಾಕ್ತಭುಜೈರಪಿ । ಪಂಚಾಮೃತಾದಿಸ್ನಪನಂ ಪೀತಸ್ಥಾನೇ ಸುವಿಷ್ಟರೇ । ಏಹೀಂದು ಹಿಸುತಸ್ತೇಜ ಸುಸ್ಥಿರೋಭವವಿಷ್ಟರೇ । ಪೂಜಾಂ ಗೃಹಾಣವಿದ್ಯೇಶ ಸ್ವುಸ್ಥಿರಂ ಕರುಣಾಕರ । ಸ್ಥಾಪನಂಚತತಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ಮಂತ್ರೇಣಾನೇನ ವೈಬುಧಃ । ಚಂಪ ಕಾಪುಷ್ಪಸಂಕಾಶಂ ವಿಶುದ್ಧಕನಕಪ್ರಭಂ। ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಮಹಾಸೌಮ್ಯಂ ಬುಧಂ ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರದಾಯಕಂ । ಓಂ ಭೂಃ ಬುಧ ಮಾವಾಹಯಾಮೀತ್ಯಾದಿ । ಉದ್ಬುಧ್ಯಧ್ವಂ ಬುಧೋಬುಧ ಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಬುಧಾ ವಾಹನೇವಿನಿಯೋಗಃ। ಉದ್ಬುಧ್ಯಧ್ವಂ । ಮಗಧದೇಶಜಮಾತ್ರೇಯ ಗೋತ್ರಜ ಭರಾಧ್ವಾಜಾರ್ಷಜಂ ಶ್ರವಿಷ್ಠಾನ ಕ್ಷತ್ರಜಂ ಬೃಹತೀಛಂದಸಂಜಾತರಾಗ್ನಿಕಂ ಪೀತಂ ಜ್ಞಾನ ಮುದ್ರಾಯಃ ಖಡ್ಗ ಚರ್ಮ ಗದಾಧರಂ ಚತುರ್ಭುಜಂ ಪೀತಾಂಬರಂ ಪೀತಮಾಲ್ಯ ಗಂಧಧರಂ ಮರತಕ ರತ್ನಾಭರಣಭೂಷಿತಂ ಕಿರೀಟಿನಂ ಪೀತಚ್ಛತ್ರ ಧ್ವಜ ಪತಾಕಿನಂ ಪಿಶಂಗಾಶ್ವಂ ಪೀತಂ ರಥಮಾರುಹ್ಯ ದಿವ್ಯಂ ಮೇರುಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕುರ್ವಾಣಂ ಗ್ರಹಮಂಡಲೇ

ಪ್ರವಿಷ್ಣು ಮಧಿದೈವಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಪ್ರತ್ಯಧಿ ದೈವತಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಬುಧ ಮಾವಾಹಯಾಮೀತ್ಯಾದಿ ಮುದ್ರಾಷಟ್ಕಂ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯ ತದ್ದಕ್ಷಿಣಭಾಗೇ ಬುಧಾಧಿದೈವತಂ ವಿಷ್ಣುಮಾವಾಹಯಾಮೀತ್ಯಾದಿ । ಓಂ ಭೂಃ ಇದಂ ವಿಷ್ಣುಃ ಮೇಧಾ ತಿಥಿರ್ವಿಷ್ಣುರ್ಗಾಯತ್ರೀ ಬುಧಾಧಿದೈವತ ವಿಷ್ಣ್ವಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ। ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಚಕ್ರಮೇ । ಶ್ವೇತವರ್ಣಂ ಮಹಾಕಾಯಂ ಸೌಮ್ಯವಕ್ತ್ರಂ ಮನೋಹರಂ । ಸ್ವರ್ಣ ಪದ್ಮಾಸನಾಸೀನಂ ಚತುರ್ಬಾಹುಂ ವಿಚಿಂತಯೇತ್ ತದ್ವಾಮಪಾರ್ಶ್ವೇ ಬುಧ ಪ್ರತ್ಯಧಿ ದೈವತಂ ವಿಷ್ಣುಮಾವಾಹಯಾಮೀತ್ಯಾದಿ ಸಹಸ್ರ ಶ್ರೀರ್ಷಾನಾರಾಯಣಃ ಪುರುಷೋನುಷ್ಟುಪ್ । ಬುಧಪ್ರತ್ಯಧಿ ದೈವತ ವಿಷ್ಣ್ವಾವಾಹನೇ ವಿನಿ । ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಾ + ಸಹಸ್ರ ಶೀರ್ಷಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಶಂಖ ಚಕ್ರಗದಾಧರಂ । ಸುದರ್ಶನ ಮುದಾರಾಂಗಂ ಪದ್ಮಸ್ಥಂ ಕಮಲಾಪತಿಂ ।

ಗುಗ್ಗುಲ್ವಾಜ್ಯಧೂಪದೀಪಂಚ ಕ್ಷೀರಾನ್ನಮುಪಹಾರಕಂ। ಉದ್ಬುಧ್ಯ ಸ್ವೇತಿಮಂತ್ರೇಣ ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತಂ ಜಪೇತ್ । ತತೋಹೋಮಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಅಪಾಮಾರ್ಗೈಸ್ತ್ರಿಲೈರ್ಘೃತೈಃ । ಕ್ಷೀರಾನ್ನಂ ಜುಹುಯಾತ್ಪಶ್ಚಾತ್ ಶತ ಮಷ್ಟೋತ್ತರಂ ಪೃಥಕ್।ಅಧಿಪ್ರತ್ಯಧಿದೇವಾಭ್ಯಾಂ ಏವಂ ಹೋಮಂ ಚತುರ್ವಿಧೈಃ ದ್ರವ್ಯೈಃ ದಿಕ್ಪಾಲಕಾನಾಂಚ ಏಕೈಕ ಮಥವಾಹುನೇತ್ ।ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪ್ಯಾಥ ಪುನಃ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಂ ಬುಧಃ। ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಶಿರಸಿಮಂತ್ರ ಪೂತಜಲೇನತು। ಅಭಿಷೇಕಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತಹವನೋಕ್ತೇನ ಮಂತ್ರತಃ। ಪವಮಾನಾನುವಾಕೇನ ಯೇನದೇವಾದಿಭಿಃ ಕ್ರಮಾತ್। ಸಮುದ್ರ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ಇತಿ ಚ ಅಭಿಷೇಕಂ ಸಮಾಚರೇತ್। ಚತುರ್ವಿಧಾನಾಂ ಕರ್ತವ್ಯೇ ಚತುರ್ದಿಕ್ಷುಬಲಿಂ ಹರೇತ್ । ಆಜ್ಯಾವಲೋ ಕನಂ ಪಶ್ಚಾತ್ ಶುಕ್ಲಾಂಬರ ಧರಸ್ತಥಾ। ಆಚಾರ್ಯಂ ಪೂಜಯೇತ್ಪಶ್ಚಾತ್ ಸವಸ್ತ್ರಪ್ರತಿಮಾಂಚಗಾಂ। ತದಭಾವೇಚನಿಷ್ಕಂಸ್ಯಾತ್ ದಕ್ಷಿಣಾಯಾವಿಶೇಷತಃ। ದದ್ಯಾನ್ಮಹಾ ನಮಸ್ಕಾರಂ ಭೂರಿದಕ್ಷಿಣಮಾಚರೇತ್।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇತ್ಪಶ್ಚಾತ್‌ಬಂಧುಭಿಃ ಸಹ ಭೋಜಯೇತ್। ಅನೇನವಿಧಿನಾ ಸಮ್ಯಗ್ಯಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಪ್ರೀತತತ್ಪರಃ। ತಸ್ಯ ಶೋಕಾವಿನಶ್ಯಂತಿ ಆಧಯೋವ್ಯಾಧಯಃತಥಾ । ವಿನಷ್ಟೇ ಸಫಲ್ಯೈಯ್ರ್ಯೋ ಜೀವೇದ್ವರ್ಷಶತಂನರಃ।

ಇತಿಯಾಮಲೋಕ್ತ ಬುಧಶಾಂತಿಃ

೭೮ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಶಾಂತಿಃ

ವಿವಾಹಕಾಲೇಕನ್ಯಾಯಾಃ ದ್ವಿಜಾನಾಂ ಚೋಪನಾಯನೇ। ಜನ್ಮತೃತೀಯಬಂಧೌತು ಷಷ್ಠೇವಾಚಾಷ್ಟಮೇಥವಾ। ಗುರೌಸ್ಥಿತೇಚಯತ್ಕರ್ಮನ ಕುರ್ಯಾಚ್ಛ್ರುತಿ ಚೋದಿತಂ। ಅವಶ್ಯಂಕರ್ಮಣಿಪ್ರಾಪ್ತೇ ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮಣೇಪಿವಾ। ಗುರೋಃಪೂಜಾಂ ತದಾಕುರ್ಯಾತ್ ಉದ್ವಾಹೇ ಚೋಪನಾಯನೇ। ಬಲಹೀನೋ ಗುರುರ್ಯಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಶಾಂತಿರ್ವಿಧೀಯತೇ। ಸುವರ್ಣೇನ ಗುರುಂಕೃತ್ವಾಪೀತವಸ್ತ್ರೇಣ ವೇಷ್ಟಯೇತ್। ಧಾನ್ಯಸ್ಯೋಪರಿ ಕುಂಭೇತು ನಿಧಾಯಾಥ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್। ಬಂಧುಪುಷ್ಪಂಚ ಧಾತ್ರೀಂಚ ಪಾಲಾಶಂ ಸರ್ಷಪಂ ತಥಾ। ಅಪಾಮಾರ್ಗಂ ಗುಳೂಚೀಂಚ ಸಹದೇವೀಂ ಶತೌಷಧಿಂ। ಆಕಲಶೇಷ್ವಿತಿ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಕುಂಭಸ್ಥಾಪನಂ। ಇಮಂಮೇಯಾಃ ಪ್ರವತಃ ನದೀಜಲ ಪೂರಣಂ। ಯಾಓಷಧೀರಿತ್ಯೋಷಧಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಸುವರ್ಣಂ ಪಂಚರತ್ನಂ ಚ ಕುಂಭಸ್ಯಾಂತರ್ನಿಧಾಯಚ। ಬೃಹಸ್ಪತೇತಿಮಂತ್ರೇಣ ಪೀತಗಂಧಾಕ್ಷತೈಃ ಅಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣಾತೇ ಇಂದ್ರ ಶ್ರೇಷ್ಠಾನೀತಿ ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಾವಾವಾಹ್ಯ ಇಮಾಂಧಿಯಮಿತಿ ವರ್ಗಚತುಷ್ಟಯಂ ಯಸ್ತಂ . ನವೇತಿವರ್ಗದ್ವಯಂ ಕುಂಭಂಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಜಪೇತ್। ಅಶ್ವತ್ಥ ಸಮಿದಾಜ್ಯಂವಾ ಪಾಯಸಂ ಸರ್ಪಿ ಸಂಯುತಂ। ಆಜ್ಯವ್ರೀಹಿ ತಿಲೈರ್ಹೋಮಃ+ ಮಂತ್ರೇಣೈವಬೃಹಸ್ಪತೇಃ 1008 (108) ತಿಲವ್ಯಾಹೃತಿಭಿರ್ಹುತ್ವಾಹೋಮ ಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್। ಅಭಿಷೇಕ ಮುಕ್ತಮಂತ್ರೈಃ। ಪ್ರತಿಮಾಪುಷ್ಯರಾಗಪೀತವಸ್ತ್ರ ಕಲಶಹೇಮಾದಿ ದಾನಂ। ಏವಂಕೃತೇ। ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ಪುತ್ರದಾರಾದಿ ಸಂಪದಂಲಭತೇ।

ಇತಿಯಾಮಾಲೋಕ್ತ ಬೃಹಸ್ಪತಿಶಾಂತಿಃ

೭೯ ಶುಕ್ರಶಾಂತಿಃ

ದುಃಸ್ಥಾನೇ ಬಲಹೀನೇಚ ಶುಕ್ರಃ ದೇಶ ಪುತ್ರಾದಿನಾಶಕಃ ಭಯದಃ ಅತಃ ಶುಕ್ರಶಾಂತಿಂ ಕುರ್ಯಾತ್। ಪಂಚಕೋಣೇಅಷ್ಟದಲೇಪದ್ಮೇ ಆಢಕಧಾನ್ಯೋಪರಿ ಕಲಶಂ ನಿಧಾಯ ಪ್ರತಿಮಾಯಾಂ ಸಿತಗಂಧಾಕ್ಷತಾದಿಭಿಃಪೂಜಯೇತ್। ಭೃಗುಂಶುಕ್ರಂ ಚಾಸುರೇಡ್ಯಂ ಯಜುರ್ವೇದಾಧಿಪಂತಥಾ। ದೈತ್ಯಮಂತ್ರಿಂ ಭಾರ್ಗವಂ ಚ ಕಂಕದ್ದೇಶೋದ್ಭವಂತಥಾ ದಿವಾದರ್ಶನ ಸಂಪನ್ನಂ ಪ್ರಾಗಾದಿಷ್ವರ್ಚಯೇತ್ಕ್ರಮಾತ್। ಶುಕ್ರಂತೇ ಅನ್ನಾತ್। ಇಂದ್ರಮಿದ್ಧಾಥಿನಃ। ಉತ್ತಾನವರ್ಣೇಸು। ಇತಿ ಶುಕ್ರೇಂದ್ರೇದ್ರಾಣೀಃ ಆವಾಹಯೇತ್। ಏತನ್ಮಂತ್ರೈಃ ಸಮಿದನ್ನಾಜ್ಯತಿಲೈಃ ಸಮಸಂಖ್ಯಯಾ ಹುನೇತ್ತಥಾ ದಿಕ್ಪಾಲಮಂತ್ರೈಶ್ಚ ದುರ್ಗಾಂಗಣಪತಿಂ ರವಿಂ। ತ್ರ್ಯಂಬಕಂಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲಂ ಮಂತ್ರೇಣಾನೇನ ಹೋಮಯೇತ್। ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪ್ಯಾಥ ಗ್ರಹಪೂಜಾಂವಿಧಾಯಚ। ಯತ ಇಂದ್ರಾದಿಭಿರ್ಮಂತ್ರೈಃ ಪಂಚದುರ್ಗಾದಿಕೈರಪಿ। ಯೇನದೇವಾದಿಮಂತ್ರೈಶ್ಚ। ಪ್ರಕುರ್ಯಾದಭಿಷೇಚನಂ। ಬಲಿ ನೀರಾಜನಾದಿ। ಅಭಿಷೇಕಾಪ್ಲುತವಸ್ತ್ರದಾನಾದಿ ಪ್ರತಿಮಾ ಗೋಧಾನ್ಯದಾನಾದಿ। ಗ್ರಹರೋಗೇ ಸಮುತ್ಪನ್ನೇ ಗ್ರಹಶಾಂತಿಂ ಸಮಾಚರೇತ್। ಸರ್ವಕ್ಲೇಶವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಃ ಸರ್ವಾರಿಷ್ಟವಿವರ್ಜಿತಃ ಸರ್ವಾನ್‌ಕಾಮಾನವಾಪ್ನೋತಿ ನಾತ್ರಕಾರ್ಯಾವಿಚಾರಣಾ॥

ಇತಿಶುಕ್ರಶಾಂತಿಃ

೮೦ ಶನಿಶಾಂತಿಃ

ಶನೌ ದ್ವಾದಶ ಜನ್ಮದ್ವಿತೀಯಾಷ್ಟಮಾದಿಷು ಸ್ಥಿತೇ ತಸ್ಯದಶಾವಿದಶಾದಿಷುಚ ದುಃಖಂ ವ್ಯಾಧಿಂಪೀಡಾ ಮೃತ್ಯಾದಿಕಂಚಕುರ್ಯಾತ್। ಅತಃಶಾಂತಿಃ ಕರ್ತವ್ಯಾ। ಯೋಗ್ಯ ಮಾಚಾರ್ಯಂ ವೃತ್ವಾಸಂಭಾರಾನ್ ಸಂಭೃತ್ಯ ಪುಣ್ಯಾಹಾದಿ ವಿಧಾಯ ಸರ್ವತೋಭದ್ರೇ ಧಾನ್ಯರಾಶೌ ಅಯೋ ಘಟಂ ನಿಧಾಯ ತೈಲಂ

ಪೂರಯಿತ್ವಾತತ್ರಸುವರ್ಣಶನಿಪ್ರತಿಮಾಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ನೀಲ ವಸ್ತ್ರ ಪುಷ್ಪಾದಿನಾಶನಿ ಮಭ್ಯರ್ಚಯೇತ್ತನ್ಮಂತ್ರೇಣ। ಕೋಣಸ್ಥಃ ಪಿಂಗಲೋ ಬಭ್ರುಃ ಕೃಷ್ಣೋ ರೌದ್ರೋಂತಕೋಯಮಃ। ಸೌರಿಃ ಶನೈಶ್ಚರೋಮಂದಃ ಪಿಪ್ಪಲೋದ್ದಿಷ್ಟದೇವತಾ॥

ಪ್ರಜಾಪತಿಯಮೌಚ ಪೂಜಯೇತ್। ಸೂಕ್ತಗ್ರಹಾದಿಶನೈಶ್ಚರ ಮಂತ್ರಾದಿನಾ ಅಭಿಮಂತ್ರಯೇತ್। ಕುಂಭಸ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಭಾಗೇಶಾಂತಿಹೋಮಂ ಚ ಕಾರಯೇತ್। ಸಮಿಧಂಕೃಸರಂಚೈವ ಆಜ್ಯಂಪಾಯಸಮೇವಚ । ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಸಹಸ್ರಂತು ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತಂತುವಾ। ಶನಿಪ್ರಕಾಶಮಂತ್ರೇಣ ಅಧಿಪತ್ಯದಿದೇವಯೋಃ। ಹೋಮಂ ಸಮಾಪ್ಯ। ಶನೈಶ್ಚರ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಸರ್ವಲೋಕ ಭಯಂಕರ। ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಸೌಭಾಗ್ಯಂ ದೇಹಿದೇವ ಪ್ರಯಚ್ಛಮೇ॥ ಅಭಿಷೇಕಂ ಸಮಾಪ್ಯಾಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ಪ್ರಯತ್ನತಃ। ದಾತವ್ಯಂ ಪ್ರತಿಮಾಂ ತೈಲಪೂರಿತಂ ಕುಂಭಮುತ್ತಮಂ। ನೀಲವಸ್ತ್ರ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ನಿಷ್ಕದ್ವಾದಶ ಸಂಮಿತಾಂ। ತೈಲ ಕುಂಭ ಸಮಾಯುಕ್ತಾಂ ಪ್ರತಿಮಾಂ ಶೈಲಜಾನ್ವಿತಾಂ। ದಾನೇನಾನೇನಮೇ ದೇವಶಾಂತಿಂ ಸೌಖ್ಯಂ ಚಮೇಕುರು। ಕೃಷ್ಣ ಗೋವಸ್ತ್ರದಾನಾದಿ ಶನಿರ್ಮೇಪ್ರೀಯತಾಮಿತಿ ದದ್ಯಾತ್। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇತ್ಪಶ್ಚಾತ್ ಮೃತ್ಯು ಬಾಧಾದಿ ನೋ ಭವೇತ್। ನ ಚ ಶತ್ರುಭಯಂಕಿಂಚಿತ್ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಮಶ್ನುತೇ।

ಇತಿ ಶೌನಕೀಯೇ ಶನಿಶಾಂತಿಃ

೭೧ ರಾಹುಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ರಾಹುಗ್ರಹಬಲಾಭಾವೇ ಮನೋದ್ವೇಗೋಭವಿಷ್ಯತಿ ಚಾತುರ್ಥಿ ಕಪಿಶಾಚಾದಿಶ್ವಾಸಜ್ವರಭಯಾದಯಃ ಅಶ್ಮರೀಮೂತ್ರರೋಗಾದಿಚರಣಾಂಗಾದಿ ದೋಷಕೃತ್। ಇತ್ಯಾದಿಕ್ಲೇಶಪರಿಹಾರಾಯ ಪುಣ್ಯಾಹಾದಿವಿಧಾಯ ತಿಲರಾಶೌ ಕುಂಭಂನಿಧಾಯ ಪಂಚಾಮೃತರತ್ನತ್ವಗ್‌ಪಲ್ಲವಾದಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ನೀಲವಸ್ತ್ರೇ

ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯಂ ಗ್ರಸಮಾನಂರಾಹುಂನ್ನಸ್ಯಪೂಜಯೇತ್। ಏಹಿದೈತ್ಯ ಕುಲೋದ್ಭೂತ ಗ್ರಹಣೋತ್ಪಾತಕಾರಣ। ಗೃಹಾಣಪೂಜಾಂ ಸುಪ್ರೀತಃ ಸುಸ್ಥಿರೋಭವವಿಷ್ಟರೇ। ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ ಮಹಾವಕ್ತ್ರಂರಾಹುಂಚಂದ್ರಾರ್ಕ ಮರ್ದನಂ। ಕಯಾನಃ। ಬರ್ಬರದೇಶಜಂಪೈಠೀನಗೋತ್ರಂ ಅಂಗಿರಸಾರ್ಷಂ ಅಶ್ವಿನೀನಕ್ಷತ್ರಜಂ ಅನುಷ್ಟುಪ್‌ಛಂದಸಂಹುತಾಶನಾಗ್ನಿಕಂ ಕೃಷ್ಣಂ ವರ ಖಡ್ಗಚರ್ಮ ಶೂಲ ಚತುರ್ಭುಜಂ ಕೃಷ್ಣಾಂಬರಗಂಧಮಾಲ್ಯಾನುಲೇಪನಂ ಗೋಮೇದರತ್ನಾಭರಣಭೂಷಣಂಕಿರೀಟಿನಂ ಕರಾಳವದನಂ ರಕ್ತಾಕ್ಷಂ ಕೃಷ್ಣಸಿಂಹಾಸನಂನೀಲದಶಾಶ್ವಂ ಕೃಷ್ಣಂಧೂಸರಂ ರಥಮಾರುಹ್ಯ ಗ್ರಹಮಂಡಲೇಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ದೇವತಾಂ ಸರ್ಪರೂಪಂರಾಹುಮಾವಾಹಯಾಮಿ। ತದ್ದಕ್ಷಿಣೇ ಸರ್ಪಮಾವಾಹಯಾಮಿ। ವಾಮೇಮೃತ್ಯುಮಾವಾಹಯಾಮಿ। ಕೇತಕೀ ಧೂಮ್ರಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾದಿಭಿಃ ನೈವೇದ್ಯಾಂತಂಪ್ರಕುರ್ವೀತ। ಅಗ್ನಿಸ್ಥಾಪನಮಿತ್ಯಾದಿ ಮುಖಾಂತಂಕಾರಯೇತ್ತತಃ। ಪ್ರ. ತಾಂ. ರಾಹುಂ ಕುಶಾಗ್ರತಿಲಾಜ್ಯಲವಣೋ ಪೇತಪಾಯಸದ್ರವ್ಯೈಃ108 ವಾರಂ ತನ್ಮಂತ್ರೇಣಶೇಷೇಣ+ ಅಂತೇ ಯಜಮಾನಾಭಿಷೇಕಃ। ಕಯಾನಃ। ಯಮಾಯ ಮಧು ಮತ್ತಮಂ। ಪ್ರಜಾಪತೇ+ ಇತ್ಯಾದಿಮಂತ್ರಾಃ ತತಃಚಿತ್ರಂದೇವಾನಾಮಿತಿ ಸೂರ್ಯಾವಲೋಕನಂ। ಪ್ರತಿಮಾದಾನಾದಿ। ವಿಪ್ರಭೋಜನಾದಿ। ಏವಂಕೃತೇ ಸುಖೀಭವತಿ।

ಇತಿಯಾಮಲೋಕ್ತರಾಹುಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

೭೨ ಕೇತುಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

ಕೇತುದೋಷೇ ಸಮುತ್ಪನ್ನೇ ನಾಶಮಾಯಾತಿ ತತ್ಕ್ಷಣಾತ್। ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಕೇತು ದೋಷೇಸತಿ ಪಶುಕೃಷಿ ಧನಧಾನ್ಯ ನಾಶಃ ಉತ್ಪಾತಾದಿಶ್ಚ ಭವತಿ ಬಾಲಗ್ರಹಾದಿರ್ಭವತಿ ಅತಃ ಕೇತುಶಾಂತಿಃ ಕಾರ್ಯಾ। ತ್ರಿಜನ್ಮಾದಿದಿನೇ ಸಂಕ್ರಾಂತ್ಯಾದೌಭಾನುಭೌಮಾರ್ಕಿವಾರೇ ಪುಣ್ಯಾಹಾದಿವಿಧಾಯ ಮಂಡಲೇ

ಮಾಷಧಾನ್ಯಂವಿನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ತತ್ ಕುಂಭೇತೀರ್ಥವಾರಿನಿಧಾಯ ಪಂಚಾಮೃತಾದಿ ತಿಲಮಾಷಾದೀನ್ ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್। ತ್ವನ್ನೋ ಅಗ್ನೇತಿವರುಣಂಸಂಪೂಜ್ಯ ತತ್ಪಶ್ಚಿಮೇ ಧ್ವಜಮಂಡಲೇ ತಂಡುಲಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಚಿತ್ರವಸ್ತ್ರೇ ಪ್ರತಿಮಾಂ ನಿಧಾಯ ಏಹಿಕೇತೋ ಮಹಾತೇಜಃ ಸುಸ್ಥಿರೋ ಭವವಿಷ್ಟರೇ। ಪೂಜಾಂಗೃಹಾಣದೇವೇಶತತ್ವನ್ಮೂರ್ತೇ ನಮೋಸ್ತುತೇ। ಆವಾಹ್ಯ ಚಿತ್ರ ಗಂಧಾಕ್ಷತಾದಿಭಿಃ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಗ್ರಹಾದಿಮಂತ್ರೈರಭಿ ಮಂತ್ರ್ಯ ಯಜಮಾನಂ ಸಮುದ್ರಜ್ಯೇಷ್ಠಾದಿಮಂತ್ರೈಃ ಅಭಿಷಿಚ್ಯ ಶುದ್ಧ ವಸ್ತ್ರಾಂತರಂ ಪರಿಧಾಪಯೇತ್। ತತಃ ಯಜಮಾನಃ ಚಿತ್ರಂದೇವೇತಿ ಸೂರ್ಯಮವಲೋಕ್ಯಪ್ರತಿಮಾದಾನ ಗೋದಾನ ದಕ್ಷಿಣಾದಾನಾದಿನಾ ಆಚಾರ್ಯದೀನ್ ಅರ್ಚಯೇತ್ ಶಕ್ತಿತೋ ಭೋಜಯೇತ್। ಏವಂ ಶಾಂತಿಂ ತುಯಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸುಖೀ ಭವತಿಮಾನವಃ

ಇತಿಯಾಮಾಲೋಕ್ತಕೇತುಶಾಂತಿ ಪ್ರಯೋಗಃ

೭೩. ರಾಹು ಪ್ರೀತಿಕರಸೀ ಸದಾನಕ್ರಮಃ।

ಭಾನುವಾರಾದೌ ಶುದ್ಧದೇಶೇ ತಿಲಪ್ರಸ್ಥಂ ನಿಧಾಯ। ನೀಲವಸ್ತ್ರೇಣ ಸಂಛಾದ್ಯ ಮಧ್ಯೇ ಯೂಪಾಕೃತಿಂನ್ಯಸೇತ್। ಸೀಸಂ। ದ್ವಿಪಂಚಾಶತ್ಪಲೋಪೇತಂ ಪಂಚಾಶತ್ಪಲಮೇವವಾ। ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯರಾಹುಮಂತ್ರೇಣ ಮೃತ್ಯುಮಂತ್ರೇಣ(ವಾ) ಪೂಜಯೇತ್॥ ಕೇತಕೀಪುಷ್ಪಾದಿಭಿಃ ಜಟಾಮಾಂಸೀಧೂಪೈಃ ಮಾಂಸೋದನೈಃ ಸಂಪೂಜ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಮುಖಂಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಉತ್ತರಮುಖಃ ಅಭ್ಯರ್ಚ್ಯ। ನಮೋಸ್ತು ಸಿಂಹಿಕಾಪುತ್ರ ಚಂದ್ರಾರ್ಕಗ್ರಹಮರ್ದನ। ಸೀಸದಾನೇನ ನಿಖಿಲಾಂ ಪೀಡಾಂನಾಶಯಮೇಸದಾ। ಇತಿದತ್ವಾದಕ್ಷಿಣಾದಿಭಿಃ ತೋಷಯೇತ್। ಇತಿದತ್ತೇ ರಾಹು ದೋಷ ವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಃ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಭ ಯವರ್ಜಿತಃ। ಭವತಿ।

ಇತಿ ಸೀಸದಾನ ವಿಧಿಃ

೭೪ ಅಪಮೃತ್ಯುಜಯಹೋಮಃ

ಶೌನಕೋಹಂಪ್ರಮಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಅಪಮೃತ್ಯು ಜಯಂಪುನಃ। ಅಪೂರ್ಯಮಾಣವರ್ಷೇ ಶುಭವಾರಾದೌ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಸ್ವಗೃಹಾದೌ ಪುಣ್ಯಾಹಾದಿ ವಿಧಾಯ ಇಧ್ಮಾಬರ್ಹಿಶ್ಚ ದೂರ್ವಾಢ್ಯಂ ದಧಿಮಧು ಪಯಾಂಸಿಚ ಉಪಕಲ್ಪ್ಯ ಆಘಾರಾಂತಂಕೃತ್ವಾ ದಧಿ ಮಮಧುಪಯೋಕ್ತಾಭಿಃ ದೂರ್ವಾಭಿಸ್ತ್ರಿಸೃಭಿರ್ಯುತಂ। ಹುತ್ವಾಷ್ಟೋತ್ತರಸಾಹಸ್ರಂ ಶತಮಷ್ಟೋತ್ತರಂತುವಾ। ಪ್ರಣವಾದ್ಯಾಹುತೀರ್ಹುತ್ವಾ ವಿಷ್ಣುಂಧ್ಯಾಯನ್‌ಸಮಾಹಿತಃ। ಮಾನೋ ಮಹಾಂತಮಿತ್ಯಾದಿರಭಿಬಸ್ತ್ರಿಸೃಭಿಸ್ತಥಾ। ಮಾನಸ್ತೋಕೇತನಯೇತಿ ಹುತ್ವಾಜ್ಯೇನ ಋಚಂಪ್ರತಿ। ಭೂಃಸ್ವಾಹಾಪಮೃತ್ಯುರ್ನಶ್ಯತು ಸುಖಾಯುರ್ವರ್ಧಯತ್ವಿತಿ। ಏವಂ ವ್ಯಾಹೃತಿಭಿರ್ಹುತ್ವಾ ಹೋಮ ಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್। ಹುತಶೇಷಂ ತುಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ದೂರ್ವಾಸ್ತಂಬೇ ಹರಿಂಸ್ಮರನ್। ಪುರುಷಸೂಕ್ತೇನ ಪುರುಷಂಸಂಪೂಜ್ಯ ವಿಧಿವದ್ಧರಿಂ। ತಚ್ಛಂಯೋಋಚಮುಚ್ಚಾರ್ಯ ಆಚಾರ್ಯಾಯಚದಕ್ಷಿಣಾಂ। ವೃಷಂಧೇನು ಮನಡ್ವಾಹಂಹಿರಣ್ಯಂಕಾಂಸ್ಯವಾಸಸೀ। ಸರ್ವ ಮೃತ್ಯುಮತಿಕ್ರಮ್ಯದೀರ್ಘಮಾಯುರವಾಪ್ನುಯಾತ್॥

ಶೌನಕೀಯೇ ಇತಿ ಅಪಮೃತ್ಯು ಜಯವಿಧಿಃ॥

ಕಾಪು ಹಯಗ್ರೀವಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮುದ್ರಿತಗಳಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳು

1. ವಿಷ್ಣು ವಾಯೂತ್ತಮತ್ವ
2. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಾದರ್ಶ (ಪೂರ್ವಭಾಗ)
3. ಋಗ್ವೇದೀಯ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಂ (ಅರ್ಥಸಹಿತ)
4. ದೇವಪೂಜಾಪದ್ಧತಿಃ (ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞಸಹಿತ)
5. ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮೀವ್ರತಂ (ನಿರ್ಣಯ ಸಹಿತ)
6. ತುಳಸೀ ಪೂಜಾವಿಧಿಃ (ಮಹಿಮೆಸಹಿತ)
7. ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಕವಚಂ
8. ಶ್ರೀಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಸ್ತೋತ್ರಂ
9. ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಸ್ತೋತ್ರಂ (ಅರ್ಥಾನುವಾದ ಸಹಿತ)
10. ಗರುಡ ಪುರಾಣ (ಅರ್ಥಾನುವಾದ ಸಹಿತ)
11. ಅದ್ವೈತಿ ವ್ಯಾಹತಿ ಸಂಹತಿ
12. ಶತಶಾಂತಿ ಪ್ರಕಾಶಿಕಾ (ಪೂರ್ವಭಾಗ)

ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಇರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳು

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪೂರ್ವಾಪರಮಿತ್ರ ಪ್ರಯೋಗ

ಸಾಹಿತ್ಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ.

ವಾಸ್ತುಕಲ್ಪಃ

ಸಂಪಾದಕರು:
ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀಪತಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು
ವಾದಿರಾಜ ಜ್ಯೋತಿಷಾಲಯ
ಕುಂಭಾಸಿ - 576 257
ಫೋನ್: (08254) 42356

ಪರಿಶೋಧಕರು:
ಶ್ರೀ ಪಿ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮಾ
ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತ ಪ್ರಬೋಧಿನೀ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾಪಾಠಶಾಲಾ
ಉಡುಪಿ - 576 101

© ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ:
ಶ್ರೀ ಸಾಂತೂರು ರಾಮದಾಸ ಭಟ್
ಬೆಂಗಳೂರು

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : 1997
ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ : 1998

ಮುದ್ರಣ ನಿರ್ವಹಣ:
ಹೊನ್ನಪದ್ಮ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಉಡುಪಿ
☎ : 21082

ಅನುಗ್ರಹ ಸಂದೇಶ

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೋತ್ತಮ ತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದರು
ಪರ್ಯಾಯ ಶ್ರೀ ಸೋದೆ ವಾದಿರಾಜ ಮಠ
ಉಡುಪಿ

निर्मथ्योग्रभवार्णवे निजमनोऽभीष्टं दिशामीति यः
सम्यग्ज्ञापयितुं करेण विलसन्मन्थानमन्येन च ।
रम्यं दाम दधन्महेशरजतग्रामश्रियोऽलङ्कृतिः
कर्मन्दीश्वरभक्तिबन्धनवशः प्रीतोऽस्तु कृष्णः प्रभुः ॥
व्यासाय भवनाशाय श्रीशाय गुणराशये ।
हृद्याय शुद्धविद्याय मध्वाय च नमो नमः ॥
तपोविद्याविरक्त्यादिसद्गुणौघाकरानहम् ।
वादिराजगुरून् वन्दे हयग्रीवपदाश्रयान् ॥

ಬದುಕಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸುವುದು ಶ್ರೇಯಸ್ಸಾಧನೆಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಗೀತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು 'यः शास्त्रविधिमुत्सृज्य वर्तते कामकारतः । न स सिद्धिमवाप्नोति न सुखं न परां गतिम्' ಎಂದು ಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮನಬಂದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಐಹಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆಮುಷ್ಮಿಕವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಫಲ ದೊರೆಯಲಾರದೆಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ "अविधिना कृतमकृतमेव" ಎಂಬ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ.

ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳೂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣವಾಗಲೀ, ದೇವಾಲಯಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಾದಿ ಕೆಲಸಗಳಾಗಲೀ, ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಾಗಲೀ, ಎಲ್ಲವೂ ಆಯಾ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಾಸ್ತ್ರವಚನಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ದುರವಗಾಹಗಳೆನಿಸುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರಳ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತ್ಯಾಸ್ಪದರಾದ ಕುಂಭಾಸಿಯ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪತಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದು ಅಭಿನಂದನೀಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳು ಅತೀವ ಅಪೇಕ್ಷಿತಗಳಾಗಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಸಾದ ವಾಸ್ತು ವಿಧಾನವನ್ನು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ತಂತ್ರಸಾರ–ಸಂಗ್ರಹೋಕ್ತ ಕ್ರಮದಿಂದ ತಿಳಿಸಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ಆಚಾರ್ಯರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ನಿರ್ದುಷ್ಟ ಆಗಮಪದ್ಧತಿಯು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸಗಳು ವಿಪುಲವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ರಕ್ಷೋಘ್ನ–ಹೋಮಾದಿಗಳ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಮಾಧ್ವಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಅವಶ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ.

ಇಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ ಶ್ರೀಪತಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ–ರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹಿರಿಯರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆದು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಲೋಪದೋಷಮುಕ್ತವಾಗಿರುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ "ಸರ್ಪಕಲ್ಪ"ದಂತೆಯೇ ಈ "ವಾಸ್ತುಕಲ್ಪ"ವೂ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ನೀಡಲೆಂದು ಭಾವಿಸಮೀರ ಗುರುರಾಜ ಸಮರ್ಚಿತ ಹಯಗ್ರೀವ ವೇದವ್ಯಾಸ ಭೂವರಾಹಾತ್ಮಕ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಧಾತೃಸಂವತ್ಸರದ
ಪುಷ್ಯ ಬಹುಳ ನವಮೀ
ದಿನಾಂಕ 2-2-1997

ಇತ್ಯನೇಕ ನಾರಾಯಣ ಸ್ಮರಣೆಗಳು
ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೋತ್ತಮ ತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದರು

'ಮೊದಲ ಮಾತು'

"ವಸತೀತಿ ವಸ್ತುಃ, ವಸ್ತುರೇವ ವಾಸ್ತುಃ" ಎಂಬ ನಿರ್ವಚನದಂತೆ ಒಂದು ವಸ್ತು ಹೇಗಿರಬೇಕೋ ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅದೇ ವಾಸ್ತುವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ವಾಸ್ತು ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಆದರೂ ಭವನಾದಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ಜಾಗವು ವಾಸ್ತು ಎಂದು ರೂಢವಾಗಿದೆ. "ಭೂರೇವ ಮುಖ್ಯವಸ್ತು ಸ್ಯಾತ್ ತತ್ರ ಜಾತಾನಿ ಯಾನಿ ಹಿ" ಎಂಬ ವಚನದಂತೆ ಭೂಮಿ, ಪ್ರಾಸಾದ, ಯಾನ, ಶಯನ, ದೇವಾಲಯ ಮುಂತಾದ ನಿರ್ಮಾಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ವಾಸ್ತು ಎಂಬ ಸಾರ್ಥಕ ನಾಮ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರಚಾರ ಬಂದರೂ ಇದು ಅನಾದಿಯಿಂದ ಬಂದ ವಾಸ್ತು ವಿದ್ಯೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಮನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ತುಡಿತ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಲೌಕಿಕ ಹಾಗೂ ಅಲೌಕಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದ ಬಯಕೆ. ಗೃಹಸ್ಥ ಆಚರಿಸಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಶುಭಾ ಶುಭಕರ್ಮಗಳೂ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಜರಗಬೇಕು.

"ಪರಗೇಹೇ ಕೃತಾಸ್ಸರ್ವಾಃ ಶ್ರೌತಸ್ಮಾರ್ತ ಕ್ರಿಯಾಃ ಶುಭಾಃ |
ನಿಷ್ಫಲಾಃಸ್ಯುರ್ಯತಸ್ತೇಷಾಂ ಭೂಮೀಶಃ ಫಲಮಶ್ನುತೇ"||

ಎಂಬಂತೆ ಸ್ವಗೃಹದ ನಿರ್ಮಾಣ, ಅಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾಚರಣೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಒಂದು ಮನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣದಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ತನಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ, ಗೋಸೇವೆ, ಜಲನಿರ್ಮಾಣದ ಪುಣ್ಯ, ವೃಂದಾವನಸ್ಥ ತುಲಸಿಯ ಪೂಜೆ, ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಸತ್ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಮನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಗೃಹದಲ್ಲಿಯೂ ಈಶಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾವಿ, ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮವಾಗಿ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಕೋಣೆ, ಆಗ್ನೇಯದಲ್ಲಿ ಪಾಕಶಾಲೆ, ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಭಾರವಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಯಿರುವ ಶೇಖರಣಾ ಕೊಠಡಿ, ನೈರ್ಋತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಯನ ಮಂದಿರ, ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಪಶುಮಂದಿರ, ನೈರ್ಋತ್ಯದಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಟ್ರೀನ್, ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಭೂಗೃಹ ಯಾ ಹೂದೋಟ ಉತ್ತಮವಾದುದು.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ವಿಶದವಾಗಿ ಅನೇಕ ಆಂಗ್ಲ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈಶಾನ್ಯ ಸರಿಯಿದ್ದು, ಪೂರ್ವೋತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ಭಾಗವಿದ್ದು ದಕ್ಷಿಣ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಸ್ಥಳವಿದ್ದು ನೈರ್ಋತ್ಯ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಒಂದು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬರುವಂತಿದ್ದರೆ ಅದು ಶುಭವಾದ ವಾಸ್ತು ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಬಹುದು. ದಿಗ್ದೇವತೆಗಳು ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಂತು ಮನೆಯ ರಕ್ಷಕರಾಗಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಮನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಧ್ವಜ, ಧೂಮ, ಸಿಂಹ, ಶ್ವಾನ, ವೃಷಭ, ಖರ, ಗಜ, ಕಾಕ ಎಂಬ ಎಂಟು ಆಯಗಳಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಧ್ವಜ, ಸಿಂಹ, ವೃಷಭ ಮತ್ತು ಗಜಾಯ ಗಳು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮುಹೂರ್ತ ಗ್ರಂಥಗಳು ವಿವರಿಸಿದೆ.

ಇಂದಿನ ವ್ಯವಹಾರ ಶೀಲ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬಹುಮಹಡಿಯ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡದಂತಹ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಪೂರ್ವ, ಪಶ್ಚಿಮ, ದಕ್ಷಿಣ, ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ರುವ ರಸ್ತೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಆಯ ಹಾಗೂ ವಾಸ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಮನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ನಿರ್ಮಾಣದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಹಾಗೂ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ (ದೂರದರ್ಶಿತ್ವದಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ) ಉತ್ತಮ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು.

ಪ್ರಾಚೀನ ಋಷಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಖನನ, ವೃಕ್ಷನಾಶ, ಶಿಲಾಖಂಡನದಿಂದ ನಾವು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಗವೀಥಿಯ ನಿರೋಧನ, ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳ ವಧೆಯಿಂದ ದೋಷ, ಆಯುಧದ ಬಳಕೆಯಿಂದಲೂ ದೋಷ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ ಭೂತ, ಪ್ರೇತ, ಪಿಶಾಚಗಳ ಕಾಟ ಇರಬಹುದು. ಈ ದೋಷ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ರಕ್ಷೋಘ್ನ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು. ವಾಸ್ತು ದೇವತೆಗಳ ಸ್ಥಿರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ವಾಸ್ತುಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿದೇವತೆಗಳಿಗೆ ವಿಸರ್ಜನೆಯಿಲ್ಲ. ಆವಾಹನೆ-ಮಾತ್ರವಿರುವುದು ವಿಶೇಷ. ಇಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳು ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಸಂಭವಿಸ ಬಹುದಾದ ಅಗ್ನಿ, ಚೋರ, ವಿಷ, ಜ್ವರ ಬಾಧೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬಲ್ಲರು. ಈ ವಾಸ್ತು

ದೇವತಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಪೂಜಿಸುವುದು ಮಾಧ್ವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಗೂ ಅದುವೇ ಶಾಸ್ತ್ರ.

ಹೀಗಾಗಿ ಈ "ವಾಸ್ತುಕಲ್ಪ" ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ-ದೆವು. ನಮ್ಮ ವಾದಿರಾಜ ಪಂಚಾಂಗದ ಷಷ್ಠ್ಯಬ್ದ್ಯೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ 'ಸರ್ಪಕಲ್ಪ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಮ್ಮ ತೀರ್ಥರೂಪರಾದ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೃಷ್ಣ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ರಚಿಸಿದ್ದರು. ಅದು ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಪಂಡಿತ ಜನರ ಆದರಣೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಯಿತು. ಇದೀಗ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಆಯ್ದ "ವಾಸ್ತುಕಲ್ಪ" ಎಂಬ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದೇವತೆಯಾದ ಸಪ್ತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿದಾಯಕ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಕುಂಭಾಸಿಯ ಅಧೀಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀ ಹರಿಹರನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಪಿ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮಾ, ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು ಇವರಿಗೂ ನಾವು ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮುದ್ರಣದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸ್ವಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಭರಿಸಲು ಶ್ರೀಯುತ ಸಾಂತೂರು ರಾಮದಾಸ ಭಟ್ಟರು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ

ಇತಿ

ಪ್ರಕಾಶಕ

ಕೆ. ಶ್ರೀಪತಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ವಾಸ್ತುಕಲ್ಪಃ

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕಾ

		ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
1.	ಶಿಲಾನ್ಯಾಸವಿಧಿಃ	1 - 2
2.	ಗೃಹವಾಸ್ತುಪೂಜಾ	2 - 37
3.	ವಾಸ್ತುಹೋಮಃ	38 - 39
4.	ರಕ್ಷೋಘ್ನ ಹೋಮಃ	39 - 40
5.	ಅಘೋರಮಂತ್ರಃ	40 - 41
6.	ತಂತ್ರಸಾರೋಕ್ತ ಪ್ರಾಸಾದವಾಸ್ತುದೇವತಾಃ	41 - 43
7.	ಸದ್ಯೋಜಾತಾದಿ ಪಂಚಮಂತ್ರಾಃ	43 - 44
8.	ವಾಸ್ತು ಸೂಕ್ತಮ್	44 - 45
9.	ಜಾತವೇದಸ ಇತ್ಯಾದಿ ಪಂಚಮಂತ್ರಾಃ	45
10.	ರಕ್ಷೋಘ್ನ ಸೂಕ್ತಮ್	46 - 48
11.	ಶಂನಃ ಸೂಕ್ತಮ್	49 - 51
12.	ಸುದರ್ಶನ ಮಂತ್ರಾಃ	51 - 53
13.	ಗೃಹವಾಸ್ತುದೇವತಾ ಕೋಷ್ಠಕಮ್	54
14.	ಪ್ರಾಸಾದ ವಾಸ್ತುದೇವತಾ ಕೋಷ್ಠಕಮ್	55

ವಾಸ್ತುಕಲ್ಪಃ

ಶಿಲಾನ್ಯಾಸ ವಿಧಿಃ

ಸಂಕಲ್ಪ: (ಸಪತ್ನೀಕೋ ಯಜಮಾನಃ ಕೃತಮಂಗಲಸ್ನಾನಃ ಆಚಮ್ಯ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ)

ಅಸ್ಮಾಕಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸಹಕುಟುಂಬಾನಾಂ ಕ್ಷೇಮಸ್ಥೈರ್ಯವಿಜಯಾಯುರಾರೋಗ್ಯ ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿಧನೈಶ್ವರ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಸಮಸ್ತದುರಿತೋಪಶಾಂತ್ಯರ್ಥಂ ದ್ವಿಪದಚತುಷ್ಪದಾನಾಮಪಿ ಸಮಸ್ತಮಂಗಲಾವಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಸಮಸ್ತಾಭ್ಯುದಯಾರ್ಥಂ ಚ ಮಮ ಸಕಲಗೃಹ್ಯಕರ್ಮಾಚರಣಸಿದ್ಧಿ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದಿಸಂತತಿ ಧನಧಾನ್ಯ ದ್ವಿಪದ-ಚತುಷ್ಪದಾದ್ಯಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಮಧ್ವಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಗೃಹಾರಂಭಂ ಕರಿಷ್ಯೇ |

ಆದೌ ನಿರ್ವಿಘ್ನತಾ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಗುರುಗಣಪತಿಪೂಜನಂ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಂ ಗೃಹಾರಂಭ ಶಿಲಾನ್ಯಾಸಂ ಉಕ್ತದೇವತಾಸ್ಥಾಪನಂ ಪೂಜನಂ ಚ ಕರಿಷ್ಯೇ (ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಗುರುಗಣಪತೀ ಪೂಜಯೇತ್)

(ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನೇ "ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಗೃಹಾರಂಭಾಖ್ಯಕರ್ಮಣಃ ಪುಣ್ಯಾಹಂ ಭವಂತೋ ಬ್ರುವಂತು" ಇತಿ ವದೇತ್]

(ತತಃ ಚತಸ್ರಃ ಏಕಾಂ ವಾ ಸ್ತ್ರೀಲಕ್ಷಣಾಂ ಹಸ್ತದೀರ್ಘಾಂ ಶಿಲಾಂ ವಿತಸ್ತಿ-ವಿಸ್ತೃತಾಂ ಪದ್ಮಸ್ವಸ್ತಿಕಾದಿಚಿಹ್ನಯುತಾಂ ಸಂಪಾದ್ಯ ಪಂಚಗವ್ಯ ಪಂಚಾಮೃತ-ಶುದ್ಧೋದಕೈಃ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ಸ್ನಾಪಯಿತ್ವಾ ಹರಿದ್ರಾಕುಂಕುಮಾದಿನಾ ಅಲಂಕೃತ್ಯ ವಸ್ತ್ರೇಣ ಸೂತ್ರೇಣ ವಾ ವೇಷ್ಟಯಿತ್ವಾ ಪೂಜಯೇತ್)

ಶಿಲಾಪೂಜನಮ್: **ಪೂರ್ಣೇ ತ್ವಂ ತು ಮಹಾವಿದ್ಯೇ ಸರ್ವಸಂದೋಹ-ಲಕ್ಷಣೇ | ಸರ್ವಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮೇವಾತ್ರ ಕುರುಷ್ವಾಂಗಿರಸಸ್ಸುತೇ|| ಪೂರ್ಣಾನಾಮ್ನೀ ಶಿಲಾಯೈ ನಮಃ |**

(ತತಃ ಷೋಡಶೋಪಚಾರೈಃ ಆವಾಹಿತಪೂರ್ಣಾಂ ಪೂಜಯೇತ್)

(ತತಃ ತಂಡುಲಪುಂಜೇಷು ಪೃಥ್ವೀಂ, ವರಾಹಂ, ಕೂರ್ಮಂ, ಶೇಷಂ ಚ "ಭೂಃ ಪೃಥ್ವೀಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ, ಭುವಃ ಪೃಥ್ವೀಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ" ಇತ್ಯಾದಿ ಕ್ರಮೇಣ ಆವಾಹ್ಯ ಆಗ್ನೇಯ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಗರ್ತಂ ಖಾತ್ವಾ ತತ್ರ ಶೈವಾಲಪಂಚ-ರತ್ನಸಪ್ತಧಾನ್ಯಾದಿ ಉದಕಂ ಚ ತೂಷ್ಣೀಂ ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ ದಧ್ಯೋದನಂ ಗರ್ತೇ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿದಾ ಉಕ್ತೇ ಸುಮುಹೂರ್ತೇ ಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಪಠನಪುರಃಸರಂ "ತದೇವ ಲಗ್ನಂ" ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಶಿಲಾಂ ತತ್ರ ನ್ಯಸೇತ್ | ಸಂಪ್ರದಾಯಮತೇ ತು ಐಶಾನ್ಯಾಂ ಶಿಲಾ-ಕ್ಷೇಪಃ | ತತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ತಾಂಬೂಲದಕ್ಷಿಣಾಂ ದತ್ವಾ ಆಶಿಷಃ ಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ | ಶಿಲಾನ್ಯಾಸಾಂತೇ ದಿಕ್ಪಾಲಪೂಜನಂ ಬಲಿದಾನಂ ಚ ಉಕ್ತಂ ಶ್ರೂಯತೇ | ತಚ್ಚ ಕೃತಾಕೃತಮ್ |

ಇತಿ ಶಿಲಾನ್ಯಾಸ ವಿಧಿಃ

ಗೃಹವಾಸ್ತುಪೂಜಾ

ಸಂಕಲ್ಪ: (ಸಪತ್ನೀಕೋ ಯಜಮಾನಃ ಆಚಮ್ಯ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ "ಅಸ್ಮಾಕಂ ಸಹಕುಟುಂಬಾನಾಮ್" ಇತ್ಯಾದ್ಯುಕ್ತ್ವಾ) ಅಸ್ಮಿನ್ ನವಾಗಾರೇ ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಾದೀನಾಂ ದೂರೇ ನಿರಸನಾರ್ಥಂ ಭೂಖನನ ದಾರುಚ್ಛೇದನ-ಪಾಷಾಣಖಂಡನಾದಿ ದೋಷಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಮದ್ಗೃಹೇ ರಾಜಾರಿತಸ್ಕರಾಗ್ನ್ಯಂಬು ಶಸ್ತ್ರ-ಶೃಂಗಿ ವಿಷಾದಿಭಿರ್ಭಯನಿವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಚತುಷ್ಪದಾದ್ಯಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ತ್ರಿಪಂಚಾಶದ್ವಾಸ್ತುಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತಾಂತರ್ಯಾಮಿ ಪ್ರಾಣಸ್ಥ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ-ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ವಾಸ್ತುಪೂಜಾ, ಹೋಮ, ರಕ್ಷೋಘ್ನಹೋಮ ಬಲಿಕರ್ಮಾಣಿ ಕರಿಷ್ಯೇ |

(ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಂ ವರುಣಪೂಜಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ ಪಂಚಗವ್ಯಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ||)

ಸುಧಾಕಲಶಸ್ಥಾಪನಮ್

ಗೃಹಸ್ಯೈಕದೇಶೇ ಶುಭಕಲಶಂ ಸುಧಾಲಿಪ್ತಂ ಸುನಿಶ್ಚಲಂ ಧಾನ್ಯಸ್ಯ ಉಪರಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ

ಸುಧಾಮಥನಜೇ ಪೂರ್ವಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾ ಅಭಿಸಂಭವೇ |
ಸರ್ವೈಶ್ಚ ವಂದಿತಾಸಿ ತ್ವಂ ದೂರ್ವೇ ಸರ್ವಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ||

ಇತಿ ದೂರ್ವಾಂ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಶಿವಲೋಕಪಾಲಾಧಿದೇವಾನ್ ತತ್ತನ್ಮಂತ್ರೈರಾವಾಹ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸರಸ್ವತ್ಯೌ ವಾಸ್ತುಪುರುಷಂ ಚಾವಾಹ್ಯ ಕಲಶಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ರಕ್ಷೋಘ್ನಸೂಕ್ತಾನಿ ತ್ರಿರ್ಜಪೇತ್ । ಪುನಃ ತತ್ರೈವ ಶಂನಃಸೂಕ್ತಂ ತ್ರಿರ್ಜಪ್ತ್ವಾ ಕಲಶಪೂಜಾಂ ಸಮಾಪ್ಯ ಗೃಹಂ ಪರಿತಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ತ್ರಿಃ ಪರಿಷಿಂಚೇತ್ ।

ತತ್ರಾಯಂ ಕ್ರಮ : ಧೂಪಮಗ್ರತಃ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಾಚೀಂ ದಿಶಮಾರಭ್ಯ ಘಂಟಾವಾದನಪುರಃಸರಂ "ಆಪೋಹಿಷ್ಠಾ" ಇತ್ಯಾದಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನಾಂ ರಕ್ಷೋಘ್ನಸೂಕ್ತಾಭಿಮಂತ್ರಿತಾಂ ಸುಧಾಕಲಶೋದಕಧಾರಾಂ ತ್ರಿಃ ಗೃಹಂ ಪರಿತಃ ಪರಿಷಿಂಚೇತ್॥

ಸಪ್ತಶುದ್ಧಿಃ

ಖನನಂ ಹರಣಂ ದಾಹಃ ಪೂರಣಂ ಗೋನಿವಾಸನಮ್ ।
ವಿಪ್ರೋಚ್ಛಿಷ್ಟಂ ಪಂಚಗವ್ಯಂ ಸಪ್ತೈತಾಃ ಸ್ಥಾನಶುದ್ಧಯಃ ॥

ಇತಿ ಸಪ್ತ ಶುದ್ಧಯಃ ।

ಓಂ ಕೃಣುಷ್ವ ಪಾಜಃ ಪ್ರಸಿತಿಂ ನ ಪೃಥ್ವೀಂ ಯಾಹಿ ರಾಜೇವಾಮವಾಁ ಇಭೇನ ।
ತೃಷ್ವೀಮನು ಪ್ರಸಿತಿಂ ದ್ರೂಣಾನೋಽಸ್ತಾಸಿ ವಿಧ್ಯ ರಕ್ಷಸಸ್ತಪಿಷ್ಠೈಃ ॥

(ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಖನನಮ್)

'ಸಹಸ್ರಾರ ಹುಂ ಫಟ್ ಸ್ವಾಹಾ' (ಇತಿ ದಹನಮ್ ।)

[ಸಂಪ್ರದಾಯಮತೇ ವ್ಯಾಹೃತ್ಯಾ ಆಜ್ಯಾಹುತಿಃ]

ಓಂ ಶಂ ನ ಇಂದ್ರಾಗ್ನೀ ಭವತಾಮವೋಭಿಃ ಶಂ ನ ಇಂದ್ರಾ ವರುಣಾ ರಾತಹವ್ಯಾ ।
ಶಮಿಂದ್ರಾಸೋಮಾ ಸುವಿತಾಯ ಶಂಯೋಃ ಶಂ ನ ಇಂದ್ರಾಪೂಷಣಾ ವಾಜಸಾತೌ ॥

(ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಪಂಚಗವ್ಯಕ್ಷೇಪಃ)

ಓಂ ಹಿರಣ್ಯರೂಪಃ ಸ ಹಿರಣ್ಯ ಸಂದೃಗಪಾಂ ನ ಪಾತ್ ಸೇದು ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಃ ।

ಹಿರಣ್ಯಯಾತ್ ಪರಿಯೋನೇರ್ನಿಷದ್ಯಾ ಹಿರಣ್ಯದಾ ದದತ್ಯನ್ನಮಸ್ಮೈ ||
(ಇತಿ ಹಿರಣ್ಯ ನಿಕ್ಷೇಪಃ)

ಓಂ ಧ್ರುವಾ ದ್ಯೌರ್ಧ್ರುವಾ ಪೃಥಿವೀ ಧ್ರುವಾಸಃ ಪರ್ವತಾ ಇಮೇ |
ಧ್ರುವಂ ವಿಶ್ವಮಿದಂ ಜಗದ್ ಧ್ರುವೋ ರಾಜಾ ವಿಶಾಮಯಮ್ ||
(ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಪೂರಣಮ್)

ಋಷಭಂ ಮಾ ಸಮಾನಾನಾಂ ಸಪತ್ನಾನಾಂ ವಿಷಾಸಹಿಮ್ |
ಹಂತಾರಂ ಶತ್ರೂಣಾಂ ಕೃಧಿ ವಿರಾಜಂ ಗೋಪತಿಂ ಗವಾಮ್ ||
(ಇತಿ ಗೋಮಿಥುನ ಪ್ರವೇಶನಮ್)

ಓಂ ಇಮೇ ಭೋಜಾ ಅಂಗಿರಸೋ ವಿರೂಪಾ ದಿವಸ್ಪುತ್ರಾಸೋ
ಅಸುರಸ್ಯ ವೀರಾಃ |
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾಯ ದದತೋ ಮಘಾನಿ ಸಹಸ್ರಸಾವೇ ಪ್ರತಿರಂತ ಆಯುಃ ||

(ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ವಿಪ್ರೋಚ್ಛಿಷ್ಟಮ್ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೋಜನಂ, ಪನಸಫಲಾದಿ-ವಿತರಣಂ ವಾ |) (ಇತಿ ಸಪ್ತಶುದ್ಧಿಂ ಸಂಪಾದಯೇತ್)

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ |

(ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಂಭಾರಾನ್ "ಯಾ ಸಾ ಪದ್ಮಾಸನಸ್ಥಾ ವಿಪುಲಕಟಿತಟೀ ಪದ್ಮ-ಪತ್ರಾಯತಾಕ್ಷೀ ಗಂಭೀರಾವರ್ತನಾಭಿಃ ಸ್ತನಭರನಮಿತಾ ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರೋತ್ತರೀಯಾ | ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ದಿವ್ಯೈರ್ಗಜೇಂದ್ರೈರ್ಮಣಿಗಣಖಚಿತೈಃ ಸ್ನಾಪಿತಾ ಹೇಮಕುಂಭೈರ್ನಿತ್ಯಂ ಸಾ ಪದ್ಮಹಸ್ತಾ ಮಮ ವಸತು ಗೃಹೇ ಸರ್ವಮಾಂಗಲ್ಯಯುಕ್ತಾ" ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಧ್ಯಾನಾವಾಹನಪೂರ್ವಕಂ ಸಂಪೂಜ್ಯ ತಕ್ಷಕಂ ಏವಂ ವದೇತ್|)

ಯಜಮಾನಃ ದಾರುಭಿರ್ನಿರ್ಮಿತಂ ಗೇಹಂ ದೃಢಂ ಸೌಮ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ಕೃತಮ್|
ಅಸ್ಮಾಕಂ ತು ನಿವಾಸಾರ್ಥಂ ದೇಹಿ ತ್ವಂ ಶಿಲ್ಪಿಸತ್ತಮ ||

ಶಿಲ್ಪೀಃ ತ್ವಯಾ ಕೃತಂ ಚ ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ದಶಾಂಶೋ ದೀಯತೇ ಪ್ರಭೋ |
ತದ್ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಮುದಾ ಗೇಹಂ ನರೋತ್ತಮ ||

ಯಜಮಾನ: ಮಯಾ ಸಂಪಾದಿತಂ ಪುಣ್ಯಂ ನ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಕದಾಚನ |
ಗೇಹಂ ದೇಹಿ ಧನಂ ರತ್ನಂ ಗೃಹಾಣಾಲಯದಾರುಕ ||

ಶಿಲ್ಪೀ: ಮಯಾ ಕೃತಮಿದಂ ಗೇಹಂ ದೃಢಂ ರಮ್ಯಂ ಶಿಲಾಮಯಮ್ |
ಗೃಹಾಣಾಹಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ನಿವಾಸಾರ್ಥಂ ಮುದಾ ಪ್ರಭೋ ||

(ಇತಿ ದಾರುಕಹಸ್ತಾತ್ ಸಸೂತ್ರರಜ್ಜುಗ್ರಂಥಿಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಐಶಾನೀಮಾರಭ್ಯ ಗೃಹಂ ಪರಿತಃ ರಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಬಧ್ನೀಯಾತ್ | ತಂ ಚ ವಸ್ತ್ರಾದಿದಾನೇನ ಪರಿತೋಷಯೇತ್ | ತತಃ "ಸರ್ವೇಷು ಕಾಲೇಷು" ಇತ್ಯಾದ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ | ಋತ್ವಿಗ್ವರಣಾನಂತರಂ ಪಶ್ಚಿಮೇ ವಾಸ್ತುಪೂಜಾ, ಆಗ್ನೇಯ್ಯಾಂ ರಕ್ಷೋಘ್ನಹೋಮಃ , ಐಶಾನ್ಯಾಂ ವಾಸ್ತುಹೋಮಃ ಕಾರ್ಯಃ |)

ಮಂಡಲರಚನಾವಿಧಿ: (ಪಿಷ್ಟಾನುಲಿಪ್ತೇನ ಸೂತ್ರೇಣ ಪ್ರಾಗಾಯತಾಃ ಉದಕ್ಸಂಸ್ಥಾಃ ಉದಗಾಯತಾಃ ಪ್ರಾಕ್ಸಂಸ್ಥಾಃ ದಶ ದಶ ರೇಖಾಃ ಉಲ್ಲಿಖೇತ್ | ಏವಂ ಚ ಸತಿ ಏಕಾಶೀತಿಪದಾನಿ ಭವಂತಿ | ತನ್ಮಧ್ಯೇ ನವಪದಸ್ತು ಕಃ (ಬ್ರಹ್ಮಾ) ತದ್ಬಾಹ್ಯೇ ಪ್ರಾಚ್ಯಾದಿಚತುರ್ದಿಕ್ಷು ಚತ್ವಾರಸ್ತ್ರಿಪದಾಃ, ತದ್ವೈಶಾನ್ಯಾದಿಚತುರ್ದಿಕ್ಷು ಚತ್ವಾರಿ ಏಕ-ಪದಾನಿ, ತದ್ಬಾಹ್ಯೈಶಾನ್ಯಾದಿ ಚತುರ್ದಿಕ್ಷು ಚತುಷ್ಕೋಣೇಷು ಷೋಡಶೈಕ ಪದಿಕಾಃ | ಏವಂ ವಿಂಶತಿಶ್ಚೈಕ ಪದಿಕಾಃ, ತತ್ಪ್ರಾಚ್ಯಾದಿಚತುರ್ದಿಕ್ಷು ವಿಂಶತಿದ್ವಿಪದಿಕಾಃ | ಏವಂ ಚತುಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶತ್ಕೋಣಾನಿ ಭವಂತಿ|)

ಕೋಷ್ಠೇ ವರ್ಣನ್ಯಾಸ: ಕೃಷ್ಣರಕ್ತ ಸಿತಶ್ಯಾಮ ಪೀತಶ್ವೇತಾರುಣಾರ್ಜುನೈಃ | ಪೂರಯೇಚ್ಚ ತಥಾ ಬಾಹ್ಯೇ ಕೃಷ್ಣಾದೀನಾಂ ಪುನಃ ಪುನಃ | ಇತಿ ಪ್ರಮಾಣಾನುಸಾರೇಣ ಕೋಷ್ಠಕೇ ಪ್ರದರ್ಶಿತರೀತ್ಯಾ ವರ್ಣನ್ಯಾಸಃ | ಉರ್ವರಿತಾನಿ ಚತ್ವಾರಿ ಪದಾನಿ ಶ್ವೇತೇನೈವ ಪೂರಯೇತ್ ||

ವಾಸ್ತುಪೂಜಾ

(ಸಪತ್ನೀಕಃ ಯಜಮಾನಃ ಆಚಮ್ಯ, ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ, ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಸಹಕುಟುಂಬಾನಾಮ್" ಇತ್ಯಾದ್ಯುಕ್ತ್ವಾ)

ಅಸ್ಮಿನ್ನವಾಗಾರೇ ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಾದೀನಾಂ ದೂರೇ ನಿರಸನಾರ್ಥಂ ಭೂಖನನ ದಾರುಚ್ಛೇದನ ಪಾಷಾಣಖಂಡನಾದಿದೋಷಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಆವಾಸ-

ಯೋಗ್ಯತಾಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ತ್ರಿಪಂಚಾಶದ್ವಾಸ್ತುಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತಾಂತರ್ಯಾಮಿ-ಪ್ರಾಣಸ್ಥಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ವಾಸ್ತುಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ (ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ-ಯೇತ್)

ತತಃ ಆಗಮಾರ್ಥಂ ತು ದೇವಾನಾಂ ಗಮನಾರ್ಥಂ ತು ರಕ್ಷಸಾಮ್ |
ಕುರು ಘಂಟಾರವಂ ತತ್ರ ದೇವತಾಹ್ವಾನಲಾಂಛನಮ್ ||

(ಇತಿ ಘಂಟಾನಾದಂ ಕುರ್ಯಾತ್|)

ದ್ವಾರಪಾಲಪೂಜಾ -

ನಂದಂ ಸುನಂದಂ ಗರುಡಂ ಪ್ರಚಂಡಂ ಚಂಡಮೇವ ಚ |
ಜಯಂ ಚ ವಿಜಯಂ ಚೈವ ಕುಮುದಂ ಕುಮುದೇಕ್ಷಣಮ್ ||
ದ್ವಾರಪಾಲೇಭ್ಯೋ ನಮಃ ||

ಶಂಖಪೂಜಾ: ಸಹಸ್ರಾರ ಹುಂ ಫಟ್ (ಇತಿ ಶಂಖಂ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ)

ತ್ವಂ ಪುರಾ ಸಾಗರೋತ್ಪನ್ನೋ ವಿಷ್ಣುನಾ ವಿಧೃತಃ ಕರೇ |
ಪ್ರಣತಃ ಸರ್ವದೇವೈಶ್ಚ ಪಾಂಚಜನ್ಯ ನಮೋಸ್ತು ತೇ ||
ಗರ್ಭಾ ದೇವಾರಿನಾರೀಣಾಂ ವಿಶೀರ್ಯಂತೇ ಸಹಸ್ರಧಾ |
ತವ ನಾದೇನ ಪಾತಾಲೇ ಪಾಂಚಜನ್ಯ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ||
ದರ್ಶನಾದೇವ ಶಂಖಸ್ಯ ಕಿಂ ಪುನಃ ಸ್ಪರ್ಶನೇನ ಚ |
ವಿಲಯಂ ಯಾಂತಿ ಪಾಪಾನಿ ತಮಃ ಸೂರ್ಯೋದಯೇ ಯಥಾ |
ನತ್ವಾ ಶಂಖಂ ಕರೇ ಸೃತ್ವಾ ಮಂತ್ರೇಣಾನೇನ ವೈಷ್ಣವಃ |
ಯಃ ಸ್ನಾಪಯತಿ ಗೋವಿಂದಂ ತಸ್ಯ ಪುಣ್ಯಮನಂತಕಮ್ |

(ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ) ಲಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾತ್ಮನಾ ಗಂಧಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ | ಹಂ ಆಕಾಶಾತ್ಮನಾ ಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ | ಯಂ ವಾಯ್ವಾತ್ಮನಾ ಧೂಪಮಾಘ್ರಾಪ-ಯಾಮಿ | ರಂ ಅಗ್ನ್ಯಾತ್ಮನಾ ದೀಪಂ ದರ್ಶಯಾಮಿ | ವಂ ಅಮೃತಾತ್ಮನಾ ನೈವೇದ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ | ಪಂಚೋಪಚಾರಪೂಜಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ |

(ಇತಿ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಜಲಮಾಪೂರ್ಯ ತುಲಸೀಗಂಧಪುಷ್ಪಾಣಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಅಮೃತೀಕರಣಾರ್ಥಂ ಧೇನುಮುದ್ರಾಂ, ಪವಿತ್ರೀಕರಣಾರ್ಥಂ ಶಂಖಮುದ್ರಾಂಚ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯ) ಶಂಖಂ ಚಂದ್ರಾರ್ಕದೈವತ್ಯಂ ಮಧ್ಯೇ ವರುಣದೈವತಮ್ ।

ಪೃಷ್ಠೇ ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ವೇಧಾ ಅಗ್ರೇ ಗಂಗಾ ಸರಸ್ವತೀ ।
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯೇ ಯಾನಿ ತೀರ್ಥಾನಿ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಚಾಜ್ಞಯಾ ।
ಶಂಖೇ ತಿಷ್ಠಂತಿ ವಿಪ್ರೇಂದ್ರ ತಸ್ಮಾಚ್ಛಂಖಂ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ ॥
ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವರೋಮ್ (ಇತಿ ವ್ಯಾಹೃತ್ಯಾ)
ಅಪವಿತ್ರಃ ಪವಿತ್ರೋ ವಾ ಸರ್ವಾವಸ್ಥಾಂ ಗತೋಽಪಿವಾ ।
ಯಃ ಸ್ಮರೇತ್ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಂ ಸ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಃ ಶುಚಿಃ ॥

(ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಚ ತುಲಸೀದಲೇನ ಶಂಖೋದಕೇನ ಪ್ರತಿಮಾಃ ಪೂಜಾ-ಸಾಧನಾನಿ ಆತ್ಮಾನಂ ಚ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯ ತಜ್ಜಲಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ಪುನರ್ಜಲಂ ಪೂರಯಿತ್ವಾ ತುಲಸೀದಲಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಅಷ್ಟವಾರಂ ಮೂಲೇನ ಜಪ್ತ್ವಾ ಸಮಾಪಯೇತ್ ।

ಕಲಶಪೂಜಾ : ತತ್ತ್ವಾಯಾಮಿ ಶುನಃಶೇಪ ಋಷಿಃ । ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ । ವರುಣೋ ದೇವತಾ । ಕಲಶಮಧ್ಯೇ ವರುಣಸ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ಓಂ ತತ್ತ್ವಾಯಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವಂದಮಾನಸ್ತದಾಶಾಸ್ತೇ ಯಜಮಾನೋ ಹವಿರ್ಭಿಃ ।
ಅಹೇಳಮಾನೋ ವರುಣೇಹ ಬೋಧ್ಯುರು ಶಂಸಮಾನ ಆಯುಃ ಪ್ರಮೋಷೀಃ ॥

ಭೂಃ ವರುಣಂ ಆವಾಹಯಾಮಿ । ಭುವಃ ವರುಣಂ....... । ಸ್ವಃ ವರುಣಂ......

ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವಃ ವರುಣಮಾವಾಹಯಾಮಿ । ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ । ಪೂಜಯಾಮಿ ।

ಕಲಶಸ್ಯ ಮುಖೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಕಂಠೇ ರುದ್ರಃ ಸಮಾಶ್ರಿತಃ ।

ಮೂಲೇ ತತ್ರ ಸ್ಥಿತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಧ್ಯೇ ಮಾತೃಗಣಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ||

ಕುಕ್ಷೌ ತು ಸಾಗರಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಾ ವಸುಂಧರಾ |
ಋಗ್ವೇದೋಽಥ ಯಜುರ್ವೇದಃ ಸಾಮವೇದೋ ಹ್ಯಥರ್ವಣಃ ||

ಅಂಗೈಶ್ಚ ಸಹಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಕಲಶಾಂಬುಸಮಾಶ್ರಿತಾಃ |
ಶಾಂತಿಃ ಪುಷ್ಟಿಶ್ಚ ಗಾಯತ್ರೀ ಸಾವಿತ್ರೀ ಚ ಸರಸ್ವತೀ ||

ಆಯಾಂತು ಮಮ (ಯಜಮಾನಸ್ಯ) ಶಾಂತ್ಯರ್ಥಂ ದುರಿತಕ್ಷಯಕಾರಕಾಃ |
ಸರ್ವೇ ಸಮುದ್ರಾಃ ಸರಿತಸ್ತೀರ್ಥಾನಿ ಜಲದಾ ನದಾಃ ||

ಗಂಗೇ ಚ ಯಮುನೇ ಚೈವ ಗೋದಾವರಿ ಸರಸ್ವತಿ |
ನರ್ಮದೇ ಸಿಂಧು ಕಾವೇರಿ ಜಲೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕುರು ||

ಕಲಶಃ ಕೀರ್ತಿಮಾಯುಶ್ಚ ಪ್ರಜ್ಞಾಂ ಮೇಧಾಂ ಶ್ರಿಯಂ ಭಗಮ್|
ಯೋಗ್ಯತಾಂ ಪಾಪಹಾನಿಂ ಚ ಪುಣ್ಯವೃದ್ಧಿಂ ಚ ಸಾಧಯೇತ್ ||

ಕಲಶದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ | ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಿ || (ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇತ್)

ಪೀಠಪೂಜಾ: ಓಂ | ಪರದೇವತಾಯೈ ನಮಃ | ಶ್ರೀಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ | ಸರ್ವ-ದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ | ಸರ್ವಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ | ಗರುಡಾಯ ನಮಃ | ವೇದವ್ಯಾಸಾಯ ನಮಃ | ದುರ್ಗಾಯೈ ನಮಃ | ಸರಸ್ವತ್ಯೈ ನಮಃ | ಧರ್ಮಾಯ ನಮಃ | ಜ್ಞಾನಾಯ ನಮಃ | ವೈರಾಗ್ಯಾಯ ನಮಃ | ಐಶ್ವರ್ಯಾಯ ನಮಃ | ಅಧರ್ಮಾಯ ನಮಃ | ಅಜ್ಞಾನಾಯ ನಮಃ | ಅವೈರಾಗ್ಯಾಯ ನಮಃ | ಅನೈಶ್ವರ್ಯಾಯ ನಮಃ | ಪರಮಪುರುಷಾಯ ನಮಃ | ಆಧಾರರೂಪಿಣ್ಯೈ ಶಕ್ತ್ಯೈ ನಮಃ | ಕೂರ್ಮಾಯ ನಮಃ | ಅನಂತಾಯ ನಮಃ | ಪೃಥಿವ್ಯೈ ನಮಃ | ಕ್ಷೀರಸಾಗರಾಯ ನಮಃ | ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಾಯ ನಮಃ | ಮಹತೇ ದಿವ್ಯರತ್ನಮಂಟಪಾಯ ನಮಃ | ಪಂ ಪದ್ಮಾಯ ನಮಃ | ಅಂ ಅರ್ಕಮಂಡಲಾಯ ನಮಃ | ಉಂ ಸೋಮಮಂಡಲಾಯ ನಮಃ | ಮಂ ವಹ್ನಿಮಂಡಲಾಯ ನಮಃ | ಸಂ ಸತ್ತ್ವಾಭಿಮಾನಿನ್ಯೈ ಶ್ರಿಯೈ ನಮಃ | ರಂ ರಜೋಽಭಿಮಾನಿನ್ಯೈ ಭೂಮ್ಯೈ ನಮಃ | ತಂ ತಮೋಽಭಿಮಾನಿನ್ಯೈ ದುರ್ಗಾಯೈ ನಮಃ | ಆತ್ಮನೇ ನಮಃ | ಅಂತರಾತ್ಮನೇ ನಮಃ | ಪರಮಾತ್ಮನೇ ನಮಃ |

ಜ್ಞಾನಾತ್ಮನೇ ನಮಃ | ವಿಮಲಾಯೈ ನಮಃ | ಉತ್ಕರ್ಷಿಣ್ಯೈನಮಃ | ಜ್ಞಾನಾಯೈ ನಮಃ | ಕ್ರಿಯಾಯೈ ನಮಃ | ಯೋಗಾಯೈ ನಮಃ | ಪ್ರಹ್ವ್ಯೈ ನಮಃ | ಸತ್ಯಾಯೈ ನಮಃ | ಈಶಾನಾಯೈ ನಮಃ |ಅನುಗ್ರಹಾಯೈ ನಮಃ | ಭಗವತಃ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಸ್ಯ ಯೋಗಪೀಠಾತ್ಮನೇ ಶ್ರೀಮದನಂತಾಯ ನಮಃ || ಸರ್ವಾಭ್ಯಃ ಪೀಠದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ | ಪೀಠಪೂಜಾಂ ನವಶಕ್ತಿಪೂಜಾಂ ಚ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ | (ತತ್ತ್ವನ್ಯಾಸಮಾತೃಕಾನ್ಯಾಸೌ ಚ ಕೃತ್ವಾ ಆವಾಹಯೇತ್|)

ಆವಾಹನಮ್ | (ಕುಸುಮಾಕ್ಷತಾನ್ ಗೃಹೀತ್ವಾ) ಇದಂ ವಿಷ್ಣು ರ್ಮೇಧಾತಿಥಿರ್ವಿಷ್ಣುರ್ಗಾಯತ್ರೀ | ಪ್ರಧಾನದೇವತಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಉದ್ಯದ್ರವಿಪ್ರಕರಸನ್ನಿಭಮಚ್ಯುತಾಂಕೇ ಸ್ವಾಸೀನಮಸ್ಯ ನುತಿನಿತ್ಯವಚಃಪ್ರವೃತ್ತಿಮ್ | ಧ್ಯಾಯೇದ್ಗದಾಭಯಕರಂ ಸುಕೃತಾಂಜಲಿಂ ತಂ ಪ್ರಾಣಂ ಯಥೇಷ್ಟತನುಮುನ್ನತಕರ್ಮಶಕ್ತಿಮ್ ||

ಓಂ | ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಚಕ್ರಮೇ ತ್ರೇಧಾ ನಿದಧೇ ಪದಮ್ |
ಸಮೂಢಮಸ್ಯ ಪಾಂಸುರೇ ||

ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ತ್ರಿಪಂಚಾಶದ್ವಾಸ್ತುದೇವತಾಂತರ್ಯಾಮಿ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಂ ಮಮ ಹೃತ್ಕಮಲಾತ್ ಅಸ್ಮಿನ್ ಮಂಡಲೇ ಪೂಜಾರ್ಥೇ ಆವಾಹಯಿಷ್ಯೇ | (ಇತಿ ಆವಾಹ್ಯ ಆವಾಹನಾದಿ ಷಣ್ಮುದ್ರಾಃ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ |)

ಓಂ | ಅಸುನೀತೇ ಪುನರಸ್ಮಾಸು ಚಕ್ಷುಃ ಪುನಃ ಪ್ರಾಣಮಿಹನೋ ಧೇಹಿ ಭೋಗಮ್ |
ಜ್ಯೋಕ್‌ಪಶ್ಯೇಮ ಸೂರ್ಯಮುಚ್ಚರಂತಮನುಮತೇ ಮೃಳಯಾ ನಃ ಸ್ವಸ್ತಿ ||
ಓಂ | ಪುನರ್ನೋ ಅಸುಂ ಪೃಥಿವೀ ದದಾತು ಪುನರ್ದ್ಯೌರ್ದೇವೀ ಪುನರಂತರಿಕ್ಷಮ್ |
ಪುನರ್ನಃ ಸೋಮಸ್ತನ್ವಂ ದದಾತು ಪುನಃ ಪೂಷಾ ಪಥ್ಯಾಂ ೩ ಯಾ ಸ್ವಸ್ತಿಃ ||
ಓಂ | ಆತ್ಮಾ ದೇವಾನಾಂ ಭುವನಸ್ಯ ಗರ್ಭೋ ಯಥಾವಶಂ ಚರತಿ ದೇವ ಏಷಃ |
ಘೋಷಾ ಇದಸ್ಯ ಶೃಣ್ವಿರೇ ನ ರೂಪಂ ತಸ್ಮೈ ವಾತಾಯ ಹವಿಷಾ ವಿಧೇಮ ||

ಗೃಹಾ ವೈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಸೂಕ್ತಂ ತತ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತತಮಯಾ ವಾಚಾ ಶಂಸ್ತವ್ಯಂ ತಸ್ಮಾದ್ಯದಪಿ ದೂರ ಇವ ಪಶೂ˜ಲಭತೇ ಗೃಹಾದೇವೈ ನಾನಾ ಜಿಗಮಿಷತಿ ಗೃಹಾದಿ-ಪಶೂನಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ || ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮಸ್ತು | ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ ಓಮ್ || (ಇತ್ಯಷ್ಟವಾರಂ ಜಪೇತ್)

(ತತಃ ಪುರುಷಸೂಕ್ತೇನ ಧ್ಯಾನಾವಾಹನಾದಿಷೋಡಶೋಪಚಾರಪೂಜಾಂ ಪುಷ್ಪಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ ಆವರಣಪೂಜಾಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ||)

ಆವರಣ ಪೂಜಾ: ಓಂ ಪರಮಪುರುಷಾಯನಮಃ | ಓಂ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ನಮಃ | ಓಂ ಧರಾಯೈನಮಃ | ಕೃದ್ಧೋಲ್ಕಾಯನಮಃ | ಮಹೋಲ್ಕಾಯ ನಮಃ | ವೀರೋಲ್ಕಾಯ ನಮಃ | ದ್ಯೂಲ್ಕಾಯ ನಮಃ | ಸಹಸ್ರೋಲ್ಕಾಯ ನಮಃ (ಪ್ರಥಮಾವರಣಮ್)

ಓಂ ವಾಸುದೇವಾಯ ನಮಃ | ಮಾಯಾಯೈ ನಮಃ | ಸಂಕರ್ಷಣಾಯ ನಮಃ | ಜಯಾಯೈ ನಮಃ | ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯ ನಮಃ | ಕೃತ್ಯೈ ನಮಃ | ಅನಿರುದ್ಧಾಯ ನಮಃ | ಶಾಂತ್ಯೈ ನಮಃ | ವಿಶ್ವಾಯ ನಮಃ | ತೈಜಸಾಯ ನಮಃ | ಪ್ರಾಜ್ಞಾಯ ನಮಃ | ತುರೀಯಾಯ ನಮಃ | (ದ್ವಿತೀಯಾವರಣಮ್)

ಓಂ ಕೇಶವಾಯ ನಮಃ | ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ | ಮಾಧವಾಯ ನಮಃ | ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮಃ | ವಿಷ್ಣವೇ ನಮಃ | ಮಧುಸೂದನಾಯ ನಮಃ | ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾಯ ನಮಃ | ವಾಮನಾಯ ನಮಃ | ಶ್ರೀಧರಾಯ ನಮಃ | ಹೃಷೀಕೇಶಾಯ ನಮಃ | ಪದ್ಮನಾಭಾಯ ನಮಃ | ದಾಮೋದರಾಯ ನಮಃ | (ತೃತೀಯಾವರಣಮ್)

ಓಂ ಸಂಕರ್ಷಣಾಯ ನಮಃ | ವಾಸುದೇವಾಯ ನಮಃ | ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯ ನಮಃ | ಅನಿರುದ್ಧಾಯ ನಮಃ | ಪುರುಷೋತ್ತಮಾಯ ನಮಃ | ಅಧೋಕ್ಷಜಾಯ ನಮಃ | ನರಸಿಂಹಾಯ ನಮಃ | ಅಚ್ಯುತಾಯ ನಮಃ | ಜನಾರ್ದನಾಯ ನಮಃ | ಉಪೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ | ಹರಯೇ ನಮಃ | ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ | (ಚತುರ್ಥಾವರಣಮ್)

ಓಂ ಮತ್ಸ್ಯಾಯ ನಮಃ| ಕೂರ್ಮಾಯ ನಮಃ | ವರಾಹಾಯ ನಮಃ | ನರಸಿಂಹಾಯ ನಮಃ | ವಾಮನಾಯ ನಮಃ | ಭಾರ್ಗವಾಯ ನಮಃ | ರಾಮಾಯ ನಮಃ | ಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ | ಬುದ್ಧಾಯ ನಮಃ | ಕಲ್ಕಿನೇ ನಮಃ| ಅನಂತಾಯ ನಮಃ | ವಿಶ್ವರೂಪಾಯ ನಮಃ | (ಪಂಚಮಾವರಣಮ್)

ಓಂ ಅನಂತಾಯನಮಃ | ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ | ವಾಯವೇ ನಮಃ | ಈಶಾನಾಯ ನಮಃ | ಗರುಡಾಯ ನಮಃ | ವಾರುಣ್ಯೈ ನಮಃ | ಗಾಯತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ | ಭಾರತ್ಯೈ ನಮಃ | ಗಿರಿಜಾಯೈ ನಮಃ | ಸೌಪರ್ಣ್ಯೈ ನಮಃ | (ಷಷ್ಠಾವರಣಮ್)

ಓಂ ಇಂದ್ರಾಯ ಸುರಾಧಿಪತಯೇ ಸಭಾರ್ಯಾಯ ಸಾಯುಧಾಯ ಸವಾಹನಾಯ ಸಪರಿಗ್ರಹಾಯ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪಾರ್ಷದಾಯ ನಮಃ |

ಅಗ್ನಯೇ ತೇಜೋಽಧಿಪತಯೇ	"	"	"	"	ನಮಃ |
ಯಮಾಯ ಪ್ರೇತಾಧಿಪತಯೇ	"	"	"	"	ನಮಃ |
ನಿರ್ಋತಯೇ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪತಯೇ	"	"	"	"	ನಮಃ |
ವಾಯವೇ ಪ್ರಾಣಾಧಿಪತಯೇ	"	"	"	"	ನಮಃ |
ಸೋಮಾಯ ನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪತಯೇ	"	"	"	"	ನಮಃ |
ಈಶಾನಾಯ ವಿದ್ಯಾಧಿಪತಯೇ	"	"	"	"	ನಮಃ |
ಅನಂತಾಯ ನಾಗಾಧಿಪತಯೇ	"	"	"	"	ನಮಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಲೋಕಾಧಿಪತಯೇ	"	"	"	"	ನಮಃ |

ಪರಮಪುರುಷಾದ್ಯಾವರಣದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ | ಆವರಣಪೂಜಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ |

ವನಸ್ಪತಿರಸೋತ್ಪನ್ನೋ ಗಂಧಾಢ್ಯೋ ಧೂಪ ಉತ್ತಮಃ |
ಆಘ್ರೇಯಃ ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ಧೂಪೋಽಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಮ್ ||
ಧೂಪಮಾಘ್ರಾಪಯಾಮಿ ||

ಜ್ಯೋತಿಃ ಶುಕ್ಲಶ್ಚ ತೇಜಶ್ಚ ದೇವಾನಾಂ ಸತತಂ ಪ್ರಿಯಃ |
ಪ್ರಭಾಕರೋ ಮಹಾತೇಜಾ ದೀಪೋಽಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಮ್ ||
ದೀಪಂ ದರ್ಶಯಾಮಿ ||

ನೈವೇದ್ಯಾರ್ಥೇ........ ಮಹಾನೈವೇದ್ಯಂ ನಿವೇದಯಾಮಿ | ಮಂಗಲ-ನೀರಾಜನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ | ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ | ಸುವರ್ಣಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ | ಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ |

ಛತ್ರ - ಚಾಮರ - ವ್ಯಜನ - ದರ್ಪಣ - ನೃತ್ಯ - ಗೀತ - ವಾದ್ಯ - ಸ್ತೋತ್ರಾದಿ-ಸಮಸ್ತರಾಜೋಪಚಾರಾರ್ಥೇ ಅಕ್ಷತಾನ್ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ| ಇತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ-ಪೂಜಾಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ || (ತತಃ "ತ್ರಿಪಂಚಾಶದ್ವಾಸ್ತು ದೇವತಾರಾಧನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ" ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಪೂಜಾಮಾರಭೇತ ||)

|| ಗೃಹವಾಸ್ತುದೇವತಾಃ ||

1. ಓಂ ವಾಸ್ತುಪುರುಷಾಯ ನಮಃ |
2. ಓಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ |
3. ಓಂ ಅರ್ಯಮ್ಣೇ ನಮಃ |
4. ಓಂ ಸವಿತ್ರೇ ನಮಃ |
5. ಓಂ ವಿವಸ್ವತೇ ನಮಃ |
6. ಓಂ ಇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ |
7. ಓಂ ಮಿತ್ರಾಯ ನಮಃ |
8. ಓಂ ರಾಜಯಕ್ಷ್ಮಣೇ ನಮಃ |
9. ಓಂ ಭೂಧರಾಯ ನಮಃ |
10. ಓಂ ಆಪವತ್ಸಾಯ ನಮಃ |
11. ಓಂ ಅದ್ಭ್ಯೋ ನಮಃ |
12. ಓಂ ಸವಿತ್ರೇ ನಮಃ |
13. ಓಂ ಜಯಾಯ ನಮಃ |
14. ಓಂ ರುದ್ರಾಯ ನಮಃ |
15. ಓಂ ಶಿಖಿನೇ ನಮಃ |
16. ಓಂ ಪರ್ಜನ್ಯಾಯ ನಮಃ |
17. ಓಂ ಜಯಂತಾಯ ನಮಃ |
18. ಓಂ ಇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ |
19. ಓಂ ಸೂರ್ಯಾಯ ನಮಃ |
20. ಓಂ ಸತ್ಯಾಯ ನಮಃ |
21. ಓಂ ಭೃಶಾಯ ನಮಃ |
22. ಓಂ ಅಂತರಿಕ್ಷಾಯ ನಮಃ |
23. ಓಂ ವಾಯವೇ ನಮಃ |
24. ಓಂ ಪೂಷ್ಣೇ ನಮಃ |
25. ಓಂ ವಿತಥಾಯ ನಮಃ |
26. ಓಂ ಗೃಹರಕ್ಷಕಾಯ ನಮಃ |
27. ಓಂ ಯಮಾಯ ನಮಃ |
28. ಓಂ ಗಂಧರ್ವಾಯ ನಮಃ |
29. ಓಂ ಭೃಂಗರಾಜಾಯ ನಮಃ |
30. ಓಂ ಮೃಗಾಯ ನಮಃ |
31. ಓಂ ಪಿತೃಭ್ಯೋ ನಮಃ |
32. ಓಂ ದೌವಾರಿಕಾಯ ನಮಃ |
33. ಓಂ ಸುಗ್ರೀವಾಯ ನಮಃ |
34. ಓಂ ಪುಷ್ಪದಂತಾಯ ನಮಃ |

35. ಓಂ ವರುಣಾಯ ನಮಃ |
36. ಓಂ ಅಸುರಾಯ ನಮಃ |
37. ಓಂ ಶೋಷಾಯ ನಮಃ |
38. ಓಂ ಪಾಪಯಕ್ಷ್ಮಣೇ ನಮಃ |
39. ಓಂ ರೋಗಘ್ನೇ ನಮಃ |
40. ಓಂ ನಾಗಾಯ ನಮಃ |
41. ಓಂ ಮುಖ್ಯಾಯ ನಮಃ |
42. ಓಂ ಭಲ್ಲಾಟಾಯ ನಮಃ |
43. ಓಂ ಸೋಮಾಯ ನಮಃ |
44. ಓಂ ಸರ್ಪಾಯ ನಮಃ |
45. ಓಂ ಅದಿತ್ಯೈ ನಮಃ |
46. ಓಂ ದಿತ್ಯೈ ನಮಃ |
47. ಓಂ ಸ್ಕಂದಾಯ ನಮಃ |
48. ಓಂ ಅರ್ಯಮ್ಣೇ ನಮಃ |
49. ಓಂ ಜೃಂಭಕಾಯ ನಮಃ |
50. ಓಂ ಪಿಲಿಪಿಂಛಾಯ ನಮಃ |
51. ಓಂ ಚರಕ್ಯೈ ನಮಃ |
52. ಓಂ ವಿದಾರ್ಯೈ ನಮಃ |
53. ಓಂ ಪೂತನಾಯ್ಯೈ ನಮಃ |
54. ಓಂ ಪಾಪರಾಕ್ಷಸ್ಯೈ ನಮಃ|

ವಾಸ್ತುಮೂರ್ತಿ ಪೂಜಾ

ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀವಾಸ್ತುಮಹಾಮಂತ್ರಸ್ಯ ವಸಿಷ್ಠಋಷಿಃ | ಜಗತೀ ಛಂದಃ |
ವಾಸ್ತುಪುರುಷೋ ದೇವತಾ |

ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ |
ಪ್ರತಿಜಾನೀಹ್ಯಸ್ಮಾನ್ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ |
ಸ್ವಾವೇಶೋ ಅನಮೀವೋ ಭವಾ ನಃ ಶಿಖಾಯೈ ವೌಷಟ್ |
ಯತ್ತ್ವೇಮಹೇ ಪ್ರತಿತನ್ನೋ ಜುಷಸ್ವ ಕವಚಾಯ ಹುಮ್ |
ಶನ್ನೋಭವ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವೌಷಟ್ |
ದ್ವಿಪದೇ ಶಂ ಚತುಷ್ಪದೇ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ ||

ಧ್ಯಾನಮ್ ವಾಸ್ತುಮೂರ್ತಿರ್ಮಹಾಕಾಯಃ ಕೃಷ್ಣಾಂಗೋ ರಕ್ತಲೋಚನಃ |
ಏಕಾನನೋ ದ್ವಿಬಾಹುಶ್ಚ ಬರ್ಬರಾಂಗಶ್ಚತುರ್ಧರಃ ||
ವಜ್ರದೇಹೋಽಸುರಾಕಾರೋ ರಕ್ತಶ್ಮಶ್ರುಶಿರೋರುಹಃ |
ಈಶಾನ್ಯಮಸ್ತಕಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ನೈರ್ಋತ್ಯಾಂ ಗತಪಾದಕಃ ||

ಕೃತಾಂಜಲಿರಧೋವಕ್ತ್ರೋ ವಾಸ್ತುಮೂರ್ತಿಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ||

[ಪುರಾಣರೀತ್ಯಾ ಷಡಂಗನ್ಯಾಸಃ | ವಾಂ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ |

ವೀಂ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ |

ವೂಂ ಶಿಖಾಯೈ ವಷಟ್ |

ವೈಂ ಕವಚಾಯ ಹುಮ್ |

ವೌಂ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವೌಷಟ್ |

ವಃ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ |

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವರೋಮ್ ಇತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ |

ಓಂ | ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಪ್ರತಿ ಜಾನೀಹ್ಯಸ್ಮಾನ್ ಸ್ವಾವೇಶೋ ಅನಮೀವೋ ಭವಾ ನಃ |

ಯತ್ತ್ವೇಮಹೇ ಪ್ರತಿ ತನ್ನೋ ಜುಷಸ್ವ ಶಂ ನೋ ಭವ ದ್ವಿಪದೇ ಶಂ ಚತುಷ್ಪದೇ ||

(ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ) "ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವರೋಮ್ ಭಗವಂತಂ ವಾಸ್ತುದೇವಂ ಕೃಷ್ಣಾಂಗಂ ಭೂಶಯ್ಯಾನಿರತಂ ದ್ವಿಭುಜಂ ತ್ರಿಪಂಚಾಶದ್ದೇವತಾಧಿಷ್ಠಿತಂ ಏತಸ್ಮಿನ್ಮಂಡಲೇ ಮಮ ಹೃತ್ಕಮಲಾತ್ ಪೂಜಾರ್ಥೇ ಆವಾಯಯಿಷ್ಯೇ" ಇತಿ ಆವಾಹ್ಯ ಆವಾಹನಾದಿ ಷಣ್ಮುದ್ರಾಃ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಮಂತ್ರಂ ಅಷ್ಟವಾರಂ ಜಪೇತ್ | ತತಃ "ಅಸುನೀತೇ .... ಸ್ವಸ್ತಿ"

"ಪುನರ್ನೋ ಅಸುಂ......... ಸ್ವಸ್ತಿಃ"

"ಆತ್ಮಾ ದೇವಾನಾಂ....... ವಿಧೇಮ"

ಇತಿ ಮಂತ್ರೈಃ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ |

ನವಶಕ್ತಿ ಪೂಜಾ

ಸಜಯಾಯೈ ನಮಃ | ವಿಜಯಾಯೈ ನಮಃ | ಜಿತಾಹ್ವಯಾಯೈ ನಮಃ | ಅಪರಾಜಿತಾಯೈ ನಮಃ | ನಿತ್ಯಾಯೈ ನಮಃ | ವಿಲಾಸಿನ್ಯೈ ನಮಃ | ರೌದ್ರ್ಯೈ ನಮಃ | ಅಘೋರಾಯೈ ನಮಃ | ಮಂಗಲಾಯೈ ನಮಃ | ಇತಿ ನವಶಕ್ತಿಪೂಜಾ | (ತತಃ ಬ್ರಹ್ಮಾವಾಹನಂ ಕುರ್ಯಾತ್)

ಅಜಋಷಿಃ | ವಿರಾಟ್ ಛಂದಃ | ಬ್ರಹ್ಮಾ ದೇವತಾ | ಓಂ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ | ನಂ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ | ಮೋಂ ಶಿಖಾಯೈ ವಷಟ್ | ಬ್ರಂ ಕವಚಾಯ ಹುಮ್ | ಹ್ಮಂ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವೌಷಟ್ | ಣೇಂ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ | ಭೂರ್ಭುವಃ-ಸ್ವರೋಮ್ ಇತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ |

ಧ್ಯಾನಮ್: ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಪದ್ಮಯೋನಿಂ ಸುರಗಣನಮಿತಂ
ಸಾಷ್ಟನೇತ್ರಂ ಪವಿತ್ರಂ
ಬಿಭ್ರಾಣಂ ಸ್ವಕ್ಷಮಾಲಾಂಬುಜಮುದಧಿಕರೈಃ ದಂಡವದ್ಧೇಮಕುಂಡೀಮ್ ||
ವಂದೇ ಬಾಲಾರ್ಕಕೋಟಿ ದ್ಯುತಿಮುದಧಿಮುಖಂ ಪಿಂಗಜೂಟಾಕ್ಷ ಮೌಲಿಂ
ನಾನಾಕಲ್ಪಾಭಿರಾಮಂ ಶ್ರುತಿಗಣಜನಕಂ ಮಧ್ಯಗಂ ಹಂಸವಾಹಮ್ ||

ಆಷಾಢದಂಡಸ್ಫಟಿಕಾಕ್ಷಮಾಲಾಸುವರ್ಣಕುಂಡೀ ಸರಸೀರುಹಾಣಿ |
ಬಿಭ್ರಾಣಮಾರಕ್ತಜಟಾಕಲಾಪಂ ಚತುರ್ಮುಖಂ ಪೀತರುಚಂ ನಮಾಮಿ ||

"ಓಂ ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ" ಇತಿ ಮೂಲಮಂತ್ರಮಷ್ಟವಾರಂ ಜಪಿತ್ವಾ

"ಲಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾತ್ಮನಾ ಗಂಧಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ" ಇತ್ಯಾದಿ ಪಂಚೋಪ-ಚಾರಾನ್ ಅರ್ಪಯೇತ್ ||

ದ್ವಾದಶನಾಮಪೂಜಾ - ಓಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ | ಚತುರ್ಮುಖಾಯ ನಮಃ | ವೇಧಸೇ ನಮಃ | ಧಾತ್ರೇ ನಮಃ | ವೇದಗರ್ಭಾಯ ನಮಃ | ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ್ರೇ ನಮಃ | ಜಗದ್ಯೋನಯೇ ನಮಃ | ಪದ್ಮಯೋನಯೇ ನಮಃ | ಪ್ರಜಾಪತಯೇ ನಮಃ | ಪಿತಾಮಹಾಯ ನಮಃ | ಕಮಂಡಲುಧರಾಯ ನಮಃ | ಅಜಾಯ ನಮಃ | ಇತಿ ದ್ವಾದಶನಾಮ ಪೂಜಾ |

(ತತಃ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ತ್ರಿಪಂಚಾಶದ್ದೇವತಾರಾಧನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ | ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ವಾ ಸಮಸ್ತಶೋ ವಾ ಷೋಡಶೋಪಚಾರೈಃ ಪೂಜಯೇತ್||)

1. ನವಪದೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಾವಾಹಯೇತ್ |

ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ತೇ ಇತ್ಯಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಬ್ರಹ್ಮಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ತೇ ಬ್ರಹ್ಮಯುಜಾ ಯುನಜ್ಮಿ ಹರೀ ಸಖಾಯಾ ಸಧಮಾದ ಆಶೂ |

ಸ್ಥಿರಂ ರಥಂ ಸುಖಮಿಂದ್ರಾಧಿತಿಷ್ಠನ್ ಪ್ರಜಾನನ್ ವಿದ್ವಾ ಉಪಯಾಹಿ ಸೋಮಮ್ ||

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವಃ ಭಗವಂತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ರಕ್ತವರ್ಣಂ ಚತುರ್ಭುಜಂ ಲಂಬಕೂರ್ಚಂ ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತಯೋಃ ಅಭಯಾಕ್ಷಮಾಲಾಧರಂ ವಾಮಹಸ್ತಯೋಃ ದಂಡಕಮಂಡಲುಧರಂ ಚತುರ್ಮುಖಂ ಚಾಷ್ಪನೇತ್ರಂ ಏತನ್ಮಂಡಲಮಧ್ಯೇ ನವಪದೇ ಆವಾಹಯಾಮಿ | (ಇತ್ಯಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |)

2. ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ತ್ರಿಪದೇ ದಕ್ಷಿಣಸ್ತನೇ

ತ್ವಮರ್ಯಮೇತ್ಯಸ್ಯ ವಸುಶ್ರುತ ಅರ್ಯಮಾಗ್ನಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಅರ್ಯಮಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ತ್ವಮರ್ಯಮಾ ಭವಸಿ ಯತ್ಕನೀನಾಂ ನಾಮ ಸ್ವಧಾವನ್ ಗುಹ್ಯಂ ಬಿಭರ್ಷಿ |

ಅಂಜಂತಿ ಮಿತ್ರಂ ಸುಧಿತಂ ನ ಗೋಭಿರ್ಯದ್ದಂಪತೀ ಸಮನಸಾ ಕೃಣೋಷಿ||

ಭಗವಂತಂ ಅರ್ಯಮಣಂ ಶ್ವೇತವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಂ ಆವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

3. ತದ್ದಕ್ಷಿಣೈಕಪದೇ ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತೇ

ಸವಿತಾ ಪಶ್ಚಾತಾದಿತ್ಯಸ್ಯ ಉಶೋ ಧಾನಾಕಃ ಸವಿತಾ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ |

ಸವಿತ್ರಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಸವಿತಾ ಪಶ್ಚಾತಾತ್ ಸವಿತಾ ಪುರಸ್ತಾತ್ ಸವಿತೋತ್ತರಾತ್ತಾತ್ ಸವಿತಾಧರಾತ್ತಾತ್ |

ಸವಿತಾ ನಃ ಸುವತು ಸರ್ವತಾತಿಂ ಸವಿತಾ ನೋ ರಾಸತಾಂ ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ ||

ಭಗವಂತಂ ಸವಿತಾರಂ ರಕ್ತವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಂ

ಆವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ।

4. ತತ್ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಂ ತ್ರಿಪದೇ ಜಠರದಕ್ಷಿಣಭಾಗೇ

ಅಂಗಿರೋಭಿರಿತ್ಯಸ್ಯ ಯಮೋ ವಿವಸ್ವಾನ್ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ವಿವಸ್ವದಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ಓಂ । ಅಂಗಿರೋಭಿರಾ ಗಹಿ ಯಜ್ಞಿಯೇಭಿರ್ಯಮ ವೈರೂಪೈರಿಹ ಮಾದಯಸ್ವ ।

ವಿವಸ್ವಂತಂ ಹುವೇ ಯಃ ಪಿತಾ ತೇऽಸ್ಮಿನ್ ಯಜ್ಞೇ ಬರ್ಹಿಷ್ಯಾ ನಿಷದ್ಯ ॥

ಭಗವಂತಂ ವಿವಸ್ವಂತಂ ರಕ್ತವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಂ

ಆವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ।

5. ತತ್ಪಶ್ಚಿಮೈಕಪದೇ ವೃಷಣಯೋಃ

ಇಂದ್ರಂ ವ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಮಧುಚ್ಛಂದಾ ಇಂದ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀ । ಇಂದ್ರಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ

ಓಂ । ಇಂದ್ರಂ ವೋ ವಿಶ್ವತಸ್ಪರಿ ಹವಾಮಹೇ ಜನೇಭ್ಯಃ ।
ಅಸ್ಮಾಕಮಸ್ತು ಕೇವಲಃ ॥

ಭಗವಂತಂ ಇಂದ್ರಂ ಶ್ವೇತವರ್ಣಂ ವಜ್ರಧರಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಂ

ಆವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ।

6. ತದುತ್ತರತ್ರಿಪದೇ ಜಠರವಾಮಭಾಗೇ

ಮಿತ್ರೋ ಜನಾನಿತ್ಯಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಮಿತ್ರಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಮಿತ್ರಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ಓಂ | ಮಿತ್ರೋ ಜನಾನ್ ಯಾತಯತಿ ಬ್ರುವಾಣೋ ಮಿತ್ರೋ ದಾಧಾರ ಪೃಥಿವೀಮುತ ದ್ಯಾಮ್|

ಮಿತ್ರಃ ಕೃಷ್ಟೀರನಿಮಿಷಾಭಿಚಷ್ಟೇ ಮಿತ್ರಾಯ ಹವ್ಯಂ ಘೃತವಜ್ಜುಹೋತ |

ಭಗವಂತಂ ಮಿತ್ರಂ ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಂ ಆವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

7. ತಮುತ್ತರೈಕಪದೇ ವಾಮಹಸ್ತೇ

ಮುಂಚಾಮಿ ತ್ವೇತ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯೋ ರಾಜಯಕ್ಷ್ಮಾ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ರಾಜಯಕ್ಷ್ಮಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ| ಮುಂಚಾಮಿ ತ್ವಾ ಹವಿಷಾ ಜೀವನಾಯ ಕಮಜ್ಞಾತಯಕ್ಷ್ಮಾದುತ ರಾಜಯಕ್ಷ್ಮಾತ್ |

ಗ್ರಾಹಿರ್ಜಗ್ರಾಹ ಯದಿ ವೈತದೇನಂ ತಸ್ಯಾ ಇಂದ್ರಾಗ್ನೀ ಪ್ರಮುಮುಕ್ತ-ಮೇನಮ್ |

ಭಗವಂತಂ ರಾಜಯಕ್ಷ್ಮಾಣಂ ಪೀತವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಂ

ಆವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

8. ತತ್ಪಾರ್ಶ್ವೇ ತ್ರಿಪದೇ ವಾಮಸ್ತನೇ

ನ ಪರ್ವತಾ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಶ್ಯಾವಾಶ್ವೋ ಭೂಧರೋ ಜಗತೀ | ಭೂಧರಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ| ನ ಪರ್ವತಾ ನ ನದ್ಯೋ ವರಂತ ವೋ ಯತ್ರಾಚಿಧ್ವಂ ಮರುತೋ ಗಚ್ಛಥೇದು ತತ್ |

ಉತ ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವೀ ಯಾಥನಾಪರಿ ಶುಭಂ ಯಾತಾಮನುರಥಾ ಅವೃತ್ಸತ ||

ಭಗವಂತಂ ಭೂಧರಂ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ||

9. ತತ್ಪ್ರಾಗೇಕಪದೇ ಉರಸಿ

ಇದಮಾಪ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಸಿಂಧುದ್ವೀಪ ಆಪವತ್ಸೋಽನುಷ್ಟುಪ್ | ಆಪವತ್ಸಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಇದಮಾಪಃ ಪ್ರ ವಹತ ಯತ್ ಕಿಂ ಚ ದುರಿತಂ ಮಯಿ |
ಯದ್ವಾಹಮಭಿದುದ್ರೋಹ ಯದ್ವಾ ಶೇಪ ಉತಾನೃತಮ್ ||

ಭಗವಂತಂ ಆಪವತ್ಸಂ ಪೀತವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

10. ಈಶಾನಕೋಣಪದಾದಧಃ ಕೋಣಪದೇ ಮುಖೇ

ಅಪ್ಸು ಮೇ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಸಿಂಧುದ್ವೀಪ ಆಪೋಽನುಷ್ಟುಪ್ | ಆಪಾಮಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ||

ಓಂ | ಅಪ್ಸುಮೇ ಸೋಮೋ ಅಬ್ರವೀದಂತರ್ವಿಶ್ವಾನಿ ಭೇಷಜಾ|
ಅಗ್ನಿಂ ಚ ವಿಶ್ವಶಂಭುವಮ್ |

ಭಗವತೀಃ ಅಪಃ ಗೋಕ್ಷೀರವರ್ಣಾಃ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಾಃ ಆವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

11. ಆಗ್ನೇಯಕೋಣಪದಾದಧಃಕೋಣಪದೇ ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತೇ

ತತ್ಸವಿತುರಿತ್ಯಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಃ ಸವಿತಾ ಗಾಯತ್ರೀ | ಸವಿತ್ರಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ|
ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ||

ಭಗವಂತಂ ಸವಿತಾರಂ ಶ್ವೇತವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

12. ನೈರ್ಋತ್ಯಕೋಣಪದಾದಧಃಕೋಣಪದೇ ಮೇಢ್ರೇ

ಜೀಮೂತಸ್ಯೇತ್ಯಸ್ಯ ಪಾಯುರ್ಜಯಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಜಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ|

ಓಂ | ಜೀಮೂತಸ್ಯೇವ ಭವತಿ ಪ್ರತೀಕಂ ಯದ್ವರ್ಮೀ ಯಾತಿ ಸಮದಾಮುಪಸ್ಥೇ |

ಅನಾವಿದ್ಧಯಾ ತನ್ವಾ ಜಯ ತ್ವಂ ಸತ್ವಾ ವರ್ಮಣೋ ಮಹಿಮಾ ಪಿಪರ್ತು||

ಭಗವಂತಂ ಜಯಂ ಶುಕ್ಲವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

13. ವಾಯವ್ಯಕೋಣಪದಾದಧಃ ಕೋಣಪದೇ ವಾಮಹಸ್ತೇ

ಓಂ | ತ್ವಮಗ್ನೇ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಗೃತ್ಸಮದೋ ರುದ್ರೋ ಜಗತೀ | ರುದ್ರಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ| ತ್ವಮಗ್ನೇ ರುದ್ರೋ ಅಸುರೋ ಮಹೋ ದಿವಸ್ತ್ವಂ ಶರ್ಧೋ ಮಾರುತಂ ಪೃಕ್ಷ ಈಶಿಷೇ |

ತ್ವಂ ವಾತೈರರುಣೈರ್ಯಾಸಿ ಶಂಗಯಸ್ತ್ವಂ ಪೂಷಾ ವಿಧತಃ ಪಾಸಿ ನುತ್ಮನಾ ||

ಭಗವಂತಂ ರುದ್ರಂ ವಿದ್ರುಮವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಂ ಆವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ||

14. ಬಾಹ್ಯೇ ಈಶಾನಕೋಣೈಕಪದೇ ಶಿರಸಿ

ಅಗ್ನೇ ನಯೇತ್ಯಸ್ಯ ಅಗಸ್ತ್ಯಃ ಶಿಖೀ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಶಿಖ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಅಗ್ನೇ ನಯ ಸುಪಥಾ ರಾಯೇ ಅಸ್ಮಾನ್ ವಿಶ್ವಾನಿ ದೇವ ವಯುನಾನಿ ವಿದ್ವಾನ್ |

ಯುಯೋಧ್ಯಸ್ಮಜ್ಜುಹುರಾಣಮೇನೋ ಭೂಯಿಷ್ಠಾಂ ತೇ ನಮಉಕ್ತಿಂ ವಿಧೇಮ ||

ಭಗವಂತಂ ಶಿಖಿನಂ ರಕ್ತವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಂ ಆವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

15. ತದ್ದಕ್ಷಿಣೈಕಪದೇ ದಕ್ಷಿಣನೇತ್ರೇ

ಪರ್ಜನ್ಯಾಯೇತ್ಯಸ್ಯ ವಸಿಷ್ಠಃ ಪರ್ಜನ್ಯೋ ಗಾಯತ್ರೀ | ಪರ್ಜನ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಪರ್ಜನ್ಯಾಯ ಪ್ರಗಾಯತ ದಿವಸ್ಪುತ್ರಾಯ ಮೀಢುಷೇ |

ಸ ನೋ ಯವಸಮಿಚ್ಛತು ||

16. ತದ್ದಕ್ಷಿಣದ್ವಿಪದೇ ದಕ್ಷಿಣಶ್ರೋತ್ರೇ

ಅಷಾಢ್ಯಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಗೌತಮೋ ಜಯಂತಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಜಯಂತಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಅಷಾಢ್ಹಂ ಯುತ್ಸು ಪೃತನಾಸು ಪಪ್ರಿಂ ಸ್ವರ್ಷಾಮಪ್ಸಾಂ ವೃಜನಸ್ಯ ಗೋಪಾಮ್ |

ಭರೇಷುಜಾಂ ಸುಕ್ಷಿತಿಂ ಸುಶ್ರವಸಂ ಜಯಂತಂ ತ್ವಾಮನು ಮದೇಮ ಸೋಮ||

ಭಗವಂತಂ ಜಯಂತಂ ಶ್ವೇತವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

17. ತದ್ದಕ್ಷಿಣದ್ವಿಪದೇ ದಕ್ಷಿಣಾಂಸೇ

ಇಂದ್ರಮರುತ್ವ ಇತ್ಯಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಇಂದ್ರಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಇಂದ್ರಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಇಂದ್ರ ಮರುತ್ವ ಇಹ ಪಾಹಿ ಸೋಮಂ ಯಥಾ ಶಾರ್ಯಾತೇ ಅಪಿಬಃ ಸುತಸ್ಯ |

ತವ ಪ್ರಣೀತೀ ತವ ಶೂರ ಶರ್ಮನ್ನಾವಿವಾಸಂತಿ ಕವಯಃ ಸುಯಜ್ಞಾಃ ||

ಭಗವಂತಂ ಕುಲಿಶಾಯುಧಮರುಣವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾ-ವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ||

18. ತದ್ದಕ್ಷಿಣದ್ವಿಪದೇ ದಕ್ಷಿಣಬಾಹೌ

ಉತ್ಸೂರ್ಯ ಇತ್ಯಸ್ಯ ವಸಿಷ್ಠಃ ಸೂರ್ಯಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಸೂರ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಉತ್ಸೂರ್ಯೋ ಬೃಹದರ್ಚೀಂಷ್ಯಶ್ರೇತ್ ಪುರು ವಿಶ್ವಾ ಜನಿಮ ಮಾನುಷಾಣಾಮ್ |

ಸಮೋ ದಿವಾ ದದೃಶೇ ರೋಚಮಾನಃ ಕ್ರತ್ವಾಕೃತಃ ಸುಕೃತಃ ಕರ್ತೃಭಿರ್ಭೂತ್ ||

ಭಗವಂತಂ ಸೂರ್ಯಂ ರಕ್ತವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

19. ತದ್ದಕ್ಷಿಣದ್ವಿಪದೇ ದಕ್ಷಿಣಬಾಹೌ

ಋತಂ ಚ ಸತ್ಯಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಅಘಮರ್ಷಣಃ ಸತ್ಯೋಽನುಷ್ಟುಪ್| ಸತ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ| ಋತಂ ಚ ಸತ್ಯಂ ಚಾಭೀದ್ಧಾತ್ತಪಸೋಽಧ್ಯಜಾಯತ|
ತತೋ ರಾತ್ರ್ಯಜಾಯತ ತತಃ ಸಮುದ್ರೋ ಅರ್ಣವಃ ||

ಭಗವಂತಂ ಸತ್ಯಂ ಶ್ವೇತವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ||

20. ತದ್ದಕ್ಷಿಣದ್ವಿಪದೇ ದಕ್ಷಿಣಕೂರ್ಪರೇ

ಸೋಮಂ ರಾಜಾನಮಿತ್ಯಸ್ಯ ತಾಪಸೋ ಭೃಶೋಽನುಷ್ಟುಪ್ | ಭೃಶಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ ಸೋಮಂ ರಾಜಾನಮವಸೇಽಗ್ನಿಂ ಗೀರ್ಭಿರ್ಹವಾಮಹೇ |
ಆದಿತ್ಯಾನ್ ವಿಷ್ಣುಂ ಸೂರ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಚ ಬೃಹಸ್ಪತಿಮ್ ||

ಭಗವಂತಂ ಭೃಶಂ ರಕ್ತವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ।

21. ತದ್ದಕ್ಷಿಣೈಕಪದೇ ದಕ್ಷಿಣಪ್ರಬಾಹೌ

ಆದಿತ್ಪ್ರತ್ನಸ್ಯೇತ್ಯಸ್ಯ ವತ್ಸ ಆಕಾಶೋ ಗಾಯತ್ರೀ । ಆಕಾಶಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ಆದಿತ್ಪ್ರತ್ನಸ್ಯ ರೇತಸೋ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಪಶ್ಯಂತಿ ವಾಸರಮ್ ।

ಪರೋ ಯದಿಧ್ಯತೇ ದಿವಾ ॥

ಭಗವಂತಂ ಆಕಾಶಂ ನೀಲವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್॥

22. ತದ್ದಕ್ಷಿಣೇ ಆಗ್ನೇಯಕೋಣೈಕಪದೇ ದಕ್ಷಿಣಪ್ರಬಾಹೌ

ಕ್ರಾಣಾಶಿಶುರಿತ್ಯಸ್ಯ ತ್ರಿತೋ ವಾಯುರುಷ್ಣಿಕ್ । ವಾಯೋರಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ಓಂ । ಕ್ರಾಣಾ ಶಿಶುರ್ಮಹೀನಾಂ ಹಿನ್ವನ್ನೃತಸ್ಯ ದೀಧಿತಿಮ್ ।

ವಿಶ್ವಾ ಪರಿ ಪ್ರಿಯಾ ಭುವದಧ ದ್ವಿತಾ ॥

ಭಗವಂತಂ ವಾಯುಂ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ॥

23. ತತ್ಪಶ್ಚಿಮೈಕಪದೇ ದಕ್ಷಿಣಮಣಿಬಂಧೇ

ಪೂಷಾತ್ವೇತ್ಯಸ್ಯ ಸಾವಿತ್ರಃ ಪೂಷಾ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ । ಪೂಷಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ಓಂ । ಪೂಷಾ ತ್ವೇತಶ್ಚ್ಯಾವಯತು ಪ್ರವಿದ್ವಾನನಷ್ಟಪಶುರ್ಭುವನಸ್ಯ ಗೋಪಾಃ ।

ಸ ತ್ವೈತೇಭ್ಯಃ ಪರಿ ದದತ್ ಪಿತೃಭ್ಯೋಽಗ್ನಿರ್ದೇವೇಭ್ಯಃ ಸುವಿದತ್ರಿಯೇಭ್ಯಃ ॥

ಭಗವಂತಂ ಪೂಷಣಂ ರಕ್ತವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ।

24. ತತ್ಪಶ್ಚಿಮದ್ವಿಪದೇ ದಕ್ಷಿಣಪಾರ್ಶ್ವೇ

ಆಪಥಯ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಶ್ಯಾವಾಶ್ವೋ ವಿಪಥೋಽನುಷ್ಟುಪ್ | ವಿಪಥಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಆಪಥಯೋ ವಿಪಥಯೋಽಂತಸ್ಪಥಾ ಅನುಪಥಾಃ |
ಏತೇಭಿರ್ಮಹ್ಯಂ ನಾಮಭಿರ್ಯಜ್ಞಂ ವಿಷ್ಟಾರ ಓಹತೇ ||

ಭಗವಂತಂ ವಿಪಥಂ ಇಂದ್ರಚಾಪವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಂ ಆವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್||

25. ತತ್ಪಶ್ಚಿಮದ್ವಿಪದೇ ದಕ್ಷಿಣಪಾರ್ಶ್ವೇ

ಗೃಹಂಗೃಹಮಿತ್ಯಸ್ಯ ದೀರ್ಘತಮಾ ಗೃಹತಕ್ಷಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಗೃಹತಕ್ಷಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ||

ಓಂ | ಗೃಹಂ ಗೃಹ ಮಹನಾ ಯಾತ್ಯಚ್ಛಾ ದಿವೇ ದಿವೇ ಅಧಿನಾಮಾ ದಧಾನಾ |
ಸಿಷಾಸಂತೀ ದ್ಯೋತನಾ ಶಶ್ವದಾಗಾದಗ್ರಮಗ್ರಮಿದ್ ಭಜತೇ ವಸೂನಾಮ್ ||

ಭಗವಂತಂ ಗೃಹತಕ್ಷಂ ವಿದ್ಯುದ್ವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಂ ಆವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ||

26. ತತ್ಪಶ್ಚಿಮದ್ವಿಪದೇ ದಕ್ಷಿಣೋರೌ

ಯಮಾಯೇತ್ಯಸ್ಯ ಯಮೋ ಯಮೋಽನುಷ್ಟುಪ್ | ಯಮಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ

ಓಂ | ಯಮಾಯ ಮಧುಮತ್ತಮಂ ರಾಜ್ಞೇ ಹವ್ಯಂ ಜುಹೋತನ |
ಇದಂ ನಮ ಋಷಿಭ್ಯಃ ಪೂರ್ವಜೇಭ್ಯಃ ಪೂರ್ವೇಭ್ಯಃ ಪಥಿಕೃದ್ಭ್ಯಃ ||

ಭಗವಂತಂ ಯಮಂ ಅಂಜನವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ||

27. ತತ್ಪಶ್ಚಿಮದ್ವಿಪದೇ ದಕ್ಷಿಣಜಾನುನಿ

ಸೋಮೋ ದದದಿತ್ಯಸ್ಯ ಸೂರ್ಯಾಸಾವಿತ್ರೀ ಗಂಧರ್ವೋಽನುಷ್ಟುಪ್ |

ಗಂಧರ್ವಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಸೋಮೋ ದದದ್ಗಂಧರ್ವಾಯ ಗಂಧರ್ವೋ ದದದ್ಗ್ನಯೇ |

ರಯಿಂ ಚ ಪುತ್ರಾꣳಶ್ಚಾದಾದ್ಗ್ನಿರ್ಮಹ್ಯಮಥೋ ಇಮಾಮ್ ||

ಭಗವಂತಂ ಗಂಧರ್ವಂ ಪದ್ಮವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ||

28. ತತ್ಪಶ್ಚಿಮದ್ವಿಪದೇ ದಕ್ಷಿಣಜಂಘಾಯಾಂ

ತ್ವಮಗ್ನೇ ರಾಜೇತ್ಯಸ್ಯ ಗೃತ್ಸಮದೋ ಭೃಂಗರಾಜೋ ಜಗತೀ |

ಭೃಂಗರಾಜಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ತ್ವಮಗ್ನೇ ರಾಜಾ ವರುಣೋ ಧೃತವ್ರತಸ್ತ್ವಂ ಮಿತ್ರೋ ಭವಸಿ ದಸ್ಮ ಈಡ್ಯಃ |

ತ್ವಮರ್ಯಮಾ ಸತ್ಪತಿರ್ಯಸ್ಯ ಸಂಭುಜಂ ತ್ವಮಂಶೋ ವಿದಥೇ ದೇವ ಭಾಜಯುಃ ||

ಭಗವಂತಂ ಭೃಂಗರಾಜಂ ಪದ್ಮರಾಗವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯ-ಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ||

29. ತತ್ಪಶ್ಚಿಮೈಕಪದೇ ದಕ್ಷಿಣಸ್ಫಿಚಿ

ಮೃಗೋ ನ ಭೀಮೇತ್ಯಸ್ಯ ಜಯೋ ಮೃಗಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಮೃಗಾವಾಹನೇ ವಿನಿ-ಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಮೃಗೋ ನ ಭೀಮಃ ಕುಚರೋ ಗಿರಿಷ್ಠಾಃ ಪರಾವತ ಆ ಜಗನ್ಥಾ ಪರಸ್ಯಾಃ |

ಸೃಕಂ ಸಂಶಾಯ ಪವಿಮಿಂದ್ರ ತಿಗ್ಮಂ ವಿಶತ್ರೂನ್ ತಾಢಿ ವಿಮೃಧೋ ನುದಸ್ವ ||

ಭಗವಂತಂ ಮೃಗಂ ಕ್ಷೀರವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ||

30. ತತ್ಪಶ್ಚಿಮೇ ನೈರ್ಋತ್ಯಕೋಣೈಕಪದೇ ಪಾದಯೋಃ

ಆಹಂ ಪಿತೃನಿತ್ಯಸ್ಯ ಶಂಖಃ ಪಿತರಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಪಿತೄಣಾಮಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಆಹಂ ಪಿತೄನ್ತ್ಸುವಿದತ್ರಾ ಅವಿತ್ಸಿ ನಪಾತಂ ಚ ವಿಕ್ರಮಣಂ ಚ ವಿಷ್ಣೋಃ |

ಬರ್ಹಿಷದೋ ಯೇ ಸ್ವಧಯಾ ಸುತಸ್ಯ ಭಜಂತ ಪಿತ್ವಸ್ತ ಇಹಾಗಮಿಷ್ಠಾಃ ||

ಭಗವತಃ ಪಿತೄನ್ ಅಗ್ನಿವರ್ಣಾನ್ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಾನಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

31. ತದುತ್ತರೈಕಪದೇ ವಾಮಸ್ಫಿಚಿ

ವೇತ್ಥಾಹೀತ್ಯಸ್ಯ ವೀತಹವ್ಯೋ ದೌವಾರಿಕೋ ಗಾಯತ್ರೀ | ದೌವಾರಿಕಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ವೇತ್ಥಾ ಹಿ ವೇಧೋ ಅಧ್ವನಃ ಪಥಶ್ಚ ದೇವಾಂಜಸಾ |

ಅಗ್ನೇ ಯಜ್ಞೇಷು ಸುಕ್ರತೋ ||

ಭಗವಂತಂ ದೌವಾರಿಕಂ ಶ್ವೇತವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ||

32. ತದುತ್ತರದ್ವಿಪದೇ ವಾಮಜಂಘಾಯಾಮ್

ಗ್ರೀವಾಭ್ಯಸ್ತ ಇತ್ಯಸ್ಯ ವಿವೃಹಃ ಸುಗ್ರೀವೋಽನುಷ್ಟುಪ್| ಸುಗ್ರೀವಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ|

ಓಂ | ಗ್ರೀವಾಭ್ಯಸ್ತ ಉಷ್ಣಿಹಾಭ್ಯಃ ಕೀಕಸಾಭ್ಯೋ ಅನೂಕ್ಯಾತ್ |

ಯಕ್ಷ್ಮಂ ದೋಷಣ್ಯಮಂಸಾಭ್ಯಾಂ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ವಿವೃಹಾಮಿ ತೇ ||

ಭಗವಂತಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ನೀಲಕಂಠವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾ-ವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ||

33. ತದುತ್ತರದ್ವಿಪದೇ ವಾಮಜಾನುನಿ

ಆ ತೂನ ಇಂದ್ರೇತ್ಯಸ್ಯ ಕುಸೀದಃ ಪುಷ್ಪದಂತೋ ಗಾಯತ್ರೀ |

ಪುಷ್ಪದಂತಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಆ ತೂನ ಇಂದ್ರ ಕ್ಷುಮಂತಂ ಚಿತ್ರಂ ಗ್ರಾಭಂ ಸಂ ಗೃಭಾಯ |

ಮಹಾಹಸ್ತೀ ದಕ್ಷಿಣೇನ ||

ಭಗವಂತಂ ಪುಷ್ಪದಂತಂ ಚಂದನವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತ-

ಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ||

34. ತದುತ್ತರದ್ವಿಪದೇ ವಾಮೋರೌ

ಧ್ರುವಾಸುತ್ವಾಸು ಇತ್ಯಸ್ಯ ವಸಿಷ್ಠೋ ವರುಣಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ವರುಣಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಧ್ರುವಾಸು ತ್ವಾಸು ಕ್ಷಿತಿಷು ಕ್ಷಿಯಂತೋ ವ್ಯ೯ಸ್ಮತ್ಪಾಶಂ ವರುಣೋ ಮುಮೋಚತ್ |

ಅವೋ ವನ್ವಾನಾ ಅದಿತೇರುಪಸ್ಥಾದ್ಯೂಯಂ ಪಾತ ಸ್ವಸ್ತಿಭಿಃ ಸದಾ ನಃ ||

ಭಗವಂತಂ ವರುಣಂ ಸ್ಫಟಿಕವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

35. ತದುತ್ತರದ್ವಿಪದೇ ವಾಮಪಾರ್ಶ್ವೇ

ತಮುಷ್ಟುಹೀತ್ಯಸ್ಯ ಅತ್ರಿರಸುರಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಅಸುರಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ತಮುಷ್ಟುಹಿ ಯಃ ಸ್ವಿಷುಃ ಸುಧನ್ವಾ ಯೋ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಕ್ಷಯತಿ ಭೇಷಜಸ್ಯ |

ಯಕ್ಷ್ವಾ ಮಹೇ ಸೌಮನಸಾಯ ರುದ್ರಂ ನಮೋಭಿರ್ದೇವಮಸುರಂ ದುವಸ್ಯ |

ಭಗವಂತಂ ಅಸುರಂ ಭೃಂಗವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ||

36. ತದುತ್ತರ ದ್ವಿಪದೇ ವಾಮಪಾರ್ಶ್ವೇ

ಅಗಸ್ತ್ಯಃ ಖನಮಾನ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಅಗಸ್ತ್ಯಃ ಶೋಷಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಶೋಷಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಅಗಸ್ತ್ಯಃ ಖನಮಾನಃ ಖನಿತ್ರೈಃ ಪ್ರಜಾಮಪತ್ಯಂ ಬಲಮಿಚ್ಛಮಾನಃ |
ಉಭೌ ವರ್ಣಾವೃಷಿರುಗ್ರಃ ಪುಪೋಷ ಸತ್ಯಾ ದೇವೇಷ್ವಾಶಿಷೋ ಜಗಾಮ ||

ಭಗವಂತಂ ಶೋಷಂ ಸ್ಫಟಿಕವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ||

37. ತದುತ್ತರೈಕಪದೇ ವಾಮಮಣಿಬಂಧೇ

ಯೇ ವಧ್ವ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಸೂರ್ಯಾಸಾವಿತ್ರೀ ಪಾಪಯಕ್ಷ್ಮಾನುಷ್ಟುಪ್ | ಪಾಪಯಕ್ಷ್ಮಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಯೇ ವಧ್ವಶ್ಚಂದ್ರಂ ವಹತುಂ ಯಕ್ಷ್ಮಾ ಯಂತಿ ಜನಾದನು |
ಪುನಸ್ತಾನ್ ಯಜ್ಞಿಯಾ ದೇವಾ ನಯಂತು ಯತ ಆಗತಾಃ ||

ಭಗವಂತಂ ಪಾಪಯುಕ್ಷ್ಮಾಣಂ ಇಂದ್ರನೀಲವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಂ ಆವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್|

38. ತದುತ್ತರೇ ವಾಯವ್ಯಕೋಣೈಕಪದೇ ವಾಮಪ್ರಬಾಹೌ

ಉದ್ಯನ್ನದ್ಯೇತ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಸ್ಕಣ್ವೋ ರೋಗಘ್ನೋಽನುಷ್ಟುಪ್ | ರೋಗಘ್ನಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಉದ್ಯನ್ನದ್ಯ ಮಿತ್ರಮಹ ಆರೋಹನ್ನುತ್ತರಾಂ ದಿವಮ್|
ಹೃದ್ರೋಗಂ ಮಮ ಸೂರ್ಯ ಹರಿಮಾಣಂ ಚ ನಾಶಯ ||

ಭಗವಂತಂ ರೋಗಘ್ನಂ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಂ ಆವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ||

39. ತತ್ಪೂರ್ವೈಕಪದೇ ವಾಮಪ್ರಬಾಹೌ

ಧನ್ವನಾಗೇತ್ಯಸ್ಯ ಪಾಯುರ್ನಾಗಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ನಾಗಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಧನ್ವನಾ ಗಾ ಧನ್ವನಾಜಿಂ ಜಯೇಮ ಧನ್ವನಾ ತೀವ್ರಾಃ ಸಮದೋ ಜಯೇಮ |

ಧನುಃ ಶತ್ರೋರಪಕಾಮಂ ಕೃಣೋತಿ ಧನ್ವನಾ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರದಿಶೋ ಜಯೇಮ||

ಭಗವಂತಂ ನಾಗಂ ಶಂಖವರ್ಣಂ, ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ||

40. ತತ್ಪೂರ್ವದ್ವಿಪದೇ ವಾಮಕೂರ್ಪರೇ

ವಿಶ್ವತಶ್ಚಕ್ಷುರಿತ್ಯಸ್ಯ ಭಾರ್ಗವೋ ಮುಖ್ಯೋ ಜಗತೀ | ಮುಖ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿ- ಯೋಗಃ |

ಓಂ | ವಿಶ್ವತಶ್ಚಕ್ಷುರುತ ವಿಶ್ವತೋಮುಖೋ ವಿಶ್ವತೋಬಾಹುರುತ ವಿಶ್ವತಸ್ಪಾತ್|

ಸಂ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಧಮತಿ ಸಂಪತತ್ರೈರ್ದ್ಯಾವಾಭೂಮೀ ಜನಯನ್ ದೇವ ಏಕಃ ||

ಭಗವಂತಂ ಮುಖ್ಯಂ ಸ್ಫಟಿಕವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ||

41. ತತ್ಪೂರ್ವದ್ವಿಪದೇ ವಾಮಬಾಹೌ

ಆಪಕ್ಥಾಸ ಇತ್ಯಸ್ಯ ವಸಿಷ್ಠೋ ಭಲ್ಲಾಟೋ ಜಗತೀ | ಭಲ್ಲಾಟಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಆಪಕ್ಥಾಸೋ ಬಲಾನಸೋ ಭನನ್ತಾಲಿನಾಸೋ ವಿಷಾಣಿನಃ ಶಿವಾಸಃ |

ಆಯೋಽನಯತ್ ಸಧಮಾ ಆರ್ಯಸ್ಯ ಗವ್ಯಾ ತೃತ್ಸುಭ್ಯೋ ಅಜಗನ್ಯುಧಾ ನೃನ್ ||

ಭಗವಂತಂ ಭಲ್ಲಾಟಂ ಸ್ಫಟಿಕವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ||

42. ತತ್ಪೂರ್ವದ್ವಿಪದೇ ವಾಮಬಾಹೌ

ಸೋಮೋಧೇನುಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಗೌತಮಃ ಸೋಮಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಸೋಮಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಸೋಮೋ ಧೇನುಂ ಸೋಮೋ ಅರ್ವಂತಮಾಶುಂ ಸೋಮೋ ವೀರಂ ಕರ್ಮಣ್ಯಂ ದದಾತಿ |

ಸಾದನ್ಯಂ ವಿದಥ್ಯಂ ಸಭೇಯಂ ಪಿತೃಶ್ರವಣಂ ಯೋ ದದಾಶದಸ್ಮೈ ||

ಭಗವಂತಂ ಸೋಮಂ ಸ್ಫಟಿಕವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

43. ತತ್ಪೂರ್ವದ್ವಿಪದೇ ವಾಮಮಣಿಬಂಧೇ

ಅಹನ್ ವೃತ್ರಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಕಾಣ್ವಃ ಫಣೀ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಫಣ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಅಹನ್ ವೃತ್ರಂ ವೃತ್ರತರಂ ವ್ಯಂಸಮಿಂದ್ರೋ ವಜ್ರೇಣ ಮಹತಾ ವಧೇನ |

ಸ್ಕಂಧಾಂಸೀವ ಕುಲಿಶೇನಾ ವಿವೃಕ್ಣಾಹಿಃ ಶಯತ ಉಪಪೃಕ್ ಪೃಥಿವ್ಯಾಃ ||

ಭಗವಂತಂ ಫಣಿನಂ ಶಂಖವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

44. ತತ್ಪೂರ್ವದ್ವಿಪದೇ ವಾಮಶ್ರೋತ್ರೇ

ಅದಿತಿರಿತ್ಯಸ್ಯ ಗೌತಮೋಽದಿತಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಅದಿತ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಅದಿತಿರ್ದ್ಯೌರದಿತಿರಂತರಿಕ್ಷಮದಿತಿರ್ಮಾತಾ ಸ ಪಿತಾ ಸ ಪುತ್ರಃ |

ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾ ಅದಿತಿಃ ಪಂಚ ಜನಾ ಅದಿತಿರ್ಜಾತಮದಿತಿರ್ಜನಿತ್ವಮ್ ||

ಭಗವತೀಂ ಅದಿತಿಂ ಧವಲವರ್ಣಾಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಾಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

45. ತತ್ಪೂರ್ವೈಕಪದೇ ವಾಮನೇತ್ರೇ

ಚಿತ್ತಿಮಚಿತ್ತಿಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಜಮದಗ್ನಿರ್ದಿತಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ದಿತ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿ-ಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಚಿತ್ತಿಮಚಿತ್ತಿಂ ಚಿನವದ್ ವಿ ವಿದ್ವಾನ್ ಪೃಷ್ಠೇವ ವೀತಾ ವೃಜಿನಾಚ ಮರ್ತಾನ್ |

ರಾಯೇ ಚ ನಃ ಸ್ವಪತ್ಯಾಯ ದೇವ ದಿತಿಂ ಚ ರಾ ಸ್ವಾದಿತಿ ಮುರುಷ್ಯ ||

ಭಗವತೀಂ ದಿತಿಂ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣಾಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಾಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

46. ಮಂಡಲಾದ್ಬಹಿಃ ಪೂರ್ವದಿಶಿ

ಕುಮಾರಂ ಮಾತೇತ್ಯಸ್ಯ ಸ್ಕಂದಃ ಸ್ಕಂದಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಸ್ಕಂದಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಕುಮಾರಂ ಮಾತಾ ಯುವತಿಃ ಸಮುಬ್ಧಂ ಗುಹಾ ಬಿಭರ್ತಿ ನದದಾ ತಿಪಿತ್ರೇ|

ಅನೀಕಮಸ್ಯ ನಮಿನಜ್ಜನಾಸಃ ಪುರಃ ಪಶ್ಯಂತಿ ನಿಹಿತಮರತೌ ||

ಭಗವಂತಂ ಸ್ಕಂದಂ ಶ್ವೇತವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ||

47. ಮಂಡಲಾದ್ಬಹಿಃ ದಕ್ಷಿಣದಿಶಿ

ತ್ವಮರ್ಯಮಾ ವಸುಶ್ರುತೋಽರ್ಯಮಾ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಅರ್ಯಮಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ತ್ವಮರ್ಯಮಾ ಭವಸಿ ಯತ್ಕನೀನಾಂ ನಾಮ ಸ್ವಧಾವನ್ ಗುಹ್ಯಂ ಬಿಭರ್ಷಿ |

ಅಂಜಂತಿ ಮಿತ್ರಂ ಸುಧಿತಂ ನಗೋಭಿರ್ಯದ್ದಂಪತೀ ಸಮನಸಾ ಕೃಣೋಷಿ ||

ಭಗವಂತಂ ಅರ್ಯಮಣಂ ಶ್ವೇತವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾ-
ವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

48. ಮಂಡಲಾದ್ಬಹಿಃ ಪಶ್ಚಿಮದಿಶಿ

ಅಜೀಜನನ್ನಿತ್ಯಸ್ಯ ಗಾಧಿನೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಜಂಭಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಜಂಭಾ-
ವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಅಜೀಜನನ್ನಮೃತಂ ಮರ್ತ್ಯಾಸೋಽಸ್ರೇಮಾಣಂ ತರಣಿಂ ವೀಳು
ಜಂಭಮ್ |

ದಶಸ್ವಸಾರೋ ಅಗ್ರುವಃ ಸಮೀಚೀಃ ಪುಮಾಂಸಂ ಜಾತಮಭಿ ಸಂ ರಭಂತೇ ||

ಭಗವಂತಂ ಜಂಭಂ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ
ಪೂಜಯೇತ್ ||

49. ಮಂಡಲಾದ್ಬಹಿಃ ಉತ್ತರದಿಶಿ

ಯತ್ರಾ ಸುಪರ್ಣೇತ್ಯಸ್ಯ ದೀರ್ಘತಮಾಃ ಪಿಲಿಪಿಂಛಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಪಿಲಿಪಿಂಛಾ-
ವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಯತ್ರಾ ಸುಪರ್ಣಾ ಅಮೃತಸ್ಯ ಭಾಗಮನಿಮೇಷಂ ವಿದಥಾಭಿಸ್ವರಂತಿ |
ಇನೋ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಭುವನಸ್ಯ ಗೋಪಾಃ ಸ ಮಾ ಧೀರಃ ಪಾಕಮತ್ರಾ ವಿವೇಶ ||

ಭಗವಂತಂ ಪಿಲಿಪಿಂಛಂ ನೀಲವರ್ಣಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಮಾವಾಹ್ಯ
ಪೂಜಯೇತ್ ||

50. ಮಂಡಲಾದ್ಬಹಿಃ ಐಶಾನ್ಯಾಂ ದಿಶಿ

ಘರ್ಮೇವ ಮಧು ಇತ್ಯಸ್ಯ ಭೂತಾಂಶುಶ್ಚರಕೀ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ಚರಕ್ಯಾವಾಹನೇ
ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಘರ್ಮೇವ ಮಧು ಜಠರೇ ಸನೇರೂ ಭಗೇವಿತಾ ತುರ್ಫರೀ
ಫಾರಿವಾರಮ್ |

ಪತರೇವ ಚಚರಾ ಚಂದ್ರನಿರ್ಣಿಙ್ಮನಋಙ್ಗಾ ಮನನ್ಯಾ೩ ನ ಜಗ್ಮೀ ||

ಭಗವತೀಂ ಚರಕೀಂ ಶಂಖವರ್ಣಾಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಾಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

51. ಮಂಡಲಾದ್ಬಹಿಃ ಆಗ್ನೇಯಕೋಣೇ

ಬೃಹಂತೇವೇತ್ಯಸ್ಯ ಭೂತಾಂಶುರ್ವಿದಾರೀ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ | ವಿದಾರ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಬೃಹಂತೇವ ಗಂಭರೇಷು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ಪಾದೇವಗಾಧಂತರತೇ ವಿದಾಥಃ |
ಕರ್ಣೇವ ಶಾಸುರನು ಹಿ ಸ್ಮರಾಥೋಂಽಶೇವ ನೋ ಭಜತಂ ಚಿತ್ರಮಷ್ಟಃ ||

ಭಗವತೀಂ ವಿದಾರೀಂ ಚಂದನವರ್ಣಾಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಾಮಾ-ವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

52. ಮಂಡಲಾದ್ಬಹಿಃ ನೈರ್ಋತ್ಯ ಕೋಣೇ

ಯುವ್ರೋರ್ಹೀತ್ಯಸ್ಯ ಶಕಪೂತಃ ಪೂತನಾ ಪಂಕ್ತಿಃ | ಪೂತನಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಯುವ್ರೋರ್ಹಿ ಮಾತಾದಿತಿರ್ವಿಚೇತಸಾ ದ್ಯೌರ್ನಭೂಮಿಃ ಪಯಸಾ ಪುಪೂತನಿ |

ಅವಪ್ರಿಯಾ ದಿದಿಷ್ಟನ ಸೂರೋ ನಿನಿಕ್ತ ರಶ್ಮಿಭಿಃ ||

ಭಗವತೀಂ ಪೂತನಾಂ ಹೇಮವರ್ಣಾಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಾಮಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

53. ಮಂಡಲಾದ್ಬಹಿಃ ವಾಯವ್ಯಕೋಣೇ

ಪಾಹಿ ನ ಇಂದ್ರೇತ್ಯಸ್ಯ ಪರುಚ್ಛೇಪಃ ಪಾಪರಾಕ್ಷಸೀ ಅಷ್ಟಿಃ |

ಪಾಪರಾಕ್ಷಸ್ಯಾವಾಹನೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ | ಪಾಹಿ ನ ಇಂದ್ರ ಸುಷ್ಟುತ ಸ್ರಿಧೋಽವಯಾತಾ ಸದಮಿದ್ ದುರ್ಮತೀನಾಂ
ದೇವಃ ಸನ್ ದುರ್ಮತೀನಾಮ್ |

ಹಂತಾ ಪಾಪಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಸ್ತ್ರಾತಾ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ಮಾವತಃ |
ಅಧಾ ಹಿತ್ವಾ ಜನಿತಾ ಜಿಜನದ್ವಸೋ ರಕ್ಷೋಹಣಂ ತ್ವಾ ಜೀಜನದ್ವಸೋ||

ಭಗವತೀಂ ಪಾಪರಾಕ್ಷಸೀಂ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣಾಂ ಖಡ್ಗಖೇಟವರಾಭಯಹಸ್ತಾಮಾ-
ವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

ಏವಂ ವಾಸ್ತುಬ್ರಹ್ಮಾದಿತ್ರಿಪಂಚಾಶದ್ದೇವತಾಃ ಯಥಾಕ್ರಮಮಾವಾಹ್ಯ

ತತೋ ಬಹಿಃ ಪ್ರಾಗಾದ್ಯಷ್ಟದಿಕ್ಷು ಇಂದ್ರಾದಿದಿಕ್ಪಾಲದೇವತಾಃ ತತ್ತನ್ಮಂ-
ತ್ರೇಣಾವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ |

ಆವಾಹಿತತ್ರಿ ಪಂಚಾಶದ್ವಾಸ್ತುದೇವತಾನಾಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಸಮೂಹಾಕಾರೇಣ ವಾ ಧ್ಯಾನಾವಾಹನಾದಿ (ಧೂಪದೀಪನೈವೇದ್ಯ ನೀರಾಜನಾಂತಂ) ಷೋಡಶೋಪಚಾರ-ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಬಲಿಂ ದದ್ಯಾತ್ |

ಬಲಿಮಂತ್ರ: ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಯೇ ಸಾಂಗಾಯ ಸಪರಿವಾರಾಯ ಸಾಯುಧಾಯ ಸಶಕ್ತಿಕಾಯ ಇಮಂ ಸದೀಪಕೂಷ್ಮಾಂಡಬಲಿಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ | ಭೋ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ, ಬಲಿಂ ಭಕ್ಷ, ದಿಶಂ ರಕ್ಷ, ಮಮ (ಯಜಮಾನಸ್ಯ) ಆಯುಃಕರ್ತಾ ಶಾಂತಿಕರ್ತಾ ಪುಷ್ಟಿಕರ್ತಾ ಕಲ್ಯಾಣಕರ್ತಾ ವರದೋ ಭವ | ಅನೇನ ಬಲಿದಾನೇನ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಿಃ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ |

ಏವಮೇವ ಉರ್ವರಿತತ್ರಿಪಂಚಾಶದ್ವಾಸ್ತುದೇವತಾನಾಂ ಚತುರ್ಥ್ಯಂತ-ನಾಮನಿರ್ದೇಶಪುರಃಸರಂ ಬಲಿಂ ದದ್ಯಾತ್ |

ಅತ್ರ ಬಲಿದಾನೇ ಅಯಂ ವಿಶೇಷಃ – ಪೂಜಾಮಂಡಲಂ ಪರಿತಃ ಲಾಜಾನ್ ವಿಕೀರ್ಯ ಕೂಷ್ಮಾಂಡದೀಪಜ್ವಲನಮಿತಿ ಏಕಃ ಪ್ರಕಾರಃ |

ದ್ವಿತೀಯಃ ಪ್ರಕಾರಸ್ತು ಪೂಜಾಮಂಡಲವತ್ ಬಲಿಮಂಡಲಂ ಪೃಥಕ್ ವಿಲಿಖ್ಯ ತತ್ರ ವಾಸ್ತುಪುರುಷಾಕೃತಿಂ ಆರಚಯ್ಯ ತತ್ರ ಬಲಿದಾನಮ್ | ಸಂಪ್ರದಾಯಾ - ನುಸಾರೇಣ ಅನ್ಯತರೋ ಮಾರ್ಗಃ ಅನುಸರಣೀಯಃ |

ಬಲಿಪ್ರಾರ್ಥನಾ

ಬಲಿಂ ಗೃಹ್ಣಂತ್ವಿಮೇ ದೇವಾ ಆದಿತ್ಯಾ ವಸವಸ್ತಥಾ |
ಮರುತಶ್ಚಾಶ್ವಿನೌ ರುದ್ರಾಃ ಸುಪರ್ಣಾಃ ಪನ್ನಗಾಃ ಖಗಾಃ ||
ಅಸುರಾ ಯಾತುಧಾನಾಶ್ಚ ಪಿಶಾಚೋರಗರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ಡಾಕಿನ್ಯೋ ಯೇಚ ವೇತಾಲಾಃ ಯೋಗಿನ್ಯಃ ಪೂತನಾಃ ಶಿವಾಃ ||
ಜೃಂಭಕಾಃ ಸಿದ್ಧಗಂಧರ್ವಾಃ ನಾಗಾ ವಿದ್ಯಾಧರಾ ನಗಾಃ |
ದಿಕ್ಪಾಲಾಃ ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲಾಶ್ಚ ಯೇ ಚ ವಿಘ್ನವಿನಾಯಕಾಃ ||
ಜಗತಾಂ ಶಾಂತಿಕರ್ತಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾಶ್ಚ ಮಹರ್ಷಯಃ |
ಮಾ ವಿಘ್ನಂ ಮಾ ಚ ಮೇ ಪಾಪಂ ಮಾ ಸಂತು ಪರಿಪಂಥಿನಃ |
ಸೌಮ್ಯಾ ಭವಂತು ತೃಪ್ತಾಶ್ಚ ಭೂತಪ್ರೇತಾಃ ಸುಖಾವಹಾಃ ||

ಇತಿ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ - ಅನೇನ ಬಲಿದಾನೇನ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಃ ಪ್ರೀಯತಾಮ್ |

ಇತಿ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಂ ಕಾರ್ಯಮ್ |

ಅಥ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ

ಅತೋ ದೇವಾ ಅವಂತು ನೋ ಯತೋ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಚಕ್ರಮೇ |
ಪೃಥಿವ್ಯಾಃ ಸಪ್ತ ಧಾಮಭಿಃ ||
ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಚಕ್ರಮೇ ತ್ರೇಧಾ ನಿ ದಧೇ ಪದಮ್ |
ಸಮೂಢಮಸ್ಯ ಪಾಂಸುರೇ|
ತ್ರೀಣಿ ಪದಾ ವಿ ಚಕ್ರಮೇ ವಿಷ್ಣುರ್ಗೋಪಾ ಅದಾಭ್ಯಃ ||
ಅತೋ ಧರ್ಮಾಣಿ ಧಾರಯನ್ ||
ವಿಷ್ಣೋಃ ಕರ್ಮಾಣಿ ಪಶ್ಯತ ಯತೋ ವ್ರತಾನಿ ಪಸ್ಪಶೇ |

ಇಂದ್ರಸ್ಯ ಯುಜ್ಯಃ ಸಖಾ ||

ತದ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಮಂ ಪದಂ ಸದಾ ಪಶ್ಯಂತಿ ಸೂರಯಃ |

ದಿವೀವ ಚಕ್ಷುರಾತತಮ್ ||

ತದ್ವಿಪ್ರಾಸೋ ವಿಪನ್ಯವೋ ಜಾಗೃವಾಂಸಃ ಸಮಿಂಧತೇ |

ವಿಷ್ಣೋರ್ಯತ್ಪರಮಂ ಪದಮ್ ||

ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಪ್ರತಿಜಾನೀಹ್ಯಸ್ಮಾನ್ ತ್ಸ್ವಾವೇಶೋ ಅನಮೀವೋ ಭವಾ ನಃ |

ಯತ್ತ್ವೇಮಹೇ ಪ್ರತಿ ತನ್ನೋ ಜುಷಸ್ವ ಶಂ ನೋ ಭವ ದ್ವಿಪದೇ ಶಂ ಚತುಷ್ಪದೇ ||

ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಪ್ರತರಣೋ ನ ಏಧಿ ಗಯಸ್ಫಾನೋ ಗೋಭಿರಶ್ವೇಭಿರಿಂದೋ|

ಅಜರಾಸಸ್ತೇ ಸಖ್ಯೇ ಸ್ಯಾಮ ಪಿತೇವ ಪುತ್ರಾನ್ ಪ್ರತಿ ನೋ ಜುಷಸ್ವ ||

ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಶಗ್ಮಯಾ ಸಂಸದಾತೇ ಸಕ್ಷೀಮಹಿ ರಣ್ವಯಾ ಗಾತುಮತ್ಯಾ |

ಪಾಹಿ ಕ್ಷೇಮ ಉತ ಯೋಗೇ ವರಂ ನೋ ಯೂಯಂ ಪಾತ ಸ್ವಸ್ತಿಭಿಃ ಸದಾ ನಃ ||

ಅಮೀವಹಾ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ವಿಶ್ವಾ ರೂಪಾಣ್ಯಾವಿಶನ್ |

ಸಖಾ ಸುಶೇವ ಏಧಿ ನಃ ||

ವಾಸ್ತುದೇವ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಭೂಶಯ್ಯಾನಿರತ ಪ್ರಭೋ |
ಗೃಹೇಽಸ್ಮಿನ್ ಧನಧಾನ್ಯಾದಿಸಮೃದ್ಧಿಂ ಕುರು ಮೇ ಸದಾ ||

ದೈವಿಕಂ ಮಾನುಷಂ ಯದ್ಯತ್ ಸಾಧ್ವಸಂ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ |
ಅಪನುದ್ಯ ಚ ತತ್ಸರ್ವಂ ತ್ವಂ ನಃ ಶಾಂತಿಂ ಕುರು ಪ್ರಭೋ ||

ಭಯಂ ಪ್ರವರ್ತಯೇದ್ ಯದ್ಯದ್ ದ್ವಿಪದಾಂಚ ಚತುಷ್ಪದಾಮ್ |
ರಕ್ಷೋಭೂತಪಿಶಾಚೇಭ್ಯಃ ತಸ್ಮಾದಸ್ಯ ದದಸ್ವ ಶಮ್ ||

ರಾಜಾರಿತಸ್ಕರಾಗ್ನ್ಯಂಬುಶಸ್ತ್ರಶೃಂಗಿವಿಷಾದಿಭಿಃ |
ಭಯಂ ಯದ್ಯತ್ಸಮಾಯಾತಿ ತನ್ನುದಸ್ವ ದದಸ್ವ ಶಮ್ ||

ಮಾರೀಮಸೂರಿಕಾರಾಜಯಕ್ಷ್ಮಾದಿಭ್ಯೋ ಮಹದ್ಭಯಮ್ |
ಕದಾಚಿನ್ನ ಪ್ರಬಾಧೇತ ಶಿವಂ ತಿಷ್ಠತು ಮೇ ಗೃಹೇ ||

ಕದಾಚಿತ್ ಕಲಹೋಽಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಅನೃತಂ ಪೌರುಷಂ ತ್ವಘಮ್ |
ಗೃಹೇ ಮೇ ನ ಪ್ರವರ್ತೇತ ವಿಜಯಃ ಶ್ರೀಶ್ಚ ತಿಷ್ಠತು ||

ಶಾಂತಿಂ ಪುಷ್ಟಿಂ ಚ ತುಷ್ಟಿಂ ಚ ವೃದ್ಧಿಮಾಯುರ್ಯಶಃ ಶ್ರಿಯಮ್ |
ಧನಂ ಭಾಗ್ಯಂ ಸುಖಾರೋಗ್ಯಂ ದದಸ್ವ ಸತತಂ ಮಮ ||

ನಿಯಂತಾ ಜಗತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಾಸ್ತುರೂಪೇಣ ಸಂಸ್ಥಿತಃ |
ದದಾತು ಸುಖಮಾರೋಗ್ಯಂ ಧನಂ ಧಾನ್ಯಂ ಯಶಃ ಶ್ರಿಯಮ್ ||

ವಸಂತು ಮದ್ಗೃಹೇ ನಿತ್ಯಂ ವಾಸ್ತುಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತಾಃ |
ತೇ ಸರ್ವೇ ವರದಾಃ ಪ್ರೀತಾಃ ಶಂ ಕುರ್ವಂತು ಸದಾ ಮಮ ||

ಜಯ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಜಯ ಕ್ರವ್ಯಾದನಾಯಕ |
ಜಯ ತ್ರಿಪಂಚಾಶದ್ಗೀರ್ವಾಣಾಧಿಷ್ಠಿತಾಂಗ ಭಯಂಕರ ||

ಜಯ ಭೂಪೃಷ್ಠಶಯನ ಜಟಾಪಟಲಭೀಷಣ |
ಐಶ್ವರ್ಯಂ ಸಂತತಿಂ ದತ್ವಾ ಸ್ಥಿರೀಕುರು ಗೃಹೇ ಮಮ ||

(ಇತಿ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಪೂರ್ವಕಂ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಂ ಪ್ರಕಿರೇತ್ |)

ನಾರಾಯಣಾಯ ವಿದ್ಮಹೇ ವಾಸುದೇವಾಯ ಧೀಮಹಿ |
ತನ್ನೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ||

(ಯಜಮಾನೇನ ತ್ರಿವಾರಂ "ಶುಭಂ ವಾಸ್ತು" ಇತಿ ವಾಚಯೇತ್ ||)

ವಾಸ್ತು ಹೋಮಃ

ಕರ್ತಾ ಶುಭದಿನೇ ಆಚಮ್ಯ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ

ಅಮುಕಗೋತ್ರಸ್ಯ ಅಮುಕಶರ್ಮಣಃ ಸಪರಿವಾರಸ್ಯ ಅಸ್ಮಿನ್ ವಾಸ್ತೌ ಚಿರಕಾಲ-ಸುಖನಿವಾಸಪೂರ್ವಂ ಅಖಿಲರೋಗವಿಘ್ನಾದಿಶಾಂತಿ, ಸಂಪದಾರೋಗ್ಯ-

ಪುತ್ರಪೌತ್ರಧನಧಾನ್ಯಾದಿಸಮೃದ್ಧಿ ಚಿರಜೀವನ ಸ್ವನಿರ್ವಾಸಸಿದ್ಧಿದ್ವಾರಾ ಅಸ್ಯ ವಾಸ್ತೋಃ ಶುಭತಾಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವಾಸ್ತುಹೋಮಮಂ ಕರಿಷ್ಯೇ - ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪಃ ।

(ನವಗ್ರಹಹೋಮ ಕರಣಪಕ್ಷೇ - 'ಸಗ್ರಹವಾಸ್ತುಮಖಂ ಕರಿಷ್ಯೇ' ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪಃ ಕಾರ್ಯಃ ।)

ತತಃ ಋತ್ವಿಗ್ವರಣಾನಂತರಂ ವೃತಃ ಪುರೋಹಿತಃ ಸ್ಥಂಡಿಲೋಲ್ಲೇಖನಾದಿ ಅಗ್ನಿಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂತಂ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರಂ ಕೃತ್ವಾ ಏವಂ ಅನ್ವಾದಧ್ಯಾತ್ । ಅಸ್ಮಿನ್ ಅನ್ವಾ-ಹಿತೇಽಗ್ನೌ ಇತ್ಯಾದಿ ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನ ಇತ್ಯಂತಮುಕ್ತ್ವಾ ಅತ್ರ ಪ್ರಧಾನಂ ವಾಸ್ತೋ-ಷ್ಪತಿಂ ವಾಸೋಷ್ಪತೇ ಪ್ರತಿಜಾನೀಹೀತ್ಯಾದಿಭಿಃ ಷಡ್ಭಿರ್ಮಂತ್ರೈಃ ಆಜ್ಯೇನ ಏಕೈಕವಾರಂ, ಸದ್ಯೋಜಾತಾದಿ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮಮಂತ್ರೈರಾಜ್ಯೇನ, ಶಂನ ಇಂದ್ರಾಗ್ನೀತ್ಯಾದಿ ಪಂಚ-ದಶಭಿರಾಜ್ಯೇನ, ಶಂನೋ ದೇವೀತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತಿಸಂಖ್ಯಯಾ ಸಮಿಚ್ಚ-ರ್ವಾಜ್ಯ ದ್ರವ್ಯೈರ್ವರುಣಂ, ಪುನಃ ಶಂನೋ ದೇವೀತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಅಷ್ಟೋತ್ತ-ರಶತವಾರಂ ವರುಣಂ ಪಂಚಗವ್ಯಾಕ್ತದೂರ್ವಾಭಿಃ, ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಮ್ - ಇತಿ ಏಕಃ ಪಕ್ಷಃ ।

ದ್ವಿತೀಯಸ್ತು - ಅಸ್ಮಿನ್ ಅನ್ವಾಹಿತೇಽಗ್ನೌ ಇತ್ಯಾದಿ ಚಕ್ಷುಷೀ ಆಜ್ಯೇನೇತ್ಯಂತ-ಮುಕ್ತ್ವಾ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಪ್ರತಿಜಾನೀಹೀತ್ಯಾದಿ ಚತಸೃಭಿಃ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಧ್ರುವಾಂ ಸ್ಥೂಣಾಮಿತಿಚ ಋಚಾ ಸಮಿತ್ತಿಲಮಧುಯುಕ್ತದೂರ್ವಾದ್ಯಪಾಯಸಕೃಷ್ಣತಿಲಮಿಶ್ರ-ಯವೈಃ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಿಂ ಪ್ರತಿದ್ರವ್ಯಂ ಯಥಾಸಂಭವ ಸಂಖ್ಯಯಾ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ-ತ್ರಿಪಂಚಾಶದ್ದೇವತಾಃ ಅಷ್ಟಾಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯಯಾ ಏಕೈಕಸಂಖ್ಯಯಾ ವಾ ಪ್ರಾಗುಕ್ತ-ದ್ರವ್ಯಾಣ್ಯನ್ಯತರದ್ರವ್ಯೇಣ, ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಮಿತಿ ।

ಕಲಶೇ ವಿಶೇಷಃ ಸಂಪ್ರದಾಯಮತೇ ಐಶಾನ್ಯಾಂ ಪೂರ್ವತಃ ಜಲಕುಂಭಂ, ಪಶ್ಚಿಮತಃ ತಂಡುಲಕಲಶಂ ಚ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ತತ್ರ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಿಂ, ವರುಣಂ, ತ್ರಿಪಂಚಾಶದ್ದೇವತಾಶ್ಚ ಆವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ । ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಿವರುಣೌ ಆವಾಹ್ಯ ಪೂಜನೇಽಪಿ ನ ದೋಷಃ ॥

ಇತಿ ವಾಸ್ತು ಹೋಮಃ

ರಕ್ಷೋಘ್ನಹೋಮಃ

ಶುಚಿರ್ಭೂತ್ವಾ ಆಚಮ್ಯ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಮೃದಾಹರಣಪಾಷಾಣಖಂಡನ-ದಾರುಚ್ಛೇದನಾದಿದೋಷಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ದುಷ್ಟರಕ್ಷೋಯಕ್ಷಭೂತಪಿಶಾಚಾ-ದೀನಾಮುಚ್ಚಾಟನಾರ್ಥಂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ಥಿರತಾಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಚ ರಕ್ಷೋಘ್ನಹೋಮಂ ಕರಿಷ್ಯೇ - ಇತಿ ಸಂಕಲ್ಪಃ ।

ಸ್ಥಂಡಿಲೇ ರಕ್ಷೋಹಾಗ್ನಿಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೀಯಃ ।

ಅನ್ವಾಧಾನಮ್ - ಅಸ್ಮಿನ್ ಅನ್ವಾಹಿತೇಽಗ್ನೌ ಇತ್ಯಾದಿ ಚಕ್ಷುಷೀ ಇತ್ಯಂತ-ಮುಕ್ತ್ವಾ ಅತ್ರ ಪ್ರಧಾನಂ ರಕ್ಷೋಹಾಗ್ನಿಂ ವಿಜ್ಯೋತಿಷಾ ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಚರುಣಾ(?) ಚಕ್ರೇಣ, ಪುನರತ್ರ ಪ್ರಧಾನಂ ರಕ್ಷೋಹಾಗ್ನಿಂ ಕೃಣುಷ್ವಪಾಜ ಇತಿ ಅಷ್ಟಾದಶಮಂತ್ರೈರಾಜ್ಯೇನ, ಯೇ ದೇವಾ ಇತಿ ಪಂಚಭಿರ್ಮಂತ್ರೈರಾಜ್ಯೇನ, ಜಾತವೇದಸ ಇತ್ಯಾದಿಭಿಃ ಪಂಚ-ಭಿರಾಜ್ಯೇನ ಅಘೋರಾಸ್ತ್ರಮಂತ್ರೈರಘೋರರುದ್ರಂ ಅಪಾಮಾರ್ಗಸಮಿಚ್ಚರ್ವಾಜ್ಯ-ದ್ರವ್ಯೈರಷ್ಟಾವಿಂಶತಿ ಸಂಖ್ಯಯಾ ಶೇಷೇಣ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಮಿತ್ಯಾದಿ ।

ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಜಪಪೂಜಾದಿಕಂ ಕಾರ್ಯಮ್ ॥

ರಕ್ಷೋಘ್ನ ಧ್ಯಾನಮ್ - ವಸಿಷ್ಠ ಋಷಿಃ । ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ । ರಕ್ಷೋಹಾ-ಗ್ನಿರ್ದೇವತಾ ।

ತ್ರಿಶೂಲಂ ಪರಶುಂ ಚೈವ ಕಪಾಲಂ ಡಮರುಂ ತಥಾ ।
ಬಿಭ್ರಾಣಮುಗ್ರವಪುಷಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ ಚಂದ್ರಶೇಖರಮ್ ॥

ದಂಷ್ಟ್ರಾಕರಾಲವದನಂ ಭ್ರುಕುಟೀಕುಟಿಲಾನನಮ್ ।
ವಡವಾಗ್ನಿಸಮಾಕಾರಂ ದಹಂತಂ ಭುವನತ್ರಯಮ್ ॥

ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಾದೀನ್ ಭಕ್ಷಯಂತಂ ಮಹಾಪ್ರಭುಮ್ |
ಏವಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಜಪೇನ್ನಿತ್ಯಂ ರಕ್ಷೋಹಾಗ್ನಿಂ ಸಮಾಹಿತಃ ||

ಇತಿ ರಕ್ಷೋಘ್ನ ಹೋಮಃ

ಅಘೋರಮಂತ್ರಃ

ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಅಘೋರಮಹಾಮಂತ್ರಸ್ಯ ಅಘೋರ ಋಷಿಃ | ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ | ಅಘೋರರುದ್ರೋ ದೇವತಾ | ಅಘೋರರುದ್ರಾಂತರ್ಯಾಮಿ-ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಸ್ಫುರ ಸ್ಫುರ ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ |
ಪ್ರಸ್ಫುರ ಪ್ರಸ್ಫುರ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ |
ಘೋರ ಘೋರತರತನುರೂಪ ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ |
ಚಟ ಚಟ ಪ್ರಚಟ ಪ್ರಚಟ ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ |
ಕಹ ಕಹ ವಮ ವಮ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ |
ಬಂಧಯ ಬಂಧಯ ಘಾತಯ ಘಾತಯ ಹುಂಫಟ್ ಸ್ವಾಹಾ ಕರತಲಕರ-ಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ |
ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಸ್ಫುರ ಸ್ಫುರ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ |
ಪ್ರಸ್ಫುರ ಪ್ರಸ್ಫುರ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ |
ಘೋರ ಘೋರತರತನುರೂಪ ಶಿಖಾಯೈ ವಷಟ್ |
ಚಟ ಚಟ ಪ್ರಚಟ ಪ್ರಚಟ ಕವಚಾಯ ಹುಮ್ |
ಕಹ ಕಹ ವಮ ವಮ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವೌಷಟ್ |
ಬಂಧಯ ಬಂಧಯ ಘಾತಯ ಘಾತಯ ಹುಂ ಫಟ್ ಸ್ವಾಹಾ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ ||
ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವರೋಮಿತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ ||

ಧ್ಯಾನಮ್ - ಸಜಲಘನಸಮಾಭಂ ಭೀಮದಂಷ್ಟ್ರಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ
ಭುಜಗಧರಮಘೋರಂ ರಕ್ತವಸ್ತ್ರಾಂಗರಾಗಮ್ |

ಪರಶುಡಮರುಖಡ್ಗಾನ್ ಖೇಟಕಂ ಬಾಣಚಾಪೌ
ತ್ರಿಶಿಖನರಕಪಾಲೇ ಬಿಭ್ರತಂ ಭಾವಯಾಮಿ ||
ಕಾಲಾಭ್ರಾಭೈಃ ಕರಾಗ್ರೈಃ ಪರಶುಡಮರುಕೌ ಖಡ್ಗಖೇಟೌ ಚ ಬಾಣಂ
ಪಾಶಂ ಶೂಲಂ ಕಪಾಲಂ ದಧದರಿಭಯದೋ ಭೀಷಣಾಸ್ಯಸ್ತ್ರಿನೇತ್ರಃ |
ರಕ್ತಾಕಾರಾಂಬರಾಹಿಪ್ರವರ ಘಟಿತಗಾತ್ರೋದಿತೋಗ್ರಗ್ರಹಾದೀನ್
ಖಾದನ್ನಿಷ್ಟಾರ್ಥದಾಯೀ ಭಯಶಮನಕರಶ್ಚಿಂತಿತಃ ಸ್ಯಾದಘೋರಃ ||

ಮಂತ್ರ: ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಸ್ಫುರ ಸ್ಫುರ ಪ್ರಸ್ಫುರ ಪ್ರಸ್ಫುರ ಘೋರಘೋರ–
ತರತನುರೂಪ ಚಟಚಟ ಪ್ರಚಟ ಪ್ರಚಟ ಕಹ ಕಹ
ವಮ ವಮ ಬಂಧಯ ಬಂಧಯ ಘಾತಯ ಘಾತಯ
ಹುಂ ಫಟ್ ಸ್ವಾಹಾ ||

ಇತಿ ಅಘೋರಮಂತ್ರಃ

ತಂತ್ರಸಾರೋಕ್ತ ಪ್ರಾಸಾದವಾಸ್ತುಮಂಡಲದೇವತಾಃ

ದೇವಾಗಾರೇ ನಾಗಾಲಯನಿರ್ಮಿತೌ ಚ ಅಯಂ ಪ್ರಕಾರಃ | ಅತ್ರ ವಾಸ್ತುದೇವತಾನಾಂ ಸಂಖ್ಯಾ ಏಕೋನಪಂಚಾಶತ್ | ತನ್ನಾಮಾನಿ ತದಾವಾಹನಕ್ರಮಶ್ಚ ತಂತ್ರಸಾರಸಂಗ್ರಹೇ ತೃತೀಯೇ ऽಧ್ಯಾಯೇ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯೈರೇವಂ ನಿರೂಪಿತಃ |

ಪೂಜಯೇದ್ವಾಸ್ತುಪುರುಷಸ್ಯೋಪರಿಸ್ಥಾಂಸ್ತು ಸರ್ವದಾ |
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಕಾನ್ ಸುರಾನ್ ವಾಸ್ತುರ್ವರಾಹಸ್ಯ ಹರೇಃ ಸುತಃ ||

ಪಾತಿತೋ ದೈವತೈರ್ಭೂಮೌ ಚತುರಸ್ರಾಕೃತಿಃ ಸ್ಥಿತಃ |
ಕೃತ್ವಾಷ್ಟಕಾಷ್ಟಕೋಷ್ಠಾನಿ ಮಧ್ಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಚತುಷ್ಟಯೇ ||
ಪೂಜ್ಯೋ ದ್ವಯೇ ದ್ವಯೇ ಶಕ್ರೋ ಯಮೋ ವರುಣ ಏವ ಚ |
ಸೋಮಶ್ಚ ಪೂಜ್ಯಾಃ ಕೋಣೇಷು ವಹ್ನ್ಯಾದ್ಯಾಃ ಕೋಣದೇವತಾಃ |
ಪುನಸ್ತ್ರಯೇ ತ್ರಯೇ ಕಾಮಂ ಧಾತಾರಂ ಸವಿಧಾತೃಕಮ್ |

ಸ್ಕಂದಂ ಚ ಪೂಜಯೇತ್ಕೋಣೇ ಸೂರ್ಯಂ ಚೈವ ವಿನಾಯಕಮ್ |
ಕಾಲಂ ಕುಬೇರಂ ಚ ಬಹಿಃ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ದಿಕ್ಷು ಪೂಜಯೇತ್ |
ಹಾರಿಂ ಹರಿಂ ಗಭೀರಂ ಚ ಗಾಹನಂ ಗಹನಂ ಶುಭಮ್ |
ತ್ರಾತಮಂಗಾರಕಂ ಚೈವ ಪೂರ್ವಸ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಪೂಜಯೇತ್ |
ದಾರಣಂ ವಿದರಿಂ ದೂತಂ ಪ್ರದ್ಯೋತಂ ದ್ಯೋತನಂ ದರಿಮ್ |
ಮೃತ್ಯುಂ ಶನೈಶ್ಚರಂ ಚೈವ ದಕ್ಷಿಣಸ್ಯಾಂ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ |
ಪುಷ್ಕರಂ ಕ್ಷರಣಂ ಕ್ಷಾರಿಂ ವಿಕ್ಷಣಂ ಕ್ಷೋಭಣಂ ಕ್ಷಣಮ್ |
ಚಾರ್ವಂಗಂ ಭಾರ್ಗವಂ ಚೈವ ಪಶ್ಚಿಮಸ್ಯಾಂ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ |
ಚಾರಂ ವಿಚಾರಂ ಪ್ರಚರಂ ಸಂಚರಂ ಚಾರಣಂ ಚರಮ್ |
ಬೃಹಸ್ಪತಿಂ ಬುಧಂ ಚೈವಾಪ್ಯುತ್ತರಸ್ಯಾಂ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ |
ಏವಮೇವ ವಿಮಾನಸ್ಯ ಕೃತೇಃ ಪ್ರಾಗಪಿ ಪೂಜಯೇತ್ ||
[ಶ್ಲೋಕಾಃ 63- 69]

ಪ್ರಾಸಾದ ವಾಸ್ತುದೇವತಾಃ

1. ವಾಸ್ತು ಪುರುಷಾಯ ನಮಃ |
2. ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ |
3. ಇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ |
4. ಯಮಾಯ ನಮಃ |
5. ವರುಣಾಯ ನಮಃ |
6. ಸೋಮಾಯ ನಮಃ |
7. ಅಗ್ನಯೇ ನಮಃ |
8. ನಿರ್ಋತಯೇ ನಮಃ |
9. ವಾಯವೇ ನಮಃ |
10. ಈಶಾನಾಯ ನಮಃ |
11. ಕಾಮಾಯ ನಮಃ |
12. ಧಾತ್ರೇ ನಮಃ |
13. ವಿಧಾತ್ರೇ ನಮಃ |
14. ಸ್ಕಂದಾಯ ನಮಃ |
15. ಸೂರ್ಯಾಯ ನಮಃ |
16. ವಿನಾಯಕಾಯ ನಮಃ |
17. ಕಾಲಾಯ ನಮಃ |
18. ಕುಬೇರಾಯ ನಮಃ |
19. ಹಾರಯೇ ನಮಃ |
20. ಹರಯೇ ನಮಃ |

21. ಗಭೀರಾಯ ನಮಃ |
22. ಗಾಹನಾಯ ನಮಃ |
23. ಗಹನಾಯ ನಮಃ |
24. ತ್ರಾತಾಯ ನಮಃ |
25. ಅಂಗಾರಕಾಯ ನಮಃ |
26. ದಾರಕಾಯ ನಮಃ |
27. ವಿದರಯೇ ನಮಃ |
28. ದೂತಾಯ ನಮಃ |
29. ಪ್ರದ್ಯೋತಾಯ ನಮಃ |
30. ದ್ಯೋತನಾಯ ನಮಃ |
31. ದರಯೇ ನಮಃ |
32. ಮೃತ್ಯವೇ ನಮಃ |
33. ಶನೈಶ್ಚರಾಯ ನಮಃ |
34. ಪುಷ್ಕರಾಮ ನಮಃ |
35. ಕ್ಷರಣಾಯ ನಮಃ |
36. ಕ್ಷಾರಯೇ ನಮಃ |
37. ವಿಕ್ಷಣಾಯ ನಮಃ |
38. ಕ್ಷೋಭಣಾಯ ನಮಃ |
39. ಕ್ಷಣಾಯ ನಮಃ |
40. ಚಾರ್ವಂಗಾಯ ನಮಃ |
41. ಭಾರ್ಗವಾಯ ನಮಃ |
42. ಚಾರಾಯ ನಮಃ |
43. ವಿಚಾರಾಯ ನಮಃ |
44. ಪ್ರಚರಾಯ ನಮಃ |
45. ಸಂಚರಾಯ ನಮಃ |
46. ಚಾರಣಾಯ ನಮಃ |
47. ಚರಾಯ ನಮಃ |
48. ಬೃಹಸ್ಪತಯೇ ನಮಃ |
49. ಬುಧಾಯ ನಮಃ |

ಸದ್ಯೋಜಾತಾದಿ ಪಂಚಮಂತ್ರಾಃ

ಸದ್ಯೋಜಾತಂ ಪ್ರಪದ್ಯಾಮಿ ಸದ್ಯೋಜಾತಾಯ ವೈ ನಮೋ ನಮಃ |
ಭವೇಽಭವೇ ನಾತಿಭವೇ ಭವಸ್ವ ಮಾಂ ಭವೋದ್ಭವಾಯ ನಮಃ || ೧ ||
ವಾಮದೇವಾಯ ನಮೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಯ ನಮಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಯ ನಮೋ
ರುದ್ರಾಯ ನಮಃ ಕಾಲಾಯ ನಮಃ ಕಲವಿಕರಣಾಯ ನಮೋ
ಬಲವಿಕರಣಾಯ ನಮೋ ಬಲಾಯ ನಮೋ ಬಲಪ್ರಮಥನಾಯ
ನಮಃ ಸರ್ವಭೂತದಮನಾಯ ನಮೋ ಮನೋನ್ಮನಾಯ ನಮಃ || ೨ ||

ಅಘೋರೇಭ್ಯೋಽಥ ಘೋರೇಭ್ಯೋ ಘೋರಘೋರತರೇಭ್ಯಃ |
ಸರ್ವೇಭ್ಯಃ ಸರ್ವಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ನಮಸ್ತೇ ಅಸ್ತು ರುದ್ರರೂಪೇಭ್ಯಃ || ೩ ||

ತತ್ಪುರುಷಾಯ ವಿದ್ಮಹೇ ಮಹಾದೇವಾಯ ಧೀಮಹಿ |
ತನ್ನೋ ರುದ್ರಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ || ೪ ||

ಈಶಾನಸ್ಸರ್ವವಿದ್ಯಾನಾಮೀಶ್ವರಸ್ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಧಿಪತಿ-
ರ್ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಧಿಪತಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ಶಿವೋ ಮೇ ಅಸ್ತು ಸದಾಶಿವೋಮ್ || ೫ ||

ವಾಸ್ತು ಸೂಕ್ತಮ್

ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಇತಿ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಮೈತ್ರಾವರುಣಿರ್ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಿಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ |

ಓಂ | ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಪ್ರತಿ ಜಾನೀಹ್ಯಸ್ಮಾನ್ತ್ಸ್ವಾವೇಶೋ ಅನಮೀವೋ ಭವಾನಃ |
ಯತ್ತ್ವೇಮಹೇ ಪ್ರತಿ ತನ್ನೋ ಜುಷಸ್ವ ಶಂ ನೋ ಭವ ದ್ವಿಪದೇ ಶಂ ಚತುಷ್ಪದೇ||
ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಪ್ರತರಣೋ ನ ಏಧಿ ಗಯಸ್ಫಾನೋ ಗೋಭಿರಶ್ವೇಭಿರಿಂದೋ |
ಅಜರಾಸಸ್ತೇ ಸಖ್ಯೇ ಸ್ಯಾಮ ಪಿತೇವ ಪುತ್ರಾನ್ ಪ್ರತಿ ನೋ ಜುಷಸ್ವ ||
ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಶಗ್ಮಯಾ ಸಂಸದಾ ತೇ ಸಕ್ಷೀಮಹಿ ರಣ್ವಯಾ ಗಾತುಮತ್ಯಾ |
ಪಾಹಿ ಕ್ಷೇಮ ಉತ ಯೋಗೇ ವರಂ ನೋ ಯೂಯಂ ಪಾತ ಸ್ವಸ್ತಿಭಿಃ ಸದಾ ನಃ |

ಅಮೀವಹಾ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ವಿಶ್ವಾ ರೂಪಾಣ್ಯಾವಿಶನ್ |
ಸಖಾ ಸುಶೇವ ಏಧಿ ನಃ ||

ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಧ್ರುವಾ ಸ್ಥೂಣಾಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಕಾಣ್ವ ಇರಿಂಬಿಟಿಃ
ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಿರ್ಬೃಹತೀ ||

ಓಂ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಧ್ರುವಾ ಸ್ಥೂಣಾಂ ಸತ್ರಂ ಸೋಮ್ಯಾನಾಮ್ ।
ದ್ರಪ್ಸೋ ಭೇತ್ತಾ ಪುರಾಂ ಶಶ್ವತಾನಾಮಿಂದ್ರೋ ಮುನೀನಾಂ ಸಖಾ ॥
ವೃದಾಕಂ ಸಾನು ಯಜತೋ ಗವೇಷಣ ಏಕಃ ಸನ್ನಭಿಭೂಯಸಃ ।
ಭೂರ್ಣಿಮಶ್ವಂ ನಯತ್ತುಜಾ ಪುರೋ ಗೃಭೇಂದ್ರಂ ಸೋಮಸ್ಯ ಪೀತಯೇ ॥

ಜಾತವೇದಸ ಇತ್ಯಾದಿ ಪಂಚ ಮಂತ್ರಾಃ

ಜಾತವೇದಸೇ ಸುನವಾಮ ಸೋಮಮರಾತೀಯತೋ ನಿದಹಾತಿ ವೇದಃ ।
ಸನಃ ಪರ್ಷದತಿ ದುರ್ಗಾಣಿ ವಿಶ್ವಾ ನಾವೇವ ಸಿಂಧುಂ ದುರಿತಾತ್ಯಗ್ನಿಃ ॥

ತಾಮಗ್ನಿವರ್ಣಾಂ ತಪಸಾ ಜ್ವಲಂತೀಂ ವೈರೋಚನೀಂ ಕರ್ಮಫಲೇಷು ಜುಷ್ಟಾಮ್ ।
ದುರ್ಗಾಂ ದೇವೀಂ ಶರಣಮಹಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಸುತರಸಿ ತರಸೇ ನಮಃ
ಸುತರಸಿ ತರಸೇ ನಮಃ ॥

ಅಗ್ನೇ ತ್ವಂ ಪಾರಯಾ ನವ್ಯೋ ಅಸ್ಮಾನ್ ಸ್ವಸ್ತಿಭಿರತಿ ದುರ್ಗಾಣಿ ವಿಶ್ವಾ ।
ಪೂಶ್ಚ ಪೃಥ್ವೀ ಬಹುಲಾನ ಉರ್ವೀ ಭವಾ ತೋಕಾಯ ತನಯಾಯ ಶಂಯೋಃ ॥

ವಿಶ್ವಾನಿ ನೋ ದುರ್ಗಹಾ ಜಾತವೇದಃ ಸಿಂಧುಂ ನ ನಾವಾ ದುರಿತಾತಿ ಪರ್ಷಿ ।
ಅಗ್ನೇ ಅತ್ರಿವನ್ನಮಸಾ ಗೃಣಾನೋಽಸ್ಮಾಕಂ ಬೋಧ್ಯವಿತಾ ತನೂನಾಮ್ ॥
ಪೃತನಾಜಿತꣳ ಸಹಮಾನಮುಗ್ರಮಗ್ನಿꣳ ಹುವೇಮ ಪರಮಾತ್ಸಧಸ್ಥಾತ್ ।
ಸನಃ ಪರ್ಷದತಿ ದುರ್ಗಾಣಿ ವಿಶ್ವಾ ಕ್ಷಾಮದ್ದೇವೋಽತಿದುರಿತಾತ್ಯಗ್ನಿಃ ॥

ರಕ್ಷೋಘ್ನ ಸೂಕ್ತಮ್

ಕೃಣುಷ್ವಪಾಜಇತಿ ಅಷ್ಟಾದಶರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ವಿಶ್ವೇದೇವಾ ರಕ್ಷೋಹಾಗ್ನಿ-ಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ||

ಕೃಣುಷ್ವ ಪಾಜಃ ಪ್ರಸಿತಿಂ ನ ಪೃಥ್ವೀಂ ಯಾಹಿ ರಾಜೇವಾಮವಾ ಇಭೇನ |
ತೃಷ್ವೀಮನು ಪ್ರಸಿತಿಂ ದ್ರೂಣಾನೋಽಸ್ತಾಸಿ ವಿಧ್ಯ ರಕ್ಷಸಸ್ತಪಿಷ್ಠೈಃ || ೧ ||

ತವ ಭ್ರಮಾಸ ಆಶುಯಾ ಪತಂತ್ಯನು ಸ್ಪೃಶ ಧೃಷತಾ ಶೋಶುಚಾನಃ |
ತಪೂಂಷ್ಯಗ್ನೇ ಜುಹ್ವಾಪತಂಗಾನಸಂದಿತೋ ವಿಸೃಜ ವಿಷ್ವಗುಲ್ಕಾಃ || ೨ ||

ಪ್ರತಿ ಸ್ಪಶೋ ವಿಸೃಜ ತೂರ್ಣಿತಮೋ ಭವಾ ಪಾಯುರ್ವಿಶೋ ಅಸ್ಯಾ ಅದಬ್ಧಃ |
ಯೋ ನೋ ದೂರೇ ಅಘಶಂಸೋ ಯೋ ಅಂತ್ಯಗ್ನೇ ಮಾಕಿಷ್ಟೇ ವ್ಯಥಿರಾದಧರ್ಷೀತ್ || ೩ ||

ಉದಗ್ನೇ ತಿಷ್ಠ ಪ್ರತ್ಯಾ ತನುಷ್ವ ನ್ಯಮಿತ್ರಾಂ ಓಷತಾತ್ ತಿಗ್ಮಹೇತೇ |
ಯೋ ನೋ ಅರಾತಿಂ ಸಮಿಧಾನ ಚಕ್ರೇ ನೀಚಾ ತಂ ಧಕ್ಷ್ಯತಸಂ ನ ಶುಷ್ಕಮ್ || ೪ ||

ಊರ್ಧ್ವೋ ಭವ ಪ್ರತಿ ವಿಧ್ಯಾಧ್ಯಸ್ಮದಾವಿಷ್ಕೃಣುಷ್ವ ದೈವ್ಯಾನ್ಯಗ್ನೇ |
ಅವ ಸ್ಥಿರಾ ತನುಹಿ ಯಾತುಜೂನಾಂ ಜಾಮಿಮಜಾಮಿಂ ಪ್ರಮೃಣೀಹಿ ಶತ್ರೂನ್ || ೫ ||

ಸತೇ ಜಾನಾತಿ ಸುಮತಿಂ ಯವಿಷ್ಠ ಯ ಈವತೇ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಗಾತುಮೈರತ್ |
ವಿಶ್ವಾನ್ಯಸ್ಮೈ ಸುದಿನಾನಿ ರಾಯೋ ದ್ಯುಮ್ನಾನ್ಯರ್ಯೋ ವಿದುರೋ ಅಭಿದ್ಯೌತ್ || ೬ ||

ಸೇದಗ್ನೇ ಅಸ್ತು ಸುಭಗಃ ಸುದಾನುರ್ಯಸ್ತ್ವಾ ನಿತ್ಯೇನ ಹವಿಷಾ ಯ ಉಕ್ಥೈಃ |
ಪಿಪ್ರೀಷತಿ ಸ್ವ ಆಯುಷಿ ದುರೋಣೇ ವಿಶ್ವೇದಸ್ಮೈ ಸುದಿನಾ ಸಾಸದಿಷ್ಟಿಃ || ೭ ||

ಅರ್ಚಾಮಿ ತೇ ಸುಮತಿಂ ಘೋಷ್ಯರ್ವಾಕ್ ಸಂತೇ ವಾವಾತಾ ಜರತಾಮಿಯಂಗೀಃ |
ಸ್ವಶ್ವಾಸ್ತ್ವಾ ಸುರಥಾ ಮರ್ಜಯೇಮಾಸ್ಮೇ ಕ್ಷತ್ರಾಣಿ ಧಾರಯೇರನು ದ್ಯೂನ್
|| ೮ ||

ಇಹ ತ್ವಾ ಭೂರ್ಯಾ ಚರೇದುಪತ್ಮನ್ ದೋಷಾವಸ್ತರ್ದೀದಿವಾಂ ಸಮನು ದ್ಯೂನ್ |
ಕ್ರೀಡಂತಸ್ತ್ವಾ ಸುಮನಸಃ ಸಪೇಮಾಭಿದ್ಯುಮ್ನಾ ತಸ್ಥಿವಾಂ ಸೋಜನಾನಾಮ್
|| ೯ ||

ಯಸ್ತ್ವಾ ಸ್ವಶ್ವಃ ಸುಹಿರಣ್ಯೋ ಅಗ್ನ ಉಪಯಾತಿ ವಸುಮತಾ ರಥೇನ |
ತಸ್ಯ ತ್ರಾತಾ ಭವಸಿ ತಸ್ಯ ಸಖಾ ಯಸ್ತ ಆತಿಥ್ಯ ಮಾನುಷಗ್ ಜುಜೋಷತ್
|| ೧೦ ||

ಮಹೋ ರುಜಾಮಿ ಬಂಧುತಾ ವಚೋಭಿಸ್ತನ್ಮಾ ಪಿತುರ್ಗೋತಮಾದನ್ವಿಯಾಯ |
ತ್ವಂ ನೋ ಅಸ್ಯ ವಚಸಶ್ಚಿಕಿದ್ಧಿ ಹೋತರ್ಯವಿಷ್ಠ ಸುಕ್ರತೋ ದಮೂನಾಃ
|| ೧೧ ||

ಅಸ್ವಪ್ನಜಸ್ತರಣಯಃ ಸುಶೇವಾ ಅತಂದ್ರಾಸೋಽವೃಕಾ ಅಶ್ರಮಿಷ್ಠಾಃ |
ತೇ ಪಾಯವಃ ಸಧ್ರಿಯಂಚೋ ನಿಷದ್ಯಾಗ್ನೇ ತವ ನಃ ಪಾಂತ್ವಮೂರ || ೧೨ ||
ಯೇ ಪಾಯವೋ ಮಾಮತೇಯಂ ತೇ ಅಗ್ನೇ ಪಶ್ಯಂತೋ ಅಂಧಂ ದುರಿತಾದರಕ್ಷನ್|
ರರಕ್ಷ ತಾನ್ ಸುಕೃತೋ ವಿಶ್ವವೇದಾ ದಿಪ್ಸಂತ ಇದ್ರಿಪವೋ ನಾ ಹ ದೇಭುಃ
|| ೧೩ ||

ತ್ವಯಾ ವಯಂ ಸಧನ್ಯಸ್ತ್ವೋತಾಸ್ತವ ಪ್ರಣೇತ್ಯಶ್ಯಾಮ ವಾಜಾನ್ ||
ಉಭಾ ಶಂ ಸಾ ಸೂದಯ ಸತ್ಯತಾತೇಽನುಷ್ಠುಯಾ ಕೃಣುಹ್ಯಹ್ರಯಾಣ || ೧೪ ||
ಅಯಾ ತೇ ಅಗ್ನೇ ಸಮಿಧಾ ವಿಧೇಮ ಪ್ರತಿ ಸ್ತೋಮಂ ಶಸ್ಯಮಾನಂ ಗೃಭಾಯ |
ದಹಾಶಸೋ ರಕ್ಷಸಃ ಪಾಹ್ಯಸ್ಮಾನ್ ದ್ರುಹೋ ನಿದೋ ಮಿತ್ರಮಹೋ ಅವದ್ಯಾತ್
|| ೧೫ ||

ರಕ್ಷೋಹಣಂ ವಾಜಿನಮಾಜಿಘರ್ಮಿ ಮಿತ್ರಂ ಪ್ರಥಿಷ್ಠಮುಪಯಾಮಿ ಶರ್ಮ |
ಶಿಶಾನೋ ಅಗ್ನಿಃ ಕ್ರತುಭಿಃ ಸಮಿದ್ಧಃ ಸನೋ ದಿವಾ ಸರಿಷಃ ಪಾತು ನಕ್ತಮ್
|| ೧೬ ||

ವಿ ಜ್ಯೋತಿಷಾ ಬೃಹತಾ ಭಾತ್ಯಗ್ನಿರಾವಿರ್ವಿಶ್ವಾನಿ ಕೃಣುತೇ ಮಹಿತ್ವಾ |
ಪ್ರಾದೇವೀರ್ಮಾಯಾಃ ಸಹತೇ ದುರೇವಾಃ ಶಿಶೀತೇ ಶೃಂಗೇ ರಕ್ಷಸೇ ವಿನಿಕ್ಷೇ
|| ೧೭ ||

ಉತ ಸ್ವಾನಾಸೋ ದಿವಿ ಷನ್ತ್ವಗ್ನೇ ಸ್ತಿಗ್ಮಾಯುಧಾ ರಕ್ಷಸೇ ಹಂತವಾ ಉ |
ಮದೇ ಚಿದಸ್ಯ ಪ್ರರುಜಂತಿ ಭಾಮಾ ನ ವರಂತೇ ಪರಿಬಾಧೋ ಅದೇವೀಃ
|| ೧೮ ||

ಯೇ ದೇವಾಃ ಪುರಃಸದೋಽಗ್ನಿನೇತ್ರಾ ರಕ್ಷೋಹಣಸ್ತೇ ನಃ ಪಾಂತು ತೇ ನೋಽವಂತು ತೇಭ್ಯೋ ನಮಸ್ತೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಹಾ ಸಮೂಢ ँ ರಕ್ಷಃ ಸಂದಗ್ಧ ँ ರಕ್ಷ ಇದಮಹ ँ ರಕ್ಷೋಽಭಿ ಸಂ ದಹಾಮ್ಯಗ್ನಯೇ ರಕ್ಷೋಘ್ನೇ ಸ್ವಾಹಾ
|| ೧ ||

ಯೇ ದೇವಾ ದಕ್ಷಿಣಸದೋ ಯಮನೇತ್ರಾ ರಕ್ಷೋಹಣಸ್ತೇನಃ ಪಾಂತು.........
...... ಅಭಿಸಂದಹಾಮಿ ಯಮಾಯ ರಕ್ಷೋಘ್ನೇ ಸ್ವಾಹಾ || ೨ ||

ಯೇ ದೇವಾಃ ಪಶ್ಚಾತ್ಸದಃ ಸವಿತೃನೇತ್ರಾ ರಕ್ಷೋಹಣಸ್ತೇ ನಃ ಪಾಂತು......
...... ಅಭಿ ಸಂದಹಾಮಿ ಸವಿತ್ರೇ ರಕ್ಷೋಘ್ನೇ ಸ್ವಾಹಾ || ೩ ||

ಯೇ ದೇವಾ ಉತ್ತರಸದೋ ವರುಣನೇತ್ರಾ ರಕ್ಷೋಹಣಸ್ತೇ ನಃ ಪಾಂತು......
.........ಅಭಿಸಂದಹಾಮಿ ವರುಣಾಯ ರಕ್ಷೋಘ್ನೇ ಸ್ವಾಹಾ || ೪ ||

ಯೇ ದೇವಾ ಉಪರಿಷದೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿನೇತ್ರಾ ರಕ್ಷೋಹಣಸ್ತೇ ನಃ ಪಾಂತು........
.... ಅಭಿಸಂದಹಾಮಿ ಬೃಹಸ್ಪತಯೇ ದುವಸ್ವತೇ ರಕ್ಷೋಘ್ನೇ ಸ್ವಾಹಾ || ೫ ||

ಶಂನಃ ಸೂಕ್ತಮ್

ಶಂನ ಇಂದ್ರಾಗ್ನೀತಿ ಪಂಚದಶರ್ಚಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಮೈತ್ರಾವರುಣಿರ್ವಸಿಷ್ಠ ಋಷಿಃ |
ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ | ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾ ದೇವತಾಃ ||

ಶಂನ ಇಂದ್ರಾಗ್ನೀ ಭವತಾಮವೋಭಿಃ ಶಂ ನ ಇಂದ್ರಾವರುಣಾ ರಾತಹವ್ಯಾ |
ಶಮಿಂದ್ರಾಸೋಮಾ ಸುವಿತಾಯ ಶಂ ಯೋಃ ಶಂ ನ ಇಂದ್ರಾಪೂಷಣಾ ವಾಜಸಾತೌ
|| ೧ ||

ಶಂ ನೋ ಭಗಃ ಶಮು ನಃ ಶಂಸೋ ಅಸ್ತು ಶಂ ನಃ ಪುರಂಧಿಃ ಶಮು ಸಂತು ರಾಯಃ|
ಶಂ ನಃ ಸತ್ಯಸ್ಯ ಸುಯಮಸ್ಯ ಶಂಸಃ ಶಂ ನೋ ಅರ್ಯಮಾ ಪುರುಜಾತೋ ಅಸ್ತು
|| ೨ ||

ಶಂ ನೋ ಧಾತಾ ಶಮು ಧರ್ತಾ ನೋ ಅಸ್ತು ಶಂ ನ ಉರೂಚೀ ಭವತು ಸ್ವಧಾಭಿಃ |
ಶಂ ರೋದಸೀ ಬೃಹತೀ ಶಂ ನೋ ಅದ್ರಿಃ ಶಂ ನೋ ದೇವಾನಾಂ ಸುಹವಾನಿ ಸಂತು
|| ೩ ||

ಶಂ ನೋ ಅಗ್ನಿರ್ಜ್ಯೋತಿರನೀಕೋ ಅಸ್ತು ಶಂ ನೋ ಮಿತ್ರಾವರುಣಾವಶ್ವಿನಾ ಶಮ್ |
ಶಂ ನಃ ಸುಕೃತಾಂ ಸುಕೃತಾನಿ ಸಂತು ಶಂ ನ ಇಷಿರೋ ಅಭಿವಾತು ವಾತಃ
|| ೪ ||

ಶಂ ನೋ ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವೀ ಪೂರ್ವಹೂತೌ ಶಮಂತರಿಕ್ಷಂ ದೃಶಯೇ ನೋ ಅಸ್ತು |
ಶಂ ನ ಓಷಧೀರ್ವನಿನೋ ಭವಂತು ಶಂ ನೋ ರಜಸಸ್ಪತಿರಸ್ತು ಜಿಷ್ಣುಃ || ೫ ||

ಶಂ ನ ಇಂದ್ರೋ ವಸುಭಿರ್ದೇವೋ ಅಸ್ತು ಶಮಾದಿತ್ಯೇಭಿರ್ವರುಣಃ ಸುಶಂಸಃ |
ಶಂ ನೋ ರುದ್ರೋ ರುದ್ರೇಭಿರ್ಜಲಾಷಃ ಶಂ ನಸ್ತ್ವಷ್ಟಾ ಗ್ನಾಭಿರಿಹ ಶೃಣೋತು
|| ೬ ||

ಶಂ ನಃ ಸೋಮೋ ಭವತು ಬ್ರಹ್ಮ ಶಂ ನಃ ಶಂ ನೋ ಗ್ರಾವಾಣಃ ಶಮು ಸಂತು ಯಜ್ಞಾಃ |
ಶಂ ನಃ ಸ್ವರೂಣಾಂ ಮಿತಯೋ ಭವಂತು ಶಂ ನಃ ಪ್ರಸ್ವ೧ಃ ಶಮ್ವಸ್ತು ವೇದಿಃ || ೭ ||

ಶಂ ನಃ ಸೂರ್ಯ ಉರುಚಕ್ಷಾ ಉದೇತು ಶಂ ನಶ್ಚತಸ್ರಃ ಪ್ರದಿಶೋ ಭವಂತು |
ಶಂ ನಃ ಪರ್ವತಾ ಧ್ರುವಯೋ ಭವಂತು ಶಂ ನಃ ಸಿಂಧವಃ ಶಮು ಸಂತ್ವಾಪಃ || ೮ ||

ಶಂ ನೋ ಅದಿತಿರ್ಭವತು ವ್ರತೇಭಿಃ ಶಂ ನೋ ಭವಂತು ಮರುತಃ ಸ್ವರ್ಕಾಃ |
ಶಂ ನೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಶಮು ಪೂಷಾ ನೋ ಅಸ್ತು ಶಂ ನೋ ಭವಿತ್ರಂ ಶಮ್ವಸ್ತು ವಾಯುಃ || ೯ ||

ಶಂ ನೋ ದೇವಃ ಸವಿತಾ ತ್ರಾಯಮಾಣಃ ಶಂ ನೋ ಭವಂತೂಷಸೋ ವಿಭಾತೀಃ |
ಶಂ ನಃ ಪರ್ಜನ್ಯೋ ಭವತು ಪ್ರಜಾಭ್ಯಃ ಶಂ ನಃ ಕ್ಷೇತ್ರಸ್ಯ ಪತಿರಸ್ತು ಶಂಭುಃ || ೧೦ ||

ಶಂ ನೋ ದೇವಾ ವಿಶ್ವದೇವಾ ಭವಂತು ಶಂ ಸರಸ್ವತೀ ಸಹ ಧೀಭಿರಸ್ತು |
ಶಮಭಿಷಾಚಃ ಶಮು ರಾತಿಷಾಚಃ ಶಂ ನೋ ದಿವ್ಯಾಃ ಪಾರ್ಥಿವಾಃ ಶಂ ನೋ ಅಪ್ಯಾಃ || ೧೧ ||

ಶಂ ನಃ ಸತ್ಯಸ್ಯ ಪತಯೋ ಭವಂತು ಶಂ ನೋ ಅರ್ವಂತಃ ಶಮು ಸಂತು ಗಾವಃ |
ಶಂ ನ ಋಭವಃ ಸುಕೃತಃ ಸುಹಸ್ತಾಃ ಶಂ ನೋ ಭವಂತು ಪಿತರೋ ಹವೇಷು || ೧೨ ||

ಶಂ ನೋ ಅಜ ಏಕಪಾದ್ ದೇವೋ ಅಸ್ತು ಶಂ ನೋಽಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯ೧ಃ ಶಂ ಸಮುದ್ರಃ |
ಶಂ ನೋ ಅಪಾಂ ನಪಾತ್ ಪೇರುರಸ್ತು ಶಂ ನಃ ಪೃಶ್ನಿರ್ಭವತು ದೇವಗೋಪಾ || ೧೩ ||

ಆದಿತ್ಯಾ ರುದ್ರಾ ವಸವೋ ಜುಷಂತೇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ರಿಯಮಾಣಂ ನವೀಯಃ |
ಶೃಣ್ವಂತು ನೋ ದಿವ್ಯಾಃ ಪಾರ್ಥಿವಾಸೋ ಗೋಜಾತಾ ಉತ ಯೇ ಯಜ್ಞಿಯಾಸಃ
|| ೧೪ ||

ಯೋ ದೇವಾನಾಂ ಯಜ್ಞಿಯಾ ಯಜ್ಞಿಯಾನಾಂ ಮನೋರ್ಯಜತ್ರಾ ಅಮೃತಾ ಋತಜ್ಞಾಃ |
ತೇನೋ ರಾಸಂತಾಮುರುಗಾಯಮದ್ಯ ಯೂಯಂ ಪಾತ ಸ್ವಸ್ತಿಭಿಃ ಸದಾ ನಃ
|| ೧೫ ||

ಓಂ ಶಂ ನೋ ದೇವೀರಭಿಷ್ಟಯ ಆಪೋ ಭವಂತು ಪೀತಯೇ |
ಶಂಯೋರಭಿ ಸ್ರವಂತು ನಃ ||

ಸುದರ್ಶನಮಂತ್ರಾಃ

ಷಡಕ್ಷರ ಸುದರ್ಶನ ನೃಸಿಂಹಮಂತ್ರಃ

ಋಷಿಚ್ಛಂದೋದೇವತಾಃ ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಷಡಕ್ಷರ ಸುದರ್ಶನ ನೃಸಿಂಹಮಂತ್ರಸ್ಯ ಅಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯ ಋಷಿಃ | ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ | ಶ್ರೀ ಸುದರ್ಶನ ನೃಸಿಂಹೋ ದೇವತಾ|

ಅಂಗನ್ಯಾಸ :- ಓಂ ಸಂ ಅಚಕ್ರಾಯ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ |
ಓಂ ಹಂ ವಿಚಕ್ರಾಯ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ |
ಓಂ ಸ್ರಾಂ ಸುಚಕ್ರಾಯ ಶಿಖಾಯೈ ವಷಟ್ |
ಓಂ ರಂ ಧೀಚಕ್ರಾಯ ಕವಚಾಯ ಹುಮ್ |
ಓಂ ಹುಂ ಸಚಕ್ರಾಯ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವಷಟ್ |
ಓಂ ಫಟ್ ಜ್ವಾಲಾಚಕ್ರಾಯ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ ||

ಶಂ ನಃ ಸೋಮೋ ಭವತು ಬ್ರಹ್ಮ ಶಂ ನಃ ಶಂ ನೋ ಗ್ರಾವಾಣಃ ಶಮು ಸಂತು ಯಜ್ಞಾಃ ।
ಶಂ ನಃ ಸ್ವರೂಣಾಂ ಮಿತಯೋ ಭವಂತು ಶಂ ನಃ ಪ್ರಸ್ವಃ ಶಮ್ವಸ್ತು ವೇದಿಃ ॥ ೭ ॥

ಶಂ ನಃ ಸೂರ್ಯ ಉರುಚಕ್ಷಾ ಉದೇತು ಶಂ ನಶ್ಚತಸ್ರಃ ಪ್ರದಿಶೋ ಭವಂತು ।
ಶಂ ನಃ ಪರ್ವತಾ ಧ್ರುವಯೋ ಭವಂತು ಶಂ ನಃ ಸಿಂಧವಃ ಶಮು ಸಂತ್ವಾಪಃ ॥ ೮ ॥

ಶಂ ನೋ ಅದಿತಿರ್ಭವತು ವ್ರತೇಭಿಃ ಶಂ ನೋ ಭವಂತು ಮರುತಃ ಸ್ವರ್ಕಾಃ ।
ಶಂ ನೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಶಮು ಪೂಷಾ ನೋ ಅಸ್ತು ಶಂ ನೋ ಭವಿತ್ರಂ ಶಮ್ವಸ್ತು ವಾಯುಃ ॥ ೯ ॥

ಶಂ ನೋ ದೇವಃ ಸವಿತಾ ತ್ರಾಯಮಾಣಃ ಶಂ ನೋ ಭವಂತೂಷಸೋ ವಿಭಾತೀಃ ।
ಶಂ ನಃ ಪರ್ಜನ್ಯೋ ಭವತು ಪ್ರಜಾಭ್ಯಃ ಶಂ ನಃ ಕ್ಷೇತ್ರಸ್ಯ ಪತಿರಸ್ತು ಶಂಭುಃ ॥ ೧೦ ॥

ಶಂ ನೋ ದೇವಾ ವಿಶ್ವದೇವಾ ಭವಂತು ಶಂ ಸರಸ್ವತೀ ಸಹ ಧೀಭಿರಸ್ತು ।
ಶಮಭಿಷಾಚಃ ಶಮು ರಾತಿಷಾಚಃ ಶಂ ನೋ ದಿವ್ಯಾಃ ಪಾರ್ಥಿವಾಃ ಶಂ ನೋ ಅಪ್ಯಾಃ ॥ ೧೧ ॥

ಶಂ ನಃ ಸತ್ಯಸ್ಯ ಪತಯೋ ಭವಂತು ಶಂ ನೋ ಅರ್ವಂತಃ ಶಮು ಸಂತು ಗಾವಃ ।
ಶಂ ನ ಋಭವಃ ಸುಕೃತಃ ಸುಹಸ್ತಾಃ ಶಂ ನೋ ಭವಂತು ಪಿತರೋ ಹವೇಷು ॥ ೧೨ ॥

ಶಂ ನೋ ಅಜ ಏಕಪಾದ್ ದೇವೋ ಅಸ್ತು ಶಂ ನೋಽಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯಃ ಶಂ ಸಮುದ್ರಃ ।
ಶಂ ನೋ ಅಪಾಂ ನಪಾತ್ ಪೇರುರಸ್ತು ಶಂ ನಃ ಪೃಶ್ನಿರ್ಭವತು ದೇವಗೋಪಾ ॥ ೧೩ ॥

ಆದಿತ್ಯಾ ರುದ್ರಾ ವಸವೋ ಜುಷಂತೇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ರಿಯಮಾಣಂ ನವೀಯಃ |
ಶೃಣ್ವಂತು ನೋ ದಿವ್ಯಾಃ ಪಾರ್ಥಿವಾಸೋ ಗೋಜಾತಾ ಉತ ಯೇ ಯಜ್ಞಿಯಾಸಃ
|| ೧೪ ||

ಯೇ ದೇವಾನಾಂ ಯಜ್ಞಿಯಾ ಯಜ್ಞಿಯಾನಾಂ ಮನೋರ್ಯಜತ್ರಾ
ಅಮೃತಾ ಋತಜ್ಞಾಃ |
ತೇನೋ ರಾಸಂತಾಮುರುಗಾಯಮದ್ಯ ಯೂಯಂ ಪಾತ ಸ್ವಸ್ತಿಭಿಃ ಸದಾ ನಃ
|| ೧೫ ||

ಓಂ ಶಂ ನೋ ದೇವೀರಭಿಷ್ಟಯ ಆಪೋ ಭವಂತು ಪೀತಯೇ |
ಶಂಯೋರಭಿ ಸ್ರವಂತು ನಃ ||

ಸುದರ್ಶನಮಂತ್ರಾಃ

ಷಡಕ್ಷರ ಸುದರ್ಶನ ನೃಸಿಂಹಮಂತ್ರಃ

ಋಷಿಚ್ಛಂದೋದೇವತಾಃ ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಷಡಕ್ಷರ ಸುದರ್ಶನ ನೃಸಿಂಹಮಂತ್ರಸ್ಯ ಅಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯ ಋಷಿಃ | ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ | ಶ್ರೀ ಸುದರ್ಶನ ನೃಸಿಂಹೋ ದೇವತಾ|

ಅಂಗನ್ಯಾಸ :- ಓಂ ಸಂ ಅಚಕ್ರಾಯ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ |
ಓಂ ಹಂ ವಿಚಕ್ರಾಯ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ |
ಓಂ ಸ್ರಾಂ ಸುಚಕ್ರಾಯ ಶಿಖಾಯೈ ವಷಟ್ |
ಓಂ ರಂ ಧೀಚಕ್ರಾಯ ಕವಚಾಯ ಹುಮ್ |
ಓಂ ಹುಂ ಸಚಕ್ರಾಯ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವಷಟ್ |
ಓಂ ಫಟ್ ಜ್ವಾಲಾಚಕ್ರಾಯ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ ||

ವರ್ಣನ್ಯಾಸ: ಓಂ ಸಂ ನಮಃ | (ಭ್ರೂಮಧ್ಯೇ)
ಓಂ ಹಂ ನಮಃ | (ಮುಖೇ)
ಓಂ ಸ್ರಾಂ ನಮಃ | (ಹೃದಯೇ)
ಓಂ ರಂ ನಮಃ | (ಪಾದಯೋಃ)
ಓಂ ಹುಂ ನಮಃ | (ಜಾನ್ವೋಃ)
ಓಂ ಫಟ್ ನಮಃ | (ಗುಹ್ಯೇ)

ದಿಗ್ಬಂಧ : ಓಂ ಸಂ ಬೀಜಮ್ | ಓಂ ಹುಂ ಶಕ್ತಿಃ | ಐಂದ್ರ್ಯಾದಿ-
ದಿಕ್ಷು ಬಧ್ನಾಮಿ ಓಂ ಸುದರ್ಶನಾಯ ನಮಶ್ಚಕ್ರಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ಓಂ ||

ಧ್ಯಾನಮ್-
ಶಂಖಂ ಚಕ್ರಂ ಚ ಚಾಪಂ ಪರಶುಮಸಿಮಿಷುಂ ಶೂಲಪಾಶಾಂಕುಶಾಬ್ಜಂ
ಬಿಭ್ರಾಣಂ ವಜ್ರಖೇಟಂ ಹಲಮುಸಲಗದಾಕುಂತಮತ್ಯುಗ್ರದಂಷ್ಟ್ರಮ್ |
ಜ್ವಾಲಾಕೇಶಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ ಜ್ವಲದನಲನಿಭಂ ಹಾರಕೇಯೂರಭೂಷಂ
ಧ್ಯಾಯೇತ್ ಷಟ್ಕೋಣಸಂಸ್ಥಂ ಸಕಲರಿಪುಜನಪ್ರಾಣಸಂಹಾರಚಕ್ರಮ್ ||೧||
ಅಷ್ಟಾದ್ಯಾಸ್ಕರಸಪ್ರಭಾಭಿರಖಿಲಾ ಭಾಭಿರ್ದಿಶೋ ಭಾಸಯನ್
ಭೀಮಾಕ್ಷಃ ಸ್ಫುರದಟ್ಟಹಾಸವಿಕಸದ್ದಂಷ್ಟ್ರಾಪ್ರದೀಪ್ತಾನನಃ ||
ದೋರ್ಭಿಶ್ಚಕ್ರದರೌ ಗದಾಬ್ಜಮುಸಲಾನ್ ಶಾರ್ಙ್ಗಂ ಚ ಪಾಶಾಂಕುಶೌ
ಬಿಭ್ರತ್ಪಿಂಗಶಿರೋರುಹೋಽತಿಧವಲಶ್ಚಕ್ರಾಭಿಧಾನೋ ಹರಿಃ || ೨ ||

ಮೂಲಮಂತ್ರಃ ಓಂ ಸಹಸ್ರಾರ ಹುಂ ಫಟ್ ಓಮ್ ||

ಷೋಡಶಾಕ್ಷರ ಸುದರ್ಶನ ನೃಸಿಂಹಮಂತ್ರಃ

ಋಷಿಚ್ಛಂದೋದೇವತಾಃ, ಷಡಂಗನ್ಯಾಸಃ, ವರ್ಣನ್ಯಾಸಃ, ದಿಗ್ಬಂಧಶ್ಚ ಪೂರ್ವವತ್ |
ಮೂಲಮಂತ್ರಃ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಮಹಾಸುದರ್ಶನಾಯ ಹುಂ ಫಟ್ ಓಮ್||

ಶತಾಕ್ಷರ ಸುದರ್ಶನ ನೃಸಿಂಹಮಂತ್ರಃ

ಋಷಿಚ್ಛಂದೋದೇವತಾಃ, ಷಡಂಗನ್ಯಾಸಃ, ವರ್ಣನ್ಯಾಸಃ, ದಿಗ್ಬಂಧಶ್ಚ ಪೂರ್ವವತ್ ||

ಧ್ಯಾನಮ್ -

ಕಲ್ಪಾಂತಾರ್ಕಪ್ರಕಾಶಂ ತ್ರಿಭುವನಮಖಿಲಂ ತೇಜಸಾ ಪೂರಯಂತಂ
ರಕ್ತಾಕ್ಷಂ ಪಿಂಗಕೇಶಂ ರಿಪುಕುಲಭಯದಂ ಭೀಮದಂಷ್ಟ್ರಾಟ್ಟಹಾಸಮ್ ।
ಚಕ್ರಂ ಶಂಖಂ ಗದಾಬ್ಜೇ ಪೃಥುತರಮುಸಲಂ ಚಾಪಪಾಶಾಂಕುಶಾನ್ ಸ್ವೈಃ
ಬಿಭ್ರಾಣಂ ದೋರ್ಭಿರಾದ್ಯಂ ಮನಸಿ ಮುರರಿಪುಂ ಭಾವಯೇಚ್ಚಕ್ರಸಂಜ್ಞಮ್ ॥

ಮೂಲಮಂತ್ರಃ

ಓಂ ಕ್ಲೀಂ ಕೃಷ್ಣಾಯ ಗೋವಿಂದಾಯ ಗೋಪೀ-
ಜನವಲ್ಲಭಾಯ ಪರಾಯ ಪರಮಪುರುಷಾಯ ಪರಮಾ-
ತ್ಮನೇ ಪರಕರ್ಮಮಂತ್ರಯಂತ್ರೌಷಧಾಸ್ತ್ರಶಸ್ತ್ರಾಣಿ
ಸಂಹರ ಸಂಹರ ಮೃತ್ಯೋರ್ಮೋಚಯ ಮೋಚಯ
ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಮಹಾಸುದರ್ಶನಾಯ ದೀಪ್ತ್ರೇ
ಜ್ವಾಲಾಪರೀತಾಯ ಸರ್ವದಿಕ್ಕ್ಷೋಭಣಕರಾಯ ಹುಂ ಫಟ್
ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಷೇ ನಮಃ ॥

ಸುದರ್ಶನ ನೃಸಿಂಹಮಾಲಾಮಂತ್ರಃ

ಮೂಲಮಂತ್ರಃ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಮಹಾಸುದರ್ಶನಾಯ
ಮಹಾಚಕ್ರಾಯ ಮಹಾಜ್ವಾಲಾಯ ಮಹಾದೀಪ್ತರೂಪಾಯ
ಸರ್ವತೋ ಮಾಂ (ಯಜಮಾನಂ) ರಕ್ಷ ರಕ್ಷ ಮಹಾಜ್ವಾಲಾಯ
ಸ್ವಾಹಾ ಹುಂ ಫಟ್ ॥ ಓಮ್ ॥

ಸುದರ್ಶನ ಗಾಯತ್ರೀ - ಸುದರ್ಶನಾಯ ವಿದ್ಮಹೇ ಮಹಾಜ್ವಾಲಾಯ ಧೀಮಹಿ ।
ತನ್ನಶ್ಚಕ್ರಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ॥

ದಕ್ಷಿಣ

ಪೂರ್ವ

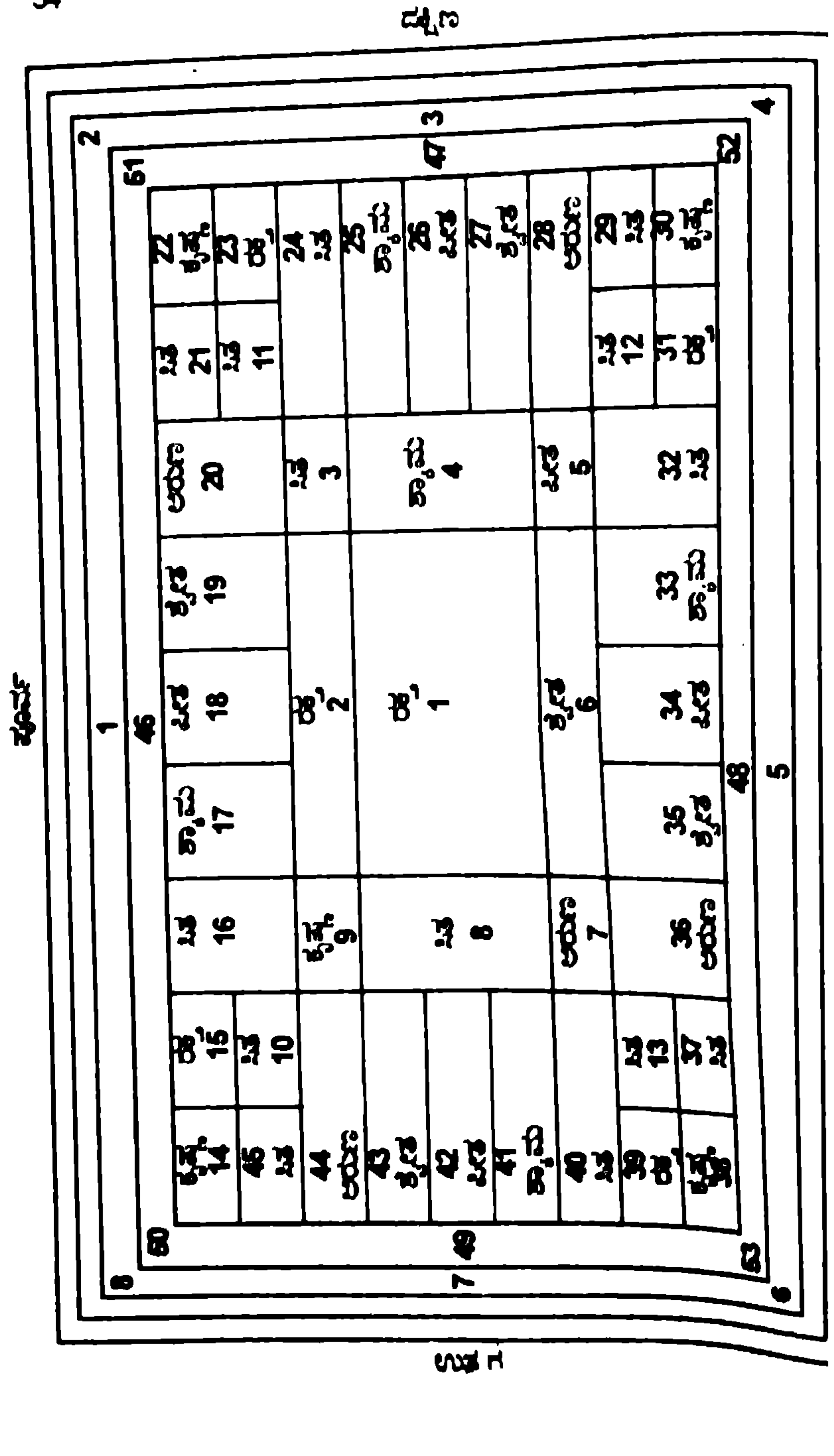

ಉತ್ತರ

ಪಶ್ಚಿಮ

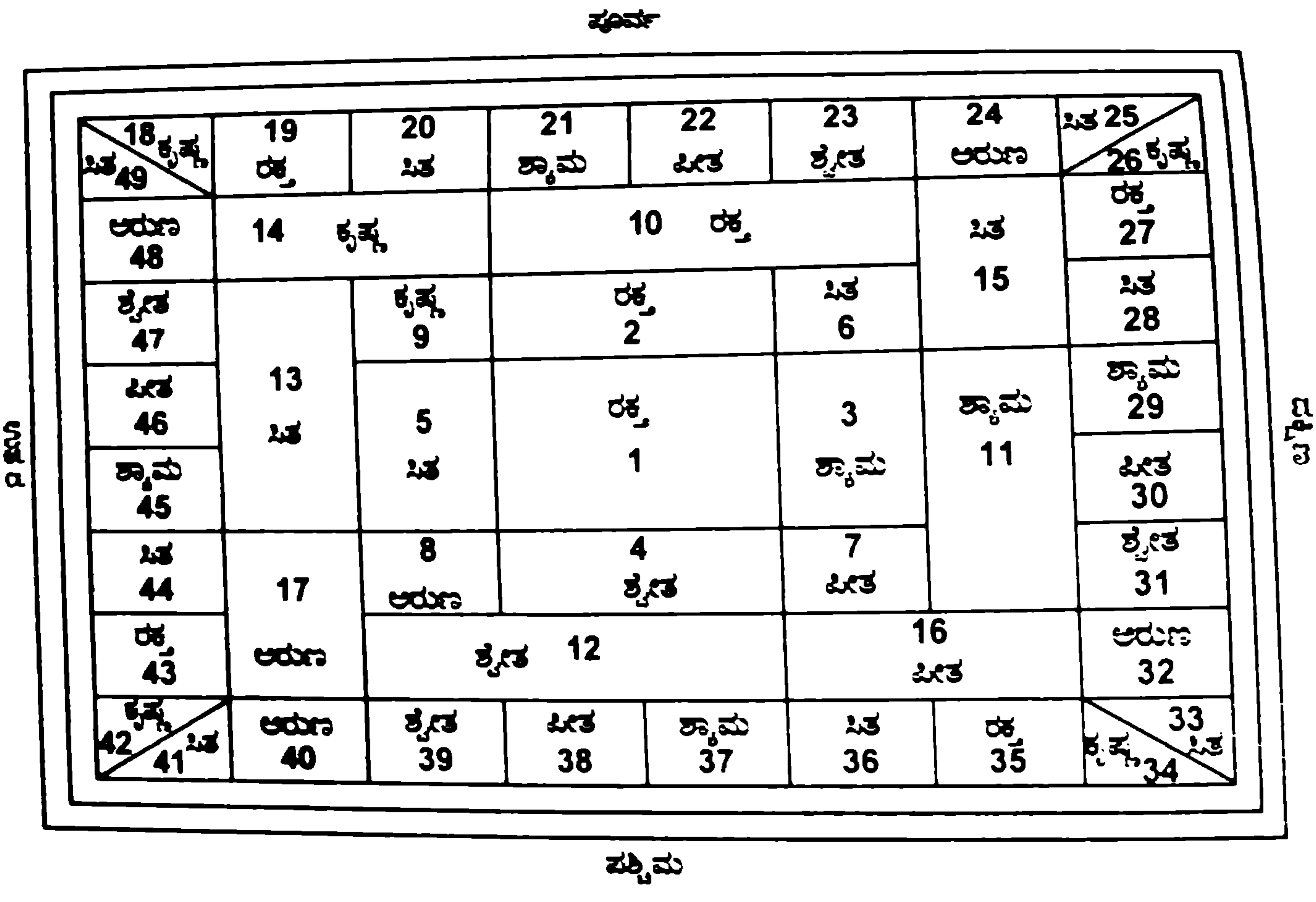

ಪೂರ್ವ
ಉತ್ತರ
ದಕ್ಷಿಣ
ಪಶ್ಚಿಮ
18 ಕೃಷ್ಣ
49 ಸಿತ
19 ರಕ್ತ
20 ಸಿತ
21 ಶ್ಯಾಮ
22 ಪೀತ
23 ಶ್ವೇತ
24 ಅರುಣ
25 ಸಿತ
26 ಕೃಷ್ಣ
48 ಅರುಣ
14 ಕೃಷ್ಣ
10 ರಕ್ತ
15 ಸಿತ
27 ರಕ್ತ
47 ಶ್ವೇತ
9 ಕೃಷ್ಣ
2 ರಕ್ತ
6 ಸಿತ
28 ಸಿತ
46 ಪೀತ
13 ಸಿತ
5 ಸಿತ
1 ರಕ್ತ
3 ಶ್ಯಾಮ
11 ಶ್ಯಾಮ
29 ಶ್ಯಾಮ
45 ಶ್ಯಾಮ
30 ಪೀತ
44 ಸಿತ
17 ಅರುಣ
8 ಅರುಣ
4 ಶ್ವೇತ
7 ಪೀತ
31 ಶ್ವೇತ
43 ರಕ್ತ
12 ಶ್ವೇತ
16 ಪೀತ
32 ಅರುಣ
42 ಕೃಷ್ಣ
41 ಸಿತ
40 ಅರುಣ
39 ಶ್ವೇತ
38 ಪೀತ
37 ಶ್ಯಾಮ
36 ಸಿತ
35 ರಕ್ತ
33 ಸಿತ
34 ಕೃಷ್ಣ